

Journal of Modern Learning Development

ISSN 2673-074X (Print) ISSN 2697-455X (Online)

ปีที่ 7 ฉบับที่ 9 ตุลาคม 2565
Vol.7 No.9 October 2022

Journal of Modern Learning Development

ISSN 2673-074X (Print)

ISSN 2697-455X (Online)

ปีที่ 7 ฉบับที่ 9 ประจำเดือนตุลาคม 2565

วัตถุประสงค์

Journal of Modern Learning Development เป็นวารสารวิชาการราย 1 เดือน มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่บทความวิจัย และบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษา ด้านศาสนา ปรัชญา นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ภาษาศาสตร์ การศึกษาเชิงประยุกต์ รวมถึงสหวิทยาการอื่นๆ

บทความที่ได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) อย่างน้อย 2 ท่าน พิจารณาตีพิมพ์บทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ทัศนะและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ Journal of Modern Learning Development ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทัศนะของกองบรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development ไม่สงวนลิขสิทธิ์การคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

กำหนดการเผยแพร่ 11 ฉบับ (ปี 2565)

ฉบับที่ 1 มกราคม – กุมภาพันธ์ (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)

ฉบับที่ 2 มีนาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มีนาคม)

ฉบับที่ 3 เมษายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)

ฉบับที่ 4 พฤษภาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤษภาคม)

ฉบับที่ 5 มิถุนายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)

ฉบับที่ 6 กรกฎาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กรกฎาคม)

ฉบับที่ 7 สิงหาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 สิงหาคม)

ฉบับที่ 8 กันยายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กันยายน)

ฉบับที่ 9 ตุลาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม)

ฉบับที่ 10 พฤศจิกายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤศจิกายน)

ฉบับที่ 11 ธันวาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม)

เกณฑ์การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) อย่างน้อย 2 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ โดยการพิจารณาบทความจะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบชื่อผู้เขียนบทความ เช่น ชื่อหรือประวัติการทำงาน และผู้เขียนบทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ (Double-Blind Peer Review)

บทความที่ส่งมาขอเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความของวารสาร และต้องให้เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดไว้

ทัศนคติและความคิดเห็นของผู้เขียนบทความ ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือทัศนคติความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

เจ้าของ

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

บก.พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

เลขที่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี 41190

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/index>

E-mail: journal1990jmsd@gmail.com

บรรณาธิการ

ดร.ธีรดนัย กัปโก

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

กองบรรณาธิการ

รศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ

รศ.ดร.รัตน์ ปัญญาภา

รศ.ดร.ภาสกร ดอกจันทร์

พระปลัดสมชาย ปโยโค,ดร.

ผศ.ดร.หอมหวล บัวระภา

ผศ.ดร.ธีระพงษ์ มีไธสง

ผศ.ดร.ปัญญา คล้ายเดช

ผศ.ดร.ประมุข ศรีชัยวงษ์

ดร.สมพงษ์ เกษานุช

ว่าที่ร้อยตรี ดร. สุริยะ หาญพิชัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยมหาภูมิราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review)

ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก

รศ.ดร.รัตน์ ปัญญาภา

รศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ

รศ.ดร.ภาสกร ดอกจันทร์

รศ.ดร.สุวัฒน์ จุลสุวรรณ

รศ.ดร.ศิวัช ศรีโสภากุล

รศ.ดร.พรชัย เจดามาน

รศ.ดร.โชติ บดีรัฐ

รศ.ดร.สุรพงษ์ คงสัตย์

ผศ.ดร.วิเชียร แสนมี

ผศ.ดร.ธีระพงษ์ มีไธสง

ผศ.ดร.กุลจิรา รักษนคร

ผศ.ดร.อภิญวัฒน์ โพธิ์सान

ผศ.ดร.ปัญญา คล้ายเดช

ผศ.ดร.ประมุข ศรีชัยวงษ์

ผศ.ดร.เสกสรรค์ สนวนา

ผศ.ดร.ภูมิภควัธน์ ภูมิพงศ์คชศร

ผศ.ดร.ธีรทัศน์ ไรจน์กิจจากุล

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยมหาภูมิราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

นักวิชาการอิสระ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผศ.ดร.อรรถ อภินันท์ธีระศักดิ์ดา
ผศ. ดิษยพรรณ ศรีบุญเรือง
พระปลัดสมชาย ปโยโค,ดร.
พระมหาพิสิฐ วิสิฐฐปณฺญ,ดร.
ดร.เกศสุดา โภคานิตย์
ดร.อินทุราภรณ์ อินทรประจบ
ดร.สมพงษ์ เกษานุช
ดร.สมควร นามสีฐาน
ดร.รัชดา ภักดิ์ยิ่ง
ดร.ลักขณา อินทร์ปึง
ว่าที่ร้อยตรี ดร. สุริยะ หาญพิชัย
ดร.ดำเนิน หมายดี
ดร.เกษภา ผาทอง
ดร.สาคร มหาหิงค์
ดร.อดิสร หนั่นคำจรร
ดร.กิตติพงษ์ พิพิธกุล

มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาลัยพิษณุพนธ์
นักวิชาการอิสระ
นักวิชาการอิสระ

ผู้จัดการวารสาร

นางสาวนัยนา กบโก

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

สารบัญ

บทความวิจัย

- ➔ ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในเขตพื้นที่จังหวัดปทุมธานี 1
คุณานนต์ ชนินทร์สถาปัตย์, วรรณวิภา ไตลังคะ และ พงษ์ศักดิ์ เพชรสถิตย์
- ➔ คุณภาพการให้บริการของฝ่ายการศึกษาสวนสัตว์เปิดเขาเขียว อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี 13
สุวิญานนท์ กัณทนะ, วรรณวิภา ไตลังคะ และ พงษ์ศักดิ์ เพชรสถิตย์
- ➔ เสิ่น 3 น้ำ 4 ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของชุมชนตำบลยางท่าแจ้ง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม 25
พระสุพรม สุนทโร (นาโม), พระครูสุธีศัมภีรญาณ และ อุดุลย์ หลานวงศ์
- ➔ ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์ กศน. อำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง 38
อติพัทธ์ นิธิกิตติ์สุขเกษม และ ณัฏฐ์ รัตนศิริณิขกุล
- ➔ ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน ภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและกลยุทธ์การอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 55
อาติติยา งอกสิน และ พรพิมล รอดเคราะห์
- ➔ แนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนใน อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 72
ปยุตยนาถ พลอยสีสังข์, พิมพกา ธรรมสิทธิ์ และ วจี ปัญญาใส
- ➔ แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนใน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 87
รัตติยากร อุ่เงิน, พิมพกา ธรรมสิทธิ์ และ วจี ปัญญาใส
- ➔ The Development of Basic Western Music Theory Learning Activities for First Year Students at Shanxi Vocational College of Art, China 104
Liu Jingjing , Pranote Meeson
- ➔ การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมผู้บริโภคขนมขบเคี้ยวและความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์กล้วย 114
มนัญญา สังข์ศรีอินทร์

- ➔ พฤติกรรมการใช้บริการสินเชื่รถยนต์และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของ 130
ลูกค้าที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการสินเชื่รถยนต์ ของผู้บริโภคในจังหวัดขอนแก่น
ณัฐธิดา เตือนจันทิก และ บุษกรณ์ สีเจียะระ
- ➔ การพัฒนาศักยภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนบัญชี 143
สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาครัฐ
จารึก ศรีนาค และ ฐิตาภรณ์ สันจรรย์ศักดิ์
- ➔ แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารกับผู้สูงอายุกับการแพร่ระบาดของข่าวสารในช่วง 157
สถานการณ์ไวรัสโคโรนา 19
บำเพ็ญ ไมตรีโสภณ
- ➔ การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทน จากการดำเนินงานของ 173
สหกรณ์ในประเทศไทย
มงคล มูลคำ และ ดารณี เอื้อชนะจิต
- ➔ การวิเคราะห์สาเหตุและแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครู 183
ปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี
กุลชาติ พันธวรกุล และ เมษา นวลศรี
- ➔ ปัจจัยบริการที่ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการของบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด 200
(มหาชน) สาขาท่าวัง จังหวัดลพบุรี
กฤษณ์ภรณ์ การมิตร์ และ แสงจิตต์ ไต่แสง
- ➔ จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงิน และบัญชี 214
ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน
ศรายุทธ ธารอำมฤต และ ฐิตาภรณ์ สันจรรย์ศักดิ์
- ➔ สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี และการตรวจสอบภายในภาครัฐ ที่มีผลต่อ 235
คุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ของสถานศึกษา อาชีวศึกษารัฐบาล สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
วิไลรัตน์ เพ็ชรหึง และ ฐิตาภรณ์ สันจรรย์ศักดิ์
- ➔ ปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการลงทุนของบริษัทที่จดทะเบียน ในตลาด 250
หลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
รุ่งฤดี สุวรรณโชติ และ ฐิตาภรณ์ สันจรรย์ศักดิ์
- ➔ จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของ 263
ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้
ธัญญา คหาปนะ และ ฐิตาภรณ์ สันจรรย์ศักดิ์

- ➔ **แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21** 277
กรณีศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์
พฤษภา ทังคำ, พิมพ์ภา ธรรมสิทธิ์ และ วจี ปัญญาใส
- ➔ **การศึกษาพฤติกรรมการณ์การขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทย** 296
อัศรพงษ์ จิตต์สิงห์ และ วรดี จงอัศยากุล
- ➔ **การพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีซอสคัสน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการไล่น้ำหนัก** 312
ตามวงจรสี นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
กฤษฎีพัลวิ ธารณศักดิ์
- ➔ **การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการเรียนรู้ ผ่าน** 327
Google Sites รายวิชาวัสดุอุตสาหกรรมและการผลิต
อัญญารัตน์ สอนสนาม, สมพร วงษ์เพ็ง, ภาวินี อ่างบุญตา, สุภารัตน์ บุตรไชย และ
ธนัช ศรีพนม
- ➔ **ความสุขในการทำงานส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของ** 341
โรงเรียนมัธยมศึกษา เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร
นพมาศ ยามกระโทก, ทองฟู ศิริวงศ์, สมพล ทุ่งหว้า และ ลักษมี ทุ่งหว้า
- ➔ **ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครู** 357
และบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3
สุพรรณดา แสนบุญ , ทองฟู ศิริวงศ์, สมพล ทุ่งหว้า และ ลักษมี ทุ่งหว้า

บทความวิชาการ

- ➔ **The Important of Piano Accompaniment Skills for Teaching Music for Early** 376
Childhood in Taishan, China
Wen Xin and Nicha Pattananon
- ➔ **The Teaching Solfeggio in Chinese Traditional Music, China** 387
Zhang Jingyi and Nicha Pattananon
- ➔ **การพัฒนาสมรรถนะโดยการสร้างเครือข่ายของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา** 395
พระครูปริยัติเจตียคุณ (แสง อภิวิญโญ), พระมหาสำรอง สดายุโต และ ประยูร แสงใส

→ นโยบายประกันรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปัญหาอุปสรรค และ ผลกระทบพร้อมทั้ง
เสนอแนวทางในการนำนโยบายไปปฏิบัติ

มานิตย์ ศรีไพร และ ภาสกร ดอกจันทร์

→ ผลสัมฤทธิ์การดำเนินการสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว

พนาวิน เปรมศรี และ โชติ บดีรัฐ

ภาคผนวก

436

ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิผลการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ของนักศึกษาระดับ
ปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในเขตพื้นที่จังหวัดปทุมธานี

**Factors Affecting the Effectiveness Learning through E-Learning System
of Undergraduate Students of University in Pathum Thani Province**

คุณานนต์ ชนินทรสถาปัตย์,

วรรณวิภา ไตลังคะ และ พงษ์ศักดิ์ เพชรสถิตย์

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

Kunanon Chaninsathapat,

Wanwipha Tailangka and Pongsak Phetsatit

North Bangkok University, Thailand

Corresponding Author E-mail: kunanon.chan@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

วิถีใหม่ของการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาภายใต้สถานการณ์ที่ไม่ปกติ การปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนเป็นลักษณะออนไลน์ทางไกล เพื่อให้สามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างต่อเนื่อง เป็นสิ่งที่ทุกสถาบันถือปฏิบัติ ทั้งนี้เมื่อได้ดำเนินการผ่านมาแล้วระยะเวลาหนึ่ง จึงมีความน่าสนใจว่าประสิทธิผลของการเรียนรู้ในระดับใด และอะไรคือตัวแปรสำคัญของประสิทธิผลที่ดี การวิจัยครั้งนี้จึงได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้เพื่อศึกษาปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล และปัจจัยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีผลต่อประสิทธิผลการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ของนักศึกษา ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในเขตพื้นที่จังหวัดปทุมธานี จำนวน 400 คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติการวิเคราะห์เชิงอนุมาน ด้วยการวิเคราะห์ค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ ด้วยวิธี All Enter พบผลการวิจัยดังนี้

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ และพบว่าปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลมีผลต่อประสิทธิผลการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ของนักศึกษา อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยพบว่าชั้นปีที่ศึกษามีความแตกต่างกันในด้านทักษะ และสาขาวิชามีความแตกต่างกันในด้านความรู้ และพบว่า ปัจจัยปัจจัยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้สามารถอธิบายความแปรปรวนประสิทธิผลการเรียนรู้ได้ประมาณ ร้อยละ 61.10 ($\text{Adjust } R^2 = 0.611$) โดยปัจจัยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านการสนับสนุนจากครอบครัวและเพื่อนร่วมชั้น มีผลต่อประสิทธิผลการเรียนรู้มากที่สุด

* วันที่รับบทความ: 11 กันยายน 2565; วันที่แก้ไขบทความ 26 กันยายน 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 27 กันยายน 2565

Received: September 11, 2022; Revised: September 26, 2022; Accepted: September 27, 2022

($\beta = 0.211$, $t = 5.690$) และปัจจัยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านบรรยากาศภายในห้องเรียนมีผลต่อประสิทธิผลการเรียนรู้ในลำดับรองลงมา ($\beta = 0.283$, $t = 4.117$) โดยมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการเรียนรู้; E-Learning; การเรียนออนไลน์

Abstracts

New method of managing higher education management under unusual circumstances. Adapting to online teaching style, in order to continue the class smoothly, is what every institute have to put into practice. After it has been put into action in a period of time, therefore it is interesting to know result of the effectiveness learning level, as well as what is main variable of good effectiveness. The purpose of this research is to study personal characteristics factor and environment factor that affect learning effectiveness through E-Learning system of undergraduate students. Data were collected by using questionnaires on the sample who are studying at bachelor's degree of one university in Pathum Thani province for Stratified Random Sampling of 400 subjects. Data were analyzed using descriptive statistics were frequency, percentage, mean and standard deviation. And inferential analysis were t-test, one-way analysis of variance (ANOVA), and Multiple Linear Regression with All Enter method. The results of the research were as follows.

Most of the respondents were female, studying at the second year of logistic major. The research result found that personal characteristics factor affect learning effectiveness through E-Learning system was significantly at the statistical level of .05, which matched the assumptions that have been set. The different level of education had effects in terms of skills, and different majors had effects in terms of knowledge. More over the result found that study environment factor can approximately explain learning effectiveness variance at about 61.10% (Adjust $R^2 = 0.611$). Wherewith study environment factor in terms of family and classmate supporting had the greatest effect on learning effectiveness ($\beta = 0.211$, $t = 5.690$), and learning environment factors in the classroom atmosphere had secondary effect on learning effectiveness ($\beta = 0.283$, $t = 4.117$) with significantly at the statistical level of .05

Keywords: Learning Effectiveness; E-Learning; Online Learning

บทนำ

จากการที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ได้ออกประกาศมาตรการและการเฝ้าระวังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ฉบับที่ 3 เรื่อง การปฏิบัติการของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 เมื่อวันที่ 17 มีนาคม 2563 โดยมีใจความสำคัญว่า “ให้หยุดดำเนินการด้านการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยรัฐบาลและเอกชนทุกรูปแบบ ยกเว้นการเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online) โดยให้สถาบันอุดมศึกษาปรับรูปแบบการเรียนการสอนจากแบบปกติ เป็นแบบออนไลน์โดยสมบูรณ์ครบทุกหลักสูตร ยกเว้นบางหลักสูตรที่ต้องมีปฏิบัติการ ให้อยู่ในดุลยพินิจของสถาบันการศึกษา โดยให้สถาบันการศึกษาดำเนินการจัดการเรียนแบบปฏิบัติการที่บ้านให้ได้มากที่สุด สำหรับการฝึกงานทุกรูปแบบ ขอให้พิจารณายกเลิกหรือปรับเปลี่ยนกำหนดระยะเวลา หรือจัดกิจกรรมอื่นทดแทน (กระทรวงการอุดมศึกษา

วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2563 : ออนไลน์) ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งจึงมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการเรียนการสอนเพื่อให้สามารถดำเนินการต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการประกันคุณภาพของผู้เรียนและบัณฑิตที่จะสำเร็จการศึกษาในภาวะวิกฤต ซึ่งรูปแบบการสอนออนไลน์ของผู้สอนมีหลายรูปแบบ โดยส่วนใหญ่นิยมใช้ระบบ E-learning เข้ามาเป็นส่วนเสริมในการเรียนการสอนผ่านทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ผู้เรียนสามารถเข้าถึงบทเรียนและกิจกรรมต่างๆ ที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้ให้ได้จากทุกสถานที่ทุกเวลาที่มีการออนไลน์ ในการนำระบบ E-learning มาประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนนี้ เพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงเนื้อหาบทเรียนได้จากอุปกรณ์ต่างๆ เช่นเครื่องคอมพิวเตอร์ หรือโทรศัพท์มือถือ ผ่านทางระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต และเพื่อลดระยะเวลาในการเรียนในห้องเรียนของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนสามารถใช้เวลาในการทำกิจกรรมเสริมการเรียนรู้อื่นได้ ซึ่งการนำระบบ E-learning เข้ามาเป็นส่วนเสริมในกระบวนการเรียนการสอนจะเกิดประโยชน์เป็นอย่างยิ่ง โดยผู้เรียนมีโอกาสที่จะเข้าถึงเนื้อหาที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น ผู้สอนสามารถออกแบบการเรียนรู้โดยใช้สื่อมัลติมีเดีย ทั้งในรูปข้อความ ภาพ เสียง และ ภาพเคลื่อนไหว ทำให้การเรียนการสอนมีความน่าสนใจและสื่อความหมายได้ดีกว่าการเรียนภายในห้องเรียนเพียงอย่างเดียว ดังนั้นในการออกแบบการจัดการเรียนการสอนในสถานการณ์โรคระบาดโควิด-19 จึงเป็นปัจจัยสำคัญที่จะต้องรองรับสถานการณ์ที่ไม่ปกติ ซึ่งผู้เรียนควรมีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นองค์ประกอบสำคัญ (นิธินาถ แซ่ตั้ง , 2564 : 445)

ทั้งนี้ในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี มีสถาบันการศึกษาที่ได้รับผลกระทบจากปรากฏการณ์ และมีการนำนโยบายของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมไปปฏิบัติ จำนวน 12 แห่ง ประกอบด้วย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี สถาบันการพลศึกษา วิทยาเขตกรุงเทพ มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต สถาบันเทคโนโลยีแห่งเอเชีย มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยปทุมธานี ศูนย์ฝึกอบรมวิศวกรรมเกษตรบางพูน มหาวิทยาลัยชินวัตร มหาวิทยาลัยรังสิต มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย และ มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ (สำนักงานจังหวัดปทุมธานี, 2565 : ออนไลน์) อย่างไรก็ตามมีมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ได้กำหนดอัตลักษณ์ของนักศึกษาให้เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านไอทีและมีระเบียบวินัย ซึ่งเป็นภาพลักษณ์การผลิตนักศึกษาที่สอดคล้องกับนโยบายด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นหลัก โดยมหาวิทยาลัยแห่งนี้ จัดการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ใน 2 รูปแบบ โดยรูปแบบแรกเป็นการสอนสด (online live session) โดยผ่านโปรแกรม Zoom, Line และ Google Meet ซึ่งอาจารย์จะสอนตามตารางเดิม โดยใช้วิธีการถ่ายทอดสดผ่านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และนักศึกษาเข้าชั้นเรียนออนไลน์ และรูปแบบที่สอง เป็นการสอนออนไลน์แบบคลิปสอน (online recorded session) สำหรับวิธีการนี้ อาจารย์จะสอนโดยการอัดคลิปสอนแล้วเผยแพร่คลิปสอนในกลุ่มออนไลน์ของนักศึกษาที่สร้างกลุ่มแบ่งตามชั้นปีหรือรายวิชาที่เรียน

ซึ่งสอดคล้องกับ Wood, Bruner and Ross (1976 : 90) ที่ได้ให้ข้อสรุปว่า การเรียนการสอนด้วยบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่มีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้อย่างแพร่หลาย อินเทอร์เน็ต โดยการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน และผู้เรียนกับผู้เรียน มีการจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมและสนับสนุนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้นักศึกษาได้เรียนรู้อย่างอิสระ สามารถศึกษาค้นคว้าข้อมูลได้ด้วยตนเอง หรือร่วมกับผู้อื่นในกลุ่มเดียวกัน ซึ่งจะช่วยลดปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล ลดปัญหาข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ เป็นการสร้างสังคมแห่งภูมิปัญญาหรือสังคมแห่งการเรียนรู้ ที่เกิดขึ้นได้ทุกที่ทุกเวลา ส่งเสริมการสร้างองค์ความรู้ใหม่ด้วยตนเอง และส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตอีกด้วย ซึ่งความแตกต่างด้านความสามารถทางการเรียนของแต่ละบุคคลนั้น เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ โดยผู้เรียนบางคนอาจจะต้องการคำชี้แนะ และคำแนะนำเพิ่มเติมจากผู้สอน เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายในการเรียนได้อย่างถูกต้อง การช่วยเหลือผู้เรียนลักษณะนี้เรียกว่า การช่วยเสริมศักยภาพทางการเรียน (Scaffolding) อันเป็นกระบวนการที่ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือผู้เรียนให้สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาหรือช่วยให้บรรลุเป้าหมายในการศึกษาได้

ดังนั้นจึงเป็นที่น่าสนใจว่า มหาวิทยาลัยแห่งนี้สามารถเป็นตัวแทนของสถาบันการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนผ่านระบบ E-Learning ได้เป็นอย่างดี ซึ่งหากได้ทราบว่ามีปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อประสิทธิผลการเรียนรู้ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ผลการวิจัยจะสามารถนำไปใช้ในการออกแบบและจัดสรรระบบการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิผลใช้เป็นจุดแข็งในการพัฒนาบุคลากรของสถาบันการศึกษา ทราบถึงปัญหาอุปสรรคของการเรียนรู้ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงการพัฒนาระบบบริหารจัดการของสถาบันการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษา และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้องต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้เพื่อศึกษา

1. ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลที่มีผลต่อประสิทธิผลการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในเขตพื้นที่จังหวัดปทุมธานี
2. ปัจจัยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีผลต่อประสิทธิผลการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในเขตพื้นที่จังหวัดปทุมธานี

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเก็บข้อมูลและจัดกระทำกับข้อมูล โดยการยื่นหนังสือขอความร่วมมือไปยังมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ที่มีจำนวนทั้งสิ้น 4,525 คน (สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2565 : ออนไลน์) นำมาคำนวณหากลุ่มตัวอย่าง โดยการคำนวณจากสูตรของ ทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 : 147) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 368 คน ทั้งนี้เพื่อป้องกันความคลาดเคลื่อนของข้อมูล ผู้วิจัยจึงเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 คน จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) เพื่อให้ได้จำนวนข้อมูลที่ถูกต้องและเหมาะสมตามที่กำหนดไว้

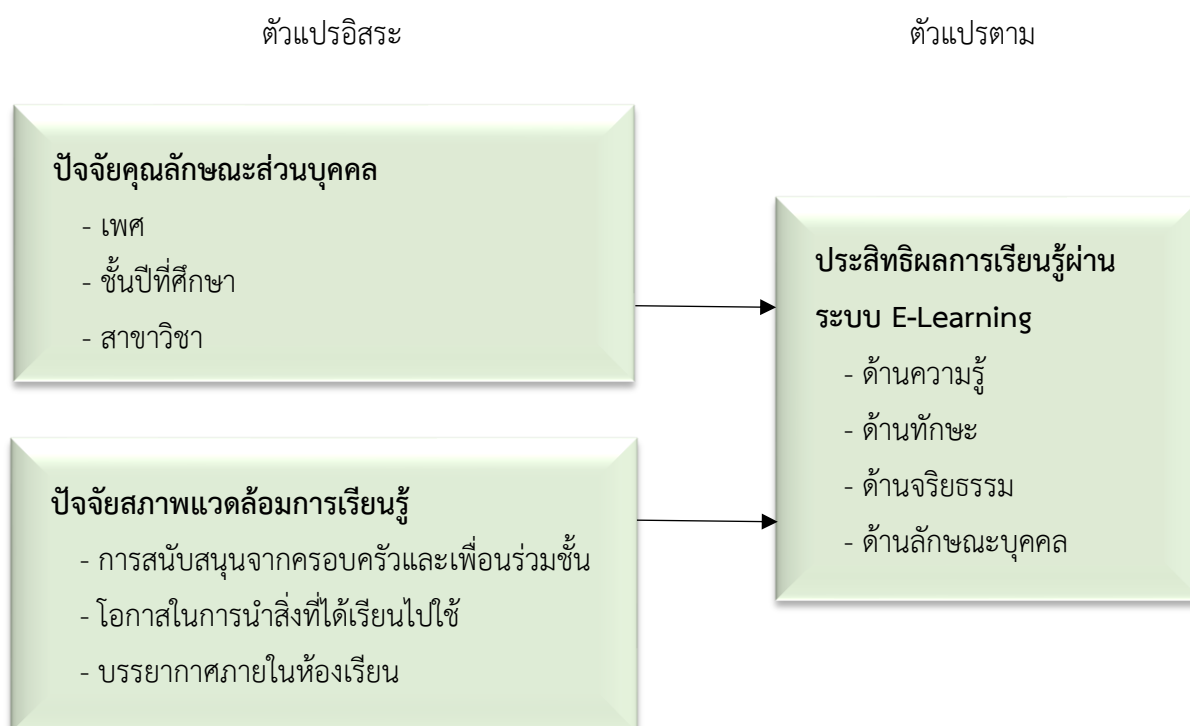
โดยตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ใน 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปีที่ศึกษา และสาขาวิชา และปัจจัยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ได้แก่ การสนับสนุนจากครอบครัวและเพื่อนร่วมชั้น โอกาสในการนำสิ่งที่ได้เรียนไปใช้ และบรรยากาศภายในห้องเรียน สำหรับตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ประสิทธิภาพการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ใน 3 ด้าน คือ ด้านการเรียนรู้ ด้านผลการปฏิบัติ และด้านผลลัพธ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามอิเล็กทรอนิกส์ (E-Questionnaires) ที่แบ่งออกเป็น 4 ส่วน โดยส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่ศึกษา และสาขาวิชา ส่วนที่ 2 เป็นการสอบถามปัจจัยสภาพแวดล้อม และส่วนที่ 3 เป็นการสอบถามประสิทธิผลของการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning โดยในส่วนที่ 2 และ 3 มีลักษณะเป็นคำถามให้เลือกตอบแบบ Rating Scale และส่วนที่ 4 เป็นการสอบถามความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด จากนั้นผู้วิจัยทำการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือใน 2 ขั้นตอน คือการทดสอบความตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหาจากอาจารย์ที่ปรึกษา มาจัดทำแบบตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เพื่อหาความสอดคล้องโดยอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน คือผู้ทรงคุณวุฒิด้านการจัดการระดับอุดมศึกษา ผู้ทรงคุณวุฒิด้านรัฐประศาสนศาสตร์ และผู้ทรงคุณวุฒิด้านสถิติวิจัย ซึ่งพบว่ามีความเที่ยงตามเนื้อหาในระดับดีสามารถนำไปวัดผลได้ และในด้านการวิเคราะห์ค่าความเที่ยง (Reliability) ผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้กับนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยอีกแห่งหนึ่ง ในพื้นที่ใกล้เคียงกัน จำนวน 30 คน นำมาวัดความสอดคล้องภายใน โดยการหาค่าครอนบักอัลฟา (Cronbach's Alpha) ผลการทดสอบความเที่ยงในภาพรวม มีค่าเท่ากับ 0.89 ซึ่งเป็นค่าความเที่ยงที่สามารถยอมรับได้

จากนั้นผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Analysis) เพื่อหาค่าทางสถิติและพิสูจน์สมมติฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ซึ่งใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Means) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) การวิเคราะห์ค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (ANOVA) กรณีพบความแตกต่างใช้วิธีเปรียบเทียบรายคู่ โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe test) และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณ (Multiple Linear Regression Analysis) ด้วยวิธี All Enter

กรอบแนวคิดในการวิจัย

เมื่อได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถนำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ ชั้นปีที่ศึกษา และสาขาวิชา ได้จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ปัจจัยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ได้จากการศึกษาผลงานของ Mohamed A. G., Haruni M., Chang Z. and Koen D. (2020 : 109-121) ที่พบว่า การสนับสนุนทางสังคมจากครอบครัว และการสนับสนุนทางสังคมจากเพื่อน มีโอกาสในการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ และบรรยากาศภายในห้องเรียนรู้ และวัดประสิทธิผลการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning จากการศึกษาแนวคิดผลลัพธ์การเรียนรู้ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (2562 : 27) ที่ได้ระบุวิธีวัดประสิทธิผลการเรียนรู้ไว้ 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความรู้ ด้านทักษะ ด้านจริยธรรม และด้านลักษณะบุคคล สามารถนำเสนอเป็นภาพประกอบได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ศึกษาอยู่ในระดับชั้นปีที่ 2 รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 3 ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 4 ตามลำดับ สังกัดสาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์มากที่สุด รองลงมาคือ สาขาวิชาบัญชี สาขาวิชาการจัดการ สาขาวิชาเทคโนโลยีมีเดียและแอนิเมชัน สาขาวิชาอุตสาหกรรมบริการและการประกอบอาหาร สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจสากล สาขาวิชาธุรกิจการบิน สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาพลศึกษาและวิทยาศาสตร์การกีฬา สาขาวิชาภาษาจีนธุรกิจ สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ สาขาวิชานิติศาสตร์ สาขาวิชาวิศวกรรมซอฟต์แวร์ สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร และสาขาวิชาเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน ตามลำดับ

2. ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลที่มีผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในเขตพื้นที่จังหวัดปทุมธานี พบว่า ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลมีผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ โดยพบว่า ชั้นปีที่ศึกษา มีความแตกต่างกันในด้านทักษะ และสาขาวิชามีความแตกต่างกันในด้านความรู้ โดยสามารถแสดงได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ประสิทธิภาพการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในเขตพื้นที่จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล

(n = 400)

ประสิทธิภาพการเรียนรู้ผ่าน ระบบ E-Learning	<i>t-test</i>			<i>F-test</i>	
	เพศ	ชั้นปีที่ศึกษา	สาขาวิชา		
ความรู้	0.990	1.117	3.316*		
ทักษะ	-1.690	3.002*	0.158		
จริยธรรม	-1.520	0.968	0.791		
ลักษณะบุคคล	-0.630	0.714	1.023		

* มีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ 0.05

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในเขตพื้นที่จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลมีผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี

ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ได้ตั้งไว้ โดยพบว่า ชั้นปีที่ศึกษา มีความแตกต่างกันในด้านทักษะ และสาขาวิชา มีความแตกต่างกันในด้านความรู้ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ขณะที่ตัวแปรเพศ ไม่มีผลต่อประสิทธิผลการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในเขตพื้นที่จังหวัดปทุมธานี

3. ปัจจัยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีผลต่อประสิทธิผลการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในเขตพื้นที่จังหวัดปทุมธานี พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้มีผลต่อประสิทธิผลการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในเขตพื้นที่จังหวัดปทุมธานี โดยปัจจัยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านการสนับสนุนจากครอบครัวและเพื่อนร่วมชั้น มีผลต่อประสิทธิผลการเรียนรู้มากที่สุด รองลงมาคือ ปัจจัยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านบรรยากาศภายในห้องเรียนตามลำดับ โดยสามารถแสดงได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ปัจจัยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีผลต่อประสิทธิผลการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในเขตพื้นที่จังหวัดปทุมธานี

(n = 400)					
ตัวแปรที่ศึกษา	B	S.E.	β	t	p-value
ค่าคงที่ (Constant)	1.181	0.306		6.111	0.000
การสนับสนุนจากครอบครัวและเพื่อนร่วมชั้น	0.395	0.030	0.211	5.690	0.000**
โอกาสในการนำสิ่งที่ได้เรียนไปใช้	-0.055	0.041	0.000	1.322	0.701
บรรยากาศภายในห้องเรียน	0.242	0.050	0.283	4.117	0.038*

$R = 0.427, Adjust R^2 = 0.611, F = 17.240, p > 0.000$

** มีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ 0.01

* มีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ 0.05

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่มีผลต่อประสิทธิผลการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในเขตพื้นที่จังหวัดปทุมธานีพบว่า ปัจจัยปัจจัยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ สามารถอธิบายความแปรปรวนประสิทธิผลการเรียนรู้ได้ประมาณ ร้อยละ 61.10 ($Adjusted R^2 = 0.611$) ที่เหลืออีกร้อยละ 38.90 เป็นผลมาจากตัวแปรอื่นที่ไม่ได้นำมาพิจารณา โดยปัจจัยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านการสนับสนุนจากครอบครัวและเพื่อนร่วมชั้นมีผลต่อประสิทธิผลการเรียนรู้มากที่สุด ($\beta = 0.211, t = 5.690$) รองลงมาคือ ปัจจัยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านบรรยากาศภายในห้องเรียน ($\beta = 0.283, t = 4.117$) ตามลำดับ และสามารถนำมาเขียนเป็นสมการทำนายประสิทธิผลการเรียนรู้ได้ดังนี้

Y (ปัจจัยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้) = $1.181 + 0.211$ (การสนับสนุนจากครอบครัวและเพื่อนร่วมชั้น) + 0.283 (บรรยากาศภายในห้องเรียน)

ดังนั้นสามารถสรุปได้ว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้มีผลต่อประสิทธิผลการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ในเขตพื้นที่จังหวัดปทุมธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยสามารถอภิปรายผลได้ใน 4 ประเด็นดังนี้

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านชั้นปีที่ศึกษา มีผลต่อประสิทธิผลการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในด้านทักษะนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Keskin and Yurdugul (2022 : online) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ประสพการณ์ E-Learning การสร้างแบบจำลองการโต้ตอบ E-Learning ของนักเรียนโดยใช้ log data และพบว่า ผู้เรียนที่เรียนในระดับชั้นต่างกัันมีปฏิสัมพันธ์กับส่วนประกอบของระบบที่แตกต่างกัน ในด้านแพ็คเกจเนื้อหา วิดีโอ การอภิปราย และการประเมินความยากง่าย และมีความสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบและกิจกรรมการเรียนรู้ ส่วนประกอบเหล่านี้รวมกันเป็นตัวแปรประสพการณ์การเรียนรู้แบบอิเล็กทรอนิกส์ เมื่อมีการตรวจสอบโครงสร้างประสพการณ์และองค์ประกอบย่อย สามารถสรุปการอภิปรายผลประเมินปลายทางได้อีกด้วย ดังนั้นสามารถอธิบายได้ว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีรุ่นพี่ที่มีระดับชั้นปีที่ศึกษาสูงกว่า จะมีวุฒิภาวะหรือทักษะในการรับความรู้ผ่านระบบ E-Learning ดีกว่านักศึกษาที่เพิ่งเข้าปีการศึกษาแรกๆ เนื่องจากมีวุฒิภาวะและทักษะที่คุ้นเคยกับระบบการเรียนการสอนของสถาบันการศึกษาแห่งนั้นมาแล้วในเบื้องต้น

2. จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคลด้านสาขาวิชา มีผลต่อประสิทธิผลการเรียนรู้ผ่านระบบ E-Learning ของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในด้านความรู้ นั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สิริพร อินทสนธ (2563 : 203-214) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง โควิด - 19 กับการเรียนการสอนออนไลน์ และพบว่า การระบาดของโควิด -19 เกิดการเปลี่ยนแปลงกับโลกครั้งสำคัญส่งผลให้สถาบันการศึกษาและบุคคลทั่วโลกต้องปรับตัว เกิดการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีอย่างกว้างขวาง รวดเร็ว และมีการสร้างสรรค์เนื้อหาการเรียนการสอนเพื่อใช้ในการเรียนทางไกลให้กับผู้เรียนทุกระดับชั้นในการเข้าถึงเนื้อหา เพื่อให้การเรียนการสอนในช่วงที่ต้องมีการเว้นระยะห่างระหว่างกัน สามารถดำเนินต่อไปอย่างราบรื่น และเพื่อให้เกิดการเข้าถึงการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยรายวิชาการเขียนโปรแกรมได้มีการใช้โปรแกรม Line และ โปรแกรม Zoom Cloud Meeting ในการเรียนการสอนออนไลน์ด้วย เพราะโปรแกรมทั้งคู่มีการใช้งานได้ง่าย ไม่เสียค่าใช้จ่าย สามารถสร้างเนื้อหา บันทึกข้อมูล และส่งงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงมีการใช้ Google Classroom และ YouTube มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนแต่ละบทเรียน อย่างไรก็ตามระบบการเรียนการสอนออนไลน์ ประสพความสำเร็จอย่างมากในผู้เรียนที่มีความรู้พื้นฐานทางอิเล็กทรอนิกส์ที่ดี ผนวกความเสถียรของสัญญาณอินเทอร์เน็ตทั้งของผู้เรียนและผู้สอนก็มีส่วนสำคัญกับความต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ

ดวงใจชนก พรธรรมา และคณะ (2565 : 1-8) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเรียนในชั้นเรียนปกติและการเรียนออนไลน์แบบกะทันหันในช่วงการแพร่ระบาดของ COVID-19 และพบว่าสถานการณ์การแพร่ระบาดของ COVID-19 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากการเรียนในชั้นเรียนเป็นรูปแบบออนไลน์แบบกะทันหัน ซึ่งมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องศึกษาถึงประสบการณ์ของผู้เรียนต่อการเรียนออนไลน์แบบฉุกเฉินหรืออาจต้องยอมรับการเรียนแบบผสมผสาน เป็นสองรูปแบบในสถานะที่วิกฤต ดังนั้นสามารถอธิบายได้ว่า พื้นฐานความรู้เดิมของผู้เรียนที่ได้ศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์หรือระบบออนไลน์ จะส่งผลให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้แบบ E-Learning ได้มีประสิทธิภาพมากกว่าสาขาวิชาที่ไม่มีความรู้พื้นฐานด้านคอมพิวเตอร์และระบบสารสนเทศ

3. จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านการสนับสนุนจากครอบครัวและเพื่อนร่วมชั้น มีผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Mohamed, Haruni, Chang and Koen (2020 : 109-121) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง มุมมองของอาจารย์ ปัจจัยจูงใจ และความสามารถในการใช้งานระบบ E-Learning ในมหาวิทยาลัยแทนซาเนีย และพบว่า ระบบส่วนใหญ่จะใช้สำหรับการจัดเตรียมบันทึกการสอน การประเมินและข้อเสนอแนะหลักสูตรโครงสร้าง และสำหรับการให้คะแนนงานของนักเรียนทางออนไลน์ ด้าน แรงจูงใจในการมีส่วนร่วมใน E-learning พบว่า ความเชื่อในพลัง E-learning ของผู้ที่อยู่แวดล้อมการเรียนรู้ มีผลทำให้ผู้เรียนมีความสนใจทบทวนช่วยสอนมากยิ่งขึ้น นอกจากนั้นเรื่องความสนใจส่วนตัว คุณลักษณะของหลักสูตรและความสะดวกทางเทคโนโลยีในการใช้ระบบ E-learning เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้ ก็ยังมีผลต่อประสิทธิภาพและความรู้ของนักเรียน และผลการวิจัยยังพบว่า ผู้สอนมีความสามารถเลือกการออกแบบและดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนทางอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งสามารถสร้างความกระฉับกระเฉงแก่ E-learning Champions และสถาบันการเรียนรู้ในระดับที่ต้องการนำไปใช้ได้ ดังนั้นสามารถอธิบายได้ว่า บุคคลแวดล้อมในขณะเรียนรู้คือเพื่อนร่วมชั้นของนักศึกษามีผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ อีกทั้งในส่วน ครอบครัวสามารถสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ให้กับนักศึกษาได้

4. จากผลการวิจัยที่พบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ด้านบรรยากาศภายในห้องเรียน มีผลต่อประสิทธิภาพการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อรณิชา เสตะคุณ (2560 : ออนไลน์) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการเรียนรู้ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของบุคลากรสำนักงาน ก.พ. และพบว่าปัจจัยด้านคุณลักษณะของผู้เข้าอบรม และความสามารถในการเรียนรู้ มีผลต่อประสิทธิภาพของการเรียนรู้ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของบุคลากรสำนักงาน ก.พ. ปัจจัยด้านคุณลักษณะการออกแบบการเรียนรู้ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ ด้านการสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ และด้านการร่วมมือและแบ่งปัน มีผลต่อประสิทธิภาพของการเรียนรู้ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของบุคลากรสำนักงาน ก.พ. และนอกจากนั้นพบว่า ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายในหน่วยงาน ด้านโอกาสในการนำสิ่งที่ได้เรียนรู้ไปใช้ มีผลต่อประสิทธิภาพของการเรียนรู้ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์ของบุคลากรสำนักงาน ก.พ. นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤตพร สิ้นชัย และ งามอาจ เจ๊ะยะหลี (2563 : 1-18) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ภายใต้การ

เปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และพบว่า ประเทศไทยตั้งเป้าการศึกษาไว้เพื่อพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง ซึ่งเป็นยุคแห่งสังคมดิจิทัล ให้ความสำคัญกับทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพและทรงคุณค่าต่อการสร้างความก้าวหน้าให้องค์กร กลไกการสร้างคุณค่าให้เกิดแก่ทรัพยากรมนุษย์ที่เป็นที่ยอมรับตามมาตรฐานระดับสากล และเป็นกลไกสำคัญที่สุดคือการศึกษา แต่เมื่อสังคมเกิดการเปลี่ยนแปลง ประกอบกับการแพร่ระบาดของอย่างรุนแรงของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) การคิดค้นวิธีการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพจึงต้องเปลี่ยนตามกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม เพื่อให้การศึกษามีคุณภาพตามกรอบที่วางไว้ การทำความเข้าใจกับครูสอนและที่สำคัญคือผู้เรียน ให้เข้าใจถึงภาวะที่มีความจำเป็นต้องยอมรับและปรับเปลี่ยน จะส่งผลให้บรรยากาศการเรียนการสอนดำเนินไปด้วยความเข้าใจ เข้าใจ สอดคล้องกับวิถีของการใช้ชีวิตในสังคมดิจิทัลแบบวิถีใหม่ (New normal) เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดสามารถสร้างคุณภาพทรัพยากรบุคคลให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงได้อย่างดียิ่ง ดังนั้นสามารถอธิบายได้ว่า สภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่ดีจะสามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ดี ทั้งในส่วนของผู้เรียนและผู้สอน ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อความมุ่งมั่นในการเรียนรู้ อันนำมาซึ่งผลการเรียนที่สร้างความพึงพอใจกับผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย

ข้อเสนอแนะ

1. จากผลการวิจัยที่พบว่า นักศึกษาที่มีระดับชั้นปีและสาขาวิชาที่ศึกษาต่างกัน มีประสิทธิผลการเรียนรู้ด้านทักษะและความรู้แตกต่างกัน ดังนั้นจึงขอเสนอให้สถาบันการศึกษาออกแบบระบบ E-Learning ให้มีความหลากหลาย จำแนกเป็นตามพื้นฐานความรู้ของนักศึกษา โดยการจัดทดสอบความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและสอบถามถึงความพร้อมด้านอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และสัญญาณเครือข่าย รวมถึงให้การฝึกอบรมปรับพื้นฐานก่อนทำการเรียนการสอน เพื่อประสิทธิผลการเรียนในระดับที่สูงขึ้น
2. สถาบันการศึกษาควรจัดตั้งหน่วยงานสนับสนุนเฉพาะกิจ ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการทำสื่อออนไลน์และเสริมสร้างรูปแบบการจัดเตรียมเนื้อหา เพื่อสนับสนุนการจัดทำสื่อให้กับคณาจารย์ โดยการส่งข้อมูลให้กับหน่วยงานออกแบบช่วยสร้างสื่อออนไลน์ ซึ่งจะทำให้เกิดประสิทธิภาพอย่างเป็นระบบมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2562). หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดการศึกษาผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ, นโยบายและยุทธศาสตร์การอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม พ.ศ. 2563 – 2570. สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ และ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม.

- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2563). มาตรการและการเฝ้าระวังการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID- 19) (ฉบับที่ 11). *ออนไลน์*. สืบค้นวันที่ 9 พฤษภาคม 2565. แหล่งที่มา: https://www.mhesi.go.th/images/Pusit2021/pdfs/CCF_000006.pdf.
- กฤตพร สินชัย และ องอาจ เจ๊ะยะหลี (2563). การจัดการเรียนการสอนออนไลน์ภายใต้การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต*. 16 (2), 1-18.
- ดวงใจชนก พรธรรษา และคณะ. (2565). ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเรียนในชั้นเรียนปกติและการเรียนออนไลน์แบบกะทันหันในช่วงการแพร่ระบาดของ COVID-19. *ภาษาปริทัศน์*. 37, 1-8.
- นิธินาถ แซ่ตั้ง และคณะ. (2564). การวิเคราะห์และออกแบบการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัส COVID-19, *The Seventeenth National Conference on Computing and Information Technology*..
- สำนักงานจังหวัดปทุมธานี. (2565). ข้อมูลสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาในจังหวัดปทุมธานี. *ออนไลน์*. สืบค้นวันที่ 9 พฤษภาคม 2565. แหล่งที่มา: http://www.pathumthani.go.th/new_web/Edo1/a-a1.htm.
- สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2565). ข้อมูลสถิติจำนวนนักศึกษาปัจจุบัน จำแนกตามกลุ่มสถาบัน ชื่อสถาบัน ชื่อคณะ ชื่อสาขาวิชา ระดับการศึกษา. *ออนไลน์*. สืบค้นวันที่ 9 พฤษภาคม 2565. แหล่งที่มา: https://data.mhesi.go.th/dataset/univ_std_12_01/resource/a5d6f9cf-b809-4ebc-93b2-f09751010b3a
- สิริพร อินทสนธิ. (2563). โควิด - 19 : กับการเรียนการสอนออนไลน์ กรณีศึกษารายวิชาการเขียนโปรแกรมเว็บ. *วารสารวิทยาการจัดการปริทัศน์*. 22 (2), 203-214.
- อรณิชา เสตะคุณ. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการเรียนรู้ผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์. *ออนไลน์*. สืบค้นวันที่ 9 พฤษภาคม 2565. แหล่งที่มา: <file:///C:/Users/Administrator.05Q7S5NVLUWLKHM/Downloads>.
- Keskin, S., Yurdugül, H. (2022). E-learning experience: Modeling students' e-learning interactions using log data. *Online*. Retrieved May 17, 2022, from <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1330617.pdf>
- Mohamed A. G., Haruni M., Chang Z. and Koen D. (2020, August). "Reflection on elearning system of the Mzumbe University in Tanzania: Successes, challenges and way forward", *International Journal of Education and Development using Information and Communication Technology (IJEDICT)*. 16 (2), 109-121.
- Wood, D., Bruner, J., and Ross, G. (1976). "The Role of Tutoring in Problem Solving", *Journal of Child Psychology and Psychiatry*. 19 (2), 90.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rd Ed. New York: Harper and Row Publications.

คุณภาพการให้บริการของฝ่ายการศึกษาสวนสัตว์เปิดเขาเขียว
อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี
**Service Quality of Khao Kheow Open Zoo Education Department,
Si Racha District, Chonburi Province**

สุวิชญานนท์ กัณณะ,
วรรณวิภา ไตลังคะ และ พงษ์ศักดิ์ เพชรสถิตย์
มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ
**Suwichayanon Kanthana,
Wanwipha Tailangka and Pongsak Phetsatit**
North Bangkok University, Thailand
Corresponding Author E-mail: suwitchayanon.kant@northbkk.ac.th

บทคัดย่อ

สวนสัตว์เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมอย่างยาวนาน เป็นองค์การสำคัญที่นำรายได้เข้าสู่ประเทศ แต่ด้วยสถานการณ์ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 สวนสัตว์ได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก ทั้งนี้การปรับตัวอย่างแข็งแกร่งในช่วงสถานการณ์ทุเลาลง จึงเป็นภารกิจสำคัญของบุคลากร โดยเฉพาะผู้ที่ใกล้ชิดกับนักท่องเที่ยวโดยตรง การวิจัยครั้งนี้จึงได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้เพื่อศึกษาระดับคุณภาพการให้บริการและเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณภาพการให้บริการของฝ่ายการศึกษาสวนสัตว์เปิดเขาเขียว เก็บรวบรวมข้อมูลกับนักท่องเที่ยวที่ใช้บริการท่องเที่ยวสวนสัตว์เปิดเขาเขียว จำนวน 400 คน และทำการสุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก โดยคัดเลือกจากนักท่องเที่ยวที่มีความเต็มใจตอบข้อซักถามและให้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และใช้สถิติการวิเคราะห์เชิงอนุมาน โดยการวิเคราะห์สถิติทดสอบไค-สแควร์ (Chi-square) ซึ่งผลการวิจัยพบว่า

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุมากกว่า 30 ปีขึ้นไป มีสถานภาพโสด มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานองค์กรเอกชน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 15,001 – 30,000 บาท และมีความเห็นว่าฝ่ายการศึกษาสวนสัตว์เปิดเขาเขียว มีคุณภาพการให้บริการโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้คือ ด้านการตอบสนองต่อลูกค้า ด้านความเป็นรูปธรรมของบริการ ด้านความเชื่อถือไว้วางใจได้ ด้านความเข้าใจ และด้านการประกันคุณภาพตามลำดับ และเมื่อทำการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณภาพการให้บริการของฝ่ายการศึกษาสวนสัตว์เปิดเขาเขียว พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการให้บริการของฝ่ายการศึกษาด้านความเชื่อถือไว้วางใจได้ และ

* วันรับบทความ: 11 กันยายน 2565; วันแก้ไขบทความ 26 กันยายน 2565; วันตอบรับบทความ: 27 กันยายน 2565

Received: September 11, 2022; Revised: September 26, 2022; Accepted: September 27, 2022

อาชีพมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการให้บริการของฝ่ายการศึกษาด้านความเข้าใจ ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05

คำสำคัญ: คุณภาพบริการ; การบริหารสวนสัตว์; การให้บริการนักท่องเที่ยว

Abstracts

Zoo is one of popular travel choices, it is important organization that bring income into country. But with the Coronavirus Disease 2019 Situation, it had big affected to the zoo. Therefore, to adapt into situation after relief of bad situation, is what important mission of officer, especially whom are dealing with traveler.

The purpose of this research is to study the service quality level and compare service quality and personal factors of Khao Kheow Open Zoo Education Department. Classified by personal factors, Data were collected by using questionnaires on the sample. The number of tourists who come to visit Khao Kheow Open Zoo. By random sample of 400 subjects and taking random samples as per their convenience. Selected tourists only who are willing to answer inquiries and provide information effectively. Data were analyzed using descriptive statistics were frequency, percentage, mean and standard deviation. And inferential analysis were Chi-square. The results of the research were as follows.

Most of the respondents were female, age over 30 years old, single, having a bachelor's degree, Occupational staff of private organizations, the average monthly income is between 15,001 - 30,000 baht, Have opinion for the quality of service at the highest level to the Khao Kheow Open Zoo Education Department. When considering each aspect in descending order was: Customer response, tangible service, reliability, empathy and quality assurance. Hypotheses testing revealed that the difference ages of tourists gave difference opinion to the service quality in aspect of reliability. And the different occupation of tourists gave difference opinion to the service quality in aspect of empathy were significantly different at the statistical level of .05

Keywords: Service Quality; Zoo Administration; Tourist Service

บทนำ

จากการที่แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ. 2564 – 2565 ได้มีข้อสรุปบางประการว่า ผลสำเร็จด้านรายได้และขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ยังคงมีปัญหาพื้นฐานอีกหลายประการ โดยเฉพาะในด้านความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จากการจัดอันดับของ World Economic Forum : WEF ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 116 ด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมจาก 141 ประเทศทั่วโลก เนื่องจากมีความเสื่อมโทรมของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ จากการเดินทางเข้ามาของนักท่องเที่ยวจำนวนมาก ที่ขาดการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบในด้านความปลอดภัย โดยประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 123 จาก 141 ประเทศทั่วโลก จากอุบัติเหตุ การหลอกลวง อาชญากรรม การก่อการร้าย ที่เกิดกับนักท่องเที่ยวบ่อยครั้ง ดังนั้นแผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติฉบับปัจจุบัน จึงมุ่งแก้ปัญหาจากต้นเหตุ โดยเน้นในการสร้างแหล่งท่องเที่ยวที่มีคุณภาพ การอนุรักษ์รักษา แหล่งท่องเที่ยวประเภทบาง มุ่งเน้นการให้

ประชาชนและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลนักท่องเที่ยวและดูแลด้านความปลอดภัย เพื่อเป็นการสร้างพื้นฐานที่แข็งแกร่งให้กับการเติบโตของอุตสาหกรรมในอนาคต (คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ, 2564 : 19)

ซึ่งแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในตลาดโลก ได้สร้างโอกาสทางการตลาดให้กับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวไทย การพัฒนาการท่องเที่ยวต้องมีความสอดคล้องและตอบรับกับแนวโน้มการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปในโลก อาทิ การเติบโตของชนชั้นกลางที่เพิ่มความสามารถในการใช้จ่ายใช้สอยเพื่อการท่องเที่ยว การเติบโตของสายการบินต้นทุนต่ำที่ทำให้การเดินทางเป็นไปได้สะดวก ด้วยค่าใช้จ่ายที่ลดลง การเพิ่มขึ้นของกลุ่มผู้สูงอายุที่ต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก เพื่อเข้าถึงสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ การเพิ่มขึ้นของการใช้เทคโนโลยีในชีวิตประจำวัน เป็นโอกาสให้อุตสาหกรรมท่องเที่ยวสามารถเข้าถึงนักท่องเที่ยวโดยตรงได้มากขึ้น เมื่อความต้องการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มประสบการณ์ที่สูงขึ้นทำให้หลายประเทศได้พัฒนาสินค้า บริการ และเส้นทางท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองต่อความต้องการดังกล่าว และการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ทำให้มีกลุ่มสาขาการท่องเที่ยวเติบโตใหม่มากมาย อีกทั้งหลายประเทศหันมาเพิ่มความหลากหลายของการท่องเที่ยว เพื่อให้สามารถตอบรับกับความต้องการที่หลากหลายได้ ส่งผลให้ทิศทางการดำเนินงานขององค์การสวนสัตว์ ต้องพัฒนาไปสู่การสร้างรายได้และสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้แก่ประเทศ (องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย, 2565 : ออนไลน์) ซึ่งสวนสัตว์เปิดเขาเขียว เป็นหน่วยงานหนึ่งในความดูแลขององค์การสวนสัตว์ และมีความต้องการการพัฒนาเพื่อสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวด้วยเช่นกัน ดังนั้นเพื่อให้เกิดการเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน สามารถตอบสนองต่อแนวโน้มการท่องเที่ยวในประเทศไทยได้ มีส่วนแบ่งทางการตลาดที่เพิ่มขึ้น สามารถสร้างความสมดุลของการท่องเที่ยว รวมทั้งการดำเนินการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนที่เป็นอุปสรรคสำคัญต่อการพัฒนาการดำเนินงาน เพื่อเพิ่มศักยภาพและสร้างข้อได้เปรียบในการแข่งขันจึงได้ให้ความสำคัญกับคุณภาพของการท่องเที่ยว การบริการ การพัฒนาให้สวนสัตว์ให้เป็นแหล่งพักผ่อนที่มีคุณภาพเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้พักผ่อนอย่างแท้จริง โดยมีประเด็นสำคัญในการพัฒนาน้อย 5 ประเด็น (สวนสัตว์เปิดเขาเขียว, 2565 : ออนไลน์) ดังนี้

1. เพิ่มความพึงพอใจให้กับนักท่องเที่ยวและผู้เกี่ยวข้อง โดยการพัฒนาวงสวนสัตว์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว และการบริการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพ มาตรฐาน และมีภูมิทัศน์ที่สวยงาม มีความปลอดภัย ความสะอาด พัฒนาบุคลากรให้ มีใจพร้อมให้บริการ และการเข้าถึงการเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความสะดวกโดยมีการพัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน

2. การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม (Environment Protection) โดยการคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับและมีการฟื้นฟูพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ

3. สามารถรองรับการกระจายช่วงเวลาการท่องเที่ยว (Seasonality Expansion) เพื่อเป็นการสร้าง รายได้

4. การเพิ่มมูลค่าสินค้าการท่องเที่ยว (Higher Revenue)

5. การเติบโตอย่างยั่งยืนของจำนวนนักท่องเที่ยวอย่างสมดุลกับขีดความสามารถในการรองรับ (Sustainable Growth)

ทั้งนี้จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ เอกวุฒิ อุสายพันธ์ และคณะ (2562 : 956– 967) ที่ได้ทำการศึกษาตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสวนสัตว์ในกำกับดูแลองค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ และพบว่า องค์ประกอบด้านวิทยากร เป็นตัวบ่งชี้ที่มีค่าน้ำหนักมากที่สุด รองลงมาคือ องค์ประกอบการบริหารจัดการ และองค์ประกอบเนื้อหาสาระ ตามลำดับ สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จรินทร์ พิกประไพ และ ณัฐพงษ์ ฉายแสงประทีป (2564 : 61-63) ที่ได้ทำการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มาเยือนสวนสัตว์ขอนแก่น และให้ข้อเสนอว่า สวนสัตว์ต้องให้ความสำคัญกับระดับความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะด้านที่มีระดับต่ำคือด้านกิจกรรมการท่องเที่ยว โดยการกำหนดแผนในแต่ละรอบระยะเวลา ถ่ายทอดผ่านผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง โดยเฉพาะวิทยากรที่รับผิดชอบนักท่องเที่ยวแต่ละชุด นอกจากนี้ อุซารดี ภูมาลี (2564 : 122-123) ได้ทำการศึกษาความหลากหลายของแรงจูงใจการท่องเที่ยวสวนสัตว์ กรณีศึกษาสวนสัตว์เชียงใหม่ และพบว่า การได้สำรวจแหล่งท่องเที่ยว การเรียนรู้เกี่ยวกับสัตว์ป่า การได้พักผ่อนและใช้เวลากับคนใกล้ชิด การได้รำลึกถึงอดีต และการได้พาบุตรหลานมาเรียนรู้ธรรมชาติ เป็นแรงจูงใจสำคัญที่สามารถสนับสนุนการบริหารจัดการสวนสัตว์ได้

จากข้อมูลข้างต้นเห็นได้ว่า การพัฒนาสวนสัตว์ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานจะต้องมีบุคลากรที่มีคุณภาพเป็นอย่างมาก ฝ่ายการศึกษา สวนสัตว์เปิดเขาเขียว เป็นกลุ่มงานที่จะต้องเข้าถึงและสัมผัสนักท่องเที่ยวโดยตรง แยกภารกิจออกมาจากฝ่ายพัฒนาธุรกิจและประชาสัมพันธ์ มีหน้าที่โดยตรงเกี่ยวกับการให้ความรู้ และข้อมูลต่างๆ เป็นวิทยากรประจำสวนสัตว์ ให้ความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา โดยแต่ละโรงเรียนนำนักเรียนเที่ยวชม ศึกษา และเรียนรู้ภายในสวนสัตว์ ในอัตราส่วนวิทยากร 1 คน ต่อนักเรียน 150 คน ใช้เวลาในการศึกษาเที่ยวชม ภายในสวนสัตว์ 8 ชั่วโมง นอกจากนี้ฝ่ายการศึกษายังมีหน้าที่ด้านอื่นๆ ทั้งในและนอกสถานที่ เช่น กิจกรรม Zoo Outreach ตามโรงเรียน , กิจกรรม Road Show หรือ กิจกรรมไนท์ ซาฟารี (สวนสัตว์กลางคืน) เป็นต้น แต่ด้วยสถานการณ์ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 และภาวะการถดถอยทางเศรษฐกิจ ทำให้สวนสัตว์ได้รับผลกระทบเป็นอย่างมาก เช่น สวนสัตว์จึงมีนโยบายในการปิดให้บริการชั่วคราว ส่งผลกระทบให้ไม่มีค่าใช้จ่ายมารองรับในเรื่องอาหารสัตว์ พนักงานขาดรายได้ เนื่องจากต้องหยุดงาน นโยบายให้ลูกจ้างลาออกในบางส่วน ร้านค้าสวัสดิการต่างๆ ถูกปิดตัวลง เป็นต้น ซึ่งในช่วงสถานการณ์ระหว่างปี พ.ศ. 2562 - 2564 ฝ่ายการศึกษาได้มีการปรับตัว จัดกิจกรรมการให้ข้อมูลสัตว์ Online สำหรับนักเรียนและโรงเรียนที่สนใจ โดยมีวิทยากรที่รับผิดชอบในข้อมูลแต่ละชนิดของสัตว์ป่า เพื่อส่งไปยังโรงเรียนและนักเรียนที่เข้าร่วมโครงการ จัดหากิจกรรมใหม่ ๆ เพื่อนำมาสอน Online ให้กับนักเรียน และผู้ที่สนใจเกี่ยวกับสัตว์ป่า กระจายข้อมูลให้กว้างขวางมากขึ้นในระบบออนไลน์ เช่น Khao Kheaw open zoo fan club เป็นต้น

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่าได้ว่าบุคลากรในฝ่ายการศึกษา สอนสัตว์เปิดเขาเขียว เป็นกลุ่มบุคคลสำคัญที่เป็นผู้สัมผัสตรงกับนักท่องเที่ยว โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนนักศึกษา ดังนั้นหากได้รับทราบความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวต่อคุณภาพการให้บริการ จะสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางการให้บริการของฝ่ายการศึกษา สอนสัตว์เปิดเขาเขียวได้อย่างยิ่ง สามารถเทียบเคียงและเท่าทันการเปลี่ยนแปลงในทุกมิติ เพื่อประโยชน์สูงสุดกับสถานการณ์การท่องเที่ยวของประเทศต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้ตั้งวัตถุประสงค์ไว้เพื่อ

1. ศึกษาระดับคุณภาพการให้บริการของฝ่ายการศึกษา สอนสัตว์เปิดเขาเขียว
2. เปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณภาพการให้บริการของฝ่ายการศึกษา

สอนสัตว์เปิดเขาเขียว

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งการเก็บรวบรวมออกเป็น ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Source Data) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นจากกรอบแนวคิดในการวิจัย และข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Source Data) ที่ได้จากการรวบรวมจากข้อมูลเอกสาร งานวิจัย วรรณกรรม และแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยคือ นักท่องเที่ยวที่มาใช้บริการท่องเที่ยวสวนสัตว์เปิดเขาเขียว อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี ที่มีเป็นจำนวนมากและหลากหลาย ทั้งในส่วนที่ซื้อตั๋วเข้าชมปกติ ส่วนของการขอเข้าชมจากหน่วยงานและสถาบันการศึกษา หรือส่วนของการศึกษาดูงาน ผู้วิจัยจึงใช้สูตรการกำหนดตัวอย่างที่มีจำนวนประชากรไม่แน่นอน (Infinite Population) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ 5% และระดับความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 384 คน (Roscoe, 1969 : 55-61) และเพื่อป้องกันความไม่สมบูรณ์ของแบบสอบถามบางฉบับ ผู้วิจัยจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างไว้ จำนวน 400 คน จากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) โดยเลือกบุคคลที่มีความตั้งใจในการให้ข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน และตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ คุณภาพการให้บริการของฝ่ายการศึกษาใน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ความเป็นรูปธรรมของบริการ 2) ความเชื่อถือไว้วางใจได้ 3) การตอบสนองต่อลูกค้า 4) ความเข้าอกเข้าใจ และ 5) การประกันคุณภาพ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบใน 2 ขั้นตอน คือ การทดสอบความตรง (Validity) โดยการนำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมของเนื้อหาจากอาจารย์ที่ปรึกษา มาจัดทำแบบตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ เพื่อหาความสอดคล้องโดยอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน จากนั้นนำมาหาค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับสิ่งที่ต้องการวัด (Item-Objective Congruence Index: IOC) โดยพบว่าแบบสอบถามที่มีค่าความตรงตามเนื้อหาอยู่ในระดับดี และการวิเคราะห์ค่าความเที่ยง (Reliability) ของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย โดยการเก็บข้อมูลจากนักท่องเที่ยวสวนสัตว์เปิด ซาฟารี ปาร์ค แอนด์ แคมป์ กาญจนบุรี จำนวน 30 คน จากนั้นนำมาวัดความสอดคล้องภายใน โดยการหาค่า Cronbach's Alpha (Cronbach's Alpha) ผลการทดสอบความเที่ยงในภาพรวมมีค่าเท่ากับ 0.79 ซึ่งเป็นค่าความเที่ยงที่สามารถยอมรับได้

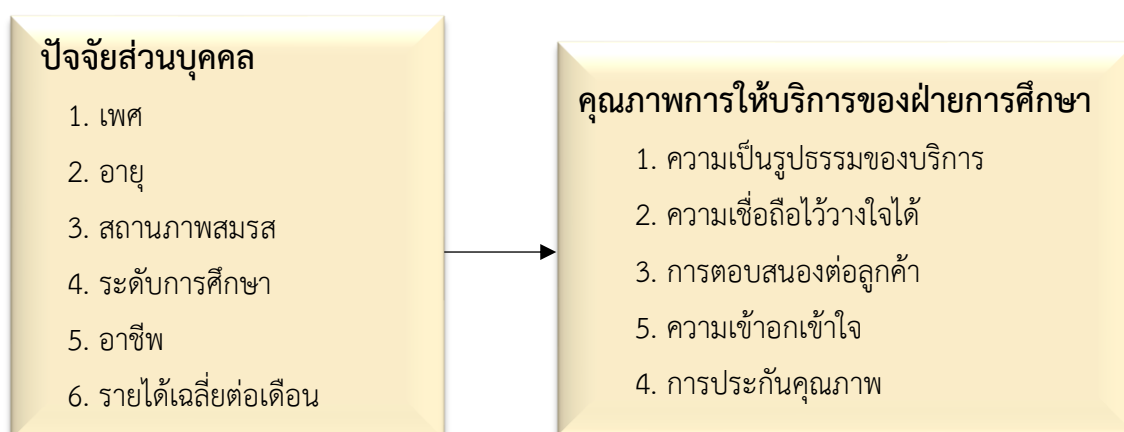
วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ประกอบด้วย ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (Standard deviation: S.D.) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) เพื่อทดสอบสมมติฐาน ใช้การวิเคราะห์สถิติทดสอบไค-สแควร์ (Chi-square)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาและกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ตามรูปแบบคุณภาพการให้บริการที่พัฒนาโดย Parasuramam, Ziethaml, & Berry, (2009 : 41-50) และสามารถนำเสนอเป็นภาพประกอบได้ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบผลการวิจัยดังนี้

1. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุมากกว่า 30 ปีขึ้นไป มีสถานภาพโสด มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ประกอบอาชีพพนักงานองค์กรเอกชน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 15,001 – 30,000 บาท
2. ผลการวิเคราะห์คุณภาพการให้บริการพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าฝ่ายการศึกษาสวนสัตว์เปิดเขาเขียว มีคุณภาพการให้บริการโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยการเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้คือ ด้านการตอบสนองต่อลูกค้า ด้านความเป็นรูปธรรมของบริการ ด้านความเชื่อถือไว้วางใจได้ ด้านความเข้าใจ และด้านการประกันคุณภาพ ตามลำดับ โดยแสดงได้ในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 คุณภาพการให้บริการของฝ่ายการศึกษา สวนสัตว์เปิดเขาเขียว

คุณภาพการให้บริการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการตอบสนองต่อลูกค้า	4.89	0.651	มาก
ด้านความเป็นรูปธรรมของบริการ	4.70	0.737	มาก
ด้านความเชื่อถือไว้วางใจได้	4.29	0.765	มาก
ด้านความเข้าใจ	4.11	0.777	มาก
ด้านการประกันคุณภาพ	4.03	0.803	มาก
รวม	4.40	0.753	มาก

จากตารางที่ 1 อธิบายได้ว่า ฝ่ายการศึกษาสวนสัตว์เปิดเขาเขียว มีคุณภาพการให้บริการโดยรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.40$, $S.D. = 0.753$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า มีคุณภาพการให้บริการในระดับมากที่สุด ด้านการตอบสนองต่อลูกค้า ($\bar{X} = 4.89$, $S.D. = 0.651$) รองลงมาคือ ด้านความเป็นรูปธรรมของบริการ ($\bar{X} = 4.70$, $S.D. = 0.737$) ด้านความเชื่อถือไว้วางใจได้ ($\bar{X} = 4.29$, $S.D. = 0.765$) และมีคุณภาพการให้บริการระดับมาก ในด้านความเข้าใจ ($\bar{X} = 4.11$, $S.D. = 0.777$) รองลงมาคือ ด้านการประกันคุณภาพ ($\bar{X} = 4.03$, $S.D. = 0.803$) ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณภาพการให้บริการของฝ่ายการศึกษาสวนสัตว์เปิดเขาเขียว พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการให้บริการของฝ่ายการศึกษาด้านความเชื่อถือไว้วางใจได้ และอาชีพมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการให้บริการของฝ่ายการศึกษาด้านความเข้าใจ โดยแสดงได้ในตารางต่อไปนี้

3.1 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับคุณภาพการให้บริการของฝ่ายการศึกษาด้านความเชื่อถือไว้วางใจได้ พบข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 2 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับคุณภาพการให้บริการของฝ่ายการศึกษา ด้านความเชื่อถือไว้วางใจได้

(n = 400)

อายุ	ระดับความเชื่อถือไว้วางใจได้				χ^2	p-value
	คุณภาพการให้บริการ	น้อย	ปานกลาง	มาก	ร้อยละ	
น้อยกว่า 15 ปี		21.06	62.17	16.77	100	10.117
15 - 20 ปี		19.00	20.92	60.08	100	
21 - 30 ปี		28.15	23.83	48.02	100	
มากกว่า 30 ปี		8.90	25.99	65.11	100	
รวม		19.28	33.23	47.50	100	

* มีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ 0.05

จากตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณภาพการให้บริการของฝ่ายการศึกษาสวนสัตว์เปิดเขาเขียว จำแนกตามอายุ โดยใช้สถิติทดสอบไค-สแควร์ (Chi-square) พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการให้บริการของฝ่ายการศึกษาด้านความเชื่อถือไว้วางใจได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุมากกว่า 30 ปี ขึ้นไป ให้ระดับความเชื่อถือไว้วางใจได้มากที่สุด

3.2 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับคุณภาพการให้บริการของฝ่ายการศึกษาด้านความเข้าใจ พบข้อมูลดังนี้

ตารางที่ 3 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับคุณภาพการให้บริการของฝ่ายการศึกษา ด้านความเข้าใจ

(n = 400)

อาชีพ	ระดับความเข้าใจ				χ^2	p-value
	คุณภาพการให้บริการ	น้อย	ปานกลาง	มาก	ร้อยละ	
นักเรียนหรือนักศึกษา		5.80	24.10	70.10	100	0.0351*
	ข้าราชการหรือพนักงาน				100	
รัฐวิสาหกิจ		8.84	22.00	69.16		
	ธุรกิจส่วนตัว	19.00	41.00	40.00	100	
พนักงานองค์กรเอกชน		9.48	20.14	70.38	100	
	อื่นๆ เช่น ประมง , แม่บ้าน	4.84	66.00	29.16	100	
รวม		9.59	34.65	55.76	100	

* มีนัยสำคัญที่ระดับสถิติ 0.05

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับคุณภาพการให้บริการของฝ่ายการศึกษาส่วนตัวเปิดเขาเขียว จำแนกตามอาชีพ โดยใช้สถิติทดสอบไค-สแควร์ (Chi-square) พบว่าอาชีพมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการให้บริการของฝ่ายการศึกษาด้านความความเข้าใจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอาชีพพนักงานองค์กรเอกชน ให้ระดับความเข้าใจมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าฝ่ายการศึกษาส่วนตัวเปิดเขาเขียว มีคุณภาพการให้บริการมากที่สุดในด้านการตอบสนองต่อลูกค้า (Responsiveness) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ladhari, (2009 : 308-331) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพบริการ ความพึงพอใจต่อการให้บริการ และความตั้งใจเชิงพฤติกรรม: กรณีศึกษาอุตสาหกรรมการโรงแรม เพื่อนำมาพัฒนาและทดสอบกรอบแนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพการบริการ ความรู้สึกพึงพอใจ และความตั้งใจเชิงพฤติกรรมในอุตสาหกรรมการให้บริการและพบว่า คุณภาพการบริการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอารมณ์และความตั้งใจเชิงพฤติกรรมของลูกค้า นอกจากนั้นยังพบว่าความรู้สึกพึงพอใจเป็นตัวแปรร่วมที่มีส่วนในการส่งผลกระทบต่อความตั้งใจเชิงพฤติกรรม นอกเหนือไปจากคุณภาพการบริการ กรอบแนวคิดนี้ได้ทำการทดสอบเชิงประจักษ์ จากนักท่องเที่ยวชาวแคนาดา และพบว่า ผลการวิจัยยืนยันสมมติฐานทั้งหมดตามกรอบแนวคิด โดยคุณภาพการบริการมี

ความสัมพันธ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมกับความตั้งใจเชิงพฤติกรรม และคุณภาพการบริการมีผลเชิงบวกทางอ้อมต่อความตั้งใจเชิงพฤติกรรมผ่านความรู้สึกพึงพอใจ แสดงให้เห็นว่ามีจิตความพึงพอใจผ่านการตอบสนองที่สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว จะช่วยส่งเสริมคุณภาพการให้บริการของสวนสัตว์เปิดเขาเขียว หรือองค์กรรัฐวิสาหกิจอื่นที่มีลักษณะใกล้เคียงกันได้

2. อายุมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการให้บริการด้านความเชื่อถือไว้วางใจได้ (Reliability) นั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Qin and Prybutok (2017 : 78-95) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การรับรู้คุณภาพบริการผ่านร้านอาหารฟาสต์ฟู้ด: ข้อมูลเชิงประจักษ์ในประเทศจีน เพื่อศึกษาเกี่ยวกับการปรับปรุงการวัดคุณภาพแบบ SERVPERF โดยเพิ่มมิติเกี่ยวกับการแก้ไขข้อผิดพลาด (Recoverability) และเพื่อกำหนดปัจจัยที่อาจเป็นต้นเหตุ (Potential Antecedents) ที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในอุตสาหกรรมอาหารจานด่วนด้านคุณภาพบริการ (Service Quality) คุณภาพอาหาร (Food Quality) และคุณค่าการรับรู้ (Perceived Value) เก็บแบบสอบถามจากนักศึกษาระดับอุดมศึกษาอายุ ระหว่าง 21-25 ปี จำนวน 171 ฉบับ และพบว่าความเชื่อถือไว้วางใจได้ (Reliability) การแก้ไขข้อผิดพลาด (Recoverability) การบริการที่เป็นรูปธรรม (Tangible) และการสนองตอบลูกค้า (Responsiveness) เป็นมิติที่มีนัยสำคัญต่อการรับรู้ถึงคุณภาพการบริการ นอกจากนี้คุณภาพอาหาร คุณค่าที่รับรู้ และคุณภาพการบริการ มีความสัมพันธ์ทางตรงกับความพึงพอใจที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมความตั้งใจใช้บริการอีกด้วย แสดงให้เห็นว่าความเชื่อถือไว้วางใจของนักท่องเที่ยว ส่งผลโดยตรงต่อการซื้อซ้ำ ดังนั้นความสามารถในการให้บริการที่ตรงกับคำมั่นสัญญา มีความถูกต้อง สมบูรณ์ สม่าเสมอและต่อเนื่องจะทำให้ผู้รับบริการรับรู้ได้ถึงความน่าเชื่อถือ นำมาซึ่งความไว้วางใจ และสนับสนุนให้สวนสัตว์เปิดเขาเขียวสามารถดำรงอยู่ได้อย่างยั่งยืน

3. อาชีพมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการให้บริการด้านความเข้าใจ (Empathy) นั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chaniotakis and Lymperopoulos (2011 : 229-242) ได้ทำการศึกษาเรื่อง คุณภาพการให้บริการบนพื้นฐานของความพึงพอใจและการบอกต่อในอุตสาหกรรมการดูแลสุขภาพ เพื่อศึกษาอิทธิพลของมิติคุณภาพการบริการที่ส่งผลต่อความพึงพอใจ อ้างอิงจากตัวแปรคุณภาพการบริการ SERVQUAL ของ Parasuraman และคณะ โดยต้องการพิสูจน์อิทธิพลของแต่ละตัวแปรที่มีต่อความพึงพอใจและการแนะนำบอกต่อ โดยพบว่านอกเหนือจากความพึงพอใจแล้ว มิติคุณภาพการบริการด้วยความเข้าใจ (Empathy) มีอิทธิพลโดยตรงต่อการแนะนำบอกต่อ ส่วนการตอบสนองลูกค้า การให้ความมั่นใจ และการบริการที่เป็นรูปธรรม มีอิทธิพลทางอ้อมต่อการแนะนำบอกต่อผ่านความพึงพอใจ ข้อจำกัดของการวิจัย แสดงให้เห็นว่าความเข้าใจ ของนักท่องเที่ยวที่มีต่อการให้บริการของฝ่ายการศึกษา จะส่งผลถึงความภักดีต่อสินค้าและบอกต่อคุณภาพ ซึ่งจะนำสู่ความมั่นคงของสวนสัตว์รวมถึงองค์การที่ต้องการบริหารอย่างมั่นคงต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 จากผลการวิจัยที่พบว่าฝ่ายการศึกษาสวนสัตว์เปิดเขาเขียวมีคุณภาพการให้บริการที่ดีที่สุดในด้านการตอบสนองต่อลูกค้า ดังนั้นจึงขอเสนอให้สวนสัตว์เปิดเขาเขียวหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จัดการฝึกอบรมสัมมนาเพื่อพัฒนาบุคลากรฝ่ายการศึกษา อาจเป็นประเด็นภาษาต่างประเทศ การใช้งานระบบออนไลน์ หรือทักษะด้านความสัมพันธ์กับลูกค้า เป็นต้น เพื่อสามารถสร้างการตอบสนองต่อลูกค้าที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 จากผลการวิจัยที่พบว่าอายุมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการให้บริการด้านความเชื่อถือว่าไว้วางใจ ดังนั้นจึงขอเสนอให้สวนสัตว์เปิดเขาเขียว นำประเด็นเรื่องเกณฑ์ระดับอายุที่เหมาะสมไปประกอบการพิจารณาคัดเลือกบุคลากรของฝ่ายการศึกษา เพื่อสร้างความไว้วางใจให้นักท่องเที่ยวในการกลับมาท่องเที่ยวใหม่หรือบอกต่อผู้อื่นในอนาคต

1.3 จากผลการวิจัยที่พบว่าอาชีพมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการให้บริการด้านความซื่อสัตย์สุจริต จึงขอเสนอให้สวนสัตว์เปิดเขาเขียว นำประเด็นอาชีพของกลุ่มนักท่องเที่ยว ไปเป็นส่วนประกอบในการพิจารณาจัดกิจกรรมหรือโครงการต่างๆ ให้มีความเหมาะสมต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ขอเสนอให้มีการจัดการศึกษาคุณภาพการให้บริการของฝ่ายอื่นๆ ในสวนสัตว์เปิดเขาเขียวต่อไป เพื่อนำผลการวิจัยมาบูรณาการให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวที่มีประสิทธิภาพมากที่สุดต่อไป

2.2 ขอเสนอให้มีการใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ ในการศึกษาคุณภาพการให้บริการจากนักท่องเที่ยว เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่อาจค้นพบข้อมูลสำคัญมาใช้ในการบริหารจัดการที่ดียิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ. (2564). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ พ.ศ.2564 – 2565*.

กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

จรินทร์ พิกะประไพ และ ญัฐพงษ์ ฉายแสงประทีป. (2564). “ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่มาเยือนสวนสัตว์ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น,” *วารสาร มทรส. (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*. 6 (1), 61-63.

สวนสัตว์เปิดเขาเขียว. (2565). การพัฒนาให้สวนสัตว์ให้เป็นแหล่งพักผ่อนที่มีคุณภาพ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 3 เมษายน 2565. แหล่งที่มา: https://khaokheow.zoothailand.org/ewt_news.php?nid=217

องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย. (2565). รายงานประจำปี 2564. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 3 เมษายน 2565. แหล่งที่มา https://www.zoothailand.org/download/article/article_20220531142544.pdf

- เอกวุฒิ อุษายพันธ์ และคณะ. (2562). การพัฒนาตัวบ่งชี้การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตของสวนสัตว์ในกำกับดูแลองค์การสวนสัตว์ในพระบรมราชูปถัมภ์. *วารสารบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร*. 10 (2), 956 – 967.
- อุษารดี ภู่มาลี. (2564). ความหลากหลายของแรงจูงใจการท่องเที่ยวสวนสัตว์ กรณีศึกษาสวนสัตว์เชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารสหศาสตร์ศรีปทุม ชลบุรี*. 7 (3), 122-123.
- Chaniotakis, I. E., and Lymperopoulous, C. (2011). “Service Quality Effect on Satisfaction and Word of Mouth in the Health Care Industry,” *Managing Service Quality*. 19 (2), 229-242.
- Ladhari, R. (2009). “Service Quality, Emotional Satisfaction, and Behavioral Intentions,” *Managing Service Quality*. 19 (3), 308-331.
- Parasuraman, A., Zeithaml, V.A., and Berry, L.L. (2009). “A Conceptual Model of Service Quality,” *Journal of Marketing*. 49 (1), 41 - 50.
- Qin, H., and Prybutok, V. R. (2017). “Service Quality, Customer Satisfaction, and Behavioral Intentions in Fast-Food Restaurants,” *International Journal of Quality and Service Sciences*. 1 (1), 78-95.
- Roscoe, J. T. (1969). *Fundamental Research Statistics for the Behavioral Sciences*. New York: Holt, Rinehart and Winston.

เอือน 3 น้ำ 4 ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของชุมชนตำบลยางท่าแจ้ง

อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

**Huan 3 Nam 4 affecting the lifestyle of the Yang Tha Chaeng sub-district
community Kosum Phisai District Maha Sarakham Province**

พระสุพรม สุนทรโร (นาโม),

พระครูสุธีศัมภีรญาณ และ อุดลย์ หลานวงศ์

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

Phra Suprom Soontharo (Namo),

Phrakhru Sudhikhambhirayan and Adul Ihanwong

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Corresponding Author E-mail: samrong.sea@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาเอือน 3 น้ำ 4 ในวรรณกรรมอีสาน 2) เพื่อศึกษาเอือน 3 น้ำ 4 ที่มีอิทธิพลต่อการดำเนินชีวิตของชุมชนตำบลยางท่าแจ้ง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคามและ 3) เพื่อศึกษากิจกรรมเอือน 3 น้ำ 4 ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของชุมชนตำบลยางท่าแจ้ง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า

เอือน 3 น้ำ 4 ในวรรณกรรมอีสาน โดยใช้หลักธรรมสอดแทรก เพื่อชี้ให้เห็นแนวทางปฏิบัติ และผลของการไม่ปฏิบัติตามหลักพุทธธรรมที่เกี่ยวกับคุณธรรมที่ปรากฏในวรรณกรรม มีคุณธรรมด้านการแสดง ความเคารพต่อกัน การบำเพ็ญเพียร การเสียสละ ส่วนที่เกี่ยวกับจริยธรรมที่ปรากฏมีความกตัญญู ความรัก ความเมตตา ศีลธรรม

หลักธรรมที่ส่งเสริมคุณค่าและความงามของสตรีที่เป็นเครื่องมือพัฒนาความประพฤติของสตรีให้งดงามสูงขึ้นกับเอือน 3 น้ำ 4 คือ 1) งามภายนอก เป็นความงามทางร่างกายที่ปรากฏให้เห็นเป็นรูปธรรม และ 2) งามภายใน เป็นความงามที่มุ่งเน้นด้านสภาพจิตของบุคคล มีคุณธรรมประจำใจ ขันติ ความอดทน โสรัจจะ ความว่าง่าย สังคหวัตถุ 4 ซึ่งประกอบด้วยทาน, ปิยวาจา, อตถจริยา, และสมานัตตตา เบญจกัลยาณี กับเอือน 3 น้ำ 4 ประกอบด้วย “เรือนสาม” ได้แก่ เรือนกาย เรือนผม และเรือนอยู่หรือเรือนนอน สำหรับ “น้ำสี่” ประกอบด้วย น้ำใจ, น้ำคำ, น้ำมือ, และน้ำเต้าปูนหรือน้ำดื่ม น้ำใช้

* วันที่รับบทความ: 8 พฤษภาคม 2565; วันที่แก้ไขบทความ 26 ตุลาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 27 ตุลาคม 2565

Received: May 8, 2022; Revised: October 26, 2022; Accepted: October 27, 2022

เฮือน 3 น้ำ 4 ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของชุมชนตำบลยางท่าแจ้ง อำเภอกอสุ่มพิสัย จังหวัดมหาสารคาม คุณค่าความงามของสตรีมีคุณค่าและองค์ประกอบที่สำคัญ คือกิริยามรรยาทและวัตรปฏิบัติดีงาม หรือนิสัยดีและจริยาวัตรดี รวมทั้งคุณค่าของการพัฒนาตนเองให้มีคุณธรรมประจำใจ ควบคุมตนเองดีสงบ เสียสละดี ครองตนดี ครอบครัวยุคใหม่และชุมชน “เรือนสามน้ำสี่” หากหญิงใดมีองค์ประกอบครบถ้วนตามนี้จะได้รับ การยกย่องว่าเป็นสตรีที่ดี เป็นภรรยาที่ดี และมีโอกาสได้คู่ครองที่ดี นอกจากนี้ พ่อแม่ผู้ปกครองในยุคปัจจุบันมี ภาระหน้าที่มากขึ้นต้องทำงานนอกบ้านทั้งสองคนเพื่อหารายได้มาจุนเจือครอบครัวในภาวะค่าครองชีพสูง อย่างในปัจจุบัน ผู้ปกครองจึงมีเวลาอบรมบ่มนิสัยแก่บุตรหลานสตรีเกี่ยวกับประเด็นนี้น้อยลง ทั้งนี้ คุณค่า ดังกล่าวมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย กอปรกับอิทธิพลของวัฒนธรรมต่างชาติที่แทรกซึมเข้ามาในยุค โลกาภิวัตน์

คำสำคัญ: เฮือน 3 น้ำ 4; การดำเนินชีวิต; ชุมชน.

Abstracts

This thesis The objectives were: 1) to study Huan 3 Nam 4 in Isan literature; 2) To study Huan 3 Nam 4 that influenced the way of life of the Yang Tha Chaeng sub-district community. Kosoom Phisai District Maha Sarakham Province and 3) to study Huan 3 Nam 4 activities that affect the lifestyle of Yang Tha Chaeng sub-district community. Kosum Phisai District Maha Sarakham Province This is a qualitative research by analyzing descriptive data. The results showed that

Huan 3 Nam 4 in Isan literature by using intervening principles to point out the guidelines and the consequences of non-compliance with Buddhist principles concerning virtues appearing in the literature have the virtues of showing respect for each other Asceticism, sacrifice, the ethical part that appears there is gratitude. love, compassion, morals

Principles that promote the values and beauty of women as tools for developing a woman's conduct to be more beautiful with Huan 3 Nam 4 are 1) external beauty is physical beauty that can be seen as concrete, and 2) internal beauty is the Beauty that focuses on the mental state of the person. Having the virtues of the mind, tolerance, patience, soraccha, easiness, and the four sagnaha-vatthana, which consist of alms, piyavaca, atthachariya, and samanatta. Benjakalayani and Huan 3 waters 4 consist of the "three houses" i.e. the body, the hair and the living or sleeping houses. The "four waters" consist of the heart, the water, the hands, and the gourd or drinking water. The water used for

Huan 3 Nam 4 affecting the life of the Yang Tha Chaeng sub-district community Kosum Phisai District Maha Sarakham Province Women's beauty values are valuable and important elements. is good manners and practices or good character and good manners including the value of self-improvement to have morals in mind Good self-control, good modesty, good self-doubt, family and community. "House of Three Nam Four" If any woman has all these elements, it will be regarded as a good woman. be a good wife and have the opportunity to have a good spouse In addition, today's parents are increasingly obliged to work outside the home to earn money to support the family in the current high cost of living. Parents therefore have less time to inculcate the habits of their children on this issue. Such values have

changed over time. In addition to the influence of foreign cultures that permeate the era of globalization.

Keyword: Huan 3 Nam 4; Affecting; Lifestyle.

บทนำ

พระพุทธศาสนาเข้ามาสู่ดินแดนที่เป็นประเทศไทยในปัจจุบัน เมื่อประมาณ พ.ศ. 236 สมัยเดียวกับประเทศศรีลังกา ด้วยการส่งพระสมณทูตไปเผยแผ่พระพุทธศาสนาในประเทศต่าง ๆ 9 สาย โดยการอุปถัมภ์ของพระเจ้าอโศกมหาราช กษัตริย์อินเดีย ในขณะนั้นประเทศไทยรวมอยู่ในดินแดนที่เรียกว่าสุวรรณภูมิ ซึ่งมีขอบเขตกว้างขวาง มีประเทศรวมกันอยู่ในดินแดนส่วนนี้ทั้ง 7 ประเทศในปัจจุบัน ได้แก่ ไทย พม่า ศรีลังกา ญวน กัมพูชา ลาว มาเลเซีย ซึ่งสันนิษฐานว่ามีใจกลางอยู่ที่จังหวัดนครปฐมของไทย เนื่องจากได้พบโบราณวัตถุที่สำคัญ เช่น พระปฐมเจดีย์ และรูปธรรมจักรวางหมอบเป็นหลักฐานสำคัญ แต่พม่าก็สันนิษฐานว่ามีใจกลางอยู่ที่เมืองสะเทิม ภาคใต้ของพม่า พระพุทธศาสนาเข้ามาสู่สุวรรณภูมิในยุคนี้ นำโดยพระโสณะและพระอุตตระ พระเถระชาวอินเดีย เดินทางมาเผยแผ่พระพุทธศาสนาในแถบนี้ จนเจริญรุ่งเรืองมาตามลำดับ จนถึงปัจจุบัน (พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต) 2546 : 274)

การประชุมสมัชชาสตรีแห่งชาติ เมื่อวันที่ 14 - 16 มีนาคม พ.ศ.2554 นายศุภฤกษ์ หงษ์ภักดี ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวยังให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่มเด็ก สตรี และครอบครัวเกิดขึ้นตลอดเวลาอีกทั้งยังมีปัญหาสังคม เช่น การดื่มสุรา การพนัน ยาเสพติด ปัญหาเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร นำไปสู่การตั้งครรภ์ไม่พร้อมของวัยรุ่น ปัญหายาเสพติด ความรุนแรงในครอบครัว ทุกเรื่องที่น่าไปสู่ความรุนแรงในเด็ก สตรี และครอบครัว ซึ่งล้วนเป็นปัญหาที่มีรากฐานมาจากความไม่เสมอภาค การแก้ปัญหาคุ้มครองสิทธิของสตรี จึงมีความจำเป็นอย่างมากที่ทุกภาคส่วนต้องเข้ามามีส่วนร่วม รณรงค์แก้ปัญหาและป้องกัน รวมถึงต้องสร้างความเข้มแข็งให้แก่สตรี เพราะหากสตรีเข้มแข็งก็จะส่งผลให้ครอบครัว และประเทศไทยเข้มแข็งด้วย สอดคล้องกับการศึกษาของ สุทธิพงศ์ พรหมไพจิตร พบว่า ราว 20 ปีที่ผ่านมา สตรีมีบทบาทในการพัฒนาสังคมค่อนข้างน้อย เนื่องจากโอกาสไม่อำนวยให้สตรีได้เข้าไปมีบทบาทในสังคมนัก ซึ่งงานวิจัยดังกล่าวเสนอแนะว่าควรเปิดโอกาสให้สตรีมีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในโครงการและกิจกรรมของภาครัฐที่จะมีส่วนช่วยพัฒนาสังคมมากขึ้น (สุทธิพงศ์ พรหมไพจิตร, 2541 : ก) ศาสนาและศาสนปฏิบัติมิได้เป็นอุปสรรคต่อบทบาทการพัฒนาสังคมของสตรีแต่อย่างใด บทบาทสำคัญที่สตรีเข้าไปมีส่วนร่วม 3 ลักษณะ ได้แก่ 1) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหมู่บ้าน 2) การมีส่วนร่วมในการดูแลสุขภาพอนามัยของครอบครัว และ 3) การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในชุมชน (รพีพรรณ สุวรรณรัฐโชติ, 2551 : ก) สอดคล้องกับข้อมูลที่ปรากฏมาก่อนในเอกสารการสอนชุดวิชาพัฒนการวรรณคดีไทย มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ที่ได้ตั้งข้อสังเกตบางประการเกี่ยวกับวรรณคดีกับสังคมเมืองไว้ว่าวรรณคดีปัจจุบันสะท้อนภาพสตรีในสังคมเมืองที่มีใช้กุลสตรี หรือ “ข้างเท่าหลัง” อีกต่อไป แต่จะเป็นลักษณะสตรีที่มีความสามารถในหน้าที่การงาน มีความ

เชื่อมั่นในตนเองสูง มีความคิดอิสระเสรีในเรื่องทางเพศ แต่ทัศนคติของนักเขียนส่วนใหญ่ยังคงให้ความสำคัญกับการให้ตัวละครสตรีดำเนินชีวิตในกรอบความถูกต้องของศีลธรรม (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2535 : 738-739)

เรือนสามน้ำสี่ เป็นการกล่าวถึงคุณสมบัติของหญิงไทยที่สังคมคาดหวังว่าสตรีที่ดีควรมีลักษณะเช่นเดียวกับ “เบญจกัลยาณี” ที่คนในสังคมรู้จักกันดี ซึ่งประกอบด้วย คุณสมบัติ 5 ประการที่พึงประสงค์ สมศรี สุกมณีนันท์ ได้แก่ 1) ผมงาม หมายถึง เรือนผมเป็นเงางามดุจหางนกยูง 2) เนืองงาม หมายถึง ริมฝีปากงาม เช่นกับผลตำลึง 3) กระตุงงาม หมายถึง มีฟันขาวเรียบดุจสังข์ที่ขัดดีแล้ว 4) ผิวงาม คือ สะอาดอ่อนและ 5) วัยงาม หมายถึง เนื้อหนังเต่งตึงสมวัย อย่างไรก็ตาม “เบญจกัลยาณี” กล่าวถึงเพียงคุณสมบัติด้าน “เรือนกาย” เท่านั้น มิได้กล่าวถึงคุณสมบัติอื่น ๆ ดังปรากฏใน “เรือนสามน้ำสี่” (สมศรี สุกมณีนันท์, 2531: 15) สอดคล้องกับนิยามที่ปรากฏในเว็บไซต์ของชมรมศิลปวัฒนธรรมอีสานจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยว่า หมายถึง คุณสมบัติของกุลสตรีไทยทั่วทุกภาคที่ควรปฏิบัติเพื่อเป็นการรักษาบ้านเรือนให้น่าอยู่ อีกทั้งเป็นประโยชน์ต่อการออกเหย้าออกเรือนเพื่อให้ครอบครัวที่ออกไปใหม่มีความเพียบพร้อมด้วยความน่าอยู่ ขณะที่เว็บไซต์ครูบ้านนอก เพิ่มเติมว่า “เรือนสามน้ำสี่” มักจะได้ยินเวลาที่ผู้ใหญ่เอ่ยพรให้กับเจ้าสาวสำหรับเป็นหลักยึดในการครองชีวิตคู่ หลังจากแต่งงานออกเหย้าออกเรือนไป นอกจากนี้ บ่าวหน่อ เมืองพลาญ ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเรือนสามน้ำสี่ของทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือไว้ในเว็บไซต์ชมรมศิลปวัฒนธรรมอีสาน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สรุปใจความได้ว่า องค์ประกอบของ “เรือนสาม” ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ เรือนนอน เรือนครัว เรือนผม “น้ำสี่” ได้แก่ น้ำจิตน้ำใจน้ำตมน้ำกิน น้ำอาบ น้ำเต้าปรง หรือ น้ำปรง ประเด็นนี้ ในคอลัมน์ของหนังสือพิมพ์คมชัดลึกว่า เขาได้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับ “เรือนสามน้ำสี่” จากหนังสือ “มรดกอีสาน” ของศูนย์รวมสงฆ์ชาวอีสาน 37 จังหวัด ซึ่งจัดพิมพ์โดยเสด็จพระราชกุศล ออกเมรุพระราชทานเพลิงศพสมเด็จพระพุฒาจารย์ (อาจ อาสโภ) เมื่อ พ.ศ. 2533 สรุปความได้ว่า เรือนสาม ได้แก่ “เรือนผม เรือนครัว และเรือนนอน” ส่วนน้ำสี่ นั้น ได้แก่ น้ำใช้ น้ำตม น้ำเต้าปรง น้ำใจ ขณะที่เว็บไซต์ครูบ้านนอก กล่าวถึงองค์ประกอบของเรือนสามน้ำสี่ต่างออกไป กล่าวคือ “เรือนสาม” ได้แก่ บ้านเรือน เรือนผมเรือนกาย ส่วน “น้ำสี่” ได้แก่ น้ำใจ น้ำคำ น้ำมือ น้ำเต้าในปรง

อย่างไรก็ตาม การตีความองค์ประกอบของเรือนสามน้ำสี่ที่ไม่ตรงกันของแต่ละภาคนั้นยืนยันได้จากบทวิทยุรายการ “รู้ รัก ภาษาไทย”³ ซึ่งระบุว่า คติของคนโบราณเชื่อว่า “เรือนสามน้ำสี่” เป็นคติที่ใช้สอนแม่บ้านแม่เรือนแต่หากจะถามว่า “เรือนสามน้ำสี่” ประกอบด้วยอะไรบ้างนั้น คำตอบมักไม่ตรงกัน แต่ที่ปรากฏในบทวิทยุที่นำมาแสดงในรายการดังกล่าวระบุว่า “เรือนสาม” ได้แก่ เรือนพักอาศัย เรือนชะตา และเรือนผม (ออกอากาศทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย, 2552 เวลา 07.00 - 07.30 น.) ส่วน “น้ำสี่” ได้แก่ น้ำใช้ น้ำอาบ น้ำเต้าปรง และน้ำใจ ซึ่งในบทวิทยุยังได้ตั้งข้อสังเกตว่า “เรือนชะตา” บางคนก็เปลี่ยนเป็น “เรือนใจ” ส่วนน้ำสี่ บางคนก็เปลี่ยนจาก “น้ำอาบ” เป็น “น้ำคำ” หรือ “น้ำมือ” เป็นต้น

จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นพบว่าเรือนสามน้ำสี่ของภาคอื่น ๆ ในสังคมไทยมีปรากฏให้เห็นเช่นกัน ทั้งในรูปของวรรณกรรม เพลง และสื่อพื้นบ้านอื่น ๆ ซึ่งองค์ประกอบของเรือนสามน้ำสี่ของแต่ละท้องถิ่นที่มีความเหมือนและแตกต่างกันบ้างตามอัตลักษณ์ของพื้นถิ่นนั้น ๆ ซึ่งถือเป็นเสน่ห์ของการศึกษาประเด็นนี้พอสมควรในงานศึกษาของ ประวิทย์ สุวณิชย์ กล่าวถึง กุลสตรีศรีบ้านต้องประกอบด้วยลักษณะเรือนสามน้ำสี่ก็คือ เรือนสาม ได้แก่ เรือนนอน เรือนครัว เรือนผม ส่วนน้ำสี่ ได้แก่ น้ำกิน น้ำใช้ น้ำใจ น้ำบุญ (ประวิทย์ สุวณิชย์, 2536 : 51)

ชุมชนตำบลยางท่าแจ้งเป็นอีกชุมชนหนึ่งในภาคอีสานตั้งอยู่ในเขตอำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคามแบ่งเขตการปกครอง เป็น 10 หมู่บ้าน 1,154 หลังคาเรือน มีวัด จำนวน 7 วัด จำนวนประชากร 4,401 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 1 ธันวาคม 2563) ประชากรนับถือและมีความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา ผู้วิจัยได้เห็นความเปลี่ยนแปลงของสังคมที่ผิดไปจากเดิมทำให้สังคมมีปัญหาต่างๆ เกิดขึ้นอยู่เป็นประจำเช่น ปัญหาความแตกแยก ปัญหาการหย่าร้าง การทะเลาะวิวาท ปัญหายาเสพติด รวมทั้งเด็กวัยรุ่นจะมีเพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร โดยไม่คำนึงถึงหลักธรรมคำสอนตามหลักปรัชญาทางพระพุทธศาสนาไม่เคารพเชื่อฟังคำสั่งสอนของพ่อแม่ครูบาอาจารย์ไม่เคารพต่อระเบียบแบบแผนและไม่เคารพต่อกฎหมายของบ้านเมือง ทำให้สังคมอยู่กันไม่เป็นปกติ สุขเหมือนสมัยก่อน

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาแล้วผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่องเรือน 3 น้ำสี่ 4 ที่มีต่อการดำเนินชีวิตของชุมชนตำบลยางท่าแจ้ง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เพื่อเป็นข้อมูลสารสนเทศนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาชุมชนให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งผู้วิจัยคาดหวังว่าผลที่ได้จากการศึกษาจะสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริงกับยุคสมัยที่สังคมกำลังโยกโยก “คุณธรรมจริยธรรม” ให้กลับมาสู่สังคมไทยอีกครั้ง หลังจากที่บ้านบางส่วนอาจถูกกลืนไปกับกระแสโลกาภิวัตน์ไปแล้ว ทั้งนี้ เพื่อกระตุ้นให้ยุทธวิธีไทยตระหนักถึงสิ่งดีงาม รวมถึงปลูกฝังให้พวกเขาดำเนินชีวิตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีและเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในวันข้างหน้า

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาเรือน 3 น้ำ 4 ในวรรณกรรมอีสาน
2. เพื่อศึกษาหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่สอดคล้องกับเรือน 3 น้ำ 4
3. เพื่อวิเคราะห์เรือน 3 น้ำ 4 ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของชุมชนตำบลยางท่าแจ้ง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการศึกษาทั้งเอกสารและการสัมภาษณ์โดยผู้วิจัยได้กำหนดวิธีการไว้ดังนี้

1. การศึกษาในเชิงเอกสาร Documentary Study ทำการศึกษาและรวบรวมข้อมูล จากเอกสารและหลักฐานที่เกี่ยวข้องพระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย 2539 หนังสือวิชาการ ตำราบทความวิชาการและงานวิจัยเอกสารแสดงความสัมพันธ์ที่แสดงให้เห็นถึงแนวคิด เอื้อน 3 น้ำ 4 ในการดำเนินชีวิตของชุมชนตำบลยางท่าแจ้ง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

2. ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) กลุ่มเป้าหมาย ในชุมชนตำบลยางท่าแจ้ง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ผู้ให้ข้อมูลหลัก

ด้านเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลด้านประชากรที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่สามารถให้ข้อมูลได้ในเขตการวิจัย ครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่ในชุมชนตำบลยางท่าแจ้ง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ซึ่งเป็นที่ดำเนินชีวิตตามหลัก เอื้อน 3 น้ำ 4 ในวรรณกรรมอีสาน เรื่องต่างๆ จากหลักกรรมคติดรรชนีสอนฮีตสิบสองคองสิบสี่ ฃญาภาษาอีสาน ตำราต่าง ๆ สัมภาษณ์เชิงลึก วิธีการแบบเจาะจงผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้แก่

1. พระสงฆ์ จำนวน	6	รูป
2. นักวิชาการศาสนา	4	รูป/คน
3. ประชาชนชาวบ้าน	5	คน
4. ประชาชนทั่วไป	10	คน
รวม จำนวน	25	รูป/คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้แบ่งเป็น 3 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 คือข้อแบบสัมภาษณ์ข้อมูลส่วนตัวผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 คือข้อแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับ เอื้อน 3 น้ำ 4 ในการดำเนินชีวิตของชุมชน ในวรรณกรรมอีสาน เรื่องต่าง ๆ จากหลักกรรมคติดรรชนีสอนฮีตสิบสองคองสิบสี่ ฃญาภาษาอีสาน ตำราต่าง ๆ

ส่วนที่ 3 คือข้อแบบสัมภาษณ์เกี่ยวของชุมชนตำบลยางท่าแจ้ง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

ส่วนที่ 4 คือข้อแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับหลัก เอื้อน 3 น้ำ 4 ในการดำเนินชีวิตของชุมชนตำบลยางท่าแจ้ง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม

การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ขั้นตอนการสร้างแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสัมภาษณ์ในการวิจัยโดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1) สร้างแบบสัมภาษณ์ จากกรอบเนื้อหาของวัตถุประสงค์ และนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยเพื่อตอบ
โจทย์ในการวิจัย
- 2) เสนอร่างแบบสัมภาษณ์ต่ออาจารย์ที่ปรึกษา
- 3) นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขตามที่อาจารย์ที่ปรึกษา
- 4) นำข้อมูลที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่านตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา
เพื่อความถูกต้องของแบบสัมภาษณ์
- 5) นำแบบสัมภาษณ์ไปปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่งตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและดำเนินการ
สัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

- (1) ผู้วิจัยเอกสารชั้นปฐมภูมิ (Primary Source) ได้แก่ พระไตรปิฎก ฉบับ มหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย พ.ศ. 2539
- (2) ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลชั้นทุติยภูมิ (Secondary Source) ได้แก่ ข้อมูลที่เป็นเอกสารงานเขียนของ
นักวิชาการทางพระพุทธศาสนา หนังสือวิชาการ ตำรา งานเอกสารที่เกี่ยวข้อง และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
ผู้วิจัยติดต่อบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยเพื่อขอหนังสือความร่วมมือไป
ยังกลุ่มเป้าหมายจำนวน 25 รูป/คน ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ ไปสัมภาษณ์เชิงลึก กลุ่มเป้าหมายเลือกแบบ
เจาะจงจำนวน 25 รูป/คน จำนวน 25 ฉบับและรับคืนมาด้วยตนเองทั้งหมดแล้ว ตรวจสอบความถูกต้อง
สมบูรณ์ เมื่อได้แบบสัมภาษณ์มา จำนวน 25 ฉบับถือว่าเป็นแบบสัมภาษณ์ที่สมบูรณ์แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล
ตามวัตถุประสงค์ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

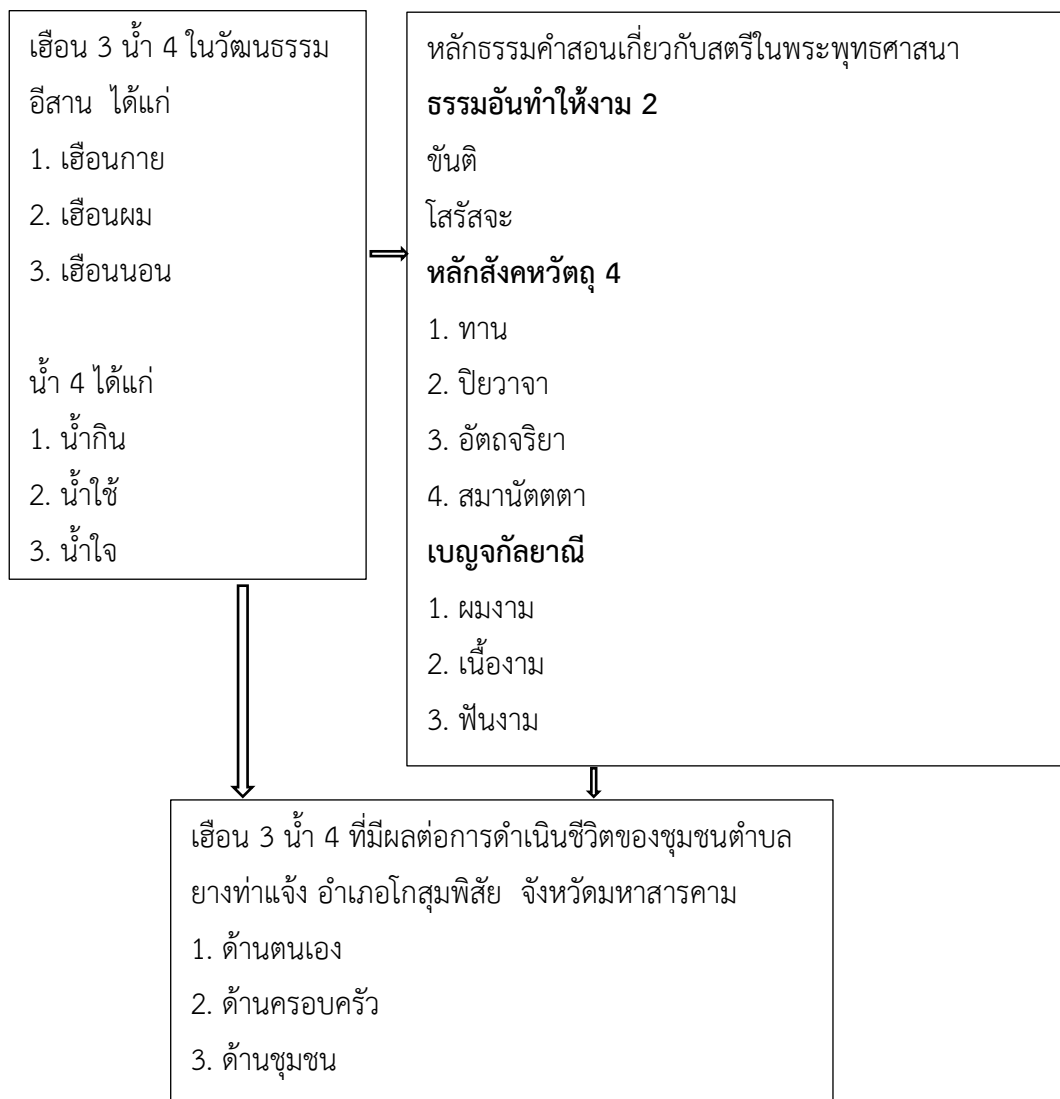
ในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาด้านแนวคิดและ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงภาคสนามโดยใช้วิธี
อธิบายเชิงพรรณนาตามวัตถุประสงค์ในประเด็นต่าง ๆ คือแนวคิดเกี่ยวกับ เจริญ 3 น้ำ 4 ในวรรณกรรมอีสาน
จากหลักธรรมคตินิยมคำสอนฮีตสิบสองคองสิบสี่ ฃญาภาษาอีสาน ตำราต่าง ๆ

ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์โดยใช้การแปรความ การตีความ นำเสนอข้อมูล
โดยการพรรณนาวิเคราะห์ เมื่อวิเคราะห์ข้อมูลสำเร็จเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ในแต่ละ
ประเด็นมาสรุป เพื่อนำไปสู่ขั้นตอนของการเขียนรายงานการวิจัย เขียนรายงานการวิจัย สรุปผลการวิจัย และ
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารแนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในครั้งนี้อย่างได้ศึกษาการกำหนดกรอบแนวคิดจากการศึกษางานวิจัยของ เอื้อน 3 น้ำ 4 ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของชุมชนตำบลยางท่าแจ้ง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม ได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

วรรณกรรมหรือฉายาอีสาน เอือน 3 น้ำ 4 ด้านคติสอนใจ มีดังนี้ ความอดทน ความเพียร คือ เป็นบุคคลที่ไม่เกียจคร้าน หมั่นทำกิจอยู่เป็นประจำ ไม่เป็นผู้ย่อท้อ โสรัจจะ ความเสถียร ธรรมที่ทำให้งาม ความเป็นผู้สงบเสถียรเจียมตน เช่น การพูดจา การยืน เดิน นั่ง นอน ต้องรู้จักมารยาท ความขยันเป็นผู้รู้จักหาทรัพย์ ควรละเว้นจาก พูดคำหยาบ โกรธ โมโห โทโส พูดจาแต่ละคำฟังไม่ได้ ด้านเกี่ยวพาราสี ประกอบด้วย การแสดงออกทางวาจา คือวาจาสัตย์ เป็นการแสดงถึงความจริงใจ รักษาคำพูด เพื่อเป็นสื่อทำการติดต่อ ความหมายให้เข้าใจความประสงค์ของแต่ละฝ่าย ในบางครั้งคำพูดที่พูดออกจากปากไปนั้น มีทั้งเท็จ และจริง ดังนั้นการพูดจึงควรรู้จักวิธีการพูด เลือกพูดแต่ถ้อยคำที่ฟังดูแล้วสบายหูแก่ผู้ฟัง ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ตนเอง และส่วนรวม จึงเรียกว่า ปิยวาจา มีหิริโอตตปละ ความเกรงกลัวบาปกรรมทั้งหลายทั้งปวง

เอือน 3 น้ำ 4 ที่มีต่อการดำเนินชีวิตของชุมชนตำบลยางท่าแจ้ง อำเภอโกสุมพิสัย จังหวัดมหาสารคาม เอือน 3 และ เบญจกัลยาณี

เอือน 3 เอือนผม คือ ต้องรักษาให้สะอาด หมั่นสระล้าง จัดรูปทรงให้สวยงาม อยู่เสมอ**เอือนกาย** คือ ต้องรักษาร่างกายให้สะอาดหมดจดอยู่เสมอ หมั่นอาบน้ำชำระสิ่งสกปรกออกจากร่างกาย หมั่นออกกำลังกายให้มีสุขภาพพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรงอยู่เสมอ **เอือนนอน** คือ บ้านเรือนที่อยู่อาศัยต้องหมั่นปัดกวาดเช็ดถู ให้สะอาด ปราศจากสิ่งสกปรก รกรุงรัง จัดข้าวของเครื่องใช้ต่างๆให้เป็นที่เป็นทาง ให้เป็นระเบียบเรียบร้อย สวยงาม จะหยิบก็ง่าย หายก็รู้ ดูก็งามตาม

เบญจกัลยาณี ผมงาม คือ เรือนผมงาม สระล้างผมให้สะอาดเป็นเงางาม หวีจัดทรงผมให้เป็นที่เรียบร้อยสวยงาม **เนื้องาม** คือ ริมฝีปากแดงเหมือนลูกตำลึงสุก เรียบสนิทมิดชิดดี **ผิวงาม** คือ ถ้าผิวดำก็ดำสม่ำเสมอเหมือนดอกอูบล ถ้าขาวก็ขาวเหมือนกลีบดอกกรรณิการ **ฟันงาม** คือ ขาวเหมือนสังข์และเรียบเสมอเหมือนเพชรเรียง **วัยงาม** คือ งามทุกวัย แม้คลอดบุตรมาแล้ว 10 ครั้งก็ยังดูสาวพริ้งอยู่

หลักคำสอนเรื่อง เอือน 3 น้ำ 4 กับหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา น้ำ 4 กับ สังคหวัตถุ 4

น้ำใจ คือ ต้องมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โอบอ้อมอารี มีเมตตากรุณา มีศีลธรรมประจำใจ **น้ำคำ** คือ ต้องมีคำพูดคำจาที่ไพเราะอ่อนหวาน ไม่พูดคำหยาบ ไม่พูดส่อเสียด ไม่พูดเพ้อเจ้อ ไม่พูดคำเท็จ พูดแต่สิ่งที่ดีมีประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัวและสังคม **น้ำมือ** คือ งานฝีมือต่างๆ เป็น ผู้หญิงจะต้องฝึกฝนตนเองให้มีฝีมือในการทำงานด้านต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคมเพื่อบ้าน เป็นผู้หญิงจะต้องขยันหมั่นเพียรมีมานะอดทน บากบั่น วิริยะอุตสาหะ ช่วยเหลือกัน (ช่วยกิจกันไป) ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือทุกคนไม่เลือกที่รักมักที่ชัง หมายถึง สงเคราะห์ทุกคน **น้ำเต้าปูน หรือน้ำดื่ม น้ำใช้** คือ เป็นผู้หญิงต้องดูแลเอาใส่เรื่องน้ำดื่ม น้ำชื่อยาให้ขาด ให้ดูแลเอาใจใส่อยู่เสมอ ถ้าน้ำขาดก็ต้องจัดหาเพิ่มเติมอยู่ตลอดเวลา ถ้ามีแขกไปไทยมาจะได้ให้การต้อนรับได้ทันทั่วทั้งจะได้ไม่อับอายขายหน้า เป็นผู้หญิงจะต้องปฏิบัติตนไม่ให้บกพร่องในหน้าที่ ให้ทำอยู่เป็นนิตยจนติดเป็นนิสัยไปตลอด ต้องทำเป็นประจำให้สม่ำเสมอ

สังคหวัตถุ 4 ทาน คือการให้ การแบ่งปัน เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่โอบอ้อมอารี มีเมตตากรุณา มีศีลธรรม ประจําใจ **ปิยะวาจา** คือ การพูดจาด้วยถ้อยคำไพเราะอ่อนหวาน จริ่งใจ ไม่พูดหยาบคายก้าวร้าว พูดในสิ่งที่เป็นประโยชน์ เหมาะกับกาลเทศะ พูดดีต่อกัน (พูดจาจับใจ) หมายถึง **วชิไพบาระอัทธจริยา** คือ ช่วยเหลือตัวเอง ช่วยเหลือครอบครัว ช่วยเหลือเพื่อนบ้าน ช่วยเหลือสังคม ช่วยเหลือกัน (ช่วยกิจกันไป) ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือทุกคนไม่เลือกที่รักมักที่ชัง ไม่เลือกชั้นวรรณะ สงเคราะห์ทุกคน **สมานัตตตา** คือ การเป็นผู้มีความสม่ำเสมอ โดยประพฤติตัวให้มีความเสมอต้นเสมอปลาย วางตัวดีต่อกัน (นิสัยเป็นกันเอง) หมายถึง ทำตนเสมอต้นเสมอปลาย

อภิปรายผลการวิจัย

ความเชื่อ และอุดมการณ์ของสังคมเป็นเฉพาะของชาวอีสาน ซึ่งเป็นลักษณะร่วมของกลุ่มชนไทยที่สืบทอดวัฒนธรรมลุ่มแม่น้ำโขง ในการพิจารณาแก่นของเรื่องในวรรณกรรมอีสานพบว่า โดยส่วนมากแล้วได้รับอิทธิพลมาจากพุทธศาสนา แต่วรรณกรรมอีสานอีกไม่น้อยที่ได้แนวคิดมาจากความเชื่อเรื่องภูตผีวิญญาณ และตอบสนองความต้องการของชาวท้องถิ่นในเรื่องความเชื่อ ค่านิยมของสังคม เช่น เรื่องท้าวผาแดงนางไอ่ (ความเชื่อเรื่องขอฝน และตำนานการแห่บั้งไฟ) ธรรมดาสอนโลก (ความเชื่อเรื่องวิญญาณและจารีต) (จารุวรรณธรรมวัตร, 2521 : 78) ซึ่งสอดคล้องกับงานของ วินัย ภูริพงษ์ 2520 : 24) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องพระสุธน-มโนราห์ : การศึกษาเปรียบเทียบที่มาและความสัมพันธ์ระหว่างฉบับต่าง ๆ จึงทำให้ทราบว่า ในบรรดาเรื่องต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหนังสือปัญญาสชาดก และที่รู้จักกันดีในหมู่คนไทยมีไม่กี่เรื่อง หนึ่งในนั้นมีเรื่องพระสุธน-มโนราห์ เป็นเรื่องที่รู้จักกันแพร่หลาย นอกเหนือจากที่อ้างในวรรณคดีไทยในบางเรื่อง พระสุธน-มโนราห์ ยังปรากฏเรื่องราวอยู่ในรูปแบบของเพลงพื้นเมือง นิทานชาวบ้าน การแสดงอีกด้วย และนอกจากจะมีผู้นำไปเล่าสืบทอดกันมา ไม่ว่าจะเป็นการผูกขึ้นใหม่ ทั้งผูกขึ้นโดยจบเรื่องหรือตัดบางตอนไปแต่งใหม่เพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่น เช่นในทางลัทธิศาสนาและกวีนิพนธ์ก็มีอยู่หลายสำนวน เช่น เรื่องพระสุธน-นางมโนราห์ในหนังสือปัญญาสชาดก หรือ สุธนชาดก

พระพุทธเจ้าทรงตรัสถึง สังคหวัตถุ 4 ไว้ว่า ภิกษุทั้งหลาย สังคหวัตถุ 4 ประการนี้ คือ ทานการให้ 1 ปิยะวาจา หรือ เปยยวัชชะ ความเป็นผู้มีวาจาน่ารัก 1 ความประพฤติประโยชน์ อัทธจริยา 1 สมานัตตตา ความเป็นมีตนเสมอ 1 ภิกษุทั้งหลาย สังคหวัตถุ 4 ประการนี้แล เป็นเครื่องสงเคราะห์โลก ประดุจสลักเพลาคบคุมรถที่เล่นอยู่ไว้ได้ ฉะนั้น พวกเขาจึงถึงความยิ่งใหญ่ (มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2539: 21/32/42) พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตฺโต), (2543 : 167-168) สังคหวัตถุ 4 หมายถึง คุณธรรมที่เป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจคนผูกใจคนและประสานหมู่ชนให้มีความสามัคคีเป็นหลักธรรมที่ทำให้คนเป็นที่รักเป็นที่ชอบใจของคนทั่วไปเป็นการปลูกไมตรีเต็มน้ำใจต่อกันทำให้สังคมเป็นสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานของ พระมหากมลถาวโร (มั่งคำม) (2543 : 172) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง สถานภาพสตรีในพระพุทธศาสนา ผลการวิจัยพบว่า สิทธิเสรีภาพของสตรีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน นับว่าพระพุทธองค์เป็นบุรุษคนแรกที่ทำให้ความสนับสนุนจะเห็นได้

จาก การที่พระพุทธองค์ทรงอนุญาตให้พระแม่น้า คือ พระนางมหาปชาบดีโคตรมี บวชเป็นนางภิกษุณีในพระพุทธศาสนา และพระองค์ก็ทรงยืนยันว่า การตรัสรู้ธรรมนั้นมิได้เกิดแก่บุรุษเท่านั้น หากแต่ว่าสุภาพสตรีก็สามารถบรรลุธรรมได้เหมือนกัน ข้อนี้แสดงให้เห็นถึงความเสมอภาคของบุรุษและสตรีว่า บุคคลทุกคนเมื่อมีฉันทะ เพียรพยายาม มีความพร้อมแล้ว ก็สามารถบรรลุนิพพานได้ ไม่มีข้อจำกัดว่าจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย

พระธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนาในการดำเนินชีวิตบนนี้ คือ ความเป็นกุลสตรี หญิงผู้มีตระกูล และมีความประพฤติดี (ราชบัณฑิตยสถาน, 2546 : 135) เป็นการสอนบุคลิภาพของสตรี ให้อยู่อย่างสงบเสถียรและเวลาไปมาให้สง่างาม เปรียบคนกับนกสองชนิด หากอยู่ปกติ ให้อยู่อย่างนกเจ้า ดูท่าทางเหงา เจียมเนื้อเจียมตัว ไม่โอ้อวดยกตนข่มคนอื่น คนอื่นมองไม่รู้ว่าตนเป็นอย่างไร แต่หากมีการเคลื่อนไหวด้วยกิริยา “แผ่น” ซึ่งแปลว่ากระโดดไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับงานของ ประทุมทิพย์ ทองเจริญ (2560 : 194) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง เรือนสามน้ำสี่ : การจัดการความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของสตรีไทยผ่านมุมมองปราชญ์ชาวบ้านภาคใต้จากวรรณกรรมปักษีศน์ ผลการศึกษาพบว่า “เรือนสามน้ำสี่” คือ คุณค่าของสตรีไทยที่คนในสังคมคาดหวัง หรือ ต้องการให้เป็นในลักษณะกุลสตรี คล้ายกับ “เบญจกัลยาณี” ต่างกันตรงที่ “เบญจกัลยาณี” สะท้อนเพียงคุณค่าความงามด้านร่างกาย ได้แก่ ผงงาม เนืองงาม กระดูงาม ผิวงาม และวัยงาม ซึ่ง “เรือนสามน้ำสี่” ที่ปรากฏในวรรณกรรมอีสาน “เรือนสาม” ได้แก่ เรือนกาย เรือนผม และ เรือนอยู่ สำหรับ “น้ำสี่” ประกอบด้วย น้ำซื่อ (นามเรียกขาน) น้ำใช้ น้ำกิน และน้ำใจ ที่สำคัญ มีการกล่าวถึงในวรรณกรรมของไทยเกือบทุกภาค แต่ละภาคจะมีองค์ประกอบที่เหมือนและต่างกันซึ่งคุณค่าของ “เรือนสามน้ำสี่” หากหญิงใดมีองค์ประกอบครบถ้วนตามนี้ จะได้รับการยกย่องว่าเป็นสตรีที่ดี เป็นภรรยาที่ดี และมีโอกาสได้คู่ครองที่ดี ที่สำคัญยังพบว่าเยาวชนรุ่นใหม่ส่วนใหญ่ไม่รู้จัก “เรือนสามน้ำสี่”

องค์ความรู้จากการวิจัย

เฮือน 3 น้ำ 4 หลักคำสอนกุลสตรีชาวอีสานที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณกาล โดยอาศัยหลักธรรมคำสอนในทางพระพุทธศาสนา ซึ่งนักปราชญ์ท่านได้ใช้กลวิธีในการอบรมสั่งสอนกุลธิดาให้เป็นคนดีมีศีลธรรมโดยการผูกคำขึ้นมาให้คล้องจองกัน ให้ฟังแล้วมีความไพเราะน่าฟัง น่าจดจำนำมาขบคิดและนำมาประพฤติปฏิบัติให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ประพฤติปฏิบัติเองและคนที่อยู่รอบข้างใกล้ชิดสนิทสนมกันในครอบครัว มาใช้ในการดำเนินชีวิตในชุมชนเพื่อให้ชีวิตความเป็นอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ข้อความหรือถ้อยคำที่ผูกขึ้นมามีคล้องจองกันและมีความหมายไพเราะกินใจดังกล่าวนั้น ชาวอีสานเรียกว่า “คำผญา” หรือ “คำผญาภาษาอีสาน” ตัวอย่างเช่น “เป็นหญิงนี้ธรรมนิยมให้มันคง ตีนผมให้ลำเกี้ยงตีนขึ้นให้ลำเพียง” หมายถึง การที่เป็นผู้หญิงนี้ จาริตให้มันงาม ผมต้องสะอาดเกลี้ยงเกลาตีนผมหรือปลายผมต้องตัดให้เสมอกันเป็นระเบียบเรียบร้อยจัดรูปทรงให้สะอาดสวยงามอยู่เสมอ ชายผ้าถุงหรือผ้าถุงต้องเสมอกันให้เป็นระเบียบเรียบร้อยและสวยงามอยู่เสมอ

จริยธรรมของสตรีทั่วไปนั้นจะเน้นให้เห็นถึงความดีมากกว่าความงามของร่างกาย เพราะร่างกายมีการแก่ชราไปตามกาลเวลา แต่ความดีคงทนมากกว่าจะช่วยให้เจริญรุ่งเรืองได้และเน้นถึงความประพฤติและปฏิบัติตนให้มีคุณสมบัติของกุลสตรีที่ดีควรประพฤติอย่างไร ดังสุภาษิตสอนว่า

เป็นสาวนี้ธรรมเนียมคือแม่ไก่ เมียนไขไว้ดีแล้วจึงค่อยไป
(เป็นหญิงนี้ให้เหมือนแม่ไก่ เก็บไขไว้ให้ดีแล้วจึงค่อยไป)
เป็นหญิงนี้ธรรมเนียมคือนกเจ้า ยามเมื่อบินขึ้นฟ้าขาวจ้ำจิ้งค่อยเห็น
(เป็นหญิงนี้ให้เหมือนนกเจ้า เมื่อบินขึ้นฟ้าจึงเห็นเป็นสีขาว)

สุภาษิตสอนหญิงทั้งสองบทนี้ กวีโบราณท่านได้นำเอาสัตว์ที่มีลักษณะต่างกันมาเปรียบเทียบให้เห็นว่า ผู้หญิงควรกระทำตัวอย่างไร จึงจะเหมาะกับเพศภาวะของตน ชี้ให้เห็นว่าสุภาพสตรีทั้งหลายนั้น จะต้องเอาใจใส่ในกริยามารยาทด้วยจึงจะสมกับเป็นสตรีที่งดงาม กล่าวคือน้ำใจงาม ร่างกายสะอาด แต่นั่นยังไม่พอกวีท่านยังพร่ำสอนต่อไปว่า ความกตัญญูยอมอยู่เหนือความงามทั้งปวง ดังสุภาษิตว่า

คັນว่านางหากมีผิวแล้วอย่าลืมคุณพ่อแม่ คุณเพิ่นมีมากล้นเพียรเลี้ยงให้ใหญ่มา
มารดาฮ้ายให้อดทนอย่าเคียดต่อ คุณพ่อฮ้ายให้นางน้องอย่าดิ่ง

เอกสารอ้างอิง

- จารุวรรณ ธรรมวัตร. (2521). *ลักษณะวรรณกรรมอีสาน*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประทุมทิพย์ ทองเจริญ. (2560). เรือนสามน้ำสี : การจัดการความรู้เกี่ยวกับคุณค่าของสตรีไทยผ่านมุมมองปราชญ์ชาวบ้านภาคใต้จากวรรณกรรมปฏิบัติ. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี*. 9 (3), 194
- ประวิทย์ สุวณิชย์. (2536). *108 ของคำถาม เล่ม 2*. กรุงเทพมหานคร : สารคดี.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ. ปยุตโต). (2543). *พจนานุกรมพุทธศาสน์ฉบับประมวลธรรม*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต). (2546). *พุทธธรรม*. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหากมล ถาวโร (มั่งคำมี). (2543). *สถานภาพสตรีในพระพุทธศาสนา*. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. ข้อเสนอแนะบางประการเกี่ยวกับวรรณคดีกับสังคมเมือง. (2535). *เอกสารการสอนชุดวิชาพัฒนาการวรรณคดีไทย ชุดที่ 8-15*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. (2539). *พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- รพีพรรณ สุวรรณณัฐโชติ. (2551). *สตรีกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในชุมชนทะเลน้อย จังหวัดพัทลุง*.
วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. กรุงเทพมหานคร: ศิริวัฒนาอินเตอร์พ
รินท์.
- วินัย ภูะระหงษ์. (2520). *พระสุธน-นางมโนราห์ : การศึกษาเปรียบเทียบที่มาและความสัมพันธ์ระหว่างฉบับ
ต่าง ๆ*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมศรี สุกุมลนันทน์. (2531). *คิดอย่างผู้หญิง*. กรุงเทพมหานคร : แม่คำผาง.
- สุทธิพงศ์ พรหมไพจิตร.(2541). *บทบาทของสตรีกับการพัฒนาสังคม กรณีศึกษาที่จังหวัดปัตตานี*
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

ภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์ กศน. อำเภอ สังกัดสำนักงาน
ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง
**Digital Leadership of the Non-Formal and Informal Education School
Administrators in District Affiliated with the Lampang Provincial
Office of the Non-Formal and Informal Education**

อธิพัชร์ นิธิกิตต์สุเกษม¹ และ ณัฐ รัตนศิรินิชกุล²

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำปาง เขต 2¹, มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง²

Athiphat Nithikitsookkasem¹ and Nat Rattanasirinichakun²

Lampang Primary Education Service Area Office 2¹,

Lampang Rajabhat University, Thailand²

Corresponding Author E-mail : Athiphat111@outlook.com

บทคัดย่อ

ผู้วิจัยศึกษาความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง เพื่อได้แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสมในการบริหารงานโดยใช้ดิจิทัลในสถานศึกษา โดยการวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการจำเป็น และ 2) ศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์ กศน. อำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง วิธีดำเนินการวิจัย 2 ขั้นตอน 1) การศึกษาความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 86 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา และวิธี Priority Needs Index (PNI) แบบปรับปรุง และ 2) การศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการสนทนากลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน วิเคราะห์ข้อมูลใช้การวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) ความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์ กศน. อำเภอ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ (1) ด้านการเสริมสร้างแรงจูงใจทางดิจิทัล (2) ด้านการสื่อสารดิจิทัล (3) ด้านความรู้และทักษะทางดิจิทัล (4) ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล (5) ด้านการบริหารสภาพแวดล้อมและการใช้เครือข่ายดิจิทัล และ (6) ด้านวิสัยทัศน์และการเป็นต้นแบบทางดิจิทัล และ 2) ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์ กศน. อำเภอ โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาที่ควรได้รับการพัฒนาโดย (1) การประชุมเชิงปฏิบัติการ (2) การฝึกอบรมในขณะปฏิบัติงาน และ (3) การสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยง เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการ การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล การนิเทศกำกับติดตาม และการวัดและประเมินผล

* วันที่รับบทความ: 13 มิถุนายน 2565; วันที่แก้ไขบทความ 25 มิถุนายน 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 27 มิถุนายน 2565

Received: June 13, 2022; Revised: June 25, 2022; Accepted: June 27, 2022

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำดิจิทัล; ผู้บริหารสถานศึกษา; การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

Abstracts

The researcher studied the need assessment of digital leadership of the Non-Formal and Informal Education School Administrators in District Affiliated with the Lampang Provincial Office of the Non-Formal and Informal Education. In order to get guidelines for developing digital leadership of school administrators to have appropriate attributes for administration by using digital in schools. This research is aimed to 1) study of the needs assessment and 2) study of the approach to the digital leadership development of the Non-Formal and Informal Education School Administrators in District who is affiliated with the Lampang Provincial Office of the Non-Formal and Informal Education. The 2-step research methods are as follows: 1) Study of the needs assessment for digital leadership of the Non-Formal and Informal Education School District Administrators samples of number 86 persons. The tools of research used as questionnaires, data analysis using content analysis, and an updated Priority Needs Index (PNI) methodology, and 2) studying of approaches to the digital leadership development of Informal Education School District Administrators is affiliated with the Lampang Provincial Office of the Non-Formal and Informal Education by focus group discussion with qualified of 9 persons and data analysis used content analysis methods.

The research found that : 1) The results of the study of the needs assessment for the digital leadership of the Non-Formal and Informal Education School District Administrators found that there had a need sorted in descending order as follows: (1) Digital motivation, (2) Digital communication, (3) Digital knowledge and skills, (4) Digital culture creation (5) Environmental administration and digital networking, and (6) Digital vision and role model and 2) The results of the study of guidelines for the development of digital leadership of the Non-Formal and Informal Education School District Administrators, so overall found that School administrators should be developed by workshops, on-the-job training, and coaching and mentoring for school administrators be able to develop the digital innovative and technology in administration, Promoting for learning administration in the digital age, supervision, monitoring and evaluation.

Keywords : Digital leadership; School administrator; Non-Formal and Informal Education

บทนำ

สิ่งที่จะทำให้สถานศึกษาสามารถก้าวการเปลี่ยนผ่านในยุคดิจิทัล คือ การมีทักษะภาวะผู้นำดิจิทัล โดยงานวิจัยของ National Association of Secondary School Principals (NASSP) (2013) พบว่า ทักษะภาวะผู้นำของผู้บริหารในศตวรรษที่ 21 ที่สำคัญและส่งผลดีต่อการบริหารสถานศึกษาให้เกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย ได้แก่ ทักษะด้านการใช้ดิจิทัล ภายใต้วิสัยทัศน์ คนไทยได้รับโอกาสการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตที่เหมาะสมกับช่วงวัย สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีทักษะที่จำเป็นจากนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงาน สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 โดยมี พันธกิจเพื่อจัดและส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่มีคุณภาพ เพื่อยกระดับการศึกษา พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมายให้เหมาะสมทุกช่วงวัย พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงบริบททางสังคม และสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต และส่งเสริม สนับสนุน

และประสานภาคีเครือข่าย ในการมีส่วนร่วมจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และการเรียนรู้ตลอดชีวิต รวมทั้งการดำเนินกิจกรรมของศูนย์การเรียนรู้และแหล่งการเรียนรู้อื่นในรูปแบบต่างๆ โดยส่งเสริมและพัฒนาการนำเทคโนโลยีทางการศึกษา และเทคโนโลยีดิจิทัลมาทำให้เกิดประสิทธิภาพในการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง รวมทั้งพัฒนาหลักสูตร รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ สื่อและนวัตกรรม การวัดและประเมินผล ในทุกรูปแบบให้สอดคล้องกับบริบทในปัจจุบัน โดยพัฒนาบุคลากรและระบบการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ เพื่อมุ่งจัดการศึกษาและการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ ซึ่งหน่วยงานและสถานศึกษาพัฒนา เทคโนโลยีทางการศึกษา เทคโนโลยีดิจิทัล มาใช้ในการยกระดับคุณภาพในการจัดการเรียนรู้ และเพิ่มโอกาสการเรียนรู้ให้กับประชาชน และสถานศึกษาพัฒนาสื่อและการจัดกระบวนการเรียนรู้ เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่ตอบสนองกับการเปลี่ยนแปลงบริบทด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และสิ่งแวดล้อม รวมทั้งตามความต้องการของประชาชนและชุมชนในรูปแบบที่

ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. ประจำปี 2562 ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.จังหวัดลำปาง ในภาพรวมพบว่า ด้านจุดเด่นที่เกี่ยวกับการพัฒนาดิจิทัล พบว่า ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม เช่น ด้านการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการเรียนแบบออนไลน์ของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และครูผู้สอนการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ผ่านการอบรมหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีความเข้าใจในหลักสูตรและเนื้อหาวิชาในหลักสูตร และครูผู้สอนจัดการเรียนการสอนโดยใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการเรียนการสอนแบบ Google classroom และสถานศึกษามีการจัดพัฒนาบุคลากรโดยการอบรมเชิงปฏิบัติการถอดบทเรียนกระบวนการทำงานของ กศน. ให้แก่ บุคลากรของ กศน. ในการพัฒนาและจัดทำสื่อ การเรียนการสอนด้วยบทเรียนออนไลน์ เพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนแบบ Google classroom และการอบรมเชิงปฏิบัติการทำ Infographic ด้วย Power point เพื่อพัฒนาสื่อหนังสือเรียนออนไลน์ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 โดยมีการพัฒนาบทเรียนออนไลน์พร้อมให้บริการแก่นักศึกษาของกศน. ในระดับมัธยมศึกษา โดยผู้บริหารสถานศึกษา ได้บริหารสถานศึกษาโดยระบบสารสนเทศแบบครบวงจรโดยให้บุคลากรทุกระดับใช้โปรแกรมระบบสารสนเทศแบบครบวงจรในการทำงานผ่านระบบออนไลน์และสถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานผ่านช่องทางต่างๆ ได้แก่ Facebook และเว็บไซต์ของสถานศึกษา ส่วนในจุดที่ควรพัฒนา พบว่าควรพัฒนาการให้ความรู้การใช้เทคโนโลยีในการส่งเสริมการจำหน่ายสินค้าอย่างต่อเนื่องที่เป็นหลักสูตรฝึกอบรม และสถานศึกษาควรพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษาอย่างต่อเนื่องและมีหลักสูตรที่หลากหลาย ทันสมัย สอดคล้องกับความต้องการและสถานการณ์สภาพเศรษฐกิจและสังคมปัจจุบัน มีวิธีการสืบค้นเพื่อการเรียนรู้ได้หลายช่องทาง โดยการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการบริหารจัดการในสถานศึกษาโดยผ่านระบบสารสนเทศแบบครบวงจร ผ่านการทำ Infographic ด้วย Power point เพื่อการพัฒนาสื่อหนังสือเรียนออนไลน์ ตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และจากจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และวิธีปฏิบัติที่ดีหรือนวัตกรรม หรือตัวอย่างที่ดี หรือต้นแบบของสถานศึกษา เห็นควรให้สถานศึกษาจัดโครงการ/กิจกรรมเพื่อการปรับปรุงหรือพัฒนาคุณภาพการศึกษาโดยกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาที่เกี่ยวข้องการดิจิทัล

และโครงการพัฒนาการใช้สื่อ Infographic บทเรียนออนไลน์ รวมทั้งโครงการโครงการงานเพื่อการเรียนรู้สู่การศึกษา
ยุคดิจิทัล

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยต้องการศึกษาเรื่องราวของผู้นำเชิงดิจิทัลสำหรับ
ผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษาณกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริม
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง เพื่อได้แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของ
ผู้บริหารสถานศึกษาให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสมในการบริหารงานตามนโยบายการขับเคลื่อนด้านการใช้ดิจิทัลใน
สถานศึกษาและให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์ กศน.
อำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง
2. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์ กศน.อำเภอ
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง

ระเบียบวิธีวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาความต้องการจำเป็นในภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์
กศน.อำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 13 คน และครู จำนวน 97 คน ของ
กศน. อำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) จังหวัดลำปาง
รวมจำนวนทั้งสิ้น 110 คน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 13 คน และครูผู้สอน 73 คน ของ
กศน. อำเภอในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) จังหวัดลำปาง รวม
จำนวนทั้งสิ้น 86 คน

โดยการดำเนินการ ดังนี้ 1) กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครซีและมอร์แกน
(Krecie and Morgan) ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา และครู ของ กศน. อำเภอในสังกัดสำนักงาน
ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดลำปาง รวมจำนวนทั้งสิ้น จำนวน 86 คน 2) กำหนด
สัดส่วนของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 13 คน และครู จำนวน 73 คน และ 3) ทำการสุ่มอย่าง
ง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลากให้ได้จำนวนครบตามสัดส่วนที่กำหนดไว้

1.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีรายละเอียด ดังนี้ 1) ลักษณะของเครื่องมือ ในขั้นตอนนี้
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา
ศูนย์ กศน.อำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง แบ่ง
ออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

(Checklist) ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์ กศน. อำเภอสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง โดยกำหนด เป็น 2 ลักษณะ คือ สภาพที่เป็นอยู่จริง กับสภาพที่ควรจะเป็น (เป้าหมายหรือสิ่งที่คาดหวัง) มีลักษณะเป็นแบบ มาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ในแต่ละลักษณะ ดังนี้ สภาพที่เป็นอยู่จริงและสภาพที่ควรจะเป็น (เป้าหมาย/สิ่งที่คาดหวัง) 2) **การสร้างเครื่องมือ** ดำเนินการ คือ (1) ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางในการจัดสร้างแบบสอบถาม (2) สร้างแบบสอบถามโดยให้ครอบคลุมขอบเขตเนื้อหาที่ ศึกษาความต้องการจำเป็นในภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์ กศน. อำเภอสังกัดสำนักงาน ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง (3) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอต่อ อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้อง แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ 4) นำเครื่องมือเสนอต่อ ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อพิจารณาตรวจสอบ แก้ไข ปรับปรุง และหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยหา ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา (IOC) ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60 - 1.00 5) หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ โดยการนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครู กศน. อำเภอสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดพะเยา ที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่าง จำนวน 30 คน โดยได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม ทั้งฉบับเท่ากับ 0.953 และ 6) จัดทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์และนำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล

1.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยแบบสอบถามความต้องการจำเป็นในภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์ กศน. อำเภอสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จังหวัดลำปาง โดยผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากสาขาวิชาการบริหารการศึกษา และคณะครุ ศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง และนำเสนอไปยังผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อขออนุญาตดำเนินการเก็บข้อมูลการ วิจัยกับกลุ่มตัวอย่างโดยทางไปรษณีย์ และขอรับคืนทางไปรษณีย์ และ/หรือ เก็บข้อมูลด้วยตนเอง

1.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1) ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็น แบบตรวจสอบรายการ ใช้วิธีแจกแจงความถี่ และร้อยละ 2) ข้อมูลการศึกษาความต้องการจำเป็นในภาวะผู้นำ เชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์ กศน.อำเภอสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง เพื่อจัดลำดับความสำคัญใช้วิธี Priority Needs Index (PNI) แบบ ปรับปรุง (สุวิมล ว่องวานิช, 2550 : 279)

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์ กศน. อำเภอสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปางโดย การสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิ

2.1 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 9 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบ เจาะจง (Purposive selection) โดยการกำหนดคุณสมบัติ ประกอบด้วย 1) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความสามารถด้านการบริหารสถานศึกษา รู้และเข้าใจในบริบทการบริหารสถานศึกษาของ กศน. อำเภอสังกัด

สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง มีภาวะความเป็นผู้นำ มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ และ/หรือมีประสบการณ์การบริหารสถานศึกษา ไม่น้อยกว่า 10 ปี และมีคุณวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท จำนวน 4 คน 2) ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีบทบาทในการกำหนดนโยบาย การนิเทศ กำกับติดตาม มีความรู้ความเข้าใจในบริบทการบริหารสถานศึกษาของ กศน. อำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง และ/หรือมีประสบการณ์ตำแหน่ง ไม่น้อยกว่า 10 ปี และ/หรือมีคุณวุฒิทางการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาโท จำนวน 5 คน

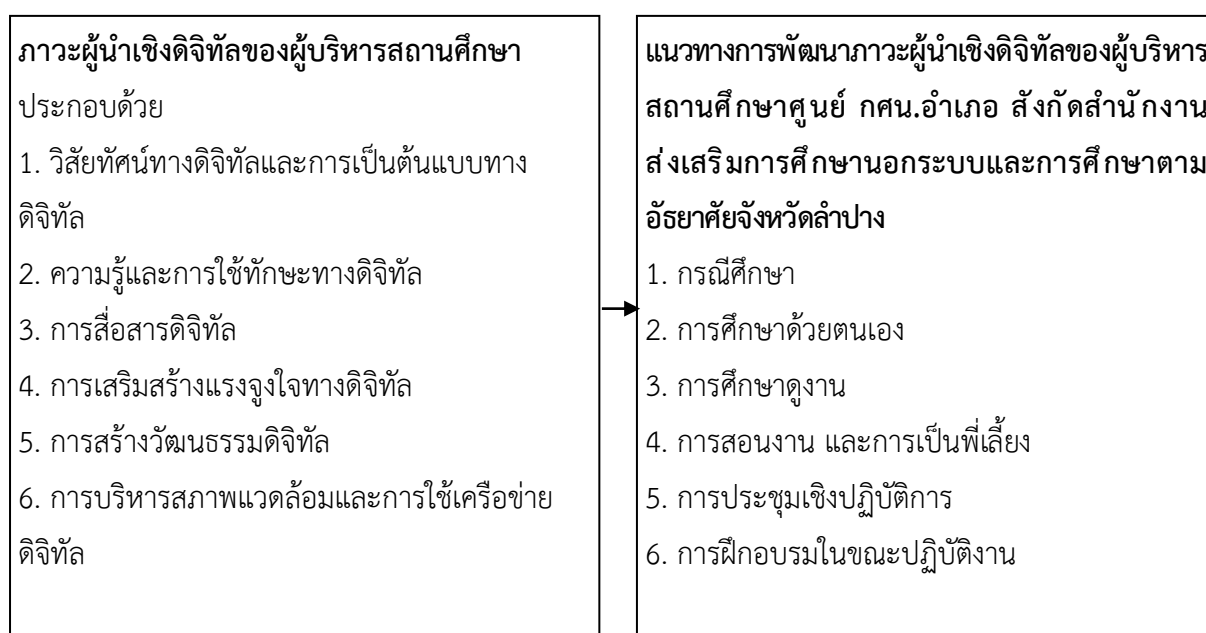
2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขั้นตอนนี้ได้แก่ ประเด็นการสนทนากลุ่ม แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กศน. อำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง โดยกำหนดประเด็นการสนทนากลุ่มตามองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กศน. อำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง ใน 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านวิสัยทัศน์และการเป็นต้นแบบทางดิจิทัล 2) ด้านความรู้และทักษะทางดิจิทัล 3) ด้านการสื่อสารดิจิทัล 4) การเสริมสร้างแรงจูงใจทางดิจิทัล 5) ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล 6) ด้านการบริหารสภาพแวดล้อมและการใช้เครือข่ายดิจิทัล และแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กศน. อำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง ประกอบด้วย 1) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม 2) กรณีศึกษา 3) การศึกษาด้วยตนเอง 4) การศึกษาดูงาน 5) การสอนงาน และการเป็นพี่เลี้ยง 6) การประชุมเชิงปฏิบัติการ และ 7) การฝึกอบรมในขณะปฏิบัติงาน

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล ด้วยการสนทนากลุ่มแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กศน. อำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง โดยผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัยจากสำนักงานประสานงานบัณฑิตศึกษา หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา และนำเสนอไปยังผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อขออนุญาตเข้าร่วมสนทนากลุ่ม โดยแนบโครงร่างวิทยานิพนธ์ฉบับย่อ และประเด็นการสนทนากลุ่ม พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการสัมภาษณ์ทางไปรษณีย์ ดำเนินการการสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการในการสนทนากลุ่มด้วยตนเอง จากนั้นได้ดำเนินการประเด็นการสนทนาในภาพรวมและรายประเด็นโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ โดยทำการบันทึกวิดีโอไว้ประกอบการถอดเทปในประเด็นต่าง ๆ นำข้อเสนอแนะปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณา ปรับปรุง แก้ไข ตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลจากการสนทนากลุ่ม โดยการถอดเทปแล้ววิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและการทบทวนเอกสารงานวิจัยวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ ในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

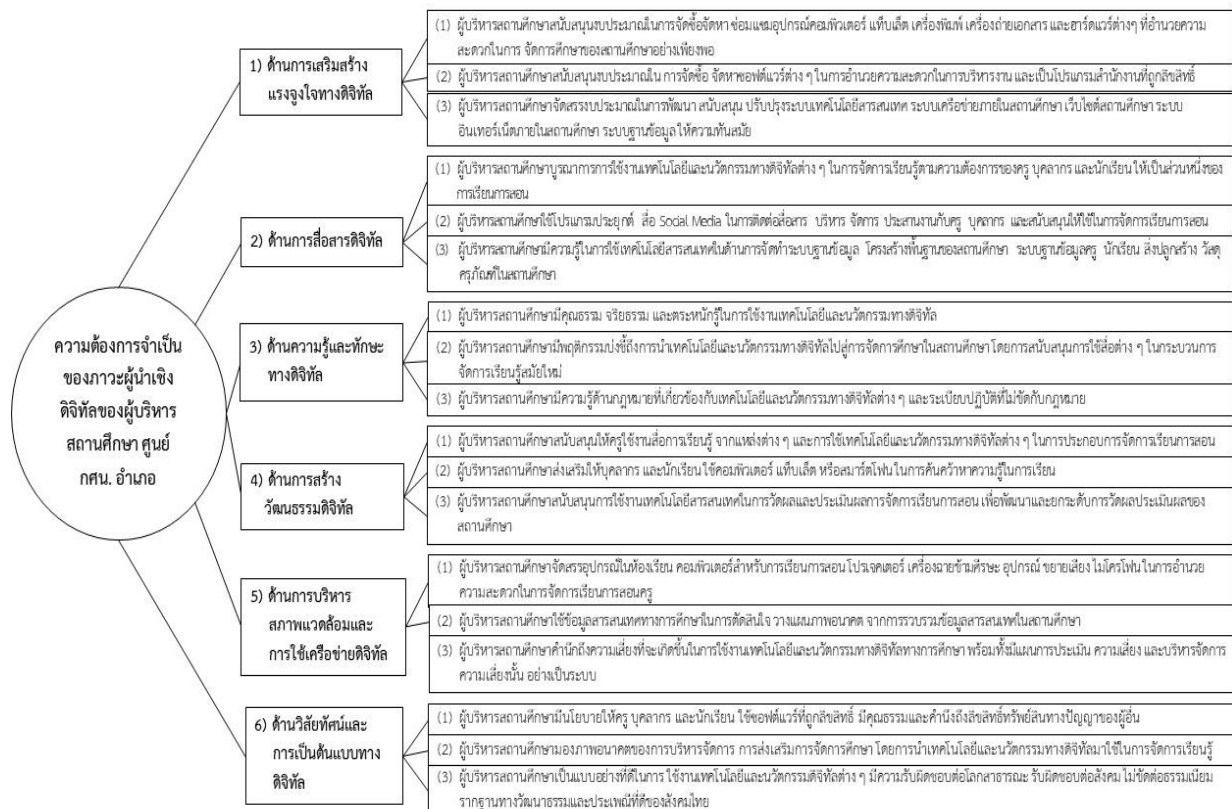
1. ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์ กศน. อำเภอสักกีดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง พบว่าความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านการเสริมสร้างแรงจูงใจทางดิจิทัล 2) ด้านการสื่อสารดิจิทัล 3) ด้านความรู้และทักษะทางดิจิทัล 4) ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล 5) ด้านการบริหารสภาพแวดล้อมและการใช้เครือข่ายดิจิทัล และ 6) ด้านวิสัยทัศน์และการเป็นต้นแบบทางดิจิทัล

เมื่อพิจารณารายข้อในแต่ละด้าน พบว่า ความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์ กศน. อำเภอสักกีดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง ดังนี้ 1) **ด้านวิสัยทัศน์และการเป็นต้นแบบทางดิจิทัล** มีความต้องการจำเป็นรายข้อ 3 ลำดับแรก ได้แก่ (1) ผู้บริหารสถานศึกษามีนโยบายให้ครู บุคลากร และนักเรียน ใช้ซอฟต์แวร์ที่ถูกลิขสิทธิ์ มีคุณธรรมและคำนึงถึงลิขสิทธิ์ทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น (2) ผู้บริหารสถานศึกษามองภาพอนาคตของการบริหารจัดการส่งเสริมการจัดการศึกษา โดยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางดิจิทัลมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ และ (3) ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นแบบอย่างที่ดีในการ ใช้งานเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลต่าง ๆ มีความรับผิดชอบต่อโลกสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคม ไม่ขัดต่อธรรมเนียม รากฐานทางวัฒนธรรมและประเพณีที่ดีของสังคมไทย 2) **ด้านความรู้และทักษะทางดิจิทัล** มีความต้องการจำเป็นรายข้อ 3 ลำดับแรก ได้แก่ (1) ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม และตระหนักรู้ในการใช้งานเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางดิจิทัล (2) ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมบ่งชี้ถึงการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางดิจิทัลไปสู่การจัดการศึกษาในสถานศึกษา โดยการสนับสนุนการใช้สื่อต่าง ๆ ในกระบวนการจัดการเรียนรู้สมัยใหม่ และ (3) ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางดิจิทัลต่าง ๆ และระเบียบปฏิบัติที่ไม่ขัดกับกฎหมาย 3) **ด้านการสื่อสารดิจิทัล** มีความต้องการจำเป็นรายข้อ 3 ลำดับแรก ได้แก่ (1) ผู้บริหารสถานศึกษามุ่งเน้นการใช้งานเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางดิจิทัลต่าง ๆ ในการจัดการเรียนรู้ตามความต้องการของครู บุคลากร และนักเรียน ให้เป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอน (2) ผู้บริหารสถานศึกษาใช้โปรแกรมประยุกต์ สื่อ Social Media ในการติดต่อสื่อสาร บริหาร จัดการ ประสานงานกับครู บุคลากร และสนับสนุนให้ใช้ในการจัดการเรียนการสอน (Line, Facebook, Google Applications, Twitter, Blog) และ (3) ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในด้านการจัดทำระบบฐานข้อมูล โครงสร้างพื้นฐานของสถานศึกษา ระบบฐานข้อมูลครู นักเรียน สิ่งปลูกสร้าง วัสดุ ครุภัณฑ์ในสถานศึกษา 4) **ด้านการเสริมสร้างแรงจูงใจทางดิจิทัล** มีความต้องการจำเป็นรายข้อ 3 ลำดับแรก ได้แก่ (1) ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อจัดหา ซ่อมแซมอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต เครื่องพิมพ์ เครื่องถ่ายเอกสาร และฮาร์ดแวร์ต่างๆ ที่อำนวยความสะดวกในการ จัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเพียงพอ (2) ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนงบประมาณใน การจัดซื้อ จัดหาซอฟต์แวร์ต่าง ๆ ในการอำนวยความสะดวกในการบริหารงาน และเป็นโปรแกรมสำนักงานที่ถูกลิขสิทธิ์ (โปรแกรมวัดผลประเมินผล โปรแกรมในการบริหารการเงินและงบประมาณ โปรแกรมเช็ค ชื่อและตรวจสอบการมาเรียนของนักเรียน) และ (3) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรงบประมาณในการพัฒนา สนับสนุน ปรับปรุงระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบเครือข่ายภายใน

สถานศึกษา เว็บไซต์สถานศึกษา ระบบอินเทอร์เน็ตภายในสถานศึกษา ระบบฐานข้อมูล ให้ความทันสมัย

5) ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล มีความต้องการจำเป็นรายชื่อ 3 ลำดับแรก ได้แก่ (1) ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนให้ครูใช้งานสื่อการเรียนรู้ จากแหล่งต่าง ๆ และการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางดิจิทัลต่าง ๆ ในการ ประกอบการจัดการเรียนการสอน (2) ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้บุคลากร และนักเรียน ใช้คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต หรือสมาร์ทโฟน ในการค้นคว้าหาความรู้ในการเรียน และ (3) ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนการใช้งาน เทคโนโลยีสารสนเทศในการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาและยกระดับการวัดผล ประเมินผลของสถานศึกษา

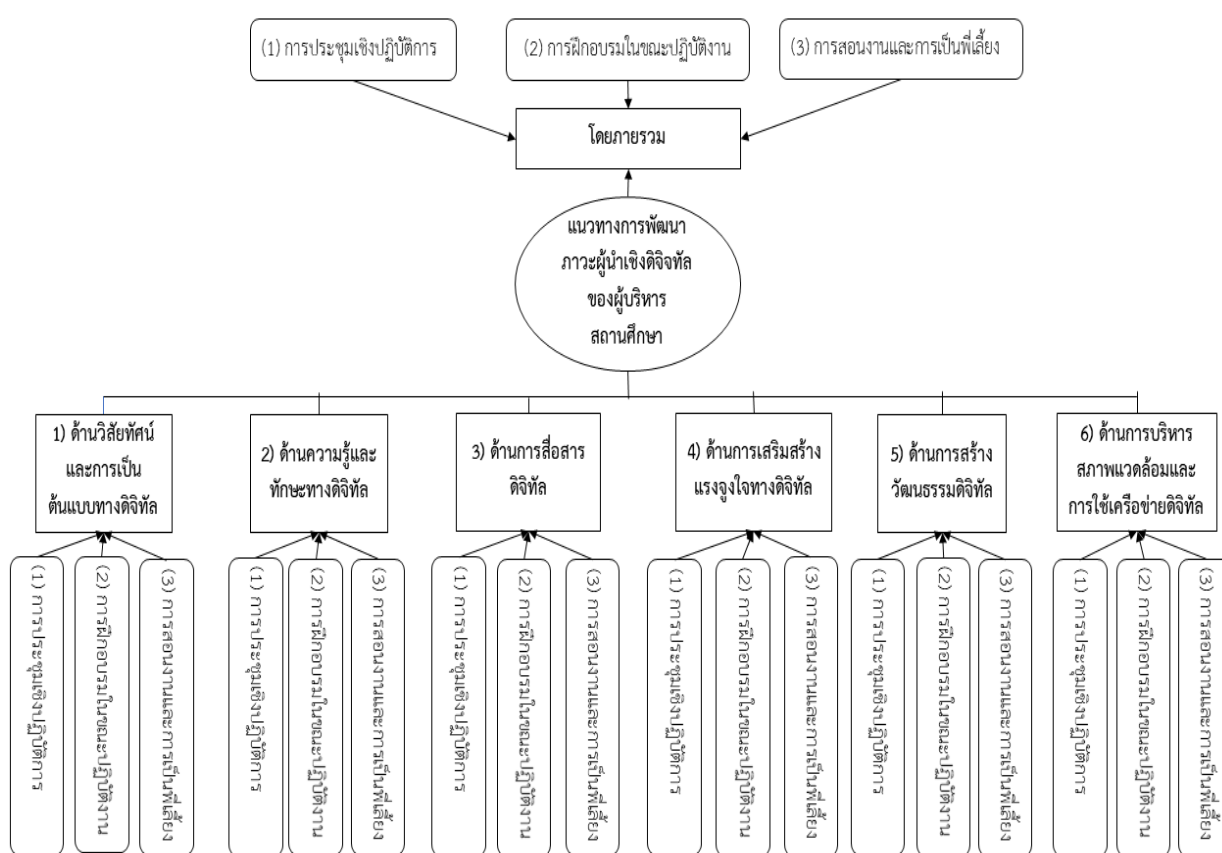
6) ด้านการบริหารสภาพแวดล้อมและการใช้เครือข่ายดิจิทัล มีความต้องการจำเป็น รายชื่อ 3 ลำดับแรก ได้แก่ (1) ผู้บริหารสถานศึกษาจัดสรรอุปกรณ์ในห้องเรียน คอมพิวเตอร์สำหรับการเรียน การสอน โปรเจคเตอร์ เครื่องฉายข้ามศีรษะ อุปกรณ์ ขยายเสียง ไมโครโฟน ในการอำนวยความสะดวกในการจัดการ เรียนการสอนครู (2) ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษาในการตัดสินใจ วางแผนภาพอนาคต จากการรวบรวมข้อมูลสารสนเทศในสถานศึกษา และ (3) ผู้บริหารสถานศึกษาคำนึงถึงความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในการ ใช้งานเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางดิจิทัลทางการศึกษา พร้อมทั้งมีแผนการประเมิน ความเสี่ยง และบริหารจัดการ ความเสี่ยงนั้น อย่างเป็นระบบ โดยสังเคราะห์ผลการวิจัยที่เชื่อมโยงกันไดดังนี้

แผนภาพที่ 2 ความต้องการจำเป็นภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์ กศน.อำเภอบางละมุง

2. ผลการศึกษาแนวทางแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์ กศน. อำเภอสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง จัดเรียงลำดับตามความต้องการจำเป็น 3 ลำดับแรก พบว่า 1) **แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวม** พบว่าควรพัฒนาโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ การฝึกอบรมในขณะปฏิบัติงาน การสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยง เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการ การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล การนิเทศกำกับติดตาม และการวัดและประเมินผล 2) **ด้านวิสัยทัศน์และการเป็นต้นแบบทางดิจิทัล** พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ การฝึกอบรมในขณะปฏิบัติงาน การสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยง โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีการสำรวจปัญหาในการดำเนินงานจัดการศึกษาของสถานศึกษา และความต้องการในการพัฒนาการจัดการจัดการศึกษาของ กศน. เพื่อพัฒนาทั้งความรู้และทักษะอันจำเป็นสำหรับผู้บริหารให้ตระหนักและมองเห็นรูปแบบการศึกษาในยุคดิจิทัลก่อนนำไปสู่การวางแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา 3) **ด้านความรู้และทักษะทางดิจิทัล** พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ การฝึกอบรมในขณะปฏิบัติงาน การสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยง โดยสถานศึกษาควรจัดให้มีการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถด้านดิจิทัลความรู้ความเข้าใจ มีการอบรม สัมมนา ให้กับผู้บริหาร ให้เห็นความสำคัญ จำเป็น ประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้ดิจิทัลและพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองรวมทั้งบุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญด้วยวิธีการต่างๆ สามารถบูรณาการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์กร ผ่านทักษะความรู้ใหม่ๆ เพื่อลดเวลาและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและส่งเสริมการจัดการศึกษา พัฒนาอบรมการใช้งานและให้ผู้บริหารได้ใช้งานจริง เพิ่มทักษะโดยการปฏิบัติจริงและส่งเสริมให้หาความรู้เพิ่มเติมจาก Internet 4) **ด้านการสื่อสารดิจิทัล** พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ การสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยง การฝึกอบรมในขณะปฏิบัติงาน จัดให้มีเวทีเสวนางานวิชาการด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในระดับอำเภอก่อนเพื่อคัดเลือกแนวปฏิบัติที่ดีและนำมาจัดงานวิชาการในระดับจังหวัด ขยายผลการใช้งานโปรแกรมต่าง ๆ ที่มีประสิทธิภาพ เกิดการเรียนรู้ เกิดตัวอย่างและมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยบุคลากรต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง 5) **ด้านการเสริมสร้างแรงจูงใจทางดิจิทัล** พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ การฝึกอบรมในขณะปฏิบัติงาน การสอนงาน และการเป็นพี่เลี้ยง ควรจัดให้มีรางวัลด้านนวัตกรรมสำหรับผู้นำเชิงดิจิทัลในระดับอำเภอก่อน จังหวัด และมีการเผยแพร่ประกาศเกียรติคุณแก่ผู้ชนะเลิศและเผยแพร่ขยายผลให้กว้างขวางและทั่วถึงอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเชี่ยวชาญ 6) **ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล** พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ควรพัฒนาโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ การฝึกอบรมในขณะปฏิบัติงาน และการพัฒนาโดยการสอนงาน และการเป็นพี่เลี้ยง สถานศึกษาควรจัดให้มีกิจกรรมและโครงการพัฒนาบุคลากรระดับผู้บริหารและผู้ดูแลรับผิดชอบด้านดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง จัดให้มีเวทีแลกเปลี่ยน จัดให้มีการประกาศเกียรติคุณ ยกย่องชมเชย ส่งเสริม

สนับสนุนอย่างทั่วถึง 7) ด้านการบริหารสภาพแวดล้อมและการใช้เครือข่ายดิจิทัล พบว่า แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ควรพัฒนาโดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ การฝึกอบรมในขณะปฏิบัติงาน และการพัฒนาโดยการสอนงาน และการเป็นพี่เลี้ยง สถานศึกษาควรจัดให้มีการพัฒนาให้มีความรู้ และสามารถใช้เครือข่ายได้อย่างจริงจัง จัดให้มีบรรยากาศของการใช้งาน การประกวด การแข่งขัน และการนำเสนอการใช้งานของผู้บริหารรายเดือน รายไตรมาส และรายปีงบประมาณ พัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ในการใช้เครือข่ายดิจิทัล โดยสังเคราะห์ผลการวิจัยที่เชื่อมโยงกันได้นี้

ภาพที่ 3 แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์ กศน.อำเภอบึงสามพัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากสรุปผลการวิจัยมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปรายผล ตามความต้องการจำเป็นและแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์ กศน. อำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง ดังนี้

1. การศึกษาความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์ กศน. อำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ความต้องการจำเป็นเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านการเสริมสร้างแรงจูงใจทางดิจิทัล 2) ด้านการสื่อสารดิจิทัล 3) ด้านความรู้และทักษะทางดิจิทัล 4) ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล 5) ด้านการบริหารสภาพแวดล้อมและการใช้เครือข่ายดิจิทัล และ 6) ด้านวิสัยทัศน์และการเป็นต้นแบบทางดิจิทัล ทั้งนี้เนื่องมาจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและการทบทวนเอกสารงานวิจัยวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล ตามทัศนะต่าง ๆ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เพื่อกำหนดองค์ประกอบที่เป็นกรอบแนวคิด เพื่อการศึกษาในครั้งนี้สามารถสรุปประเด็นได้ทั้งหมด 6 ความถี่สูงสุดของแนวคิดที่เกี่ยวข้องจากนั้นนำมาเพื่อกำหนดเป็นนิยามที่ใช้ในการศึกษาได้นำองค์ประกอบทั้ง 6 ของภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา จากที่ได้ทำการคัดสรรจากตารางสังเคราะห์ความถี่แล้วนั้นมาทำการศึกษาตัวแปรแต่ละองค์ประกอบเพื่อนำสู่การกำหนดการนิยามเชิงปฏิบัติการดังที่ Sieber, Kaganer & Zamora (2013 :) ได้ให้ทัศนะภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของนักบริหารการศึกษา ต้องมีคุณลักษณะดังนี้ 1) พัฒนาความคล่องทางดิจิทัล ยอมรับว่าการเปลี่ยนแปลงเป็นสิ่งสำคัญต่อการเข้าสู่โลกดิจิทัล ที่ต้องตระหนักถึงความจำเป็นและความคล่องตัวทางดิจิทัล และการบูรณาการความคิดเชิงดิจิทัลเข้าสู่การบริหารจัดการเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาสถานศึกษาประจำวัน 2) พัฒนาความสามารถใหม่ๆ กระตุ้นให้นักบริหาร ครูอาจารย์ ได้พัฒนาสมรรถนะทางดิจิทัล เพราะยิ่งนักบริหาร ครูอาจารย์ ได้พัฒนาสมรรถนะทางดิจิทัล ก็จะมียิ่งเพิ่มพูนศักยภาพในการสร้างสรรค์สิ่งต่างๆ ที่มีคุณค่ากับสถานศึกษาได้ 3) เต็มใจทดลอง ใช้อุปกรณ์ เครื่องมือ การใช้สื่อออนไลน์ มัลติมีเดีย (multimedia) เช่น การทวิตเตอร์เพื่อรู้อารมณ์สาธารณะ 4) ทำความเข้าใจว่าเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงสังคมยุคปัจจุบัน จะมีผลกระทบต่อการศึกษาและธุรกิจ ผู้นำจะต้องเข้าใจถึงการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรม เศรษฐกิจ สังคมอันเป็นผลมาจากการเกิดขึ้นของเทคโนโลยี และผลกระทบที่มีต่อวงการการศึกษาทั้งในระดับองค์การและระดับตัวบุคคล 5) ส่งเสริมสภาพแวดล้อมแบบรวมพลัง ไม่ปล่อยให้หน่วยงานเทคโนโลยีสารสนเทศ แยกออกโดดเดี่ยวหรือปล่อยให้ไปอย่างไม่มีจุดหมาย ดิจิทัลจะต้องแทรกซึม อยู่ในทุกส่วนขององค์การ ส่งเสริมการนำเครื่องมือดิจิทัล อินเทอร์เน็ต เครือข่ายมัลติมีเดีย (multi –media) เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมการทำงาน แบบรวมพลังด้วยความเป็นทีม 6) ไม่ก้าวทันเฉพาะเทคโนโลยี แต่ต้องมีสารสนเทศที่ดีและเป็นปัจจุบันด้วย มีการเปลี่ยนแปลงข้อมูลให้เป็นสารสนเทศ เพื่อการตัดสินใจในการปรับปรุงประสิทธิภาพของการบริหารงาน สอดคล้องกับ วันชัย ราชวงศ์ (2563 : 17) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า

องค์ประกอบภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 มี 8 ด้าน ได้แก่ 1) ด้าน ภาวะผู้นำมีวิสัยทัศน์ทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม 2) ด้านมีความรู้ความสามารถในการใช้งาน เทคโนโลยีและนวัตกรรม 3) ด้านการบริหารงานโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม 4) ด้านการสนับสนุน ส่งเสริม การจัดโครงสร้างพื้นฐานการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในองค์กร 5) ด้านใช้เทคโนโลยีและ นวัตกรรมในการจัดการเรียนการสอน 6) ด้านการสร้างความตระหนักและความเข้าใจ จริยธรรมใน การใช้งานเทคโนโลยีและนวัตกรรมสู่องค์กร 7) ด้านใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการพัฒนา ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน 8. ด้านความรู้กฎหมายการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม โดยปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีและนวัตกรรม ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก การเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 จำแนกขนาดโรงเรียนตามการรับรู้ของครูและผู้บริหาร

2. การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาศูนย์ กศน.

อำเภอ สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาควรได้รับการพัฒนา โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ การฝึกอบรมในขณะปฏิบัติงาน การสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยง เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถพัฒนานวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัลในการบริหารจัดการ การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในยุคดิจิทัล การนิเทศกำกับติดตาม และการวัดและประเมินผล ทั้งนี้เนื่องมาจากจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและการทบทวนเอกสารงานวิจัยวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัล แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลที่ได้ทำ การคัดสรรจากตารางสังเคราะห์ความถี่แล้วนั้นมาทำการศึกษาตัวแปรแต่ละองค์ประกอบเพื่อนำสู่การ กำหนดการนิยามเชิงปฏิบัติการได้ 6 องค์ประกอบ ดังนี้ 1) กรณีศึกษา 2) การศึกษาด้วยตนเอง 3) การศึกษาดูงาน 4) การสอนงาน และการเป็นพี่เลี้ยง 5) การประชุมเชิงปฏิบัติการ 6) การฝึกอบรมในขณะปฏิบัติงาน ดังที่ กองวิจัยของสมาคมการศึกษาแห่งชาติ (The National Educational Association's Research Division) ของสหรัฐอเมริกา ได้ระบุวิธีการพัฒนาทรัพยากรบุคคลทางการศึกษาไว้ 19 วิธี (R.W. Rebores, 2001 : 177) ซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการออกแบบโปรแกรมการพัฒนาทรัพยากรบุคคลทางการศึกษา การพัฒนาโดยสถาบันต่าง ๆ การเข้าร่วมประชุมทางวิชาการการเข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ ดังนี้ การประชุมคณะ การทำงานในคณะทำงาน การอ่านหนังสือและวารสารวิชาการ/วิชาชีพ การจัดประชุมทางวิชาการของแต่ละคน การทัศนศึกษา การเดินทางท่องเที่ยว การเข้าค่ายพักแรม การจัดให้มีประสบการณ์การทำงาน การแลกเปลี่ยนประสบการณ์ครู การวิจัย การเขียนหนังสือ/บทความทางวิชาการ การทำงานของสมาคมทางวิชาการ การจัดให้มีประสบการณ์ทางวัฒนธรรม การเยี่ยมชมและการสาธิต การทำงานในองค์กรของชุมชน สอดคล้องกับ ญัตติฯ ขาคำมูล (2555 : 52) ได้นำเสนอรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเปลี่ยนผ่านทางสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยได้วิเคราะห์เนื้อหา และสรุปวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีภาวะผู้นำวิธีการ

พัฒนาได้ 3 กลุ่มวิธีการ ดังนี้ 1) การเรียนรู้ด้วยตนเอง การเรียนรู้ด้วยตนเองเป็นหัวใจของวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำตามแนวคิดนี้เพราะจะส่งผลโดยตรงในระดับบุคคล ประกอบไปด้วยการทำความรู้จักตนเอง การสร้างวินัยในตนเอง การอ่าน การศึกษา การเขียนหนังสือ/บทความทางวิชาการ การเรียนรู้จากบทเรียนโปรแกรม การใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยฝึกอบรม การเรียนรู้ทางไกล การเรียนรู้แบบออนไลน์ หรือจากการค้นคว้า กิจกรรมการพัฒนาจิต 2) การเรียนรู้แบบตัวต่อตัว วิธีการพัฒนาภาวะผู้นำด้วยการเรียนรู้แบบตัวต่อตัว สามารถทำให้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำตามรูปแบบนี้ได้ทั้งระดับบุคคลและระดับกลุ่ม โดยการสอนงาน การเป็นพี่เลี้ยง การให้คำปรึกษา การสาธิต เกมการบริหารหรือ สถานการณ์จำลองการฝึกหัดตามคำแนะนำ 3) การเรียนรู้เป็นกลุ่ม ประกอบไปด้วย การแสดงบทบาทสมมติ การประชุมทางวิชาการ การหมุนเวียนเปลี่ยนงาน การบรรยาย การประชุมเชิงปฏิบัติการ การระดมสมอง การอภิปราย หรือการสนทนา แลกเปลี่ยนความคิดเห็น การสัมมนา การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การอบรมเพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การศึกษาดูงานภาคสนาม หรือการศึกษานอกสถานที่ การสนทนาวางกลม เกมการศึกษา เทคนิค AIC การจัดให้มีประสบการณ์ การทัศนศึกษา การประชุมคณะทำงาน กิจกรรมนันทนาการ โครงการร่วมมือกับมหาวิทยาลัย การรับฟัง ความคิดเห็นจากทุกทิศทาง การเข้าค่ายพักแรม การปฐมนิเทศ การเปิดโอกาสเรียนรู้การทำงานของผู้บริหารระดับสูงโดยใกล้ชิด หรือให้เรียนรู้ยุทธศาสตร์ขององค์กร การฝึกวิถีทำงาน การวิจัย การศึกษากรณีตัวอย่าง การเดินทางท่องเที่ยวแบบแผนพฤติกรรม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1.1 จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในศูนย์ กศน.อำเภอ มีความต้องการจำเป็นในภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการเสริมสร้างแรงจูงใจทางดิจิทัล โดยมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ดังนั้นสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคเหนือ หรือสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง และผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์ กศน. อำเภอ ควรเสนอ ผลักดัน หรือจัดให้มีนโยบายและงบประมาณสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อจัดหา คอมพิวเตอร์ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ แท็บเล็ต เครื่องพิมพ์ เครื่องถ่ายเอกสาร และฮาร์ดแวร์ต่าง ๆ ที่อำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเพียงพอ และการจัดซื้อจัดหาซอฟต์แวร์ต่าง ๆ ในการอำนวยความสะดวกในการบริหารงานและเป็นโปรแกรมสำนักงานที่ถูกลิขสิทธิ์ รวมทั้งพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ระบบเครือข่ายภายในสถานศึกษา เว็บไซต์สถานศึกษา ระบบอินเทอร์เน็ตภายในสถานศึกษา ระบบฐานข้อมูล ให้ความทันสมัย ควรพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลแก่ผู้บริหารและครูของศูนย์ กศน.อำเภอ โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ การฝึกอบรมในขณะปฏิบัติงาน การสอนงานและการเป็นพี่เลี้ยง ควรจัดให้มีรางวัลด้านนวัตกรรมสำหรับผู้บริหารเชิงดิจิทัลในระดับอำเภอ จังหวัด และมีการเผยแพร่ประกาศเกียรติคุณแก่

ผู้ชนะเลิศและเผยแพร่ขยายผลให้กว้างขวางและทั่วถึงอย่างต่อเนื่อง มีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลอย่างเชี่ยวชาญ

1.1.2 จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในศูนย์ กศน.อำเภอ มีความต้องการจำเป็นในภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการสื่อสารดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยลำดับที่สอง สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคเหนือ หรือสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง และผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์ กศน. อำเภอ ควรเสนอ ผลักดัน หรือจัดให้มีนโยบาย และส่งเสริมให้ผู้บริหารสถานศึกษาและครูมีคุณธรรม จริยธรรม และตระหนักรู้ในการใช้งานเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางดิจิทัล มีพฤติกรรมบ่งชี้ถึงการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางดิจิทัลไปสู่การจัดการศึกษาในสถานศึกษา โดยการสนับสนุนการใช้สื่อต่าง ๆ ในกระบวนการจัดการเรียนรู้สมัยใหม่ มีความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางดิจิทัลต่าง ๆ และระเบียบปฏิบัติที่ไม่ขัดกับกฎหมาย

1.1.3 จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในศูนย์ กศน.อำเภอ มีความต้องการจำเป็นในภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านความรู้และทักษะทางดิจิทัล มีค่าเฉลี่ยลำดับที่สาม สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคเหนือ หรือสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง และผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์ กศน. อำเภอ ควรเสนอ ผลักดัน หรือจัดให้มีนโยบายในการส่งเสริมผู้บริหารสถานศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม และตระหนักรู้ในการใช้งานเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางดิจิทัล มีพฤติกรรมบ่งชี้ถึงการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางดิจิทัลไปสู่การจัดการศึกษาในสถานศึกษา โดยการสนับสนุนการใช้สื่อต่าง ๆ ในกระบวนการจัดการเรียนรู้สมัยใหม่ และมีความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางดิจิทัลต่าง ๆ และระเบียบปฏิบัติที่ไม่ขัดกับกฎหมาย มีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการประชุมเชิงปฏิบัติการ การฝึกอบรมในขณะปฏิบัติงาน การพัฒนาโดยการสอนงาน และการเป็นพี่เลี้ยง ควรจัดให้มีการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถด้านดิจิทัลความรู้ความเข้าใจ มีการอบรม สัมมนา ให้กับผู้บริหาร ให้เห็นความสำคัญ จำเป็น ประโยชน์ที่จะได้รับจากการใช้ดิจิทัล และพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองรวมทั้งบุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญด้วยวิธีการต่าง ๆ สามารถบูรณาการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการองค์กร ผ่านทักษะความรู้ใหม่ๆ เพื่อลดเวลาและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและส่งเสริมการจัดการศึกษา พัฒนาอบรมการใช้งานและให้ผู้บริหารได้ใช้งานจริง เพิ่มทักษะโดยการปฏิบัติจริงและส่งเสริมให้หาความรู้เพิ่มเติมจาก Internet

1.2 ข้อเสนอแนะสู่การปฏิบัติ

1.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในศูนย์ กศน.อำเภอ ควรศึกษาแนวทางการภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในแต่ละด้าน คือ 1) ด้านการเสริมสร้างแรงจูงใจทางดิจิทัล 2) ด้านการสื่อสารดิจิทัล 3) ด้านความรู้และทักษะทางดิจิทัล 4) ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล 5) ด้านการบริหารสภาพแวดล้อมและการใช้เครือข่ายดิจิทัล และ 6) ด้านวิสัยทัศน์และการเป็นต้นแบบทางดิจิทัลตามลำดับของ

ค่าเฉลี่ยความต้องการจำเป็น เพื่อเป็นแนวทางในการวางแผน และพัฒนาให้เกิดภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยลำดับความสำคัญในภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ตามความต้องการจำเป็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูในแต่ละด้านตามลำดับ

1.2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในศูนย์ กศน.อำเภอ ควรนำแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาใน 3 ด้านคือ 1) ด้านการเสริมสร้างแรงจูงใจทางดิจิทัล 2) ด้านการสื่อสารดิจิทัล 3) ด้านความรู้และทักษะทางดิจิทัล เสนอต่อสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ หรือ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาคเหนือ และสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดลำปาง ซึ่งเป็นเครือข่ายในการบริหารสถานศึกษา เสนอต่อกระทรวงศึกษาธิการ ผลักดันเป็นนโยบาย เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารการศึกษา เกี่ยวกับด้านการเสริมสร้างแรงจูงใจทางดิจิทัล ด้านการสื่อสารดิจิทัล ด้านความรู้และทักษะทางดิจิทัล ของหน่วยงานอื่นๆ ในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารการศึกษา เกี่ยวกับด้านการเสริมสร้างแรงจูงใจทางดิจิทัล ด้านการสื่อสารดิจิทัล ด้านความรู้และทักษะทางดิจิทัล ด้วยวิธีการที่หลากหลายมากยิ่งขึ้น

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารการศึกษาของสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่นๆในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

2.4 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบภาวะผู้นำเชิงดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารการศึกษาของสถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่นๆในสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ

เอกสารอ้างอิง

- วันชัย ราชวงศ์. (2563). *ภาวะผู้นำสถานศึกษายุคดิจิทัล School Leadership in the Digital Age*. อุบลราชธานี : ครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. (2562). *นโยบายและจุดเน้นในการขับเคลื่อนการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กศน. สู่ กศน. WOW ในยุคดิจิทัล*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยลำปาง. (2562). *รายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Report : SAR) ประจำปี 2562*. ลำปาง : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดลำปาง.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2562). *การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ณัฏฐ์ ชาคำมูล. (2555). รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงเปลี่ยนผ่านทางสังคมของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- Sieber, Kaganer & Zamora, (2013). *Digital Leadership : Changing paradigms for changing time.*
California : United States of America.
- R.W. Rebores. (2001). *The ethics of educational leadership.* United States : Merrill Prentice
Hall

ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่าน
ภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและกลยุทธ์การอ่าน
สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

**Effects of Using an Instructional Package Based on MIA (A More
Integrated Approach) to Enhance English Reading
Comprehension Ability and Reading Strategies
for Matthayomsuka 1 Students**

อาธิติยา งอกสิน และ พรพิมล รอดเคราะห์

มหาวิทยาลัยศิลปากร

Arthitiya Ngoksin and Pornpimon Rodkroh

Silpakorn University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: patricia.patty1990@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA 2) ศึกษาการใช้กลยุทธ์การอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA และ 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 36 คน โดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ด้วยการจับสลาก ซึ่งการวิจัยครั้งนี้ใช้แบบแผนในการวิจัยเป็นแบบกลุ่มเดียวมีการสอบก่อนและสอบหลัง (the one-group pretest-posttest design) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA แผนการจัดการเรียนรู้แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ แบบสอบถามกลยุทธ์การอ่าน และแบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที

ผลการวิจัยพบว่า

1. ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ใช้กลยุทธ์การอ่านหลังจากการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก
3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมการเรียนรู้; วิธีสอนแบบ MIA; ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ; กลยุทธ์การอ่าน

Abstracts

The purposes of this research were : 1) to compare the English reading comprehension ability of Matthayomsuksa 1 students before and after using an instructional package based on MIA(A More Integrated Approach); 2) to study using the reading strategies of Matthayomsuksa 1 students after using an instructional package based on MIA; and 3) to study the students' satisfaction towards an instructional package based on MIA. The sample consisted of 36 Matthayomsuksa 1 students from Srayaisomwittaya School, Suphanburi, selected by simple random sampling. The research modal as the one-group pretest-posttest design. The instruments used for collecting data were: an instructional package by MIA, lesson plans, English reading comprehension tests, questionnaire asking students' use of the reading strategies and questionnaire investigating students' satisfaction towards learning by the instructional package based on MIA. The data were analyzed by using mean, standard deviation and t-test dependent.

The results on findings were as follows:

1. The Matthayomsuksa 1 students' post-English reading comprehension abilities were higher than pre-English reading comprehension abilities at the 0.05 level of significance.
2. The Matthayomsuksa 1 students' use of the reading strategies after using the instructional package based on MIA was at the high level
3. The satisfaction of Matthayomsuksa 1 students towards the instructional package based on MIA was at the highest level

Keywords: English Reading Comprehension Ability; An Instructional Package; MIA (A More Integrated Approach); Reading Strategies

บทนำ

ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ผู้คนใช้อย่างแพร่หลายทั่วโลก จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องจัดให้มีการเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้และสามารถใช้ภาษาอังกฤษให้เข้าถึงความรู้และทันโลกในยุคปัจจุบัน ทั้งยังสามารถใช้ในการพัฒนาตนเองเพื่อเข้าแข่งขันในระดับโลก (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง นโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ, 2557 : 1-2) ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียน วิทยาการทางด้านวิทยาศาสตร์ สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศจึงพัฒนาอย่างรวดเร็ว ดังนั้นการยกระดับมาตรฐานวิชาภาษาอังกฤษ พัฒนาหลักสูตร สื่อ และครูด้านภาษาจึงเป็นสิ่งสำคัญเพื่อรองรับ Thailand 4.0 ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการยังส่งเสริม สนับสนุนการจัดกระบวนการเรียนการสอนให้มีคุณภาพในรูปแบบที่หลากหลาย สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 รวมถึงให้นักเรียนสามารถใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในชีวิตประจำวันได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : 65) การศึกษาไทยที่พัฒนาสู่ยุคของสังคมแห่งการ

เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มนุษย์ต้องใช้ความรู้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาสังคม ภาษาอังกฤษนับเป็นเครื่องมือที่สำคัญในสังคมแห่งการเรียนรู้ เนื่องจากมนุษย์ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาสากลในการสร้างสมความรู้และประสบการณ์ ดังนั้นจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ คือ ให้ผู้เรียนสามารถใช้ทักษะทั้ง 4 คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สุวรรณ ศรีพิทักษ์ชัย, 2559 : 27-36) จากการเปรียบเทียบความสำคัญของทักษะทั้ง 4 ทักษะแล้วนั้น พบว่าการอ่านเป็นทักษะที่จำเป็นและสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินชีวิตประจำวัน เพราะการเรียนรู้ในแต่ละวิชา ล้วนต้องใช้การอ่านเป็นหลักในการสื่อสาร ทักษะการอ่านจึงเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ในด้านต่าง ๆ รวมถึงการประกอบอาชีพในอนาคต (น่านฟ้า จันทะพรหม, 2549 : 6 ; พิษณุภา อินธิแสง, 2558:7) สอดคล้องกับ Anderson (1999 : 76) ที่กล่าวว่า การอ่านเป็นทักษะสำคัญสำหรับผู้เรียนภาษาอังกฤษ เป็นภาษาที่สองที่ช่วยให้ผู้เรียนรอบรู้ ผู้อ่านต้องใช้กลยุทธ์ที่หลากหลายต่างกันไป เพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จในการอ่าน และไม่มีผู้อ่านคนใดที่จะใช้กลยุทธ์และทักษะการอ่านที่เหมือนกันแล้วประสบผลสำเร็จหรือเข้าใจได้เท่ากัน ซึ่งสอดคล้องกับ Auerbach and Paxton (1997 : 237-261) ที่กล่าวว่า การใช้กลวิธีการอ่านมาช่วยในการอ่านทำความเข้าใจในบทอ่าน เป็นการเสริมให้กับผู้อ่านที่มีความสามารถในภาษา ที่สองมากขึ้น

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค่าสถิติผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสระยายโสมวิทยา ในปีการศึกษา 2561 ถึง 2562 พบว่าค่าสถิติผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) วิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสระยายโสมวิทยา มีคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 27.11 ซึ่งต่ำกว่าระดับประเทศ (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2561, 2562 : ออนไลน์) นอกจากนี้จากการศึกษาคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสระยายโสมวิทยา ในปีการศึกษา 2561-2563 พบว่ามีนักเรียนที่มีเกรดเฉลี่ยต่ำกว่า 2.00 คิดเป็นร้อยละ 36.54 ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสระยายโสมวิทยา อำเภออุ้มผาง จังหวัดสุพรรณบุรี กำลังประสบปัญหาด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาอังกฤษอย่างต่อเนื่อง

จากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี วิธีการสอนของนักวิชาการทางการศึกษาต่าง ๆ และการทบทวนวรรณกรรม เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว พบว่าแนวทางที่จะสามารถนำมาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนการสอนวิชาภาษาอังกฤษที่ช่วยพัฒนาความรู้เกี่ยวกับการอ่านและทำให้นักเรียนเกิดความสนุกสนานในการอ่าน รวมทั้งเป็นการเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ คือ การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งชุดกิจกรรมการเรียนรู้จะช่วยให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีขั้นตอนที่หลากหลาย ตามความเหมาะสมของเนื้อหา เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้และบรรลุจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ วิเชียร อารังโสติสกุล (2560 : 356-369) และ Marksub (2012 : 22) ที่กล่าวว่า ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ (instructional package) คือ สื่อการเรียนรู้ที่จัดลำดับขั้นตอนของเนื้อหาและกิจกรรมให้เป็นระบบรัดกุม มีจุดประสงค์ของกิจกรรมตัวกิจกรรม เวลา และสื่อการสอนไว้อย่างชัดเจน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตัวเอง และบรรลุ

จุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพภายในระยะเวลาอันสั้น ดังนั้นการนำชุดกิจกรรมมาใช้ในการจัดการเรียนรู้จะส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเป็นระบบ นอกจากการใช้ชุดกิจกรรมแล้วยังมีวิธีการสอนที่น่าสนใจและเหมาะกับการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจ คือ วิธีสอนแบบ (A More Integrated Approach (MIA) เป็นวิธีสอนแบบหนึ่งที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญโดยการจัดกิจกรรมส่วนใหญ่จะเน้นให้ผู้เรียนฝึกคิด ฝึกแก้ปัญหา และดำเนินกิจกรรมด้วยตนเองตามกระบวนการที่ครูเตรียมไว้ล่วงหน้า ผู้เรียนมีบทบาทในการเรียนมากที่สุด ผู้สอนเป็นเพียงผู้ให้คำปรึกษา ชี้แนะ และคอยอำนวยความสะดวกแก่ผู้เรียนในบางครั้งที่ผู้เรียนไม่เข้าใจ การสอนอ่านตามวิธีสอนแบบ MIA เป็นการร่วมอภิปราย และแสดงความสามารถในการสื่อสาร ส่วนในเนื้อเรื่องที่ให้ผู้เรียนอ่านนั้น จะมีคำถามย่อยให้ผู้เรียนได้ฝึกการเขียน จึงทำให้ผู้เรียนกระตือรือร้นในขณะที่เรียน อีกหนึ่งจุดเด่นของวิธีสอนแบบ MIA คือ มีการรวมทักษะทางภาษาที่หลากหลายไว้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อลดปัญหาการเบื่อหน่ายในการเรียนของผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานในการเรียนการอ่านภาษาอังกฤษมากขึ้น ผ่านการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับผู้เรียนตามขั้นตอนการสอนวิธีสอนแบบ MIA ดังนี้ 1) ขั้นตั้งคำถามก่อนการอ่าน (priming question) 2) ขั้นเข้าใจคำศัพท์ (understanding vocabulary) 3) ขั้นอ่านเนื้อเรื่อง (reading the text) 4) ขั้นทำความเข้าใจเรื่อง (understanding the text) 5) ขั้นถ่ายโอนข้อมูล (transferring information) 6) ขั้นทำแบบฝึกหัดต่อชิ้นส่วนประโยคและเรียงโครงสร้างอนุเฉท (jigsaw exercise & paragraph structure) 7) ขั้นประเมินผลและการแก้ไข (evaluation and correction) (สุภิญญา ยีหมัดอะหลี 2556 : 77 ; Murdoch, 1986 : 9-15)

ด้วยเหตุดังกล่าวจึงทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขที่จะช่วยส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและกลยุทธ์การอ่านของนักเรียนให้ดีขึ้น ผู้วิจัยจึงพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้อตามวิธีสอนแบบ MIA สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการจัดการเรียนรู้อในวิชาภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้อตามวิธีสอนแบบ MIA
2. เพื่อศึกษาการใช้กลยุทธ์การอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้อตามวิธีสอนแบบ MIA
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้อโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้อตามวิธีสอนแบบ MIA

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยการทดลองขั้นต้น (pre experimental research) โดยใช้แบบแผนในการวิจัยเป็นแบบกลุ่มเดียวมีการสอบก่อนและสอบหลัง (the one-group pretest-posttest design) (มาเรียม นิลพันธุ์, 2558 : 44)

สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
T ₁	X	T ₂

เมื่อ	T ₁	หมายถึง การทดสอบก่อนการจัดการเรียนรู้ (pre-test)
	X	หมายถึง การจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA
	T ₂	หมายถึง การทดสอบหลังการจัดการเรียนรู้ (post-test)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสระยายโสมวิทยา ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 3 ห้อง รวมทั้งสิ้น 105 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ห้อง 1 โรงเรียนสระยายโสมวิทยา ที่กำลังเรียนอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 36 คน โดยการสุ่มกลุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (simple random sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่มด้วยการจับสลาก (lottery)

2. เครื่องมือ และการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA ซึ่งประกอบไปด้วยกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 6 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง รวม 12 ชั่วโมง ซึ่งเนื้อหาที่ใช้เป็น English Short Stories จำนวน 6 เรื่อง ได้แก่ Rose's family, camping, birthday party, basketball player, Carlos's present และ happy meal โดยเนื้อหาอิงตามสาระการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วิชาภาษาอังกฤษ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนสระยายโสมวิทยา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ วิชาภาษาอังกฤษ (โรงเรียนสระยายโสมวิทยา, 2562 : 54) ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักการ ทฤษฎี องค์ประกอบ ตัวอย่างกิจกรรม เทคนิคการสร้างชุดกิจกรรมจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมกำหนดโครงสร้างและตั้งวัตถุประสงค์ รายละเอียดของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA

จากนั้นนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อประเมินความเหมาะสมของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้วยแบบประเมินลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จากนั้นนำคำตอบของผู้เชี่ยวชาญมาพิจารณาค่าเฉลี่ยคะแนนความเหมาะสมเทียบกับเกณฑ์การแปลผล ถ้ามีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 ขึ้นไปถือว่าเหมาะสมนำไปใช้ได้ ซึ่งผลการประเมินชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA มีค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 4.20 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 0.77 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

นำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA ที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ห้อง 1 โรงเรียนสระยายโสมวิทยา โดยใช้การสังเกตแบบมีส่วนร่วม (participant observation) กับนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ดังนี้ 1) ทดลองแบบรายบุคคล จำนวน 3 คน พบว่า นักเรียนยังไม่เข้าใจในคำสั่งในใบกิจกรรม ผู้วิจัยจึงได้แก้ไขคำสั่งในใบกิจกรรมให้เข้าใจง่ายขึ้น 2) ทดลองแบบกลุ่มเล็ก พบว่า นักเรียนยังไม่ตั้งใจฟังบทอ่าน และอ่านบทอ่านไม่จบ ทำให้นักเรียนยังไม่เข้าใจบทอ่านในเบื้องต้น ทำให้นักเรียนตอบคำถามจากบทอ่านในใบกิจกรรมที่ 2 ได้ไม่ครบ ผู้วิจัยจึงแนะนำให้ให้นักเรียนตั้งใจและมีสมาธิในการฟังบทอ่าน และแนะนำให้ให้นักเรียนอ่านบทอ่านให้ครบถ้วน โดยผู้วิจัยจะคอยช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด จึงทำให้นักเรียนสามารถตอบคำถามจากบทอ่านในใบกิจกรรมที่ 2 ได้ และ 3) ทดลองแบบภาคสนาม พบว่า นักเรียนสามารถเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างราบรื่น ไม่พบปัญหาระหว่างการจัดการเรียนรู้ จึงนำชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA ไปใช้กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง

2.2 แบบทดสอบวัดทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก โดยใช้บทอ่านจำนวน 4 บทอ่าน จำนวน 30 ข้อ เพื่อทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนว่าสามารถเข้าใจความหมายของคำศัพท์ ระบุหัวข้อเรื่องได้ บอกใจความสำคัญได้ สามารถตอบคำถามเกี่ยวกับรายละเอียดในเรื่องที่อ่านได้ และลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่าน โดยตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและหาค่าดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ซึ่งผลจากการพิจารณาได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.90 ซึ่งใช้แบบทดสอบก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ชุดเดียวกัน

2.3 แบบสอบถามการใช้กลยุทธ์การอ่าน ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ในการสร้างแบบสอบถามการใช้กลยุทธ์การอ่านให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ได้จากการวัดทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ และจากการที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์กลยุทธ์ระหว่างบทอ่าน จึงได้เลือกกลยุทธ์การอ่านที่ตรงกับทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจของการวิจัยครั้งนี้ทั้งหมด 11 กลยุทธ์ ซึ่งแบบสอบถามการใช้กลยุทธ์การอ่านเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 11 ข้อ โดยตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและหาค่าดัชนีความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ซึ่งผลจากการพิจารณาได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 0.88 ซึ่งผู้เชี่ยวชาญแนะนำให้ตัดข้อที่ 11 ทิ้งเนื่องจากไม่สอดคล้องกับขั้นตอนการจัดการเรียนการสอน ผู้วิจัยจึงได้

แก้ไขแบบสอบถามการใช้กลยุทธ์การอ่านให้เหลือ 10 ข้อ เพื่อให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับระดับการปฏิบัติในการใช้กลยุทธ์ที่ต้องการวัด

4.4 แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA ผู้วิจัยระบุเนื้อหาหรือประเด็นหลักที่จะถามให้ครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่จะประเมินโดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2 ข้อ ตอนที่ 2 ด้านเนื้อหา สอบถามความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ดังนี้ 1) มีความพึงพอใจในระดับน้อยที่สุด 2) มีความพึงพอใจในระดับน้อย 3) มีความพึงพอใจในระดับปานกลาง 4) มีความพึงพอใจในระดับมาก และ 5) มีความพึงพอใจในระดับมากที่สุด จำนวน 16 ข้อ และ ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม โดยตรวจสอบความตรงตามเนื้อหาและหาข้อขัดแย้งความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ซึ่งผลจากการพิจารณาได้ค่าดัชนีความสอดคล้องเท่ากับ 1.00

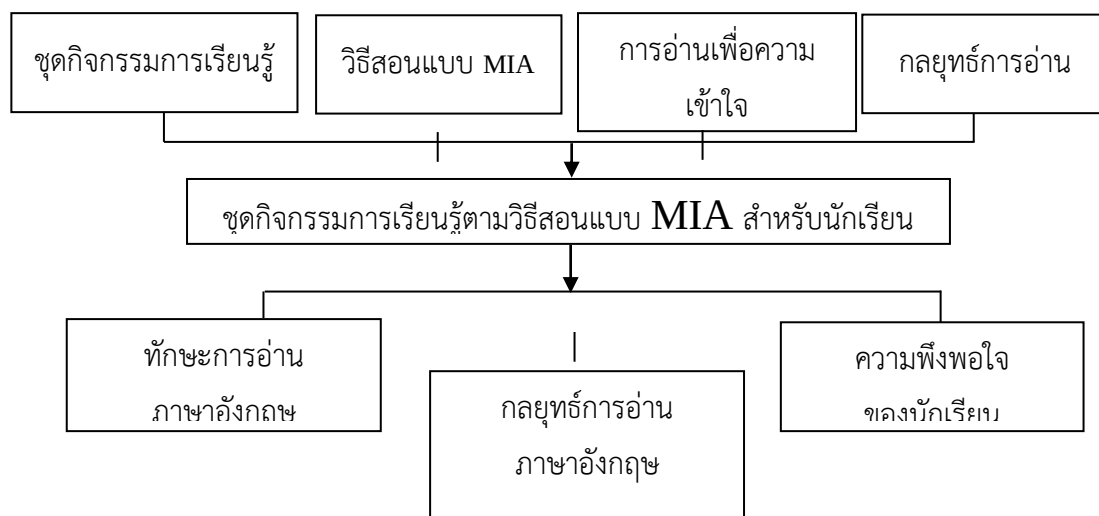
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ดำเนินการทดสอบก่อนเรียน (pre-test) โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ จำนวน 30 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ใช้เวลา 55 นาที เพื่อวัดความรู้พื้นฐานด้านทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ และนำผลคะแนนไปเปรียบเทียบกับคะแนนสอบหลังเรียน

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการจัดการเรียนรู้ด้วยการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA ครบระยะเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยได้ดำเนินการให้นักเรียนทำแบบทดสอบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจทดสอบหลังเรียน (post-test) จำนวน 30 ข้อ ซึ่งเป็นแบบทดสอบฉบับเดียวกับแบบทดสอบก่อนเรียน ใช้เวลาในการทำ 55 นาที แล้วบันทึกผลคะแนนเพื่อใช้ในการเปรียบเทียบกับคะแนนก่อนเรียน จากนั้นสอบถามระดับการปฏิบัติในการใช้กลยุทธ์การอ่านของนักเรียนในขณะที่เรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA ด้วยแบบสอบถามการใช้กลยุทธ์การอ่าน และให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนโดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA แล้วนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ทางสถิติ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและกลยุทธ์การอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และวิธีสอนแบบ MIA เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและกลยุทธ์การอ่านของนักเรียน ซึ่งสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้นำผลการประเมินทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA มาเปรียบเทียบกับดังปรากฏผลในตารางที่ 1

ตารางที่ 1

ผลการเปรียบเทียบทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA

กลุ่มทดลอง	N	คะแนนเต็ม	M	SD	t	Sig.
ทดสอบก่อนเรียน	36	30	10.94	2.89	-16.980	.000*
ทดสอบหลังเรียน	36	30	19.94	3.91		

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 1 ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA มีค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 19.94 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 3.91 สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA ซึ่งมีค่าเฉลี่ย (M) เท่ากับ 10.19 เท่ากับ 10.94 และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เท่ากับ 2.89 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาการใช้กลยุทธ์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA ในภาพรวมและจำแนกเป็นรายข้อจำนวน 10 ข้อ ดังปรากฏผลในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การศึกษาการใช้กลยุทธ์ในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA

ข้อที่	รายการ	M	SD	ระดับการใช้กลยุทธ์ การอ่าน	ลำดับที่
1	กลยุทธ์อ่านอย่างคร่าว ๆ	4.50	0.56	มาก	2
2	กลยุทธ์การสังเกตคำเชื่อมที่แสดง ความสัมพันธ์ของเนื้อหา	4.17	0.81	มาก	9
3	กลยุทธ์การเดาความหมายของ คำศัพท์จากบริบท	4.36	0.76	มาก	6
4	กลยุทธ์การตั้งคำถามเกี่ยวกับบทอ่าน	4.00	0.76	มาก	10
5	กลยุทธ์การหาคำตอบให้กับคำถาม	4.47	0.65	มาก	3
6	กลยุทธ์การตรวจสอบความเข้าใจ	4.53	0.65	มากที่สุด	1
7	กลยุทธ์การสรุปเนื้อหาของบทอ่าน	4.22	0.72	มาก	8
8	กลยุทธ์การตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับ หัวข้อเรื่อง	4.39	0.73	มาก	5
9	กลยุทธ์การตั้งวัตถุประสงค์ของการ อ่านเรื่อง	4.42	0.73	มาก	4
10	กลยุทธ์การเชื่อมโยงบทอ่านกับ ความรู้เดิม	4.33	0.76	มาก	7
ผลรวมทุกข้อ		4.34	0.72	มาก	-

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนมีการใช้กลยุทธ์ในการอ่านภาษาอังกฤษหลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($M = 4.31$, $SD = 0.75$) เมื่อพิจารณาความถี่ของการใช้กลยุทธ์เป็นรายข้อสามารถเรียงลำดับได้ดังนี้ ลำดับที่ 1 กลยุทธ์การตรวจสอบความเข้าใจ ($M = 4.53$, $SD = 0.65$) ลำดับที่ 2 กลยุทธ์อ่านอย่างคร่าว ๆ ($M = 4.50$, $SD = 0.56$) และ ลำดับที่ 3 กลยุทธ์การหาคำตอบให้กับคำถาม ($M = 4.47$, $SD = 0.65$) ตามลำดับ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA ในภาพรวมและจำแนกเป็นรายด้าน จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านเนื้อหา และด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีการสอนแบบ MIA ดังปรากฏผลในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA

ข้อที่	รายการ	M	SD	ระดับความพึงพอใจ	ลำดับที่
ด้านชุดกิจกรรมการเรียนรู้					
1	ชุดกิจกรรมช่วยให้นักเรียนบรรลุเป้าหมายของการเรียน	4.78	0.42	มากที่สุด	1
2	ชุดกิจกรรมช่วยให้นักเรียนเข้าใจบทเรียนมากขึ้น	4.69	0.47	มากที่สุด	2
3	นักเรียนมีโอกาสปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักเรียนด้วยกัน	4.67	0.48	มากที่สุด	3
4	นักเรียนมีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับคุณครูผู้สอน	4.58	0.60	มากที่สุด	4
	ผลรวมด้านชุดกิจกรรมการเรียนรู้	4.68	0.50	มากที่สุด	3
ด้านเนื้อหา					
5	เนื้อหาครอบคลุมวัตถุประสงค์ของบทเรียน	4.81	0.40	มากที่สุด	1
6	เนื้อหาที่เรียนเป็นเรื่องที่นักเรียนสนใจ	4.56	0.73	มากที่สุด	3
7	เนื้อหาที่เรียนเข้าใจง่าย	4.72	0.57	มากที่สุด	2
	ผลรวมด้านเนื้อหา	4.69	0.59	มากที่สุด	2
ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA					
8	กิจกรรมถามคำถามก่อนอ่านช่วยกระตุ้นให้ อยากทำกิจกรรมอื่นๆ ต่อไป	4.86	0.35	มากที่สุด	3

9	กิจกรรมถามคำถามก่อนอ่านช่วยให้ได้ใช้ ความรู้เดิมเชื่อมโยงกับเนื้อหาที่จะอ่าน	4.64	0.59	มากที่สุด	7
10	กิจกรรมหาความหมายของคำศัพท์มี ประโยชน์ในการอ่านเนื้อเรื่อง	4.81	0.40	มากที่สุด	5
11	กิจกรรมระหว่างการอ่านช่วยให้เข้าใจบท อ่านมากขึ้น	4.75	0.44	มากที่สุด	6
12	กิจกรรมการต่อชิ้นส่วนประโยคช่วยให้ เข้าใจและเรียบเรียงเนื้อหาใหม่ได้	4.83	0.38	มากที่สุด	4
13	กิจกรรมการทำความเข้าใจเรื่องช่วยให้ นักเรียนเกิดการคิดวิเคราะห์เกี่ยวกับบท อ่าน	4.61	0.49	มากที่สุด	8
14	กิจกรรมถ่ายโอนข้อมูลช่วยให้สรุปความรู้ที่ ได้จากการอ่าน โดยผ่านการนำเสนอใน รูปแบบต่าง ๆ	4.53	0.70	มากที่สุด	9
15	วิธีการประเมินเหมาะสมและสอดคล้องกับ เนื้อหาที่เรียน	4.89	0.32	มากที่สุด	2
16	สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้	4.92	0.37	มากที่สุด	1
ผลรวมด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ตามวิธีสอนแบบ MIA		4.76	0.48	มากที่สุด	1
ผลรวมทุกด้าน		4.73	0.50	มากที่สุด	-

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA ในภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($M = 4.73$, $SD = 0.50$) เมื่อพิจารณาความพึงพอใจเป็นรายด้าน พบว่า ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA มีความพึงพอใจอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($M = 4.76$, $SD = 0.48$) รองลงมาคือ ด้านเนื้อหา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($M = 4.69$, $SD = 0.59$) และด้านชุดกิจกรรมการเรียนรู้มีความพึงพอใจอยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด ($M = 4.68$, $SD = 0.50$) ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่องผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA เพื่อส่งเสริมทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจและกลยุทธ์การอ่าน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ทักษะการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA สูงกว่าก่อนการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA ได้จัดทำขึ้นตามแนวคิด ทฤษฎีตามวิธีสอนแบบ MIA ซึ่งเป็นวิธีการสอนอ่านแนวใหม่โดยใช้หลักจิตภาษาศาสตร์ โดยการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบ MIA นั้นเป็นการสอนที่บูรณาการการใช้ทักษะทั้ง 4 ทักษะเข้าด้วยกัน คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้รอบรู้ทางภาษา อีกทั้งมีการให้ทำแบบฝึกหัดที่ต้องคิดและเขียนออกมาเป็นคำพูดของตนเองเพื่อเป็นการฝึกกระบวนการคิด และฝึกทักษะการเขียนไปในตัวด้วย รวมไปถึงมีวัตถุประสงค์การเรียนรู้ การทำงานกลุ่ม และเรียนรู้ไปตามขั้นตอน มีองค์ประกอบครบถ้วน และสื่อที่หลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด และหลักการของ ชม ภูมิภาค (2528 : 7) ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2545 : 8) และบุญเกื้อ ควรหาเวช (2545 : 9) ที่กล่าวว่า การจัดทำชุดกิจกรรมเป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต้องคำนึงถึงความแตกต่างของแต่ละบุคคลเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้เรียน ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ต้องมีการจัดประสบการณ์ให้กับผู้เรียน ส่งเสริมกระบวนการกลุ่ม และเรียนรู้ไปทีละขั้นตอนตามความสามารถของผู้เรียน ใช้สื่อการสอนหลากหลายรูปแบบ ซึ่งครูผู้สอนต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนเพื่อช่วยแนะนำ และเสริมแรงทางบวกให้กับผู้เรียน ทั้งนี้ครูยังต้องให้ข้อมูลย้อนกลับและแก้ไขข้อบกพร่องให้นักเรียนทราบ ซึ่งชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมานั้น มีการสอดแทรกเนื้อหาเพื่อเสริมทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้วิธีสอนแบบ MIA ซึ่งเป็นการสอนอ่านที่ครูจะใช้กิจกรรมและกระบวนการสอนอ่านตามแนวคิดของ Murdoch (1986 : 9-15) เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนุกสนาน โดยแบ่งขั้นตอนการสอนออกเป็น 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การถามนำก่อนการอ่าน (priming questions) ในการสอนขั้นตอนนี้ผู้วิจัยจะมีสื่อรูปภาพ วีดิโอ ให้นักเรียนดู และถามคำถามเพื่อถามน่านักเรียนเข้าสู่บทเรียน 2) การทำความเข้าใจคำศัพท์ (understanding vocabulary) ในการสอนขั้นตอนนี้ผู้วิจัยมีกิจกรรมหลากหลายเพื่อให้นักเรียนได้ลองเดาคำศัพท์ ทั้งนี้ยังมีใบกิจกรรมให้นักเรียนทำเพื่อให้ทราบความหมายของคำศัพท์ที่จำเป็นในบทอ่าน 3) การอ่านเนื้อเรื่อง (reading the text) ในการสอนขั้นตอนนี้ผู้วิจัยได้แจกบทอ่านให้นักเรียน แล้วเปิดบทอ่านให้นักเรียนฟัง 1 รอบจากไฟล์บันทึกเสียง ก่อนที่จะให้นักเรียนได้ฝึกออกเสียงตาม และอ่านบทพูดด้วยตนเอง 4) ทำความเข้าใจเรื่อง (understanding the text) ในการสอนขั้นตอนนี้ผู้วิจัยให้นักเรียนตอบคำถามจากบทอ่าน ในใบกิจกรรมที่ 2 เพื่อตรวจสอบความเข้าใจของบทอ่านที่ได้อ่านไป 5) การถ่ายโอนข้อมูลในรูปแบบอื่น (transferring information) ในการสอนขั้นตอนนี้ผู้วิจัยให้นักเรียนทำกิจกรรมหลายรูปแบบ 6) การทำแบบฝึกหัดต่อชิ้นส่วนประโยค และเรียงโครงสร้างอนุเฉท (jigsaw exercise and

paragraph structure) ในการสอนขั้นตอนนี้ผู้วิจัยแจกกิจกรรมแบบประโยคให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม เพื่อนำมาเรียงลำดับเรื่องราวของบทอ่านให้ถูกต้อง และ 7) การประเมินผลและการแก้ไข (evaluation and correction) ในการสอนขั้นตอนนี้ผู้วิจัยกับนักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหา ทำแบบฝึกหัดท้ายชุดกิจกรรม แล้วสังเกตและแจ้งผลการทำแบบฝึกหัดกับนักเรียน รวมทั้งแก้ไข พร้อมทั้งทบทวนคำศัพท์ให้กับนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ Murdoch (1986 : 9-15) ที่กล่าวถึง ที่มาของวิธีการสอนแบบ MIA ว่าการสอนในแต่ละครั้งควรมีทักษะทั้ง 4 ประกอบกันไป แต่จะเน้นทักษะใดทักษะหนึ่งเป็นพิเศษ ส่วนทักษะอื่นที่ไม่ได้เน้นนั้นจะสามารถพัฒนาไปพร้อมกันได้ เน้นการจัดกิจกรรมแบบผสมผสานทักษะต่าง ๆ เข้าไว้ด้วยกัน ในการสอนตามวิธีนี้นักเรียนจะมีบทบาทมากที่สุดโดยเน้นให้นักเรียนฝึกคิด แก้ปัญหา และดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ได้ด้วยตนเองตามกระบวนการที่ครูเตรียมไว้ ซึ่งครูเป็นผู้ให้คำปรึกษา และคอยอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนเมื่อพบปัญหาเท่านั้น สอดคล้องกับวณิชกรณ ปิงพรม (2560 : 8) ที่พบว่า นักเรียนมีทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษหลังเรียนด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษตามแนวคิดสมองเป็นฐานของชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 รวมถึงสอดคล้องกับนราธิป เอกสินธุ์ (2557 : 54) ที่พบว่า ความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษโดยใช้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามแนวการสอนอ่านของเมอร์ด็อก (MIA) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีต่อกิจกรรมการเรียนการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษโดยใช้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นตามแนวการสอนอ่านของเมอร์ด็อก (MIA) อยู่ในระดับมากที่สุด

2. นักเรียนใช้กลยุทธ์ในการอ่านหลังจากการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA อยู่ในระดับมาก จากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์การอ่านสรุปได้ว่า การสอนกลยุทธ์การอ่านเป็นแนวคิดหนึ่งที่มีความสำคัญและได้รับความสนใจในการเป็นทางเลือกในการสอนอ่าน ซึ่งจะสามารถช่วยพัฒนาความสามารถในการอ่านแล้วนั้น ยังช่วยให้ผู้เรียนเป็นผู้มียุทธศาสตร์ในการอ่าน จากการที่ผู้วิจัยสังเกตนักเรียนในขณะที่ยานกิจกรรมการจัดการเรียนรู้พบว่า กลยุทธ์การตรวจสอบความเข้าใจ เป็นกลยุทธ์ที่นักเรียนใช้บ่อยที่สุด เนื่องจากตั้งแต่ขั้นการสอนที่ 2 ถึงขั้นการสอนที่ 7 ของวิธีสอนแบบ MIA ผู้วิจัยจะมีกิจกรรมและใบกิจกรรมให้นักเรียนได้ทำ และทุกครั้งที่นักเรียนทำกิจกรรมในแต่ละกิจกรรมเสร็จ ภายในกลุ่มของนักเรียนจะมีการผลัดกันถาม และตรวจสอบว่ากิจกรรมหรือใบกิจกรรมที่ครูแจกให้ทำนั้นถูกต้องหรือเข้าใจตรงกันหรือไม่ และก่อนที่จะนักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้วิจัยจะให้นักเรียนช่วยกันสรุปเนื้อหาเพื่อตรวจสอบความเข้าใจอีกครั้ง และเมื่อนักเรียนทำแบบฝึกหัดท้ายกิจกรรมเสร็จ ผู้วิจัยจะแจ้งผลการทำแบบฝึกหัด รวมทั้งแก้ไข พร้อมทั้งทบทวนคำศัพท์ และเพิ่มเติมข้อมูลจากที่นักเรียนสรุป จากการศึกษาผู้วิจัยสรุปได้ว่า วิธีการสอนแบบ MIA ช่วยส่งเสริมนักเรียนในการใช้กลยุทธ์การอ่านเพื่อให้เกิดความเข้าใจเนื้อหาในบทอ่านมากยิ่งขึ้น โดยหากเลือกกลยุทธ์การอ่านที่เหมาะสม ย่อมส่งผลให้นักเรียนมีเป้าหมายในการอ่าน และเกิดประสิทธิภาพในการเรียนเพิ่มมากขึ้น (กิจจา กำแหง, 2554 : 97-104 ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎี

หลักการที่เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์การอ่านของ Kinoshita (2008 : 167-168) ที่กล่าวว่า วิธีการหนึ่งที่จะนำนักเรียนไปสู่วิธีการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ การบูรณาการการสอนกลยุทธ์การเรียนรู้ภาษาเข้ากับบทเรียนทางภาษาในชั้นเรียน สอดคล้องกับ Dowhower (1999 : 7) และ Gersten et al. (2001 : 279-320) ที่กล่าวว่า การสอนกลยุทธ์การอ่านเป็นแนวคิดที่เป็นที่สนใจมายาวนาน โดยเริ่มสอนให้กับผู้ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาแม่ก่อน จากนั้นจึงเริ่มมีการศึกษากลยุทธ์การอ่านของผู้ที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ซึ่งในการสอนกลยุทธ์การอ่าน นักวิชาการมีความเชื่ออยู่ 2 ประการ คือ 1) เชื่อว่าการอ่านภาษาที่สองไม่ได้ขึ้นอยู่กับความสามารถทางภาษา แต่ยังขึ้นอยู่กับกลวิธีการอ่าน 2) กลวิธีการอ่านจะช่วยให้ผู้อ่านมีความเป็นอิสระ และสามารถควบคุมการอ่านของตนเองได้ การสอนกลยุทธ์การอ่านจึงมุ่งเน้นการทำความเข้าใจบทอ่าน และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ พนอ สงวนแก้ว และ วิสาข์ จิตวิวัฒน์ (2554 : 69-81) วิภาดา พูลศักดิ์วรสาร และ วิสาข์ จิตวิวัฒน์ (2556 : 151-166) ที่กล่าวว่า การสอนกลยุทธ์การอ่านให้กับนักเรียนเป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อช่วยให้นักเรียนพัฒนาความสามารถในการอ่านของตนเอง

3. ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA อยู่ในระดับพึงพอใจมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่นักเรียนพึงพอใจมากเป็นลำดับแรก คือ ด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA ทั้งนี้อาจเป็นเพราะกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA มีกิจกรรมที่หลากหลายผสมผสานกัน ทำให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทางภาษาครบทั้ง 4 ทักษะ ทั้งนี้ นักเรียนยังได้ฝึกคิด แก้ปัญหา ทำให้เกิดความสนุกสนาน ไม่เบื่อหน่ายในการทำกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอน โดยมีครูเป็นผู้คอยให้คำปรึกษา และอำนวยความสะดวกแก่นักเรียนเมื่อพบปัญหา ซึ่งสอดคล้องกับ Murdoch (1986 : 9-15) ที่กล่าวว่า จุดเด่นของการสอนอ่านด้วยวิธี MIA อีกอย่างหนึ่งคือ กิจกรรมที่จัดในแต่ละครั้งนั้นจะผสมผสานทักษะทางภาษาหลายรูปแบบเข้าด้วยกัน จะช่วยลดปัญหาการเบื่อหน่ายของผู้เรียนได้มาก ผู้เรียนจะสนใจเกิดความสนุกสนานในการเรียนการอ่านภาษาอังกฤษมากขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของอรพัทธ์ ศิริแสง (2558 : 65) พบว่า ความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 หลังการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการสอนอ่านแบบ MIA สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ที่ใช้วิธีการสอนอ่านแบบ MIA อยู่ในระดับเห็นด้วยมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1. ในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและคอยให้คำแนะนำและอำนวยความสะดวกกับนักเรียนตลอดเวลาในการทำกิจกรรมการเรียนรู้
2. ในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูสามารถปรับเปลี่ยนบทอ่านในชุดกิจกรรมการเรียนรู้ ครูควรเลือกบทอ่านที่มีเนื้อหาเหมาะสมกับวัยของนักเรียน มีความน่าสนใจ ไม่ยากหรือง่ายจนเกินไป เนื่องจากบทอ่านที่ดีจะทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนภาษาอังกฤษมากขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. เนื่องจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA เป็นชุดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สร้างขึ้นเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียน ดังนั้นการวิจัยในครั้งต่อไปควรมีการศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA กับตัวแปรตามอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับทักษะทางภาษาด้านอื่น
2. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาเกี่ยวกับวิธีการสอนแบบ MIA กับตัวแปรต้นอื่น ๆ
3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับวิธีการสอนแบบ MIA ในการส่งเสริมการใช้กลยุทธ์การอ่านในเชิงคุณภาพ
4. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาผลของการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามวิธีสอนแบบ MIA กับนักเรียนระดับชั้นอื่น ๆ และเนื้อหาสาระอื่น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2557). *ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องนโยบายการปฏิรูปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ*. เล่ม 1. หน้า 1-2.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *ตัวชี้วัดและสาระการเรียนรู้แกนกลาง กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กิจจา กำแหง. (2554). ยุทธวิธีในการอ่านกับการเพิ่มประสิทธิภาพในการอ่านภาษาที่สอง. *วารสารมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*. 1 (2), 97-104.
- ชม ภูมิภาค. (2528). *เทคโนโลยีทางการสอนและการศึกษา*. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2545). *เอกสารประกอบการสอนชุดวิชาเทคโนโลยีการศึกษา หน่วยที่ 1-5*. สำนักเทคโนโลยีทางการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- นราธิป เอกสินธุ์. (2557). *การพัฒนาความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษโดยใช้สาระการเรียนรู้ท้องถิ่นสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามแนวการสอนอ่านของเมอร์ค็อค (MIA)*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- น่านฟ้า จันทะพรหม. (2549). *การใช้กลยุทธ์ผังมโนทัศน์สัมพันธ์สร้างแนวคิด เพื่อส่งเสริมความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจและการเขียนสรุปความภาษาอังกฤษ สำหรับนักศึกษาโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษ*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- บุญเกื้อ ควรหาเวช. (2545). *นวัตกรรมการศึกษา*. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พนอ สงวนแก้ว และ วิสาข์ จิตติวัตร. (2554). รูปแบบกิจกรรมการอ่านเน้นภาระงาน. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*. 2 (2), 69-81.
- พิชญภา อินธิแสง. (2558). *การพัฒนาความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ทักษะการคิด วิเคราะห์ และความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบร่วมมือเทคนิค CIRC ร่วมกับผังกราฟิกของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2558). *วิธีวิจัยทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โรงเรียนสระยายโสมวิทยา. (2562). *หลักสูตรสถานศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ*.
- วันชกรณ ปิงพรหม. (2560). *การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ทักษะการอ่านจับใจความภาษาอังกฤษตามแนวคิดสมองเป็นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิเชียร อารังโสติสสกุล. (2560). บทสะท้อนแนวคิดว่าด้วยชุดการสอน ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ และชุดการเรียนรู้. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร*, 19 (3), 356-369.
- วิภาดา พลุศกัฒนสาร และ วิสาข์ จิตติวัตร. (2556). การพัฒนารูปแบบการสอนอ่านเน้นภาระงานโดยใช้กลวิธีอภิปัญญาสำหรับผู้ใหญ่ เพื่อส่งเสริมความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ. *วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย*. 5 (2), 151-166.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ. (2562). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2562. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: <http://niets.or.th>
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ.. (2561). รายงานผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2561. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 10 พฤษภาคม 2564. แหล่งที่มา: <http://niets.or.th>
- สุภิญญา ยี่หมัดอะหลี. (10, พฤษภาคม, 2556). ผลการใช้วิธีสอนแบบ MIA ร่วมกับเทคนิคผังกราฟิกที่มีต่อความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษและความสามารถในการคิดวิเคราะห์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. การประชุมมหาดใหญ่วิชาการ ครั้งที่ 4, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่.

- สุวรรณณี ศิริพิทักษ์ชัย. (2559). การใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง *Happiness PCP School* ตามแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบเน้นภาระงาน 5 ขั้น เพื่อพัฒนาทักษะการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, วารสารดุซงกีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์. มหาวิทยาลัยรามคำแหง. 6 (2), 27-36.
- อรพัทธ์ ศิริแสง. (2558). การศึกษาความสามารถด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่ใช้วิธีสอนอ่านแบบ MIA. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- Anderson, N. (1999). *Exploring Second Language Reading: Issues and strategies*. Heinle and Heinle Publisher.
- Auerbach, E. R., & Paxton, D. (1997). It's not the English thing: Bringing reading research into the ESL classroom. *TESOL Quarterly*, 31 (2), 237-261.
- Dowhower, S. L. (1999). *Supporting strategic stance in the classroom: A comprehension framework for helping teachers help students to be strategic*. The Reading Teacher.
- Gersten, R., Fuch, L. S., & Williams, P. (2001). Teaching reading comprehension strategies to students with learning disabilities: A review of research. *Review of Education Research*, 71 (2), 279-320.
- Kinoshita, Y. (2008). Foreign Direct Investment and Structural Reforms: Panek Evidence from Eastern Europe and Latin America EFL Students' Learning for Communication. *TESOL Quarterly*, 19 (1), 167-168.
- Marksu, V. (2012). *Development of Science Learning Packages for Secondary Students by Utilizing the Ekkamai Science Center for Education* [Master's thesis]. Srinakharinwirot University.
- Murdoch, G. S. (1986). A More Integrated Approach to the Teaching of Reading. *English Teaching Forum*, 34 (1). 9-15.

แนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2
**Guidelines for school management with participation between schools and
communities of schools in Thung Saliam district Sukhothai Under
the Sukhothai Primary Educational Service Area Office 2**

บุญยณัฐ พลอยสีสังข์,
พิมพกา ธรรมสิทธิ์ และ วจี ปัญญาไส
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
**Poonyanud Ployseesung,
Phimphaka Thammasit and Vajee Panyasai**
Uttaradit Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: wantana.poppy@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็น และแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 25 คน ประธานกรรมการสถานศึกษา 25 คน กรรมการสถานศึกษา 25 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง และครู 145 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน รวม 220 คน และผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) แนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ได้แก่ โรงเรียนให้ความรู้ในการส่งเสริมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชุมชน ดังนั้นด้านประเพณีและวัฒนธรรม เป็นเรื่องที่ถูกมองให้ความร่วมมือในการปลูกฝังวัฒนธรรมให้กับผู้เรียน เน้นให้ครูในพื้นที่ และคณะครูส่งเสริมความรู้ให้กับเด็กๆ บูรณาการร่วมกับชุมชนในการอนุรักษ์วัฒนธรรม

วันที่รับบทความ: 20 มิถุนายน 2565; วันที่แก้ไขบทความ 1 สิงหาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 3 สิงหาคม 2565

Received: June 20, 2022; Revised: August 1, 2022; Accepted: August 3, 2022

คำสำคัญ: แนวทาง; การบริหารแบบมีส่วนร่วม; โรงเรียนกับชุมชน

Abstracts

This research aims to study the current condition, and necessary needs and management guidelines participatory educational institutions between the school and the community of schools in Thung Saliam District Sukhothai Province under the Sukhothai Primary Educational Service Area Office 2. The samples used in this research were 25 school administrators, 25 school chairmen, 25 school committees, obtained by selective selection, and 145 teachers, obtained by determining the sample size from the chart of the teacher. Jsy and Morgan, a total of 220 people, and 9 experts. The tools used for data collection were questionnaires and group discussion forms. The statistics used to analyze the data were frequency, percentage, mean, standard deviation and content analysis.

The results of the research were as follows: 1) Current conditions and necessity for participatory school administration between schools and communities. of schools in Thung Saliam District Sukhothai Under the Sukhothai Primary Educational Service Area Office 2, the overall level was at a high level, and 2) a guideline for educational institution management with participation between schools and communities. of schools in Thung Saliam District Sukhothai Under the Office of Sukhothai Primary Educational Service Area 2, which is a school providing knowledge in promoting the conservation of arts and culture of the community, Therefore, traditions and culture It is a matter for parents to cooperate in cultivating a culture for learners. focus on teachers in the area and teachers to promote knowledge to children integration with the community in cultural conservation

Keywords: Guidelines; Participatory Management School and Community

บทนำ

การศึกษานั้นถือได้ว่าเป็นรากฐานที่สำคัญในการดำเนินชีวิต และการสร้างความเจริญก้าวหน้า ในด้านต่างๆ เช่น เศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม เป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นในการพัฒนาคนให้มีประสิทธิภาพ ตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2562 มาตราที่ 6 ว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข การศึกษาจึงมีบทบาทและความจำเป็นมากขึ้น และการศึกษาจะช่วยให้ทุกคนมีชีวิตที่ดี มีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน , 2562 : 8) ในการพัฒนาศักยภาพของคน ในปัจจุบันแต่ละประเทศให้ความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา เพื่อนำพาประเทศให้เจริญก้าวหน้าทันยุคทันเหตุการณ์ต่างๆ และพร้อมต่อการแข่งขันได้นั้น ต้องอาศัยการลงทุน โดยพื้นฐานแล้วการลงทุนที่ให้ประสิทธิภาพมาก และยั่งยืนที่สุด คือการศึกษา เพราะการศึกษาเป็นสิ่งที่สร้างความรู้ ความสามารถ และเป็นทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิตที่จำเป็น ให้คนมีลักษณะนิสัยจิตใจที่ดีงาม มีความพร้อมที่จะต่อสู้เพื่อตนเองและสังคม มีความพร้อมที่จะประกอบกิจการงานอาชีพได้ ซึ่งสอดคล้องและ

ต่อเนื่องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 มาตราที่ 7 ที่ว่าด้วย ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตามที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 มาตราที่ 27 ว่าด้วย ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งใน ส่วนที่เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ และสืบเนื่องด้วย มาตราที่ 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรร ภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน การจัดการศึกษาจะประสบผลสำเร็จได้นั้นต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ซึ่งแนวการจัดการศึกษานั้นต้องเน้นความสำคัญทางด้านความรู้ กระบวนการเรียนรู้ คุณธรรม และการบูรณาการให้เหมาะสม ผู้เรียนต้องมีความรู้เกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและสถานศึกษาต้องร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรร ภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนา ระหว่างชุมชน (ธนากุล สุนภกช, 2561 : 3)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ตระหนักถึงการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชน (ดร.ณิ นนทสินธ์, 2556 : 65) เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การดำเนินงานต่างๆ ของสถานศึกษาเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพราะสถานศึกษาเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดชุมชนมากที่สุด โดยที่ผ่านมานั้นผู้ปกครองมักคิดว่าการจัดการศึกษานั้น เป็นหน้าที่ของครู และนักเรียนเพียงเท่านั้น เมื่อ

พานักเรียนมาเข้าเรียนแล้วก็เป็นหน้าที่และบทบาทของครูที่จะทำการอบรม สั่งสอนและขัดเกลานักเรียน โดย ลืมไปว่า ครูนี้นอยู่กับนักเรียนเพียง 8 ชั่วโมงต่อวัน แต่นักเรียนอยู่กับผู้ปกครองตลอดเวลา และถือได้ว่าเป็นครู ตลอดชีวิตของนักเรียน (ก้องเกียรติ รักธรรม, 2563 : 458-471)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วม ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา สุโขทัย เขต 2 เพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับปรุง และพัฒนาความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ ชุมชนให้มีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์กับผู้เรียนอย่างสูงสุด และเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลและ แนวทางในการวางแผนดำเนินงาน และส่งเสริมการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ให้มีประสิทธิภาพ และประสิทธิผลส่งต่อการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนและสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนใน อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เมื่อจัดประเภทการวิจัย โดยพิจารณาจากระเบียบวิธีวิจัยเป็นการวิจัยเชิงพรรณนา มี วัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็น และแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วน ร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยผู้วิจัยได้ดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในกระบวนการวิจัย เพื่อเก็บ รวบรวมข้อมูล ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 ได้แก่ โรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จำนวน 25 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน ครู จำนวน 329 คน ประธาน กรรมการสถานศึกษา จำนวน 25 คน และผู้แทนกรรมการสถานศึกษา จำนวน 218 คน รวมทั้งสิ้น 597 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 ได้แก่ โรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จำนวน 25 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน ประธานกรรมการสถานศึกษา จำนวน 25 คน ผู้แทนกรรมการสถานศึกษา จำนวน 25 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง และครู จำนวน 145 คน ซึ่งผู้ให้ข้อมูล ได้จากการใช้ตารางสำเร็จรูปในการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Krejci and Morgan รวมทั้งสิ้น 220 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, ตำแหน่ง และอาชีพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งกำหนดคะแนน ดังนี้

- 5 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ มากที่สุด
- 4 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ มาก
- 3 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ ปานกลาง
- 2 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ น้อย
- 1 หมายถึง มีสภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วมอยู่ในระดับ น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนมีลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือตามกรอบแนวคิด และทฤษฎี โดยการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา(Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการนิเทศภายใน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ศิษยานิเทศก์ จำนวน 2 คน ครู จำนวน 2 คน และตรวจสอบดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (IOC : Index Item Objective Congruence) ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.6 – 1.0 แล้วนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try Out) โรงเรียนในอำเภอศรีสำโรง จังหวัดสุโขทัย ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.82

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บข้อมูล เพื่อให้ได้รับข้อมูลหลักฐานถูกต้องครบถ้วนโดยใช้แบบสอบถามโดยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากสำนักงานบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสวโขทัย เขต 2 และผู้อำนวยการโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสวโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสวโขทัย เขต 2 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัย

2. จัดส่งแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ จำนวน 220 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ประธานกรรมการสถานศึกษา และผู้แทนกรรมการสถานศึกษา ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสวโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสวโขทัย เขต 2 พร้อมแจ้ง link ของ google forms และ QR Code ของแบบสอบถามที่จะใช้เก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย

3. เก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสวโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสวโขทัย เขต 2 และตรวจสอบความถูกต้อง ถ้ามีการตอบแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมให้ครบถ้วน เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาจัดเตรียมข้อมูลให้อยู่ในสภาพเรียบร้อย และถูกต้องเป็นอย่างดี ก่อนลงมือทำการวิเคราะห์ข้อมูลสืบค้นหาคำตอบของหัวข้อปัญหาการวิจัย และคำถามการวิจัย ตลอดจนเลือกสถิติให้เหมาะสม และทำการวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าความถี่ (frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสวโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสวโขทัย เขต 2 วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วม
อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วม
อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วม

อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วม

อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารแบบมีส่วนร่วม

อยู่ในระดับน้อยที่สุด

รวมถึงการหาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความจำเป็น (Priority Needs Index : PNI) โดยใช้วิธี Modified Priority Needs Index : PNI ของนางลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (สุวิมล ว่องวานิช, 2550 : 279) ดังนี้

$$\text{PNI Modified} = (I - D) / D$$

เมื่อ	PNI Modified	หมายถึง	ดัชนีอันดับความต้องการจำเป็น
	I	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (Mean) ของความต้องการจำเป็นนิเทศภายใน
	D	หมายถึง	ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพปัจจุบันนิเทศภายใน

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 เป็นการศึกษาวิจัยเพื่อตอบคำถามการวิจัยข้อที่ 2

จากการศึกษาในระยะที่ 1 ผู้วิจัยนำสภาพปัญหาและความต้องการในแต่ละด้านมาหาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น แล้วนำค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นอันดับที่ 1 – 3 ของแต่ละด้านมากำหนดประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่มร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่มแบบออนไลน์ (Online Focus Group) (เก็จกนก เอื้อวงศ์, 2563 : 23) ผ่านโปรแกรม Google meet ดังนี้

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ศึกษานิเทศน์ จำนวน 2 คน ครู จำนวน 2 คน ประธานกรรมการสถานศึกษา และผู้แทนกรรมการสถานศึกษา จำนวน 2 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

1. เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขา การบริหารการศึกษาหรือสาขาที่เกี่ยวข้องขึ้นไป
2. มีประสบการณ์การทำงานด้านการศึกษาไม่น้อยกว่า 5 ปี
3. มีผลงานด้านการศึกษาเป็นที่ประจักษ์ เช่น ได้รับรางวัลครูดีเด่น ได้รับรางวัลหน่วยงาน ดีเด่น เป็นต้น

เป็นต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อรวบรวมข้อมูลแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 2 เป็นร่างประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ซึ่งมีคำถามนำ คำถามหลัก และคำถามเพื่อสรุป โดยนำระดับสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นมาหาค่าดัชนีอันดับความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index : PNI) แล้วเลือกค่าดัชนีอันดับความต้องการจำเป็นสูงสุด 3 อันดับ เพื่อมาหาแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจัดการสนทนากลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็นในการหาแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเข้าร่วมการสนทนากลุ่มจากกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศน์ ครู ประธานกรรมการสถานศึกษา และผู้แทนกรรมการสถานศึกษา

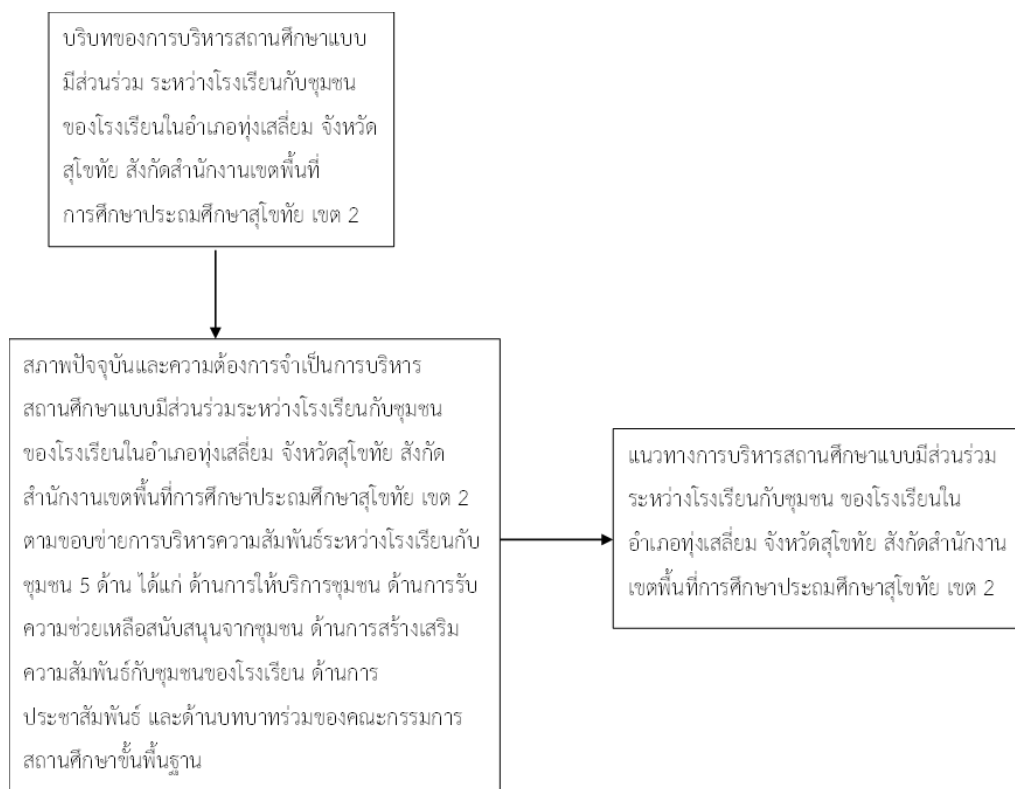
2. จัดการสนทนากลุ่มแบบออนไลน์ (Online Focus Group) (เก็จกนก เชื้อวงศ์, 2563 : 23) เพื่อระดมความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ดำเนินการในวันที่ 25 มิถุนายน 2565 โดยใช้โปรแกรม Google meet

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบข้อมูล เพื่อพิจารณาว่าข้อมูลที่เก็บรวบรวมมานั้นมีคุณภาพน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด และตรวจสอบความสมบูรณ์ ครบถ้วนของข้อมูล โดยการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (data triangulation) และวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ยึดเนื้อหาข้อมูลเป็นเกณฑ์ แล้วสร้างข้อสรุป เพื่อหาแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยนำเอาแนวคิดที่ได้จากการศึกษามาพิจารณาให้ครอบคลุม และลึกซึ้งซึ่งทำให้ได้กรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อใช้เป็นเครื่องบอกทิศทางในการดำเนินการค้นหาคำตอบ ให้กับปัญหาการวิจัย ดังแสดงตามภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม 1) เพศ เป็นเพศชาย จำนวน 95 คน คิดเป็นร้อยละ 43.2 เพศหญิง จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 56.8 ตามลำดับ 2) อายุ มีอายุ 20 – 30 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ

19.1 อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 อายุ 41 – 50 จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 49.5 อายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 6.4 ตามลำดับ 3) ระดับการศึกษา มีระดับประถมศึกษา จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 ระดับมัธยมศึกษา/ปวช./ปวส. จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 18.6 ระดับปริญญาตรี จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 41.4 ระดับปริญญาโท จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 36.8 ตามลำดับ 4) ตำแหน่ง โดยมีตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 11.36 ครู จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 65.92 ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 11.36 คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 11.36 ตามลำดับ 5) อาชีพ โดยมีอาชีพข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 65.5 อาชีพเกษตรกร จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 18.6 อาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 พนักงานลูกจ้างเอกชน จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.2 อาชีพพนักงาน/ลูกจ้างรัฐบาล จำนวน 21 คน คิดเป็นร้อยละ 9.5 ตามลำดับ และ 6) ประสบการณ์ในการทำงาน ทำงานไม่เกิน 5 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 15.9 มากกว่า 5 ปี – 10 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 19.1 มากกว่า 10 ปี – 15 ปี จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 25.0 มากกว่า 15 ปี – 20 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 18.2 มากกว่า 20 ปี – 30 ปี จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 5.9 มากกว่า 30 ปี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 5.9 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ภาพรวม

การบริหารสถานศึกษา แบบมีส่วนร่วมระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน	สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ			ค่า PNI	การจัด อันดับ
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ		
1. ด้านการให้บริการชุมชน	4.822	0.701	มาก	4.818	1.434	มาก	1.046	1
2. ด้านการรับความ ช่วยเหลือจากชุมชน	4.335	0.629	มาก	4.326	0.601	มาก	- 0.045	3
3. ด้านการสร้าง ความสัมพันธ์กับชุมชนของ โรงเรียน	4.414	0.644	มาก	4.356	0.558	มาก	- 0.134	5

4. ด้านการประชาสัมพันธ์	4.486	0.602	มาก	4.487	0.556	มาก	-	4
							0.076	
5. ด้านบทบาทร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน	4.330	0.562	มาก	4.418	0.558	มาก	-	2
							0.007	
โดยภาพรวม	4.477	0.627	มาก	4.481	0.741	มาก	0.784	-

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันของการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.477$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการให้บริการชุมชน ($\bar{x} = 4.822$) ด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{x} = 4.486$) ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียน ($\bar{x} = 4.414$) ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน ($\bar{x} = 4.335$) และด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{x} = 4.330$) ตามลำดับ ส่วนความต้องการจำเป็นการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.481$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการให้บริการชุมชน ($\bar{x} = 4.818$) ด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{x} = 4.487$) ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ($\bar{x} = 4.418$) ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียน ($\bar{x} = 4.356$) ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน ($\bar{x} = 4.326$) ตามลำดับ ทั้งนี้พิจารณาค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นสภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ภาพรวมมีค่าเท่ากับ 0.784 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการให้บริการชุมชน ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน ด้านการประชาสัมพันธ์ และด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียน

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติม แนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในอำเภอยางชุมน้อย จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2

1. ควรมีผู้ตอบแบบสอบถามเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่เพื่อที่จะได้ข้อสังเกต และข้อแตกต่างที่หลากหลายเกี่ยวกับทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน

2. เพิ่มการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และประสานงานกับองค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งวิทยากรของชุมชนและมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนและท้องถิ่น

3. โรงเรียนควรมีการประเมินกิจกรรมร่วมกับชุมชน ในด้านการประชาสัมพันธ์ กับชุมชน เพื่อที่จะนำผลการประเมินมาปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงาน

4. โรงเรียนควรส่งผู้แทนครูในการเข้าร่วมประชุมหมู่บ้านทุกครั้งเพื่อทราบถึงปัญหาต่างๆภายในชุมชน แลนำมาซึ่งการดำเนินการแก้ไขต่อไป

5. ส่งเสริมให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้ในด้านกิจกรรมเข้าจังหวะ เพื่อเป็นการสร้างความบันเทิง ผ่อนคลาย ผักสมมติ และความสามัคคีในหมู่คณะ

ระยะที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 จำนวน 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการให้บริการชุมชน โรงเรียนให้ความอนุเคราะห์ในด้านการบริการให้กับชุมชน ไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากรในการเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ เน้นให้ครูในพื้นที่ และคณะครูส่งเสริมความรู้ให้กับเด็กๆบูรณาการร่วมกับชุมชนในการอนุรักษ์วัฒนธรรม การให้บริการด้านอาคารสถานที่ สนับสนุนสถานที่ในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่นการออกกำลังกาย การใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ การใช้ห้องคอมพิวเตอร์ในการสืบค้น ให้บริการถ่ายเอกสารและใช้เทคโนโลยีร่วมกัน การใช้สนามกีฬาในการจัดการแข่งขันกีฬาของชุมชน ให้บริการห้องประชุม อาคารเอนกประสงค์ ในการจัดงานเลี้ยงและงานรับรองต่างๆของชุมชน

2. ด้านบทบาทร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนมีพัฒนาการที่เข้มแข็งเกิดจากความร่วมมือในทุกๆ ด้าน ของคณะกรรมการสถานศึกษา มีการคณะกรรมการส่วนร่วมในการเป็นผู้ร่วมวางแผน กำกับติดตามดูแลอย่างสม่ำเสมอ ไม่ว่าทางโรงเรียนจะดำเนินการทางด้านไหนคณะกรรมการสถานศึกษามีส่วนร่วมดูแลและพัฒนา และในอีกหลายหลายด้าน เช่น การระดมทุนทอดผ้าป่า ร่วมแรงร่วมใจปลูกสร้างและอาคารปรีชาหาหรือในการร่วมประชุมต่างๆ ของชุมชน และโรงเรียน เป็นอย่างดี และมีส่วนในการตัดสินใจต่างๆ

3. ด้านการรับความช่วยเหลือจากชุมชน ในส่วนของวิทยากร ปราชญ์ชาวบ้าน เพราะในชุมชนจะมีวิทยากรค่อนข้างที่จะหลากหลาย หรือจากหน่วยงานอื่นๆ ที่มีความรู้เฉพาะทางเข้ามามีส่วนร่วมในการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้กับผู้เรียนรวมถึง เจ้าหน้าที่ตำรวจ ให้ความรู้และอำนวยความสะดวกให้กับโรงเรียน และชุมชน ด้านประเพณีและวัฒนธรรม เป็นเรื่องที่ผู้ปกครองให้ความร่วมมือในการปลูกฝังวัฒนธรรมให้กับผู้เรียน เช่นการพ้อนประสาธไหว การตานก้วยสลาก ซึ่งเป็นประเพณีประจำท้องถิ่นของอำเภอทุ่งเสลี่ยม การได้รับการสนับสนุนเงินทุนและรายได้ตามกำลัง และตามลักษณะการประกอบอาชีพรวมไปถึงอุปกรณ์กีฬาต่างๆ ตลอดจนการร่วมแรงร่วมใจสร้างอาคารสถานที่ให้กับโรงเรียน

4. ด้านการประชาสัมพันธ์ ทางโรงเรียนได้มีการจัดการประชาสัมพันธ์ หลากหลายรูปแบบ เช่นการจัดทำป้ายนิเทศหน้าโรงเรียน และในห้องเรียนเป็นการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบรายละเอียดเกี่ยวกับบุตรหลานของท่าน นอกจากนี้ยังเป็นผลให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตัวของตนเอง การจัดทำป้ายนิเทศนั้นขึ้นอยู่กับสถานการณ์ปัจจุบัน ในระบบออนไลน์ มีการประชาสัมพันธ์กิจกรรมต่างๆในเพจ Facebook ของโรงเรียนมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และติดต่อกับผู้ปกครองในแอปพลิเคชันไลน์ ในการปรึกษาหารือในเรื่องต่างๆ นอกจากนี้ผู้อำนวยการของโรงเรียนยังอยู่ในกลุ่มของไลน์หมู่บ้านเพื่อติดต่อประสานงานระหว่างชุมชนกับโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ

5. ด้านการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียน โรงเรียนให้ความสำคัญในการร่วมงานในหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับทางการศึกษาไม่ว่าจะเป็นอำเภอหรือเทศบาล ในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น การเข้าร่วมวันสำคัญของคณะครูที่ส่วนกลาง การสร้างฝายชะลอน้ำร่วมกับเทศบาลและชุมชน การเข้าร่วมสืบสานประเพณีและวัฒนธรรมในการทำบุญต่างๆ ในชุมชนไม่ว่าจะเป็นงานถวายเทียน ถวายข้าวสลาก และอื่นๆที่เกี่ยวข้องกับชุมชน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการ และแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ทั้ง 5 ด้าน พบว่า ภาพรวมของการศึกษาทั้ง 2 ประเด็นอยู่ในระดับมาก และเมื่อนำไปหาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความจำเป็น พบว่า ด้านที่มีค่าสูงสุดเป็นอันดับที่ 1 ได้แก่ ด้านการให้บริการชุมชน ทั้งนี้เป็นเพราะด้านการให้บริการชุมชนเป็นด้านพื้นฐานในการสร้างความสัมพันธ์ให้กับชุมชน โดยเริ่มจากการวิเคราะห์ สภาพปัญหาและความต้องการไม่ว่าจะเป็นด้านบุคลากรในการเป็นวิทยากรในการให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ เน้นให้ครูในพื้นที่ และคณะครูส่งเสริมความรู้ให้กับเด็กๆ บุคลากรร่วมกับชุมชนในการอนุรักษ์วัฒนธรรม การให้บริการด้านอาคารสถานที่ สนับสนุนสถานที่ในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่นการออกกำลังกาย การใช้ห้องสมุดเป็นแหล่งเรียนรู้ การใช้ห้องคอมพิวเตอร์ในการสืบค้น ให้บริการถ่ายเอกสารและใช้เทคโนโลยีร่วมกัน การใช้สนามกีฬาในการจัดการแข่งขันกีฬาของชุมชน ให้บริการห้องประชุม อาคารเอนกประสงค์ ในการจัดงานเลี้ยงและงานรับรองต่างๆของชุมชน ส่งผลให้การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนของโรงเรียน ด้านการให้บริการแก่ชุมชน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของวนากร ปลอดภัย (2560 : 65) ศึกษาเรื่องการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอท่าทาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 พบว่าการบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียน ในอำเภอท่าทาง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

เพชรบุรี เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนและชุมชนมีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิด มีการพึ่งพาอาศัยกันทั้งสองฝ่ายได้ประโยชน์ร่วมกัน นอกจากนี้ผู้บริหารยังเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามาใช้บริการด้านอาคารสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ในการจัดกิจกรรมต่างๆ โรงเรียนเปิดให้ชุมชนสามารถเข้ามาใช้สนามกีฬาในการออกกำลังกายและเสริมสร้างให้ชุมชนห่างไกลยาเสพติด แต่เนื่องจากบางครั้งโรงเรียนมีงบประมาณไม่เพียงพอ ทำให้บางครั้งมีพื้นที่และอุปกรณ์ต่างๆ ไม่เพียงพอ บางครั้งโรงเรียนก็ขอความสนับสนุนในด้านงบประมาณหรือแรงงานจากชุมชน นอกจากนี้โรงเรียนยังได้ให้บุคลากร หรือนักเรียนออกไปช่วยเหลือชุมชนเมื่อชุมชนมีกิจกรรม ประเพณีต่างๆ รวมทั้งการออกไปพัฒนาท้องถิ่นในโอกาสต่างๆ อย่างสม่ำเสมอกับทางหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและได้รับการตอบรับจากชุมชนดีขึ้น

2. จากการศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 มีประเด็นที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความจำเป็นที่มีค่าสูงสุดเป็นอันดับที่ 1 ได้แก่ โรงเรียนให้ความรู้ในการส่งเสริมอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมของชุมชน ดังนั้น ด้านประเพณีและวัฒนธรรม เป็นเรื่องที่ถูกปกครองให้ความร่วมมือในการปลูกฝังวัฒนธรรมให้กับผู้เรียน เน้นให้ครูในพื้นที่ และคณะครูส่งเสริมความรู้ให้กับเด็กๆ บูรณาการร่วมกับชุมชนในการอนุรักษ์วัฒนธรรม สอดคล้องกับงานวิจัยของธนากุล สิบงกช (2561 : 75) ได้ศึกษาเรื่องการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดหนองกระบอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 พบว่าการรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดหนองกระบอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนวัดหนองกระบอกได้ส่งเสริมให้ครูและนักเรียนมีบทบาทและส่วนร่วมในการส่งเสริมขนบธรรมเนียม ประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น เช่น กิจกรรมแห่เทียนถวายเทียนและผ้าอาบน้าฝน กิจกรรมเวียนเทียนวันวิสาขบูชา เป็นต้น ดังนั้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

โรงเรียนควรมีวิธีการที่ทำให้ชุมชนทราบในขั้นตอนของการให้บริการชุมชนในการใช้แหล่งสืบค้นในการศึกษาหาความรู้และจัดให้มีบุคลากร หรือวิทยากรที่พร้อมให้ความช่วยเหลือและแนะนำข้อมูลทาง ด้านวิชาการแก่ชุมชน

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาแนวทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

2.2 ควรศึกษาวิจัยตามความต้องการของผู้ปกครองนักเรียน หรือของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องและทางการบริหารสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนอำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- เก็จจกน ธีรวงศ์. (2563). การสนทนากลุ่ม : เทคนิคการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ. วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ. 12 (1), 17-30.
- ก่องเกียรติ รักธรรม. (2563). การวิเคราะห์องค์ประกอบตัวบ่งชี้การบริหารแบบมีส่วนร่วมตามแนวคิดของ บวร (บ้าน วัด โรงเรียน) ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. วารสารศิลปะการจัดการ. 4 (2), 458-471.
- ดร.ณิ นนทสินธ์. (2556). การมีส่วนร่วมในงานความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนบ้านบึงหอม อำเภอเขมราฐ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุบลราชธานี เขต 2. หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์จังหวัดปทุมธานี.
- ธนากุล สุปกข. (2561). การรับรู้ความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชนของโรงเรียนวัดหนองกระบอกสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1. งานนิพนธ์หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วนากร ปลอดคง. (2560). การบริหารงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน ของโรงเรียนในอำเภอยาย่าง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2562). แนวทางการนิเทศบูรณาการโดยใช้พื้นที่เป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาสู่การนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้ห้องเรียนเป็นฐานเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน. กรุงเทพมหานคร: หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2

**Academic Administration Guidelines for Develop 21st Century
Learning Skills of Students Under the Sukhothai
Primary Educational Area Office 2**

รัตติยากร อุ่งเงิน,
พิมผกา ธรรมสิทธิ์ และวจี ปัญญาใส
มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์
**Rattiyakorn Oungern,
Phimphaka Thammasit and Vajee Panyasai**
Uttaradit Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: darkffai@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 91 คน และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 91 คน รวม 182 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน และการเลือกแบบเจาะจง และผู้ทรงคุณวุฒิ 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีความต้องการจำเป็นมากที่สุดคือ ด้านขั้นการติดตามและประเมินผล (Evaluation) และ 2) แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 คือโรงเรียนใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่หลากหลายในการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนั้นการวัดและการประเมินผลควรมีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและประเมินจากสภาพจริงของผู้เรียนมีการบูรณาการการเรียนการสอนในชั้นเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในศตวรรษที่ 21

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ; ศตวรรษที่ 21

วันที่รับบทความ: 20 มิถุนายน 2565; วันที่แก้ไขบทความ 1 สิงหาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 3 สิงหาคม 2565

Received: June 20, 2022; Revised: August 1, 2022; Accepted: August 3, 2022

Abstracts

The purpose of this research was to study the current conditions and the needs and requirements. Academic administration to develop learning skills in the 21st century of students under the Sukhothai Primary Educational Service Area Office 2. The samples used in the research were: 91 school administrators and 91 academic heads totaling 182 participants by using the table of Krejcie & Morgan: and 8 specialists. The research instruments for data collection were a questionnaire and a group discussion. The analytical devices included frequency, percentage, mean, standard deviation and content analysis.

The results were as follows. 1) the current condition and the need for academic administration to develop 21st century learning skills of students under the Sukhothai Primary Educational Service Area Office 2 overall were at a high level. The most demanding aspect is in the aspect of monitoring and evaluation, and 2) A guideline for academic administration to develop learning skills in the 21st century of students under the Sukhothai Primary Educational Service Area Office 2 is that schools use a variety of measurement and evaluation tools to develop students' learning skills. knowledge in the 21st century. Therefore, measurements and assessments should be measured and evaluated in a variety of ways and assessed from the real situation of learners. Classroom teaching is integrated to provide learners with 21st century skills.

Keywords: Academic Administration; 21st Century

บทนำ

ความท้าทายที่เป็นพลวัตของโลกศตวรรษที่ 21 ทั้งในส่วนที่เป็นแรงกดดันภายนอก ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของบริบทเศรษฐกิจและสังคมโลก อันเนื่องจากการปฏิวัติดิจิทัล (Digital Revolution) การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 (The Fourth Industrial Revolution) การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนขององค์การสหประชาชาติ 2573 (Sustainable- Development Goals : SDGs 2030) ที่ประเทศไทยได้ให้สัตยาบัน รวมทั้งผลกระทบของการเป็นประชาคมอาเซียน และความต้องการกำลังคนที่มีทักษะในศตวรรษที่ 21 นับตั้งแต่ปัญหาคุณภาพของคนไทยทุกช่วงวัย ปัญหาคุณภาพและมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกกระดับ จุดอ่อนของระบบการศึกษาและการพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ เทคโนโลยีและการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่ยังไม่เหมาะสม ขาดความคล่องตัว ยังมีความเหลื่อมล้ำในด้านโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา รวมทั้งปัญหาด้านคุณธรรม จริยธรรม และการขาดความตระหนักถึงความสำคัญของการมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต และการมีจิตสาธารณะของคนไทยส่วนใหญ่ ส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ที่ต้องปรับเปลี่ยนให้สนองและรองรับความท้าทายดังกล่าว จึงมีความจำเป็นที่ประเทศไทยต้องปฏิรูปการศึกษา เพื่อให้ระบบการศึกษาเป็นกลไกหลักของการขับเคลื่อนประเทศ ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยฉบับใหม่ กรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560 – 2579) และกรอบทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) เพื่อให้สามารถ

นำพาประเทศไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืนในอีก 20 ปีข้างหน้า (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 : ง)

จากสถานการณ์ที่ประเทศไทยต้องเผชิญกับความท้าทายดังกล่าวสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ตระหนักถึงภารกิจที่สำคัญในการพัฒนาประชากรของชาติให้เป็น “คนไทยในอนาคตจะต้องมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่รอบด้าน และมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัย มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออมโอบอ้อมอารีมีวินัยรักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติมีหลักคิดที่ถูกต้องมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่ ๓ และอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู้การเป็นคนไทย ที่มีทักษะสูงเป็นนวัตกรรม นวัตกรรม ผู้ประกอบการเกษตรกรยุคใหม่และอื่น ๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง” (นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2563 : ค) ดังนั้น สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 จึง กำหนดทิศทางการพัฒนาการศึกษา 3 ปี ตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ.2563- 2565 ให้สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ คือ จัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันหลักของชาติ และการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีทักษะวิชาการ ทักษะชีวิต ทักษะวิชาชีพ และคุณลักษณะ ในศตวรรษที่ 21 มีคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นเป้าหมายในการพัฒนาอย่างยั่งยืน ส่งเสริมและพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา ครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นบุคคลมืออาชีพ สร้างโอกาส ความเสมอภาค ลดความเหลื่อมล้ำ ให้ผู้เรียนทุกคนได้รับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม บริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาล บูรณาการจัดการศึกษาโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Technology) เพื่อพัฒนามุ่งสู่ Thailand 4.0 ผู้เรียนมีความรักในสถาบันหลักของชาติ และยึดมั่นการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีทัศนคติที่ถูกต้องต่อบ้านเมือง เป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม จริยธรรมมีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีจิตสาธารณะ รับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น ผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ศิลปะ ดนตรี กีฬา ภาษา และอื่น ๆ ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มตามศักยภาพ ผู้เรียน เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความรู้ มีทักษะ มีสมรรถนะตามหลักสูตร และคุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 มีสุขภาวะที่เหมาะสมตามวัย มีความสามารถพึ่งพาตนเอง ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมก้าวสู่การสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ผู้เรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ กลุ่มชาติพันธุ์ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส และกลุ่มที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล ทุกคนได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง เท่าเทียม และมีคุณภาพพร้อมก้าวสู่มาตรฐานสากล (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2, 2563 : 19)

จากการกำหนดเป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ดังกล่าว สอดคล้องกับแผนการศึกษาแห่งชาติ(พ.ศ. 2560 – 2579) ที่ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับทักษะในศตวรรษที่ 21 การจัดการศึกษาในปัจจุบันจึงต้องปรับเปลี่ยนให้ตอบสนองกับทิศทางการผลิตและการพัฒนากำลังคนดังกล่าว โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ได้ทั้งความรู้และทักษะที่ จำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศท่ามกลาง กระแสแห่งการเปลี่ยนแปลง ทักษะสำคัญจำเป็นในโลกศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยทักษะที่เรียกตามคำย่อว่า 3Rs + 8Cs และเป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 นั้นคือผู้เรียน เป็น บุคคลแห่งการเรียนรู้ คิดริเริ่มและสร้างสรรค์นวัตกรรม มีความรู้ มีทักษะ มีสมรรถนะตามหลักสูตรและ คุณลักษณะของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 และจากข้อมูลระบบสารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 พบว่าค่าเฉลี่ยของผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาตินั้นพื้นฐาน (O-NET) ในบางรายวิชาต่ำกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2, 2563 : สื่อออนไลน์) ในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นบุคลากรของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนยังไม่พัฒนาให้เหมาะสมกับทิศทางและเป้าหมายของการ พัฒนาคตามแผนการศึกษาแห่งชาติ สอดคล้องกับเป้าหมายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุโขทัย เขต 2

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นในสำคัญของการบริหารงานวิชาการโดยนำกระบวนการ บริหารงานวิชาการมาเป็นเครื่องมือพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 จึงสนใจที่จะศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็น โดย สถานศึกษาสามารถนำแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไปใช้ในการ บริหารงานวิชาการ และนำไปพัฒนานักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งหัวหน้าฝ่ายวิชาการ สามารถ นำไปเป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้ดีขึ้นได้อีกด้วย

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการ เรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของ นักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed methods) โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดวิธีดำเนินงานวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 เป็นการวิจัยเชิงปริมาณเพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 ดำเนินการเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 จำนวน 162 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนจำนวน 162 คน และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 162 คน รวม 324 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ โรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 จำนวน 91 โรงเรียนกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 91 คน และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 91 คน รวม 182 คน ได้มาโดยการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน (ไพศาล วรคำ, 2564 : 467) และการเลือกแบบเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 สอบถามสภาพปัจจุบัน และความต้องการจำเป็นสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert Scale)

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีลักษณะแบบปลายเปิด

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือตามกรอบแนวคิด และทฤษฎี โดยการตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา(Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ

เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 2 คน ศึกษานิเทศก์ จำนวน 2 คน และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 1 คน และตรวจสอบดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (IOC : Index Item Objective Congruence) ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่าง 0.6 – 1.0 แล้วนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try Out) โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 1 ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.965

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ เพื่อขอความร่วมมือไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 ในการออกหนังสือขออนุญาตให้ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลกับสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
2. นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลของผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 ส่งให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาพร้อมแจ้ง link ของ google forms : <https://forms.gle/9njHo8WjAgB2f6LN7> และ QR Code ของแบบสอบถามที่จะใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในระหว่างเดือน 10 มีนาคม 2565 ถึง 1 เมษายน 2565
3. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากสถานศึกษา และตรวจสอบความถูกต้อง ถ้ามีการตอบแบบสอบถามไม่สมบูรณ์ ผู้วิจัยจะทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมให้ครบถ้วน เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาวิเคราะห์ตามระเบียบวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยใช้ค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 วิเคราะห์โดยใช้การหาความถี่ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 104) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51–5.00 หมายถึง สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นสภาพปัจจุบันและความต้องการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51–4.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นสภาพปัจจุบันและความต้องการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51–3.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นสภาพปัจจุบันและความต้องการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51–2.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นสภาพปัจจุบันและความต้องการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00–1.50 หมายถึง สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นสภาพปัจจุบันและความต้องการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อยู่ในระดับน้อยที่สุด

รวมถึงการหาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความจำเป็น (Priority Needs Index : PNI) โดยใช้วิธี Modified Priority Needs Index : PNI ของนงลักษณ์ วิรัชชัย และสุวิมล ว่องวานิช (ดังนี้

$$PNI \text{ Modified} = (I - D) / D$$

เมื่อ PNI Modified หมายถึง ดัชนีอันดับความต้องการจำเป็น
I หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของความต้องการจำเป็นการบริหารงาน
วิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21
D หมายถึง ค่าเฉลี่ย (Mean) ของสภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการ
เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการนิเทศภายในยุคฐานวิถีชีวิตใหม่ของโรงเรียนมัธยม จังหวัดอุดรดิตถ์

จากการศึกษาในระยะที่ 1 ผู้วิจัยนำสภาพปัญหาและความต้องการในแต่ละด้านมาหาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น แล้วนำค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นอันดับที่ 1 – 3 ของแต่ละด้านมากำหนดประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่มร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยใช้วิธีการสนทนากลุ่มแบบออนไลน์ (Online Focus Group) (เก็จกนก เอื้อวงศ์, 2563 : 23) ผ่านโปรแกรม Google Meet ดังนี้

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน ศึกษานิเทศก์จำนวน 3 คน ครูผู้รับผิดชอบฝ่ายบริหารงานวิชาการ จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 9 คน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกดังนี้

เกณฑ์คุณสมบัติในการพิจารณากลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นผู้ที่สามารถให้คำตอบตรงประเด็นและสามารถตอบวัตถุประสงค์การวิจัยได้มากที่สุด จำนวน 9 คน ประกอบด้วย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการ หรือรองผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษาเขต 2 ในจังหวัดสุโขทัย ที่มีขนาดกลาง จำนวน 1 คน และขนาดใหญ่ จำนวน 2 คน โดยสถานศึกษามีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) สูงกว่าระดับประเทศ 3 ปีติดต่อกัน มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวิทยฐานะชำนาญการขึ้นไป

2. ศึกษานิเทศก์ ได้แก่ ศึกษานิเทศก์ ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาพิษณุโลก อุตรดิตถ์ ที่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวิทยฐานะชำนาญการขึ้นไป

3. ครูผู้รับผิดชอบฝ่ายบริหารงานวิชาการ ได้แก่ ครูหัวหน้าฝ่ายบริหารงานวิชาการ หรือครูผู้รับผิดชอบงานด้านการบริหารงานวิชาการ โดยสถานศึกษามีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านพื้นฐาน (O-NET) สูงกว่าระดับประเทศ 3 ปีติดต่อกัน มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี และมีวิทยฐานะชำนาญการขึ้นไป

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อรวบรวมข้อมูลแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนบุคคลของกลุ่มเป้าหมาย

ตอนที่ 2 เป็นประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 ซึ่งมีคำถามนำ คำถามหลัก และคำถามเพื่อสรุป โดยนำระดับสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นมาหาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความจำเป็น (Priority Needs Index : PNI) แล้วเลือกค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความจำเป็นอันดับที่ 1 – 3 มาเป็นประเด็นการสนทนากลุ่มเพื่อนำมาหาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจัดการสนทนากลุ่มเพื่อระดมความคิดเห็นในการหาแนวทางทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 โดยดำเนินการ ดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเข้าร่วมการสนทนากลุ่มจากกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ ครูผู้รับผิดชอบฝ่ายบริหารงานวิชาการ

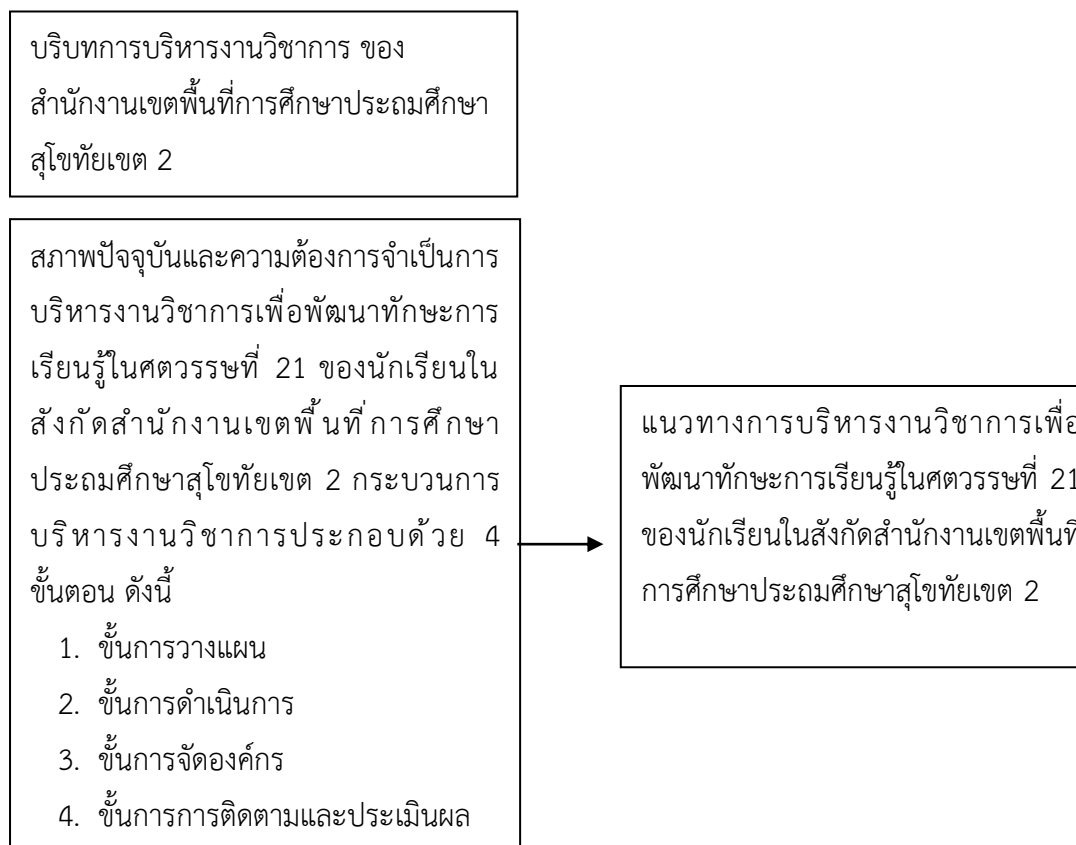
2. จัดการสนทนากลุ่มแบบออนไลน์ (Online Focus Group) (เก็จกนก เอื้อวงศ์, 2563 : 23) เพื่อระดมความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 ดำเนินการในวันที่ 28 พฤษภาคม 2565 โดยใช้โปรแกรม Google Meet

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาตรวจสอบข้อมูล เพื่อพิจารณาว่าข้อมูลที่เก็บรวบรวมมานั้น มีคุณภาพน่าเชื่อถือมากน้อยเพียงใด และตรวจสอบความสมบูรณ์ ครบถ้วนของข้อมูล โดยการตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล (data triangulation) และวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ยึดเนื้อหาข้อมูลเป็นเกณฑ์ แล้วสร้างข้อสรุป เพื่อหาแนวทางทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 ผู้วิจัยได้จากการนำความรู้จากแนวคิดเรื่องกระบวนการบริหารงานวิชาการ ของได้แก่ กมล ภูประเสริฐ (2544 : 65) ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์ (2546 : 43) ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2553 : 3) ประรณนา แก้วเวียง (2559 : 34) กมลรัตน์ แก่นจันทร์ (2560 : 5) วิภาภรณ์ สร้อยคำ (2560 : 33) และอมลรดา พุทธินันท์ (2561 : 65) และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในบทที่ 2 มาวิเคราะห์ทำให้ได้กรอบแนวคิดที่ตรงตามเนื้อหาสาระของประเด็นปัญหาการวิจัย ดังแผนภาพที่ 1 ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตาม 1) เพศ เป็นเพศชาย จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 31.90 เพศหญิง จำนวน 124 คน คิดเป็นร้อยละ 68.10 ตามลำดับ 2) อายุ มีอายุไม่เกิน 30 ปี จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 22.50 อายุ 31 – 40 ปี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 39.00 อายุ 41 – 50 ปี จำนวน 58 คน คิดเป็นร้อยละ 31.90 อายุ 50 ปี ขึ้นไป จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 6.60 ตามลำดับ 3) ตำแหน่งหน้าที่ในการปฏิบัติงาน โดยดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 หัวหน้าฝ่ายวิชาการ จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ตามลำดับ 4) วุฒิสูงสุดทางการศึกษา มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 32.40 ระดับการศึกษาปริญญาโท จำนวน 123 คน คิดเป็นร้อยละ 67.60 ตามลำดับ และ 5) ประสบการณ์การทำงาน โดยมีประสบการณ์การทำงานไม่เกิน 5 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 14.30 ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 5 – 10 ปี จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 30.80 ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 – 15 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 25.80 ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 15 – 20 ปี จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 23.10 ประสบการณ์การทำงานมากกว่า 20 ปี จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 6.00 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุโขทัยเขต 2

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุโขทัยเขต 2 ภาพรวม

กระบวนการบริหารงาน วิชาการเพื่อพัฒนา ทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ			ค่า PNI	การจัด อันดับ
	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ	$\bar{x}$	S.D.	ระดับ		
1. 1. ขั้นการวางแผน (Planning)	4.242	0.661	มาก	4.332	0.585	มาก	0.019	2

2. ขั้นการดำเนินการ (Processing)	4.165	0.694	มาก	4.295	0.681	มาก	0.029	1
3. ขั้นการจัดองค์กร (Organizing)	4.287	0.655	มาก	4.331	0.637	มาก	0.009	4
4. ขั้นการติดตามและ ประเมินผล (Evaluation)	4.295	0.725	มาก	4.372	0.653	มาก	0.017	3
โดยภาพรวม	4.24							
	7	0.683	มาก	4.332	0.639	มาก	0.018	-

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุโขทัยเขต 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.247$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ขั้นการติดตามและประเมินผล (Evaluation) ($\bar{x} = 4.295$) ขั้นการจัดองค์กร (Organizing) ($\bar{x} = 4.287$) ขั้นการวางแผน (Planning) ($\bar{x} = 4.242$) ขั้นการดำเนินการ (Processing) ($\bar{x} = 4.165$) ตามลำดับ ส่วนความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุโขทัยเขต 2 ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.332$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ขั้นการติดตามและประเมินผล (Evaluation) ($\bar{x} = 4.372$) ขั้นการวางแผน (Planning) ($\bar{x} = 4.332$) ขั้นการจัดองค์กร (Organizing) ($\bar{x} = 4.331$) ขั้นการดำเนินการ (Processing) ($\bar{x} = 4.295$) ตามลำดับ ทั้งนี้พิจารณาค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุโขทัยเขต 2 ภาพรวมมีค่าเท่ากับ 0.018 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ขั้นการดำเนินการ (Processing) ขั้นการวางแผน (Planning) ขั้นการติดตามและประเมินผล (Evaluation) และขั้นการจัดองค์กร (Organizing)

ตอนที่ 3 ขอบคิดเห็นและเสนอแนะเพิ่มเติมแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แก่นักเรียน

1. ควรเพิ่มงบประมาณให้กับโรงเรียนเนื่องจากสถานการณ์โควิด19 ระบาด ทำให้มีค่าใช้จ่ายเพิ่มมากขึ้น

2. เพิ่มทักษะของครูด้านดิจิทัล เน้นการจัดกิจกรรมเพื่อผู้เรียน เพื่อพัฒนาผู้เรียนสู่การเรียนรู้ที่ยั่งยืน และยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ และส่งเสริมการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีและส่งเสริมการใช้สื่อในการจัดการเรียนรู้ทุกระดับชั้น

3. การบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรมีการนิเทศ ติดตาม ประเมินผล และที่สำคัญต้องสนับสนุน และสร้างแรงจูงใจให้กับครู เพราะหัวใจสำคัญของการพัฒนาผู้เรียน คือ ครู

4. ในการบริหารวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 แก่นักเรียนสำหรับบริบทโรงเรียนขนาดเล็กก็จะมีขีดความสามารถจำกัดอยู่มากมายแต่ก็สามารถดำเนินการได้ในระดับหนึ่งแต่ก็ไม่สามารถเทียบเท่า

5. การเปิดโอกาสให้บุคลากรทางการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการปฏิรูปหลักสูตรตั้งแต่ต้น เพื่อให้พวกเขาพร้อมที่จะได้ปฏิบัติตามกระบวนการตามหลักสูตร และครูควรได้รับการสนับสนุนให้เข้าใจ แนวทางใหม่ที่มุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียน และเข้าถึงทรัพยากรและความรู้ใหม่ๆ ในการสร้าง สภาพแวดล้อมในชั้นเรียนให้เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาทักษะการเรียนรู้และมีกิจกรรมร่วมกัน เช่น โครงการ เพื่อการเรียนรู้การวิจัยและการวิเคราะห์และควรมีแบบฝึกหัดเพื่อฝึกฝนการแก้ไขปัญหา

6. แนวทางการบริหารงานวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีวิสัยทัศน์ และส่งเสริมครูให้มีทักษะ จัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่างมีประสิทธิภาพ เข้าใจจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็ก การเป็น coaching ดูแลและพร้อม และควรมีการจัดอบรมให้ครูในสถานศึกษา

ระยะที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 จำนวน 4 ด้าน ดังนี้

1. ขั้นตอนการวางแผน (Planning) โรงเรียนมีการแต่งตั้งคณะทำงานโดยมีฝ่ายวิชาการของโรงเรียนและ ฝ่ายวิชาการของแต่ละสายชั้น มีการวางกรอบโครงสร้าง บริบทหรือสภาพปัญหา เพื่อนำมาวิเคราะห์โครงสร้าง หลักสูตร ให้มีการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มีการวางแผนว่าผู้เรียนนั้นจะเกิดการเรียนรู้ได้อย่างไร และนำมาปรับประยุกต์ใช้กับหลักสูตรวิชาที่สามารถเสริมสร้างทักษะในศตวรรษที่ 21 ได้ เช่น STEM ศึกษา, การเรียนรู้โดยใช้สมองเป็นฐาน (Brain Based Learning) และ IS การทำ PLC สามารถช่วยให้ผู้สอนได้รับ รู้ถึงปัญหาของผู้เรียน มีการแลกเปลี่ยนปัญหาและปรับปรุง พัฒนาการ จัดการ ร่วมกันแก้ไขปัญหาเพื่อนำมา พัฒนาผู้เรียนได้เป็นอย่างดี วิจัยในชั้นเรียนสามารถทำเป็นวิจัยแบบหน้าเดียวหรือเต็มรูปแบบ โดยมีการวาง โครงสร้าง นำผลการวิจัยมาพูดคุยและจัดทำ PLC เทอมละ 1 ครั้ง การจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจัดซื้อ สื่อและเทคโนโลยีเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จะนำมาจากรายหัวของนักเรียน และรายได้สถานศึกษา โดยมีการจัดสรรงบประมาณร้อยละ 60 อยู่ที่ยฝ่ายวิชาการ

2. ขั้นการดำเนินการ (Processing) โรงเรียนมีเครื่องมือการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาคุณลักษณะและทักษะของผู้เรียน โดยการวัดประเมินผลนั้นใช้เพื่อให้เกิดประโยชน์กับผู้เรียนมากที่สุด มีการกำหนดการนิเทศการสอนของครู การสังเกต การให้ข้อมูลย้อนกลับ และการตรวจเยี่ยมชั้นเรียน โรงเรียนมีสื่อเทคโนโลยีที่เพียงพอ ต่อนักเรียน เช่น อินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ สมาร์ททีวี หรือกระดานอัจฉริยะ เพื่อให้ นักเรียนได้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพิ่มขึ้น

3. ขั้นการจัดองค์กร (Organizing) โรงเรียนมีการกำหนดนโยบายให้ครูทำวิจัย 1 เรื่อง ต่อ 1 ภาคเรียนโดยการทำวิจัยนั้นจะสอดคล้องการส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 อยู่ในกระบวนการทำวิจัย โรงเรียนมีภาคีเครือข่ายที่ได้รับการสนับสนุนจากชุมชน มีการ PLC สำหรับภาคี 4 ฝ่าย โดยให้ 1. ผู้แทนครู 2. ผู้แทนผู้ปกครอง 3. ผู้แทนชุมชน และ 4. ผู้แทนนักเรียนและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน

4. ขั้นการติดตามและประเมินผล (Evaluation) โรงเรียนมีการเผยแพร่รายงานผลการทำวิจัยที่พัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ภายในสถานศึกษาและภายนอกสถานศึกษา โดยจัดให้มีการนำเสนองานวิจัยในระดับสายชั้นภายในโรงเรียน นำเสนอผลการวิจัยต่อกรรมการสถานศึกษา นำเสนอผ่านเว็บไซต์ของโรงเรียน และนำเสนอในงาน Open House ที่โรงเรียนได้จัดกิจกรรมขึ้น การติดตามตรวจสอบและประเมินผลการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายใน จะถูกกำกับตามมาตรฐาน โดยโรงเรียนมีการกำหนดค่าเป้าหมาย มีการประเมินจากแผน และร่วมกันวางแผน โดยกิจกรรมนั้นจะตอบสนองในด้าน ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน สังเคราะห์ผลการวิจัยเป็นแผนภาพที่เชื่อมโยงกัน

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ดังนี้

1. จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 ทั้ง 4 ด้าน พบว่า ภาพรวมของการศึกษาทั้ง 2 ประเด็นอยู่ในระดับมาก และเมื่อนำไปหาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความจำเป็น พบว่า ด้านที่มีค่าสูงสุดเป็นอันดับที่ 1 ได้แก่ ขั้นการดำเนินการ (Processing) ทั้งนี้เป็นเพราะขั้นตอนการวางแผนเป็นการเตรียมการโดยเริ่มจากการวิเคราะห์ สภาพปัญหาและความต้องการ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมทั่วไปรวมทั้งวิเคราะห์ความเป็นไปได้ แล้วจึงหาทางเลือกที่ดีที่สุด กำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ จัดแผนงาน โครงการ จัดกิจกรรมที่นำไปสู่การปฏิบัติ การวางแผน วิชาการจะเกี่ยวข้องกับการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และกลยุทธ์ต่างๆ การวิเคราะห์จุดเด่นหรือจุดแข็ง หาจุดอ่อนหรือสิ่งที่ต้องการปรับปรุงพัฒนาการวิเคราะห์โอกาสและการจัดการเชิงรุก รวมทั้งสิ่งที่ยังเป็น อุปสรรคต่างๆ มีการ

ระบุทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไว้ในจุดมุ่งหมาย สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในหลักสูตร สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย มีสื่อและเทคโนโลยีที่เพียงพอ และเหมาะสม ใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและเหมาะสมกับแผนการเรียนรู้เพื่อแก้ไขปัญหาของผู้เรียน ดำเนินการนิเทศภายใน โครงการ/กิจกรรม และมอบหมายให้ครูทำวิจัยเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับงานวิจัยของพิทยา หังสพฤกษ์ (2561 : 93) ศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดพิจิตร พบว่า ด้านการวัดผล ประเมินผล และเทียบโอนผลการเรียน มีการออกคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนของสถานศึกษา การจัดอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยเชิญวิทยากรที่มีความรู้เกี่ยวกับวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา จัดทำคู่มือการวัดผลประเมินผลและละวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา สารการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้ และแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารและครูร่วมกันกำหนดระเบียบ แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัด ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนของคณะกรรมการ ส่งเสริม นิเทศ กำกับ ติดตามให้ครูดำเนินการวัดผล ประเมินผลอย่างสม่ำเสมอ ด้านการนิเทศภายใน ประชุมชี้แจงการดำเนินงาน เพื่อให้ครูมีความเข้าใจตรงกันในการนิเทศแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินการนิเทศตามปฏิทินการนิเทศของผู้นิเทศ นำผลการประเมิน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ร่วมกันกำหนดปฏิทินการนิเทศ สรุปผลติดตาม ตรวจสอบ ติดตามประเมินผลของผู้นิเทศเพื่อมาปรับปรุงแก้ไขปัญหา และรายงานผลให้ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการศึกษาและต้นสังกัดทราบ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการร่วมกันกำหนดนโยบายวางแผนในเรื่องการจัดหาและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาคณะกรรมการร่วมกันกำหนด วางแผนในเรื่องการจัดหาและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีการส่งเสริมให้ครูจัดหาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา แต่งตั้งคณะกรรมการ การนิเทศ ติดตามและประเมินผลการใช้สื่อนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จัดทำข้อมูล สารสนเทศเกี่ยวกับการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา กำกับ ติดตามการวัดผล ประเมินผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีอย่างสม่ำเสมอ สถานศึกษาสำรวจต้องการใช้สื่อของครูผู้สอนจัดสรรงบประมาณในการจัดหาสื่อและนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน ให้ครบถ้วนทุกสาระ เก็บข้อมูลการใช้สื่อจัดหาสื่อและนวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนของครูอย่างต่อเนื่องสถานศึกษาส่งเสริม การผลิตสื่อ และสนับสนุน ให้ใช้ครูให้ใช้สื่อเป็นรูปธรรมในการจัดการเรียน การสอนมากขึ้น

2. จากการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัยเขต 2 มีประเด็นที่มีค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความจำเป็นที่มีค่าสูงสุดเป็นอันดับที่ 1 ในขั้นการดำเนินการ (Processing) ได้แก่ โรงเรียนใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่หลากหลายในการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

ดังนั้นการวัดและการประเมินผลควรมีการวัดและประเมินผลที่หลากหลายและประเมินจากสภาพจริงของผู้เรียนมีการบูรณาการการเรียนการสอนในชั้นเรียนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะในศตวรรษที่ 21 สอดคล้องกับงานวิจัยของศศิธร บัวทอง (2560 : 1856) ศึกษาเรื่องการวัดและประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 พบว่า การวัดและประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องเป็นการวัดและประเมินผลสภาพที่แท้จริงของนักเรียนเป็นพื้นฐานของเหตุการณ์ในชีวิตจริง ยึดการปฏิบัติเป็นสำคัญและสัมพันธ์กับการเรียนการสอนเน้นพัฒนาการที่ปรากฏให้เห็นผู้เกี่ยวข้องในการประเมินมีหลายฝ่ายและเกิดขึ้นในทุกบริบททั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนหรือสถานที่อื่นๆ นอกโรงเรียนโดยครูไม่ได้จัดสถานการณ์ ต้องบูรณาการอยู่ในกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียนอย่างแนบเนียนและเหมาะสม มีการประเมินทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยการดำเนินการดังกล่าวเกิดขึ้นตลอดระยะเวลาของการจัดการเรียนการสอน นับตั้งแต่ก่อนการเรียนการสอน ระหว่างการเรียนการสอน และหลังการเรียนการสอน เพื่อให้ประสบความสำเร็จทั้งในด้านการทำงานและการดำเนินชีวิตดังนั้นการวัดและประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จะต้องเป็นการประเมินผลเชิงคุณภาพเน้นการปฏิบัติจริง บูรณาการวิธีการประเมิน และใช้เครื่องมือวัดที่หลากหลาย สร้างและพัฒนาระบบประเมินผลงานของผู้เรียน นำเทคโนโลยีมาใช้ในการวัดและประเมินผล และนำประโยชน์ของผลสะท้อนจากการปฏิบัติของผู้เรียนมาปรับปรุงแก้ไขงาน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

โรงเรียนควรดำเนินการตามกระบวนการบริหารงานวิชาการโดยการดำเนินการตามแผนและโครงการหรือกิจกรรมที่วางไว้ตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย ในขั้นของการวางแผนและการจัดองค์การ ผู้บริหารทำหน้าที่คอยกำกับ ให้คำปรึกษา ติดตาม ประเมิน ให้ขวัญและกำลังใจ ส่งเสริมให้มีกิจกรรมต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันทั้ง 5 ด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ ขั้นตอนการจัดองค์การ ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษากระบวนการบริหารงานวิชาการในขั้นตอนการจัดองค์การเพื่อพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กมล ภู่อะเสริฐ. (2544). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : ทิพย์พับบลิชัน.
- กมลรัตน์ แก่นจันทร์. (2560). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3*. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. การศึกษาประถมศึกษาานครสวรรค์เขต 2. ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- เก็จกนก เอื้อวงศ์. (2563). การสนทนากลุ่ม : เทคนิคการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ.* 12 (1), 17-30.
- ชุมศักดิ์ อินทร์รักษ์. (2546). *การบริหารงานวิชาการ*. (พิมพ์ครั้งที่2). ปัตตานี : มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2553). *การบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- ปรารธนา แก้วเวียง. (2559). *แนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเอกชน อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์*. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัย.
- พิทยา หังสพฤกษ์. (2561). *แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพิจิตร*. ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ไพศาล วรคำ. (2564). *การวิจัยทางการศึกษา (Educational Research)*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). มหาสารคาม: ตักสิลาการพิมพ์.
- วิภาภรณ์ สร้อยคำ. (2560). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผล ของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร*. ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชานวัตกรรมการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ศศิธร บัวทอง. (2560). การวัดและประเมินทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *วารสารวิชาการ Veridian E-Journal, Silpakorn University.* 10 (2), 1856.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579*. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2563). *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ.2563*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2. (2559). แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2563-2565. สุโขทัย: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุโขทัย เขต 2. (2559). ผลสอบ O-Net ปีการศึกษา 2558-2562. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ สิงหาคม 14 2564. แหล่งที่มา: <http://sukhothai2.go.th>.
- อมลรดา พุทธินันท์. (2561). รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. ดุษฎีนิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

The Development of Basic Western Music Theory Learning Activities for First Year Students at Shanxi Vocational College of Art, China

Liu Jingjing and Pranote Meeson

Bangkokthonburi University, Thailand

Corresponding Author, Email: cassiejingjing1993@163.com

Abstracts

The research objectives were 1) to study the current situation and state of problems in Basic Western Music Theory teaching at Shanxi Vocational College of Art, 2) to propose Basic Western Music Theory Learning Activities for first-year students at Shanxi Vocational College of Art based on Carl Orff, Kodaly, and Dalcroze's approach, and 3) To study the effect of Basic Western Music Theory Learning Activities for first-year students at Shanxi Vocational College of Art. This research was a mixed method. The participants were 20 first-year students.

The results showed that 1) Six themes of challenges and trends in Basic Western Music Theory teaching are as follows: 1. Engagement of professional music theorists in designing and teaching the core 2. Focus on analysis and repertoire, somewhat less on part-writing 3. Integration of aural and written skills and increased time devoted to aural training 4. Increased use of technology in teaching 5. Remedial classes are growing, and 6. Two challenges: improvisation and music outside the Western canon Music theory are difficult to grasp because it uses visual methods to describe what we hear. That's a big problem for music theorists because our brains interpret music hundreds of times faster than it takes to explain it. The aspects with the lowest average score that should be developed are formative assessment and summative assessment in instruction ($M=3.40$, $S.D.=0.60$). The music theory course has appropriate content ($M=3.50$, $S.D.=0.69$), and Teaching methods are consistent with content and assessment ($M=3.50$, $S.D.=0.69$). In addition, problems encountered include the content of music theory is quite large. And the learners arranged the steps incorrectly and lack of teaching materials. 2) First-year students learning by basic western music theory learning activities for first-year students at Shanxi Vocational College of Art based on Carl Orff, Kodaly, and Dalcroze approaches had the student mean score of the posttest on basic western music theory achievement was higher than the pretest mean score at the significant level of 0.01. Students are satisfied with the field. Knowledge of the instructor's ability in teaching, and teachers consider the differences between individuals and develop students to their full potential at the highest level ($M = 4.70$, $S.D.=0.47$). Evaluation is appropriate for the content, and learners are the least average ($M = 4.20$, $S.D.=0.41$) but still very satisfied. Suggestions from students are a development of the game and various assessments.

Keywords: Development of western music theory, learning activities, Shanxi Vocational College of Art, China

Introduction

Music theory is an important part of the foundation for any musician for several reasons. First, it deepens our ability to understand the structure of music. Let's pretend you had to give a speech in a foreign language. How important would it be to understand the meaning of the words? It would be impossible to give the speech with the appropriate inflection and pacing without a thorough understanding of the meaning and structure of the speech and all of its words. Music theory, like language, enables us to understand the structure and meaning behind a musical composition. Secondly, music theory allows us to speak with other musicians in a common language. It is a shorthand for referring to important points in the music (Clifft, 2021 : online).

The pilot study found that Teaching Western music theory by using only narration cannot make students understand the clear content and apply it in the profession. Especially in Shanxi Art Vocational College is approved by the Shaanxi Provincial People's Government and the Ministry of Education for the record of a public full-time high art institution. It is Northwest's first public art college and university and the only one of the Qin cavity talent education colleges and universities. The college is outstanding in the field of Visual art and Performing art. The college focuses on a professional career, so music theory and skills are important for music students.

The Kodaly approach is a way of developing musical skills and teaching musical concepts. This method uses folk songs, Curwen hand signs, pictures, movable-do, rhythm symbols, and syllables. It was introduced in Hungary but is now used in many countries, either alone or in combination with other methods (Estrella, 2019 : online). The Orff approach is a beneficial teaching methodology that helps to successfully implement improvisation and better teach composition. It also promotes active participation in musical activities that will aid students in applying the skills in later musical experiences (Long, 2013 : online). And the Dalcroze approach incorporates the basic elements of music, such as rhythm, melody, and harmony with body movement, to provide a multi-dimensional approach to music learning. Unlike most traditional methods, improvisation is a major component of the Dalcroze approach (Butera, 2012 : online). Applying the Kodaly, Carl Orff, and Dalcroze approaches in learning activities can make various and interesting music theory learning activities.

This study may lead to providing students with a variety of activities. Consistent with the content of Western music theory. Students have improved knowledge of basic Western music theory, which is important for musicians. Western Music Theory can help students play more accurately and transcribe music. It can be applied in the profession.

Related Literature

Prapansak Pum-in (2014 : 72) studied The Creativity of the Basic Keyboard Method Using the Kodaly Methodology. It was found that the Basic Keyboard Method of Kodaly Methodology in music study is as follows: (1) Pitch (2) Rhythm (3) Melody (4) Harmony, and (5) Musicianship. The research shows that the Kodaly method can teach basic music instruments. It also can make students understand the music symbol and notation, how to read the notes, and the concept of creating music, such as Rhythm, Pitch, and Phrasing. These methods help students understand music literature besides, which helps students to have fun and have a good attitude. However, the psychology of teaching musical heritage through music

education of the Kodaly concept is particularly useful in developing music education in the future.

Türkmen and Göncü (2018 : 39-45) studied The Challenges Encountered in applying the Kodaly Method in Turkey. It was found that Kodaly is a method used in many countries, particularly in Hungary. The method is based upon the introduction of singing and the applied aspect of music to children at early ages, by which they are ensured a more qualified and permanent music education. This research focuses on possible actions to be taken to increase the quality of music education and the opportunities offered by the Kodaly method within this framework. With this in mind, the question "What are the challenges encountered in applying the Kodaly method?" is tried to be answered. This study aims to point out the difficulties in applying the Kodaly Method, which is effectively applied in many countries, in Turkey, and provide suggestions regarding its utilization. The study is based on descriptive methods and has been conducted using reviewing the relevant literature. Besides, opinions of an instructor using this method for five years have been consulted, and several problems have been identified in line with these opinions. The research is considered significant in terms of identifying difficulties in applying the Kodaly Method in Turkey and suggesting solutions to them. It is also believed to shed light upon those willing to apply this method. In that sense, this study is believed to serve as a guideline in music education.

In Turkey, music teachers are trained in different units such as Conservatories, Faculty of Fine Arts, and Faculty of Education. Those trained in the first two may become teachers upon the fulfillment of a pedagogical program. This requires questioning teachers' competency levels on teaching methods even if they are from other faculties and have finished the pedagogical program. Because on the one hand, some have been trained as teachers throughout their education, while others had the option of teaching at the bottom of their lists and yet became teachers due to circumstances. On the other hand, it is not possible to generalize; the challenges caused by the education system also affect the students' choice of schools. Another problem caused by the teachers' reluctance to learn and apply new teaching methods is another problem. This reinforces the importance of teacher training. Efficacy of the curriculum or the quality of course books is highly dependent on teacher quality. The presence of qualified and productive teachers can increase the quality of course books and programs. Otherwise, it is not likely to mention a successful education, no matter how qualified the books and programs are.

The education system-based problems in the application of the Kodaly Method in Turkey are mentioned that the method is not adopted enough in Faculties of Education and pedagogical programs. When the education system-based problems are analyzed, the most prominent problem is the insufficient time allocated for music classes. Therefore, effective methods are required. Teachers may take necessary actions in this regard, depending on their conditions. When the repertoire of Turkish school songs and the structure of folk songs are analyzed, it can be concluded that the ones containing tonal structures are fewer than those with modal and maqam features. Based on the participants' comments on the Traditional Music System towards implementing the Kodaly Method in Turkey, it is understood that it can be adapted to children's songs composed in simple maqams. And the voices are not stabilized, and the "relative do" notion can be adopted easily. It is important to pay the necessary attention to music within the education system. Music education widely contributes to the upcoming generation's healthy growth, socialization, and participation. Therefore, the adoption of effective teaching methods is vital. Where Kodaly Method offers substantial contributions in

this regard, it is understood that Turkish school songs and folk songs can be used by adapting to the Kodaly method. Music teachers should search for new methods and integrate their applications into their professional backgrounds. While doing so, avoiding prejudices and considering different applications is important.

Gutierrez (2019 : online) studied *An Enactive Approach to Learning Music Theory? Obstacles and Openings*. It was found that, while music theory learning remains at the core of traditional music education, calls for more embodied and enactive approaches to music instruction rarely address theory pedagogy directly. This paper reconsiders theory teaching through a 4E lens by (1) clarifying the obstacles that attend a legacy of Cartesian thought underlying conventional theory curricula and (2) introducing an affordance-rich curricular tool that promotes embodied and enactive sense-making in the music theory classroom environment. The tool is an adaptation of *Conduction®*—a lexicon of signs and gestures created by jazz artist Butch Morris as a flexible alternative to notation, allowing Morris to compose in real-time with an ensemble of any type, size, or background. In a theory-learning context, students bring their instruments to class, form an ensemble, and take turns using signs and gestures to conduct their peers, guided through processes aligned with learning objectives (e.g., harmonic minor scales, Neapolitan chords, or polytonality), as well as to more freely experiment with musical structure in situ, with minimal or no reliance upon notation. Listening skills, structural knowledge, analytical proficiency, and performance technique are all enacted in students' three roles: individual performer, ensemble member, and conductor. As students are placed in contact with the conceptual metaphors that scaffold a sense of musical structure, the cumulative effect is a deeply embodied sense of musicality and an experience of music theory not just as an abstract exercise but as theorizing in the present through bodily action.

Niyomsuk (2019 : 54) studied *The Music Learning Management Based on Dalcroze's Concept to Develop Practical Music Skills for Early Childhood*. The research finding was summarized as follows: 1) After the experiment, an experimental group had an average score of learning achievement before and after learning based on Dalcroze's concept result higher than before the experimental at.01 levels of significance. 2) After the experiment, an experimental group had an average score of practical music skills higher than before the experimental at.01 levels of significance. And 3) After the experiment, an experimental group had an average score of the student satisfaction the music learning based on Dalcroze's concept was a high level and higher than the standards at the statistical significance at.01 level.

Mete and Dündar. (2020 : 2053-2073.). Studied *The Effect of the Kodaly method on preservice teachers' musical knowledge and skills*. As a result of the study, a statistically significant difference was found in favor of the experimental group for the melodic success sub-dimension of the Musical Hearing Test. When the changes within the groups were examined, the melodic and musical pitch success scores of the experimental group increased significantly. When the "Basic Music Knowledge Test" results were examined, a statistically significant difference was observed in favor of the experimental group in terms of all dimensions.

Huiqi Quan. (2021 : 63-76) studied Innovative Music Education in China: Theory and Practice. It was found that educational innovation is the method and method of implementing innovative education, and it is a dynamic process. This study uses questionnaires, interviews, and observation methods to investigate the current situation of primary school music teachers' classroom teaching. The author selected 14 primary schools with a total of 56 music teachers; each school selected different classes in the 2nd and 5th grades, with 50 students in each grade as the survey subjects, to obtain the validity and comprehensiveness of the data. As an educational concept, innovative education is essential to improve the innovative quality of students and teachers. The implementation of innovative education and music education innovation has become a new growth point for quality education. Innovative teachers are the driving force of music education innovation. Innovative teaching methods and methods are not only the external manifestation of music education innovation but also the focus. To adapt to the requirements of the new era, music education innovation is a strategic choice facing the 21st century.

Research Objectives

1. To study the current situation and state of problems in Basic Western Music Theory teaching at Shanxi Vocational College of Art.
2. To propose Basic Western Music Theory Learning Activities for first-year students at Shanxi Vocational College of Art based on Carl Orff, Kodaly, and Dalcroze's approach.
3. To study the effect of Basic Western Music Theory Learning Activities on first-year students at Shanxi Vocational College of Art.

Research Methodology

This research implemented a mixed-method approach. The research population is divided into 3 groups:

1. Music theory experts and music theory teachers
 2. Music teachers at Shanxi Vocational College of Art
 3. First-year students at Shanxi Vocational College of Art
- The samples that are key informants are divided into 3 groups:
4. Two Music theory experts and Three music theory teachers
 5. Three Music teachers at Shanxi Vocational College of Art
 6. Twenty students at Shanxi Vocational College of Art

7. In addition, the researcher studied documents related to Basic Western Music Theory Learning Activities and Carl Orff, Kodaly, and Dalcroze's approaches.

Research tools

1. A questionnaire for First-year students at Shanxi Vocational College of Art about the current situation of instruction and state of problems in Basic Western Music Theory teaching at Shanxi Vocational College of Art
2. An interview form about the current situation and state of problems in Basic Western Music Theory teaching for Music teachers at Shanxi Vocational College of Art
3. An interview form about Music Theory Learning Activities for Music theory experts and music theory teachers

4. A test form: Basic Western Music Theory Pre-test and Post-test for First-year students at Shanxi Vocational College of Art
5. An analysis of documents related to Basic Western Music Theory Learning Activities and Carl Orff, Kodaly, and Dalcroze's approach.
6. A Satisfaction questionnaire for Basic Western Music Theory Learning Activities for first-year students at Shanxi Vocational College of Art

Data collection method

This research has a data collection method divided into 3 steps as follows.

Step 1: To study the current situation and state of problems in Basic Western Music

1. Theory teaching at Shanxi Vocational College of Art
2. Study on documents, concepts, theories, and related research with Music Theory teaching and analyzing conceptual framework.
3. Study the current situation and state of problems in Basic Music Theory teaching at Shanxi Vocational College of Art using questionnaires with 20 students and interviews with 2 teachers.

Step 2: To propose Basic Western Music Theory Learning Activities for first-year students at Shanxi Vocational College of Art based on Carl Orff, Kodaly, and Dalcroze's approaches

1. Study Orff, Kodaly, and Dalcroze's approaches and integrate them with Basic Music Theory teaching.
2. Study guidelines for Basic Music Theory development of first-year students at Shanxi Vocational College of Art using interviews with music theory experts selected by purposive sampling.
3. Sketch on Learning activities for Basic Music Theory development of first-year students at Shanxi Vocational College of Art
4. Inspect the preliminary quality of the draft design to examine the model's suitability by 5 experts in music theory teaching.

Step 3: Study the effect of Basic Western Music Theory Learning Activities on first-year students at Shanxi Vocational College of Art.

1. Learning activities for Basic Music Theory development of first-year students at Shanxi Vocational College of Art will be used for 20 participants that are first students in the second semester, the year 2021.
2. The researcher will assess the learning outcome of first-year students and summarize the effect of Learning activities on the Basic Music Theory development of first-year students at Shanxi Vocational College of Art.
3. The researcher will study first-year students' satisfaction with Learning activities for Basic Music Theory development at Shanxi Vocational College of Art.

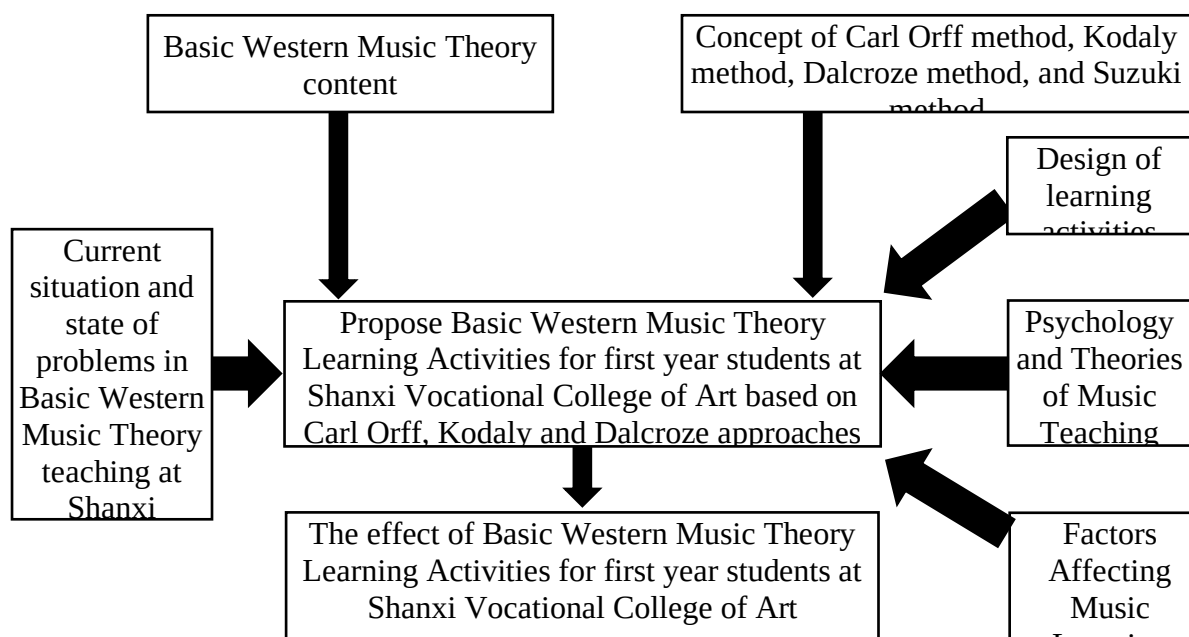
Data analysis method

A Mixed method analysis will be employed for data analysis. The content analysis will be used to analyze the interview data. The questionnaires will be analyzed quantitatively using descriptive statistics (SPSS). The data will be analyzed by Analytic induction, drawn conclusions, and presented the results of the data analysis in a Descriptive analysis.

Research Scope

In this research, the scope of content is 1) Western Music theory content: Introduction to Western Musical Notation, Notation of Notes, Clefs, and Ledger Lines, The Keyboard and the Grand Staff, Half- and Whole-steps, Accidentals, and The Black Keys of the Piano, Other Aspects of Notation (dynamics, expression marks, etc.), Rhythmic and Rest Values, Simple Meter and Time Signatures, Compound Meter and Time Signatures, Other Rhythmic Essentials, Major Scales, Scale Degrees, and Key Signatures, Minor Scales, Scale Degrees, and Key Signatures, Intervals, Triads 2) Concept of Carl Orff, Kodaly and Dalcroze approach 3) Design of learning activities 4) Psychology of Music Teaching 5) Factors Affecting Music Learning 6) Shanxi Vocational College of Art 7) Current situation and state of problems in Basic Western Music Theory teaching at Shanxi Vocational College of Art, and 8) Basic Western Music Theory Learning Activities for first-year students at Shanxi Vocational College of Art.

Research Conceptual Framework

Results

The current situation and state of problems in Basic Western Music Theory teaching at Shanxi Vocational College of Art

Music theory are difficult to grasp because it uses visual methods to describe what we hear. That's a big problem for music theorists because our brains interpret music hundreds of times faster than it takes to explain it. The aspects with the lowest average score that should be developed are formative assessment and summative assessment in instruction ($M=3.40$, $S.D.=0.60$). The music theory course has appropriate content ($M=3.50$, $S.D.=0.69$), and Teaching methods are consistent with content and assessment ($M=3.50$, $S.D.=0.69$). In addition, problems encountered include the content of music theory is quite large. And the learners arranged the steps incorrectly and lack of teaching materials.

Basic Western Music Theory Learning Activities for first-year students at Shanxi Vocational College of Art based on Carl Orff, Kodaly, and Dalcroze approaches.

1. Essential Music Theory Contents

- 1.1) The fundamentals at the core of music theory are melody, harmony, and rhythm.
- 1.2) The rudiments of music theory, rudiments are music theory in practice. The rudiments of music theory are scales, chords, keys, and notation.
- 1.3) Reading music notation, music notation is how you analyze music theory concepts. Understanding how the language of music is written provides the foundation for growing theory knowledge. Every element of musical notation was developed to help students make sense of what they heard.
- 1.4) Chords are how notes work together. Once you have the basis for building theory knowledge, you can dive into the pillars of musical practice. Chords are the individual units of harmony.
- 1.5) Scales are the basis for any melody. Scales are the next major rudiment in music. Scales are the raw material for melodies.
- 1.6) Keys and key signatures in music, A musical key defines the group of pitches that will be used in a musical composition.
- 1.7) Rhythm is the pulse of a song. Rhythm is a basic aspect of music and a deep subject in its own right. Standard straight rhythms are the basis for most beats and grooves, but polyrhythms are how you take your rhythmic sense to the next level. Polyrhythms are hybrid grooves that combine different rhythmic patterns.
- 1.8) Music theory exercises

2) Basic Western Music Theory Learning Activities for first-year students at Shanxi Vocational College of Art based on Carl Orff, Kodaly, and Dalcroze approaches.

There are 5 lesson plans to organize learning activities. Each lesson plan takes 2 hours per lesson. Each plan has continuity of content and is a regulation system. The instructor must therefore know in the preparation of learning activity plans. The nature of the learning activity plan consists of seven key elements: 1) Concept 2) Objectives 3) Contents 4) Activities 5) Teaching materials 6) Evaluations, and 7) Note

3) Effect of Basic Western Music Theory Learning Activities for first-year students at Shanxi Vocational College of Art

It was found that after using the activity, all students had higher Post-test scores after using learning activities than on the Pre-test. The Post-test average score is 29.8 percent.

First-year students learning by Basic Western Music Theory Learning Activities for first-year students at Shanxi Vocational College of Art based on Carl Orff, Kodaly, and Dalcroze approaches had the students' mean score of the post-test on Basic Western Music Theory achievement was higher than the pre-test mean score at the significant level of 0.01.

In this study, the researcher analyzed students' satisfaction with Basic Western Music Theory Learning Activities for first-year students at Shanxi Vocational College of Art. This questionnaire is divided into 2 parts: Part 1 General information of respondents, and Part 2 Students' satisfaction with Basic Western Music Theory Learning Activities for first-year students at Shanxi Vocational College of Art. It was found that students are satisfied with the field. Knowledge of the instructor's ability in teaching, and teachers consider the differences between individuals and develop students to their full potential at the highest level ($M = 4.70$, $S.D.=0.47$). Evaluation is appropriate for the content, and learners are the least average ($M = 4.20$, $S.D.=0.41$) but still very satisfying. Suggestions from students are the development of games and various assessments.

Discussion

Basic Western Music Theory Learning Activities for first-year students at Shanxi Vocational College of Art based on Carl Orff, Kodaly, and Dalcroze approaches are by Yanderm (2015: 21-31), explorations of the conceptual theory of music teaching are as followings. This was conformable Dalcroze developed core music learning on the Eurhythmic Method and Solfege Methods (Butera, 2012:online). The eurhythmic Method is to experience music through body movements to build good rhythmic perception, while Solfege Method is to intone fixed tonic (fixed-do) to apprehend pitches together with movements.

Recommendation

Recommendation for applying the research results

1) Basic Western Music Theory Learning Activities based on Carl Orff, Kodaly, and Dalcroze's approaches can be applied to different learners' ages.

2) Basic Western Music Theory Learning Activities can be used by sorting the content from easy to difficult, emphasizing the development of music theory with individual students.

3) Learning activities should be integrated with other subjects such as Dance, Movement in Drama class.

4)

Recommendation for future research

1) Should develop learning activity plans for music skills and attitude.

2) Should be used other music teaching methods to develop students' potential.

3) Should be developed music knowledge and music skills for individual students.

4) Should be applied Chinese music in instruction.

References

- Butera, K. (2012). What is the Dalcroze Teaching Method. *Online*. Retrieved June 4, 2021. Form: <https://www.sfcv.org/articles/music-news/what-dalcroze-teaching-method>
- Clifft, J. (2021). Music Theory for Music Majors. *Online*. Retrieved June 4, 2021. Form: <https://majoringinmusic.com/music-theory-for-music-majors-why/>
- Estrella, E. (2019). The Kodaly Method: A Primer. *Online*. Retrieved June 4, 2021. Form: <https://www.liveabout.com/the-kodaly-method-a-primer-2456420>
- Gutierrez, J. (2019). An Enactive Approach to Learning Music Theory? Obstacles and Openings. *Online*. Retrieved June 4, 2021. Form: <https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/feduc.2019.00133/full>
- Long, A. (2013). Involve Me: Using the Orff Approach within the Elementary Classroom. *Online*. Retrieved June 4, 2021. Form: <https://thekeep.eiu.edu/honors/6/>
- Mete, M., and Dündar, M. (2020). The Effect of Kodaly method on the musical knowledge and skills of preservice teachers. *Ilkogretim Online - Elementary Education Online*. 19 (4), 2053-2073.
- Niyomsuk, M. (2019). *The Music Learning Management Based on Dalcroze's Concept to Develop Music Practical Skills for Early Childhood*. The Degree of Master of Education Program in Curriculum and Instruction. Bangkok: Faculty of Education Science, Dhurakij Pundit University.
- Pum-in, P. (2014). The Creativity of the Basic Keyboard Method Using Kodaly. *Institute of Culture and Arts Journal*. 16 (1), 72.
- Quan, H.Q. (2021). Innovative Music Education in China: Theory and Practice. *International Journal of Engineering Applied Sciences and Technology*. 6 (1), 63-76.
- Türkmen, E.F., and Göncü, I.O. (2018). The Challenges Encountered in the Application of Kodaly Method in Turkey. *Journal of Education and Training Studies*. 6 (9), 39-45.
- Yanderm, S. (2015). Conceptual Theory of Music Teaching. *Fine Arts Journal Srinakharinwirot University*. 19 (2), 21-31.

การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวและความตั้งใจซื้อ
ผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบที่มีหลากหลายรสชาติของผู้บริโภคในเขต
เทศบาลนครขอนแก่นและอุดรธานี

**A Comparative Study of Ssnack Consumption Behavior and
Purchase Intention of Various Flavors Banana Chips from
Consumers
in Khon Kaen and Udon Thani Municipalities**

มนัชนา สังข์ศรีอินทร์

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Manatchaya Sungsi-in

Mahasarakham University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: manatchaya.s@mu.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดรสนิยมใหม่ของผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบ 2) เปรียบเทียบพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยว และความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบที่มีหลากหลายรสชาติของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่นและอุดรธานี และ 3) เปรียบเทียบความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบที่มีหลากหลายรสชาติหากมีวางจำหน่ายที่โรงพยาบาลศูนย์ ของผู้ชมภาพยนตร์โรงพยาบาลศูนย์ในเขตเทศบาลนครขอนแก่นและอุดรธานี การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยศึกษา รวบรวม รสนิยมของขนมขบเคี้ยวในตลาดจากที่เผยแพร่ออนไลน์และใช้การสำรวจโดยแบบสอบถามถึงชนิดของขนมขบเคี้ยวที่รับประทานเป็นประจำและความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบที่มีหลากหลายรสชาติจากกลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่มคือผู้บริโภคและผู้ชมภาพยนตร์โรงพยาบาลศูนย์ในเขตเทศบาลนครขอนแก่นและอุดรธานี กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของตัวแปรต่อเนื่องได้ขนาดตัวอย่างกลุ่มละ 120 คน ผลการวิจัยพบว่า ได้ความคิดรสนิยม 28 ความคิดพบว่าชนิดขนมขบเคี้ยวที่นิยมเลือกซื้อบริโภคได้แก่ มันฝรั่งทอดกรอบและที่ผู้บริโภคมากกว่าร้อยละ 50 เลือกซื้อบริโภคได้แก่ข้าวโพดคั่ว ข้าวเกรียบกุ้ง แคนหมู ขนมขบเคี้ยวจากถั่ว กล้วยฉาบและสาหร่ายปรุงรส กล้วยฉาบจึงเป็นขนมขบเคี้ยวที่มีผู้บริโภคส่วนใหญ่เลือกซื้อบริโภค ผู้บริโภคทั่วไปมีความตั้งใจซื้อกล้วยฉาบที่มีหลากหลายรสชาติในระดับอาจจะซื้อ 6 รสชาติ ในกลุ่มผู้บริโภค ผู้ดูภาพยนตร์ 7 รสชาติ พฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวและความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบที่มีหลากหลายรสชาติระหว่างผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่นกับในเขตเทศบาลอุดรธานีไม่แตกต่างกัน ความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบที่มี

หลากหลายรสชาติของ ของผู้ชมภาพยนตร์โรงภาพยนตร์ในเขตเทศบาลนครขอนแก่นและอุดรธานี ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: พฤติกรรมการบริโภค: ความตั้งใจซื้อ: ขนมขบเคี้ยว

Abstracts

The objectives of this research were to 1) explore new flavor ideas for banana chips, 2) compare snack consumption behavior and intention to purchase of various flavors banana chips of consumers in Khon Kaen and Udon Thani municipalities and 3) compare intention to purchase of various flavors banana chips of movie audiences in Khon Kaen and Udon Thani municipalities. Internet survey of market snack product flavor and questionnaires survey of snack consumption behavior and intention to purchase of various flavors banana chips were conducted. The samples were 4 groups of consumers and movie audiences in Khon Kaen and Udon Thani municipalities. Sample size 120 each was determined by using continuous variable formular. Results find that there are 28 snack flavor ideas which were then used in the questionnaire. The most snack consumers buy is potato chips and more than 50 percent of consumers buy pop corn, shrimp kapok, cript pork skin, legume snack, banana chips, and Nori seaweet. Banana chips is then a snack buy by large group of consumers. There are only 6 flavors that consumers in Khon Kaen and Udon Thani municipalities probably would buy and 7 flavors from the movie audiences. There are no differences in snack consumption behavior and intention to purchase of various flavor banana chips amongst consumers in Khon Kaen and Udon Thani municipalities. And there are no differences in intention to purchase of various flavor banana chips amongst movie audiences in Khon Kaen and Udon Thani municipalities.

Keywords: Consumption behavior; Purchase Intention; Snack

บทนำ

ขนมขบเคี้ยว (snack) คือ ผลิตภัณฑ์อาหารสำเร็จรูปประเภทขนมหรือของทานเล่นที่มีส่วนประกอบหลักจากแป้ง ธัญพืช หรือเนื้อสัตว์ แปรรูป และปรุงรส ผ่านกระบวนการทอด หรืออบให้มีความกรอบ สามารถเก็บรักษาได้นาน โดยมากมักมีรสเค็ม และหวาน (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2555 : 2) ประเภทขนมขบเคี้ยวที่มีส่วนแบ่งทางการตลาดสูง 9 ประเภท ได้แก่ 1) ขนมขึ้นรูป (Extrude) เป็นขนมที่ทำจากแป้งอบกรอบ และเพิ่มรสชาติโดยการปรุงรสด้วยส่วนผสม 2) มันฝรั่งทอดกรอบ (Potato Chip) เป็นขนมที่ผลิตจากมันฝรั่งหรือแป้งมันฝรั่ง ทอดเป็น แผ่นบางหรือแท่งยาวปรุงรสชาติ 3) อาหารว่างจากเนื้อปลาและปลาเส้น(Fish Snack) เป็นขนมที่ทำจากปลาที่ผ่านกระบวนการย่าง ปรุงรส 4) ถั่ว(Peanut) ได้แก่ ผลิตภัณฑ์จากถั่วประเภทต่างๆ เช่น ถั่วลิสง ถั่วลันเตา เม็ดมะม่วงหิมพานต์ อัลมอนต์ 5) ข้าวเกรียบกุ้ง (Prawn Cracker) เป็นขนมที่ทำจากแป้งและปรุงรสชาติกุ้ง 6) ข้าวอบกรอบ (Rice Cracker) เป็นขนมที่ทำจากข้าวหอมมะลิอบ

กรอบปรุงรส 7) ปลาหมึก (Cuttle Fish) ผลิตภัณฑ์ปลาหมึกปรุงรสต่างๆ 8) ข้าวโพดคั่ว (Popcorn) ผลิตภัณฑ์ข้าวโพดคั่วปรุงรสชาติต่างๆ เช่น รสเนย รสกาแฟ รสคาราเมล 9) สาหร่าย (Seaweed) ได้แก่ สาหร่ายทอด สาหร่ายอบ ปรุงรสชาติ (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2555 : 6) ส่วนแบ่งตลาดขนมขบเคี้ยวในประเทศไทยปี 2561 มีมูลค่า 44,152 ล้านบาท ปี 2564 มีมูลค่า 45,338 ล้านบาท โดยที่ผู้ครองตลาดสูงสุดเป็นผลิตภัณฑ์มันฝรั่งกรอบ มีแนวโน้มความต้องการขนมขบเคี้ยวหลากหลายรูปแบบ ทั้งจากผักและผลไม้เพื่อสุขภาพมากขึ้น (ศูนย์วิจัยเพื่ออุตสาหกรรมอาหาร, 2564 : 1) ในปัจจุบันอาหารว่างที่ผู้บริโภคนิยมรับประทานกันทั่วไปคือข้าวโพดคั่วที่วางขายในโรงภาพยนตร์และมันฝรั่งทอดกรอบที่วางขายตามห้างสรรพสินค้าและร้านสะดวกซื้อ ผลิตภัณฑ์อาหารว่างทั้งสองชนิดนี้มีการพัฒนารสชาติอย่างต่อเนื่อง

กล้วย (Banana) เป็นพืชล้มลุกขนาดใหญ่สามารถเจริญเติบโตได้ดีในทุกภาคของประเทศไทย จัดอยู่ในวงศ์ *Musaceae* มีชื่อวิทยาศาสตร์ว่า มีหลากหลายชนิด แต่สายพันธุ์ที่นิยมปลูกเพื่อเป็น การค้าในประเทศ มีอยู่ 3 ชนิด คือ กล้วยน้ำว้า *Musa ABB cv. Kluai 'Namwa'* กล้วยไข่ *Musa sapientum Linn. 'Kluai Khai'* และกล้วยหอม *Musa sapientum L.* กล้วยเป็นผลไม้ที่มีคุณค่าทางโภชนาการสูง ซึ่งนอกจากบริโภคสดแล้ว ยังสามารถนำกล้วยมาแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชนิดต่างๆ กล้วยสามารถแปรรูปได้ง่ายและมีผลผลิตตลอดปี ผลิตภัณฑ์ที่นิยมแปรรูปมากได้แก่ กล้วยฉาบ กล้วยตาก กล้วยอบเนย กล้วยกวน แป้งกล้วย และ กล้วยในน้ำเชื่อมบรรจุกระป๋อง (กรมวิทยาศาสตร์บริการ, 2560 : 16) กล้วยนิยมปลูกมากขึ้นในประเทศ เป็นพืชที่ใช้น้ำน้อย ผลผลิตใช้ได้ทุกส่วน ต้นทุนการปลูกต่อไร่ต่ำ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือปลูกมากในจังหวัดอุดรธานี หนองคาย เลย และขอนแก่น ในจังหวัดอุดรธานีมีพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า 2,437 ไร่และกล้วยหอม 199 ไร่ แหล่งรับซื้อได้แก่ตลาดค้าส่ง ตลาดท้องถิ่น ผู้แปรรูปและร้านค้าทั่วไป (สำนักงานจังหวัดอุดรธานี, 2563 : 10) มีวิสาหกิจชุมชนที่ผลิตกล้วยฉาบขายมากแต่ยังเป็นระดับครัวเรือนที่ไม่ได้รับการยกระดับ และยังมี การศึกษาเกี่ยวกับความต้องการในรสชาติที่เป็นต้องการจากผู้บริโภค ผู้แปรรูปส่วนใหญ่ปรุงรสชาติตามที่มี วัตถุดิบเครื่องปรุงรสขายในท้องตลาดทั่วไป

เพื่อสร้างนวัตกรรมให้ผู้ประกอบการผลิตกล้วยฉาบในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยการพัฒนา ผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบให้มีรสชาติหลากหลายตามความต้องการของผู้บริโภคผลที่ได้จากการศึกษานี้ ทำให้ทราบ รสชาติใหม่นี้อาจนำมาใช้เป็นรสชาติของกล้วยฉาบ นำไปแนะนำกับผู้ประกอบการแปรรูปกล้วยฉาบ เพื่อใช้ในการ พัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อยกระดับผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบเพื่อยกระดับให้เป็นผลิตภัณฑ์ขนมขบเคี้ยวที่มีส่วนแบ่ง ตลาดเพิ่มขึ้น วางจำหน่ายได้ใน ห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ และขยายตลาดให้สามารถเป็นส่วนหนึ่งของอาหาร ว่างที่จำหน่ายหน้าโรงภาพยนตร์ หรือบริโภคระหว่างชมภาพยนตร์เพื่อเพิ่มมูลค่าสร้างรายได้ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดรวบรัดใหม่ของกลุ่ม
2. เพื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยว และความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์กลุ่มที่มีหลากหลายรสชาติของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่นและอุดรธานี
3. เพื่อเปรียบเทียบความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์กลุ่มที่มีหลากหลายรสชาติหากมีวงจำหน่ายที่โรงพยาบาลศูนย์ ของผู้ชมภาพยนตร์โรงพยาบาลศูนย์ในเขตเทศบาลนครขอนแก่นและอุดรธานี

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างของงานวิจัยนี้มี 4 กลุ่ม ได้แก่ ผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่น ผู้บริโภคในเขตเทศบาลอุดรธานีผู้ที่เคยรับประทานขนมขบเคี้ยว ผู้ชมภาพยนตร์โรงพยาบาลศูนย์ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น และผู้ชมภาพยนตร์โรงพยาบาลศูนย์ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรแน่นอน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตรของตัวแปร

ต่อเนื่องของ Cochran ในปี 1977 (Barlett, Kotrlik & Higgins, 2001 : 46) ในการคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างครั้งนี้ ดังในสมการที่ (1) และใช้สมการที่ (2) สำหรับเพื่อปรับสูตรเมื่อขนาดกลุ่มตัวอย่างเกินร้อยละ 5 ของประชากร

$$n_0 = \frac{(t^2)(s^2)}{d^2} \quad (1)$$

$$n_0 = \frac{n_0}{(1+n_0 / \text{population})}$$

กำหนดค่า ได้ดังนี้

เมื่อ n_0	คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
n	คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เมื่อ n_0 ที่ได้จากสมการที่ (1) มีค่าเกินร้อยละ 5 ของประชากร
t	คือ ค่าระดับอัลฟา ที่ระดับ 0.25 ของแต่ละส่วนมีค่าเท่ากับ 1.96 โดยเป็นระดับ

- s ของความเสี่ยงที่สามารถยอมรับข้อผิดพลาดได้
คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งกำหนดที่ 1.167
d คือ ส่วนต่างที่ยอมรับได้สำหรับข้อผิดพลาดของกลุ่มตัวอย่าง สำหรับข้อมูลตัวแปร
ต่อเนื่องเป็นจำนวน 7 ทางเลือก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.03×7 (ระดับของมาตรวัด)

สามารถคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

$$n_0 = \frac{(1.96)^2 \times (1.167)^2}{(0.03 \times 7)^2} = 118.64 \text{ คน}$$

เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน และคาดว่าจำนวน กลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้จากจากสูตรไม่เกิน 5% ของประชากรจึงไม่ได้ใช้สูตรที่ (2) และปรับขนาดตัวอย่างเป็น 120 คนสำหรับแต่ละกลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยดำเนินการ ดังนี้
แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ **ตอนที่ 1** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบ
แบบสอบถาม **ตอนที่ 2** เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของผู้บริโภคในการรับประทานขนมขบ
เคี้ยว ใช้มาตรวัดแบบมาตรนามบัญญัติ (Nominal Scale) **ตอนที่ 3** เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความ
ตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบที่มีหลากหลายรสชาติ หากมีวงจำหน่ายที่ห้างสรรพสินค้าที่ซื้อขนมขบเคี้ยวเป็น
ประจำใช้มาตรความตั้งใจซื้อ 7 ระดับของเป็นมาตรวัด ตามหลักของ theory of planned behavior
(Fishbein & Ajzen, 2010 : 449) ดังนี้ 7 = จะซื้อแน่นอน 6 = น่าจะซื้อ 5 = อาจจะซื้อ 4 = อาจจะซื้อ
หรือไม่ซื้อ 3 = อาจจะไม่ซื้อ 2 = น่าจะไม่ซื้อ 1 = จะไม่ซื้อแน่นอน

ในกลุ่มตัวอย่าง ผู้ชมภาพยนตร์โรงภาพยนตร์ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น และผู้ชมภาพยนตร์โรง
ภาพยนตร์ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี นั้นใช้คำถามตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และ ในตอนที่ 2
เป็นแบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบที่มีหลากหลายรสชาติหากมีวงจำหน่ายที่
โรงภาพยนตร์ กำหนดเกณฑ์การแปลผลในแต่ละช่วงคะแนน ใช้สูตรการหาค่าเฉลี่ยแบบอันตรภาคชั้น
(กัลยา วานิชย์บัญชา, 2550 : 46) คำนวณได้จากสูตรดังนี้

$$\text{ระดับค่าเฉลี่ย} = (\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}) \div \text{จำนวนชั้น}$$

$$0.86 = 7 - 1 \div 7$$

คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ	1.00-1.86	หมายถึงจะไม่ซื้อแน่นอน
คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ	1.87-2.72	หมายถึงน่าจะซื้อ
คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ	2.73-3.58	หมายถึงอาจจะซื้อ
คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ	3.59-4.44	หมายถึงอาจจะซื้อหรือไม่ซื้อ
คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ	4.45-5.30	หมายถึงอาจจะซื้อ
คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ	5.31-6.16	หมายถึงน่าจะซื้อ

คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 6.17-7.00 หมายถึงจะซื้อแน่นอน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามโดยวิธีตามสะดวกดังนี้ ผู้วิจัยทำการแจกแบบลิงค์สอบถาม กลุ่มประชากรในเทศบาลนครขอนแก่นและเทศบาลอุดรธานี ที่ห้างสรรพสินค้า หน้าร้านสะดวกซื้อ และตลาดนัด ช่วงเวลาตั้งแต่ 10:00-18:00 น. ป็นการทำแบบสอบถามออนไลน์ผ่านกูเกิลฟอร์มทำผ่านไอแพดและโทรศัพท์มือถือ สำหรับกลุ่มตัวอย่างผู้ชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ในเขตเทศบาลนครขอนแก่นและอุดรธานี แจกลิงค์แบบสอบถามกับผู้ชมภาพยนตร์ที่รอนำโรงภาพยนตร์ หลังออกจากโรงภาพยนตร์ และในห้างสรรพสินค้าชั้นใกล้เคียงกับโรงภาพยนตร์ทั้งสองจังหวัด ตรวจสอบความถูกต้องความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามไปวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) สำหรับ Window Version โดยมีรายละเอียด ดังนี้

แบบสอบถามตอนที่ 1 และ 2 วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) แบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อมูลเกี่ยวกับความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบที่มีหลากหลายรสชาติวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

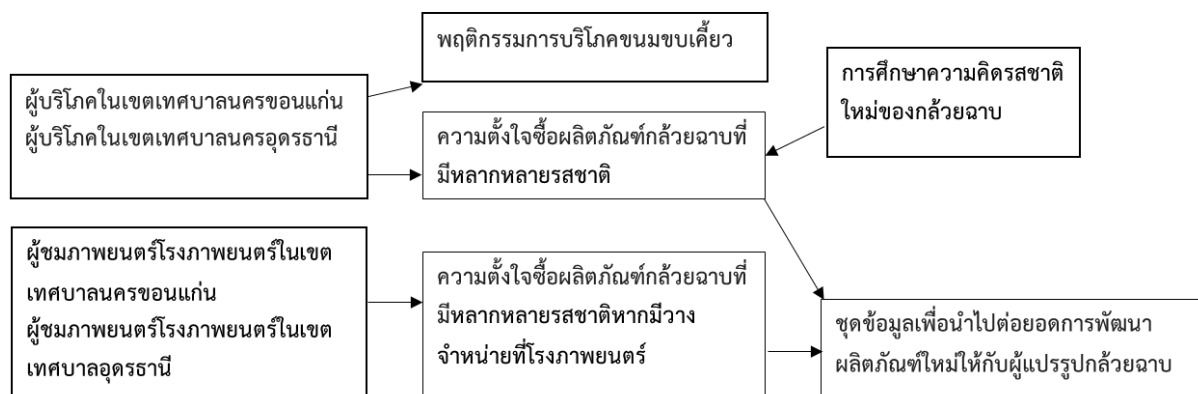
4.2 การเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยว และความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบที่มีหลากหลายรสชาติของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่นและอุดรธานี

นำข้อมูลที่ได้ในส่วนที่ 2 และ 3 มาเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่นและอุดรธานีโดยใช้สถิติ Chi-square และ t-test

4.3 การเปรียบเทียบ และความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบที่มีหลากหลายรสชาติของผู้ชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ในเขตเทศบาลนครขอนแก่นและอุดรธานี การเปรียบเทียบ และความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบที่มีหลากหลายรสชาติของผู้ชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ในเขตเทศบาลนครขอนแก่นและอุดรธานี ใช้สถิติ t-test

กรอบแนวคิดในการวิจัย

เพื่อให้ได้ข้อมูลเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ผู้วิจัยได้ นำแนวคิดความเข้าใจพฤติกรรมผู้บริโภค (Kotler, P. and Keller, K.L., 2016 : 194) และ ทฤษฎีการวางแผนการศึกษาพฤติกรรมผู้บริโภค (Fishbein, M. and Ajzen, I. 2010 : 449) มากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย แสดงผลการวิจัยได้ดังนี้

1.ผลศึกษาความคิดรสชาติใหม่ของผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบ

เมื่อศึกษารสชาติของขนมขบเคี้ยวต่างๆ พบว่าพบมีการพัฒนารสสำหรับข้าวโพดคั่ว ขนมขบเคี้ยว และมันฝรั่งทอดมาก รวบรวมจากรสชาติที่มีจำนวนซ้ำในแต่ละฐานข้อมูลออนไลน์ ได้ 28 รสแสดงดังตารางที่ 1 นำรายชื่อรสชาติต่างๆไปสร้างแบบสอบถามความตั้งใจซื้อ

ตารางที่ 1 ชื่อความคิดรสชาติใหม่ของผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบ

ชื่อรสชาติ	ชื่อรสชาติ	ชื่อรสชาติ	ชื่อรสชาติ
1.คาราเมล	8.กาแฟ	15.มายองเนส	22.น้ำพริกเผา
2.คาราเมลฟักทอง เครื่องเทศ (pumpkin caramel all spice)	9.น้ำผึ้ง	16.โนริ สาหร่าย	23.ซอส พริกศรีราชา
3. คาราเมลถั่วลิสงบด	10.น้ำผึ้งมะนาวจัด	17.วาซาบิ	24.พริกกรอบคั่วงา
4. คาราเมลคอฟฟี่	11.ท็อปปิ้ง	18.ซอสหมอลำ	25.แกงเผ็ด (Curry)

5.ช็อกโกแลต	12.กะทิหวาน (sweet coconut milk)	19.บาร์บีคิว	26.ลาบ
6.ไวท์ช็อกโกแลตเปปเปอร์มินต์	13.แอปเปิ้ลอบเชย	20.พิซซ่า	27.แจ่วบอง
7.ดาร์กช็อกโกแลตคาราเมล	14.ซีส (เนยแข็ง)	21.สะเต๊ะ	28.ต้มยำกุ้ง

2. ผลการศึกษาพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่นและอุดรธานี

2.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการศึกษาพบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุตั้งแต่ ต่ำกว่า 20 ปี ไปจนถึง 60 ปี อยู่ในวัยที่มีกำลังซื้อ เป็นผู้บริโภคขนมขบเคี้ยวเป็นประจำ แสดงดังตารางที่ 2

2.2 ผลพฤติกรรมผู้บริโภคชนิดของขนมขบเคี้ยวที่ผู้บริโภคเลือกบริโภคเป็นประจำ

จากชนิดขนมขบเคี้ยวตามนิยามของศูนย์วิจัยกสิกรไทย (2555 : 3) ระบุ และสำรวจจากตลาดนำมาสอบถามพฤติกรรมผู้บริโภคตามแบบสอบถาม มีด้วยกัน 16 ชนิด พบว่ามี 11 ชนิดที่มีร้อยละการตอบมากกว่า ร้อยละ 30 แสดงดังตารางที่ 3 และสถานที่ซื้อเป็นประจำได้แก่ ซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านสะดวกซื้อ โรงภาพยนตร์ และร้านโชห่วยใกล้บ้าน เป็นสถานที่เลือกตอบมากที่สุด 4 ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (กลุ่มละ 120 คน)

1.ผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่น			2.ผู้บริโภค ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี		
เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หญิง	65	54.17	หญิง	72	60.00
ชาย	55	45.83	ชาย	48	40.00
อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	26	21.67	ต่ำกว่า 20 ปี	28	23.33
21-30 ปี	48	40.00	21-30 ปี	52	43.33
31-40 ปี	21	17.50	31-40 ปี	33	27.50
41-50 ปี	20	16.67	41-50 ปี	7	5.83

51-60 ปี	5	4.17	51-60 ปี	28	23.33
3.ผู้ชมภาพยนตร์ ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น			4.ผู้ชมภาพยนตร์ ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี		
เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หญิง	73	60.83	หญิง	75	62.50
ชาย	47	39.17	ชาย	45	37.50
อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 20 ปี	23	19.17	ต่ำกว่า 20 ปี	18	15.00
21-30 ปี	66	55.00	21-30 ปี	63	52.50
31-40 ปี	24	20.00	31-40 ปี	21	17.50
41-50 ปี	7	5.83	41-50 ปี	18	15.00
51-60 ปี	-	-	51-60 ปี	-	-

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละชนิดขนมขบเคี้ยวที่ตัวอย่างผู้บริโภคเลือกซื้อบริโภคเป็นประจำ

ลำดับ	ผู้บริโภคในเขตเทศบาลนคร ขอนแก่น			ผู้บริโภคในเขตเทศบาลนคร อุดรธานี			ผู้บริโภคในเขตเทศบาลนคร ขอนแก่น และอุดรธานี		
	ชนิดขนม ขบเคี้ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ชนิดขนม ขบเคี้ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ชนิดขนม ขบเคี้ยว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	มันฝรั่ง ทอดกรอบ	80	66.67	มันฝรั่ง ทอดกรอบ	84	70.00	มันฝรั่ง ทอดกรอบ	164	68.33
2	ข้าวโพดคั่ว	68	56.67	ข้าวโพดคั่ว	73	60.83	ข้าวโพดคั่ว	141	58.75
3	กล้วยฉาบ	60	50.00	ข้าวเกรียบ กุ้ง	66	55.00	ข้าวเกรียบ กุ้ง	133	55.42
4	ข้าวเกรียบ กุ้ง	67	55.83	แคบหมู	66	55.00	แคบหมู	133	55.42
5	แคบหมู	67	55.83	ถั่ว	65	54.17	ถั่ว	130	54.17
6	ถั่ว	65	54.17	กล้วยฉาบ	63	52.50	กล้วยฉาบ	123	51.25
7	ขนมขึ้นรูป	51	42.50	สาหร่าย	61	50.83	สาหร่าย	117	48.75

8	แมลงทอด กรอบ	59	49.17	แมลงทอด กรอบ	60	50.00	แมลงทอด กรอบ	119	49.58
9	สาหร่าย	56	46.67	ขนมขึ้นรูป	56	46.67	ขนมขึ้นรูป	107	44.58
10	ปลาหมึก	50	41.67	ปลาหมึก	48	40.00	ปลาหมึก	98	40.83
11	ปลาเส้น	42	35.00	ปลาเส้น	44	36.67	ปลาเส้น	86	35.83

ผลการศึกษาพบว่าชนิดขนมขบเคี้ยวที่ผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่นและอุดรธานีนิยมเลือกซื้อบริโภคได้แก่ มันฝรั่งทอดกรอบ และที่ผู้บริโภคมากกว่าร้อยละ 50 เลือกซื้อบริโภคได้แก่ข้าวโพดคั่ว ข้าวเกรียบกุ้ง แคนหมู ขนมขบเคี้ยวจากถั่ว ถั่วฝักยาว และสาหร่าย ถั่วฝักยาวจึงเป็นขนมขบเคี้ยวที่มีผู้บริโภคส่วนใหญ่เลือกซื้อบริโภค

2.3 ผลการศึกษาพฤติกรรมของผู้ชมภาพยนตร์โรงภาพยนตร์ในเขตเทศบาลนครขอนแก่นและอุดรธานี

จำนวนและร้อยละของรสนชาติป๊อปคอร์นที่รับประทานในโรงภาพยนตร์ เป็นประจำของผู้ชมภาพยนตร์ แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของรสนชาติข้าวโพดคั่ว (ป๊อปคอร์น) ที่รับประทานในโรงหนังเป็นประจำ

ลำดับ	ผู้ชมภาพยนตร์ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น			ผู้ชมภาพยนตร์ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี			ผู้ชมภาพยนตร์ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น และอุดรธานี		
	รสนชาติของข้าวโพดคั่ว	จำนวน (คน)	ร้อยละ	รสนชาติของข้าวโพดคั่ว	จำนวน (คน)	ร้อยละ	รสนชาติของข้าวโพดคั่ว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	คาราเมล	51	43.33	คาราเมล	57	47.50	คาราเมล	109	45.42
2	ชีส	31	25.83	ชีส	29	24.17	ชีส	60	25.00
3	ปาปริก้า	22	18.33	ปาปริก้า	18	15.00	ปาปริก้า	40	16.67
4	ออริจินอล (เนย)	15	12.50	ออริจินอล (เนย)	16	13.33	ออริจินอล (เนย)	31	12.92

ผลการศึกษาพบว่ารสนชาติของข้าวโพดคั่ว (ป๊อปคอร์น) ที่รับประทานในโรงหนังเป็นประจำคือคาราเมล รองลงมาได้แก่ชีส ปาปริก้า และออริจินอล

ตารางที่ 5 ร้อยละการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบหลากหลายรสชาติไปรับประทานระหว่างชมภาพยนตร์

	ผู้ชมภาพยนตร์ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น			ผู้ชมภาพยนตร์ในเขตเทศบาลนครอุดรธานี			ผู้ชมภาพยนตร์ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น และอุดรธานี		
	การตัดสินใจซื้อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	การตัดสินใจซื้อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ	การตัดสินใจซื้อ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1	ไม่ซื้อแน่นอน	0	0.00	ไม่ซื้อแน่นอน	0	0.00	ไม่ซื้อแน่นอน	0	0.00
2	อาจจะไม่ซื้อ	13	10.83	อาจจะไม่ซื้อ	15	12.50	อาจจะไม่ซื้อ	28	11.67
3	ไม่แน่ใจ	52	43.33	ไม่แน่ใจ	53	44.17	ไม่แน่ใจ	105	43.75
4	อาจจะซื้อ	47	39.17	อาจจะซื้อ	45	37.50	อาจจะซื้อ	92	38.33
5	ซื้อแน่นอน	8	6.67	ซื้อแน่นอน	7	5.83	ซื้อแน่นอน	15	6.25

ผลการศึกษาพบว่าผู้ชมภาพยนตร์มีความตั้งใจที่จะซื้อกล้วยฉาบหลากหลายรสชาติไปรับประทานระหว่างชมภาพยนตร์ในระดับ อาจจะซื้อและ ซื้อแน่นอนรวมกันถึง ร้อยละ 44.58

3. ผลศึกษาความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบหลากหลายรสชาติของผู้บริโภคและผู้ชมภาพยนตร์โรงภาพยนตร์ในเขตเทศบาลนครขอนแก่นและอุดรธานี

ผลการศึกษารสชาติผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่นตั้งใจซื้อกล้วยฉาบที่มีหลากหลายรสชาติในระดับอาจจะซื้อ แสดงในตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ผลศึกษาความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบที่มีหลากหลายรสชาติของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่น

รสชาติ	เทศบาลนครขอนแก่น		เทศบาลนครอุดรธานี		ทั้งหมด		
	กลุ่มผู้บริโภค	กลุ่มผู้ชมภาพยนตร์	กลุ่มผู้บริโภค	กลุ่มผู้ชมภาพยนตร์	กลุ่มผู้บริโภค	กลุ่มผู้ชมภาพยนตร์	รวมทั้ง
จำนวนผู้ตอบ	120	120	120	120	240	240	480
1.คาราเมล	5.28 (7)	5.48	5.11	4.99	5.19 (7)		5.24 (7)
2.คาราเมลฟักทองเครื่องเทศ						5.30	
3. คาราเมลถั่วลิสงบด		4.83				4.63	4.50
4. คาราเมลคอฟฟี่					4.98 (7)		
5.ช็อกโกแลต	5.06 (7)	4.88	4.91 (7)			4.93 (7)	4.95 (7)
6.ไวท์ช็อกโกแลตเปปเปอร์มินต์					4.81 (7)		
7.ดาร์กชอคโกแลต คาราเมล		4.77 (7)	4.95 (7)			4.82 (7)	4.81 (7)
8.กาแฟ					4.89		
9.น้ำผึ้ง	5.03 (7)	4.84	4.75	4.63		4.84	4.56
10.มายองเนส					4.65 (7)		
11.โนริ สาหร่าย	4.51	4.78 (7)	4.78 (7)			4.78 (7)	4.71 (7)
12.บาร์บีคิว	4.83 (7)	4.82	4.53		4.73	4.69	4.70

ผลการศึกษาพบว่า ความสนใจที่จะซื้อผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบที่มีรสชาติต่างๆ (N=480) ที่มีผู้ตอบในระดับคะแนนอาจจะซื้อ (คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.45-5.30) และค่านิยมที่ระดับ 7 จะซื้อแน่นอน ได้แก่ รสชาติ คาราเมล (คะแนนเฉลี่ย 5.24) ช็อกโกแลต (คะแนนเฉลี่ย 4.95) ดาร์กช็อกโกแลตคาราเมล (คะแนนเฉลี่ย 4.81) โนริ สาหร่าย (คะแนนเฉลี่ย 4.71)

4. ผลการเปรียบเทียบพฤติกรรมกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยว และความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบที่มีหลากหลายรสชาติของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่นและอุดรธานี

1. ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยว ระหว่างผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่นกับผู้บริโภคในเขตเทศบาลอุดรธานี จากทั้ง 2 ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

2. ความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบที่มีหลากหลายรสชาติของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่นและผู้บริโภคในเขตเทศบาลอุดรธานีไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า Sig (2-tailed) มากกว่า α (0.05) ของการทดสอบแบบ Independent Samples T Test ของทั้ง 28 รสชาติ

5. ผลการเปรียบเทียบความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบที่มีหลากหลายรสชาติของผู้ชมภาพยนตร์โรงภาพยนตร์ในเขตเทศบาลนครขอนแก่นและอุดรธานี

ความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบที่มีหลากหลายรสชาติของผู้ชมภาพยนตร์ในเขตเทศบาลนครขอนแก่นและผู้บริโภคในเขตเทศบาลอุดรธานีไม่แตกต่างกัน โดยมีค่า Sig (2-tailed) มากกว่า α (0.05) ของการทดสอบแบบ Independent Samples T Test ของทั้ง 28 รสชาติ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ชนิดของขนมขบเคี้ยวที่รับประทานเป็นประจำของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครทั้ง 2 จังหวัด (N=240) ที่มีผู้ตอบมากกว่าร้อยละ 50 ได้แก่ มันฝรั่งทอดกรอบ ร้อยละ 68.3 ข้าวโพดคั่วร้อยละ 58.8 ข้าวเกรียบกุ้งร้อยละ 55.4 แคนหมู ร้อยละ 54.4 ถั่วร้อยละ 54.2 และกล้วยฉาบร้อยละ 51.25 ตามลำดับ แสดงว่ากล้วยฉาบเป็นขนมขบเคี้ยวที่มีผู้บริโภคส่วนใหญ่เลือกซื้อบริโภค จึงมีโอกาที่จะพัฒนาตลาดต่อไป สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ส่วนแบ่งตลาด พบว่า ขนมขบเคี้ยวประเภทมันฝรั่งทอดเป็นผู้ครองตลาดตลอดมาตั้งแต่ปี 2565- 2564 โดยในปี 2564 มันฝรั่งทอดมีส่วนแบ่งตลาดในประเทศเป็นอันดับหนึ่ง ร้อยละ 38.5 รองลงมาได้แก่กลุ่มขนมขึ้นรูป ถั่ว ปลาเส้น และสาหร่ายที่มีส่วนแบ่งตลาด ร้อยละ 30.2 12.2 8.2 และ 6 ตามลำดับ (มาเก็ตเทียร์, 2565 : 1) ผู้บริโภคซื้อขนมขบเคี้ยวจาก ซูเปอร์มาร์เก็ต ร้านสะดวกซื้อ โรงภาพยนตร์ และร้านโชห่วยใกล้บ้านเป็นประจำ สอดคล้องกับรายงานของสุชาติ เกตุน้อย (2561 : 68) พฤติกรรมในการซื้อขนมขบเคี้ยวของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลนิยมเลือกซื้อขนมขบเคี้ยว

จากร้านสะดวกซื้อ เช่น 7-11, Family Mart มากเป็นอันดับหนึ่ง คิดเป็นร้อยละ 69.14 รองลงมาคือ ร้านขายของชำทั่วไปร้อยละ 21.98 และซูเปอร์มาร์เกต เช่น Tops, Food Land, Villa Market, BigC ตามลำดับ

2. ผลการตอบแบบสำรวจ ชนิดของขนมขบเคี้ยวที่ซื้อหน้าโรงภาพยนตร์หรือซื้อเพื่อรับประทานในระหว่างดูภาพยนตร์ พบว่า ผู้ชมภาพยนตร์ในเขตเทศบาลนครขอนแก่น และอุดรธานี มีพฤติกรรมซื้อ ข้าวโพดคั่วมากที่สุด ร้อยละ 90.63 และ 97.56 ตามลำดับ โดยเหตุผลคือ มีจำหน่ายหน้าโรงภาพยนตร์และโรงภาพยนตร์ส่วนใหญ่ไม่ให้นำอาหารจากภายนอกเข้าไป ส่วนร้อยละที่ไม่ได้ซื้อข้าวโพดคั่ว คือบริโภคแต่เครื่องดื่ม และไม่ให้นำอาหารเข้าไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนม์มิภา ขวัญจรัส (2560 : 7) ศึกษาปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดที่มีต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์ เมื่อศึกษาปัจจัยด้านผลิตภัณฑ์เกี่ยวข้องกับขนมขบเคี้ยว พบว่ามี ค่าเฉลี่ยของระดับ ความคิดเห็นในเรื่องอาหารและเครื่องดื่มมีความหลากหลายต่ำที่สุด (ค่าเฉลี่ย 3.04 : เห็นด้วยปานกลาง) ในโรงภาพยนตร์บางเครือไม่อนุญาตให้นำอาหารจากเครื่องดื่มจากภายนอกเข้าไป ผลิตภัณฑ์อาหารที่มีจำหน่ายเป็นหลักได้แก่ ข้าวโพดคั่ว น้ำอัดลม น้ำดื่มและลูกอม

3. ผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่นและอุดรธานีตั้งใจซื้อกล้วยฉาบที่มีหลากหลายรสชาติในระดับอาจจะซื้อมีเพียง 6 รสชาติเท่านั้นได้แก่ คาราเมล ช็อกโกแลต น้ำผึ้ง ดาร์กช็อกโกแลตคาราเมล บาร์บีคิว และ โนรี สหรัย ผู้ดูภาพยนตร์โรงภาพยนตร์ในเขตเทศบาลนครขอนแก่นและอุดรธานี ตั้งใจซื้อกล้วยฉาบที่มีหลากหลายรสชาติในระดับอาจจะซื้อมี 7 รสชาติได้แก่คาราเมล ช็อกโกแลต น้ำผึ้ง ดาร์กช็อกโกแลต คาราเมล โนรี สหรัย บาร์บีคิว คาราเมลถั่วลิสงบด ด้วย กล้วยฉาบรสทั่วไปหวานรสชาติที่ผู้บริโภคมีคะแนนมากไปทางรสที่มีความหวาน

4. ความสนใจที่จะซื้อผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบที่มีรสชาติต่างๆ (N=480) ที่มีผู้ตอบในระดับคะแนนอาจจะซื้อ (คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 4.45-5.30) และค่าฐานนิยมที่ระดับ 7 จะซื้อแน่นอน ได้แก่ รสชาติ คาราเมล (คะแนนเฉลี่ย 5.24) ช็อกโกแลต (คะแนนเฉลี่ย 4.95) ดาร์กช็อกโกแลตคาราเมล (คะแนนเฉลี่ย 4.81) โนรี สหรัย (คะแนนเฉลี่ย 4.71) แสดงถึงโอกาสของการพัฒนากล้วยฉาบให้มีหลากหลายรสชาติ โดยการเพิ่มรสชาติเหล่านี้

5. ผลการศึกษาพบว่าพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยว ระหว่างผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่นกับผู้บริโภคในเขตเทศบาลอุดรธานี ไม่แตกต่างกัน และอายุไม่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยว ความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบที่มีหลากหลายรสชาติระหว่างผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่นและผู้บริโภคในเขตเทศบาลอุดรธานีและระหว่างผู้ชมภาพยนตร์ทั้ง 2 จังหวัด ไม่แตกต่างกัน ด้วยปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมผู้บริโภคได้แก่ปัจจัยทางวัฒนธรรม และปัจจัยทางสังคม โดย ผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่น

และอุดรธานี มีวัฒนธรรมและสังคมคล้ายกัน จึงทำให้พฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้าไม่แตกต่างกัน Kotler, P and Keller, K.L (2016) : 179-181.

แสดงถึงโอกาสที่จะผลิตสินค้าชนิดเดียวกันใช้กลยุทธ์ทางการตลาดเดียวกันสำหรับตลาดผู้บริโภคส่วนใหญ่ทั้ง 4 กลุ่มที่มาจากวัฒนธรรมเดียวกันได้

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาเปรียบเทียบพฤติกรรมการบริโภคขนมขบเคี้ยวและความตั้งใจซื้อผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบที่มีหลากหลายรสชาติของผู้บริโภคในเขตเทศบาลนครขอนแก่นและอุดรธานี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลสำรวจผู้ชมภาพยนตร์มีความตั้งใจที่จะซื้อกล้วยฉาบหลากหลายรสชาติไปรับประทานระหว่างชมภาพยนตร์ในระดับ อาจจะซื้อและ ซื้อแน่นอนรวมกันถึง ร้อยละ 44.58 จึงแสดงถึงโอกาสของกล้วยฉาบหลากหลายรสชาติที่จะเป็นขนมขบเคี้ยวในโรงภาพยนตร์ได้ ข้อมูลรสชาติที่ได้จากผลสำรวจของงานวิจัยนี้ วิสาหกิจชุมชนแปรรูปกล้วย หรือวิสาหกิจชุมชนแปรรูปอาหารในเขตจังหวัดอุดรธานี ขอนแก่น และภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน สามารถนำไปขยายสายการผลิตผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบรสต่างๆ ขยายตลาดได้ และผู้ประกอบการโรงภาพยนตร์อาจพิจารณานำผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบจำหน่ายเป็นสินค้าของโรงภาพยนตร์ได้

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไป

1. ควรมีการศึกษา เกี่ยวกับปัจจัยด้านประชากรศาสตร์และสถานการณ์ปัจจุบันที่ส่งผลกระทบต่อพฤติกรรมการซื้อและปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดเพื่อสร้างกลยุทธ์สำหรับผลิตภัณฑ์กล้วยฉาบของกลุ่มผู้แปรรูปต่างๆ เพื่อให้เกิดความมั่นใจและความยั่งยืนในการขายผลิตภัณฑ์

2. นำรสชาติที่มีแนวโน้มของการตัดสินใจซื้อ นำไปพัฒนาสูตรตามกระบวนการพัฒนาผลิตภัณฑ์และทดสอบความชอบและการยอมรับทางประสาทสัมผัส เพื่อยืนยันรสชาติที่เป็นที่พึงพอใจของผู้บริโภคพัฒนารูปแบบการนำเสนอผลิตภัณฑ์ และออกแบบพัฒนาบรรจุภัณฑ์ให้ทันสมัย เพื่อยกระดับให้สามารถขายในธุรกิจสมัยใหม่ (Modern trade) หรือช่องทางออนไลน์ได้

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2550). *การวิเคราะห์สถิติ:สถิติสำหรับการบริหารและวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กรมวิทยาศาสตร์บริการ. (2560). ประมวลสารสนเทศพร้อมใช้ เรื่องการแปรรูปกล้วย (Banana Processing). สำนักหอสมุดกรมวิทยาศาสตร์บริการ กรมวิทยาศาสตร์บริการ กรุงเทพมหานคร. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2565. แหล่งที่มา: <http://siweb1.dss.go.th/repack/fulltext/IR%2042.pdf>
- ชนม์มีภา ขวัญจารุ. (2560). *ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจชมภาพยนตร์ในโรงภาพยนตร์เครือเอเพ็กซ์ ของผู้บริโภคในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มาเก็ตเทียร์ออนไลน์. (2564). ตลาดขนมขบเคี้ยวอย่างมันฝรั่ง ที่ปีนี้เลยขอแตกแบรนด์ใหม่ ส่ง “เลย์แมกซ์” มาทำตลาด. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2565. แหล่งที่มา: <https://marketeeronline.co/archives/213782>
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2555). *บทวิเคราะห์เศรษฐกิจอุตสาหกรรมอาหาร : ขนมขบเคี้ยว*. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 24 มิถุนายน 2565. แหล่งที่มา: <https://www.kasikornresearch.com/th/analysis/k-econ/Pages/30534.aspx>
- ศูนย์วิจัยเพื่ออุตสาหกรรมอาหาร. (2564). *ส่วนแบ่งตลาดอาหารในประเทศไทย ส่วนแบ่งขนมขบเคี้ยวในปี 2564*. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 17 มิถุนายน 2565. แหล่งที่มา: <http://fic.nfi.or.th/FoodMarketShareInThailandDetail.php?id=362>
- สำนักงานจังหวัดอุดรธานี. (2563). *รายงานผลการดำเนินงานของจังหวัดอุดรธานี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 (Annual Report 2020)*. ศาลากลางจังหวัดอุดรธานี
- สุชาดา เกตุน้อย. (2561). *ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการซื้อขนมขบเคี้ยวและปัญหา Asymetric Information ของบรรจักษ์*. การค้นคว้าอิสระปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
- Bartlett, James E., Kotlik, Joe W. and Higgins, Chadwick C. (2001). Organizational Research: Determining Appropriate Sample Size in Survey Research. *Information Technology, Learning, and Performance Journal*, 19 (1), 43-50.
- Fishbein, M., and Ajzen, I. (2010). *Predicting and changing behavior: The reasoned action approach*. New York: Psychology Press.
- Kotler, P. and Keller, K L. (2016). *Marketing Management*, (15th Global ed). Pearson Education Ltd. Essex.

พฤติกรรมการใช้บริการสินเชื่อรถยนต์และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมอง
ของลูกค้าที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการสินเชื่อรถยนต์
ของผู้บริโภคในจังหวัดขอนแก่น

**The Behavior of Using Car Loan Service and the Marketing Mix Factors in
Customers' Perspectives that Influence Decision to Select a Car to Cash
Loan of Consumers in KhonKaen Province**

ณัฐธิดา เตือนจันทิก และบุษกรณ ลีเจียวะระ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Nattida Tueanchanthuek and Bussagorn Leejiewara

Khon Kaen University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: nuttida.t@kkumail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการสินเชื่อรถยนต์และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการสินเชื่อรถยนต์ของผู้บริโภคในจังหวัดขอนแก่นเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบโควต้าโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นกลุ่มลูกค้าเป้าหมายที่มียานพาหนะที่เป็นรถยนต์หรือรถบรรทุกอายุ 20-60 ปีจำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ที่มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัทรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยโลจิสติก

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรถกระบะ ซึ่งปลอดภาระหนี้สินสินเชื่อรถยนต์ ส่วนผู้มีภาระหนี้สินสินเชื่อรถยนต์ใช้บริการกับ บจก.ลีส์ซิง กสิกรไทยช่องทางการชำระค่างวดรถ คือ หักผ่านบัญชีธนาคารปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าในการตัดสินใจใช้บริการสินเชื่อรถยนต์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.94-4.57 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อรถยนต์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 4 ปัจจัย ได้แก่ 1) อุปกรณ์เทคโนโลยีในการให้บริการ เช่น แท็บเล็ต (Tablet) ในการทำสัญญาอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น 2) การรักษาความสัมพันธ์กับลูกค้าเก่าที่ใช้บริการอย่างต่อเนื่อง 3) กระบวนการที่ใช้ในการพิจารณาอนุมัติที่รวดเร็วและชัดเจน 4) ระบบการทำงานที่ถูกต้องและแม่นยำ สามารถทำนายภาพรวมการตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อรถยนต์ ได้ถูกต้องร้อยละ 71.75

คำสำคัญ: พฤติกรรมผู้บริโภคการใช้บริการ; ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด; สินเชื่อรถยนต์

วันที่รับบทความ: 15 มิถุนายน 2565; วันที่แก้ไขบทความ 28 มิถุนายน 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 1 กรกฎาคม 2565

Received: June 15, 2022; Revised: June 28, 2022; Accepted: July 1, 2022

Abstracts

The objectives of this study were to study the behavior of using car loan service, the marketing mix factors in customers' perspectives that influence consumer decision to select a car loan in KhonKaen Province. This research is a quantitative research that used quota sampling. The questionnaire was used as the tool to collect data from 400 samples, who are potential customers owning one or more vehicles including cars and trucks, aged 20-60 years old. Statistics for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple logistic regression.

The results demonstrated that most of respondents own pickup cars, most of the vehicles were paid off and free of debt. Most of those who were still in debt with car loans use the service with Kasikorn Leasing Co., Ltd. The installment payment channel was debiting through a bank account. The marketing mix factors in customers' perspective influencing the decision to select a car loan showed the means between 3.94-4.57. In addition, the hypotheses testing found 4 factors with statistical significance at 0.05 including 1) technological equipment to provide services such as tablets for processing electronic contracts, etc., 2) maintaining relationships with existing customers who use the service continuously, 3) a quick and clear approval process, and 4) accurate and precise working system. These 4 factors together can predict the decision to obtain car loan service at 71.75%.

Keywords: Consumer Service Behavior; Marketing Mix Factors; Car to Cash Loan

บทนำ

สถาบันการเงินเป็นแหล่งเงินทุนมีบทบาทสำคัญในการให้กู้ยืมหรือการให้สินเชื่อแก่ผู้ลงทุนหรือประชาชนในรูปแบบต่าง ๆ เช่น สินเชื่อส่วนบุคคล สินเชื่อบัตรเครดิต สินเชื่อเพื่อที่อยู่อาศัย สินเชื่อรถ สินเชื่อเพื่อธุรกิจ เป็นต้น สถาบันการเงินจึงเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินธุรกิจและการพัฒนาเศรษฐกิจ ซึ่งส่งผลต่อมาตรฐานการครองชีพและสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในประเทศให้ดีขึ้น (สมคิด ยาเคน และพรณเพ็ญ หอมบุ, 2559 : 160-171 ; วิฑิตวิธดา แสงสว่าง, พรณนภา เชื้อบาง, เฉวียง วงศ์จินดา, สุพรรณษา จิตต์มั่นและวรพรณ รัตนทรงธรรม, 2564 : 27-44) สินเชื่อรถยนต์เป็นอีกหนึ่งบริการที่สถาบันการเงินให้บริการแก่ประชาชนที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างสูง เนื่องจากการให้บริการใน 2 รูปแบบ ได้แก่ 1) สินเชื่อสำหรับผู้ที่ต้องการมีรถเป็นของตนเอง ปัจจุบันการมีรถยนต์เป็นของตนเองได้รับความนิยมเป็นอย่างมากเพราะทำให้สะดวกในการเดินทางหรือใช้ในการประกอบธุรกิจได้ แต่รถยนต์มีราคาค่อนข้างสูง ผู้ซื้อไม่สามารถซื้อรถยนต์เงินสดได้ จึงต้องกู้ยืมเพื่อซื้อรถยนต์และ 2) สินเชื่อสำหรับผู้ที่มีรถแต่อยากได้เงินทุนหมุนเวียน เพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวันหรือใช้หมุนเวียนในการทำธุรกิจ จึงนำทะเบียนรถมาเป็นหลักประกันในการกู้ยืม (อุดม งามเมืองสกุล, 2559 : 27-47) โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่เศรษฐกิจถดถอย คราวเรือนมีค่าใช้จ่ายมากขึ้น รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ประชาชนมีการกู้ยืมเงินเพื่อนำมาใช้ในการดำรงชีพ รถยนต์จึงเป็นหลักประกัน ที่มีการนำมาใช้ในการกู้ยืมเงิน ดังนั้น สินเชื่อรถยนต์จึงเป็นกลุ่มตลาดสินเชื่อที่มีการเติบโต

อย่างรวดเร็ว เห็นได้จากข้อมูลการอนุมัติสินเชื่อทะเบียนรถยนต์ในช่วง 7 เดือนแรก ของปี พ.ศ. 2564 (เดือนมกราคมถึงเดือนกรกฎาคม) มีมูลค่าสูงถึง 1.65 แสนล้านบาท ซึ่งเติบโตเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2563 (ฐานเศรษฐกิจออนไลน์, 2564 : ออนไลน์)

จากการเติบโตอย่างรวดเร็วของสินเชื่อรถยนต์ทำให้การแข่งขันกันสูงเนื่องจากมีผู้ให้บริการสินเชื่อรถยนต์ที่มีจำนวนมากทั้งผู้ประกอบการรายเก่าและผู้ประกอบการรายใหม่ที่เข้าสู่ธุรกิจจึงทำให้มีเรียกชื่อที่แตกต่างกันออกไปตามผู้ให้บริการ อาทิเช่นสินเชื่อรถแลกเงินสินเชื่อรถช่วยได้สินเชื่อรถหมุนเงินสินเชื่อทะเบียนรถสินเชื่อเงินติดล้อสินเชื่อจำนำทะเบียนรถสินเชื่อเพื่อคนมีรถ เป็นต้น (อุดม งามเมืองสกุล, 2559 : 27-47) จากการมีผู้ให้บริการสินเชื่อรถยนต์จำนวนมากทำให้การแข่งขันกันสูงเพื่อช่วงชิงส่วนแบ่งทางการตลาด โดยเฉพาะการแข่งขันในจังหวัดขอนแก่นที่มีผู้ให้บริการสินเชื่อรถยนต์ ทั้งผู้ให้บริการที่เป็นสถาบันการเงิน ได้แก่ ศรีสวัสดิ์ เงินติดล้อ บมจ.ธนาคารเกียรตินาคิน บจก.เมืองไทย ลีสซิ่ง บมจ.อยุธยา แคปปิตอล ออโต้ลิส บมจ.ธนาคารไทยพาณิชย์ บจก.กรุงเทพธุรกิจลีสซิ่ง บจก.ลีสซิ่ง. ไอซีบีซี บมจ.กรุงศรี คาร์ฟอร์แคช บจก.ลีสซิ่ง กลีกรไทย บมจ.ธนาคารทีเอ็มบี ธนชาติ บมจ.ธนาคารทีเอสโก้ รวมทั้งบริษัทที่เป็นโซ่วรรณจำหน่ายรถยนต์ที่ให้บริการสินเชื่อรถยนต์ ได้แก่ บจก.โตโยต้า ลีสซิ่ง บจก.ฮอนด้า ลีสซิ่ง ตรีเพชร บจก.นิสสันลีสซิ่ง จึงทำให้มีการแข่งขันกันสูงมาเพื่อช่วงชิงลูกค้าและส่วนแบ่งทางการตลาด โดยแต่ละรายจะมีเงื่อนไขในการอนุมัติ อัตราดอกเบี้ย และแคมเปญต่าง ๆ ที่แตกต่างกัน ดังนั้นแต่ละบริษัทและธนาคารที่ให้บริการสินเชื่อรถยนต์จึงจำเป็นต้องศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการสินเชื่อรถยนต์และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการสินเชื่อรถยนต์ของผู้บริโภค เพื่อนำข้อมูลไปใช้จัดทำกลยุทธ์การตลาดเพื่อจูงใจให้ผู้บริโภคกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการใช้บริการสินเชื่อรถยนต์ตัดสินใจใช้บริการต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการสินเชื่อรถยนต์และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการสินเชื่อรถยนต์ของผู้บริโภคในจังหวัดขอนแก่น

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริโภคเป้าหมายที่มียานพาหนะที่เป็นรถยนต์หรือรถบรรทุกอายุ 20-60 ปีซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริโภคเป้าหมายที่มียานพาหนะที่เป็นรถยนต์หรือรถบรรทุกอายุ 20-60 ปีจึงใช้สูตรคำนวณโดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ของ Cochran (1977 : 227-228) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่าง 384.16 ผู้วิจัยจึงทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเป็น 400 คนเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครอบคลุมลูกค้าทุกกลุ่มการสุ่มตัวอย่างเป็นแบบ สะดวก (Convenience Sampling)

2. เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยแบบสอบถามมีลักษณะ ปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอนดังนี้ **ตอนที่ 1** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถามประกอบด้วย เพศ อายุ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน **ตอนที่ 2** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้บริการสินเชื่รถยนต์ของผู้บริโภค คำถามจำนวน 9 ข้อ **ตอนที่ 3** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความต้องการใช้บริการสินเชื่รถยนต์ของผู้บริโภคคำถามจำนวน 5 ข้อ **ตอนที่ 4** เป็นแบบสอบถามปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าในการตัดสินใจใช้บริการสินเชื่รถยนต์ ได้แก่ คุณค่าที่ลูกค้าจะได้รับ ต้นทุนความสะดวก การติดต่อสื่อสาร การดูแลเอาใจใส่ความสำเร็จในการตอบสนองความต้องการและความสบายใจ ข้อคำถามจำนวน 43 ข้อ มีมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ระดับความสำคัญเป็น 5 ระดับ ได้แก่ น้อยที่สุด น้อย ปานกลาง มาก และมากที่สุด การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Tryout) จำนวน 30 ชุด พบว่า แบบสอบถามทั้งฉบับมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัทรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.94 ซึ่งมีค่าสูงกว่า 0.8 (Sekaran and Bougie, 2020 : 127) นั่นคือแบบสอบถามชุดนี้มีคุณภาพดี สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการศึกษาได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

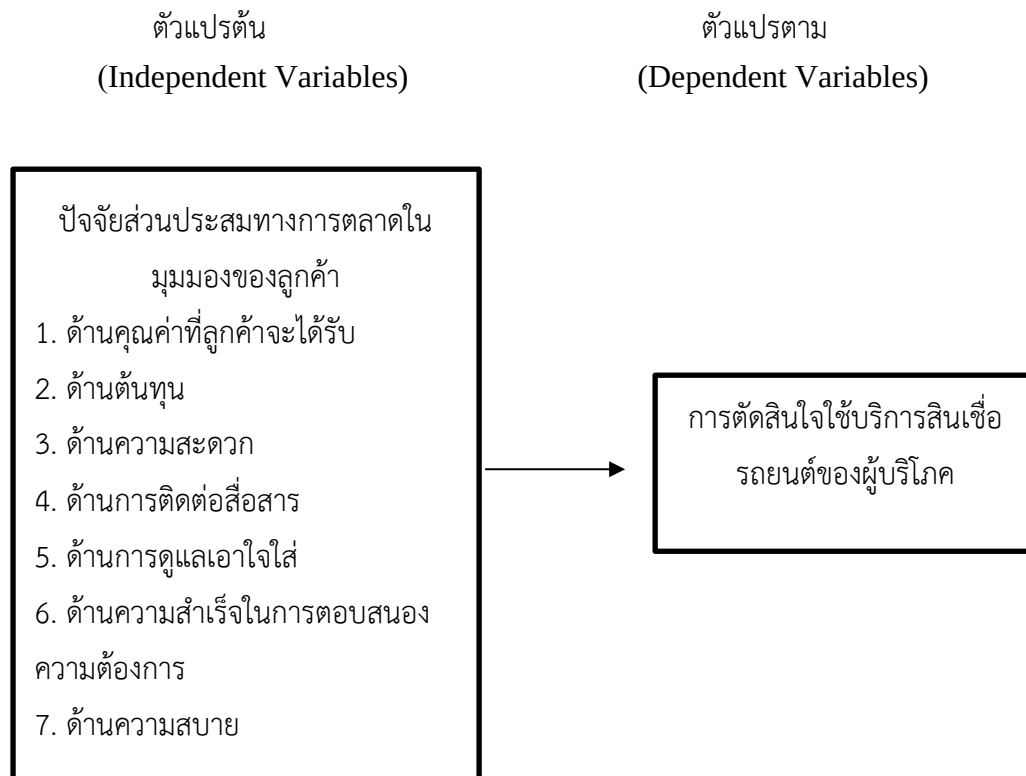
1) ทำการแจกแบบสอบถามโดยใช้ช่องทางออนไลน์ ส่งให้กับผู้บริโภคเป้าหมายที่มียานพาหนะที่เป็นรถยนต์หรือรถบรรทุกอายุ 20-60 ปี ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามออนไลน์ในกูเกิ้ลฟอร์ม (Google Form) แล้วสร้างคิวอาร์โค้ด (QR Code) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้ทำการสแกน (Scan) เพื่อตอบแบบสอบถามออนไลน์ จนครบจำนวน 400 คน ผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามในช่วงเดือนมีนาคมถึงเดือนเมษายน พ.ศ. 2565 รวมเป็นระยะเวลา 2 เดือน 2) ทำตรวจสอบความถูกต้อง และครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูลแล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัย สถิติที่ใช้ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ดังนี้ 1) ใช้สถิติความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) อธิบายข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ พฤติกรรมการใช้บริการสินค้าของลูกค้าและความต้องการใช้บริการสินค้าของลูกค้า การวิเคราะห์ข้อมูลได้นำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล 2) ใช้สถิติวิเคราะห์เชิงอนุมานเพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นกับตัวแปรตามด้วยแบบจำลองการถดถอยพหุโลจิสติกส์ (Multiple Logistic Regression) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เพื่อวิเคราะห์หาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสินค้าของลูกค้า โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการสินค้าของลูกค้าและปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจใช้บริการสินค้าของลูกค้าของผู้บริโภคในจังหวัดขอนแก่น จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ Lauterborn (1990 : 26) กล่าวว่า การบริหารการตลาดของธุรกิจให้ประสบความสำเร็จนั้น จะต้องพิจารณาถึงในมุมมองของลูกค้า ดังนั้น จึงได้มีการนำเสนอส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้า (Marketing Mix on Customers' Perspective) ขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับส่วนประสมทางการตลาด ในช่วงแรกประกอบด้วย 4C ได้แก่ คุณค่าที่ลูกค้าจะได้รับ (Customer Value) ต้นทุน (Cost) ความสะดวก (Convenience) และการติดต่อสื่อสาร (Communication) ในขณะที่ Beamish and Ashford (2012 : 205-206) ได้กล่าวถึงการเสนอส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าเพิ่มอีก 3 ตัว เพื่อให้สอดคล้องกับ 3P ได้แก่ การดูแลเอาใจใส่ (Caring) ความสำเร็จในการตอบสนองความต้องการ (Completion) และความสบาย (Comfort) ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยประกอบด้วย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปพบว่าส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย ร้อยละ 52.00 อายุ 31-40 ปี ร้อยละ 39.75 สถานภาพสมรส ร้อยละ 65.25 ระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป ร้อยละ 44.75 อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ร้อยละ 28.25 รายได้ต่อเดือน 15,001-22,500 บาท ร้อยละ 35.00 และจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3-4 คน ร้อยละ 62.75

2. พฤติกรรมการใช้บริการสินเชื่อรถยนต์ของผู้บริโภค พบว่า แบบสอบถามส่วนใหญ่มีประเภทรถยนต์ที่ครอบครองคือรถกระบะ ร้อยละ 61.50 รถยนต์ยี่ห้อ Toyota ร้อยละ 36.50 รถยนต์อายุ 5-10 ปี ร้อยละ 67.50 ส่วนใหญ่ปลอดภาระหนี้สินเชื่อรถยนต์ ร้อยละ 74.50 ผู้บริโภคมีหนี้สินเชื่อรถยนต์ของ บจก. ลีสซิ่ง กสิกรไทย ร้อยละ 24.54 เลือกใช้บริการสินเชื่อรถยนต์เนื่องจากวงเงินที่ได้รับการพิจารณาอนุมัติ ร้อยละ 80.98 ยอดคงค้างสินเชื่อรถยนต์น้อยกว่า 200,000 บาท ร้อยละ 30.67 บุคคลที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกผู้ให้บริการสินเชื่อรถยนต์ คือ ตัดสินใจด้วยตนเอง ร้อยละ 47.85 ช่องทางการชำระค่างวดรถผ่านการหักผ่านบัญชีธนาคาร ร้อยละ 46.01

3. ความต้องการใช้บริการสินเชื่อบริษัทของผู้บริโภค พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ต้องการใช้บริการสินเชื่อบริษัท ร้อยละ 69.00 และต้องการใช้บริการสินเชื่อบริษัท ร้อยละ 31.00 ในส่วนของผู้บริโภคที่ต้องการใช้บริการสินเชื่อบริษัท ส่วนใหญ่ต้องการใช้บริการประเภทสินเชื่อบริษัทเล่มทะเบียนรถ (กู้ได้ 100% ของราคาประเมิน) ร้อยละ 55.65 แคมเปญอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อบริษัทลดต้นลดดอก ร้อยละ 85.48 วงเงินสินเชื่อบริษัท 200,000-300,000 บาท ร้อยละ 45.16 จำนวนงวดสูงสุดที่ต้องการผ่อนชำระ 48 งวด ร้อยละ 26.61

4. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าในการตัดสินใจใช้บริการสินเชื่อบริษัท มีค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 3.94-4.57 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อบริษัทอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีจำนวน 4 ปัจจัย ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์แบบจำลอง Logistic Regression Analysis ของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อบริษัท

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้า	B	S.E.	Wald	Sig.	Exp(B)
1. คุณค่าที่ลูกค้าจะได้รับ (Customer Value)					
1.1 วงเงินสินเชื่อสูงเทียบเคียงกับคู่แข่ง	0.085	0.269	0.100	0.752	1.089
1.2 ราคาประเมินรถยนต์สูง	-0.320	0.258	1.540	0.215	0.726
1.3 ประเภทสินเชื่อบริษัทมีความหลากหลายให้เลือก	0.228	0.268	0.725	0.394	1.257
1.4 สามารถเลือกจำนวนงวดที่ผ่อนชำระเองได้หลากหลาย	0.108	0.277	0.154	0.695	1.115
1.5 ความมีชื่อเสียงและภาพลักษณ์ที่ดีของธนาคารเป็นที่น่าเชื่อถือมั่นใจ	-0.176	0.258	0.464	0.496	0.839
1.6 เงื่อนไขการทำสัญญาและเอกสารที่ใช้ไม่ซับซ้อน	0.044	0.278	0.025	0.875	1.044
1.7 ระยะเวลาในการอนุมัติที่รวดเร็ว	0.157	0.285	0.306	0.580	1.170
2. ต้นทุน (Cost to Customer)					
2.1 อัตราดอกเบี้ย	-0.276	0.257	1.153	0.283	0.759
2.2 จำนวนเงินที่ผ่อนชำระต่องวด	-0.023	0.273	0.007	0.934	0.978
2.3 ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ เช่น ค่าโอนเล่ม อากรแสตมป์ เป็นต้น	-0.134	0.239	0.315	0.575	0.874
2.4 ค่าตรวจสภาพรถ	0.238	0.307	0.601	0.438	1.269
2.5 ค่าประกันคุ้มครองสินเชื่อ	-0.472	0.293	2.597	0.107	0.624

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้า	B	S.E.	Wald	Sig.	Exp(B)
2.6 อัตราค่าปรับผิดสัญญาในการชำระหนี้	0.693	0.265	1.843	0.293	1.205
3. ความสะดวก (Convenience)					
3.1 ทำเลที่ตั้งมีความเหมาะสม และสะดวกต่อการใช้บริการ	-0.586	0.283	4.280	0.090	0.557
3.2 สถานที่จอดรถสะดวกและเพียงพอ	-0.176	0.290	0.369	0.543	0.839
3.3 เวลาในการเปิด-ปิดเพื่อให้บริการ	0.024	0.241	0.010	0.920	1.025
3.4 สามารถชำระค่างวดได้หลากหลายช่องทาง	0.312	0.260	1.440	0.230	1.366
3.5 บริการทำสัญญานอกสถานที่ตามที่ลูกค้าสะดวก	-0.147	0.236	0.389	0.533	0.863
3.6 บริการของคอลเซ็นเตอร์ (Call Center) ที่สะดวกและเข้าถึงง่าย	0.212	0.270	0.617	0.432	1.237
3.7 อุปกรณ์เทคโนโลยีในการให้บริการ เช่นแท็บเล็ต (Tablet) ในการทำสัญญาอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น	0.623	0.280	4.967	0.026*	1.865
4. การติดต่อสื่อสาร (Communications)					
4.1 การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ	-0.291	0.268	1.177	0.278	0.748
4.2 ทีมขายออกประชาสัมพันธ์นอกสถานที่	-0.266	0.220	1.456	0.228	0.766
4.3 การแนะนำบอกต่อจากผู้ที่เคยใช้บริการ	0.174	0.255	0.467	0.495	1.190
4.4 พนักงานสินเชื่อนำเสนอสินเชื่อรถยนต์	0.417	0.272	2.341	0.126	1.517
4.5 การรักษาความสัมพันธ์กับลูกค้าเก่าที่ใช้บริการอย่างต่อเนื่อง	0.186	0.272	6.843	0.009*	1.999
4.6 มีการส่งเสริมการขาย เช่น ของสมนาคุณ สิทธิพิเศษ เป็นต้น	-0.182	0.239	0.583	0.445	0.833
4.7 ส่วนลดอัตราดอกเบี้ยพิเศษ	0.229	0.310	0.547	0.460	1.258
4.8 ฟรีค่าตรวจสภาพรถ	-0.168	0.319	0.277	0.598	0.846
5. การดูแลเอาใจใส่ (Caring)					
5.1 พนักงานมีจิตใจในการให้บริการ ดูแลเอาใจใส่ลูกค้าเป็นอย่างดี	0.296	0.341	0.753	0.386	1.345
5.2 พนักงานมีความสุภาพ อ่อนโยนที่ดี และมีมนุษยสัมพันธ์	0.210	0.323	0.424	0.515	1.234

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้า	B	S.E.	Wald	Sig.	Exp(B)
5.3 พนักงานมีความกระตือรือร้น และเต็มใจให้บริการ	-0.192	0.255	0.566	0.452	0.825
5.4 พนักงานมีบุคลิกน่าเชื่อถือ และไว้วางใจได้	-0.080	0.323	0.062	0.803	0.923
5.5 พนักงานมีความรู้ ความสามารถ และมีความเป็นมืออาชีพ	-0.279	0.355	0.618	0.432	0.757
5.6 พนักงานให้คำแนะนำและให้คำปรึกษาที่ถูกต้องและเข้าใจง่าย	-0.145	0.366	0.156	0.693	0.865
6. ความสำเร็จในการตอบสนองความต้องการ (Completion)					
6.1 กระบวนการในการติดต่อและการให้บริการที่รวดเร็ว	0.150	0.260	0.333	0.564	1.162
6.2 ขั้นตอนในการขอสินเชื่อไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน	-0.200	0.255	0.618	0.432	0.818
6.3 กระบวนการที่ใช้ในการพิจารณาอนุมัติที่รวดเร็วและชัดเจน	0.392	0.260	4.547	0.031*	1.120
6.4 ระบบการทำงานที่ถูกต้องและแม่นยำ	0.499	0.295	3.869	0.039*	1.112
6.5 ความปลอดภัยและรักษาความลับของลูกค้า	0.113	0.337	0.113	0.737	0.825
7. ความสบาย (Comfort)					
7.1 ที่นั่งรับรองลูกค้าที่สบายและเพียงพอ	0.106	0.357	0.089	0.765	0.607
7.2 เครื่องมือและอุปกรณ์ในสำนักงานที่ทันสมัย	0.049	0.367	0.018	0.894	1.050
7.3 ความสะอาดและเป็นระเบียบของสถานที่	0.199	0.334	0.356	0.551	1.220
7.4 เครื่องดื่มและสิ่งอำนวยความสะดวกระหว่างรอรับบริการ	0.240	0.274	0.765	0.382	1.271
7.5 เคา์เตอร์บริการ และป้ายประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ	-0.219	0.306	0.515	0.473	0.803

หมายเหตุ: *ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อรถยนต์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 1 พบว่าปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของผู้บริโภคที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อรถยนต์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 จำนวน 4 ปัจจัยได้แก่ 1) อุปกรณ์เทคโนโลยีในการให้บริการเช่นแท็บเล็ต (Tablet) ในการทำสัญญาอิเล็กทรอนิกส์เป็นต้น 2) การรักษาความสัมพันธ์กับลูกค้าเก่าที่ใช้บริการอย่างต่อเนื่อง 3) กระบวนการที่ใช้ในการพิจารณาอนุมัติที่รวดเร็วและ

ชัดเจน 4) ระบบการทำงานที่ถูกต้องและแม่นยำ อธิบายปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อรถยนต์ ได้ว่า

1. เมื่อมีความคิดเห็นต่อปัจจัยอุปกรณ์เทคโนโลยีในการให้บริการ เช่นแท็บเล็ต (Tablet) ในการทำสัญญาอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้นเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลทำให้โอกาสในการตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อรถยนต์ เพิ่มขึ้น 1.865 เท่า
2. เมื่อมีความคิดเห็นต่อปัจจัยการรักษาความสัมพันธ์กับลูกค้าเก่าที่ใช้บริการอย่างต่อเนื่อง เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลทำให้โอกาสในการตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อรถยนต์ เพิ่มขึ้น 1.999 เท่า
3. เมื่อมีความคิดเห็นต่อปัจจัยกระบวนการที่ใช้ในการพิจารณาอนุมัติที่รวดเร็วและชัดเจน เพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลทำให้โอกาสในการตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อรถยนต์ เพิ่มขึ้น 1.120 เท่า
4. เมื่อมีความคิดเห็นต่อปัจจัยระบบการทำงานที่ถูกต้องและแม่นยำเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะส่งผลทำให้โอกาสในการตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อรถยนต์ เพิ่มขึ้น 1.112 เท่า

จากตัวแปรต้นทั้ง 4 ตัวแปร สามารถทำนายการเกิดการตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อรถยนต์ ได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การจำแนกกลุ่มการตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อรถยนต์สำหรับค่าที่แท้จริงกับค่าที่พยากรณ์

กลุ่มตัวอย่าง		ผลการพยากรณ์		
		ความต้องการใช้บริการสินเชื่อรถยนต์ภายใน ปี พ.ศ. 2565		ร้อยละของความถูกต้อง
		ไม่ต้องการใช้บริการสินเชื่อรถยนต์	ต้องการใช้บริการสินเชื่อรถยนต์	
ความต้องการใช้บริการสินเชื่อรถยนต์ภายในปี พ.ศ. 2565	ไม่ต้องการใช้บริการสินเชื่อรถยนต์	259	17	93.84
	ต้องการใช้บริการสินเชื่อรถยนต์	96	28	22.58
รวม				71.75

จากตารางที่ 2 ตัวแปรต้นทั้ง 4 ตัวแปรนั้นได้แก่ 1) อุปกรณ์เทคโนโลยีในการให้บริการ เช่นแท็บเล็ต (Tablet) ในการทำสัญญาอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น 2) การรักษาความสัมพันธ์กับลูกค้าเก่าที่ใช้บริการอย่างต่อเนื่อง 3) กระบวนการที่ใช้ในการพิจารณาอนุมัติที่รวดเร็วและชัดเจน 4) ระบบการทำงานที่ถูกต้องและแม่นยำสามารถทำนายภาพรวมการตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อรถยนต์ ได้ถูกต้องร้อยละ 71.75

อภิปรายผลการวิจัย

มีประเด็นที่สำคัญ และประเด็นที่น่าสนใจ ที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลดังนี้

จากผลการศึกษาพฤติกรรมการใช้บริการสินเชื่อร์ถยนต์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ ครอบครองรถกระบะ ยี่ห้อ Toyota รถยนต์อายุ 5-10 ปี ส่วนใหญ่ปลดภาระหนี้สินเชื่อร์ถยนต์ โดยมีหนี้สินเชื่อร์ถยนต์กับบจก.ลีสซิ่ง กสิกรไทย เลือกใช้บริการสินเชื่อร์ถยนต์เนื่องจากวงเงินที่ได้รับการพิจารณาอนุมัติ ยอดคงค้างสินเชื่อร์ถยนต์น้อยกว่า 200,000 บาท ทำการตัดสินใจเลือกผู้ให้บริการสินเชื่อร์ถยนต์ด้วยการตัดสินใจด้วยตนเอง โดยใช้ช่องทางการชำระค่างวดรถผ่านการหักผ่านบัญชีธนาคาร เนื่องจากมีความสะดวกในการชำระค่างวด และการตัดสินใจด้วยตนเองทำให้ตัดสินใจได้ทันทีและรวดเร็ว

จากผลการศึกษาความต้องการใช้บริการสินเชื่อร์ถยนต์ของผู้บริโภค พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ต้องการใช้บริการสินเชื่อร์ถยนต์ ในส่วนของผู้ที่ต้องการใช้บริการสินเชื่อร์ถยนต์ ต้องการใช้บริการประเภทสินเชื่อร์ถยนต์เล่มทะเบียนรถ (กู้ได้ 100% ของราคาประเมิน) ต้องการแคมเปญอัตราดอกเบี้ยสินเชื่อร์ถยนต์ลดต้นลดดอก ต้องการวงเงินสินเชื่อร์ถยนต์ 200,000-300,000 บาท ต้องการผ่อนชำระ 48 งวด เนื่องจากต้องการวงเงินที่ครอบคลุมและสูงกว่ายอดคงค้างสินเชื่อร์ถยนต์น้อยกว่า 200,000 บาท สอดคล้องกับผลการศึกษาของ ธนย นันท์ จิราณุวัฒนา (2559 : 62) ที่พบว่าต้องการวงเงินสินเชื่อ 200,001-300,000 บาท ผ่อนชำระ 48 งวด ขึ้นไป

จากผลการศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าที่ส่งผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสินเชื่อร์ถยนต์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ 1) อุปกรณ์เทคโนโลยีในการให้บริการ เช่น แท็บเล็ต (Tablet) ในการทำสัญญาอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น 2) การรักษาความสัมพันธ์กับลูกค้าเก่าที่ใช้บริการอย่างต่อเนื่อง 3) กระบวนการที่ใช้ในการพิจารณาอนุมัติที่รวดเร็วและชัดเจน 4) ระบบการทำงานที่ถูกต้องและแม่นยำ สามารถทำนายภาพรวมการตัดสินใจเลือกใช้บริการสินเชื่อร์ถยนต์ ได้ถูกต้องร้อยละ 71.75 เนื่องจากปัจจุบันมีความก้าวหน้าของเทคโนโลยีที่ถูกนำมาใช้ทำธุรกรรมทางการเงินที่สะดวก รวดเร็วมากขึ้น การรักษาความสัมพันธ์อันดีกับลูกค้าจะทำให้ลูกค้ากลับมาใช้บริการซ้ำ การทำงานที่ถูกต้องและแม่นยำจะทำให้ลูกค้าได้รับการอนุมัติที่รวดเร็ว สอดคล้องกับงานวิจัยของสุชนันท์ จันทรา (2558 : 57) พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจใช้บริการสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ ได้แก่ ความรวดเร็วในการพิจารณาสินเชื่อ สอดคล้องกับงานวิจัยของธนย นันท์ จิราณุวัฒนา (2559 : 63) พบว่า พบว่า การตัดสินใจใช้บริการสินเชื่อร์ถยนต์ของผู้บริโภคให้ความสำคัญระดับมากที่สุดกับขั้นตอนการให้บริการที่สะดวก รวดเร็ว

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งนี้

ผู้ให้บริการสินเชื่อรถยนต์ควรมีการนำอุปกรณ์เทคโนโลยีในการให้บริการ เช่น แท็บเล็ต (Tablet) ในการทำสัญญาอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น มีการรักษาความสัมพันธ์กับลูกค้าเก่าที่ใช้บริการอย่างต่อเนื่อง มีกระบวนการที่ใช้ในการพิจารณาอนุมัติที่รวดเร็วและชัดเจน ในการให้บริการสินเชื่อรถยนต์แก่ลูกค้า และมีระบบการทำงานที่ถูกต้องและแม่นยำในการให้บริการแก่สินเชื่อรถยนต์ลูกค้า

จากผลการศึกษาสามารถนำไปใช้ในการจัดทำกลยุทธ์การตลาดเพื่อเพิ่มยอดขายสินเชื่อรถยนต์ของผู้ให้บริการเกี่ยวกับสินเชื่อรถยนต์ได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

การศึกษาในครั้งต่อไปควรทำการศึกษากลุ่มที่ยังไม่ต้องการใช้บริการกับสินเชื่อรถยนต์ เพื่อศึกษาสาเหตุและแนวโน้มความต้องการในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- ฐานเศรษฐกิจออนไลน์. (2564). จำนำทะเบียนรถ พรอแทก นอนแบงก์ไต่บียัดตลาด. ออนไลน์. ค้นเมื่อ 23 พฤศจิกายน 2564. แหล่งที่มา: https://www.thansettakij.com/money_market/496377
- ฐิตีวรดา แสงสว่าง, พรณนภา เชื้อบาง, เฉวียง วงศ์จินดา, สุพรรณษา จิตต์มั่นและวรพรรณ รัตนทรงธรรม. (2564). การศึกษาความต้องการการนำโฉนดที่ดินหรือสน.3 เป็นหลักทรัพย์ค้ำประกันของผู้ใช้บริการบริษัทในกลุ่มสินเชื่อทะเบียนรถในประเทศไทย. วารสารการจัดการและการพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 8 (1), 27-44.
- ธัญนันท์ จิราวัฒน์วงศ์. (2559). ความเป็นไปได้ในการให้สินเชื่อรถยนต์ของบริษัท ธัญนันท์ จำกัด ในเขตอำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น. การศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมคิด ยาเคนและพรรณเพ็ญ หอมบุ. (2559). ปัจจัยการเลือกใช้บริการทางการเงินจากธนาคารออมสินของประชากรในเขตเมืองและเขตนอกเมือง ในจังหวัดลำปาง. วารสารบริหารธุรกิจ เศรษฐศาสตร์และการสื่อสาร. 11 (2), 160-171.
- สุชานันท์ จันทรา. (2558). กลยุทธ์การตลาดเพื่อเพิ่มยอดขายสินเชื่อเช่าซื้อรถยนต์ของบริษัท สีสซิงกลีกรไทย จำกัด สาขาขอนแก่น. การศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อุดม งามเมืองสกุล. (2559). ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับสัญญาสินเชื่อรถแลกเงิน. วารสารนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร. 9 (1), 27-47.

- Beamish, K. & Ashford, R. (2012). *Marketing Planning*. (2nd ed). Italy: Elsevier.
- Cochran, W. G. (1977). *Sampling Techniques*. (3rd ed). New York: John Wiley & Sons.
- Lauterborn, B. (1990). *New Marketing Litany: Four P's Passe: C-Words Take Over*. Advertising Age. 61 (41), 26.
- Sekaran, U. & Bougie, R. (2020). *Research Methods for Business*. (8th ed). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.

**การพัฒนาศักยภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนในศตวรรษที่ 21
ของครูผู้สอนบัญชี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาครัฐ
Potential Development Affecting Accounting Teachers on Teaching
Efficiency in the 21st Century Under the Office of Vocational
Education Commission the Government Sector**

จารึก ศรีนาค และ จิตาภรณ์ สินจรรณศักดิ์

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Jaruek Srinak and Titaporn Sincharoonsak

Sripatum University, Thailand

Corresponding Author, E-mail : jaruek@phuketvc.ac.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการพัฒนาศักยภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนบัญชี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาครัฐ โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นครูแผนกบัญชี ในสังกัดอาชีวศึกษา ภาครัฐ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามในการรวบรวมข้อมูล จำนวน 338 ชุด วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้วิจัยได้นำข้อมูลมาทำการวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติและใช้วิธีการทางสถิติแบบพรรณนาในการแปลผลและนำเสนอ

ผลการศึกษาพบว่า ครูผู้สอนบัญชี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาครัฐ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนในศตวรรษที่ 21 เพื่อเพิ่มศักยภาพความรู้ด้านวิชาชีพบัญชี ทักษะวิชาชีพบัญชี คุณลักษณะวิชาชีพบัญชีของครูผู้สอนด้านบัญชี อยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า การพัฒนาศักยภาพความรู้ด้านวิชาชีพบัญชี ทักษะวิชาชีพบัญชี คุณลักษณะวิชาชีพบัญชี ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน ในศตวรรษที่ 21 ด้านการมีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม การมีทักษะสารสนเทศ และสื่อเทคโนโลยี การมีทักษะชีวิต และอาชีพของครูผู้สอนบัญชี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาครัฐ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: ครูในศตวรรษที่ 21; ครูผู้สอนด้านบัญชี; ประสิทธิภาพ; สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา; การพัฒนาศักยภาพ

* วันที่รับบทความ: 17 มิถุนายน 2565; วันที่แก้ไขบทความ 7 กรกฎาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 8 กรกฎาคม 2565

Received: June 17, 2022; Revised: July 7, 2022; Accepted: July 8, 2022

Abstracts

The purpose of this research was to study the development of potential affect teaching efficiency in the 21st century of accounting teachers of the directorate of the vocational education commission, the government sector, with the sample groups were teachers in the accounting department. The directorate vocational education sector of government, this research was a quantitative research. The researcher used questionnaires to compile data of all 338 sets.

Analyze the data from the questionnaires, the researcher used the data for analyze by found the percentage, mean and standard deviation. A statistical used by package program and descriptive statistical methods for interpretation and presentation. The results of the study found that accounting teachers of the directorate of vocational education commission, the government had opinions on potential development that affects teaching efficiency in the 21st century, order to increase the potential of knowledge in the accounting profession. Professional accounting, skills accounting profession characteristics of accounting teachers at the highest level of accounting.

The hypothesis testing results revealed that the potential development of knowledge in the accounting professional accounting skills. Accounting Professions was a positive effect on teaching efficiency in the 21st century in terms of learning skills and innovation. The result had information skills and technology media, having life skills and the profession of an accountant teachers in the directorate office of vocational education commission. The government sector had a statistical significance at the 0.05 level.

Keywords : Teacher of 21st century; Accounting teacher; Efficiency; The directorate vocational education sector of government, potential development

บทนำ

สังคมโลกในศตวรรษที่ 21 มีความแตกต่างจากในอดีตมากและมีการเคลื่อนย้ายผู้คน สื่อเทคโนโลยี และทรัพยากรต่าง ๆ จากทั่วทุกมุมโลกอย่างรวดเร็วและสะดวก มีความเชื่อมโยงทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การปกครองระหว่างภูมิภาค ประเทศ สังคมและชุมชน มีความซับซ้อนและเปลี่ยนแปลงของความรู้และข้อมูลข่าวสารตลอดเวลาอย่างเป็นพลวัต ในอดีตช่วงอายุของคนคนหนึ่งอาจมีเรื่องราวการเปลี่ยนแปลงให้พบเห็นน้อย ต่างจากในปัจจุบันวิถีชีวิตและการทำงานในศตวรรษที่ 21 มีความแตกต่างจากอดีต มีความเปิดกว้างยอมรับสิ่งต่างๆที่เปลี่ยนแปลง และให้ความสำคัญกับข้อมูลความรู้และข่าวสารที่หลากหลาย การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันมีความจำเป็นอย่างยิ่ง ผู้คนในศตวรรษนี้จึงไม่สามารถใช้ความรู้และทักษะบางอย่างในอดีตมาแก้ปัญหาในปัจจุบันได้ดี จึงไม่ใช่กระบวนการถ่ายทอดความรู้ แต่คือการส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต การจัดศึกษาและการเรียนรู้ควรมีเป้าหมายสำคัญในการพัฒนาคนในฐานะพลเมืองให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตอย่างสมดุล มีทักษะจำเป็นและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข มีภาวะผู้นำการเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอด

ชีวิต โดยเน้นการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมแรงบันดาลใจให้มีชีวิตอยู่อย่างมีความหมาย การเรียนรู้เพื่อบ่มเพาะความคิดสร้างสรรค์ ความสามารถในการรังสรรค์สิ่งใหม่ๆ

ทั้งนี้หลักสูตรและวิธีการจัดการศึกษาและการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ควรจัดให้ครูผู้สอนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องจึงมีความต้องการครูมากขึ้นยิ่งขึ้น จึงมีการเร่งผลิตครูจำนวนมาก มีนักเรียนที่เลือกเรียนครูและเรียนจบมาแล้วเกินความจำเป็นเป็นจำนวนมากทั้งที่สองแข่งขันบรรจุเข้าทำงานเป็นครูได้ก็มีและสอบไม่ได้ก็มีมาก ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 จึงอยู่ที่การทำเอง ปฏิบัติเอง คิดเอง (Learning by Doing) โดยเริ่มจากการเรียนรู้ผ่านโครงงาน (Project Base Learning) ทำให้เห็นว่า การจัดการเรียนรู้ได้นั้น ครูและนักเรียนสามารถทำร่วมกันได้ ครูจึงเป็นผู้ทำหน้าที่ออกแบบการเรียนรู้ ทำร่วมกันเป็นทีม และมีการปรับประเมิน ร่วมกันกับครู และนักเรียนเอง ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนได้เรียนทักษะการทำงานเป็นทีม (Collaboration skill) แล้วก็เรียนรู้ความแตกต่าง ที่ต้องเกิดขึ้นมากกว่าการเรียนรู้แบบแข่งขัน

ผู้วิจัยได้เห็นถึงปัญหาและครูในศตวรรษที่ 21 จะต้องเป็นครูที่มีความสามารถในหลายๆด้านและมีความสามารถที่รอบรู้และทันกับโลกที่มีการพัฒนาและครูในศตวรรษที่ 21 ต้องมีการจัดการเรียนการสอนที่มีความชัดเจนมากขึ้นในด้านของการใช้เทคโนโลยี เข้ามาจัดการในการจัดการเรียนการสอนที่ใหม่ ๆ กับผู้เรียนให้เหมาะสม สู่การพัฒนานักเรียนในศตวรรษที่ 21 ตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องปฏิรูประบบการเรียนรู้ ในสถานศึกษาทุกระดับ เพื่อให้พลเมืองในประเทศของตนสามารถแข่งขันในเวทีโลก และก้าวทันต่อความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของโลก อย่างไรก็ตาม ความพยายามในการปฏิรูปการศึกษาจะไม่มีทางประสบความสำเร็จได้เลยหากไม่ได้รับความร่วมมือจากครูในทุกด้านที่เกี่ยวข้อง

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการพัฒนาศักยภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนบัญชี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาครัฐ

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาในครั้งนี้เป็นการศึกษาเรื่อง การพัฒนาศักยภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนบัญชี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาครัฐ มีวัตถุประสงค์เพื่อเพื่อศึกษาการพัฒนาศักยภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนบัญชี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาครัฐ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Method) มีวิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม และวิเคราะห์การพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนบัญชี ประกอบด้วย ความรู้ด้านวิชาชีพบัญชี ทักษะ วิชาชีพบัญชีและคุณลักษณะวิชาชีพบัญชี และประสิทธิภาพการสอนในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ การมีทักษะการเรียนรู้

และนวัตกรรม การมีทักษะสารสนเทศและสื่อเทคโนโลยี การมีทักษะชีวิตและอาชีพ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ในการหาค่าความถี่ร้อยละ และสถิติอนุมานในการหาค่าความสัมพันธ์ของข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ครูผู้สอนด้านบัญชี ในสังกัด อาชีวศึกษา ภาครัฐ ทั้งหมด 429 แห่ง จำนวน 2,145 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยค้างนี้ คือ ครูแผนกบัญชี ในสังกัดอาชีวศึกษา ภาครัฐ โดยใช้สูตรการ คำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ใช้วิธีแบบแบ่งชั้นเทียบตาม สัดส่วนของจำนวนประชากรของครูบัญชี จำนวน 338 คน และคัดเลือกครูบัญชีตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างด้วย วิธีสุ่มอย่างง่าย

2. เครื่องมือวิจัย

ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาศักยภาพที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนบัญชี นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวทางการสร้าง เครื่องมือในการศึกษา จากนั้นรวบรวมข้อมูลที่ได้ สร้างเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนด้านบัญชี

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการ สอนในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนบัญชี

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินการจัดทำแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 338 ชุด โดยมีแบบสอบถามที่ได้รับ กลับคืนมา และมีความสมบูรณ์ จำนวน 338 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การจัดกระทำข้อมูล เมื่อได้แบบสอบถามที่ทำการตอบเรียบร้อยแล้วจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษา จะนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการ ดังนี้

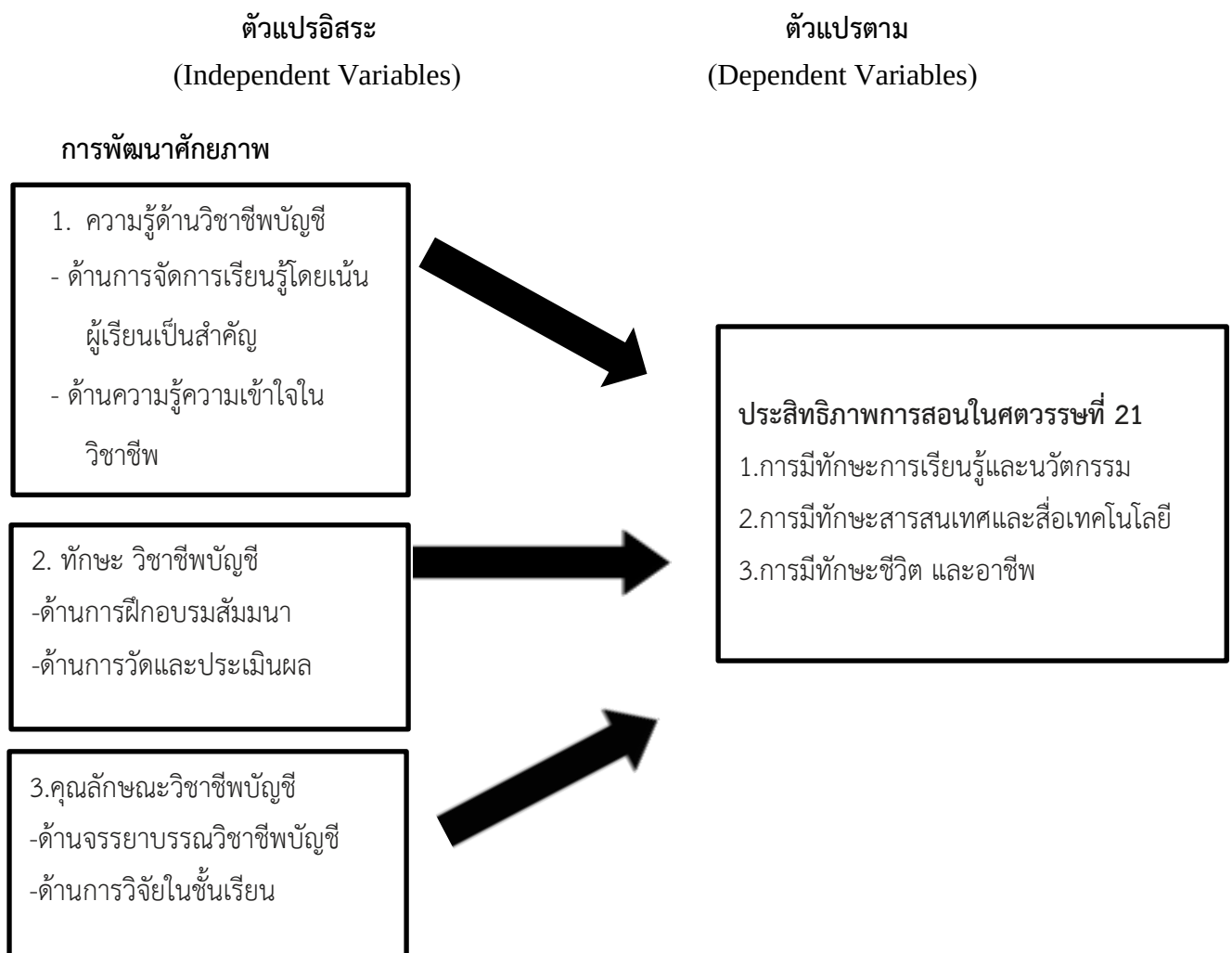
1.1 การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้ศึกษาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่

1.2 การลงรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่มีความถูกต้องสมบูรณ์มาลงรหัสตามที่กำหนดไว้

1.3 การประมวลผลข้อมูล นำข้อมูลในแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วมาบันทึกโดยใช้คอมพิวเตอร์

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาดำเนินการดังนี้
 - 2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ใช้การหาค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย
 - 2.2 การแปลค่าคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนบัญชี มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1) ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา

ตารางที่ 1 การพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนบัญชี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคใต้ ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน

การพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนด้านบัญชี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ความรู้ด้านวิชาชีพบัญชี	4.58	0.39	มากที่สุด
2. ทักษะวิชาชีพบัญชี	4.66	0.49	มากที่สุด
3. คุณลักษณะวิชาชีพบัญชี	4.56	0.39	มากที่สุด
ภาพรวม	4.56	0.39	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนบัญชี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคใต้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.56$, $SD = 0.39$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ทักษะวิชาชีพบัญชี ($\bar{X}=4.66$, $SD = 0.49$) รองลงมาคือ ความรู้ด้านวิชาชีพบัญชี ($\bar{X}=4.58$, $SD = 0.39$) คุณลักษณะวิชาชีพบัญชี ($\bar{X}=4.56$, $SD = 0.39$)

ตารางที่ 2 ประสิทธิภาพการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนบัญชี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคใต้ ในภาพรวมทั้ง 3 ด้าน

ประสิทธิภาพการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนบัญชี	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1.การมีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม	4.36	0.53	มาก
2.การมีทักษะสารสนเทศและสื่อเทคโนโลยี	4.61	0.56	มากที่สุด
3.การมีทักษะชีวิตและอาชีพ	4.45	0.61	มาก
ภาพรวม	4.47	0.55	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพที่มีผลต่อประสิทธิภาพการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนด้านบัญชี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคใต้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.47$, $SD = 0.55$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ การมีทักษะสารสนเทศ และสื่อเทคโนโลยี ($\bar{X}=4.61$, $SD = 0.56$) รองลงมาคือ การมีทักษะชีวิตและอาชีพ ($\bar{X}=4.45$, $SD = 0.61$) การมีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ($\bar{X}=4.36$, $SD = 0.53$)

2) การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Pearson's Correlation Coefficient)

		A	B	C	D
A	Pearson Correlation	1	.736**	.914**	.617**
B	Pearson Correlation		1	.692**	.618**
C	Pearson Correlation			1	.449**
D	Pearson Correlation				1

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมด ประกอบด้วย ความรู้ด้านวิชาชีพบัญชี ทักษะวิชาชีพบัญชี คุณลักษณะวิชาชีพบัญชีมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอน ในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนบัญชี

3) การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression analysis)

ตารางที่ 4 การพัฒนาศักยภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนบัญชี สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาครัฐ ด้านการมีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
(Constant)		.573	.567
ด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	.314	7.125	.000***
ด้านความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพ	.488	11.079	.000***
R = .680 R ² = .463 Adjusted R ² = .460 SEE = .393 F = .000 Durbin = .319			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 4 พบว่า การพัฒนาศักยภาพที่ส่งผลของครูผู้สอนบัญชี ด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพ ($p < 0.001$) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน ในศตวรรษที่ 21 ด้านการมีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม

ตารางที่ 5 การพัฒนาศักยภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนบัญชี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาครัฐ ด้านการมีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
(Constant)		3.561	.000***
ด้านการฝึกอบรมสัมมนา	-.389	-2.901	.004**
ด้านการวัดและประเมินผล	1.124	8.394	.000***
R = .757 R ² = .573 Adjusted R ² = .570 SEE = .351 F = .000 Durbin = .124			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 5 พบว่า การพัฒนาศักยภาพส่งผลของครูผู้สอนด้านบัญชีด้านการฝึกอบรม ($p < 0.01$) ด้านการวัดและประเมินผล ($p < 0.001$) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน ในศตวรรษที่ 21 ด้านการมีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม

ตารางที่ 6 การพัฒนาศักยภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนบัญชี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาครัฐ ด้านการมีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
(Constant)		7.690	.000***
ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี	.142	1.691	.092
ด้านการวิจัยในชั้นเรียน	.529	6.314	.000***
R = .657 R ² = .431 Adjusted R ² = .428 SEE = 0.405 F = .000 Durbin = .330			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 6 พบว่า การพัฒนาศักยภาพส่งผลของครูผู้สอนด้านบัญชี ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ($p < 0.001$) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน ในศตวรรษที่ 21 ด้านการมีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม

ตารางที่ 7 การพัฒนาศักยภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนบัญชี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาครัฐ ด้านการมีทักษะสารสนเทศ และสื่อเทคโนโลยี

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
(Constant)		.499	.618
ด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	.398	8.982	.000***
ด้านความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพ	.405	9.132	.000***
R = .675 R ² = .456 Adjusted R ² = .452 SEE = 0.417 F=0.000 Durbin = .318			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 7 พบว่า การพัฒนาศักยภาพส่งผลของครูผู้สอนด้านบัญชี ด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพ ($p < 0.001$) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน ในศตวรรษที่ 21 ด้านการมีทักษะสารสนเทศ และสื่อเทคโนโลยี

ตารางที่ 8 การพัฒนาศักยภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนบัญชี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาครัฐ ด้านการมีทักษะสารสนเทศ และสื่อเทคโนโลยี

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
(Constant)		-.440	.660
ด้านการฝึกอบรมสัมมนา	-.817	-11.842	.000***
ด้านการวัดและประเมินผล	1.703	24.697	.000***
R = .942 R ² = .887 Adjusted R ² = .886 SEE = .190 F=.000 Durbin = .556			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 8 พบว่า การพัฒนาศักยภาพส่งผลของครูผู้สอนด้านบัญชีด้านการฝึกอบรมสัมมนา ด้านการวัดและประเมินผล ($p < 0.001$) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน ในศตวรรษที่ 21 ด้านการมีทักษะสารสนเทศ และสื่อเทคโนโลยี

ตารางที่ 9 การพัฒนาศักยภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนบัญชี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาครัฐ ด้านการมีทักษะสารสนเทศ และสื่อเทคโนโลยี

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
(Constant)		8.298	.000
ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี	.269	2.855	.005**
ด้านการวิจัยในชั้นเรียน	.278	2.942	.003**
R = .529 R ² = .280 Adjusted R ² = .275 SEE = .479 F = .000 Durbin = .235			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 9 พบว่า การพัฒนาศักยภาพส่งผลของครูผู้สอนด้านบัญชี ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ($p < 0.01$) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน ในศตวรรษที่ 21 ด้านการมีทักษะสารสนเทศ และสื่อเทคโนโลยี

ตารางที่ 10 การพัฒนาศักยภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนบัญชี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาครัฐ ด้านการมีทักษะชีวิต และอาชีพ

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
(Constant)		-2.613	.009
ด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ	.294	7.174	.000***
ด้านความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพ	.559	13.653	.000***
R = .731 R ² = .535 Adjusted R ² = .532 SEE = .423 F = .000 Durbin = .313			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 10 พบว่า การพัฒนาศักยภาพส่งผลของครูผู้สอนด้านบัญชีด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้นด้านความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพ ($p < 0.001$) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน ในศตวรรษที่ 21 ด้านการมีทักษะชีวิต และอาชีพ

ตารางที่ 11 การพัฒนาศักยภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนบัญชี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาครัฐ ด้านการมีทักษะชีวิต และอาชีพ

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
(Constant)		.897	.370
ด้านการฝึกอบรมสัมมนา	-.663	-5.214	.000***
ด้านการวัดและประเมินผล	1.403	11.042	.000***
R = 0.785 R ² = .616 Adjusted R ² = .613 SEE = 0.143 F= .000 Durbin = .204			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05,** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 11 พบว่า การพัฒนาศักยภาพส่งผลของครูผู้สอนด้านบัญชี ด้านการฝึกอบรมสัมมนา ด้านการวัดและประเมินผล ($p < 0.001$) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน ในศตวรรษที่ 21 ด้านการมีทักษะชีวิต และอาชีพ

ตารางที่ 12 การพัฒนาศักยภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนบัญชี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาครัฐ ด้านการมีทักษะชีวิต และอาชีพ

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
(Constant)		4.845	.000***
ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี	.244	2.857	.005**
ด้านการวิจัยในชั้นเรียน	.416	4.868	.000***
R = .640 R ² = .409 Adjusted R ² = .406 SEE = .477 F= 0.000 Durbin = .222			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05,** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 12 พบว่า การพัฒนาศักยภาพส่งผลของครูผู้สอนด้านบัญชี ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ($p < 0.01$) ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ($p < 0.001$) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอน ในศตวรรษที่ 21 ด้านการมีทักษะชีวิต และอาชีพ

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัย เรื่อง การพัฒนาศักยภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนบัญชี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาภาครัฐ มีผลการอภิปรายผลดังนี้

1.ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนด้านบัญชีโดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือด้านทักษะวิชาชีพ รองลงมาด้านความรู้วิชาชีพบัญชี และรองลงมาด้านคุณลักษณะวิชาชีพบัญชี สอดคล้องกับงานวิจัยของวิจารณ์ พานิช (2555 :11) ได้กล่าวถึงความสำคัญโดยสรุปไว้ว่า ครูยุคใหม่จึงต้องมีทักษะที่สูง ในการเรียนรู้ และปรับตัว ครูเพื่อศิษย์ต้องพัฒนาตนเองให้มีทักษะของการเรียนรู้ด้วย และในขณะเดียวกันต้องมีทักษะในการทำหน้าที่ครูในศตวรรษที่ 21 มีความคิดเห็นอยู่ในระดับดีมาก และสอดคล้องกับ เคน เคย์ (Kay K,2012 : อ้างถึงใน วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอชิป จิตฤกษ์, 2556 : ออนไลน์) ได้กล่าวถึงความสำคัญโดยสรุปไว้ว่า ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จะช่วยเตรียมความพร้อมให้ นักเรียนรู้จักคิด เรียนรู้ทำงาน แก้ปัญหา สื่อสารและร่วมมือทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพไปตลอดชีวิต ซึ่งมีเหตุผลอยู่สามประการด้วยกัน สามารถใช้ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 อธิบายทักษะหลายอย่างที่เป็นของใหม่ ความสามารถในการฝึกฝนในด้านวิชาชีพของตนเอง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ วราภรณ์ ทองนพคุณ (2556 : ออนไลน์) พบว่าการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์ในการจัดการเรียนรู้โดยร่วมกันสร้างรูปแบบ และแนวปฏิบัติในการเสริมสร้างประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยเน้นที่องค์ความรู้ทักษะ เพื่อใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมแห่งความเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันโดยจะอ้างอิงรูปแบบ (Model) ด้านทักษะต่างๆ) ที่พัฒนามาจากเครือข่ายองค์กรความร่วมมือเพื่อทักษะแห่งการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพที่มีผลต่อประสิทธิภาพการสอน ในศตวรรษที่ 21ของครูผู้สอนบัญชี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาครัฐ อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการมีทักษะสารสนเทศ และสื่อเทคโนโลยี รองลงมาคือการมีทักษะและอาชีพและน้อยที่สุดคือด้านการมีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมพบว่า สอดคล้องกับ ดร.ณนา นาชัยฤทธิ (2558 : 27) พบว่า การพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสานด้วยการ เรียนรู้ร่วมกันโดยใช้กรณีศึกษาเพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ บทเรียนออนไลน์วิชานวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษาโดยใช้ ระบบบริหารการจัดการเรียนการสอน (LMS) ด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีอยู่ในระดับดีมากที่สุด

3.การพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนด้านบัญชี ด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพ ด้านการฝึกอบรมสัมมนา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านการวิจัยในชั้นเรียน มีผลต่อประสิทธิภาพการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนบัญชี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาครัฐ สอดคล้องกับการศึกษา วศิน ชูชาติ (2559 : 40) ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่ง ศตวรรษที่ 21

พบว่า ทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01ระดับความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่งศตวรรษที่ 21 พบว่า อยู่ในระดับมาก ทักษะที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ทักษะการร่วมมือ ทำงานเป็นทีม รองลงมาคือ ทักษะการ สร้างสรรค์นวัตกรรม และทักษะ การสื่อสาร สารสนเทศและสอดคล้องกับการศึกษา ปุณยา จันทมาตย์ (2557 : 17) พบว่า การศึกษาทักษะ การสอนของครูสังคัมศึกษาเพื่อ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ใน โรงเรียนมาตรฐานสากลระดับ จัดการชั้นเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านเทคโนโลยี ทักษะการสอนของครูสังคัมศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียน ในด้านบริหารจัดการชั้นเรียน ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านเทคโนโลยี ครูสังคัมศึกษาทุกกลุ่ม ประสบการณ์การสอนมี การแก้ปัญหาทักษะการสอนของครูสังคัม เข้าร่วมรับการอบรมครูด้านการเรียน การ สอน จัดกิจกรรมการเรียนรู้เน้นกระบวนการคิดวิเคราะห์ให้นักเรียน และพัฒนาการใช้ เทคโนโลยีในการ จัดการเรียนรู้ แนวทางการพัฒนาจากการสนับสนุนของ ควมมีการสนับสนุนอุปกรณ์ทางเทคโนโลยี จัดอบรม เชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาศักยภาพครู อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนด้านบัญชี ด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้าน ความรู้ความเข้าใจในวิชาชีพ ด้านการฝึกอบรมสัมมนา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพ บัญชี ด้านการวิจัยในชั้นเรียน มีผลต่อประสิทธิภาพการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนบัญชี สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาครัฐ ด้านการมีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ด้านการมีทักษะ สารสนเทศ และสื่อเทคโนโลยี ด้านการมีทักษะชีวิต และอาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01และ การพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนด้านบัญชี ด้านการจัดการเรียนรู้โดยเน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ด้านความรู้ความ เข้าใจในวิชาชีพ ด้านการฝึกอบรมสัมมนา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ด้านการ วิจัยในชั้นเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 สอดคล้องกับการศึกษาของ Sibel TuzelKandiller (2015 : 106) พบว่า ทักษะและระบบการ เรียนรู้ของครูผู้สอนที่มีคุณภพนั้นว่ามีคุณลักษณะเหมือนกับ ครูผู้สอนที่ประสบความสำเร็จ ประสบการณ์ที่ส่งผลต่อคุณภาพ ทักษะและความรู้ของการรับรู้ของครูผู้สอนที่มี คุณภาพ การรับรู้เหล่านั้นมีความสัมพันธ์ต่อครูผู้สอน ทักษะและความรู้ของครูผู้สอนที่มี คุณภาพ และยัง สอดคล้องกับ BeringtonZanoxoloGobingca3 (2021 : 148) ความพร้อมของครูบัญชีในการใช้ โทรศัพท์มือถือและแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดียเป็นเครื่องมือการสอนและการเรียนรู้เสริมในศตวรรษที่ 21 ครู สอนบัญชี ใช้โทรศัพท์มือถือและโซเชียลมีเดียในห้องเรียน ครูสอนบัญชีต้องจำไว้ว่าผู้เรียนคุ้นเคยกับอุปกรณ์ใน การจัดการเรียนการสอน และเครื่องมือทางเทคโนโลยีหลากหลายเพื่อเพิ่มพูนการเรียนรู้ และยังการกระตุ้น ให้ครูสร้างนวัตกรรมใหม่ๆหลากหลายมากยิ่งขึ้น มีผลส่งให้ครูมีทักษะด้านนวัตกรรม ด้านทักษะสารสนเทศ เทคโนโลยี และทักษะชีวิตและอาชีพ มีผลต่อประสิทธิภาพในการสอนโดยรวมของครูผู้สอนด้านบัญชี

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. ผลการวิจัยสามารถนำไปพัฒนาศักยภาพของครูผู้สอนบัญชี ด้านวิชาชีพ ทักษะวิชาชีพ และคุณลักษณะที่เหมาะสม ของครูผู้สอนด้านบัญชี

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาการพัฒนาศักยภาพที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครูผู้สอนบัญชี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาคเอกชน

เอกสารอ้างอิง

- วิจารณ์ พานิช. (2555). *ทักษะครูเพื่อศิษย์ไทยในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอธิป จิตตฤกษ์. (2556). *ทักษะแห่งอนาคตใหม่ : การศึกษาเพื่อศตวรรษที่ 21* แปลจาก 21st Century Skills: Rethinking How Students Learn. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2565. แหล่งที่มา: <http://openworlds.in.th/books/21st-century-skills/>.
- วรางคณา ทองนพคุณ. (2556). *ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 ความท้าทายในอนาคต = 21st Century Skills: The Challenges Ahead*. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 6 มกราคม 2565. แหล่งที่มา <http://www.education.pkur.ac>.
- ดรณนภา นาชัย. (2558). *การพัฒนาแบบจำลองการสอนแบบผสมผสานโดยใช้สื่อที่สร้างสรรค์จากผู้เรียนและการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือเพื่อฝึกทักษะการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร.
- วศิน ชูชาติ. (2559). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนแห่ง ศตวรรษที่ 21*. จังหวัดสุพรรณบุรี
- ปยุตยา จันทมาตย์. (2558). *การศึกษาทักษะการสอนของครูสังคมศึกษาเพื่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ในโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร
- Sibel TüzeliKandiller. (2015). *From teacher to trainer: What changes? Or does it?* Izmir: Izmir University
- Dr. M. Skhephe. (2021). *The Use of Technology in Accounting Classroom During COVID-19: What do Accounting Teachers in theEastern Cape, South Africa, Have to Say?* Eastern Cape:

แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารกับผู้สูงอายุกับการแพร่ระบาดของข่าวสาร
ในช่วงสถานการณ์ไวรัสโคโรนา 19

**Increasing Effective Communication with the Elders during the
Coronavirus- 19 Information Pandemic**

บำเพ็ญ ไมตรีโสภณ

มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด

Bampen Maitreesophon

Stamford International University, Thailand

E-mail: bampen.maitreesophon@stamford.edu

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) รูปแบบการสื่อสารกับผู้สูงอายุกับการแพร่ระบาดของข่าวสารในช่วงสถานการณ์ไวรัสโคโรนา 19, 2) ปัญหาและข้อจำกัดของการสื่อสารกับผู้สูงอายุกับการแพร่ระบาดของข่าวสารในช่วงสถานการณ์ไวรัสโคโรนา 19 และ 3) แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารกับผู้สูงอายุกับการแพร่ระบาดของข่าวสารในช่วงสถานการณ์ไวรัสโคโรนา 19 เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพใช้การวิจัยเอกสาร การสังเกต การสัมภาษณ์เชิงลึก และการจัดกิจกรรมการสนทนากลุ่มกับผู้สูงอายุและผู้เกี่ยวข้องรวม 20 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เชิงแก่นสาระ โดยการจับประเด็นหรือสาระสำคัญที่แฝงอยู่ในข้อมูล และนำมาเชื่อมโยงกับแนวคิดเพื่อสรุปเป็นผลการวิจัย

ผลการศึกษา 1) รูปแบบการสื่อสารกับผู้สูงอายุกับการแพร่ระบาดของข่าวสารในช่วงสถานการณ์ไวรัสโคโรนา 19 พบว่ารูปแบบที่ใช้บ่อยคือการสื่อสารแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการที่เป็นทั้งการสื่อสารแบบบนลงล่างและแบบล่างขึ้นบน 2) ปัญหาและข้อจำกัดด้านการสื่อสารกับผู้สูงอายุพบใน 4 ประเด็น คือ ด้านความรู้ในประเด็นที่ต้องสื่อสาร ด้านเวลา ด้านตัวข้อมูลข่าวสารที่ต้องสื่อสาร และด้านช่องทางการสื่อสาร และ 3) แนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารกับผู้สูงอายุควรใช้รูปแบบรอยยิ้มหรือ SMILE Model โดยการใช้สื่อสารที่มีประสิทธิภาพในสถานการณ์การแพร่ระบาดต้องให้ความสำคัญใน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านตัวผู้ส่งสาร (Sender) ด้านตัวข้อมูลข่าวสาร (Message) ด้านเจตนาารมณ์ของการสื่อสาร (Intention) ด้านผู้รับสาร หรือผู้รับฟัง (Listener) และด้านสภาพแวดล้อมในการสื่อสาร (Environment)

คำสำคัญ: ประสิทธิภาพการสื่อสาร; ผู้สูงอายุ; การแพร่ระบาดของข้อมูลข่าวสาร; ไวรัสโคโรนา 19

Abstracts

The objectives of this research were to study: 1) patterns of communication with the elders during the Coronavirus 19 information pandemic, 2) problems and limitations of communication with the elders during the Coronavirus 19 information pandemic, and 3) guidelines for increasing effective communication with the elders during the Coronavirus 19 information pandemic. This qualitative study applied document research, in-depth interviews with 10 key informants, and a focus group discussion with 10 elders and persons involved with elders. Data were analyzed by using a thematic analysis approach by capturing important issues or essence hidden in the data and linking them to the concepts and then to be concluded as research results.

Major findings: 1) patterns of communication with the elders during the Coronavirus 19 information pandemic were formal and informal in forms of downward and upward communications, 2) problems and limitations of communication with the elders were found in 4 categories: knowledge of content that needs to be communicated, timeliness, message, channel, and communication skill, and 3) to increase effective communication with the elders during the coronavirus 19 information pandemic, it could be done by applying the SMILE Model of communication that focuses on 5 categories, which were: sender, message, intention, listener, and environment. .

Keywords: Effective Communication; Elders; Information Pandemic; COVID-19

บทนำ

การสื่อสารเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างยิ่งสำหรับโลกในยุคปัจจุบัน ที่ในยุคแห่งข้อมูลข่าวสารที่อินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทสำคัญในชีวิตประจำวันของมนุษย์ เป็นกระบวนการที่มนุษย์ใช้ในการส่งผ่านข่าวสารข้อมูลระหว่างผู้หนึ่งไปยังอีกผู้หนึ่ง หรือเป็นการส่งผ่านข้อมูลสู่บุคคลทั่วไปที่หมายถึงสาธารณชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงเจตนาของผู้ออกสาร หรือเพื่อให้ความรู้ความเข้าใจ เพื่อให้รับรู้ ตลอดจนเพื่อการโน้มน้าวจิตใจหรือแม้แต่เพื่อความบันเทิง แต่ความรวดเร็วของการสื่อสารและการแพร่กระจายของข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วของโลกในยุคปัจจุบันนอกจากจะสร้างความสะดวกสบายในการรับสารหรือการส่งผ่านข้อมูลข่าวสารแล้ว ยังเป็นช่องทางให้ผู้ไม่หวังดีได้ส่งผ่านหรือแพร่กระจายข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นเท็จที่อาจสร้างความเข้าใจผิด หรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้รับสารหรือสาธารณชน

การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 19 ก่อให้เกิดการแพร่ของข้อมูลข่าวสารที่มีมากมายมีทั้งที่เป็นความจริงและไม่เป็นความจริง หรือที่เรียกว่าข้อมูลปลอมหรือข้อมูลเท็จ (Fake News) ที่สร้างความตื่นตระหนก หรือก่อให้เกิดความเข้าใจผิดในกลุ่มผู้รับสาร โดยเฉพาะในกลุ่มผู้สูงอายุที่มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์และอินเทอร์เน็ตอยู่เป็นประจำ การแพร่ระบาด ส่งผลให้เกิดคำใหม่คือ Infodemic ที่มาจากคำว่า Information หมายถึงข่าวสารข้อมูล และ Pandemic หมายถึงโรคระบาด ซึ่งเมื่อนำมารวมกันมีความหมายว่า “ภัยพิบัติจากข้อมูลข่าวสารที่ผิดเพี้ยนหรือไม่เป็นความจริงที่เกิดคู่กับการแพร่ระบาดของโรค” ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ประเภท คือ 1) ข้อมูลที่ผิด (Misinformation) ที่มีผู้ทำข้อมูลปลอมหรือข้อมูลอันเป็นเท็จ แต่

ประชาชนที่ได้รับข้อมูลเหล่านั้นเกิดความเชื่อว่าเป็นความจริงและนำมาเผยแพร่ต่อ 2) ข้อมูลที่บิดเบือน (Disinformation) หมายถึงข้อมูลข่าวสารที่ถูกบิดเบือนและบุคคลหรือประชาชนที่เผยแพร่ข้อมูลนั้นรู้อยู่แต่ใจว่าข้อมูลเหล่านั้นไม่เป็นความจริง และ 3) ข้อมูลที่แฝงเจตนาร้าย (Mal-information) หมายถึงข้อมูลที่มีพื้นฐานของความจริง แต่ถูกนำมาใช้เพื่อทำร้ายบุคคล องค์กร หรือประเทศ โดยข้อมูลทั้ง 3 ประเภทนี้สามารถแพร่กระจายไปได้อย่างรวดเร็ว และแพร่กระจายได้โดยง่าย อันจะส่งผลต่อความเข้าใจในเรื่องของการดูแลสุขภาพของประชาชน โดยเฉพาะประชาชนผู้สูงอายุ ที่มีข้อจำกัดด้านการสื่อสารและความสามารถในการกลั่นกรองข้อมูลข่าวสารที่ได้รับ และทำการเผยแพร่ต่อในหมู่คนใกล้ชิด เพื่อนฝูง หรือเกิดเป็นข่าวลือในหมู่บ้าน ในชุมชนและสังคม อาทิ “ได้ข่าวมาว่า...” หรือ “มีคนบอกว่า....” ที่ส่งต่อกันแพร่หลายทางสังคมออนไลน์ ดังตัวอย่างด้านล่างที่แสดงให้เห็นภาพข่าวปลอมที่แพร่หลายในอินเทอร์เน็ต

แผนภาพที่ 1 ภาพข่าวอันเป็นเท็จที่แพร่อยู่ในอินเทอร์เน็ต

ที่มา: ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม ประเทศไทย (Anti-Fake News Center Thailand) 2565 : ออนไลน์

การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการดูแลผู้สูงอายุและการปฏิบัติการพยาบาล การสื่อสารที่ไม่มีประสิทธิภาพจะยิ่งทำให้ผู้สูงอายุไม่สามารถเข้าใจได้ถ่องแท้และอาจไม่มีแรงจูงใจในการดูแลสุขภาพของตนเอง หรืออาจทำอะไรไม่ถูกต้อง (Kristen Jack, 2019 : online) ซึ่งการสื่อสารเป็นกระบวนการสำคัญในการเฝ้าระวังและรักษาพยาบาลตลอดจนการดูแลผู้สูงอายุ เพราะจะช่วยให้ผู้สูงอายุและผู้เกี่ยวข้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องของการดูแลสุขภาพ มีพฤติกรรมในการดูแลตัวเองและสามารถดูแลรักษาตัวเองได้ในเบื้องต้น รวมถึงการป้องกันตนเองไม่ให้เกิดอุบัติเหตุ เช่น หกล้ม ลื่นล้ม หรือติดเชื้อไวรัสโคโรนา 19 ที่กำลังแพร่ระบาดอยู่ในปัจจุบัน

การที่ประเทศไทยได้ก้าวสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ ทำให้รัฐบาลมีภาระหนักในเรื่องค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการดูแลผู้สูงอายุ ซึ่งปัจจุบันค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพของคนไทยที่รัฐบาลดูแลนั้นเฉลี่ยคนละ 6,286 บาท หรือคิดเป็น 13% ของรายจ่ายประเทศทั้งหมด (กรมสุขภาพจิต, 2561 : ออนไลน์) โดยเฉพาะในสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 19 ที่ก่อให้เกิดการระบาดหรือติดเชื้อในชุมชนนั้นจะยิ่งทำให้รัฐบาลมีภาระในการใช้จ่ายในด้านการดูแลป้องกันผู้สูงอายุ และชุมชนต่าง ๆ เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะในพื้นที่การศึกษาคือ

จังหวัดเพชรบูรณ์นั้นมีการแพร่ระบาดของเชื้อโรคจนกลายเป็นคลัสเตอร์ใหญ่ เป็นจังหวัดที่ติดอันดับ 1 ใน 10 ของพื้นที่ที่เป็นสีแดงหรือพื้นที่ที่มีการติดเชื้อสูงสุดของประเทศไทย จนทำให้มีการต้องปิดพื้นที่ในบางหมู่บ้าน บางตำบลเพื่อควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาด และการติดเชื้อของสมาชิกในครอบครัวที่อยู่ในวัยหนุ่มสาว และทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมนั้นสามารถแพร่เชื้อให้กับสมาชิกในครอบครัว โดยเฉพาะผู้สูงอายุนั้นได้ โดยง่าย เนื่องจากความใกล้ชิดและการขาดความตระหนักหรือขาดความรู้เรื่องการป้องกันการแพร่ระบาด ทำให้ผู้สูงอายุเองจำเป็นต้องมีภูมิรู้ และภูมิคุ้มกันในการป้องกันและดูแลตนเอง การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพของผู้เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ และการสื่อสารของผู้สูงอายุเองในเรื่องการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโรคและการดูแลตนเองจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่ง

จากเหตุผลดังที่กล่าวมาแล้ว ทำให้เห็นการศึกษาเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารกับผู้สูงอายุกับการแพร่ระบาดของข้อมูลข่าวสารในช่วงสถานการณ์ไวรัสโคโรนา 19 จะทำให้ผู้สูงอายุ และครอบครัว ตลอดจนผู้เกี่ยวข้องได้มีการสื่อสารทั้งในด้านการส่งหรือการรับข้อมูลข่าวสารที่มีประสิทธิภาพ ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เป็นจริง ที่สามารถนำไปใช้ในการดูแลตนเองและครอบครัว เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดโรคร้ายไข้เจ็บ โดยเฉพาะในช่วงของการแพร่ระบาดของเชื้อโรคไวรัสโคโรนา 19 นั้น จะช่วยลดความล้มเหลวด้านการสื่อสารหรือลดผลกระทบที่เกิดกับผู้สูงอายุและและครอบครัวได้เป็นอย่างดี ทำให้ผู้สูงอายุและครอบครัวได้รับทราบข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง และสามารถตรวจสอบข้อมูลเพื่อเป็นประโยชน์ด้านสุขภาพทำให้สังคมไทยที่เป็นสังคมผู้สูงอายุ ประกอบไปด้วยผู้สูงอายุที่มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงตามวัยที่เป็นผลจากการสื่อสารที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ทำให้สามารถลดภาระค่าใช้จ่ายด้านการดูแลผู้สูงอายุของรัฐบาลได้อีกทางหนึ่ง รวมถึงลดการแพร่กระจายของเชื้อไวรัสโคโรนา 19 และเชื้อโรคอื่น ๆ ทั้งที่เป็นโรคเฉพาะถิ่นและโรคอุบัติใหม่ที่อาจจะเกิดในอนาคต

วัตถุประสงค์การวิจัย

- 1) เพื่อศึกษารูปแบบการสื่อสารกับผู้สูงอายุ กับ การแพร่ระบาดของข่าวสาร ในช่วงสถานการณ์ไวรัสโคโรนา 19
- 2) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อจำกัดของการสื่อสารกับผู้สูงอายุ กับ การแพร่ระบาดของข่าวสาร ในช่วงสถานการณ์ไวรัสโคโรนา 19
- 3) เพื่อศึกษาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารกับผู้สูงอายุ กับ การแพร่ระบาดของข่าวสาร ในช่วงสถานการณ์ไวรัสโคโรนา 19

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การศึกษาเอกสาร (Documentary Research) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observations) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และการจัดกิจกรรมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้สูงอายุและผู้เกี่ยวข้องกับการสื่อสารกับผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดเพชรบุรี

1.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มผู้บริหารองค์กรเจ้าหน้าที่หน่วยงานภาครัฐ เจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ผู้ใหญ่ กำนัน ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ในหน่วยงานราชการในท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบล โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในพื้นที่ที่ทำการวิจัย และกลุ่มผู้สูงอายุและผู้ดูแลผู้สูงอายุ ได้แก่ ประธานชมรมผู้สูงอายุ อาสาสมัครสาธารณสุขประจำครอบครัวหรือผู้ดูแลผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุในพื้นที่ที่ทำการวิจัยครอบครัวสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ และผู้สูงอายุในพื้นที่ตำบลหนึ่งในจังหวัดเพชรบุรี สุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และแบบ Snowball Sampling เพื่อให้ได้กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 10 คน และกิจกรรมสนทนากลุ่ม 10 คน เพื่อให้ครอบคลุมทั้งฝ่ายผู้ส่งสารและผู้รับสารที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารกับผู้สูงอายุและผู้สูงอายุเอง ทำการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลแบบสามเส้า (Methodological Triangulation) ทั้งด้านวิธีการและด้านบุคคล โดยนำข้อมูลที่ได้จากแต่ละกลุ่มมาตรวจสอบว่าเป็นไปในทิศทางเดียวกันหรือไม่ หากไม่แน่ใจจะดำเนินการเก็บข้อมูลเพิ่มเติมและตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลก่อนนำข้อมูลไปดำเนินการวิเคราะห์ด้วยวิธีการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) และสรุปเป็นประเด็น เพื่ออธิบายปรากฏการณ์ที่ได้รับก่อนจะสรุปผลการวิจัย โดยใช้เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

2. เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) โดยสร้างตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยกำหนดแนวคำถามแบบปลายเปิดในประเด็นกว้าง ๆ ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ซึ่งสามารถปรับเปลี่ยนหรือเพิ่มเติมคำอธิบายหรือการสนทนาเพื่อให้ได้มาซึ่งคำตอบที่ชัดเจน ตรงประเด็น ครอบคลุมในสิ่งที่ต้องการศึกษา

3. การพิทักษ์สิทธิผู้ให้ข้อมูลและบทบาทผู้วิจัย

บทบาทหน้าที่ จรรยาบรรณของผู้วิจัย และการพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมการวิจัยเริ่มตั้งแต่กระบวนการเก็บข้อมูลกระทั่งการสรุปผลและการจัดทำรายงานการวิจัย โดยผู้วิจัยแนะนำตัวกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม และอธิบายวัตถุประสงค์ของการศึกษา รวมทั้งข้อคำถามที่ใช้ เมื่อจบการสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ทบทวนประเด็นคำถามและคำตอบที่ได้รับ เพื่อให้ผู้ให้ข้อมูลสำคัญได้ตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลและเป็นการยืนยันคำตอบอีกครั้ง ผู้วิจัยแจ้งผู้ให้ข้อมูลสำคัญและผู้เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มได้ทราบว่า ข้อมูลที่ได้รับจะ

นำไปใช้เพื่อเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารกับผู้สูงอายุ และนำไปใช้เป็นกรณีศึกษาโดยปกปิดชื่อและข้อมูลส่วนตัวของผู้ให้ข้อมูล ผลการวิจัยจะนำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาเท่านั้น จะไม่มีการนำผลการวิจัยไปใช้ผิดวัตถุประสงค์ โดยข้อมูลที่ได้รับจะไม่มีผลกระทบในทางลบ ก่อให้เกิดความเข้าใจผิด หรือก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ให้ข้อมูล และหากผู้ให้ข้อมูลรู้สึกไม่สะดวกใจในการตอบคำถาม ก็สามารถปฏิเสธการตอบคำถามได้ตลอดเวลา

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 การสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้วิธีการนัดหมายล่วงหน้า และดำเนินการสัมภาษณ์ตามวันเวลาที่กำหนด ทำการจดบันทึกและนำข้อมูลที่ได้รับไปเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์

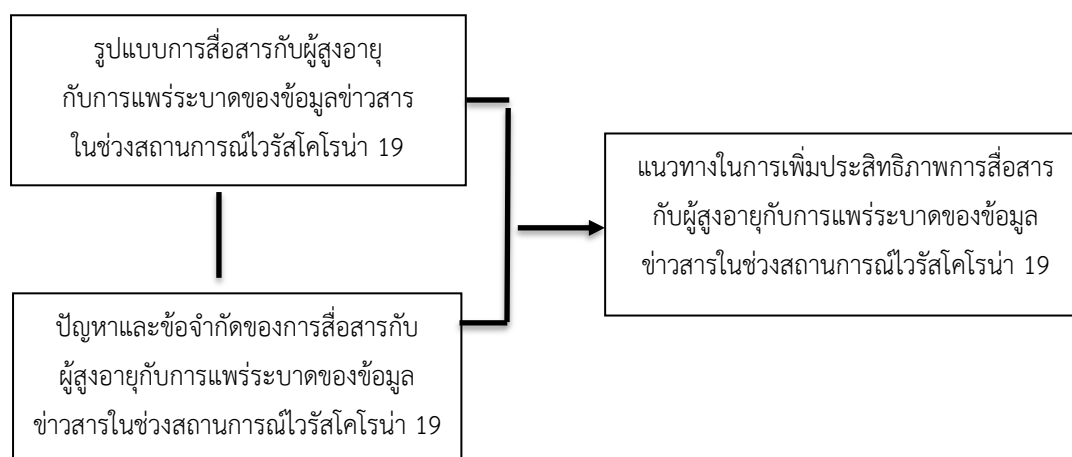
4.2 การจัดกิจกรรมการสนทนากลุ่ม ใช้วิธีการนัดหมายล่วงหน้ากับกลุ่มเป้าหมาย และดำเนินการจัดกิจกรรมตามกำหนดวันเวลาที่นัดหมาย

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์และการจัดกิจกรรมการสนทนากลุ่ม ทำการวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์แก่นสาระ (Thematic Analysis) โดยการจับประเด็นหรือสาระสำคัญที่แฝงอยู่ในข้อมูล และนำมาเชื่อมโยงกับแนวคิดเพื่อนำมาสรุปเป็นผลการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารกับผู้สูงอายุกับการแพร่ระบาดของข่าวสารในช่วงสถานการณ์ไวรัสโคโรนา 19 ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

1. รูปแบบการสื่อสารกับผู้สูงอายุกับการแพร่ระบาดของข่าวสารในช่วงสถานการณ์ไวรัสโคโรนา 19 พบว่า

1.1 การสื่อสารแบบเป็นทางการ (Formal Communication)

ใช้การสื่อสารจากบนลงล่าง (Downward Communication) และการสื่อสารจากล่างขึ้นบน (Upward Communication) ส่วนใหญ่จะอยู่ในรูปแบบการสื่อสารตามโครงสร้างการบังคับบัญชา เช่น จากจังหวัดหรือหน่วยงานที่บังคับบัญชาส่งถึงหน่วยงานที่อยู่ภายใต้บังคับบัญชา ส่วนใหญ่จะเป็นคำสั่ง หนังสือสั่งการเกี่ยวกับแนวปฏิบัติ หรือประกาศเกี่ยวกับสถานการณ์การแพร่ระบาด กำหนดการรับวัคซีน แบบสำรวจข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ ตลอดจนการแจ้งข้อมูลข่าวสารเพื่อทราบและประชาสัมพันธ์ การสื่อสารแบบจากล่างขึ้นบนเป็นการสื่อสารจากหน่วยงานที่ต่ำกว่าไปถึงหน่วยงานที่บังคับบัญชา หรือจากบุคลากรปฏิบัติงานโดยตรงไปยังหัวหน้าหรือผู้บังคับบัญชา ส่วนใหญ่เป็นการสื่อสารในลักษณะการรายงานผลการปฏิบัติงาน การรายงานสถานการณ์ การรายงานจำนวนผู้ติดเชื้อ การรายงานปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงาน และการสรุปผลการปฏิบัติงาน ซึ่งทั้งการสื่อสารทั้งแบบบนลงล่างและจากล่างขึ้นบนนั้นเป็นการสื่อสารแบบทางเดียว (One-way Communication)

“ทางอำเภอจะมีจดหมายหรือมีหนังสือส่งมาถึงฝ่ายปกครอง ส่วนใหญ่จะเป็นหนังสือแจ้งข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์การแพร่ระบาด แนวปฏิบัติ การสั่งการให้ดำเนินการ หรือบางทีก็เป็นหนังสือแจ้งเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารที่เป็นเท็จที่กำลังแพร่ระบาดเพื่อให้ผู้สูงอายุพึงระวัง พวกเราในฐานะฝ่ายปกครอง เมื่อได้รับหนังสือก็จะทำความเข้าใจว่าวัตถุประสงค์ของหนังสือฉบับนั้นคืออะไร พวกเราต้องทำอะไรบ้าง มีใครที่เกี่ยวข้อง และหากต้องสื่อสารกับผู้สูงอายุพวกเราจะต้องหาวิธีการหรือใช้ช่องทางการสื่อสารที่เหมาะสม” (S1 กำนัน, 2565)

“เมื่อทางหน่วยงานเบื้องสูงส่งจดหมายแจ้งเกี่ยวกับแนวปฏิบัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ เช่น การสำรวจข้อมูลผู้ติดเชื้อ แนวปฏิบัติในการรับวัคซีน ซึ่งส่วนใหญ่จะมีคำศัพท์เทคนิคและภาษาที่เป็นทางการ พวกเราก็ต้องมาทำความเข้าใจ และคิดหาวิธีการสื่อสารกับผู้สูงอายุที่ให้ผู้สูงอายุและครอบครัวเข้าใจง่าย คือใช้ภาษาง่ายๆ ปรับเปลี่ยนแบบฟอร์มต่างๆ ให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ และทำความเข้าใจกับอบสม. หรือ อสค. เพราะพวกเขาเหล่านี้จะช่วยเราสื่อสารได้อีกทางหนึ่ง รวมถึงจะใกล้ชิดกับผู้สูงอายุมากกว่าพวกเรา” (S5 พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล, 2565)

1.2 การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ (Informal Communication)

ส่วนใหญ่เป็นการสื่อสารระหว่างบุคคล หรือระหว่างกลุ่มต่อกลุ่มที่มีความใกล้ชิดกัน ผู้ปฏิบัติงานระดับเดียวกัน หรืออยู่ในชุมชนเดียวกัน ที่มีวัตถุประสงค์ของการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและเพื่อสร้างบรรยากาศที่ดีของการสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมาย ให้กลุ่มเป้าหมายรับทราบหรือเข้าใจในเนื้อหาที่ต้องการสื่อสาร และเพื่อรับฟังข้อมูลข่าวสาร หรือความเห็นตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ที่ผู้สูงอายุหรือสมาชิกในครอบครัวกำลังประสบ มักใช้การสื่อสารด้วยวาจา หรือการสื่อสารโดยตรง การประกาศเสียงตามสาย การใช้เทคโนโลยีหรือเครื่องมือสื่อสาร และการสื่อสารด้วยภาษากาย ภาษาท่าทาง หรือสัญลักษณ์

การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการส่วนใหญ่เป็นการไปพบปะเยี่ยมเยียนถึงบ้าน หรือการถ่ายทอดข้อมูลจากหัวหน้าทีมหรือหัวหน้ากลุ่มถึงเพื่อนสมาชิกในทีม เป็นการสื่อสารแบบสองทาง (Two-way Communication) ที่เปิดโอกาสให้ผู้ส่งสารและผู้รับสารได้มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน เป็นการสื่อสารที่สามารถสร้างความสัมพันธ์แบบใกล้ชิด หรือสามารถใช้ความใกล้ชิดที่มีอยู่แล้วให้เป็นประโยชน์ในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน

“เวลาทำประชาคมหมู่บ้าน หรือมีการประชุมในแต่ละหมู่บ้านผมจะไปร่วมกิจกรรมด้วยเสมอ จะได้พูดคุย รับฟังปัญหาและข้อคิดเห็นต่าง ๆ หรือถามไถ่ข้อมูลข่าวสารของผู้สูงอายุจากลูกหลานที่มาประชุม แล้วพอเลิกประชุมก็ไปเยี่ยมเยียนถึงบ้าน หรือหากวันนั้นไปไม่ได้ไม่ครบทุกบ้านก็จะนัดกันกับผู้นำชุมชนไปเยี่ยมเยียนและพูดคุยกันเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้สูงอายุ อย่างน้อยก็ได้เจอหน้าค่าตากัน เห็นความเป็นอยู่ หรือรับรู้ปัญหาต่าง ๆ ที่ผู้สูงอายุกำลังประสบอยู่” (S4 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด, 2565)

“ผมลงข้อมูลเกี่ยวกับไวรัสโควิด 19 ทางเฟสบุ๊คเกือบทุกวัน คำแนะนำ คำเตือนอะไรต่าง ๆ ผมใช้คำง่าย ๆ ที่ให้ลูกบ้านแต่ละหมู่เข้าใจ และหากไม่เข้าใจก็โพสถามกลับมาได้ ผมเช็คข้อมูลทางมือถือและตอบกลับได้สะดวก” (S1 กำนัน, 2565)

2 ปัญหาและข้อจำกัดของการสื่อสารกับผู้สูงอายุ กับการแพร่ระบาดของข่าวสาร ในช่วงสถานการณ์ไวรัสโคโรนา 19 พบว่ามีปัญหาและข้อจำกัด ดังนี้

2.1 ด้านความรู้ในประเด็นที่สื่อสาร

แม้ผู้รับสารและผู้ส่งสารบางรายมีการศึกษาดี แต่เนื่องจากข้อมูลข่าวสารเป็นเรื่องเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับโรคภัยไข้เจ็บที่อาจมีคำศัพท์เทคนิคหรือคำทางการแพทย์ที่ทำความเข้าใจ ประกอบกับข้อมูลข่าวสารที่ได้รับในแต่ละครั้งอาจมีข้อความยาวและมีหลายประเด็นที่ต้องทำความเข้าใจ หรือต้องนำไปสื่อสารต่อ ผู้สื่อสารแต่ละคนก็อาจจะสื่อสารได้ไม่ตรงประเด็น ทำให้ผู้รับสารซึ่งก็คือผู้สูงอายุแต่ละหมู่บ้านหรือแต่ละชุมชน ได้รับสารหรือข้อมูลข่าวสารที่แตกต่างกันออกไปทั้ง ๆ ที่มาจากต้นฉบับเดียวกัน

“ในช่วงสถานการณ์โควิด 19 ข่าวสารที่ได้รับจากทางการบางทีมีคำศัพท์หรือภาษาที่ยากต่อทำความเข้าใจ ทำให้เราต้องไปถามผู้รู้หรือเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เพื่ออธิบายให้เข้าใจ แต่บางครั้งข่าวสารที่ส่ง

มาบางเรื่องก็ยากในการจับประเด็นเพื่อนำไปสื่อสารกับผู้สูงอายุ แต่ก็ต้องพยายามทำความเข้าใจเพื่อให้มั่นใจว่าสื่อสารไปแล้วผู้สูงอายุจะได้รับข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง” (R1 ประธานชมรมผู้สูงอายุ, 2565)

“เจ้าหน้าที่เขาก็อธิบายชัดเจน ใจเย็น อธิบายซ้ำ ๆ ใช้คำง่าย ๆ เพื่อให้เราเข้าใจ ตอนแรกก็ฟังก็คิดว่าตัวเองเข้าใจดีอยู่นะ แต่เข้าใจอยู่ประเดี๋ยวเดียวแล้วพอเวลาผ่านไปก็ลืม จำไม่ได้ว่าเขาบอกให้เราต้องทำอะไรบ้าง” (R10 ผู้สูงอายุ, 2565)

2.2 ด้านเวลา

สถานการณ์และข้อมูลข่าวสารที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เกือบตลอดเวลา เจ้าหน้าที่และผู้เกี่ยวข้องต้องทำงานแข่งกับเวลา เนื่องจากความล่าช้าในการสื่อสารอาจส่งผลให้เกิดการแพร่ระบาดมากขึ้น หรือส่งผลกระทบต่อในวงกว้าง หรืออาจก่อให้เกิดวิกฤตและสถานการณ์ฉุกเฉินต่าง ๆ ตามมา เมื่อได้รับข้อมูลข่าวสารหรือมีข้อมูลข่าวสารใด ๆ ที่ต้องรีบสื่อสารกับผู้บังคับบัญชา หรือสื่อสารกับชุมชน โดยเฉพาะกับผู้สูงอายุและครอบครัว

“ช่วงที่มีการติดเชื้อเยอะ ๆ ทำงานกันตลอด ต้องวิ่งเอาแมสไปแจก เอาแอลกอฮอล์ไปให้ถึงที่ไม่มีการฝากไปให้เพราะกลัวจะยิ่งถึงช้า ถึงมีไลน์ มีโทรศัพท์ แต่บางเรื่องมันต้องไปคุยกันตัวต่อตัวได้เห็นหน้าเห็นตากัน สบตากัน จะได้แน่ใจ” (S4 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด, 2565)

“เรื่องเวลาของการประกาศก็สำคัญ ช่วงเข้ามีดที่คนยังหลับอยู่ หรือดึกเกินไปก็ไม่เหมาะสม ส่วนมากก็ช่วงเวลาหกโมงถึงเจ็ดโมงเช้าที่คนส่วนใหญ่ตื่นแล้ว ส่วนตอนเย็นก็ราว ๆ ห้าโมงถึงหกโมงเย็น แต่ถ้าเป็นการสัญจรไปเยี่ยมเยียนแต่ละหมู่ก็เลือกช่วงเย็นที่ทุกคนกลับบ้านแล้ว จะได้เจอหน้าเจอตากันทุกคน” (S3 องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น, 2565)

2.3 ด้านข้อมูลข่าวสารที่ต้องสื่อสาร

ข้อมูลข่าวสารมีมากมายหลากหลายประเภท มีทั้งข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนผู้ติดเชื้อ ข้อมูลสถานการณ์การแพร่ระบาด ข้อมูลที่เป็นชุดความรู้ในการดูแลตนเอง ข้อมูลเฉพาะของผู้ป่วยแต่ละราย ข้อมูลด้านการออกหน่วย ข้อมูลเกี่ยวกับสถานที่ลงทะเบียนรับวัคซีน รวมถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นเท็กก็มีมากมาย อีกทั้งภาษาที่ใช้บางครั้งก็ยากต่อความเข้าใจ ปัญหาและข้อจำกัดด้านข้อมูลข่าวสารจึงมีมากไปตามประเภทของข้อมูล ข้อมูลบางอย่างที่มีที่มาไม่ชัดเจน ยากต่อการตรวจสอบถึงแหล่งที่มา เมื่อผู้รับสารนำไปสื่อสารต่อ อาจทำให้สถานการณ์ยิ่งแย่ลง

“เวลาประชุมกับอำเภอผมต้องมาสรุปเป็นคำพูดง่าย ๆ ถ่ายทอดให้กับผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่ สารวัตรกำนัน หรือผู้นำชุมชนฟังให้แน่ใจว่าเขานำไปบอกต่อได้อย่างถูกต้อง เพราะหากให้อ่านทั้งหน้ากระดาษคงยากจะเข้าใจ เวลาเอาไปบอกต่ออาจจะทำให้ผู้สูงอายุสับสน” (S1 กำนัน, 2565)

“ฟังแล้วบางทีไม่เข้าใจว่าเราต้องทำอะไร ก็ต้องขอให้เขาอธิบายใหม่ แล้วก็ถามเขาว่ามันใช้ตามที่เรารู้ไหม ไม่งั้นเดี๋ยวเอาไปบอกต่อผิด ๆ ก็ยุ่งเลย” (R7 ผู้สูงอายุ, 2565)

2.4 ด้านช่องทางการสื่อสาร

ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ระบาดของเชื้อโรคที่ส่งถึงประชาชนทั่วไปมาจากทุกทิศทาง ทั้งจากสื่อดั้งเดิม ได้แก่ สื่อวิทยุ โทรทัศน์ จากสื่อสิ่งพิมพ์จำพวกหนังสือพิมพ์ วารสาร นิตยสาร จดหมายราชการ คู่มือการปฏิบัติงาน สื่อสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เช่น ใบปลิว แผ่นพับ ป้ายประกาศ แผ่นป้ายโฆษณา สติกเกอร์ ข้อมูลข่าวสารที่แพร่กระจายทางช่องทางสื่อสังคมออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ เพจ เฟสบุ๊ก ซึ่งการแพร่กระจายของข้อมูลข่าวสารในบางช่องทางนั้นสามารถสื่อสารถึงตัวผู้รับโดยทันที และแพร่กระจายอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะข้อมูลที่เป็นเท็จที่สร้างความตื่นตระหนกให้กับผู้คนในสังคม หรือมีเจตนาบิดเบือนความเป็นจริง หรือก่อให้เกิดความเข้าใจผิด

“ข่าวลือนี้นั้นแพร่ไปเร็วมากแล้วก็ดูน่าเชื่อถือ ดีว่าลูกหลานและคนในหมู่บ้านเป็น อสม. พอสงสัยอะไรก็ถามเขา” (R8 ผู้สูงอายุ, 2565)

“ข่าวลือมีมาทุกวัน ส่วนใหญ่ส่งมาทางไลน์ของพ่อแม่ แล้วบางทีเขาไม่รู้ เขานึกว่าเป็นเรื่องจริงเขาก็ส่งต่อเลยทันที ส่งต่อทีละเป็นสิบคนเลยกลายเป็นยิ่งแพร่กระจาย ต้องคอยบอกว่าอย่าเพิ่งส่งต่อ มาดูก่อนว่ามันจริงหรือไม่จริง” (R3 อาสาสมัครประจำครอบครัว, 2565)

2.5 ข้อจำกัดด้านทักษะในการสื่อสาร

แม้ผู้ส่งสารหรือผู้รับสารมีความรู้และเข้าใจเนื้อหาหรือประเด็นในการสื่อสาร แต่หากขาดทักษะในการสื่อสารก็ย่อมส่งผลต่อการสื่อสาร โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสื่อสารกับผู้สูงอายุที่มีข้อจำกัดอันเนื่องมาจากการมีวัยที่เพิ่มขึ้น โดยอาจจะมีข้อจำกัดทั้งทางด้านการฟัง การตีความ การเข้าใจความหมาย และความจำ ซึ่งหากผู้สื่อสารมีข้อจำกัดด้านทักษะ เช่น พูดเร็ว พูดไม่ชัด ใช้ภาษาถิ่นมากหรือน้อยเกินไป หรือใช้ภาษาที่ยากต่อความเข้าใจ หรือใช้น้ำเสียงเรียบไม่มีการเน้นเสียงหนักเบาตามความสำคัญของเนื้อหา ก็อาจส่งผลให้การสื่อสารกับผู้สูงอายุไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์

“บางเรื่องทางการส่งมาให้ รพ.สต.ช่วยประสาน ซึ่งจริง ๆ เราก็ประกาศเสียงตามสายกันทุกเช้าเย็นอยู่แล้ว แต่เรื่องไหนที่ต้องเน้นเป็นพิเศษเราจะเขียนข้อความที่เข้าใจง่ายส่งให้กำนันเป็นคนประกาศ เพราะกำนันจะใช้คำที่เข้าใจง่าย น้ำเสียงสะกดผู้ฟังได้ดีกว่าพวกเรา” (S6 พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล, 2565)

“บางคนประหม่าก็เลยพูดเร็วเกินไปแบบอยากจะให้จบ ๆ ไป คนฟังก็ฟังไม่รู้เรื่องว่าประกาศอะไร ก็เลยต้องมาฝึกพูดกัน” (S4 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด, 2565)

3. แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารกับผู้สูงอายุ กับการแพร่ระบาดของข่าวสาร ในช่วงสถานการณ์ไวรัสโคโรนา 19 มีดังนี้

3.1 ด้านผู้ส่งสาร (Sender) ผู้ส่งสารที่มีทักษะและความสามารถในการสื่อสารจะสามารถสื่อสารกับผู้สูงอายุได้อย่างมีประสิทธิภาพมากกว่า ผู้ส่งสารหรือผู้สื่อสารควรได้รับการฝึกฝนในเรื่องทักษะการพูด ทักษะการใช้สื่อหรือเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการสื่อสาร การพูดเร็วเกินไปจนคนฟังฟังไม่ทันหรือพูดไม่ชัด

ควรมีการสอนงาน การฝึกปฏิบัติ และการจัดทำคู่มือในการประกาศเสียงตามสาย หรือการพูดในที่สาธารณะ หรือแม้แต่การพูดคุยกับผู้สูงอายุ ฝึกการสรุปประเด็นที่จะพูด และสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เสนอแนะคือผู้สื่อสารควรจะต้องเป็นนักฟังที่ดีด้วย โดยการฟังที่ดีนั้นควรให้โอกาสผู้สูงอายุหรือผู้เกี่ยวข้องได้พูดในสิ่งที่ตนต้องการ หรือสิ่งที่ต้องการสื่อสาร และพยายามจับประเด็นให้ได้ เพื่อจะได้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้สูงอายุให้ได้

“เมื่อก่อนไม่ค่อยได้พูดไมค์หรือเสียงตามสายสักเท่าไร แรกๆ ก็ประหม่า เลยต้องจดทุกอย่างที่ตัวเองจะพูดหรือบางทีก็อ่านไปทีละบรรทัด แต่พอพูดบ่อยเข้ามันก็คล่องไปเอง เดียวนี้อ่านแค่พอจับประเด็นได้แล้วเราก็พูดเป็นภาษาง่ายๆ ให้คนฟังเข้าใจ” (S4 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด, 2565)

3.2 ด้านข้อมูลข่าวสาร (Message) บางครั้งมีการใช้ศัพท์เทคนิค หรือศัพท์ทางการแพทย์ที่เกี่ยวข้องสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 19 และการแพร่ระบาดของข้อมูลข่าวสารที่เป็นเท็จ เช่น คำว่า New Normal, Social Distancing, Bubble and Seal, Cluster, Fake News, Pandemic, ATK Test, Self-quarantine, Home Isolation, Work from Home, Close Contact เป็นต้น ส่วนใหญ่ไม่เคยได้ยินมาก่อน ถึงแม้ว่าจะได้ยินซ้ำ ๆ อยู่ทุกวันจนทำให้เข้าใจไปเองในที่สุดแต่ก็ต้องใช้เวลาในการทำ ความเข้าใจ ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องควรมีการอธิบายความหมายของคำต่าง ๆ เหล่านั้นให้ชัดเจน

“ได้ยินคำแปลก ๆ ใหม่ ๆ รวมถึงคำภาษาอังกฤษเยอะมาก ขนาดพวกเรายังต้องใช้เวลาในการทำความเข้าใจ แล้วผู้สูงอายุล่ะจะเป็นยังไง” (S10 ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน, 2565)

3.3 ด้านเจตนาารมณ์ของการสื่อสาร (Intention) ข้อมูลที่รับมาจากหลายช่องทางอาจทำให้ทั้งผู้รับสารและผู้ส่งสารเกิดความสับสน เกิดความกังวล หรือเกิดความเข้าใจผิดในประเด็นของข้อมูลข่าวสารที่อาจส่งผลกระทบต่อชีวิตและทรัพย์สิน และอาจทำให้สถานการณ์การแพร่ระบาดมีความรุนแรงมากขึ้น ส่งผลกระทบในภาพรวมของชุมชนและสังคม ข้อมูลข่าวสารที่ส่งออกไปยังสาธารณชน หรือข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ที่ต้องการส่งถึงผู้สูงอายุควรต้องมีความชัดเจน และควรส่งเสริมหรือให้ความรู้กับผู้สูงอายุหรือผู้เกี่ยวข้องได้เลือกเสพสื่อหรือเสพข้อมูลข่าวสารด้วยความมีสติ คิดไตร่ตรองให้รอบคอบ รู้จักแยกแยะประเด็นต่างๆ ผู้ส่งสารหรือผู้ทำหน้าที่สื่อสารควรมีการอ่าน ทำความเข้าใจกับประเด็นที่ต้องสื่อสาร และมีความชัดเจนในเจตนาารมณ์ของการสื่อสาร ว่าการสื่อสารหรือการพูดคุย การบรรยายของตนนั้นมีวัตถุประสงค์เช่นไร หรืออธิบายง่าย ๆ ว่าต้องการให้ผู้ฟังหรือผู้รับสารเกิดพฤติกรรมอย่างไร การวางแผนการสื่อสารล่วงหน้า การกำหนดความตั้งใจหรือเจตนาารมณ์การสื่อสารจะช่วยให้ผู้พูด หรือผู้ที่มีหน้าที่ถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารมีกรอบในการพูด มีเป้าหมายในการสื่อสาร หรือใส่ใจกับสิ่งที่ตนเองต้องการให้เกิดขึ้น หรือสิ่งที่ต้องการให้เกิดกับผู้ฟัง โดยมุ่งความสนใจไปยังสิ่งที่จะพูดตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง การทำสิ่งนี้จะช่วยจัดความกังวลกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว หรืออารมณ์ ความรู้สึกของคนฟังจนทำให้หลงลืมเจตนาารมณ์ของการสื่อสาร

“บางคนพอได้จับไมค์ก็พูดไปเรื่อย พูดเรื่องโน้นเรื่องนี้ไม่เข้าประเด็นสักที บางทีก็หาทางลงไม่ได้” (S3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2565)

“ตั้งใจว่าจะพูดเรื่องหนึ่ง แต่พอพูดเข้าจริงก็มีคนซักถามโน่นนี่ กว่าจะได้เข้าเรื่องก็เกือบหมดเวลา” (S4 สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด, 2565)

3.4 ด้านผู้รับสารหรือผู้รับฟัง (Listener) ผู้รับสารก็มีส่วนสำคัญที่ทำให้การสื่อสารที่ส่งออกไปนั้นประสบความสำเร็จดังที่ตั้งใจหรือไม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 19 และในยุคที่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นเท็จ หรือข่าวสารข้อมูลที่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดนั้นมีอยู่มากมาย ความสำเร็จของการสื่อสารในประเด็นนี้จึงให้ความสำคัญกับตัวผู้รับสารหรือผู้ฟังเอง เนื่องจากการฟังเป็นทักษะในการรับของผู้รับสารและแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการตีความสิ่งที่ได้ยิน หรือได้อ่าน การฟังและการตีความจึงเป็นหัวใจสำคัญอีกประการหนึ่งของการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ หากผู้ฟังหรือผู้รับสารขาดความสามารถในการรับฟังหรือการตีความ ก็อาจทำให้การตีความหมายของข้อมูลข่าวสารที่ได้รับผิดแผกไปจากความเป็นจริง

“พอประกาศไปตอนเช้า ตอนบ่ายผมวิ่งเข้าไปบ้านผู้สูงอายุเพื่อสอบถามความเข้าใจอีกทีเพื่อให้แน่ใจว่าเข้าใจที่ผมประกาศ” (S1 กำนัน, 2565)

“บางทีผมใช้ภาษาถิ่น ไม่ได้พูดภาษากลางเสียทีเดียว ก็เพื่อความเป็นกันเองแล้วก็เพื่อให้เข้าใจง่ายขึ้น” (S2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2565)

“ผู้สูงอายุมีปัญหาเรื่องสายตาและการได้ยิน เราก็ต้องใช้ตัวหนังสือตัวใหญ่ ๆ พูดเสียงดัง ๆ แล้วก็ค่อย ๆ อธิบาย” (S6 พยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล, 2565)

3.5 ด้านสภาพแวดล้อม (Environment) สภาพแวดล้อมในการสื่อสาร หมายถึงสภาพอารมณ์ของตัวผู้ส่งสารและผู้รับสารขณะที่ทำการรับสารหรือฟังสิ่งที่ผู้ส่งสารกำลังสื่อสาร ซึ่งได้แก่ สภาพทางร่างกาย ทางอารมณ์ จิตใจ ความเครียด ความวิตกกังวล ความประหม่าหรืออาการเหนื่อยเมื่อยเมื่อต้องพูดในที่สาธารณะ ความเจ็บป่วย อาการอ่อนเพลีย ความไม่เคยชินกับบรรยากาศในที่ประชุม ตลอดจนการใช้เครื่องมือสื่อสารต่าง ๆ ซึ่งการสื่อสารกับผู้สูงอายุที่เป็นการสื่อสารระหว่างบุคคลแบบการสื่อสารเฉพาะหน้า (Face-to-face Communication) กับการสื่อสารระหว่างบุคคลที่ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น การใช้โทรศัพท์ อีเมล ไลน์ หรือโปรแกรมการสื่อสารอื่นๆ และการสื่อสารกับผู้สูงอายุหลายคนพร้อม ๆ กัน เช่น การประชุมผู้สูงอายุ ควรคำนึงถึงข้อจำกัดด้านเทคนิค หรือสภาพแวดล้อมของการสื่อสาร เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางการสื่อสารนั้นส่งผลต่อประสิทธิภาพการสื่อสารทั้งสิ้น

“ผู้สูงอายุตื่นเช้า ผมเลยประกาศเสียงตามสายตอนเช้า ๆ เล่าเรื่องดี ๆ ให้ฟัง เช่น แนวทางการปฏิบัติตน หรือวิธีการออกกำลังกาย ๆ” (S1 กำนัน, 2565)

“เวลาไปเยี่ยมก็จะไปช่วงเช้าๆ เพราะสายๆ ผู้สูงอายุอาจจะหลับ หรือไม่ก็ไปตอนเย็น ๆ ก่อนเข้านอน ก็วัดความดัน ถามเรื่องสุขภาพ แล้วก็ติดตามอาการ” (R5 อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน, 2565)

อภิปรายผลการวิจัย

1. รูปแบบการสื่อสารกับผู้สูงอายุ กับการแพร่ระบาดของข้อมูลข่าวสารในช่วงสถานการณ์ไวรัสโคโรนา 19 สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

ผลการวิจัยพบว่าการสื่อสารกับผู้สูงอายุกับการแพร่ระบาดของข้อมูลข่าวสาร ในช่วงสถานการณ์ไวรัสโคโรนา 19 มีรูปแบบการสื่อสารใน 2 รูปแบบหลัก ได้แก่ การสื่อสารแบบเป็นทางการ (Formal Communication) และการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ (Informal Communication) ในลักษณะสื่อสารจากบนลงล่าง (Downward Communication) และสื่อสารจากล่างขึ้นบน (Upward Communication) ที่เป็นการสื่อสารตามโครงสร้างการบังคับบัญชา ส่วนใหญ่จะเป็นการสื่อสารในลักษณะการรายงานผลการปฏิบัติงาน การรายงานข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ และการรายงานจำนวนผู้ติดเชื้อ ที่เป็นการสื่อสารแบบ (One-way Communication) ส่วนการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ (Informal Communication) ในลักษณะการสื่อสารด้วยวาจาหรือการพูดคุยแบบส่วนตัวที่ผู้ส่งสารและผู้รับสารสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูล ความคิดเห็นและบทบาทของการสื่อสาร เป็นการสื่อสารแบบสองทาง (Two-way Communication) ที่ทำให้ผู้รับสารรู้สึกสบายใจ เป็นกันเอง สามารถสร้างความสัมพันธ์แบบใกล้ชิด หรือสามารถใช้ความใกล้ชิดที่มีอยู่แล้วให้เป็นประโยชน์ในการถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารระหว่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เมธาวิ จำเนียร และเมธี แก้วสนิท (2561 : 155-166) ที่ศึกษาพฤติกรรมการสื่อสารสุขภาพสู่ความสำเร็จว่า ต้องใช้การสื่อสารแบบสองทาง (Two-way Communication) กลุ่มเป้าหมายของการสื่อสารควรจะมีส่วนร่วมทั้งในเรื่องการวางแผนการสื่อสารโต้ตอบ การปรับเปลี่ยนวิธีการสื่อสารเพื่อให้ได้ผลมากขึ้น เนื่องจากประเด็นสุขภาพเป็นประเด็นละเอียดอ่อนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตของทุกคนในสังคม การสื่อสารโต้ตอบและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน จะทำให้เข้าใจซึ่งกันและกันและหาทางแก้ไขปัญหาด้านสุขภาพที่อาจเกิดขึ้นได้ง่ายขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐา นันทันติ และนิธิตา นันทันติ (2563 : 176-195) ศึกษาเกี่ยวกับ “สภาพปัญหาและความคาดหวังในการใช้สื่อเพื่อส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในจังหวัดพะเยา” โดยผลการศึกษาพบว่าสื่อบุคคลถือเป็นการสื่อสารแบบสองทาง (Two-way Communication) จึงสามารถวัดปฏิกิริยาตอบกลับได้ในทันที

2. ปัญหาและข้อจำกัดของการสื่อสารกับผู้สูงอายุกับการแพร่ระบาดของข้อมูลข่าวสารในช่วงสถานการณ์ไวรัสโคโรนา 19 สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

ปัญหาและข้อจำกัดของการสื่อสารกับผู้สูงอายุ ผู้ส่งสารและผู้รับสารบางรายมีข้อจำกัดด้านความรู้ในประเด็นที่ต้องสื่อสาร ขาดความรู้ในเนื้อหาข้อมูลข่าวสาร เนื่องจากเป็นข้อมูลข่าวสารเฉพาะทางที่เกี่ยวข้องกับโรคภัยไข้เจ็บ ที่อาจมีคำศัพท์เทคนิคหรือคำทางการแพทย์ที่ยากจะตีความหรือยากที่จะทำความเข้าใจ มีการทำงานที่ต้องแข่งกับเวลา เนื่องจากความล่าช้าในการสื่อสารอาจส่งผลให้เกิดการแพร่ระบาดมากขึ้น หรือส่งผลกระทบในวงกว้าง ทำให้ต้องมีการฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Beheshta Momand, Brenda Barth, Winnie Sun, Adam Dubrowski (2022 : online) ทำการศึกษาเรื่อง การเชื่อมโยงช่องว่างในบุคลากรด้านสุขภาพและการฝึกอบรมด้านการสื่อสารในผู้สูงอายุ: เราเรียนรู้อะไรบ้างจากทฤษฎีรหัสเสียง ซึ่งผู้วิจัยกล่าวว่าการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพของสถานบริการด้านสุขภาพ จะทำให้ผู้ป่วยมีความเข้าใจคำศัพท์เทคนิคหรือคำศัพท์ยาก ๆ ได้ดีขึ้น การสื่อสารที่ดีมีส่วนเชื่อมโยงให้เกิดความไว้วางใจ ความพึงพอใจความเข้าใจในข้อตกลงบางอย่างระหว่างผู้ป่วย ครอบครัวและบุคลากรทางการแพทย์เป็นไปในทางที่ดีขึ้น ซึ่งผู้สูงอายุที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไปอาจมีพัฒนาการด้านร่างกาย ด้านความรู้ความเข้าใจ และด้านสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นผลมาจากวัยที่เพิ่มมากขึ้นจนอาจทำให้เกิดเป็นอุปสรรคในยามที่ต้องปฏิสัมพันธ์กับบุคลากรทางการแพทย์ วัยที่เปลี่ยนแปลงส่งผลต่อความสามารถในการได้ยิน การจดจำ การถ่ายทอดข้อมูล บุคลากรทางการแพทย์จึงจำเป็นต้องใช้ภาษาที่เหมาะสมในการสื่อสารกับประชากรกลุ่มนี้

3. แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารกับผู้สูงอายุ กับการแพร่ระบาดของข้อมูลข่าวสารในช่วงสถานการณ์ไวรัสโคโรนา 19 สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

การแพร่ระบาดของข้อมูลข่าวสารที่เป็นเท็จ และสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 19 ทำให้ต้องมีการสื่อสารกับผู้สูงอายุ และให้ความสำคัญกับการสื่อสารเนื่องจากเป็นวิธีการเดียวที่ทำให้ผู้สูงอายุได้รับข้อมูลข่าวสารหรือส่งข้อมูลข่าวสารถึงภาครัฐและผู้เกี่ยวข้อง ผลจากการศึกษาพบว่าแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารกับผู้สูงอายุ แบ่งออกเป็น 5 แนวทางหลัก ๆ และสามารถเรียกได้ว่าเป็นรูปแบบการสื่อสารแบบรอยยิ้มหรือ SMILE Communication Model ได้แก่ ด้านผู้ส่งสาร (Sender=S) ด้านข้อมูลข่าวสาร (Message=M) ด้านเจตนาหรือการสื่อสาร (Intention=I) ด้านผู้รับสารหรือผู้ฟัง (Listener=L) และด้านสภาพแวดล้อมในการสื่อสาร (Environment=E) สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ji Sook Kang และ Sung Ji Park (2019 : online) ศาสตราจารย์ภาควิชาการพยาบาลและรองศาสตราจารย์ภาควิชาการศึกษาพิเศษ แห่งมหาวิทยาลัยวอนกวาง ประเทศเกาหลีใต้ ทำการศึกษาเรื่องผลกระทบของการสื่อสารที่มีต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมของผู้สูงอายุชาวเกาหลี ที่เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อนำมาอธิบายคุณภาพชีวิตการสื่อสารที่เป็นปัจจัยในการส่งผลต่อคุณภาพชีวิตในผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 65 ปีขึ้นไปที่อยู่อาศัยในเมืองเล็ก ๆ ของเกาหลีใต้ซึ่งผู้วิจัยมีความเห็นว่าการสื่อสารเป็นสิ่งสำคัญสำหรับผู้สูงอายุในการรักษาความสัมพันธ์ทางสังคมที่มีอยู่ ใน

ขณะเดียวกันกับการสร้างความสัมพันธ์ใหม่ภายใต้ทักษะการสื่อสารที่ดีเพื่อลดความทุกข์ทางจิตใจและอารมณ์ เพื่อการมีชีวิตที่มีสุขภาพดีในวัยสูงอายุได้

ผลการศึกษายังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kristen Jack (2019 : online) จากมหาวิทยาลัยแมนเชสเตอร์ เมโทรโพลิแทน เขียนบทความเรื่องประสิทธิภาพการสื่อสารกับผู้สูงอายุโดยศึกษาการสื่อสารกับผู้สูงอายุในประเทศอังกฤษ โดยผู้ศึกษามีความเห็นว่าการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพกับผู้สูงอายุเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการปฏิบัติการพยาบาล การสื่อสารที่ไม่มีประสิทธิภาพอาจทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกอึดอัดไม่ได้ตั้งใจ รู้สึกเหมือนไม่มีใครเห็นความสำคัญและรู้สึกสิ้นหวัง หน้าที่ของพยาบาลก็ต้องให้แน่ใจว่าผู้สูงอายุมั่นใจว่าสิ่งที่พูดนั้นมีคนรับฟัง และข้อกังวลต่าง ๆ กำลังได้รับการวินิจฉัยและตรวจสอบแบบไม่ใช่ด่วนตัดสินใจ หัวใจสำคัญของการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพคือความสามารถของพยาบาลที่จะตระหนักรู้ในความสามารถในการรับรู้เข้าใจความคิด อารมณ์ ความรู้สึก และเฝ้าติดตามความคิดและความรู้สึกของตนเอง อาทิ การมีทัศนคติเชิงลบที่เกี่ยวข้องกับเรื่องกระบวนการสูงวัย นอกจากนี้ Kristen Jack ยังให้ความเห็นว่าการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในบางครั้งอาจทำได้ยากเนื่องจากผลกระทบจากวัยที่เพิ่มขึ้น แต่ก็สามารถเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ ได้ด้วยการพิจารณาด้วยความรอบคอบ การเอาใจใส่ สิ่งสำคัญที่พยาบาลควรกระทำคือต้องปฏิบัติต่อผู้สูงอายุในฐานะที่เป็นปัจเจกบุคคล ต้องติดตามและปรับวิธีการสื่อสารให้เหมาะสม ถ้าพยาบาลสามารถทำเช่นนั้นได้ก็จะมีใจได้ว่าผู้สูงอายุรู้สึกเท่าเทียมได้รับความใส่ใจ ได้รับความเคารพ และรู้สึกถึงความเป็นอิสระที่ไม่ตกอยู่ภายใต้อำนาจของใคร

ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

การศึกษาเรื่องแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารกับผู้สูงอายุ ศึกษาในช่วงของสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ในพื้นที่ที่มีการระบาดสูงสุด ผลการวิจัยอาจใช้ได้เฉพาะการสื่อสารในสถานการณ์การแพร่ระบาด ซึ่งการสื่อสารในสถานการณ์ปกติอาจมีรูปแบบที่แตกต่างกัน

2) ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาเชิงลึกในเรื่องของ SMILE Communication Model สำหรับผู้สูงอายุเพื่อจะได้กำหนดเป็นรูปแบบในการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสื่อสารกับผู้สูงอายุอย่างแท้จริง และควรมีการศึกษาวิจัยในพื้นที่อื่น ๆ หรือในสถานการณ์อื่น ๆ เพื่อหาแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารกับผู้สูงอายุเพื่อให้ได้แนวทางมาปรับใช้ในการสื่อสารกับผู้สูงอายุเนื่องจากปัจจุบันประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์แล้ว

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต. (2561). กรมสุขภาพจิต. (2561). รับสังคมผู้สูงวัย! ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2565.
แหล่งที่มา: <https://dmh.go.th/news-dmh/view.asp?id=27472>
- ณัฏฐา นันทันติ และนิธิตา นันทันติ. (2563). สภาพปัญหาและความคาดหวังในการใช้สื่อเพื่อส่งเสริมสุขภาพของผู้สูงอายุในจังหวัดพะเยา. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา*, 8 (2), 176 – 195.
- เมธาวี จำเนียร และเมธี แก้วสนิท. (2561). การสื่อสารสุขภาพเพื่อสร้างเสริมสุขภาพที่ดีของคนในชุมชน. *สมาคมสถาบันอุดมศึกษาเอกชนแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี*. 24 (2). 155 – 166.
- ศูนย์ต่อต้านข่าวปลอม ประเทศไทย (Anti-Fake News Center Thailand). (2565). ข่าวปลอมต้องเช็คก่อน. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2565. แหล่งที่มา: เข้าถึงได้ที่ <https://www.antifakenewscenter.com>
- Beheshta Momand, Brenda Barth, Winnie Sun, Adam Dubrowski. (2022). Bridging the Gap in Health Personnel and Elderly Communication Training: What Can We Learn From Speech Codes Theory. *Online*. Retrieved June 20 2021. from <https://www.cureus.com/articles/80134-bridging-the-gap-in-health-personnel-and-elderly-communication-training-what-can-we-learn-from-speech-codes-theory>
- Ji Sook Kang and Sung Ji Park. (2019). The Impact of Communication on the Overall Quality of Life in Elderly Koreans. *Online*. Retrieved June 20 2021. from: <https://www.koreascience.or.kr/article/JAKO201927561417878.pdf> International Journal of Advanced Culture Technology Vol.7 No.3 58-64 (2019)
- Kristen Jack. (2019). Effective Communication with Older People. *Online*. Retrieved June 20 2021.from:https://www.researchgate.net/publication/333467284_Effective_communication_with_older_people

การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทน
จากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย
CAMELS Analysis Affect Operation Earning of Cooperative in Thailand

มงคล มุลคำ และ ดารณี เอื้อชนะจิต

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Mongkhon Moolkham and Daranee Uachanachit
Sripatum University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: borvorl16@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะเศรษฐกิจทางการเงินในมุมมอง 6 มิติ ตามการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์ และกลุ่มเกษตรกรโดยใช้ CAMELS Analysis คือ มิติที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง มิติที่ 2 คุณภาพของสินทรัพย์ มิติที่ 3 ชัดความสามารถในการบริหาร มิติที่ 4 การทำกำไร มิติที่ 5 สภาพคล่องและมิติที่ 6 ผลกระทบต่อธุรกิจที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สหกรณ์ทั้ง 7 ประเภทที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์สามารถตรวจสอบได้จากจำนวนสหกรณ์ทั้งหมด โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของกรมตรวจบัญชีสหกรณ์และรายงานการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยของคณะกรรมการนโยบายการเงิน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 - 2563 ได้จำนวนทั้งสิ้น 98 ข้อมูล สถิติที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุดและทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression analysis) ผลการวิจัยพบว่า มิติที่ 2 คุณภาพของสินทรัพย์ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นและมิติที่ 4 การทำกำไรที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าหากสหกรณ์มีการใช้สินทรัพย์ในการดำเนินงานก่อให้เกิดรายได้สูงตลอดจนลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลงจะส่งผลให้มีผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสูงขึ้นตามไปด้วย

คำสำคัญ: สหกรณ์; ภาวะเศรษฐกิจทางการเงิน; ผลการดำเนินงาน

วันที่รับบทความ: 19 มิถุนายน 2565; วันที่แก้ไขบทความ 12 กรกฎาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 16 กรกฎาคม 2565

Received: June 19, 2022; Revised: July 12, 2022; Accepted: July 16, 2022

Abstracts

The purpose of this research was to study financial economic conditions from a 6-dimensional perspective based on financial economic analysis of cooperatives and farmers' groups by CAMELS Analysis ratios comprised of the 1st dimension, capital adequacy against risk management; the 2nd dimension is asset quality; the 3rd dimension is management capacity; the 4th dimension is earning and liquidity; the 5th dimension is sensitivity and the 6th dimension is business impact that affects the operation earning as measured by the ratios of earnings on equity. An samples used in this research were all 7 types of cooperatives that the Cooperative Auditing Department could examine from the total number of cooperatives. by collecting data from the report on the performance and financial status of the Cooperative Auditing Department and the report The Monetary Policy Committee's interest rate adjustment (since 2007 through 2020), a total of 98 cooperatives per year were obtained respectively. The statistics used for data analysis were mean, maximum, minimum, and research hypothesis were tested using multiple regression analysis. As a result, it reveals that assets have a positive impact on the operation earnings as measured by the ratios of earning and liquidity as measured by operation expenses to profit ratios which had a statistically significant negative effect on the operation earnings upon investment as measured by the ratios of earnings on significant equity ratios of .05, indicating that if a cooperative uses its operating assets to generate high revenues as well as reduce unnecessary costs and expenses, it will result in a higher operation earnings on equity respectively.

Keywords: Cooperative; CAMELS Analysis; Operation Earnings

บทนำ

สหกรณ์เป็นองค์กรธุรกิจรูปแบบหนึ่งซึ่งการบริหารและการดำเนินงานก็เหมือนธุรกิจอื่นๆ ทั่วไป จะเห็นได้ว่าในปัจจุบันสหกรณ์ต้องแข่งขันกับธุรกิจอื่นๆ มากมาย สหกรณ์จึงต้องมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลง อยู่เสมอ เพื่อความอยู่รอดและความเจริญก้าวหน้าสืบไป ภายใต้การเปลี่ยนแปลงด้านสังคมและการเมืองที่มีความขัดแย้งอย่างรุนแรงส่งผลให้ประเทศไทย ขาดความน่าเชื่อถือในสายตาสังคมโลกและด้วยเหตุภาวะเศรษฐกิจที่ซบเซามาเป็นระยะเวลานาน ซึ่งทำให้ค่าครองชีพสูงมากยิ่งขึ้นส่งผลให้ความต้องการด้านการกู้ยืม หรือการขอสินเชื่อเพิ่มสูงขึ้นด้วยแต่ในขณะเดียวกันปริมาณเงินฝากกลับลดลงอย่างรวดเร็วส่งผลให้สภาพคล่องของระบบสถาบันการเงินเกิดปัญหา เช่น จำนวนหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้(Non-Performing Loan: NPL) เพิ่มขึ้นสูงขึ้นดังนั้นรัฐบาลจึงควรปรับปรุงกฎระเบียบและควบคุมภาวะเศรษฐกิจการเงินในประเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขันโดยเน้นความเป็นเสรีมากยิ่งขึ้นอย่างไรก็ตามมีความเชื่อว่าระบบสหกรณ์จะเป็นระบบที่มีความสำคัญและมีความหมายต่อประเทศไทยที่เป็นประเทศกำลังพัฒนาไม่ได้ ร่ำรวยมากนักทุนไม่มากและผู้ยากจนอยู่ในภาคเกษตรถ้าปล่อยให้ระบบเสรีอย่างเต็มที่ความมั่งคั่งหรือความร่ำรวยอาจจะไปกระจุกตัวอยู่กับคนบางกลุ่มไม่กี่คนที่เงินเจ้าของทุนเจ้าของเงินฉะนั้นเชื่อว่าระบบสหกรณ์น่าจะเป็นระบบที่จะตอบสนองในเรื่องนี้ได้และจะช่วยดูแลคนหมู่่มากให้สามารถลืมตาอ้าปากได้ในยามที่มีการแข่งขันที่รุนแรง “ระบบสหกรณ์เป็นทางออกทางรอดของสังคมไทย” ปัจจุบันการพัฒนาสหกรณ์

ค่อนข้างจะพัฒนาอย่างรวดเร็วก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านธุรกิจหลักนโยบายการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจเร่งรัดการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการลงทุนสร้างความมั่นคงของรายได้ตลอดจนการส่งเสริมมูลค่าเพิ่มทางด้านสินค้าเกษตรการดำเนินงานพัฒนาสหกรณ์เชิงสร้างสรรค์การสร้างโอกาสการเข้าถึงระบบการตลาดคือสิ่งที่เกิดขึ้น (เกรียง กิจบุรุษรัตน์, 2559 : 29-32) กรมตรวจบัญชีสหกรณ์มีนโยบายให้มีการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์โดยเฉพาะในรูปแบบที่เรียกว่าการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์

การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์(CAMELS Analysis) เป็นเครื่องมือทางการเงินที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์นำมาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างมาตรฐานในการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรอย่างเป็นระบบและเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยการวิเคราะห์ในมุมมอง 6 มิติ อย่างไรก็ตามการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรโดย CAMELS Analysis ให้เกิดประโยชน์ในเชิงบริหารจัดการ ผู้สอบบัญชีควรต้องนำโครงสร้างธุรกิจของสหกรณ์ มาร่วมวิเคราะห์ด้วยเพื่อสะท้อนถึงผลการบริหารจัดการของสหกรณ์ในรอบปีที่ผ่านมาได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2548 : ออนไลน์)

วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์โดย CAMELS Analysis 6 มิติ คือ มิติที่ 1 C – Capital strength : ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง มิติที่ 2 A – Asset quality : คุณภาพของสินทรัพย์ มิติที่ 3 M – Management capability : ชัดความสามารถในการบริหาร มิติที่ 4 E – Earning sufficiency : การทำกำไร มิติที่ 5 L – Liquidity adequacy : สภาพคล่องและ มิติที่ 6 S – Sensitivity : ผลกระทบต่อธุรกิจ (กรมตรวจบัญชีสหกรณ์, 2548 : ออนไลน์)

ผลตอบแทนจากการดำเนินงานสหกรณ์ ได้แก่ อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของทุน อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ อัตรากำไรต่อสมาชิก อัตราเติบโตของกำไร และอัตรากำไรสุทธิ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทยเพื่อที่จะได้มีการกำหนดแผนและวิธีการในการแก้ไขปัญหาที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับสหกรณ์ได้ในอนาคต การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์โดยอาศัยเครื่องมือทางการเงินในการวิเคราะห์ ได้แก่ อัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์และการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายของคณะกรรมการนโยบายการเงินมาทำการวิเคราะห์ในช่วง ปี 2550 – 2563 ซึ่งจะสามารถช่วยให้สหกรณ์นำมาประเมินประสิทธิภาพของการดำเนินงานที่ดำเนินอยู่ในปัจจุบันและปรับปรุงการดำเนินงานในอนาคตให้มีประสิทธิภาพเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่สมาชิกสหกรณ์

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาผลกระทบของการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงิน ซึ่งประกอบด้วย 6 มิติ ได้แก่ ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง คุณภาพของสินทรัพย์ ชีตความสามารถในการบริหาร การทำกำไร สภาพคล่องและผลกระทบต่อธุรกิจที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีการเก็บรวบรวมเพื่อนำมาทำการวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ สหกรณ์ในประเทศไทยที่จดทะเบียนกับกรมตรวจบัญชีสหกรณ์และดำเนินงานอยู่ระหว่างปี 2550 - 2563 และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สหกรณ์ที่กรมตรวจบัญชีสหกรณ์สามารถตรวจสอบและรวบรวมข้อมูลได้จากจำนวนสหกรณ์ทั้งหมด โดยแบ่งออกเป็น 7 ประเภทสหกรณ์ ได้แก่ สหกรณ์การเกษตร สหกรณ์เครดิตยูเนียน สหกรณ์นิคม สหกรณ์บริการ สหกรณ์ประมง สหกรณ์ร้านค้า และสหกรณ์ออมทรัพย์

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลจากรายงานผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของสหกรณ์ทั้ง 7 ประเภทที่จัดทำโดยกรมตรวจบัญชีสหกรณ์และรายงานการปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ยของคณะกรรมการนโยบายการเงิน ซึ่งผู้วิจัยใช้ข้อมูลทุติยภูมิ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2550 ถึงปี พ.ศ. 2563 รวมทั้งหมด 14 ปี ได้จำนวนข้อมูลทั้งสิ้น 98 ข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในช่วงเดือน มกราคม - เดือนมีนาคม พ.ศ. 2565 โดยข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเป็นข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ซึ่งได้จากแหล่งข้อมูลของเว็บไซต์กรมตรวจบัญชีสหกรณ์และเว็บไซต์ธนาคารแห่งประเทศไทย โดยบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับตัวแปรและประเด็นที่ศึกษาให้ครอบคลุมและสอดคล้องกับกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการวิจัย ซึ่งประกอบด้วย 6 มิติ ได้แก่ มิติที่ 1 ความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยง(อัตราหนี้สินต่อทุน) มิติที่ 2 คุณภาพของสินทรัพย์ (อัตราหมุนของสินทรัพย์) มิติที่ 3 ชีตความสามารถในการบริหาร(อัตรากำไรสุทธิของธุรกิจ) มิติที่ 4 การทำกำไร(อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน) มิติที่ 5 สภาพคล่อง(อัตราส่วนทุนหมุนเวียน) และมิติที่ 6 ผลกระทบต่อธุรกิจ (การเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบายของคณะกรรมการนโยบายการเงิน โดยกำหนดเป็นตัวแปรหุ่น หากในปีใด มีการปรับเปลี่ยนอัตราดอกเบี้ย ให้มีค่า

เท่ากับ 1 หากอัตราดอกเบี้ยคงที่ให้มีค่าเท่ากับ 0) ที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

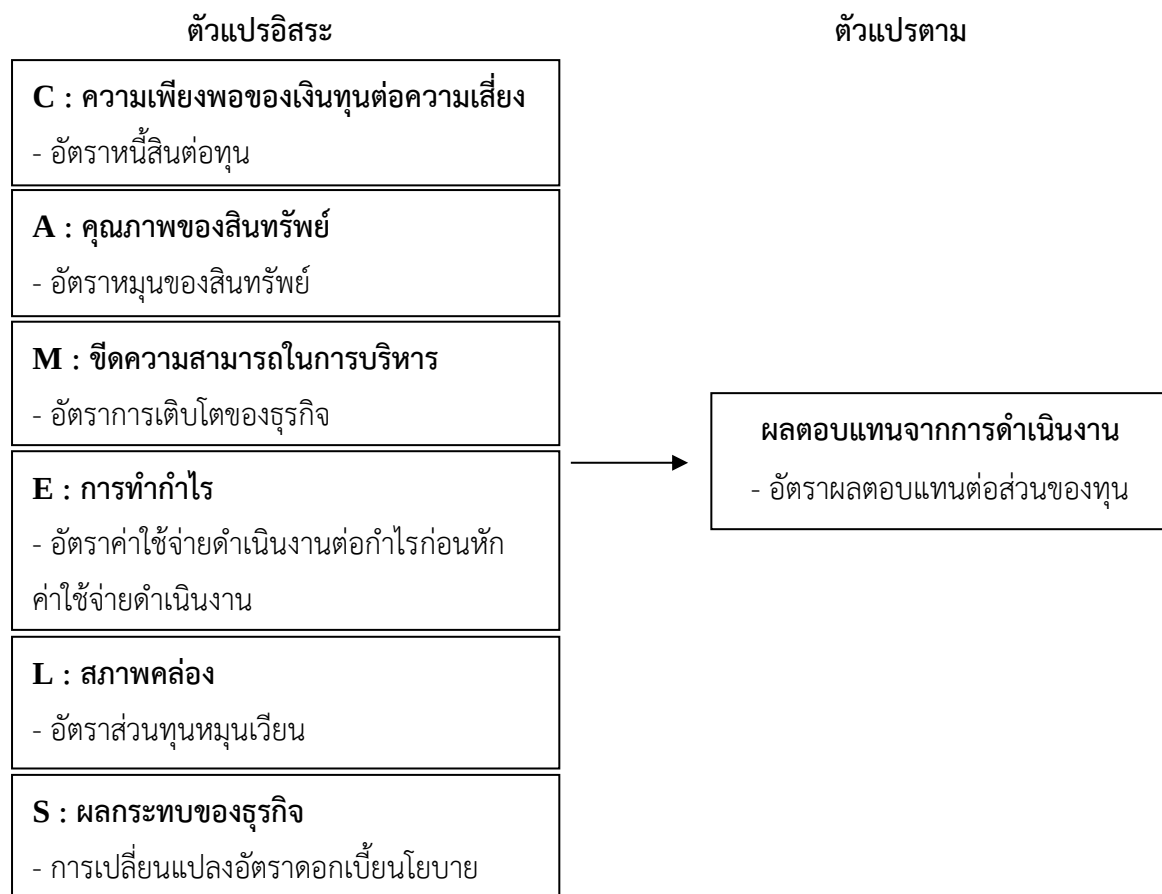
คณะผู้วิจัยได้ดำเนินการกำหนดสถิติที่มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับข้อมูลทางสถิติเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยจากข้อมูลที่ได้มีการเก็บรวบรวมจะนำมาทำการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย

1. สถิติเชิงพรรณนาเนื้อหา ได้แก่ ค่าสูงสุด (Max) ค่าต่ำสุด (Min) ค่าเฉลี่ย (Mean)

2. การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์และทดสอบสมมติฐานของงานวิจัย ดังนั้นก่อนทดสอบสมมติฐานผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลว่ามีความเหมาะสมกับการวิเคราะห์ด้วยเทคนิควิธีวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณหรือไม่ โดยพิจารณาจากค่า VIF (Variance inflation factors) และค่าความทนทาน (Tolerance) สำหรับตัวแปรอิสระในแต่ละตัวนั้นไม่มีปัญหาความเป็นเส้นตรงร่วมอย่างมากหรือตัวแปรอิสระไม่มีความซ้ำซ้อนในการวัดค่า Variance inflation factors (VIF) และค่าความทนทาน Tolerance มีค่ามากกว่า 0.1 และค่า VIF ไม่เกิน 10

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) แสดงค่าต่ำสุด ค่าสูงสุดและค่าเฉลี่ย ของตัวแปรในการวิจัย

ตัวแปร	ค่าต่ำสุด	ค่าสูงสุด	ค่าเฉลี่ย
1.อัตราหนี้สินต่อทุน	0.34	19.64	2.80
2.อัตราหมุนของสินทรัพย์	0.05	2.65	0.86
3.อัตรากาเรเติบโตของธุรกิจ	-34.82	138.11	8.46
4.อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	-11.41	233.85	63.84
5.อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	0.03	3.97	1.21
6.การเปลี่ยนแปลงอัตรากาเรเติบโตนโยบาย	0	1	0.86
7.อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น	-92.18	60.60	6.02

จากตารางที่ 1 สามารถอธิบายข้อมูลสถิติพื้นฐานของตัวแปรได้ ดังนี้

ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินด้านความเพียงพอของเงินทุนต่อความเสี่ยงที่วัดด้วยอัตราหนี้สินต่อทุน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.80 โดยพบว่าอัตราหนี้สินต่อทุน มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.34 และค่าสูงสุดเท่ากับ 19.64

ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินด้านคุณภาพของสินทรัพย์ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.86 โดยพบว่าอัตราหมุนของสินทรัพย์ มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.05 และค่าสูงสุดเท่ากับ 2.65

ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินด้านขีดความสามารถในการบริหารที่วัดด้วยอัตรากาเรเติบโตของธุรกิจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.46 โดยพบว่าอัตรากาเรเติบโตของธุรกิจ มีค่าต่ำสุดเท่ากับ -34.82 และค่าสูงสุดเท่ากับ 138.11

ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินด้านการทำกำไรที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 63.84 โดยพบว่าอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไร มีค่าต่ำสุดเท่ากับ -11.41 และค่าสูงสุดเท่ากับ 233.85

ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินด้านสภาพคล่องที่วัดด้วยอัตราส่วนทุนหมุนเวียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 1.21 โดยพบว่าอัตราส่วนทุนหมุนเวียน มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.03 และค่าสูงสุดเท่ากับ 3.97

ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินด้านผลกระทบของธุรกิจที่วัดด้วยการเปลี่ยนแปลงอัตรากาเรเติบโตนโยบาย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 0.86 โดยพบว่าการเปลี่ยนแปลงอัตรากาเรเติบโตมีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0 และค่าสูงสุดเท่ากับ 1

ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 6.02 โดยพบว่าอัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นมีค่าต่ำสุดเท่ากับ -92.18 และค่าสูงสุดเท่ากับ 60.60

2. ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของตัวแบบการวิเคราะห์ถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ พบว่าการวิเคราะห์ค่าความทนทาน (Tolerance) และค่า VIF (Variance inflation factors) สำหรับตัวแปรอิสระในแต่ละตัวนั้น ไม่มีปัญหาความเป็นเส้นตรงร่วมอย่างมากหรือตัวแปรอิสระไม่มีความซ้ำซ้อนในการวัดค่า Variance inflation factors (VIF) และค่าความทนทาน Tolerance มีค่ามากกว่า 0.1 และค่า VIF ไม่เกิน 10 ซึ่งค่าความทนทาน มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.215 และสูงสุด 0.936 ซึ่งค่าต่ำสุดสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำ คือ $Tolerance > 0.1$ ส่วนค่า VIF มีค่าต่ำสุดเท่ากับ 1.069 และสูงสุด 4.650 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ 10 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรแต่ละตัวไม่มีความเป็นเส้นตรงร่วมกันอย่างมาก (Multicollinearity) หรือไม่มีความซ้ำซ้อนกันในการวัด

3. ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงิน ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

Variable	Standardized coefficients beta	t-value	Sig.
1.อัตราหนี้สินต่อทุน	-0.204	-1.675	0.097
2.อัตราหมุนของสินทรัพย์	0.402	2.061	0.042
3.อัตราการเติบโตของธุรกิจ	0.174	1.747	0.084
4.อัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน	-0.262	-2.462	0.016
5.อัตราส่วนทุนหมุนเวียน	-0.191	-0.945	0.347
6.การเปลี่ยนแปลงอัตรากำไรเบ็ดเสร็จ	-0.097	-1.004	0.318

หมายเหตุ: $n = 98$, $R^2 = 0.198$, Sig. = 0.002 *มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ ดังข้อมูลที่แสดงในตารางที่ 2 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์การตัดสินใจ ($R^2 = 0.198$) แสดงว่า ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของสหกรณ์ในประเทศไทย ร้อยละ 19.80

ผลจากการทดสอบสมมติฐานสรุปผลได้ ดังนี้ อัตราหมุนของสินทรัพย์ ($p < 0.05$) ส่งผลเชิงบวกต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญ และอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไร ($p < 0.05$) ส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ อัตราหนี้สินต่อทุน อัตราการเติบโตของธุรกิจ

อัตราส่วนทุนหมุนเวียนและการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยนโยบาย ไม่ส่งผลกระทบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

อภิปรายผลการวิจัย

การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลกระทบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย สามารถอภิปรายได้ดังนี้

ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลกระทบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของสหกรณ์ในประเทศไทย พบว่า ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินมิติที่ 1 คุณภาพของสินทรัพย์ที่วัดด้วยอัตราหมุนของสินทรัพย์ส่งผลกระทบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของสหกรณ์ในประเทศไทย สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุมาลี รามัญ (2561 : 499-534) ที่ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ของอัตราส่วนทางการเงิน ในหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง พบว่า อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้น (Return on Equity) มีความสัมพันธ์กับอัตราส่วนการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (Total Assets Turnover) ในหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างอีกทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนานาถ กุลมณี (2563 : ก) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่า อัตราส่วนทุนหมุนเวียนของสินทรัพย์รวมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับอัตรากำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีมิติที่ 4 การทำกำไรที่วัดด้วยอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงาน ส่งผลเชิงลบต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานที่วัดด้วยอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฐพร สมทัศน์ (2561 : ง) ที่ได้ศึกษาเรื่องการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในช่วงปี พ.ศ. 2558-2560 โดยใช้แนวคิด CAMELS Analysis ผลการศึกษาพบว่า ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์สมานมิตร จำกัด ในด้านความสามารถในการทำกำไร พ.ศ. 2558-2560 อยู่ในระดับดี เนื่องจากสหกรณ์ออมทรัพย์สมานมิตร จำกัด มีอัตราค่าใช้จ่ายดำเนินงานต่อกำไรก่อนหักค่าใช้จ่ายดำเนินงานอยู่ในระดับดี โดยสรุปแล้วจะเห็นว่า หากสหกรณ์มีการใช้สินทรัพย์ในการดำเนินงานก่อให้เกิดรายได้สูงตลอดจนลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลงจะส่งผลให้มีผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสูงขึ้นตามไปด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินที่ส่งผลต่อผลตอบแทนจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. **ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้** คณะกรรมการสหกรณ์สามารถนำผลจากการศึกษาวิจัยไปประยุกต์ใช้กับการวิเคราะห์งบการเงินของสหกรณ์ เพื่อการบริหารสินทรัพย์สภาพคล่องให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่สหกรณ์และเป็นแนวทางในการจัดการค่าใช้จ่ายให้สอดคล้องกับรายได้จากการดำเนินงานของสหกรณ์เพื่อลดภาวะการขาดทุนอันจะส่งผลถึงอัตราส่วนทางการเงินในภาพรวมของประเทศ

2. **ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไป** ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ เช่น แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยอื่นๆ ที่จะส่งผลต่อผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในประเทศไทย อาทิ ประกาศกรมส่งเสริมสหกรณ์ การลดอัตราดอกเบี้ยเงินรับฝาก เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมตรวจบัญชีสหกรณ์. (2548). คู่มือการประยุกต์ใช้ CAMELS Analysis วิเคราะห์ภาวะเศรษฐกิจทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 10 กุมภาพันธ์ 2565. แหล่งที่มา: https://www.cad.go.th/download/camels_apply.pdf
- เกรียง กิจบำรุงรัตน์. (2559). การวิเคราะห์ปัจจัยข้อมูลของอัตราส่วนทางการเงินของสหกรณ์ภาคการเกษตรและสหกรณ์นอกภาคการเกษตร ประจำปี 2558. วารสาร *Veridian E-Journal* สาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยศิลปากร. 3 (6), 29-32.
- ชนานาถ กุลมณี. (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างอัตราส่วนทางการเงินด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานกับความสามารถในการทำกำไรของบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย. การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร
- ณัฐพร สมทัศน์. (2561). การวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ออมทรัพย์ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. การค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต แขนงวิชาบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
- สุมาลี รามัญ. (2561). การศึกษาความสัมพันธ์ของอัตราส่วนทางการเงิน ในหลักทรัพย์กลุ่มอุตสาหกรรมอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้าง. วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย มหาวิทยาลัยบูรพา, 10 (2), 499-534.

การวิเคราะห์สาเหตุและแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนของ
ครูปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี

**An Analysis and Guidelines on Developing Classroom Research
Competency for Early Childhood Teachers under Local
Administrative Organization, Pathum Thani Province**

กุลชาติ พันธวรกุล และ เมษา นวลศรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์

Kullachat Pantuworakul and Mesa Nuansri

Valaya Alongkorn Rajabhat University under the Royal Patronage, Thailand

Corresponding Author, E-mail : Mesa@vru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) วิเคราะห์สาเหตุและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย 2) นำเสนอแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย ผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 10 คน ได้มาโดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แนวคำถามการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยมีดังนี้

1. สาเหตุที่สำคัญของปัญหาในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย ตามลำดับ ดังนี้ 1) ด้านความรู้ในการวิจัยในชั้นเรียน คือ ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหาวิจัยในชั้นเรียน 2) ด้านทักษะการวิจัยในชั้นเรียน คือ ความเข้าใจที่ไม่ลึกซึ้งเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา และ 3) ด้านเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียน คือ ภาระงานครูปฐมวัยมีจำนวนมาก

2. แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย ดังนี้ 1) ด้านความรู้ในการวิจัยในชั้นเรียน มีแนวทางในการพัฒนา 3 แนวทาง คือ (1) การจัดอบรมแบบเน้นการปฏิบัติ (2) การจัดทำคู่มือการวิจัยในชั้นเรียนระดับปฐมวัย และ (3) สถาบันผลิตครูควรเน้นเรื่องการทำวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน 2) ด้านทักษะการวิจัยในชั้นเรียน มีแนวทางในการพัฒนา 3 แนวทาง คือ (1) ควรประเมินความรู้และทักษะของครู (2) การสร้างระบบพี่เลี้ยง และ (3) การจัดอบรมแบบเน้นการปฏิบัติ และ 3) ด้านเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียน มีแนวทางในการพัฒนา 4 แนวทาง คือ (1) ผู้บริหารการกำหนดบทบาทและมอบหมายงานให้ชัดเจน (2) ควรสร้างระบบการบริหารจัดการองค์กร (3) การจัดหาบุคลากรให้เพียงพอ (4) การสร้างความตระหนักและความเข้าใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน (5) ผู้บริหารควรสร้างขวัญและกำลังใจ และ (6) ผู้บริหารควรสร้างความเข้าใจว่างานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน

คำสำคัญ: การพัฒนาสมรรถนะ; การวิจัยในชั้นเรียน; ครูปฐมวัย

Abstracts

This research aims to 1) analyze the causes of problems to improve classroom research competency, and 2) propose ways to improve classroom research competency of early childhood teacher. The target groups were 10 experts in education by using purposive selection method. The instrument used in guidelines on focus-group questions. The data were analyzed using content analysis. The research results revealed

1. The most important causes of problems to improve classroom research competency of early childhood teachers in terms of 1) knowledge about defining classroom research problems included a misunderstanding of classroom research problem analysis, 2) skills in data analysis and presentation included an inadequate understanding of research methodology in education, and 3) attitude towards personality and motivation included heavy burdens of early childhood teachers.

2. Guidelines for improving classroom research competency of early childhood teachers classified by degrees of essentials could be purposed as follows: 1) three ways to improve data analysis and data presentation are to (1) assess knowledge and skills of the teachers, (2) establish a mentoring system, and (3) provide practice-oriented training; 2) three ways to improve the knowledge about defining classroom research problems are to (1) provide practice-oriented training, (2) prepare classroom research manuals for early childhood teachers, and (3) encourage teacher training institutions to focus on conducting researches to solve classroom problems; and 3) six ways to improve the attitude towards personality and motivation are to (1) encourage school administrators to clearly define roles and assign tasks to early childhood teachers, (2) create the organization management systems, (3) provide the school with sufficient personnel, (4) raise awareness and understanding of classroom research methodology, (5) boost morale as well as give moral support to early childhood teachers, and (6) create an understanding that research is part of their teaching and learning

Keywords: Developing Competency; Classroom Research; Early Childhood Teachers

บทนำ

การพัฒนาคุณภาพครูเป็นหัวใจสำคัญประการหนึ่งของการพัฒนาการศึกษา และเป็นเรื่องที่สำคัญเร่งด่วนในการพัฒนาเพื่อนำไปสู่การยกระดับคุณภาพการศึกษาของชาติ โดยเฉพาะครูปฐมวัยที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาผู้เรียนที่อยู่ในช่วงวัยที่สมองเปิดรับการเรียนรู้ได้ดีที่สุด หรือเรียกว่า หน้าต่างแห่งโอกาส ครูปฐมวัยจึงจำเป็นต้องมีความเข้าใจที่ถูกต้องในศาสตร์ทางการจัดการศึกษาปฐมวัย และมีความสามารถในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มุ่งพัฒนาเด็กแบบองค์รวม รวมถึงสร้างนวัตกรรมในการแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของเด็กเป็นสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2560 : บทคัดย่อ) และเป็นผู้ที่มีใจรักในการสอน และมีใจรักในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย เป็นนักสร้างสรรค์ มีความมุ่งมั่นในการทำงาน ยึดหยุ่นและสามารถแก้สถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดี รักในการเรียนรู้ มีความต้องการใน

การพัฒนาตนเองอยู่เสมอ มีพลังในการทำงาน และมีอารมณ์ขัน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายในการพัฒนาเด็กให้เติบโตขึ้นเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (National Association for the Education of Young Children, 2012 : online)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 24 กล่าวถึงการเรียนรู้ให้สถานศึกษาส่งเสริมการสอนให้ครูใช้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้และจากมาตรฐานความรู้และสมรรถนะความเป็นครูมืออาชีพ พบว่าคุรุสภา กำหนดไว้ 9 มาตรฐานโดยมาตรฐานหนึ่ง ได้แก่ การวิจัยทางการศึกษา ซึ่งจะเน้นให้ครูสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียน การสอนและทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียน (สำนักมาตรฐานวิชาชีพ กลุ่มมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ, 2550 : 124) โดยกำหนดให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งการส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษาและนำผลการวิจัยไปใช้พัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน), 2556 : บทคัดย่อ) เพื่อให้เป็นไปตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานที่ส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้จัดให้มีการจัดการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล และมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัยและความสามารถของแต่ละบุคคล โดยมีการกำหนดมาตรฐานระดับการศึกษาปฐมวัยของสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ที่ให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน ในมาตรฐานที่ 2 เกี่ยวกับการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตัวบ่งชี้ที่ 7 ว่าด้วยเรื่องการศึกษา/วิจัย เพื่อการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและนำผลไปใช้พัฒนาผู้เรียน และมาตรฐานที่ 8 ว่าด้วยเรื่องสถานศึกษาต้องมีการจัดหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ในตัวบ่งชี้ที่ 8 เรื่องส่งเสริมการศึกษา/วิจัยเพื่อพัฒนาการจัดประสบการณ์ ติดตามผลและใช้ผลเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2562 : บทคัดย่อ)

การพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพครูปฐมวัยเป็นกระบวนการสำคัญในการสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพในการพัฒนาเด็กปฐมวัย แต่ในปัจจุบันผลการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน ยังคงพบปัญหาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งมีงานวิจัยหลายชิ้นที่ได้กำหนดแนวทางในภาพรวมของการพัฒนาสมรรถนะครูด้านการวิจัยในชั้นเรียน อาทิ ยุทธพงษ์ อายุสุข (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู ได้แนวทางการพัฒนาการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูที่สำคัญที่สุด คือ การสนับสนุนของผู้บริหารสถานศึกษา นอกจากนั้นยังมีแนวทางการพัฒนาอื่น ได้แก่ การพัฒนาความรู้และทักษะการวิจัยแก่ครู การส่งเสริมความร่วมมือกันระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง และการสนับสนุนของหน่วยงานต้นสังกัด วราลี และงานวิจัยของวราลี ถนอมชาติ และณภัส ศรีเจริญประมง (2561 : 42) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัยในจังหวัดจันทบุรี โดยแนวทางที่สำคัญในการพัฒนาสมรรถนะประจำสายงาน คือ การวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

การศึกษางานวิจัยและเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง พบว่า การพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียน ส่วนใหญ่เป็นการศึกษาเกี่ยวกับสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนครูในภาพรวม ไม่ได้เฉพาะเจาะจงไปที่ครูปฐมวัย ทำให้อาจจะยังไม่เห็นข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับสาเหตุของปัญหาและแนวทางการพัฒนาสมรรถนะของครูปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้วยเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญของการวิเคราะห์สาเหตุและแนวทางที่ชัดเจนในการพัฒนาครูปฐมวัยเพื่อนำไปสู่การเป็นครูที่มีศักยภาพในการนำผลการวิจัยสู่การส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาของเด็กปฐมวัยได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังใช้เป็นแนวทางสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ในการบริหารจัดการระบบการพัฒนาบุคลากรให้มีทิศทางที่เหมาะสม ในการเพิ่มศักยภาพของครูปฐมวัยในการยกระดับการจัดการศึกษาปฐมวัยในระดับท้องถิ่นของจังหวัดปทุมธานีให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์สาเหตุและจัดลำดับความสำคัญของปัญหาในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย
2. เพื่อนำเสนอแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้วิธีการเก็บข้อมูลศึกษาสังเคราะห์เอกสารงานวิจัย (Research Synthesis) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) เพื่อนำไปสู่การนำเสนอสาเหตุและแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. การศึกษาและสังเคราะห์กรอบสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียน

ผู้วิจัยศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวข้องกับพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย จากเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อสังเคราะห์กรอบสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียน ประกอบด้วย 3 สมรรถนะ ได้แก่ 1) ด้านความรู้ในการวิจัยในชั้นเรียน 2) ด้านทักษะการวิจัยในชั้นเรียน และ 3) ด้านเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งข้อมูลดังกล่าวจะนำมาใช้เป็นกรอบในการศึกษาครั้งนี้ และนำไปสู่การนำเสนอสาเหตุและแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย

2. การกำหนดผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลด้วยวิธีเลือกแบบเจาะจง (Purposive Selection) โดยคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลที่มีความสนใจและเชี่ยวชาญด้านการศึกษาปฐมวัยและด้านการวิจัยในชั้นเรียน จำนวน 10 ท่าน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ประกอบไปด้วย กลุ่มอาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 6 ท่าน กลุ่มครูผู้สอนระดับปฐมวัย จำนวน 3 ท่าน และศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 ท่าน รวมทั้งสิ้น 10 คน ได้เข้าร่วมการสนทนากลุ่มเพื่อนำเสนอ

แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย โดยผู้วิจัยกำหนดคุณสมบัติของผู้ทรงคุณวุฒิ ไว้ดังนี้

2.1 สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท หรือปริญญาเอกทางการศึกษาปฐมวัย หรือทางการศึกษา

2.2 เคยมีประสบการณ์ในการสอนในระดับการศึกษาปฐมวัย อย่างน้อย 10 ปี หรือเคยทำวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาปฐมวัย

2.3 มีความยินดีให้ข้อมูลกับผู้วิจัย

3. การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แนวคำถามการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับการวิเคราะห์สาเหตุและเสนอแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย จำนวน 1 ชุด มีโครงสร้างคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่มครอบคลุม 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความรู้ในการวิจัยในชั้นเรียน ด้านทักษะการวิจัยในชั้นเรียน และด้านเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียน โดยแต่ละด้านแบ่งประเด็นในการสนทนากลุ่มออกเป็น 2 ส่วนหลัก ดังนี้

3.1 ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์สาเหตุและจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุของปัญหาในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย

3.2 ส่วนที่ 2 การเสนอแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพจากการสนทนากลุ่ม มีรายละเอียด ดังนี้

ขั้นที่ 1 ติดต่อประสานงานทางโทรศัพท์ในเบื้องต้นกับผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูลวิจัยโดยการสนทนากลุ่ม โดยนำส่งประเด็นคำถามที่จะใช้ในการสนทนากลุ่ม เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ศึกษาแนวคำถามและศึกษาข้อมูลพื้นฐานก่อนล่วงหน้า พร้อมทั้งนัดวัน เวลาที่ผู้ทรงคุณวุฒิสะดวก และเนื่องจากสถานการณ์โรคระบาด COVID-19 การสนทนากลุ่มจะใช้รูปแบบออนไลน์

ขั้นที่ 2 ผู้วิจัยดำเนินรายการสนทนากลุ่มร่วมกับผู้ทรงคุณวุฒิในวันและเวลาดังกล่าว และเบื้องต้นได้ขออนุญาตบันทึกวิดีโอในการสนทนากลุ่ม โดยเริ่มต้นจากการแนะนำรายนามผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 10 ท่าน ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสนทนากลุ่ม อธิบายรายละเอียดของวิธีการของการสนทนากลุ่ม และโครงสร้างคำถามที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม จากนั้นผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกันวิเคราะห์สาเหตุและจัดลำดับความสำคัญของสาเหตุของปัญหาในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย

ขั้นที่ 3 ผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกันวิเคราะห์และเสนอแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย ที่เป็นเงื่อนไขต่อผลการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสนทนากลุ่มโดยผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับสาเหตุและแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย โดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วทำการ

จัดกลุ่มข้อความ จัดหมวดหมู่ในประเด็นต่าง ๆ ลงข้อสรุปแบบอุปนัย และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปแบบบรรยายความเรียง

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์สาเหตุและแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี เพื่อให้ง่ายและสะดวกต่อการทำความเข้าใจ ผู้วิจัยนำเสนอสาเหตุและแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนควบคู่กันไป โดยผลการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านความรู้ในการวิจัยในชั้นเรียน

ผลการวิเคราะห์สาเหตุหลักที่ทำให้เกิดปัญหาในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ด้านความรู้ในการวิจัยในชั้นเรียน จากการสนทนากลุ่ม โดยสังเคราะห์ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ สามารถเรียงลำดับตามความสำคัญของสาเหตุได้ดังนี้

สาเหตุหลักอันดับ 1 ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการวิจัยปัญหาวิจัยในชั้นเรียน

ครูปฐมวัยมีความรู้ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับกระบวนการศึกษาและวิเคราะห์ปัญหาวิจัยในชั้นเรียน เนื่องจากเข้าใจว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนต้องทำเป็นวิจัย 5 บท เหมือนงานวิจัยเชิงวิชาการเท่านั้น ทำให้ครูเน้นการศึกษาเอกสารมากกว่าการวิเคราะห์สภาพปัญหาอย่างหลากหลายเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียน

“...เวลาครูค้นหาหรือศึกษาตัวอย่างงานวิจัยในอินเทอร์เน็ต ส่วนใหญ่ก็จะพบตัวอย่างงานวิจัยที่เกี่ยวกับเด็กปฐมวัยเป็นลักษณะวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ปริญญาเอก ก็เลยทำแบบตัวอย่างที่ค้นพบได้ เนื่องจากมีความน่าเชื่อถือ...”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 5)

แนวทางในการพัฒนา (1) หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดอบรมครูปฐมวัยที่เน้นการปฏิบัติจริง (2) สถานศึกษาควรจัดทำคู่มือการวิจัยในชั้นเรียนระดับปฐมวัย ให้แก่ครูปฐมวัยไว้ศึกษา (3) สถาบันระดับอุดมศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรผลิตครู ควรมุ่งเน้นเรื่องการทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนและเด็กปฐมวัย มากกว่าการทำวิจัยเชิงวิชาการ

สาเหตุหลักอันดับ 2 การกำหนดปัญหาวิจัยในชั้นเรียนมาจากความสนใจของครู

ครูปฐมวัยยังให้ความสำคัญกับการกำหนดปัญหาวิจัยในชั้นเรียนตามความสนใจของตนเอง มากกว่าการเลือกปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในชั้นเรียน เนื่องจากมองว่าการกำหนดปัญหาตามที่ตนเองสนใจช่วยลดขั้นตอนการดำเนินงาน และทำให้สะดวกในการดำเนินการทำวิจัยมากยิ่งขึ้น

“...ครูส่วนใหญ่ดูตัวอย่างงานวิจัยในอินเทอร์เน็ต เพราะในการศึกษาค้นคว้าง่าย สะดวกใน
การทำมากกว่าการค้นหาค้นหาปัญหาวิจัยด้วยตนเอง อีกทั้งภาระงานที่ต้องทำในแต่ละวันก็เยอะ
แถมยังต้องมากังวลว่าจะทำแล้วถูกต้องไหม เลยเลือกทำในสิ่งที่สนใจมากกว่า...”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 6)

แนวทางในการพัฒนา (1) ผู้บริหารหรือหน่วยงานต้นสังกัดควรมีการจัดอบรมให้ความรู้ที่ทำให้
ครูทราบขั้นตอนที่ต้องให้การวิจัยในชั้นเรียน (2) ผู้บริหารควรจัดกิจกรรมที่สร้างแรงบันดาลใจและเน้น
ให้ครูเห็นความสำคัญในการแก้ไขปัญหาในชั้นเรียน

สาเหตุหลักอันดับ 3 การวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคลไม่ได้ใช้สารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย
ครูปฐมวัยยังให้ความสำคัญค่อนข้างน้อยเกี่ยวกับการวิเคราะห์ผู้เรียนรายบุคคล หรือการบันทึก
หลังการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การวิเคราะห์จากแฟ้มสะสมผลงาน (Portfolio) หรือไม่ใช้สารสนเทศที่
เกี่ยวข้องกับเด็กในการแก้ปัญหา ทำให้ไม่เห็นข้อมูลเกี่ยวกับเด็กตามสภาพจริง

“...ครูไม่ค่อยให้ความสำคัญกับบันทึกหลังสอน ทั้งที่สำคัญมากในการใช้เป็นข้อมูลในการ
วิเคราะห์ผู้เรียน ทำให้ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนว่า เด็กมีปัญหาด้านการเรียนรู้
หรือปัญหาด้านพฤติกรรม ซึ่งเป็นข้อมูลตามสภาพจริง...”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3)

แนวทางในการพัฒนา (1) ครูปฐมวัยควรศึกษาเรียนรู้และดำเนินการการบันทึกข้อมูลหลังการ
จัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นประจำอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ (2) หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการจัดอบรม
ที่เน้นเฉพาะการประเมินผลด้วยเครื่องมือประเภทต่าง ๆ ที่เหมาะกับเด็กปฐมวัย และวิเคราะห์ปัญหาในชั้น
เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย

2. ด้านทักษะการวิจัยในชั้นเรียน

ประเด็นสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดปัญหาในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย
จากการสนทนากลุ่ม โดยสังเคราะห์ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ สามารถเรียงลำดับตามความสำคัญของสาเหตุได้
ดังนี้

สาเหตุหลักอันดับ 1 ความเข้าใจที่ไม่ลึกซึ้งเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา

ครูปฐมวัยยังมีความรู้ความเข้าใจที่ไม่ลึกซึ้งเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา
ทั้งการออกแบบการวิจัยที่ครอบคลุมการกำหนดปัญหาวิจัย การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย การ
กำหนดกลุ่มเป้าหมาย การสร้างเครื่องมือวิจัย การรวบรวมและการนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์และการแปล
ความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสม ตลอดจนเทคนิควิธีการวัดและการประเมินผล

“...ครูปฐมวัยยังไม่เข้าใจระเบียบวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา ซึ่งเป็นหลักสำคัญที่สุดในการ
การทำวิจัย ส่งผลให้ครูไม่สามารถออกแบบการวิจัยได้เหมาะสม ไม่สามารถวิเคราะห์ข้อมูล
และนำเสนอข้อมูลได้อย่างเป็นระบบ...”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1)

แนวทางในการพัฒนา (1) สถานศึกษาควรมีการประเมินความรู้และทักษะเกี่ยวกับวิธี
วิทยาการวิจัยทางการศึกษาของครูปฐมวัย (2) ความสำคัญโดยจัดอบรมแบบเน้นการปฏิบัติจริง (Workshop
Training) เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิทยาการวิจัย โดยเฉพาะด้านการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนที่ทำโดยครูผู้สอน
ในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนและนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนหรือส่งเสริม
พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (3) สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรจัดโครงการระบบพี่เลี้ยง
(Mentoring System) โดยมีการติดตามผลอย่างใกล้ชิด และที่ปรึกษาควรเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญด้านการ
วิจัยและมีประสบการณ์ด้านการทำวิจัยในระดับปฐมวัย

สาเหตุหลักอันดับ 2 ความเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนต้องใช้สถิติขั้นสูง

ครูปฐมวัยมักมีความเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนต้องใช้สถิติขั้นสูง งานวิจัยถึง
จะมีคุณภาพ และมองว่าการใช้เพียงแค่สถิติเชิงบรรยาย เช่น ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ
การแจกแจงความถี่ ฯลฯ จะทำให้งานวิจัยในชั้นเรียนขาดคุณภาพ

“...ครูปฐมวัยมีความเชื่อว่าการทำวิจัยในชั้นเรียน แล้วใช้เพียงค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย หรือ
ความถี่ ทำให้งานวิจัยไม่น่าเชื่อถือและมีคุณภาพน้อยกว่าการใช้สถิติขั้นสูง...”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 1)

แนวทางในการพัฒนา (1) ผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ
วิธีการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยในชั้นเรียน (2) หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดอบรมในการเลือกใช้สถิติ
ในการวิเคราะห์ข้อมูลให้เหมาะสมกับการวิจัยในชั้นเรียนทั้งข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพ (2)
หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนในทุกขั้นตอน อย่างต่อเนื่อง
สม่ำเสมอ

สาเหตุหลักอันดับ 3 ความกังวลใจในการวิเคราะห์ข้อมูลและการเลือกใช้สถิติในการวิจัย
ครูปฐมวัยมีความกังวลใจในการวิเคราะห์ข้อมูลและการเลือกใช้สถิติ และมองเป็นเรื่องที่ยาก
เกินความสามารถที่จะดำเนินการ จึงมักว่าจ้างผู้อื่นมาวิเคราะห์ข้อมูล ทำให้ขาดความเข้าใจในงานวิจัยอย่าง
เป็นเอกภาพ

“...ครูปฐมวัยไม่รู้ว่าความหมายของสถิติแต่ละชนิดเป็นอย่างไร มีอะไรบ้าง หรือสถิติแบบ
ไหนใช้กับข้อมูลแบบใดได้บ้าง จึงทำให้ครูกังวลใจเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล...”
(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3)

แนวทางในการพัฒนา (1) ผู้บริหารควรจัดอบรมเชิงปฏิบัติการที่เน้นการวิเคราะห์ข้อมูล
โดยตรงอย่างละเอียด (2) ผู้บริหารควรจัดหาที่ปรึกษาที่เชี่ยวชาญด้านการวิเคราะห์ข้อมูลวิจัย เพื่อให้
คำแนะนำในข้อสงสัยที่เป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์ข้อมูลงานวิจัยในชั้นเรียน (3) หน่วยงานต้นสังกัดควร
สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ที่เน้นเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียนที่เน้นเกี่ยวกับการวิเคราะห์
ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล

3. ด้านเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียน

ผลการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครู
ปฐมวัย ด้านเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียน จากการสนทนากลุ่ม โดยสังเคราะห์ข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ สามารถ
เรียงลำดับตามความสำคัญของสาเหตุได้ดังนี้

สาเหตุหลักอันดับ 1 ภาระงานครูปฐมวัยมีจำนวนมาก

ครูปฐมวัยมีภาระงานจำนวนมาก อาทิ งานสอน งานดูแลเด็กเป็นรายบุคคล งานธุรการ งานพัสดุ
งานโครงการ และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียน นอกจากนี้สถานการณ์โรคระบาดทำให้ครูต้อง
ปรับตัวมาก ปรับการเรียนการสอนเป็นแบบออนไลน์ ครูต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ส่งผลต่อภาวะความเหนื่อยล้าใน
การทำงาน จึงทำให้ไม่มีแรงจูงใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้มีคุณภาพได้มากเท่าที่ควร

“...ครูปฐมวัยส่วนใหญ่ต้องทั้งสอน ทั้งดูแลเด็ก มีกิจกรรมที่ต้องปฏิบัติทั้งวัน ไหนจะงานที่
โรงเรียนมอบหมาย ทำให้เวลาที่ใช้ในการทำวิจัยมีน้อย...”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 2)

แนวทางในการพัฒนา (1) ผู้บริหารควรกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูปฐมวัยและมอบหมายงานให้ชัดเจนตามความเชี่ยวชาญ เพื่อที่จะทำให้ครูสามารถบริหารจัดการในการทำวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (2) ผู้บริหารควรจัดระบบการบริหารจัดการองค์กรและกำหนดนโยบายที่ชัดเจน โดยให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยบรรจุให้การทำงานวิจัยในชั้นเรียนเป็นภาระงานหลักของภาระงานประจำที่ครูต้องรับผิดชอบ (3) ผู้บริหารต้องจัดหาบุคลากรมาเสริมให้สอดคล้องกับภาระงานในโรงเรียน (4) ผู้บริหารควรหาแนวทางในการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำวิจัยให้แก่ครูปฐมวัย เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำวิจัย (5) ผู้บริหารควรสร้างความตระหนักถึงความสำคัญและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน (6) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือศึกษานิเทศก์ ควรเข้าไปทำความเข้าใจให้คุณครูเห็นว่า งานวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน

สาเหตุหลักอันดับ 2 การมีมุมมองว่าการทำงานวิจัยเป็นเรื่องที่ยากและซับซ้อน

ครูปฐมวัยมองว่าการทำงานวิจัยเป็นเรื่องที่ยากและซับซ้อน มีกระบวนการหลายขั้นตอน ต้องศึกษาเอกสารและงานวิจัยเป็นจำนวนมากในการดำเนินการวิจัยในแต่ละครั้ง โดยครูส่วนใหญ่ไม่แน่ใจว่างานวิจัยที่ตนเองทำไปนั้นถูกต้องหรือไม่ ขาดที่ปรึกษาด้านการวิจัยทางการศึกษาปฐมวัยคอยให้ความช่วยเหลือแนะนำ

“...จากประสบการณ์ที่เคยนิเทศ ครูปฐมวัยส่วนใหญ่มองว่าการทำงานวิจัยยาก ไม่รู้จะเริ่มตรงไหน ไม่รู้เข้าใจเกี่ยวกับตัวแปรต่าง ๆ ไม่รู้ขั้นตอนที่ชัดเจน ขาดที่ปรึกษาที่เชี่ยวชาญด้านวิจัยระดับปฐมวัยคอยให้คำแนะนำ ครูก็จะไม่อยากทำวิจัย...”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 3)

แนวทางในการพัฒนา (1) หน่วยงานต้นสังกัดควรสร้างระบบพี่เลี้ยง (Mentoring System) น้องเลี้ยง (Mentee) ภายในสถานศึกษา เพื่อช่วยเหลือสนับสนุน และให้คำปรึกษากับครูปฐมวัย (2) ผู้บริหารควรเชิญบุคคลที่ประสบความสำเร็จด้านการวิจัยในชั้นเรียน “ครูนักวิจัยต้นแบบ” มาแบ่งปันความรู้หรือนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้แก่เพื่อนครูเพื่อเป็นแนวทางในการผลิตงานวิจัยในชั้นเรียน

สาเหตุหลักอันดับ 3 การขาดโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการวิจัยในชั้นเรียน

ครูปฐมวัยส่วนใหญ่มีโอกาสน้อยในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการวิจัยในชั้นเรียนร่วมกับผู้อื่นทั้งภายในและภายนอกองค์กร เนื่องมาจากกรอบเวลาในการทำงาน นโยบายของผู้บริหาร รวมถึงความสามารถของครู จึงอาจส่งผลต่อโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการวิจัยในชั้นเรียนร่วมกับผู้อื่น

“...กรอบเวลาในการทำงาน ภาระงาน และนโยบายของผู้บริหารมีผลต่อโอกาสของครู
ปฐมวัยในการออกไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการวิจัยในชั้นเรียนนอกสถานที่ต่าง ๆ...”

(ผู้เชี่ยวชาญคนที่ 9)

แนวทางในการพัฒนา (1) หน่วยงานต้นสังกัดควรจัดกิจกรรมเพื่อสร้างแรงบันดาลใจให้แก่
ครูปฐมวัย เพื่อกระตุ้นให้ครูเห็นความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียน (2) ผู้บริหารควรส่งเสริมกระบวนการ
สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ให้ครูปฐมวัย (3) ผู้บริหารควรเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ครู
ปฐมวัยได้เข้าร่วมอบรมหรือประชุมวิชาการเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการวิจัย (4) หน่วยงานต้นสังกัดต้อง
สร้างเครือข่ายการเรียนรู้ให้แก่ครูปฐมวัยในระดับตำบล ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับภูมิภาค

อภิปรายผลการวิจัย

การวิเคราะห์สาเหตุและแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย โดย
ผู้วิจัยได้แบ่งการนำเสนอออกเป็น 3 มิติ ดังนี้

มิติที่ 1 การเสริมสร้างสมรรถนะด้านความรู้ในการวิจัยในชั้นเรียนสำหรับครูปฐมวัย

สาเหตุที่สำคัญของปัญหาในการพัฒนาสมรรถนะด้านความรู้ในการวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย คือ
ความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนเกี่ยวกับการวิเคราะห์ปัญหาวิจัยในชั้นเรียน เนื่องจากเข้าใจว่าการทำวิจัยในชั้นเรียน
ต้องทำเป็นวิจัย 5 บท เหมือนงานวิจัยเชิงวิชาการเท่านั้น จึงอาจเป็นสาเหตุทำให้ครูเน้นการศึกษาเอกสาร
มากกว่าการวิเคราะห์สภาพปัญหาอย่างหลากหลายเพื่อแก้ปัญหาในชั้นเรียน ซึ่งมีสอดคล้องกับผลการวิจัยของ
ภณิดา ชูช่วยสุวรรณ (2561 : 95) พบว่า ปัญหาที่พบของครูในการทำวิจัยในชั้นเรียน คือ ความรู้ความเข้าใจใน
การกำหนดปัญหาการวิจัยในชั้นเรียน สอดคล้องกับผลการศึกษาของอรนุช ศรีคำและคณะ (2561 : 157-169)
ที่กล่าวว่า ปัญหาหลักของครูในการดำเนินงานด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน คือ ครูมักมีความเข้าใจเกี่ยวกับ
กระบวนการทำวิจัยในชั้นเรียนที่ไม่ถูกต้อง

แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานี ในด้านนี้ ควรมีการจัดอบรมที่เน้นการปฏิบัติจากโจทย์วิจัยจริง การจัดทำคู่มือการ
วิจัยในชั้นเรียนระดับปฐมวัย และการจัดกิจกรรมที่สร้างแรงบันดาลใจและให้เห็นความสำคัญในการแก้ไข
ปัญหาชั้นเรียน อีกทั้งครูปฐมวัยต้องบันทึกหลังสอนเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการทำวิจัย ควรมีการนิเทศติดตาม
มีการสะท้อนผลการดำเนินงานวิจัย (Reflect) และใช้ระบบการโค้ช และกระบวนการ PLC รวมถึงมีที่
ปรึกษาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียน อีกทั้งควรมีการสร้างแหล่งรวบรวมข้อมูลออนไลน์ เพื่อลดข้อจำกัดใน
การเข้าถึงแหล่งข้อมูลงานวิจัย สอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552 : บทคัดย่อ) พบว่า
แนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพต้องให้มีการจัดอบรมให้ครูมีความรู้
ความสามารถ ทั้งเนื้อหาสาระที่เกี่ยวกับการสอนรวมถึงความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับตัวเด็กและปัญหาเด็ก (Arce,

2000 : Abstract) อีกทั้งควรจัดให้มีระบบการติดตามนิเทศโดยศึกษานิเทศก์สาขาปฐมวัยโดยเฉพาะ เพื่อให้ครูได้รับความรู้ความเข้าใจเพื่อนำไปสู่การจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งคณะกรรมการการศึกษา (Education and training - European Commission, 2013 : online) ที่เห็นว่าการสร้างความร่วมมือจะช่วยพัฒนาสมรรถนะและการเติบโตทางวิชาชีพของครูได้มากกว่าการพัฒนาเพียงลำพัง ซึ่งจะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการในทางบวกทั้งทัศนคติ ความเชื่อ การปฏิบัติ และนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพต่อไป นอกจากนี้ผลการวิจัยของดวงฤทัย ฐูปบุตร (2554 : บทคัดย่อ) กล่าวว่า ผู้บริหารควรส่งเสริมกระบวนการ PLC ในโรงเรียนให้ครูได้แลกเปลี่ยนประเด็นปัญหา ข้อคำถาม และปรึกษากันและควรส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนที่เกิดจากปัญหาของนักเรียนที่แท้จริง และภาครัฐควรให้ความสำคัญในการทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ กวดขันหลักสูตรผลิตครูให้เน้นสอนการวิจัยในชั้นเรียน ไม่ใช่สอนการทำวิจัยเชิงวิชาการ (วิจัย 5 บท) จนทำให้ครูเกิดความเข้าใจผิด

มิติที่ 2 การเพิ่มสมรรถนะด้านทักษะการวิจัยในชั้นเรียนให้แก่ครูปฐมวัย

การพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย ด้านทักษะการวิจัยในชั้นเรียน ผลจากการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับสาเหตุที่สำคัญที่สุดของปัญหา พบว่า ครูปฐมวัยยังเข้าใจที่ไม่ลึกซึ้งเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา ความเข้าใจคลาดเคลื่อนว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนต้องใช้สถิติขั้นสูง ความกังวลใจในการวิเคราะห์ข้อมูลและการเลือกใช้สถิติในการวิจัยเนื่องจากมีประสบการณ์ในการทำวิจัยน้อย และการขาดความชำนาญในการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งจากสาเหตุดังกล่าวสะท้อนถึงระบบการพัฒนาวิชาชีพครูปฐมวัยที่ยังมีประสิทธิภาพไม่มากพอที่จะทำให้ครูเกิดทักษะที่จำเป็นในการพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งอาจเป็นผลมาจากประสบการณ์เดิมของครู และหลักสูตรการเรียนการสอนในสถาบันผลิตครูที่ไม่ได้มุ่งเน้นการทำวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน และการวิเคราะห์ข้อมูลที่เหมาะสมกับงานวิจัยในชั้นเรียน แต่กลับเน้นการทำวิจัยที่ใช้สถิติขั้นสูงในรูปแบบเชิงวิชาการมากกว่า ส่งผลให้ครูปฐมวัยประสบปัญหาการทำวิจัยที่มาจากวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงและการนำข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมมาวิเคราะห์มานำเสนออย่างเป็นระบบและเป็นรูปธรรมชัดเจน สอดคล้องกับผลการวิจัยของภณิดา ชูช่วยสุวรรณ (2561 : 96) ที่กล่าวว่า สาเหตุหลักของครูที่พบในการทำวิจัยในชั้นเรียน คือ ความสามารถในการใช้สถิติ ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้เหมาะสมกับงานวิจัยในชั้นเรียน อีกทั้งครูส่วนใหญ่กลัวการทำวิจัย และเข้าใจผิดว่าการทำวิจัยในชั้นเรียนต้องใช้สถิติขั้นสูง

แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดปทุมธานีในด้านนี้ ได้แก่ การกำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาด้านการวิจัยในชั้นเรียนให้เป็นระบบ และมีการประเมินความรู้และทักษะเบื้องต้นเกี่ยวกับวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษาของครูปฐมวัย เพื่อให้ทราบปัญหาเกี่ยวกับการทำวิจัยของครูปฐมวัย จากนั้นควรมีการจัดอบรมแบบเน้นการปฏิบัติจริงหรือการฝึกอบรมหลักสูตรอบรมระยะสั้นเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล รวมถึงควรจัดทำที่ปรึกษาและจัดโครงการระบบพี่เลี้ยงเพื่อนิเทศและติดตามการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนในทุกชั้นตอน และใช้กระบวนการ PLC ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ที่เน้นการวิเคราะห์ข้อมูลพร้อมจัดทำคู่มือการ

ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปที่มีขั้นตอนอย่างละเอียดและเข้าใจง่าย และที่สำคัญคือต้องสร้างทัศนคติ มุมมองใหม่ ๆ ในการทำวิจัยให้แก่ครูปฐมวัยในการพัฒนางานวิจัยในมีคุณภาพและสามารถแก้ปัญหาในชั้นเรียนได้จริง สอดคล้องกับประทีนทิพย์ พรไชยยา (2561 : 26) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของครู พบว่า การสร้างเสริมสมรรถนะให้แก่ครูนั้นควรมีการสร้างความรู้ความตระหนัก การสร้างเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนให้แก่ครู ควรมีการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อสร้างเสริมและพัฒนาสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน และควรมีระบบการนิเทศให้คำปรึกษาเพื่อพัฒนาสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

มิติที่ 3 การปลูกฝังสมรรถนะด้านเจตคติต่อการวิจัยในชั้นเรียนให้แก่ครูปฐมวัย

สาเหตุหลักที่เป็นปัญหาในการพัฒนาสมรรถนะเกี่ยวกับเจตคติของครูปฐมวัยในการทำวิจัยในชั้นเรียน ที่ได้จากการสนทนากลุ่ม คือ ภาระงานครูปฐมวัยมีจำนวนมาก ส่งผลต่อกำลังใจในการทำวิจัยให้มีคุณภาพ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากภาระงานมากกว่างานสอน เช่น งานธุรการโรงเรียน เป็นต้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของยุทธพงษ์ อายุสุข (2549 : 143) พบว่า สาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็นในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูสูงสุด คือ ภาระงานของครูที่ต้องรับผิดชอบมีจำนวนมาก ที่สัมพันธ์กับข้อมูลของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552 : บทคัดย่อ) พบว่า ปัจจุบันภาระงานครูมีมากเกินไป จึงทำให้ครูไม่สามารถพัฒนางานได้อย่างเต็มที่จนเกิดความรู้สึกเหนื่อยหน่าย ท้อแท้ ไม่มีความมุ่งมั่นในอาชีพ นอกจากนี้ยังพบข้อมูลเพิ่มเติมของพิรดา ชูระเจน (2550 : 104 -105) ที่กล่าวว่า ข้อจำกัดในการพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียนของครู คือ ครูขาดที่ปรึกษาในการทำวิจัย ไม่มีแหล่งความรู้ ค้นคว้าเพิ่มเติม ระหว่างทำการทดลองครูในกลุ่มที่ได้รับการส่งเสริมตามวิถีปกติ มีความก้าวหน้าในการทำวิจัย ตั้งใจจะให้ส่งตามกำหนด พบครูบางคนที่ยังไม่เขียนงานวิจัย เหตุเพราะไม่มีเวลา กิจกรรมในโรงเรียนมาก นอกจากนี้ยังพบว่ามีสาเหตุรองลงมาที่มีความสำคัญทำให้เกิดปัญหา คือ ครูปฐมวัยมีมุมมองว่าการทำงานวิจัยเป็นเรื่องที่ยากและซับซ้อน ซึ่งจากสาเหตุดังกล่าว สามารถวิเคราะห์ได้ว่าเป็นผลมาจากการที่ครูมีความรู้และทักษะค่อนข้างน้อยเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนดังปรากฏในข้อมูลเชิงปริมาณ ที่ระบุว่าครูมีระดับสมรรถนะ 2 ด้านนี้อยู่ในระดับปานกลาง อีกทั้งผลการวิจัยของณัฐภัสสร ชื่นสุขสมหวัง (2557 : บทคัดย่อ) พบว่า ครูปฐมวัยมีความต้องการจำเป็นด้านการพัฒนาตนเอง เรื่อง การวิจัยในชั้นเรียนสูงเป็นลำดับที่ 1 โดยสาเหตุสำคัญเกิดจากครูปฐมวัยมีทัศนคติในการทำวิจัยในชั้นเรียนว่าเป็นเรื่องยาก ทำให้ขาดแรงจูงใจในการทำวิจัย นอกจากนี้ผลการวิเคราะห์สาเหตุสำคัญอีกประการหนึ่งจากการสนทนากลุ่ม พบว่า ครูปฐมวัยการขาดโอกาสในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการวิจัยในชั้นเรียน การศึกษาค้นหาข้อมูลและความสนใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนค่อนข้างน้อย และขาดการสนับสนุนในด้านงบประมาณและสิ่งอำนวยความสะดวกในการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของกนกจิต สีดวง (2558 : 79) กล่าวว่า ปัญหาของการทำวิจัยในโรงเรียนส่วนใหญ่คือขาดงบประมาณสนับสนุนในการทำวิจัยทรัพยากรและแหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยมีไม่เพียงพอและปัญหาที่พบรองลงมา คือ โรงเรียนขาดการเผยแพร่ผลงานวิจัยข้อมูลสนับสนุน

แนวทางในการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัยในด้านนี้ ได้แก่ ผู้บริหารกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูปฐมวัยและมอบหมายงานให้ชัดเจนและควรจัดระบบการบริหารจัดการองค์กรที่มีกำหนดนโยบายที่ชัดเจน เพื่อเปิดโอกาสให้ครูได้มีเวลาทำวิจัยในชั้นเรียน และมีการสร้างระบบพี่เลี้ยง รวมถึงการสร้างความตระหนักถึงความสำคัญและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนว่างานวิจัยนั้นเป็นส่วนหนึ่งของการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้ การได้มาซึ่งหัวข้อวิจัย หรือประเด็นการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูจำเป็นต้องมาจากการดำเนินงานปกติของครูที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน ดังที่พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับ 3) พ.ศ. 2553 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2553 : บทคัดย่อ) ได้กำหนดเพิ่มเติมว่าครูต้องทำวิจัยในชั้นเรียนควบคู่ไปกับกระบวนการเรียนรู้และกระบวนการทำงานของครู จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ครูจะต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถในการทำวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย อีกทั้งควรมีการสร้างขวัญและกำลังใจเพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำวิจัย อาจอยู่ในรูปแบบของกิจกรรมที่สร้างแรงบันดาลใจให้แก่ครูปฐมวัยหรือเชิญบุคคลที่ประสบความสำเร็จด้านการวิจัยในชั้นเรียนมาแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ที่มีคุณภาพให้แก่ครูปฐมวัย และสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2552 : บทคัดย่อ) ที่เสนอว่าควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมความมุ่งมั่น และปลูกฝังความศรัทธาในอาชีพเพื่อสร้างความตระหนักในบทบาทหน้าที่ของความเป็นครูมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผลจากการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนในด้านนี้ คือ ควรเปิดโอกาสและสนับสนุนให้ครูปฐมวัยได้เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการวิจัย การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ให้แก่ครูปฐมวัย การสำรวจความต้องการและจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวกในการค้นคว้างานวิจัย การสร้างบรรยากาศและเป็นกัลยาณมิตรที่ดีในการเรียนรู้ด้านการวิจัยให้แก่ครูปฐมวัย นอกจากนี้ควรสนับสนุนงบประมาณและสร้างแหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาด้านการพัฒนางานวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับกนกจิต สีดวง (2558 : 79) ที่กล่าวว่า โรงเรียนควรจัดให้มีการนำเสนอผลงานวิจัยในชั้นเรียนทุกสิ้นปีการศึกษาและควรมีการเผยแพร่ผลงานวิจัยของครูเพื่อขยายผลให้กับเพื่อนครูหรือผู้ที่สนใจได้ศึกษาได้นำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับแนวทางของยุทธพงษ์ อายุสุข (2549 : 149) และชนิษฐา จิรนนท์ (2552 : 133) ที่กล่าวว่า การพัฒนาการทำวิจัยในชั้นเรียนที่สำคัญที่สุด คือ การสนับสนุนของผู้บริหารโรงเรียน โดยผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายในการสนับสนุนและส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน อีกทั้งควรเปิดโอกาสให้ครูได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผลงานวิจัยของเพื่อนครู ซึ่งสอดคล้องกับสุนันท์ ปันทุพา (2540 : บทคัดย่อ) ที่กล่าวเพิ่มเติมว่า ปัจจัยที่เอื้อให้เกิดการทำวิจัยนั้นคือต้องมีการเสริมแรงและอำนวยความสะดวกให้การดำเนินงานวิจัยเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1) จากผลการวิจัย พบว่า ครูปฐมวัยยังมีความรู้ความเข้าใจที่ไม่ลึกซึ้งเกี่ยวกับระเบียบวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา ทั้งการออกแบบการวิจัยที่ครอบคลุมการกำหนดปัญหาวิจัย การศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย การสร้างเครื่องมือวิจัย การรวบรวมและการนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์และการแปลความหมายผลการวิเคราะห์ข้อมูล การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสม ตลอดจนเทคนิควิธีการวัดและการประเมินผล ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการกำหนดกรอบทิศทางการพัฒนาด้านการวิจัยในชั้นเรียนให้เป็นระบบ และมีการประเมินความรู้และทักษะเบื้องต้นเกี่ยวกับวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษาของครูปฐมวัย เพื่อทำให้ทราบปัญหาเกี่ยวกับการทำวิจัยของครูปฐมวัย จากนั้นควรมีการจัดอบรมแบบเน้นการปฏิบัติจริงหรือการฝึกอบรมหลักสูตรอบรมระยะสั้นเพื่อสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับวิธีการใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล

2) จากผลการวิจัย พบว่า ครูปฐมวัยมีภาระงานจำนวนมาก อาทิ งานสอน งานดูแลเด็กเป็นรายบุคคล งานธุรการ งานพัสดุ งานโครงการ และงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียน นอกจากนี้ สถานการณ์โรคระบาดทำให้ครูต้องปรับตัวมาก ครูต้องเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ส่งผลต่อภาวะความเหนื่อยล้าในการทำงาน จึงทำให้ไม่มีแรงจูงใจในการทำวิจัยในชั้นเรียนให้มีคุณภาพได้มากเท่าที่ควร ดังนั้น ผู้บริหารควรกำหนดบทบาทหน้าที่ของครูปฐมวัยและมอบหมายงานให้ชัดเจนตามความเชี่ยวชาญ เพื่อที่จะทำให้ครูสามารถบริหารจัดการในการทำวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารควรจัดระบบการบริหารจัดการองค์กรและกำหนดนโยบายที่ชัดเจน โดยให้ความสำคัญกับการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยบรรจุให้การทำงานวิจัยในชั้นเรียนเป็นภาระงานหลักของภาระงานประจำที่ครูต้องรับผิดชอบ ตลอดจนผู้บริหารต้องจัดหาบุคลากรมาเสริมให้สอดคล้องกับภาระงานในโรงเรียน เป็นต้น

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำสารสนเทศพื้นฐานที่ได้จากงานวิจัยครั้งนี้ ไปต่อยอดศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนของครูปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความเหมาะสมและใช้ได้กับบริบทจริง และเพื่อเป็นการยกระดับสมรรถนะด้านการวิจัยในชั้นเรียนให้กับครูปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สูงขึ้น อันจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบการศึกษาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กนกจิต สีดวง. (2558). การส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดนนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการจัดการการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย. (2562). มาตรฐานการจัดการศึกษาท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น .
- ชนิษฐา จิรนนท์. (2552). การศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของโรงเรียนคุณภาพมาตรฐานดีเด่น สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ณัฐภัสสร ชื่นสุขสมหวัง. (2557). การประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาสมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ดวงหทัย ฐูปบุตร. (2554). การศึกษาสมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประทีนทิพย์ พรไชยยา. (2561). การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมสมรรถนะการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. วารสารวิชาการสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก. 4 (1), 25-43.
- พริดา ฐระเจน. (2550). การวิจัยและพัฒนากระบวนการสืบสอบแบบชั้นชมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของความพร้อมในการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครูประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภณิดา ชูช่วยสุวรรณ. (2561). แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูผู้สอนระดับประถมศึกษา : การประเมินความต้องการจำเป็นสมบูรณ์. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยทางการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย: ศิลปากร.
- ยุทธพงษ์ อายุสุข. (2549). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นเพื่อพัฒนาการทำวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา ภาควิชาวิจัยและจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- วรชาติ ถนอมชาติ และนภัส ศรีเจริญประมง. (2561). รายงานการวิจัย เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนา สมรรถนะทางวิชาชีพของครูปฐมวัยในจังหวัดจันทบุรี. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพมหานคร: สำนักนายกรัฐมนตรี.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2552). รายงานการวิจัยเรื่องสภาพปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพมหานคร: วีทีซี คอมมิวนิเคชั่น.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2556). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพมหานคร: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักมาตรฐานวิชาชีพ กลุ่มมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ. (2550). คู่มือการดำเนินงานรับรองปริญญาและประกาศนียบัตรทางการศึกษาเพื่อการประกอบวิชาชีพ สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ สกสค.
- สุนันท์ ปันทุพา. (2540). สภาพแวดล้อมการฝึกอบรมการวิจัย ปัจจัยที่เอื้อต่อการทำวิจัยและคุณลักษณะของนักวิจัยที่ส่งผลต่อผลิตภาพการวิจัยของมหาบัณฑิต คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อรนุช ศรีคำ, วิไลวรรณ ศรีเมฆา, สีนินาฏ วัฒนสุข, บรรพต วงศ์ทองเจริญ, คำจันทร์ ร่มเย็น, และสาธิตา จอกโคกกรวด. (2561). การพัฒนาการวิจัยในชั้นเรียนให้บุคลากรทางการศึกษาในการพัฒนานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์. 10 (2), 157-169.
- Arce, E. M. (2000). *Curriculum for Young Children: an introduction*. New York: Delmar.
- Education and training, European Commission. (2013). Supporting teacher competence development for better learning outcomes. *Online*. Retrieved Novemver 3, 2022. from :http://ec.europa.eu/dgs/education_culture/repository/education/policy/school/doc/teachercomp_en.pdf
- National Association for the Education of Young Children. (2012). Developmentally Appropriate Practice in Early Childhood Programs Serving Children from Birth through Age 8. *Online*. Retrieved Novemver 3, 2022. from: www.naeyc.org/dap/core

ปัจจัยบริการที่ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการของบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด
(มหาชน) สาขาท่าวัง จังหวัดลพบุรี

**Factor Service that affecting Service Quality of Muangthai Capital Public
Company Limited, Tha Wung Sub-Branch, Lopburi Province**

กฤษฎ์ภณ การมิตริ และ แสงจิตต์ ไต้แสง

มหาวิทยาลัยราชภัฏอยุธยา

Kritlaphon Karnmitri and Sangjitt Trisang
Phranakorn Sri Ayutthaya Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: Surzenith.machi@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการบริการ และคุณภาพการให้บริการของบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขาท่าวัง จังหวัดลพบุรี 2) เปรียบเทียบคุณภาพการให้บริการของบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขาท่าวัง จังหวัดลพบุรี แยกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริการกับคุณภาพการให้บริการของบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขาท่าวัง จังหวัดลพบุรี โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ทำการเก็บข้อมูลกับผู้ใช้บริการของบริษัทเมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขาท่าวัง จังหวัดลพบุรี จำนวน 411 คน ตามแนวคิดของ Yamane สถิติที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบด้วยความแปรปรวนทางเดียว โดยใช้วิธีของ Least Significant Difference (LSD) และวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้วิธีของเพียร์สัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยการบริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.20$, S.D.= .439) มากที่สุดในด้านการประกันคุณภาพ ($\bar{X}=4.30$, S.D.=0.491) และปัจจัยคุณภาพการให้บริการอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.19$, S.D.=0.439) มากที่สุดในด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ ($\bar{X}=4.24$, S.D.=0.525) 2) ปัจจัยส่วนมมมมบุคคลด้านอาชีพ และสถานภาพทางสังคม ที่แตกต่างกัน มีผลต่อคุณภาพการให้บริการของบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) ปัจจัยการบริการ มีความสัมพันธ์กับปัจจัยคุณภาพการให้บริการในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($R^2=.979^{**}$)

คำสำคัญ: การบริการ; คุณภาพการให้บริการ; บริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน)

Abstracts

The objectives of this research were to study 1) levels of service, and service quality of Muangthai Capital Public Company Limited, Tha Wung Sub-Branch, Lopburi Province; 2) to compare service quality factors of Muangthai Capital Public Company Limited, Tha Wung Sub-Branch, Lopburi Province, classified by personal factors; and 3) to analyze relations between service and service quality of Muangthai Capital Public Company Limited, Tha Wung Sub-Branch, Lopburi Province. The research employs a quantitative method by using a close-ended questionnaire for survey research. Data were collected from 411 users of muangthai capital public company limited, Tha Wung sub-branch, Lopburi province under the concept of Yamane. The research was conceptualized to analyze the percentage, mean, standard deviation, One-way ANOVA by Least Significant Difference (LSD) and Pearson's correlation by using a statistical software.

The research findings revealed that 1) service factor was at high level ($\bar{X}=4.20$, S.D.=.439), follow by quality assurance ($\bar{X}=4.30$, S.D.=0.491), and service quality factor was at high level ($\bar{X}=4.19$, S.D.=0.439), follow by concreteness of the service ($\bar{X}=4.24$, S.D.=0.525), 2) personal factors different by occupation and status have an influenced service quality different of muangthai capital public company limited, Tha Wung sub-branch, Lopburi province at the statistically significant level of .05, and 3) service factors were significantly related at high to service quality at .01 ($R^2=.979^{**}$)

Keywords: Service; Quality Service; Muangthai Capital Public Limited

บทนำ

การทำธุรกิจที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน ไม่ว่าธุรกิจนั้นจะเป็นธุรกิจประเภทใดก็ตาม คงจะปฏิเสธไม่ได้ว่าลูกค้าไม่เพียงแต่ต้องการสินค้าหรือตัวผลิตภัณฑ์ที่ดี มีคุณภาพ เหมาะสมกับความต้องการของลูกค้า แต่ปัจจัยที่สำคัญปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้ลูกค้าตัดสินใจซื้อ หรือใช้บริการธุรกิจนั้นหรือไม่ คือ การบริการ เพราะสำหรับลูกค้าบางคนบางกลุ่มถูกดึงดูดให้ยอมจ่ายเงินให้กับเจ้าของธุรกิจหรือผู้ประกอบการเพราะการบริการที่ดี เอาใจใส่ และทำให้ลูกค้าเกิดความประทับใจ กลับมาใช้บริการซ้ำ ที่ทำให้ตัดสินใจซื้อสินค้าหรือผลิตภัณฑ์นั้น แต่ในทางกลับกันถึงแม้ว่าสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ดีเพียงใด หากขาดการบริการที่ดียอมทำให้สูญเสียลูกค้าเช่นเดียวกัน

สำหรับการแข่งขันในเรื่องของการบริการนั้น ส่งผลให้หลายธุรกิจกลับมาใส่ใจในคุณภาพของการให้บริการมากยิ่งขึ้น และนำมาสร้างจุดแข็งในการสร้างความสนใจ เกิดความประทับใจเพื่อให้นักค้าซื้อสินค้าหรือบริการในที่สุด พร้อมกันนั้นยังต้องสร้างพยายามในการรักษาลูกค้าเดิมให้มาใช้บริการในคราวต่อไป รวมถึงการบอกต่อแบบปากต่อปากจากลูกค้าถึงลูกค้า เพื่อให้เกิดลูกค้ารายใหม่อย่างต่อเนื่องเพิ่มขึ้น ซึ่งทำให้เป็นธุรกิจชั้นนำที่ลูกค้าจะกล่าวถึงมากที่สุด ดังนั้นหากองค์กรใดสามารถสร้างบริการที่โดดเด่นและแตกต่าง รวมทั้งสร้างความผูกพันในการให้บริการในระยะยาว สร้างประสบการณ์ที่ทำให้ลูกค้ารู้สึกตราตรึงใจได้ ย่อมทำให้องค์กรนั้นสามารถครองใจลูกค้าในท้ายที่สุด (ณัฐพล ไชยกุลสินธุ์, 2563 : 6 ; Chang & Chen, 2009 :

และอีกหนึ่งธุรกิจที่มีการแข่งขันด้านบริการกันอย่างมากในปัจจุบัน คือ ธุรกิจสินเชื่อ หรือไมโครไฟแนนซ์ ซึ่งเป็นการจัดหาบริการทางการเงินที่หลากหลายเกี่ยวกับการให้กู้ยืมเงิน การชำระเงิน การโอนเงิน และการประกันภัยให้กับคนยากจน และครัวเรือนที่มีรายได้น้อย รวมถึงกิจการขนาดเล็กของลูกค้า (พัชร กวีกิจบรม, 2558 : 4) ซึ่งปัจจุบันจากสภาพของการแข่งขันทางธุรกิจสินเชื่อมีความสำคัญต่อการให้บริการที่โดยมุ่งเน้นคุณภาพ และความสามารถในการปรับตัวเพื่อสร้างความได้เปรียบเหนือคู่แข่ง โดยปัจจัยสำคัญที่สถาบันการเงินควรให้เป็นตัวหลักในการสร้างความแตกต่างทางธุรกิจ คือ คุณภาพการบริการขององค์กรให้ลูกค้าพึงพอใจอยู่เสมอ จากการประเมินคุณภาพการบริการเพื่อให้รับรู้ถึงปัญหาของการให้บริการขององค์กรผ่านมุมมองของลูกค้า อีกทั้งยังสามารถใช้เทียบเคียงศักยภาพระหว่างองค์กรเพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพบริการขององค์กรที่ตนเองได้ปฏิบัติงานอยู่ให้ดียิ่งขึ้น (วิกรานต์ เผือกมงคล และพิมพ์นิภา ชะริชน, 2558 : 1-15)

ดังนั้น คุณภาพการบริการจึงเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการสำหรับองค์กรต่าง ๆ โดยปัจจุบันหลายองค์กรต่างตระหนักและให้ความสำคัญอย่างยิ่ง เมื่อพิจารณาถึงความภักดีของลูกค้าต่อผู้ให้บริการ ซึ่งเป็นอีกเป้าหมายหนึ่งให้ผู้ให้บริการกู้ยืมเงินในปัจจุบันให้ความสนใจเป็นอย่างมาก หากการบริการของธุรกิจด้านสินเชื่อสามารถทำให้ลูกค้าเกิดความภักดีต่อธุรกิจได้ (สุมาลี อนุกุล, 2563 : 4) ก็จะถือเป็นข้อได้เปรียบในการแข่งขันทางธุรกิจ เพราะลูกค้ากลุ่มนี้จะเป็นส่วนสำคัญในการแนะนำบุคคลอื่น ๆ ให้มาลองใช้บริการ ตลอดจนให้การสนับสนุนและพร้อมใช้บริการของจากผู้ให้บริการที่ตนเองเคยใช้บริการอยู่เพียงรายเดียว สิ่งนี้ช่วยป้องกันส่วนแบ่งตลาดจากคู่แข่งได้ แต่ท่ามกลางการแข่งขันในตลาดที่สูงขึ้น ลูกค้ามีความต้องการที่หลากหลายมากขึ้น ประกอบกับผู้ให้บริการส่วนใหญ่ยังคงให้ความสำคัญในการขยายฐานลูกค้าอย่างต่อเนื่อง ทำให้ลูกค้าส่วนใหญ่มีการใช้บริการกับผู้ให้มากกว่าหนึ่งราย (วิกรานต์ เผือกมงคล และพิมพ์นิภา ชะริชน, 2560: 1-15)

บริษัท เมืองไทย แคปปิตอล (มหาชน) จำกัด สาขาท่าม่วง จังหวัดลพบุรี เป็นธุรกิจในการให้บริการสินเชื่อ และไมโครไฟแนนซ์ โดยมีการให้ทำธุรกรรมสินเชื่อรถจักรยานยนต์ รถยนต์ รถเพื่อการเกษตร สินเชื่อที่ดิน สินเชื่อสิ่งปลูกสร้างหรือสินเชื่อเกี่ยวกับสิ่งที่ลูกค้าต้องการ การกู้ยืมเงิน การชำระเงิน การผ่อนชำระ การโอนเงินและการประกันภัยให้กับคนยากจนและครัวเรือนที่มีรายได้น้อย รวมถึงกิจการขนาดเล็กของลูกค้า ซึ่งพนักงานผู้ให้บริการต้องปฏิบัติให้ตามมาตรฐานที่บริษัท เมืองไทย แคปปิตอล (มหาชน) จำกัด กำหนด แต่ถึงแม้ว่าจะมีมาตรฐานในการปฏิบัติงานและการบริการ จึงปฏิเสธไม่ได้ว่าการร้องเรียนจากลูกค้าในเรื่องของการให้บริการยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร สามารถวิเคราะห์ได้จากความคิดเห็นของลูกค้าที่ร้องเรียนมายังบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล (มหาชน) จำกัด สาขาท่าม่วง จังหวัดลพบุรี ที่ส่วนใหญ่เกิดความไม่พึงพอใจในการบริการของพนักงาน อันส่งผลต่อการสื่อสารถึงลูกค้าคนอื่นแบบปากต่อปากในทางที่พุดถึงบริษัทไม่ดีนัก เช่น การติดตามทวงถามหนี้จากลูกค้าด้วยน้ำเสียงที่แข็งจนเกินไป การแจ้งข้อมูลข่าวสารการให้บริการที่ไม่ครบถ้วนหรือไม่ชัดเจน ความล่าช้าของระบบคอมพิวเตอร์ที่ทำให้ลูกค้าต้องเสียเวลารอนานเกินไป หรือการ

ให้บริการลูกค้าที่มีข้อผิดพลาดจากการทอนเงิน หรือการลืมให้ใบเสร็จรับเงิน เป็นต้น จึงเป็นสิ่งที่ต้องหาลู่ทาง
ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการ เพื่อให้ทราบถึงความต้องการที่แท้จริงของลูกค้าในการเข้ารับบริการ

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าว จึงมุ่งศึกษา “ปัจจัยบริการที่ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการ
บริษัท เมืองไทย แคปปิตอล (มหาชน) จำกัด สาขาท่าวัง จังหวัดลพบุรี” เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการ
ให้บริการของพนักงาน และปรับปรุงการบริการให้สามารถตอบโจทย์ พร้อมทั้งสร้างความพึงพอใจให้กับผู้เข้า
มาใช้บริการมากที่สุด เพื่อให้องค์กรสามารถกลับมาครองใจผู้ใช้บริการต่อไปในอนาคต โดยผู้วิจัยจะเรียบเรียง
รายละเอียดต่าง ๆ ได้ดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริการ และคุณภาพการให้บริการของบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขาท่าวัง จังหวัดลพบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพการให้บริการของบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขาท่าวัง จังหวัดลพบุรี แยกตามปัจจัยส่วนบุคคล
3. เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการบริการกับคุณภาพการให้บริการของบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขาท่าวัง จังหวัดลพบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และใช้รูปแบบการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการวิจัยที่มีขอบเขตและรายละเอียดในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเลือกกลุ่มประชากรที่ใช้บริการภายในบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขาท่าวัง จังหวัดลพบุรี ซึ่งมีจำนวนประชากรที่ใช้บริการของบริษัทที่ชัดเจน ทางผู้วิจัยจึงได้กำหนดขนาดของกลุ่มประชากร และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ดังนี้

ประชากร คือ ผู้ใช้บริการภายในบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขาท่าวัง จังหวัดลพบุรี จำนวน 1,152 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ใช้บริการภายในบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขาท่าวัง จังหวัดลพบุรี จำนวน 411 คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Yamane (1973 : 125) และได้ดำเนินการสุ่มอย่างแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) และวิธีการสุ่ม

อย่างมีระบบ (Systematic sampling) ในการเลือกกลุ่มตัวอย่าง โดยสามารถแสดงรายละเอียดของวิธีการสุ่มอย่างมีระบบได้ดังนี้

1. คำนวณช่วงของการสุ่ม (n/N)
2. ทำการสุ่มหาตัวสุ่มเริ่มต้น (Random start)
3. นับหน่วยของตัวอย่างนับไปตามช่วงของการสุ่ม (Random interval)

โดยการสุ่มเป็น ดังนี้ ต้องการสุ่มผู้รับบริการของบริษัทจำนวน 411 คน จากจำนวนผู้รับบริการทั้งหมด 1,152 คน โดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบมีระบบช่วงของการสุ่มจึงเป็น $1,152/411$ เท่ากับ 2.80 ปัดตัวเลขเป็น 3 ถ้า 3 หน่วยแรกสุ่มได้เป็นเลข 2 หมายเลขกลุ่มตัวอย่างถัดไปจะเป็น 5 8 11 14 17 จนถึงลำดับสุดท้าย ดังนั้นเมื่อเริ่มดำเนินสุ่มตัวอย่างในวันแรก จะเก็บข้อมูลจากผู้รับบริการในลำดับคิวที่ 2 เป็นคนแรก ถัดไปจะเก็บข้อมูลจากลูกค้าในลำดับคิวที่ 5 คิวที่ 8 คิวที่ 11 ไปเรื่อย ๆ ในรูปแบบนี้จึงได้จำนวนตัวอย่างครบทั้งสิ้น 411 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ใช้แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลแบ่งออกเป็น 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา และสถานภาพทางสังคม ซึ่งเป็นคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ส่วนที่ 2-3 เป็นแบบสอบถามการประเมินปัจจัยการบริการ และคุณภาพการให้บริการ ซึ่งแบบสอบถามดังกล่าวในแต่ละส่วนจะมีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับตามแบบของ Likert' Scale (1932 : 1-55) สามารถอธิบายได้ดังนี้

มากที่สุด	ให้คะแนน	5	คะแนน
มาก	ให้คะแนน	4	คะแนน
ปานกลาง	ให้คะแนน	3	คะแนน
น้อย	ให้คะแนน	2	คะแนน
น้อยที่สุด	ให้คะแนน	1	คะแนน

ผลคะแนนที่ได้จากการสำรวจนั้น จะนำมาทำการวิเคราะห์และแปลผลความหมายค่าเฉลี่ยตามระดับความสำคัญ โดยการให้คะแนนแต่ละระดับ มีเกณฑ์ดังต่อไปนี้ Best, (1977 : 14)

$$\begin{aligned} \text{ความห่างของอัตราภาคขั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนขั้น}} \\ &= \frac{5-1}{5} = \frac{4}{5} = 0.80 \end{aligned}$$

เกณฑ์การวัดผลค่าคะแนนเฉลี่ย

ผลเฉลี่ย	4.21–5.00	ระดับมากที่สุด
ผลเฉลี่ย	3.41–4.20	ระดับมาก
ผลเฉลี่ย	2.61–3.40	ระดับปานกลาง
ผลเฉลี่ย	1.81–2.60	ระดับน้อย
ผลเฉลี่ย	1.00–1.80	ระดับน้อยที่สุด

3. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามจากการทบทวนวรรณกรรมต่าง ๆ และนำแบบสอบถามที่สร้างปรึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน การหาค่าความตรงโครงสร้างของเนื้อหา ความสอดคล้องของข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence : IOC) ว่าข้อคำถามเป็นข้อคำถามที่ตรงกับสิ่งที่ต้องการวัดหรือไม่ ซึ่งผลการหาค่าความตรงโครงสร้างตามเนื้อหา มีค่าอยู่ที่ 0.67-1.0 ซึ่งสามารถนำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความเที่ยง เพื่อวัดความสอดคล้องภายในของคุณภาพโดยรวมของเครื่องมือทั้งฉบับด้วยวิธีสัมประสิทธิ์ แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient) ซึ่งผลการวิเคราะห์ปัจจัยการบริการ และคุณภาพการให้บริการ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ .922

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ติดต่อประสานงานกับผู้จัดการสาขาของบริษัทเมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขาท่าวัง จังหวัดลพบุรี เพื่อทำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ใช้บริการ
2. เก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลกระทำในระหว่างเดือน กันยายน 2564-พฤษภาคม 2565 ได้แบบสอบถามจำนวน 411 ฉบับ มีอัตราการตอบกลับอยู่ที่ 100%
2. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามลงรหัส และวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของคือ ผู้ใช้บริการของบริษัทเมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขาท่าวัง จังหวัดลพบุรี ด้วยการแจกแจงค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ใช้อธิบายข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล
2. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อศึกษาระดับของการบริการ และคุณภาพการให้บริการ ด้วยค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้ในการแปลความหมายของข้อมูลต่าง ๆ เพื่อสรุปและอธิบายลักษณะของตัวแปร

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์การทดสอบที (Independent sample t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวน F-test โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยใช้วิธีของ Least Significant Difference (LSD) และใช้การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation) เพื่อศึกษาหาความสัมพันธ์ของตัวแปรการบริการและคุณภาพการให้บริการของบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขาท่าวัง จังหวัดลพบุรี

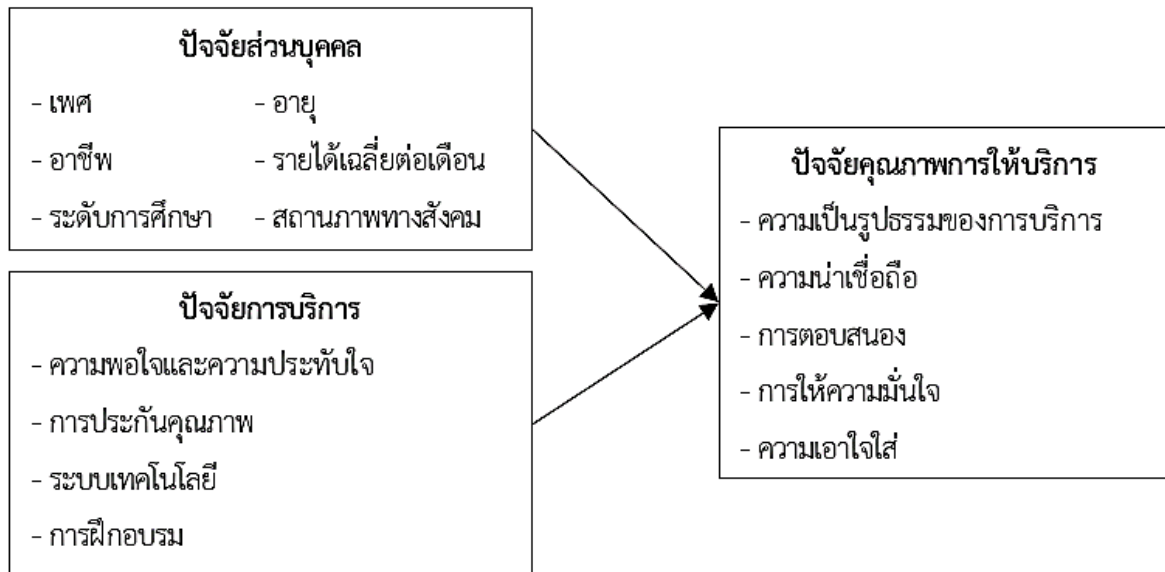
สำหรับค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson correlation coefficient) โดยที่ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ จะมีค่าระหว่าง $-1 \leq r \leq 1$ ความหมายค่า r (Benesty et al., 2009 : 2) คือ

- ค่า r เป็นลบ แสดงว่า x และ y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกัน
- ค่า r เป็นบวก แสดงว่า x และ y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกัน
- ค่า r มีค่าเข้าใกล้ 1 หมายถึง x และ y มีความสัมพันธ์ในทิศทางเดียวกันและมีความสัมพันธ์มาก
- ค่า r มีค่าเข้าใกล้ -1 หมายถึง x และ y มีความสัมพันธ์ในทิศทางตรงข้ามกันและมีความสัมพันธ์มาก
- ค่า $r = 0$ แสดงว่า x และ y ไม่มีความสัมพันธ์กัน
- ค่า r เข้าใกล้ 0 แสดงว่า x และ y มีความสัมพันธ์กันน้อย
- การอ่านความหมายค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ r (Benesty et al., 2009 : 3)

0.01-0.20	มีความสัมพันธ์ต่ำ
0.21-0.40	มีความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ
0.41-0.60	มีความสัมพันธ์ปานกลาง
0.61-0.80	มีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง
0.81-1.00	มีความสัมพันธ์สูง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยได้พัฒนากรอบแนวความคิดในการศึกษาวิจัยจากแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ “ปัจจัยบริการที่ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการของบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขาทำวู้ง จังหวัดลพบุรี” โดยซึ่งผู้วิจัยได้ทำการสรุปและสร้างเป็นกรอบแนวความคิดในการทำวิจัยครั้งนี้ ดังแสดงในภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่อง “ปัจจัยบริการที่ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการของบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขาทำวู้ง จังหวัดลพบุรี” สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. **ปัจจัยส่วนบุคคล** พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 210 คน (ร้อยละ 51.1) อายุระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 134 คน (ร้อยละ 32.6) อาชีพค้าขาย จำนวน 100 คน (ร้อยละ 26.3) มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 10,001-20,000 บาท จำนวน 173 คน (ร้อยละ 42.1) ศึกษาในระดับมัธยมศึกษา/ปวช./ปวส. จำนวน 163 คน (ร้อยละ 39.7) สถานภาพสมรส จำนวน 224 คน (ร้อยละ 54.5)

2. **ผลการวิเคราะห์ระดับการบริการของบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขาทำวู้ง จังหวัดลพบุรี** ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับของการบริการ สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยการบริการของบริษัทเมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน)

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการบริการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ความพอใจและความประทับใจ	4.21	.508	มากที่สุด
2. การประกันคุณภาพ	4.30	.491	มากที่สุด
3. ระบบเทคโนโลยี	4.11	.521	มาก
4. การฝึกอบรม	4.17	.524	มาก
รวม	4.20	.439	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ระดับการบริการของบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ ($\bar{X}=4.20$, S.D.= .439) เมื่อพิจารณาเรียงลำดับจากมากไปน้อยสามารถกล่าวได้ว่ามากที่สุดในการประกันคุณภาพ ($\bar{X}=4.30$, S.D.= .491) รองลงมา คือ ด้านความพอใจและความประทับใจ ($\bar{X}=4.21$, S.D.= .508) รองลงมา คือ ด้านการฝึกอบรม ($\bar{X}=4.17$, S.D.= .524) รองลงมา คือ ด้านระบบเทคโนโลยี ($\bar{X}=4.11$, S.D.= .521) ตามลำดับ

3. ผลการวิเคราะห์คุณภาพการให้บริการของบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขา ทำวุ้ง จังหวัดลพบุรี ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับของคุณภาพการให้บริการ สามารถแสดงได้ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับปัจจัยคุณภาพการให้บริการของบริษัทเมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน)

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับคุณภาพการให้บริการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
1. ความเป็นรูปธรรมของการบริการ	4.24	.525	มากที่สุด
2. ความน่าเชื่อถือของบริษัท	4.18	.492	มาก
3. การตอบสนอง	4.15	.538	มาก
4. การให้ความมั่นใจ	4.23	.507	มากที่สุด
5. ความเอาใจใส่	4.13	.550	มาก
รวม	4.19	.439	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ระดับคุณภาพการให้บริการของบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมอยู่ที่ ($\bar{X}=4.19$, S.D.= .439) เมื่อพิจารณาเรียงลำดับจากมากไปน้อยสามารถกล่าวได้ว่า มากที่สุดในด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ ($\bar{X}=4.24$, S.D.= .525) รองลงมา คือ ด้านการให้ความมั่นใจ ($\bar{X}=4.23$, S.D.= .507) รองลงมา คือ ด้านความน่าเชื่อถือของบริษัท ($\bar{X}=4.18$, S.D.= .492) รองลงมา คือ ด้านการตอบสนอง ($\bar{X}=4.15$, S.D.= .538) รองลงมา คือ ด้านการเอาใจใส่ ($\bar{X}=4.13$, S.D.= .550) ตามลำดับ

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบคุณภาพการให้บริการของบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขาท่าวัง จังหวัดลพบุรี แยกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานข้อที่ 1 ผู้ใช้บริการของบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขาท่าวัง จังหวัดลพบุรี ที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกัน มีคุณภาพการให้บริการที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 3 การเปรียบเทียบคุณภาพการให้บริการของบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขาท่าวัง จังหวัดลพบุรี แยกตามปัจจัยส่วนบุคคล

คุณภาพการให้บริการ	ประชากรศาสตร์					
	เพศ	อายุ	อาชีพ	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	ระดับการศึกษา	สถานภาพทางสังคม
1. ความเป็นรูปธรรมของการบริการ			.012*			.001*
2. ความน่าเชื่อถือของบริษัท			.000*			.000*
3. การตอบสนอง			.000*			.002*
4. การให้ความมั่นใจ			.000*			.006*
5. ความเอาใจใส่			.000*			.003*

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลที่ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการของบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขาท่าวัง จังหวัดลพบุรี พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ และสถานภาพทางสังคม ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการของบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขาท่าวัง จังหวัดลพบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐาน ในขณะที่ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา ไม่ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการของบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขาท่าวัง จังหวัดลพบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐาน

ความสัมพันธ์ระหว่างการบริการกับคุณภาพการให้บริการของบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขาท่าวัง จังหวัดลพบุรี

สมมติฐานข้อที่ 2 ปัจจัยบริการมีความสัมพันธ์กับปัจจัยคุณภาพการให้บริการของบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขาท่าวัง จังหวัดลพบุรี

ตารางที่ 4 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการบริการและคุณภาพการให้บริการของบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขาท่าวัง จังหวัดลพบุรี

ตัวแปร		พฤติกรรมผู้บริโภค	กลยุทธ์ระดับธุรกิจ
ปัจจัยบริการ	Pearson Correlation	1	.979**
	Sig. (2-tailed)		.000
	N	411	411
ปัจจัยคุณภาพการให้บริการ	Pearson Correlation	.979**	1
	Sig. (2-tailed)	.000	
	N	411	411

**มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 4 พบว่า ปัจจัยบริการและปัจจัยคุณภาพการให้บริการของบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขาท่าวัง จังหวัดลพบุรี โดยรวมมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($R^2 = .979^{**}$) ซึ่งมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง

อภิปรายผลการวิจัย

1. ปัจจัยส่วนบุคคล

ปัจจัยส่วนบุคคลด้านอาชีพ และสถานภาพทางสังคม ที่แตกต่างกันส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการของบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขาท่าวัง จังหวัดลพบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น จึงยอมรับสมมติฐาน ในขณะที่ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระดับการศึกษา ไม่ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการของบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขาท่าวัง จังหวัดลพบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ดังนั้น จึงปฏิเสธสมมติฐาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ผุสดี แสนเสนาะ (2556 : 2) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพการให้บริการงานจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลตะปอน อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี กล่าวว่า ประชาชนที่มีอาชีพ และสถานภาพทางสังคมที่แตกต่างกัน ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการงานจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลตะปอน อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี ในด้านขั้นตอนการ

ให้บริการ มากที่สุด รองลงมา คือ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พัชร กวีกิจบรม (2558 : 1) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยในการขอสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชน ธนาคารออมสินของผู้ค้าในตลาด เขตกรุงเทพมหานคร กล่าวว่า ปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพทางสังคม รายได้เฉลี่ยต่อเดือน จำนวนสมาชิกภายในครอบครัวหนี้สิน หลักประกันออมทรัพย์ ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการด้านการตัดสินใจเพื่อขอสินเชื่อของธนาคารอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจาก บุคคลที่มีปัจจัยส่วนบุคคลที่แตกต่างกัน ย่อมส่งผลต่อการขอสินเชื่อที่แตกต่างกัน โดยหากผู้ใดต้องการขอสินเชื่อที่ผ่านและง่ายขึ้น ควรมีหลักประกันในการขอ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และค่าใช้จ่ายต่อเดือนตามเงื่อนไขต่าง ๆ เพื่อการอนุมัติที่ง่าย และเร็วยิ่งขึ้น

2. ปัจจัยการบริการที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพการให้บริการ

ปัจจัยการบริการโดยรวม ได้แก่ ความพอใจและความประทับใจ การประกันคุณภาพ ระบบเทคโนโลยี และการฝึกอบรมมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการให้บริการของบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขาท่าวัง จังหวัดลพบุรี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ผุสดี แสนเสนาะ (2556 : 2) ได้ศึกษาเรื่อง คุณภาพการให้บริการงานจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลตะปอน อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี กล่าวว่า ปัจจัยด้านการบริการส่งผลต่อปัจจัยคุณภาพการให้บริการ โดยที่ประชาชนมีระดับการรับรู้เกี่ยวกับคุณภาพของการให้บริการจากองค์การบริหารส่วนตำบลแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นความพึงพอใจ คุณภาพของผู้ให้บริการ เทคโนโลยีบริการ ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการในด้านกระบวนการ เจ้าหน้าที่สิ่งอำนวยความสะดวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วัสนนัทน์ สดประเสริฐ (2557 : 3) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการแก่ลูกค้า บริษัท ชัมมิท ฮอนด้าอโตโมบิล จำกัด (สาขาบางนา) กล่าวว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการของบริษัท ชัมมิท ฮอนด้าอโตโมบิล จำกัด (สาขาบางนา) มาจากการบริการ ได้แก่ ระดับคุณภาพ การให้บริการแก่ลูกค้า ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เข้าใช้บริการและผู้ให้บริการ ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการในด้านคุณภาพการบริการ ความพึงพอใจ ความประทับใจ โดยปัจจัยบริการ และปัจจัยคุณภาพการให้บริการอยู่ในระดับมากที่สุด 2 ปัจจัย และปัจจัยบริการมีความสัมพันธ์กับคุณภาพการให้บริการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิกรานต์ เพือกมมงคล และพิมพ์นิภา ชะริชน (2560: 11-15) ได้ศึกษาเรื่อง การเปรียบเทียบคุณภาพการให้บริการสินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักทรัพย์สินค้ำประกันและความภักดีต่อผู้ให้บริการระหว่างธนาคารพาณิชย์กับสถาบันการเงินที่มีใช้ธนาคาร กล่าวว่า ระดับของปัจจัยคุณภาพการให้บริการอยู่ในระดับมาก และเมื่อเปรียบเทียบรายด้านพบว่า ด้านความเป็นรูปธรรมของการบริการ ด้านการให้ความมั่นใจ ด้านความน่าเชื่อถือของบริษัท ด้านการตอบสนอง และด้านความเอาใจใส่ อยู่ในระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

มีประเด็นข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษาปัจจัยการบริการ พบว่า ด้านระบบเทคโนโลยี สำหรับการชำระค่างวด สะดวก มีหลายช่องทาง ชำระได้ทุกสาขา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แต่อยู่ลำดับสุดท้ายของตัวแปรนี้ ดังนั้น องค์กรควรพัฒนาระบบเทคโนโลยีสำหรับการให้บริการในการชำระเงินได้หลากหลายสาขามากขึ้น เข้าถึงได้อย่างสะดวก ง่ายดาย ไม่ต้องรอต่อกวนาน อาจมีการเพิ่มการชำระผ่านช่องทางออนไลน์ด้วยการ Scan QR Code หรือการชำระด้วยการตัดผ่านบัญชีธนาคารเมื่อถึงรอบบิล

2. จากผลการศึกษาปัจจัยคุณภาพการให้บริการ พบว่า ด้านความเอาใจใส่ จากพนักงานให้ท่านได้ตัดสินใจเลือกดอกเบี๊ยะสินเชื่อ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก แต่อยู่ลำดับสุดท้ายของตัวแปรนี้ ดังนั้น องค์กรควรมีการแนะนำ และประกาศให้กับผู้ใช้งานได้ทราบเกี่ยวกับทางเลือกในการตัดสินใจเลือกดอกเบี๊ยะสินเชื่อให้เหมาะสมกับตนเองมากยิ่งขึ้น เปิดโอกาสให้กับผู้ต้องการตัดสินใจเลือกดอกเบี๊ยะสินเชื่อผ่านช่องทางออนไลน์ในการตัดสินใจก่อนเข้าใช้บริการตามสาขาต่าง ๆ และพนักงานมีหน้าที่แนะนำมากกว่าบอกกล่าว เพื่อให้ผู้ใช้บริการไม่รู้สึกโดนยัดเยียดในการตัดสินใจมากเกินไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการของบริษัท เมืองไทย แคปปิตอล จำกัด (มหาชน) สาขาย่อยท่าเรือ จังหวัดชลบุรี เช่น ปัจจัยความพึงพอใจ ปัจจัยความภักดีต่อการใช้บริการ ปัจจัยการจัดการองค์กร และปัจจัยพฤติกรรมของผู้บริโภค

2. ในการศึกษาครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ของเพียร์สันเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของตัวแปรเท่านั้น ดังนั้นในการวิจัยครั้งต่อไป ควรนำปัจจัยแต่ละตัวมาศึกษาในสมการ SEM (Structural Equation Model) เพิ่มเติม เพื่อศึกษาค่าความสัมพันธ์ของตัวแปรแต่ละตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อกัน และศึกษาตัวแปรที่หลายหลายตัวเพิ่มขึ้น เพื่อให้ได้ความน่าเชื่อถือของงานวิจัย และครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- ณัฐพล ไชยกุลสินธุ์. (2562). *อิทธิพลคุณค่าตราสินค้าในฐานะปัจจัยตัวแปรคั่นกลางที่เชื่อมโยงส่วนประสมทางการตลาดสู่ความตั้งใจซื้อรถยนต์โตโยต้าผิงธนูบุรี กรุงเทพมหานคร.วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์.*
- สุสดี แสนแสนาะ. (2556). *คุณภาพการให้บริการงานจัดเก็บภาษีขององค์การบริหารส่วนตำบลตะปอนอำเภอขลุ้ง จังหวัดจันทบุรี. ภาคนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.*

- พัชรี กวีกิจบรม. (2558). ปัจจัยในการขอสินเชื่อโครงการธนาคารประชาชนธนาคารออมสินของผู้ค้าในตลาด
ในเขตกรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยสยาม.
- วสันนันทน์ สุดประเสริฐ. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพการให้บริการแก่ลูกค้า บริษัท ชัมมิท ฮอนด้าอโตโม
บิล จำกัด (สาขาบางนา). วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราช
วมงคลธัญบุรี.
- วิกรานต์ เผือกมงคล และพิมพ์นิภา ชะริชน. (2558). คุณภาพการให้บริการสินเชื่อส่วนบุคคลที่ไม่มีหลักทรัพย์
ค้ำประกันและความภักดีต่อผู้ให้บริการของลูกค้าธนาคารพาณิชย์กับสถาบันการเงินที่มีใช้ธนาคาร
พาณิชย์. วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์. 3 (1), 1-15.
- สุมาลี อนุกุล. (2563). อิทธิพลการยอมรับเทคโนโลยีและการรับรู้ประโยชน์ในฐานะตัวแปรต้นกลางที่เชื่อมโยง
คุณภาพระบบสารสนเทศสู่ประสิทธิภาพในการทำงานของบุคลากรทางด้านบัญชีในโรงเรียนฝั่งพระ
นคร กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเอเชีย
อาคเนย์.
- Benesty, J., Chen, J., Huang, Y., & Cohen, I. (2009). Pearson correlation coefficient. *In Noise
reduction in speech processing* (pp. 1-4). Springer, Berlin, Heidelberg.
- Best, J. W. (1977). *Research in Education*. (3rd ed). New Jersey: Prentice-hall Inc.
- Chang, H. H., & Chen, S. W. (2009). Consumer perception of interface quality, security, and
loyalty in electronic commerce. *Information & management*, 46(7), 411-417.
- Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. *Archives of psychology*. 22(140),
1-55.
- Yamane, T. (1973). *The distribution In: Yamane, T.(ed.). Statistics, and introductory analysis.*

จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงิน
และบัญชี ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน
**The Ethics for Professional Accountants that Affected to the Financial and
Accounting Performance of Professional Accounting Members
in the Southern Andaman Coast**

ศรายุทธ ธารอำมฤต และ ฐิตาภรณ์ สินจรรณศักดิ์

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Sarayut thanammarit and Titaporn Sincharoonsak
Sripatum University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: sarayut.phing@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน จากประชากร จำนวน 1,632 คน โดยใช้วิธีการของ Taro Yamane กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 322 คน ในการศึกษาครั้งนี้ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการใช้ตารางแบบร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Analysis) โดยการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัยพบว่า 1) จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2) ผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงให้เห็นว่า จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ประกอบด้วย ความโปร่งใส ความเป็นอิสระความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ความรู้ ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลนิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ประกอบด้วย ด้านระเบียบและแนวทางการปฏิบัติงาน ด้านการรับเงินและการเก็บรักษาเงิน ด้านการจ่ายเงิน ด้านการ

* วันที่รับบทความ: 17 มิถุนายน 2565; วันที่แก้ไขบทความ 7 กรกฎาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 8 กรกฎาคม 2565

Received: June 17, 2022; Revised: July 7, 2022; Accepted: July 8, 2022

ตรวจสอบด้านความถูกต้องตามมาตรฐานบัญชี ด้านความทันต่อเวลา ด้านความครบถ้วนสมบูรณ์ และด้านความน่าเชื่อถือ

คำสำคัญ : จรรยาบรรณวิชาชีพ; ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี; การปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี; สมาชิกสภาวิชาชีพบัญชี

Abstracts

This thesis is written for learning about the ethics for Professionals Accountant That affected to the accounting performance of the federation of accounting professional members in the southern Andaman coast. The Quantitative thesis, representative sample from the federation of accounting professional members in the southern Andaman coast about 1,632 person that use Taro Yamane method, set sample group for 322 persons. The research is from descriptive statistics by using percentage, mean, standard deviation, frequency, and international analysis for analyze the person correlation coefficient and Multiple regression analysis. so, the research found that the first one is Overall of the accountant's ethics is the highest level. second, the overall of financial and accounting result are highest level. Third, the hypothesis testing found that the ethics of accountant are affected to financial and accounting performance of the federation of accounting professional members in the southern Andaman coast. Thus, the ethics of the accountant is freedom, equity, honesty, knowledge and working standard that responsible for keeping the secret, responsible to partners, personal and the corporation that the accountant working for. All of that are giving the positive effect to financial and accounting (getting money and protected to money, checking the correct account, finish on time and have faithfulness)

Keywords : Professional Ethics; Quality; Audit Report; Certified Public Accountant;

บทนำ

ปัจจุบันเทคโนโลยีมีความก้าวหน้าสูงขึ้นส่งผลให้ธุรกิจทุกธุรกิจเกิดการแข่งขันกันในตลาดหลายรูปแบบ ส่งผลให้ธุรกิจต้องปรับแนวทางการดำเนินงานเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน ข้อมูลทางการเงินจึงถือเป็นสิ่งที่มีบทบาทสำคัญต่อองค์กรธุรกิจ ทั้งองค์กรธุรกิจที่แสวงหากำไร และไม่แสวงหากำไร ซึ่งข้อมูลทางการเงินมีบทบาทต่อผู้ใช้ภายนอกองค์กรด้วยวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันไป องค์กรที่สามารถใช้ข้อมูลทางการเงินให้เป็นประโยชน์ในการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพจะมีความได้เปรียบในการแข่งขันมากกว่า ข้อมูลทางการเงินมีบทบาทมากยิ่งขึ้น องค์กรทุกองค์กรต้องมีการจัดทำบัญชีตามที่กฎหมายกำหนดเพื่อนำไปใช้ในการตัดสินใจ ซึ่งบุคคลที่มีหน้าที่ในการจัดทำบัญชีให้องค์กรนั้นคือ “ผู้ทำบัญชี” ผู้ทำบัญชีมีหน้าที่ในการจัดทำรายงาน เพื่อแสดงถึงผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินที่เป็นอยู่ตามความเป็นจริงและตามมาตรฐานการบัญชีที่สภาวิชาชีพบัญชีได้กำหนดไว้ ดังนั้น นักบัญชีจึงต้องการตระหนักถึงความสำคัญของการปฏิบัติงานของตนเอง โดยจะต้องปฏิบัติงานบนพื้นฐานของจรรยาบรรณของนักบัญชีที่ดี เพื่อให้ข้อมูล

ทางบัญชี สามารถ ใช้ประโยชน์ได้อย่างแท้จริงและเพื่อให้ตัวนักบัญชีเอง สามารถก้าวไปสู่ความสำเร็จในการทำงานได้

ดังนั้น จรรยาบรรณในการปฏิบัติงานทางการบัญชีถือเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับประมวล ความ ประพฤติหรือวิธีปฏิบัติงานที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีทุกคนต้องยึดถือ เพื่อดำรงไว้ซึ่งความเป็นมืออาชีพ และเสริมสร้างเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพบัญชี ซึ่งมีกรอบความประพฤติที่สอดคล้องกับศีลธรรม และหลักการ ครองชีพให้เป็นที่ประจักษ์แก่ลูกค้าและสาธารณชน เพื่อความน่าเชื่อถือและไว้วางใจในผลงานของผู้ประกอบ วิชาชีพบัญชี จรรยาบรรณจึงเป็นหัวใจสำคัญของการดำเนินงานขององค์กรในปัจจุบัน เพราะถ้าบุคลากรใน องค์กรขาดการปฏิบัติตามจรรยาบรรณแล้ว โอกาสที่องค์กรจะเจริญเติบโตก้าวหน้าก็ลดน้อยลงเช่นกัน ในขณะที่ โอกาสที่จะประสบกับความล้มเหลวกลับมากขึ้น ซึ่งหากบุคคลใดไม่มีคุณธรรมเป็นหลักเบื้องต้นแล้ว เป็นการ ยากที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จแห่งตนเองและ วิชาชีพนั้น ๆ ดังนั้น เพื่อให้ข้อมูลทางบัญชีที่จัดทำขึ้นจากนัก บัญชีมีความน่าเชื่อถือและมีประโยชน์ต่อผู้ใช้มากที่สุดนักบัญชีควรปฏิบัติงานบนพื้นฐานของจรรยาบรรณ อาทิ ความซื่อสัตย์สุจริต ความเที่ยงธรรม ความเป็นอิสระ ความรู้ความสามารถ ความโปร่งใส และการรักษา ความลับ ซึ่งจรรยาบรรณของนักบัญชี ย่อมส่งผลต่อคุณภาพของข้อมูลทางด้านบัญชีในการจัดทำบัญชี การ นำเสนองบการเงินและได้รับ ความเชื่อถือ ความไว้วางใจจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้องค์กรนั้น ๆ ดำเนิน ธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพและสามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ซึ่งการทำบัญชีอย่างมีจรรยาบรรณจะช่วยให้ การทำงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการทำงานอย่างเต็มความสามารถโดยใช้เทคนิคและวิธีการทำงาน เพื่อให้บรรลุผลทั้งทางด้านปริมาณและคุณภาพให้เกิดประโยชน์สูงสุดประหยัดเวลาและใช้ 2 ทรัพยากรอย่าง คุ่มค่าเป็นที่น่าพอใจของทุกฝ่ายโดยให้เสียต้นทุนน้อยที่สุดและได้มาตรฐานตามที่ กำหนดไว้อย่างถูกต้องทันต่อ เหตุการณ์ และเชื่อถือได้ ซึ่งในแต่ละองค์กรไม่ว่าจะเป็นรัฐหรือเอกชนการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของ บุคลากรในองค์กรเป็นสิ่งสำคัญของผู้บริหารที่จะต้องให้ความใส่ใจ และคำนึงถึงความเหมาะสมของการ มอบหมายอำนาจหน้าที่ในตำแหน่งงานต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักบัญชีมีหน้าที่รับผิดชอบ โดยตรงต่อการจัดทำรายงานทางการเงินขององค์กร ซึ่งจะต้องมีการพัฒนาตนเองเพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพและที่สำคัญนักบัญชีจะต้องมีความรอบรู้ สามารถทำความเข้าใจในลักษณะการดำเนินงาน ของธุรกิจ

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น คณะผู้วิจัยจึงศึกษาจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านบัญชีของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน ซึ่งผลลัพธ์ที่ได้นักบัญชี สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น พร้อมทั้งองค์กร สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาทักษะการทำงานของนักบัญชี เพื่อให้การทำงานมีประสิทธิภาพ และบรรลุ เป้าหมายขององค์กรที่ตั้งไว้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้ และศึกษาคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Method) มีวิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและวิเคราะห์ปัจจัยจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ของผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาต ประกอบด้วย ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านจรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ ด้านจรรยาบรรณทั่วไปและคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ ด้านความทันต่อเวลาโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ในการหาค่าความถี่ร้อยละ และสถิติอนุमानในการหาค่าความสัมพันธ์ของข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ สมาชิกสภาวิชาชีพบัญชี ภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำนวน 1,632 คน ข้อมูล ณ วันที่ 27 กันยายน 2564

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน โดยใช้สูตรการคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% และความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ไม่เกิน 5% จำนวน 322 คน

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อศึกษาจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน การสร้างเครื่องมือที่จะใช้ในการวิจัยกระบวนการสร้างจะประกอบด้วย ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ศึกษาค้นคว้า เอกสาร ตำราและทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน

นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เพื่อกำหนดโครงสร้างแบบสอบถามจำนวน 4 ตอน จำนวน 65 ข้อ กำหนดรูปแบบการสร้างแบบสอบถามมีองค์ประกอบ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลชนิดของแบบสอบถามเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List) จำนวน 5 ข้อ ดังนี้

ข้อที่ 1 เพศ เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ

ข้อที่ 2 อายุ เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ

ข้อที่ 3 ระดับการศึกษา เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ

ข้อที่ 4 ประสบการณ์การทำงาน เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ

ข้อที่ 5 ประเภทธุรกิจของหน่วยงาน เป็นระดับการวัดข้อมูลประเภทเรียงลำดับ

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี โดยครอบคลุมเนื้อหาจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน หรือบุคคลหรือนิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้

ตอนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ประกอบด้วย ด้านระเบียบและแนวทางการปฏิบัติงาน ด้านการรับเงินและการเก็บรักษาเงิน ด้านการจ่ายเงิน ด้านการตรวจสอบ ด้านความถูกต้องตามมาตรฐานบัญชี ด้านความทันต่อเวลา ด้านความครบถ้วนสมบูรณ์ และด้านความน่าเชื่อถือ

ตอนที่ 4 ข้อคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ซึ่งเป็นคำถามปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ดำเนินการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามันทั้งในและต่างประเทศ เพื่อใช้ในการกำหนดวัตถุประสงค์และขอบเขตของการศึกษา และเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. ดำเนินการจัดทำแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดและวัตถุประสงค์ของงานวิจัย พร้อมตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน และความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม และนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

3. ดำเนินการจัดทำเรื่องขอจดหมายรับรอง IOC จากคณะบัญชี มหาวิทยาลัยศรีปทุม เพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิเชี่ยวชาญในสาขาที่เกี่ยวข้อง จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของ

แบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญกรอกผลการพิจารณาความสอดคล้องระหว่างประเด็นที่ต้องการวัดกับข้อคำถามที่สร้างขึ้น

4. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบแล้วไปดำเนินการปรับแก้ไขตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิไปทำการทดสอบ (Pre-test) จำนวน 30 ชุด กับกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมายการวิจัย หลังจากได้ผลแล้ว จึงนำมารวบรวมเพื่อทำการทดสอบความเชื่อมั่น โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ควรมีค่าในระดับ 0.70 ขึ้นไป และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Corrected Item Total Correlation) ควรมีค่าตั้งแต่ 0.30

ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงของแต่ละตัวแปรได้ค่าตามมาตรฐานที่กำหนดคือ ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่ามากกว่า 0.70 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อมีค่ามากกว่า 0.30 ทั้งนี้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา มีค่าอยู่ระหว่าง 0.871 ถึง 0.960 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อมีค่าอยู่ระหว่าง 0.560 ถึง 0.936 ถือได้ว่าแบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือ ผู้วิจัยจึงไม่ได้ทำการตัดข้อคำถามใด ๆ ออกจากการวัดตัวแปร จากนั้นจึงนำแบบสอบถามไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามกลุ่มตัวอย่างจริง

5. ดำเนินการจัดส่งแบบสอบถามทางช่องทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ให้กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน จำนวน 322 คน โดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลทั้งสิ้น 1 เดือน

6. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับการตอบกลับพร้อมตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลความครบถ้วน และสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับตอบกลับมา และนำแบบสอบถามที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์มาวิเคราะห์ประมวลผลข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติโดยการคำนวณจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ เพื่ออภิปรายผลข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การนำข้อมูลมาตรวจสอบความถูกต้องของชุดข้อมูลแล้วทำการลงรหัส หลังจากนั้นนำข้อมูลที่ได้จากการลงรหัสเรียบร้อยแล้วไปวิเคราะห์โดยประมวลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อทำการวิเคราะห์ทางสถิติ

1. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการใช้ตารางแบบร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการอธิบายข้อมูลทั่วไป จำแนกผลการวิเคราะห์ออกเป็น

แบบสอบถามตอนที่ 1 การอธิบายข้อมูลลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา, ประสบการณ์การทำงาน และประเภทธุรกิจของหน่วยงาน โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

แบบสอบถามตอนที่ 2 การอธิบายข้อมูลด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลผลตามระดับความสำคัญ

ทั้งนี้ได้กำหนดการให้คะแนนคำตอบแบบสอบถามแบบ Likert scale ซึ่งมีค่าดังนี้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

แบบสอบถามตอนที่ 3 การอธิบายข้อมูลจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และแปลผลตามระดับความสำคัญ ทั้งนี้ได้กำหนดการให้คะแนนคำตอบแบบสอบถามแบบ Likert scale ซึ่งมีค่าดังนี้ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2. การวิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Analysis) ใช้ในการอธิบายความสัมพันธ์ที่ส่งผลต่อตัวแปรอิสระ คือ จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ประกอบด้วย ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ความรู้ ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลนิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ กับตัวแปรตาม คือ ผลการปฏิบัติงานด้านการเงิน ประกอบด้วย ด้านระเบียบและแนวทางการปฏิบัติงาน ด้านการรับเงินและการเก็บรักษาเงิน ด้านการจ่ายเงิน ด้านการตรวจสอบ และผลการปฏิบัติงานด้านบัญชี ประกอบด้วย ด้านความถูกต้องตามมาตรฐานบัญชี ด้านความทันต่อเวลา ด้านความครบถ้วนสมบูรณ์ และด้านความน่าเชื่อถือ เพื่อทดสอบว่าตัวแปรอิสระมีผลต่อตัวแปรตามหรือไม่ และสถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient) และการวิเคราะห์ถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่องจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน ผู้วิจัยได้สรุปเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ตารางที่ 1 แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามันโดยรวม

จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต	4.75	0.44	มากที่สุด
ด้านความรู้ ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน	4.43	0.48	มาก
ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ	4.72	0.43	มากที่สุด
ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคล นิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้	4.58	0.47	มากที่สุด
รวม	4.62	0.40	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ค่าสถิติพื้นฐานความคิดเห็นของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีความเห็นต่อจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.62 (S.D. = 0.40) และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด คือ ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.75 (S.D. = 0.44) รองลงมาคือ ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.72 (S.D. = 0.43) ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคล นิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 (S.D. = 0.47) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดอยู่ในระดับมากคือ ความรู้ ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 (S.D. = 0.48) ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ตารางที่ 2 แสดงระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามันโดยรวม

ผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี	$\bar{x}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านระเบียบและแนวทางการปฏิบัติงาน	4.59	0.47	มากที่สุด
ด้านการรับเงินและการเก็บรักษาเงิน	4.74	0.41	มากที่สุด
ด้านการจ่ายเงิน	4.74	0.42	มากที่สุด
ด้านการตรวจสอบ	4.68	0.44	มากที่สุด
ด้านความถูกต้องตามมาตรฐานบัญชี	4.70	0.40	มากที่สุด
ด้านความทันต่อเวลา	4.63	0.48	มากที่สุด
ด้านความครบถ้วนสมบูรณ์	4.69	0.48	มากที่สุด
ด้านความน่าเชื่อถือ	4.69	0.41	มากที่สุด
รวม	4.68	0.40	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า ค่าสถิติพื้นฐานความคิดเห็นของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน มีความเห็นต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 (S.D. = 0.40) เมื่อพิจารณาในรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกข้อ และด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านการจ่ายเงิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 (S.D. = 0.42) รองลงมาคือ ด้านการรับเงินและการเก็บรักษาเงิน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.74 (S.D. = 0.41) ด้านความถูกต้องตามมาตรฐานบัญชี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.70 (S.D. = 0.40) ด้านความครบถ้วนสมบูรณ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 (S.D. = 0.48) ด้านความน่าเชื่อถือ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.69 (S.D. = 0.41) ด้านการตรวจสอบ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.68 (S.D. = 0.44) ด้านความทันต่อเวลา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 (S.D. = 0.48) และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านระเบียบและแนวทางการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.59 (S.D. = 0.47) ตามลำดับ

3. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีกับผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ Pearson Correlation เกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานด้านการเงิน

		AA	AA1	AA2	AA3	AA4
AA	Pearson Correlation	1				
AA1	Pearson Correlation	.557**	1			
AA2	Pearson Correlation	.634**	.488**	1		
AA3	Pearson Correlation	.779**	.705**	.671**	1	
AA4	Pearson Correlation	.650**	.659**	.706**	.733**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ Pearson Correlation พบว่า ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ความรู้ ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ และความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลนิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ ส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงิน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์สหสัมพันธ์ Pearson Correlation เกี่ยวกับผลการปฏิบัติงานด้านบัญชี

		BB	AA1	AA2	AA3	AA4
BB	Pearson Correlation	1				
AA1	Pearson Correlation	.538**	1			
AA2	Pearson Correlation	.504**	.488**	1		
AA3	Pearson Correlation	.699**	.705**	.671**	1	
AA4	Pearson Correlation	.602**	.659**	.706**	.733**	1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์สหสัมพันธ์ Pearson Correlation พบว่า ความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ความรู้ ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ และความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคลนิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ ส่งผลต่อผลการปฏิบัติงานด้านบัญชี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

4. ผลการทดสอบสมมติฐานจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ตารางที่ 5 การทดสอบอิทธิพลของจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านระเบียบและแนวทางการปฏิบัติงาน ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)		1.320	0.188
ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต	0.099	2.001	0.046*
ด้านความรู้ ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน	0.353	1.683	0.000**
ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ	0.299	8.562	0.000**
ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคล นิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้	0.168	3.337	0.003**
N = 322, R = 0.805, R ² = 0.648, SEE = 0.280, F = 146.046, Sig = 0.000, Durbin = 1.807			

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตารางที่ 5 การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ พบว่า จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ($p < 0.05$) ด้านความรู้ ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ($p < 0.01$) ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ ($p < 0.01$) ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคล นิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ ($p < 0.01$) มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านระเบียบและแนวทางการปฏิบัติงาน ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ตารางที่ 6 การทดสอบอิทธิพลของจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านการรับเงินและการเก็บรักษาเงิน ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)		10.583	0.000**
ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต	-0.367	-6.703	0.000**
ด้านความรู้ ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน	0.135	2.442	0.015*
ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ	0.772	12.115	0.000**
ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคล นิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้	0.133	2.116	0.035*
N = 322, R = 0.755, R ² = 0.570, SEE = 0.268, F = 105.211, Sig = 0.000, Durbin = 1.341			

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตารางที่ 6 การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ พบว่า จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ($p < 0.01$) ด้านความรู้ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ($p < 0.05$) ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ ($p < 0.01$) ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคล นิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ ($p < 0.05$) มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านการรับเงินและการเก็บรักษาเงินของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ตารางที่ 7 การทดสอบอิทธิพลของจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านการจ่ายเงิน ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)		7.914	0.000**
ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต	0.139	2.096	0.037*
ด้านความรู้ ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน	-0.036	-0.536	0.592
ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ	0.447	5.803	0.000**
ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคล นิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้	0.100	1.319	0.188
N = 322, R = 0.609, R ² = 0.371, SEE = 0.335, F = 46.779, Sig = 0.000, Durbin = 1.568			

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตารางที่ 7 การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ พบว่า จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ($p < 0.05$) ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ ($p < 0.01$) มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านการจ่ายเงิน ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ตารางที่ 8 การทดสอบอิทธิพลของจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านการตรวจสอบ ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)		3.352	0.001**
ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต	0.032	0.686	0.493
ด้านความรู้ ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน	0.125	2.635	0.009**
ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ	0.735	13.373	0.000**
ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคล นิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้	-0.030	-0.560	0.576
N = 322, R = 0.825, R ² = 0.680, SEE = 0.253, F = 168.638, Sig = 0.000, Durbin = 1.626			

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตารางที่ 8 การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ พบว่า จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีด้านความรู้ ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ($p < 0.01$) ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการ และการรักษาความลับ ($p < 0.01$) มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านการตรวจสอบของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ตารางที่ 9 การทดสอบอิทธิพลของจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านความถูกต้องตามมาตรฐานบัญชี ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)		7.215	0.000**
ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต	0.033	0.657	0.512
ด้านความรู้ ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน	-0.107	-2.137	0.033*
ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ	0.633	10.943	0.000**
ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคล นิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้	0.272	4.759	0.000**
N = 322, R = 0.803, R ² = 0.646, SEE = 0.238, F = 144.375, Sig = 0.000, Durbin = 1.716			

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตารางที่ 9 การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ พบว่า จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ด้านความรู้ ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ($p < 0.05$) ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ ($p < 0.01$) ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคล นิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ ($p < 0.01$) มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านความถูกต้องตามมาตรฐานบัญชี ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ตารางที่ 10 การทดสอบอิทธิพลของจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านความทันต่อเวลา ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)		6.283	0.000**
ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต	-0.010	-0.139	0.890
ด้านความรู้ ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน	0.016	0.228	0.820
ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ	0.443	5.467	0.000**
ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคล นิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้	0.132	1.650	0.100
N = 322, R = 0.552, R ² = 0.305, SEE = 0.400, F = 34.738, Sig = 0.000, Durbin = 1.568			

* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

จากตารางที่ 10 การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ พบว่า จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ ($p < 0.01$) มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านความทันต่อเวลา ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ตารางที่ 11 การทดสอบอิทธิพลของจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านความครบถ้วนสมบูรณ์ ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)		6.052	0.000**
ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต	0.035	0.510	0.611
ด้านความรู้ ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน	-0.063	-0.923	0.357
ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ	0.455	5.750	0.000**

ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคล นิติบุคคลที่ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีปฏิบัติ หน้าที่ให้	0.179	2.291	0.023*
N = 322, R = 0.581, R ² = 0.337, SEE = 0.390, F = 40.360, Sig = 0.000, Durbin = 1.330			
* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01			

จากตารางที่ 30 การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ พบว่า จรรยาบรรณของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ ($p < 0.01$) ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคล นิติบุคคลที่ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ ($p < 0.05$) มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านความครบถ้วนสมบูรณ์ ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ตารางที่ 12 การทดสอบอิทธิพลของจรรยาบรรณของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านความน่าเชื่อถือ ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
ค่าคงที่ (Constant)		7.405	0.000**
ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยง ธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต	0.080	1.312	0.190
ด้านความรู้ ความสามารถและมาตรฐานในการ ปฏิบัติงาน	0.119	1.918	0.056
ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษา ความลับ	0.450	6.296	0.000**
ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคล นิติบุคคลที่ผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชีปฏิบัติ หน้าที่ให้	0.103	1.460	0.145
N = 322, R = 0.679, R ² = 0.461, SEE = 0.230, F = 67.772, Sig = 0.000, Durbin = 1.764			
* ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ** ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01			

จากตารางที่ 31 การวิเคราะห์สมการถดถอยเชิงพหุคูณ พบว่า จรรยาบรรณของผู้ประกอบการวิชาชีพบัญชี ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ ($p < 0.01$) มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านความน่าเชื่อถือ ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาเรื่องจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน สามารถอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานที่ 1 จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านระเบียบและแนวทางการปฏิบัติงาน ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน พบว่าจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคล นิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านระเบียบและแนวทางการปฏิบัติงาน ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน

สมมติฐานที่ 2 จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านการรับเงินและการเก็บรักษาเงิน ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน พบว่าจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคล นิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านการรับเงินและการเก็บรักษาเงิน ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน

สมมติฐานที่ 3 จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านการจ่ายเงิน ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน พบว่าจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านการจ่ายเงิน ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน

สมมติฐานที่ 4 จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านการตรวจสอบ ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน พบว่า จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ด้านความรู้ ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านการตรวจสอบ ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน สอดคล้องกับการศึกษาของ ลวิตรา ไชยเดช (2564 : 77)งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษามาตรฐานการตรวจสอบภายในด้านการเงินที่มีผลต่อความน่าเชื่อถือรายงานทางการเงินของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า การกำหนดแผนปฏิบัติงานตรวจสอบ การติดตามผลและปรับปรุงงานตรวจสอบมีผลกระทบเชิงบวกต่อความน่าเชื่อถือ

รายงานทางการเงิน ด้านความถูกต้องการเบิกจ่าย ด้านความถูกต้องการรับเงินและการนำฝาก ด้านความถูกต้องการบันทึกบัญชี ด้านความเชื่อถือได้ในรายงานและงบการเงิน และด้านความทันเวลา ส่วนการรายงานผลการตรวจสอบมีผลกระทบเชิงบวกต่อความน่าเชื่อถือรายงานทางการเงิน ด้านความถูกต้องการเก็บรักษาเงิน และการนำส่งเงิน อย่างไรก็ตามการดำเนินงานตรวจสอบตามแผนไม่มีผลกระทบต่อความน่าเชื่อถือรายงานทางการเงินของโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

สมมติฐานที่ 5 จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านความถูกต้องตามมาตรฐานบัญชี ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน พบว่า จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ด้านความรู้ ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคล นิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านความถูกต้องตามมาตรฐานบัญชี ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน สอดคล้องกับการศึกษาของกรรณิการ์ ผิวสะอาด (2560 : 9) พบว่า แนวทางการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากร สมรรถนะของผู้สอบบัญชีภาษีอากร และจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย ระดับนัยสำคัญ 0.05 ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้การปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากร มีคุณภาพ ถูกต้อง เชื่อถือได้ ตรงตามมาตรฐานการบัญชีที่รับรองทั่วไป สะท้อนให้เห็นถึงผลการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ในอนาคตต่อไป

สมมติฐานที่ 6 จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านความทันต่อเวลา ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน พบว่า จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านความทันต่อเวลา ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน ส่วนด้านความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคล นิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ ไม่มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านความทันต่อเวลา ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน สอดคล้องกับการศึกษาของ จิตติมา ขำดำ (2562 : 52-65) ศึกษาความรู้ความสามารถของนักบัญชีและความเข้าใจในมาตรฐานการจัดทำบัญชีภาครัฐที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานบัญชีของสำนักงานอัยการสูงสุด พบว่าความรู้ความสามารถของนักบัญชี มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพงานบัญชี เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความรู้ ด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านจรรยาบรรณ และด้านประสบการณ์การทำงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพงานบัญชีในด้านความทันต่อเวลา ด้านความถูกต้อง ด้านความครบถ้วน และด้านความเชื่อถือได้

สมมติฐานที่ 7 จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านความครบถ้วนสมบูรณ์ ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน พบว่า จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ ด้านความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคล นิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านความครบถ้วนสมบูรณ์ ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน

สมมติฐานที่ 8 จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านความน่าเชื่อถือ ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน พบว่า จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ด้านความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านความน่าเชื่อถือ ของสมาชิกสภาวิชาชีพบัญชีภาคใต้ฝั่งอันดามัน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. ผลการวิจัยสามารถนำไปพัฒนากระบวนการปฏิบัติงานทางด้านจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีภายในองค์กรเพื่อสอดคล้องหลักการกำกับดูแลกิจการที่ดี สามารถครอบคลุมถึงเป้าหมายและแนวความคิดหลักสะท้อนให้เห็นวิสัยทัศน์ หลักการที่มีคุณค่าขององค์กร ตลอดจนการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีขององค์กรเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล

2. นักการเงินและบัญชีควรให้ความสำคัญกับจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงาน สามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ส่งผลให้มีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการปฏิบัติอย่างมีคุณภาพมากขึ้น รวมทั้งการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี ด้านระเบียบและแนวทางการปฏิบัติงาน ด้านการรับเงินและการเก็บรักษาเงิน ด้านการจ่ายเงิน ด้านการตรวจสอบ ด้านความถูกต้องตามมาตรฐานบัญชี ด้านความทันต่อเวลา ด้านความครบถ้วนสมบูรณ์ และด้านความน่าเชื่อถือ ตลอดจนองค์กรบรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้

3. องค์กรควรมีแผนปฏิบัติการในการพัฒนาบุคลากรในองค์กร โดยจัดกิจกรรมที่เสริมแรงทางบวกให้บุคลากรทางด้านการเงินและบัญชีมีจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี โดยมีกิจกรรมที่ส่งเสริมความโปร่งใส ความเป็นอิสระ ความเที่ยงธรรม และความซื่อสัตย์สุจริต ความรู้ ความสามารถและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน ความรับผิดชอบต่อผู้รับบริการและการรักษาความลับ ความรับผิดชอบต่อผู้ถือหุ้น ผู้เป็นหุ้นส่วน บุคคล นิติบุคคลที่ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีปฏิบัติหน้าที่ให้ เพื่อประสิทธิภาพขององค์กร

4. หน่วยงานภาครัฐ ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากรทางด้านการเงินและบัญชีในการเรียนรู้ และมีการแลกเปลี่ยนกระบวนการทางด้านทัศนคติ เพื่อส่งเสริมจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีให้เกิดประโยชน์ทางด้านการปฏิบัติงาน และนำผลจากการวิจัยที่ได้ไปเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาผลกระทบด้านอื่น ๆ ที่มีต่อผลการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชี เพื่อศึกษาองค์ประกอบที่ทำให้ผลการปฏิบัติงานขององค์กรดีขึ้น หรือประสบความสำเร็จจากผลการปฏิบัติงานที่ได้รับ
2. ควรดำเนินการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี ในการพัฒนาการปฏิบัติงานด้านการเงินและบัญชีขององค์กรให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ ผิวสะอาด. (2560) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร บัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- จิตติมา ขำดำ. (2562). ความรู้ความสามารถของนักบัญชีและความเข้าใจในมาตรฐานการจัดทำบัญชี ภาครัฐ ที่มีผลต่อประสิทธิภาพงานบัญชีของสำนักงานอัยการสูงสุด. วารสารนักบริหาร. 39 (2), 52-65.
- ลวitra ไชยเดช. (2564). มาตรฐานการตรวจสอบภายในด้านการเงินที่มีผลต่อความน่า เชื่อถือรายงานทางการเงินของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร. การศึกษาค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต คณะบัญชี. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี และการตรวจสอบภายในภาครัฐ ที่มีผล
ต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ของสถานศึกษา
อาชีวศึกษารัฐบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

**Competency of Accounting Performers and Internal Government Audits
Affecting the Quality of Public Accounting Performance Assessment
of Government Vocational Schools Under the Office
of Vocational Education Commission**

วิไลรัตน์ เพ็ชรหึง และ จิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Wilairat Pethung and Titaporn Sincharoonsak

Sripatum University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: maykumi160533@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1.เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ที่มีผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ของสถานศึกษาอาชีวศึกษารัฐบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา และ 2.เพื่อศึกษาการตรวจสอบภายในภาครัฐ ที่มีผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ของสถานศึกษาอาชีวศึกษารัฐบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ จำนวน 184 คน ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุ

ผลการวิจัยพบว่า 1.สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีในด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านทัศนคติในวิชาชีพบัญชี ด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงาน และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการตรวจสอบภายในภาครัฐในการตรวจสอบการบริหาร การตรวจสอบการดำเนินงาน และการตรวจสอบพิเศษ ส่งผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐด้านความถูกต้อง อย่างมีนัยสำคัญ 2.สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีในด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านทัศนคติในวิชาชีพบัญชี และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ และการตรวจสอบภายในภาครัฐในการตรวจสอบการเงินและบัญชี การตรวจสอบการ

ดำเนินงาน และการตรวจสอบพิเศษ ส่งผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐด้านความโปร่งใส อย่างมีนัยสำคัญ 3.สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีในด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงาน และการตรวจสอบภายใน ภาคราชการในด้านการตรวจสอบการปฏิบัติตามข้อกำหนด การตรวจสอบการบริหาร การตรวจสอบเทคโนโลยีสารสนเทศ การตรวจสอบการดำเนินงาน และการตรวจสอบพิเศษ ส่งผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐด้านความรับผิดชอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ: สมรรถนะ; การตรวจสอบภายใน; คุณภาพ

Abstracts

The objective of this research is 1. To determine the competence of accounting practitioners affecting the quality of public sector accounting performance assessment of government vocational schools under the Office of Vocational Education Commission, and 2. To study the internal audit in the government sector affecting the quality of public sector accounting performance assessment of government vocational schools under the Office of Vocational Education Commission. This research quantitatively analyzes the skills of 184 government accounting practitioners. The tools used in the research were questionnaires. The statistics used were frequency, percentage, and standard deviation (Pearson Correlation) and multiple regression analysis.

The findings showed that ; 1.The competency of accounting practitioners concerning knowledge and competence, professional accounting skills, interpersonal attitudes in accounting, professional ethics in work and information technology, and internal government audits in administrative audits, and operational audits, and special inspections. It has a positive effect on the quality of public sector accounting performance assessments for accuracy significantly 2. Competency of accounting practitioners in terms of professional knowledge and competence in accounting skills, interpersonal attitudes in the accounting profession, and information technology and internal government audits in financial and accounting auditing, operational audits, and special inspection. It has a positive effect on the quality of public sector accounting performance examined in terms of transparency significantly. 3. The competency of accounting practitioners in terms of knowledge and competence in professional accounting skills, Interpersonal and ethical aspects of work, and internal government audits in the field of compliance audits, administrative audits, information technology audits, operational audits, and special inspections. It has a positive effect on the quality of public accountability performance assessments significantly.

Keywords: Competence; Internal Audit; Quality

บทนำ

สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ คือพฤติกรรมในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการบัญชีภาครัฐ และเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ อีกทั้งสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินผลฯ ของกรมบัญชีกลาง สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาที่กำหนดไว้ในกรปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานนั้น เพื่อให้การปฏิบัติงานของผู้ปฏิบัติงานนั้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์บรรลุเป้าหมายของหน่วยงาน ผู้บริหารสามารถตรวจสอบได้โดยใช้เครื่องมือที่เชื่อถือได้ คือ การตรวจสอบภายใน คือกิจกรรมการให้หลักประกันอย่างเที่ยงธรรมและการให้คำปรึกษาอย่างเป็นอิสระ ในปัจจุบันนั้นกรมบัญชีกลางได้มีการตรวจสอบภายในโดยการกำหนดโครงการประเมินระบบการประกันคุณภาพงานตรวจสอบภายในภาครัฐเพื่อให้ความเชื่อมั่นอย่างสมเหตุสมผลว่ากระบวนการทำงานของหน่วยงานตรวจสอบภายในนั้นสามารถนำไปสู่การทำงานที่มีคุณภาพ

จากการปฏิรูประบบราชการภาครัฐที่เน้นผลงานและผลลัพธ์นั้นได้มีการดำเนินการตามระบบการบริหารการเงินการคลังภาครัฐด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ กรมบัญชีกลางได้ติดตามตรวจสอบรายงานการเงินของหน่วยงานระดับกรม ตามเกณฑ์คงค้างจากระบบ GFMS โดยรวมข้อมูลทางบัญชีจากงบทดลองระดับหน่วยเบิกจ่ายภายใต้สังกัดของส่วนราชการระดับกรมพบว่า รายงานการเงินของส่วนราชการระดับกรมยังมีข้อผิดพลาดเคลื่อน เป็นจำนวนมาก มีข้อผิดพลาดในการบันทึกบัญชีของส่วนราชการเป็นจำนวนมาก ส่งผลให้รายงานการเงินของส่วนราชการระดับกรมที่จัดทำขึ้นจากระบบ GFMS เกิดความผิดพลาดสะสมมาตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2548

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น กรมบัญชีกลางจึงกำหนดเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานด้านบัญชีของส่วนราชการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ข้อมูลทางบัญชีของส่วนราชการมีความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ยิ่งขึ้น และเป็นตัวผลักดันให้ส่วนราชการเร่งตรวจสอบแก้ไขข้อมูลทางบัญชีของตนเองอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้รายงานทางการเงินของส่วนราชการมีความน่าเชื่อถือยิ่งขึ้น กรมบัญชีกลางได้กำหนดเกณฑ์การประเมินผลการปฏิบัติงานด้านบัญชีส่วนราชการ ซึ่งประกอบด้วย 1. ความถูกต้อง 2. ความโปร่งใส และ 3. ความรับผิดชอบ

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีและการตรวจสอบภายในในภาคราชการที่มีผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ของสถานศึกษาอาชีวศึกษารัฐบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อใช้ประโยชน์ในการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีและการตรวจสอบภายในของหน่วยงาน ให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลในลำดับต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ที่มีผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ของสถานศึกษาอาชีวศึกษารัฐบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
2. เพื่อศึกษาการตรวจสอบภายในภาครัฐ ที่มีผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ของสถานศึกษาอาชีวศึกษารัฐบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่องสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีและการตรวจสอบภายในภาครัฐ ที่มีผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ของสถานศึกษาอาชีวศึกษารัฐบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ และการตรวจสอบภายในภาครัฐ ที่มีต่อคุณภาพการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมานในการหาค่าความสัมพันธ์ของข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีของสถานศึกษาอาชีวศึกษารัฐบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 340 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยคำนวณจากสูตรของ Taro Yamane โดยมีการกำหนดให้ระดับความเชื่อมั่นอยู่ที่ 95% และกำหนดให้ระดับความคลาดเคลื่อนอยู่ที่ 0.05 ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้ จำนวน 184 คน

2. เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถาม 5 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

ส่วนที่ 3 ข้อคำถามเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในภาครัฐ มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

ส่วนที่ 4 ข้อคำถามเกี่ยวกับคุณภาพการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ มีลักษณะข้อคำถามเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

ส่วนที่ 5 ปัญหาและข้อเสนอแนะ เป็นการแสดงความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นข้อคำถามแบบปลายเปิด

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินการจัดทำแบบสอบถาม พร้อมกับตรวจสอบเอกสาร โดยผู้วิจัยนำแบบสอบถามส่งและรับคืนผ่านระบบ AMS-ระบบสารบรรณอิเล็กทรอนิกส์โดยนัดวันส่งคืน โดยมีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนและสมบูรณ์ คิดเป็นร้อยละ 100

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ จำนวน 184 คน รวมทั้งใช้ข้อมูลจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอ้างอิงในการวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นภาพรวมตัวแปรที่จะนำวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติโดยใช้สถิติ ดังนี้

4.1. การวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อศึกษาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

4.2. การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์และทดสอบสมมติฐานของงานวิจัย ดังนั้นก่อนทดสอบสมมติฐานผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลว่ามีความเหมาะสมกับการวิเคราะห์ด้วยเทคนิควิธีวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณหรือไม่ ดังนี้

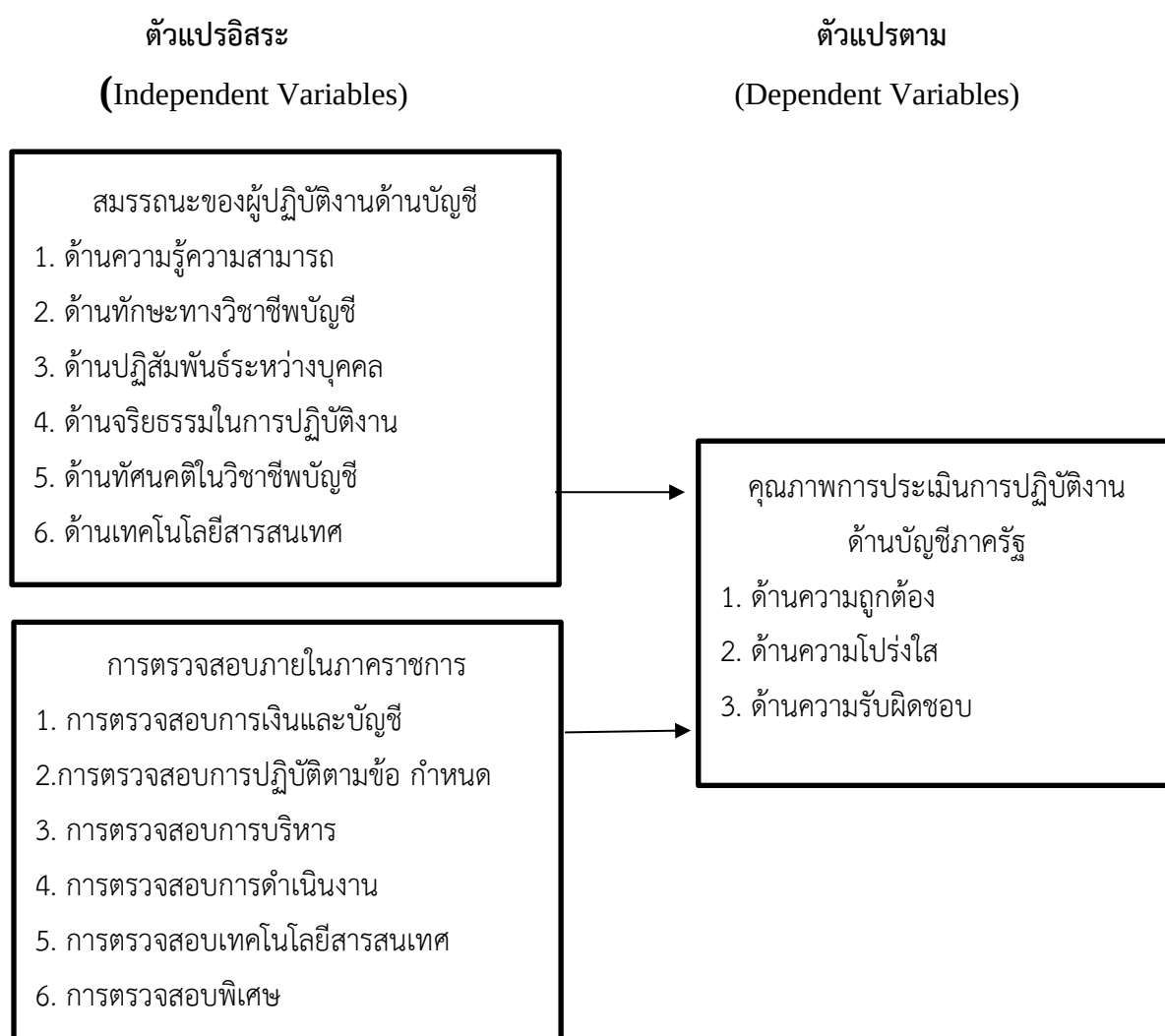
ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความเป็นเส้นตรงร่วมอย่างมาก (Multicollinearity) โดยพิจารณาจากค่า VIF (Variance inflation factors) และค่าความทนทาน (Tolerance) สำหรับตัวแปรอิสระในแต่ละตัวนั้นไม่มีปัญหาความเป็นเส้นตรงร่วมอย่างมากหรือตัวแปรอิสระไม่มีความซ้ำซ้อนในการวัดค่า Variance inflation factors (VIF) และค่าความทนทาน Tolerance มีค่ามากกว่า 0.1 และค่า VIF ไม่เกิน 10 ซึ่งค่าความทนทานมีค่าต่ำสุดเท่ากับ 0.171 และสูงสุด 5.840 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ 10 แสดงให้เห็นว่า ตัวแปรแต่ละตัวไม่มีความเป็นเส้นตรงร่วมกันอย่างมาก (Multicollinearity) หรือไม่มีความซ้ำซ้อนกันในการวัด

จากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระการศึกษาเรื่องสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีและการตรวจสอบภายในภาครัฐฯ ที่มีผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐของสถานศึกษาอาชีวศึกษารัฐบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา พบว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรมีอยู่ระหว่าง 0.043 ถึง 0.725 โดยค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่ำกว่า 0.80 แสดงให้เห็นว่าข้อมูลมีความสัมพันธ์ในระดับสูงแต่ไม่มีปัญหาที่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเอง (Multicollinearity) ที่จะส่งผลกระทบต่อผลการทดสอบสมการถดถอยพหุคูณ

จากการวิเคราะห์ความเป็นอิสระของความคลาดเคลื่อนสถิติของ Durbin-Watson พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 2.002-2.198 ความคลาดเคลื่อนมีความเป็นอิสระระหว่างกันอยู่ในเกณฑ์ที่ดี หรือข้อมูลของตัวแปร ณ ระดับใด ๆ ของตัวแปรอิสระมีความเป็นอิสระจากกัน แสดงให้เห็นว่าความคลาดเคลื่อนไม่มีปัญหาสหสัมพันธ์กันเมื่อ Durbin-Watson มีค่าเข้าใกล้ 2 อีกนัยหนึ่ง Durbin-Watson มีค่าในช่วง 1.5 - 2.5 จึงนำตัวแปรทั้งหมดเข้าสู่ตัวแบบสมการถดถอยพหุคูณ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาวิจัยสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี และการตรวจสอบภายในภาคราชการที่มีผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ของสถานศึกษาอาชีวศึกษารัฐบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ได้มีการวางกรอบแนวคิดเพื่อใช้สำหรับการศึกษาวิจัยในครั้งนี้มีดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐของสถานศึกษาอาชีวศึกษารัฐบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตารางที่ 1 สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ของสถานศึกษาอาชีวศึกษารัฐบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน

สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ	$\bar{X}$	$S.D.$	ระดับการปฏิบัติ
ด้านความรู้ความสามารถ	4.86	0.22	มากที่สุด
ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี	4.87	0.17	มากที่สุด
ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	4.85	0.18	มากที่สุด
ด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงาน	4.84	0.19	มากที่สุด
ด้านทัศนคติในวิชาชีพบัญชี	4.79	0.23	มากที่สุด
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.67	0.33	มากที่สุด
ภาพรวม	4.86	0.22	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.86$, $S.D. = 0.22$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี ($\bar{X} = 4.87$, $S.D. = 0.17$) รองลงมา คือ ด้านความรู้ความสามารถ ($\bar{X} = 4.86$, $S.D. = 0.22$) และน้อยที่สุด คือ ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.67$, $S.D. = 0.33$)

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรวจสอบภายในภาคราชการของสถานศึกษาอาชีวศึกษารัฐบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตารางที่ 2 การตรวจสอบภายในภาคราชการ ของสถานศึกษาอาชีวศึกษารัฐบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน

การตรวจสอบภายในภาคราชการ	$\bar{X}$	$S.D.$	ระดับการปฏิบัติ
การตรวจสอบการเงินและบัญชี	4.82	0.18	มากที่สุด
การตรวจสอบการปฏิบัติตามข้อกำหนด	4.86	0.18	มากที่สุด
การตรวจสอบการบริหาร	4.63	0.30	มากที่สุด
การตรวจสอบการดำเนินงาน	4.79	0.21	มากที่สุด
การตรวจสอบเทคโนโลยีสารสนเทศ	4.86	0.19	มากที่สุด

การตรวจสอบพิเศษ	4.79	0.24	มากที่สุด
ภาพรวม	4.79	0.22	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 การตรวจสอบภายในภาคราชการ โดยภาพรวมทั้ง 6 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.79$, $S.D. = 0.22$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ การตรวจสอบการปฏิบัติตามข้อกำหนด ($\bar{X} = 4.86$, $S.D. = 0.18$) และการตรวจสอบเทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.86$, $S.D. = 0.19$) รองลงมา คือ การตรวจสอบการเงินและบัญชี ($\bar{X} = 4.82$, $S.D. = 0.18$) และน้อยที่สุด คือการตรวจสอบการบริหาร ($\bar{X} = 4.63$, $S.D. = 0.30$)

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับคุณภาพการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ของสถานศึกษาอาชีวศึกษารัฐบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตารางที่ 3 คุณภาพการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ของสถานศึกษาอาชีวศึกษารัฐบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ภาพรวมทั้ง 3 ด้าน

คุณภาพการประเมินผล การปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ	$\bar{X}$	$S.D.$	ระดับการปฏิบัติ
ด้านความถูกต้อง	4.87	0.23	มากที่สุด
ด้านความโปร่งใส	4.79	0.34	มากที่สุด
ด้านความรับผิดชอบ	4.93	0.16	มากที่สุด
ภาพรวม	4.87	0.24	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 คุณภาพการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ โดยภาพรวมทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$, $S.D. = 0.24$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความรับผิดชอบ ($\bar{X} = 4.93$, $S.D. = 0.16$) รองลงมา คือ ด้านความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.87$, $S.D. = 0.23$) และน้อยที่สุด คือ ด้านความโปร่งใส ($\bar{X} = 4.79$, $S.D. = 0.23$)

4. ผลการวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุ (Multiple Regression Analysis) ทดสอบสมมติฐานของงานวิจัยสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี และการตรวจสอบภายในภาครัฐที่มีผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ของสถานศึกษาอาชีวศึกษาวิทยาลัยการอาชีวศึกษา

ตารางที่ 4 สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ด้านความถูกต้อง

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
(Constant)		3.501	.001**
ด้านความรู้ความสามารถ	-.144	-2.003	.047*
ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี	-.216	-2.361	.019*
ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	.505	5.632	.000***
ด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงาน	-.491	-4.303	.000***
ด้านทัศนคติในวิชาชีพบัญชี	.288	3.001	.003**
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	.493	5.708	.000***
R = 0.727, R ² = 0.528, Adjusted R ² = 0.495, SEE = 0.160, F= 15.940, Durbin = 2.002			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ พบว่า สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีด้านความรู้ความสามารถ ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($p < 0.001$) ด้านทัศนคติในวิชาชีพบัญชี ($p < 0.01$) ด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี ($p < 0.05$) ส่งผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ด้านความถูกต้องอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 5 สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ด้านความโปร่งใส

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
(Constant)		1.782	.077
ด้านความรู้ความสามารถ	-.300	-3.982	.000***
ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี	-.671	-7.033	.000***
ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	.181	1.929	.055
ด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงาน	.495	4.153	.000***
ด้านทัศนคติในวิชาชีพบัญชี	.012	.120	.905
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	.088	.980	.328
R = 0.697, R ² = 0.486, Adjusted R ² = 0.449, SEE = 0.253, F= 13.447, Durbin = 2.049			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ พบว่า สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี ด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ($p < 0.001$) ส่งผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ด้านความโปร่งใส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 6 สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีที่ส่งผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ด้านความรับผิดชอบ

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
(Constant)		3.560	.000***
ด้านความรู้ความสามารถ	.444	4.962	.000***
ด้านทักษะทางวิชาชีพบัญชี	-.095	-.837	.404

ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	.475	4.263	.000***
ด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงาน	-.285	-2.012	.046*
ด้านทัศนคติในวิชาชีพบัญชี	-.246	-2.067	.040*
ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ	-.136	-1.275	.204
R = 0.523, R ² = 0.274, Adjusted R ² = 0.223, SEE = 0.120, F = 5.375, Durbin = 2.198			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ พบว่า สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ด้านความรู้ความสามารถ ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ($p < 0.001$) ด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ($p < 0.05$) ส่งผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ด้านความรับผิดชอบ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 7 การตรวจสอบภายในภาครัฐที่ส่งผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ด้านความถูกต้อง

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
(Constant)		3.501	.001**
การตรวจสอบการเงินและบัญชี	-.270	-3.247	.001**
การตรวจสอบการปฏิบัติตามข้อกำหนด	.051	.633	.528
การตรวจสอบการบริหาร	-.522	-4.111	.000***
การตรวจสอบการดำเนินงาน	.414	5.606	.000***
การตรวจสอบเทคโนโลยีสารสนเทศ	-.012	-.125	.901
การตรวจสอบพิเศษ	.388	4.307	.000***
R = 0.727, R ² = 0.528, Adjusted R ² = 0.495, SEE = 0.160, F = 15.940, Durbin = 2.002			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ พบว่า การตรวจสอบภายในภาค
ราชการ การตรวจสอบการบริหาร การตรวจสอบการดำเนินงาน การตรวจสอบพิเศษ ($p < 0.001$) การ
ตรวจสอบการเงินและบัญชี ($p < 0.01$) ส่งผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ด้าน
ความถูกต้อง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 8 การตรวจสอบภายในภาคราชการที่ส่งผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงาน
ด้านบัญชีภาครัฐ ด้านความโปร่งใส

	Standardized Coefficients Beta	t- value	Sig.
(Constant)		1.782	.077
การตรวจสอบการเงินและบัญชี	.407	4.686	.000***
การตรวจสอบการปฏิบัติตาม ข้อกำหนด	-.063	-.756	.450
การตรวจสอบการบริหาร	-.073	-.549	.583
การตรวจสอบการดำเนินงาน	.076	.990	.324
การตรวจสอบเทคโนโลยี สารสนเทศ	-.034	-.349	.727
การตรวจสอบพิเศษ	.258	2.743	.007**
R = 0.697, R ² = 0.486, Adjusted R ² = 0.449, SEE = 0.253, F = 13.447, Durbin = 2.049			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 8 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ พบว่า การตรวจสอบภายในภาค
ราชการ การตรวจสอบการเงินและบัญชี ($p < 0.001$) การตรวจสอบพิเศษ ($p < 0.01$) ส่งผลต่อคุณภาพ
การประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ด้านความโปร่งใส

ตารางที่ 9 การตรวจสอบภายในภาคราชการที่ส่งผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ด้านความรับผิดชอบ

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
(Constant)		3.560	.000***
การตรวจสอบการเงินและบัญชี	.012	.115	.909
การตรวจสอบการปฏิบัติตามข้อกำหนด	.160	1.613	.109
การตรวจสอบการบริหาร	-.268	-1.703	.090
การตรวจสอบการดำเนินงาน	.093	1.013	.313
การตรวจสอบเทคโนโลยีสารสนเทศ	.192	1.649	.101
การตรวจสอบพิเศษ	.292	2.615	.010**
R = 0.523, R ² = 0.274, Adjusted R ² = 0.223, SEE = 0.120, F= 5.375, Durbin = 2.198			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 9 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ พบว่า การตรวจสอบภายในภาคราชการ การตรวจสอบพิเศษ ($p < 0.01$) ส่งผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ด้านความโปร่งใส อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่องสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีและการตรวจสอบภายในภาคราชการ ที่มีผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ ของสถานศึกษาอาชีวศึกษารัฐบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี ด้านความรู้ความสามารถ ด้านทักษะทางวิชาชีพ ด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ด้านจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ด้านทัศนคติในวิชาชีพบัญชี และด้านเทคโนโลยีสารสนเทศส่งผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ สอดคล้องกับกรณีการ ผิดสะอาด (2560 : 7) การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า สมรรถนะของผู้สอบบัญชีภาษีอากร และจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชีภาษีอากร มีผลการวิจัยโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุด จากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า แนวทางการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากร สมรรถนะของผู้สอบบัญชีภาษีอากร และจรรยาบรรณของ

ผู้สอบบัญชีภาษีอากรมีอิทธิพลเชิงบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย

2. การตรวจสอบภายในภาครัฐ การตรวจสอบการเงินและบัญชี การตรวจสอบการปฏิบัติตามข้อกำหนด การตรวจสอบการบริหาร การตรวจสอบการดำเนินงาน การตรวจสอบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการตรวจสอบพิเศษ ส่งผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ สอดคล้องกับณัฐชรัตน์ สินธุชัย (2560 : 65) ศึกษาประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในของส่วนราชการในภาคกลางของประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า มาตรฐานการตรวจสอบภายในของส่วนราชการด้านการปฏิบัติงานส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของส่วนราชการมากที่สุด และพบว่าปัจจัยด้านความเป็นอิสระและความเที่ยงธรรม และปัจจัยด้านลักษณะของงานตรวจสอบภายในของมาตรฐานการตรวจสอบภายในของส่วนราชการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิภาพการตรวจสอบภายในของส่วนราชการ และจากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในของส่วนราชการในทางที่ดีและการแสดงความคิดเห็นดังกล่าวสนับสนุนผลการวิจัยเชิงปริมาณ

ข้อเสนอแนะ

ผลการศึกษา พบว่าสมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชี และการตรวจสอบภายในภาครัฐ ส่งผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ หากผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีมีสมรรถนะในการปฏิบัติงานด้านบัญชี และสถานศึกษาก็มีการการตรวจสอบภายในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน สิ่งเหล่านี้จะส่งผลให้หน่วยงานประสบความสำเร็จในการปฏิบัติงานตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ และส่งผลต่อคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐของหน่วยงาน

ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

1. ผลการศึกษารั้งนี้ ผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีสามารถนำไปเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานด้านบัญชี เพื่อให้คุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น
2. ผลการศึกษารั้งนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐของหน่วยงานภาครัฐ สามารถกำกับ ติดตาม และเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหา ที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษารั้งนี้ใช้สมรรถนะของผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีและการตรวจสอบภายในภาครัฐเป็นตัวแปรอิสระ ในการวิเคราะห์คุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ การศึกษารั้งต่อไปควรพิจารณาตัวแปรอิสระอื่นๆ หากตัวแปรดังกล่าวมีค่าสัมพันธ์กับคุณภาพการประเมินการปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐ สามารถที่จะเป็นเครื่องมือ เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถนำข้อมูลไปประกอบการพิจารณาได้

2. การศึกษาครั้งนี้ได้ศึกษาผู้ปฏิบัติงานด้านบัญชีภาครัฐของสถานศึกษาอาชีวศึกษารัฐบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาเป็นกลุ่มตัวอย่าง การศึกษาครั้งต่อไป ควรพิจารณากลุ่มตัวอย่างอื่นๆ เพื่อให้ทราบว่าสมมติฐานที่กำหนดขึ้นนี้สามารถใช้ได้กับหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์และข้อสังเกตใหม่ที่น่าสนใจมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรรณิการ์ ผิวสะอาด. (2560). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของผู้สอบบัญชีภาษีอากรในประเทศไทย. การค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต สาขาการบัญชี. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ณัฐชรัตน์ สินธุชัย. (2560). ประสิทธิภาพของการตรวจสอบภายในของส่วนราชการในภาคกลางของประเทศไทย. การค้นคว้าอิสระคณะบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย.

ปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการลงทุนของบริษัทที่จดทะเบียน
ในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
**Risk Factors Affecting Investment Decisions of Companies
Listed on the Stock Exchange of Thailand**

รุ่งฤดี สุวรรณโชติ และ ฐิตาภรณ์ สินจรูญศักดิ์

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Rungrudee Suwannaschod and Titaporn Sincharoonsak
Sripatum University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: rungrudee.4120@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษางานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการลงทุนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มอุตสาหกรรมของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิจากงบการเงิน 178 บริษัท ช่วง ปี พ.ศ. 2562 - 2564 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ สถิติเชิงพรรณนา ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และ การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการลงทุนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ด้านอัตราส่วนหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้ระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม พบว่าปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการลงทุนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อย่างมีนัยสำคัญ แสดงให้เห็นว่าปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการลงทุนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ประกอบไปด้วย ด้านอัตราส่วนหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้ระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวมมีผลเชิงลบต่อการตัดสินใจการลงทุน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลจึงอธิบายได้ว่า จากปัจจัยความเสี่ยงต่าง ๆ ในด้านอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม และอัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวมยิ่งน้อยจะส่งผลให้นักลงทุนตัดสินใจลงทุนในบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์มาก

คำสำคัญ: ปัจจัยความเสี่ยง; ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย; การตัดสินใจการลงทุน

Abstracts

The purpose of this research study aims about risk factors affecting investment decisions of companies listed on the stock exchange of Thailand. The sample group of this research is the industrial group of companies listed on the stock exchange of Thailand. The secondary data used from the financial statements of 178 companies during 2019 - 2021, the statistics used in the analysis were descriptive statistics. Pearson's correlation coefficient and multiple regression analysis.

The results showed that about risk of factors affecting investment, decisions debt and equity ratio total debt, total assets ratio long-term debt to total assets ratio and current liabilities to total assets ratio. The result nondependent variables were found to be highly correlated. Since the correlation coefficient from the test results, it was in the lowest level -0.008 and highest level 0.689. It was in the range between -0.8 or 0.8, of both are acceptable, therefore no problem. Multicollinearity, therefore, all independent variables could applied to a multiple regression analysis model.

From the analysis of the data, it can be explained that from various risk of factors in terms of debt to equity ratio total debt, total assets ratio long-term debt to total assets ratio and the lower current debt to total assets ratio. The more investors will decide to invest in listed companies.

Keywords: Risk of factors; Stock exchange of Thailand; Investment decision.

บทนำ

ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาระบบเศรษฐกิจไทย โดยเป็นกลไกและช่องทางระดมทุนของผู้ประกอบการธุรกิจให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุน อีกทั้งเป็นช่องทางการออมและสร้างดอกผลจากการลงทุนของประชาชน ตลอดจนเป็นแหล่งความรู้เรื่องการเงินการลงทุนของผู้ลงทุน เยาวชน และประชาชนทั่วไป ในทิศทางตรงกันข้ามการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์ก็มีความเสี่ยงเช่นเดียวกับการตัดสินใจการลงทุนประเภทอื่นๆ หากธุรกิจที่เลือกต้องเผชิญกับปัจจัยความเสี่ยงมากในสถานะที่ไม่เอื้ออำนวยทำให้ผลประกอบการตกต่ำ ส่งผลถึงอัตราเงินปันผลอันพึงที่จะได้รับจากธุรกิจที่ลงทุนไป ซึ่งในกรณีที่ธุรกิจที่ลงทุนประสบภาวะขาดทุนจนต้องปิดกิจการ เราจะได้รับเงินลงทุนคืน แต่ธุรกิจนั้นต้องมีทรัพย์สินคงเหลือหลังจากชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้แล้วเท่านั้น แต่ถ้าไม่มีสินทรัพย์คงเหลือเราก็จะเสียเงินลงทุนโดยเปล่าประโยชน์

ผู้วิจัยจึงได้นำข้อมูลจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่เป็นงบการเงินของธุรกิจเพื่อนำมาวิเคราะห์ความเสี่ยงเพื่อนำผลการดำเนินงานของธุรกิจนำมาตัดสินใจในการลงทุน ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและสำนักงานคณะกรรมการ ก.ล.ต. เพื่อนำข้อมูลทั้งหมดมาทำการศึกษาปัจจัยการวิเคราะห์สภาพเสี่ยงที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการลงทุนของธุรกิจอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเนื่องจากการวิเคราะห์สภาพเสี่ยงเป็นผลทำให้ผู้ลงทุนทราบผลการดำเนินงานของ

ธุรกิจอุตสาหกรรม นักลงทุนจึงมีทางเลือกในการตัดสินใจการลงทุนและเพื่อช่วยให้สามารถคาดการณ์แนวโน้มการเติบโตของธุรกิจได้ในส่วนหนึ่ง นักลงทุนควรนำค่าต่างๆของการวิเคราะห์สภาพเสี่ยงของบริษัทไปเปรียบเทียบกับ ระยะเวลาเดียวกันของปีก่อนๆ ไม่ว่าจะเป็นเปรียบเทียบแบบไตรมาส หรือแบบปีหรือเปรียบเทียบในกลุ่ม อุตสาหกรรมเดียวกันด้วย ทั้งนี้เพื่อให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างรอบคอบ สามารถใช้เป็นฐานข้อมูลในการจัดทำงานวิจัย สำหรับผู้ที่มีความสนใจ ใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์สภาพเสี่ยงให้นักลงทุนเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการลงทุนและใช้เป็นกรณีศึกษาเพื่อการพัฒนาทางการศึกษาวิจัยสำหรับแนวทางดังกล่าวข้างต้นนี้ต่อไปในอนาคต

ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยโดยเห็นถึงปัญหาและความสำคัญของเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์และตัดสินใจของนักลงทุน จึงได้ศึกษา ปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการลงทุน ของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งผลการศึกษานี้ เพื่อเป็นแนวทางหรือเครื่องมือให้นักลงทุนได้ใช้ในการตัดสินใจหรือวัดค่าความเสี่ยงและการวัดค่าผลตอบแทนในการตัดสินใจการลงทุนของนักลงทุนในอนาคตได้ดียิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการลงทุนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่องปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการลงทุนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เป็นการศึกษาจากข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยใช้การศึกษาจากงบการเงิน รายงานทางการเงิน และศึกษาข้อมูลจากเอกสารประกอบด้วย งานวิจัย บทความ ตำรา เพื่อนำมาใช้อ้างอิงประกอบการศึกษาของงานวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ กลุ่มอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งเก็บรวบรวมจากงบการเงินที่เผยแพร่ผ่าน SETSMART ที่มีผลการดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ.2562-2564 รวมระยะเวลา 3 ปี

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ซึ่งเก็บรวบรวมจากงบการเงินที่เผยแพร่ผ่าน SETSMART ที่มีผลการดำเนินงานตั้งแต่ปี พ.ศ.2562-2564 รวมระยะเวลา 3 ปี จำนวน 178 บริษัท จำนวนทั้งสิ้น 534 ข้อมูลโดยใช้เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งมีเงื่อนไข คือ (ยกเว้นกลุ่มอุตสาหกรรมธุรกิจการเงิน อสังหาริมทรัพย์และการ

ก่อสร้าง บริษัทที่อยู่ระหว่างฟื้นฟูกิจการ รวมถึงบริษัทที่มีข้อมูลไม่ครบระยะเวลาที่ศึกษา เนื่องจากกลุ่มธุรกิจเหล่านี้มีข้อจำกัดด้านโครงสร้างเงินทุนและโครงสร้างทางการเงินแตกต่างจากบริษัทในกลุ่มธุรกิจอื่น) และไม่รวมบริษัทที่มีข้อมูลผลการดำเนินงานไม่ครบ 3 ปี

2. เครื่องมือการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือการวิจัยเป็นการเก็บข้อมูลจากงบการเงิน รายงานทางการเงิน หมายเหตุประกอบงบการเงินซึ่งใช้ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ที่มีผลการดำเนินงานของบริษัทตั้งแต่ปี พ.ศ.2562-2564 รวมระยะเวลา 3 ปี จำนวน 178 บริษัท จำนวนทั้งสิ้น 534 ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำเร็จรูปทางสถิติเป็นเครื่องมือในการวิจัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากงบการเงิน รายงานทางการเงิน หมายเหตุประกอบงบการเงินที่มีผลการดำเนินงานของบริษัทตั้งแต่ปี พ.ศ.2562-2564 รวมระยะเวลา 3 ปี จำนวน 178 บริษัท จำนวนทั้งสิ้น 534 ข้อมูล ประกอบด้วย ข้อมูลสินทรัพย์รวม หนี้สินหมุนเวียน หนี้สินระยะยาว ส่วนของผู้ถือหุ้น ราคาหุ้น จำนวนหุ้น มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด กำไรสุทธิ เงินปันผล มูลค่าตลาด มูลค่าตามบัญชี มูลค่ารวมเงินปันผลที่ประกาศจ่าย และราคาตลาดหุ้นสามัญ นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลจากงบการเงิน รายงานทางการเงิน หมายเหตุประกอบงบการเงินที่มีผลการดำเนินงานของบริษัทตั้งแต่ปี พ.ศ.2562-2564 รวมระยะเวลา 3 ปี จำนวน 178 บริษัท จำนวนทั้งสิ้น 534 ข้อมูล รวมทั้งใช้ข้อมูลจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอ้างอิงในการวิเคราะห์ เพื่อให้เห็นภาพรวมตัวแปรที่จะนำวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติโดยใช้สถิติดังนี้

4.1. การวิเคราะห์ค่าสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อศึกษาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสูงสุด (Maximum) และค่าต่ำสุด (Minimum)

4.2. การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient Analysis) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ ใช้พิจารณาโดยกำหนดค่าความสัมพันธ์ไว้ถ้าหากมีค่ามากกว่า 0.80 แสดงว่าจะเกิดปัญหาจากการที่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันในระดับสูงมาก (Multicollinearity) เกณฑ์การแปลผลความสัมพันธ์ของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสามารถแปลความหมาย 5 ระดับ ดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 144 อ้างอิงโดย ศราวุธ สร้อยทอง, 2562 : 44)

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบการวิเคราะห์ความเป็นอิสระของความคลาดเคลื่อนสถิติของ Durbin-Watson เมื่อ Durbin-Watson มีค่าเข้าใกล้ 2 อีกนัยหนึ่ง Durbin-Watson ควรมีค่าในช่วง 1.5 – 2.5 แสดงให้เห็นว่า ความคลาดเคลื่อนมีความเป็นอิสระระหว่างกันอยู่ในเกณฑ์ที่ดี หรือข้อมูลของตัวแปร ณ ระดับใดๆ ของตัวแปรอิสระมีความเป็นอิสระจากกัน ความคลาดเคลื่อนไม่มีปัญหาสหสัมพันธ์กัน

3. การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อหาความสัมพันธ์และทดสอบสมมติฐานของงานวิจัย ดังนั้นก่อนทดสอบสมมติฐานผู้วิจัยได้ตรวจสอบข้อมูลว่ามีความเหมาะสมกับการวิเคราะห์ด้วยเทคนิควิธีวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณหรือไม่ ดังนี้

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความเป็นเส้นตรงร่วมอย่างมาก (Multicollinearity) โดยพิจารณาจากค่า VIF (Variance inflation factors) และค่าความทนทาน (Tolerance) สำหรับตัวแปรอิสระในแต่ละตัวนั้นไม่มีปัญหาความเป็นเส้นตรงร่วมอย่างมากหรือตัวแปรอิสระไม่มีความซ้ำซ้อนในการวัดค่า Variance inflation factors (VIF) และค่าความทนทาน Tolerance มีค่ามากกว่า 0.1 และค่า VIF ไม่เกิน 10

ผู้วิจัยทำการตรวจสอบการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรอิสระเพื่อศึกษาปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งต่อการตัดสินใจการลงทุนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation Coefficient Analysis) ของตัวแปรอิสระ พบว่าความสัมพันธ์ของตัวแปรมีอยู่ระหว่าง -0.005 ถึง 0.806 โดยค่าสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรมากกว่า 0.80 แสดงให้เห็นว่าข้อมูลมีความสัมพันธ์ในระดับสูงแต่ไม่มีปัญหาที่ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเอง (Multicollinearity) ที่จะส่งผลกระทบต่อผลการทดสอบสมการถดถอยพหุคูณ จากการวิเคราะห์ความเป็นอิสระของความคลาดเคลื่อนสถิติของ Durbin-Watson พบว่า มีค่าอยู่ระหว่าง 1.100-2.013 ความคลาดเคลื่อนมีความเป็นอิสระระหว่างกันอยู่ในเกณฑ์ที่ดี หรือข้อมูลของตัวแปร ณ ระดับใด ๆ ของตัวแปรอิสระมีความเป็นอิสระจากกัน แสดงให้เห็นว่าความคลาดเคลื่อนไม่มีปัญหาสหสัมพันธ์กันเมื่อ Durbin-Watson มีค่าเข้าใกล้ 2 อีกนัยหนึ่ง Durbin-Watson มีค่าในช่วง 1.5 - 2.5 จึงนำตัวแปรทั้งหมดเข้าสู่ตัวแบบสมการถดถอยพหุคูณ

โดยมีสมมติฐานดังนี้

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยความเสี่ยงส่งผลเชิงลบต่อการตัดสินใจการลงทุนด้านมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยความเสี่ยงส่งผลเชิงลบต่อการตัดสินใจการลงทุนด้านกำไรสุทธิต่อหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

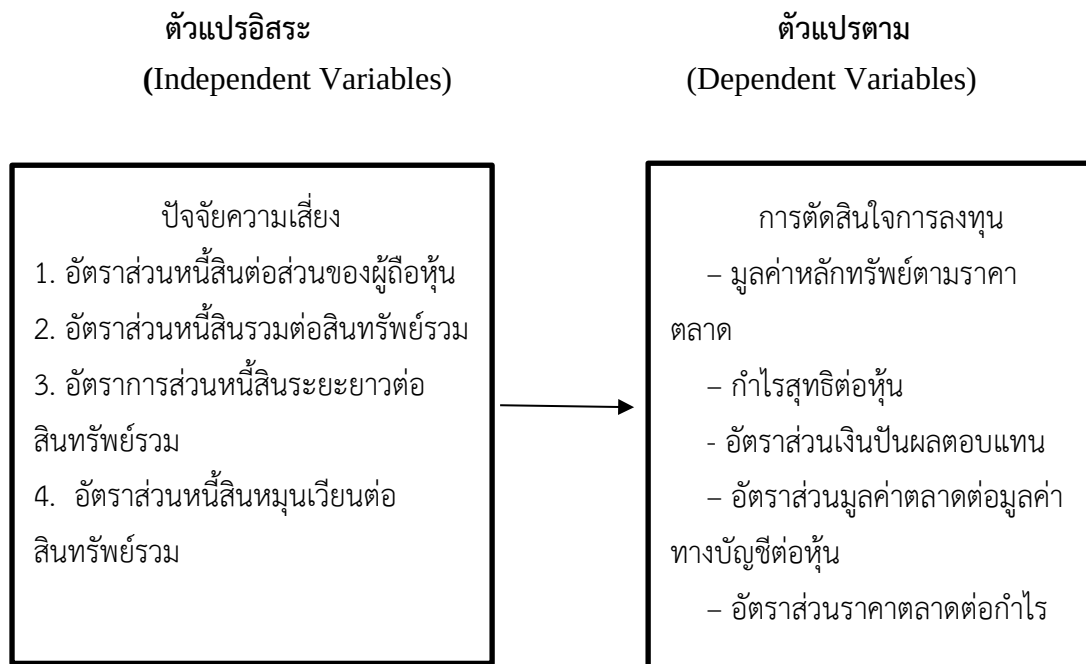
สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยความเสี่ยงส่งผลเชิงลบต่อการตัดสินใจการลงทุนด้านอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยความเสี่ยงส่งผลเชิงลบต่อการตัดสินใจการลงทุนด้านอัตราส่วนมูลค่าตลาดต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

สมมติฐานที่ 5 ปัจจัยความเสี่ยงส่งผลเชิงลบต่อการตัดสินใจการลงทุนด้านอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไรของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการลงทุนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา ปี 2562-2564ของตัวแปรอิสระปัจจัยความเสี่ยง ภาพรวมทั้ง 4 ด้าน

ปัจจัยความเสี่ยง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	0.8869	0.86657	มากที่สุด
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	0.3368	0.19315	มากที่สุด
อัตราการส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม	0.1265	0.13131	มากที่สุด
อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม	0.1943	0.15555	มากที่สุด
ภาพรวม	0.3861	0.3366	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 ปัจจัยความเสี่ยงสามารถอธิบายข้อมูลทั้ง 4 ด้าน ได้ดังนี้ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 0.3861$, $S.D. = 0.3366$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ($\bar{X} = 0.8869$, $S.D. = 0.86657$) รองลงมา คือ อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ($\bar{X} = 0.3368$, $S.D. = 0.19315$) และน้อยที่สุด คือ อัตราการส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม ($\bar{X} = 0.1265$, $S.D. = 0.13131$)

ตารางที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลสถิติเชิงพรรณนา ปี 2562-2564 ของตัวแปรตามการตัดสินใจการลงทุน ภาพรวมทั้ง 5 ด้าน

การตัดสินใจการลงทุน	$\bar{X}$	$S.D.$	ระดับความคิดเห็น
มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด	14091.279	36882.087	มากที่สุด
กำไรสุทธิต่อหุ้น	1.749	3.345	มากที่สุด
อัตราส่วนเงินปันผลตอบแทน	4.364	2.955	มากที่สุด
อัตราส่วนมูลค่าตลาดต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น	2.401	2.366	มากที่สุด
อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไร	26.142	65.426	มากที่สุด
ภาพรวม	2825.187	7391.2358	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 การตัดสินใจการลงทุนสามารถอธิบายข้อมูลทั้ง 5 ด้านได้ดังนี้ ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 2825.187$, $S.D. = 7391.2358$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด ($\bar{X} = 14091.279$, $S.D. = 36882.087$) รองลงมา คือ อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไร ($\bar{X} = 26.142$, $S.D. = 65.426$) และน้อยที่สุด คือ กำไรสุทธิต่อหุ้น ($\bar{X} = 1.749$, $S.D. = 3.345$)

1. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Pearson's Correlation Coefficient)

	อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	อัตราการส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม	อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	1			
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	0.683 ^{**}	1		

อัตราส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม	0.460**	0.590**	1	
อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม	0.467**	0.689*	-0.008	1

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมด ประกอบด้วยอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์ อัตราการส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจการลงทุน

2. การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression analysis)

ตารางที่ 4 ปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการลงทุนโดยใช้ข้อมูลด้านมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด (MKT)

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
(Constant)		3.479	0.001
อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	0.340	6.052	0.000***
อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม	-0.276	-2.698	0.007**
อัตราการส่วนหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม	0.248	3.440	0.001**
อัตราส่วนหนี้สินหมุนเวียนต่อสินทรัพย์รวม	-0.008	-0.100	0.921
R = 0.350, R ² = 0.1230, Adjusted R ² = -0.016, F= 18.485, Durbin = 1.841			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 4 ปัจจัยความเสี่ยงผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ สามารถสรุปผลได้ดังนี้ หนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีค่า (Standardized Coefficients Beta) เท่ากับ 0.340 มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001 หนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม มีค่า (Standardized Coefficients Beta) เท่ากับ 0.248 มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ส่งผลต่อการตัดสินใจการลงทุนด้านมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด (MKT) และหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม มีค่า (Standardized Coefficients Beta) เท่ากับ -0.276 มีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01 ส่งผลต่อการตัดสินใจการลงทุนด้านมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด (MKT)

ตารางที่ 5 ทดสอบสมมติฐานปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการลงทุนโดยใช้ข้อมูลด้านกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS)

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	T	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
(Constant)	2.690	0.289		9.295	0.000		
DE	0.358	0.228	0.093	1.572	0.117	0.525	1.906
DA	-4.974	1.862	-0.287	-2.671	0.008*	0.158	6.328
LD/CA	2.628	1.928	0.103	1.363	0.173	0.319	3.134
CLCA	0.438	1.804	0.020	0.243	0.808	0.260	3.849

ค่าคงที่ = 2.690, $SE_{Est} = 0.289$

$R = 0.182$, $R^2 = 0.033$, $ADJ R^2 = 0.026$, $F = 4.551$, Durbin Watson = 2.078

a. Dependent Variable: EPS, Correlation is significant at the 0.0001 level

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ สามารถสรุปผลได้ดังนี้ อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม มีค่า (Standardized Coefficients Beta) เท่ากับ -0.287 มีระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่งผลต่อการตัดสินใจการลงทุนด้านกำไรสุทธิต่อหุ้น(EPS)

ตารางที่ 6 ทดสอบสมมติฐานปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการลงทุนโดยใช้อัตราส่วนเงินปันผลตอบแทน (DIY)

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	T	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
(Constant)	5.042	0.250		20.191	0.000		
DE	-0.161	0.197	-0.047	-0.817	0.414	0.525	1.906
DA	0.621	1.607	0.041	0.386	0.699	0.158	6.328
LD/CA	-6.272	1.664	-0.279	-3.770	0.000***	0.319	3.134
CLCA	0.249	1.556	0.013	0.160	0.873	0.260	3.849

ค่าคงที่ = 5.042, $SE_{Est} = 0.250$

$R = 0.279$, $R^2 = 0.078$, $ADJ R^2 = 0.071$, $F = 11.186$, Durbin Watson = 1.501

a.Dependent Variable: DIY, Correlation is significant at the 0.0001 level

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ สามารถสรุปผลได้ดังนี้ หนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม มีความสัมพันธ์เชิงลบกับอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.001

ตารางที่ 7 ทดสอบสมมติฐานปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการลงทุนโดยใช้มูลค่าตลาดต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น (P/BV)

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	T	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
(Constant)	1.730	0.199		8.678	0.000		
DE	0.705	0.157	0.258	4.492	0.000***	0.525	1.906
DA	-0.137	1.283	-0.011	-0.107	0.915	0.158	6.328
LD/CA	-1.589	1.328	-0.088	-1.197	0.232	0.319	3.134
CLCA	1.504	1.243	0.099	1.210	0.227	0.260	3.849

ค่าคงที่ = 1.730, SEEst = 0.199

$R = 0.288$, $R^2 = 0.083$, $ADJ R^2 = 0.076$, $F = 11.981$, Durbin Watson = 1.792

a.Dependent Variable: P/BV, Correlation is significant at the 0.0001 level

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ สามารถสรุปผลได้ดังนี้ หนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ส่งผลเชิงบวกต่อมูลค่าตลาดต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.001

ตารางที่ 8 ทดสอบสมมติฐานปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการลงทุนโดยใช้อัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไร (PE)

Model	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	T	Sig.	Collinearity Statistics	
	B	Std. Error	Beta			Tolerance	VIF
(Constant)	23.550	5.734		4.107	0.000		
DE	-1.652	4.514	-0.022	-0.366	0.715	0.525	1.906

DA	21.420	36.901	0.063	0.580	0.562	0.158	6.328
LD/CA	23.088	38.201	0.046	0.604	0.546	0.319	3.134
CLCA	-31.269	35.738	-0.074	-0.875	0.382	0.260	3.849

ค่าคงที่ = 23.550, SEEst = 5.734

R = 0.089, R² = 0.008, ADJ R² = 0.000, F = 1.051, Durbin Watson = 1.994

a. Dependent Variable: P/BV, Correlation is significant at the 0.0001 level

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณ สามารถสรุปผลได้ดังนี้ ไม่ส่งผลต่อการตัดสินใจการลงทุนด้านอัตราส่วนราคาตลาดต่อกำไร (PE)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลจากการศึกษาเรื่องปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลต่อการตัดสินใจการลงทุนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถอภิปรายผลการวิจัยตามสมมติฐานได้ดังนี้

สมมติฐานปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลเชิงลบต่อการตัดสินใจการลงทุนวัดค่าโดยใช้มูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด (MKT) พบว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อส่วนของผู้ถือหุ้น หนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวม ส่งผลต่อการตัดสินใจการลงทุนด้านมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด (MKT) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เป็นเพราะถ้ากิจการมีหนี้สินรวมมากกว่าส่วนของผู้ถือหุ้นน้อยบริษัทก็ยิ่งมีความเสี่ยงมากแต่อยู่ในความเสี่ยงที่ทำให้นักลงทุนยอมรับได้ที่จะนำไปประกอบการพิจารณาการตัดสินใจการลงทุนของกิจการนั้นถือได้ว่ากิจการมีการบริหารจัดการโครงสร้างทางการเงินที่เหมาะสม และหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวม ส่งผลเชิงลบต่อมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด (MKT) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01 คือ ทั้งนี้เป็นเพราะถ้ากิจการมีหนี้สินน้อยกว่าสินทรัพย์มากบริษัทก็ยิ่งมีความเสี่ยงน้อยทำให้นักลงทุนนำไปประกอบการพิจารณาการตัดสินใจการลงทุนของกิจการนั้นถือได้ว่ากิจการมีการจัดการโครงสร้างทางการเงินที่เหมาะสมส่งผลเชิงลบกับมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาด (Market Capitalization) หรือที่นักลงทุนมักเรียกสั้นๆ ว่า Market Cap ที่สูงจะทำให้นักลงทุนตัดสินใจลงทุนในกิจการนั้น ๆ ซึ่งมูลค่าหลักทรัพย์ตามราคาตลาดเกิดจาก = ราคาปิดของหุ้น × ปริมาณหุ้นจดทะเบียนกับตลาดหลักทรัพย์ ฐานกรณ์ เจียรนนทพิสุทธิ์ (2563 : 120)

สมมติฐานปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลเชิงลบต่อการตัดสินใจการลงทุนโดยใช้กำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) พบว่า อัตราส่วนหนี้สินรวมต่อสินทรัพย์รวมส่งผลต่อการตัดสินใจการลงทุนด้านกำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เป็นเพราะถ้ากิจการมีหนี้สินรวมน้อยกว่าสินทรัพย์รวมบริษัทก็ยิ่งมีความเสี่ยงน้อยทำให้นักลงทุนนำไปประกอบการพิจารณาการตัดสินใจการลงทุนของกิจการนั้นถือได้ว่ากิจการมีการบริหารจัดการโครงสร้างทางการเงินที่เหมาะสมส่งผลเชิงลบกับกำไรสุทธิต่อหุ้นสูงก็ยิ่งทำให้นักลงทุนมีความสนใจใน

ต้องการตัดสินใจลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมเดียวกันเพิ่มขึ้น แต่การใช้กำไรสุทธิต่อหุ้น (EPS) เป็นการประเมินความสามารถในการหากำไรเพียงตัวเดียวอาจจะไม่ใช่วิธีการที่เหมาะสมควรพิจารณาอัตราส่วนทางการเงินอื่นๆ ประกอบด้วยเสมอ ทิพติญา มณีบุตร (2563 : 45)

สมมติฐานปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจการลงทุนโดยใช้อัตราส่วนเงินปันผลตอบแทน (DIY) พบว่าหนี้สินระยะยาวต่อสินทรัพย์รวมส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจการลงทุนด้านอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทน (DIY) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เป็นเพราะกิจการมีหนี้สินระยะยาวน้อยกว่าสินทรัพย์รวมทำให้บริษัทก็มีความเสี่ยงน้อยทำให้นักลงทุนนำไปประกอบการพิจารณาการตัดสินใจการลงทุนของกิจการนั้นถือว่ากิจการมีการบริหารจัดการโครงสร้างทางการเงินที่เหมาะสมส่งผลกระทบต่อตัดสินใจการลงทุนด้านอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทน ถ้าอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทนของกิจการได้รับค่อนข้างสูง นักลงทุนก็จะเลือกลงทุนกับกิจการที่มีอัตราส่วนเงินปันผลตอบแทนสูง แต่ก็ต้องสังเกตด้วยว่า กิจการนั้นๆจ่ายต่อเนื่องหรือไม่ และต้องคาดการณ์ด้วยว่ากิจการสามารถเติบโตได้ดีในอนาคตหรือไม่

สมมติฐานปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจการลงทุนโดยใช้มูลค่าตลาดต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น (P/BV) พบว่าหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจการลงทุน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้เป็นเพราะถ้ากิจการมีหนี้สินรวมมากกว่าส่วนของผู้ถือหุ้นน้อยบริษัทก็มีความเสี่ยงมากทำให้นักลงทุนนำไปประกอบการพิจารณาการตัดสินใจการลงทุนของกิจการนั้นถือว่ากิจการมีการบริหารจัดการโครงสร้างทางการเงินที่เหมาะสมส่งผลเชิงบวกกับมูลค่าตลาดต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้น (P/BV) กิจการมีการลงทุนในบริษัททำให้เกิดมูลค่าตลาดต่อมูลค่าทางบัญชีต่อหุ้นที่สูงขึ้นเรื่องส่งผลก่อให้เกิดกำไรสูงขึ้นเรื่อยในอีก 2-3 ปีข้างหน้า

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อการตัดสินใจการลงทุนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ผู้บริหารของกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยควรให้ความสำคัญต่อปัจจัยความเสี่ยงที่ส่งผลกระทบต่อตัดสินใจการลงทุนเพราะถ้าปัจจัยความเสี่ยงด้านหนี้สินลดลงจะช่วยให้บริษัทสามารถกู้ยืมเงินจากธนาคารหรือสถาบันการเงินได้ง่ายขึ้น
2. ผู้ลงทุนอาจพิจารณาการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้จากการบริหารจัดการความเสี่ยงหนี้สินที่ดี

เอกสารอ้างอิง

- ฐาปกรณ์ เจียรนนทพิสุทธ์. (2563). *ความสัมพันธ์ระหว่างกระแสเงินสดและความสามารถในการทำกำไรกับการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัทกลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. การค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต สาขาการบัญชี. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ทิพติญา มณีบุตร. (2563). *ผลกระทบของอัตราส่วนสภาพคล่อง อัตราส่วนสินทรัพย์และอัตราส่วนหนี้สินที่มีต่อผลตอบแทนจากการลงทุนของบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. การค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต สาขาการบัญชี. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- ศราวุธ สร้อยทอง. 2562. *ความสัมพันธ์ระหว่างผลการดำเนินงานกับการประเมินมูลค่าหุ้นของบริษัท กลุ่มอสังหาริมทรัพย์และก่อสร้างที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย*. การค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต สาขาการบัญชี. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรอง
บัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้

**The Professional Accounting Ethics Affecting the Quality of Audit the
Quality of Audit Reports of Certified Public Accountants
of the Southern Region**

ธัญญา คหาปนะ และ จิตาภรณ์ สินจรรณศักดิ์

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Thanya Khahapana and Titaporn Sincharoonsak

Sripatum University, Thailand

Corresponding Author E-mail : thanya_2533@hotmail.co.th

บทคัดย่อ *

บทความวิจัย เรื่อง จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้ มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้ ทำการศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในภาคใต้ จากประชากร จำนวน 14,228 คน โดยใช้วิธีการของ Taro Yamane กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 389 คน ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson Correlation) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple Regression Analysis) ผลการวิจัย พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตมีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้ อย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ แสดงให้เห็นว่า จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบไปด้วยด้านความเป็นอิสระ เที่ยงธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านจรรยาบรรณ ต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ ด้านจรรยาบรรณทั่วไป มีผลเชิงบวกต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

คำสำคัญ : จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี; คุณภาพ; รายงานการตรวจสอบบัญชี; ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

* วันที่รับบทความ: 15 มิถุนายน 2565; วันที่แก้ไขบทความ 7 กรกฎาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 8 กรกฎาคม 2565

Received: June 15, 2022; Revised: July 7, 2022; Accepted: July 8, 2022

Abstracts

Research Article on Professional Accounting Ethics Affecting Report Quality Auditing and Certification of Accounts of the Southern Region Certified Public Accountant. The objective is to write professional accounting ethics that affect the quality of audit reports and certified accounts of a certified public accountant in the Southern Region. A study from a sample of certified public accountants in the southern region of the population of 14,228 people using Taro Yamane's method to determine the sample size of 389 people. It is a quantitative research. The tools used in the study were questionnaires. The statistics used were frequency, percentage, and standard deviation (Pearson Correlation), analysis and multiple (Regression Analysis) found that the professional accountant's ethics affected the quality of the audit and accounting certification reports of the participants' in the Southern Region licensed accountant was Statistically Indicating that the professional ethics of certified auditors consist of independence, fairness, honesty and integrity, knowledge and ability to perform duties to the Code of Conduct for the Certified Public Accountant against the code of ethics for those who combine professions towards general ethics. It has a positive effect on the quality of the audit and certification report Certified Public Accountant

Keywords : Accounting Professional Ethics, Quality, Audit Report, Certified Public Accountant

บทนำ

ในยุคปัจจุบันเทคโนโลยียังคงมีความก้าวหน้ามากขึ้น การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ธุรกิจมีการปรับแนวทางการดำเนินงานให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้ธุรกิจยังคงอยู่รอดและสามารถแข่งขันภายใต้ระบบเศรษฐกิจแบบเสรีภาพที่มีผู้แข่งขันหลายรายในกระบวนการนั้นคือ ธุรกิจต้องมีข้อมูลทางการเงินที่มีความน่าเชื่อถือเพื่อเสริมสร้างศักยภาพให้ธุรกิจนั่นเอง ทั้งนี้ยังเป็นการสร้างความเชื่อมั่นให้กับหุ้นส่วน ผู้มีส่วนได้เสีย เจ้าหนี้ภาครัฐ ตลอดจนนักลงทุนรอบด้านจากการใช้ข้อมูลทางการเงิน ซึ่งเป็นกระบวนการที่สำคัญอย่างหนึ่งสำหรับทางออกเพื่อความอยู่รอดของธุรกิจ อีกทั้งข้อมูลทางการเงินมีการจัดทำตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปตามขั้นตอน จึงสามารถสะท้อนถึงประสิทธิภาพและผลการดำเนินงานได้อย่างถูกต้องยังได้รับประโยชน์ให้ผู้มีส่วนได้เสียในแต่ละธุรกิจสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประกอบการตัดสินใจเชิงเศรษฐกิจที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

บัญชีเป็นวิชาชีพที่มีความเกี่ยวข้องกับข้อมูลทางการเงินของกิจการ นักบัญชีมีการบันทึกจัดเก็บรวบรวม และตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารทางบัญชี บันทึกรายรับรายจ่าย ตลอดจน การจัดทำรายงานทางการเงินในรูปแบบของรายงานทางการเงิน รวมไปถึงงานตรวจสอบและแสดงความเห็นต่อรายงานทางการเงิน ผู้ใช้ข้อมูลทางบัญชีมีหลากหลายกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นผู้ใช้ข้อมูลภายในองค์กรและภายนอกองค์กรเพื่อนำข้อมูลทางบัญชีไปใช้ในการตัดสินใจ ผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีต้องปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ทำบัญชีหรือผู้สอบบัญชี บนพื้นฐานของจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี สำหรับผู้ประกอบวิชาชีพบัญชีที่เกี่ยวข้องได้กำหนดให้ผู้สอบ

บัญชีและสำนักงานสอบบัญชีต้องจัดทำในเรื่องนโยบายและวิธีปฏิบัติออกมาเพื่อให้มีความเชื่อมั่น สมเหตุสมผล ว่าผู้สอบบัญชีและบุคลากรสามารถปฏิบัติตามข้อกำหนดในด้านจรรยาบรรณที่เกี่ยวข้องตาม ข้อบังคับสภาวิชาชีพบัญชีในพระบรมราชูปถัมภ์ ฉบับที่ 19 เรื่อง จรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพบัญชี พ.ศ. 2553 เกี่ยวกับเรื่อง 1) ความเป็นอิสระ 2) ความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และ 3) การรักษาความลับ โดย ผู้สอบบัญชีและบุคลากรต้องมีความรู้ความสามารถรวมถึงเข้าใจเกี่ยวกับนโยบายและข้อกำหนดเกี่ยวกับ จรรยาบรรณทราบขั้นตอนและวิธีการดำเนินการหากเกิดกรณีที่มีประเด็นในเรื่องความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และการจัดการเกี่ยวกับอุปสรรคต่อความเป็นอิสระที่อาจจะเกิดขึ้นได้ โดยให้มีผลบังคับใช้ในปี 2557 เพื่อให้ ผู้สอบบัญชีและสำนักงานสอบบัญชี ควบคุมเรื่องมาตรฐานคุณภาพในระดับสำนักงานและให้ความเชื่อมั่นอย่าง สมเหตุสมผลว่าบุคลากรของสำนักงานปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพและข้อกำหนดทางกฎหมายที่เกี่ยวข้อง หรือไม่ และวิชาชีพสอบบัญชียังเป็นที่ยอมรับและลดความเสี่ยงในการเกิดข้อผิดพลาด

จากการตรวจสอบ ซึ่งส่งผลเสียหายต่อตลาดทุนและระบบเศรษฐกิจโดยรวม (มนัสนันท์กิตติเจริญ ภาคิน และ สุรีย์ โปษกรณัฐ, 2564 : 76) ในแต่ละองค์กรไม่ว่าจะเป็นภาครัฐหรือเอกชน การเพิ่มประสิทธิภาพ การทำงานของบุคลากรในองค์กรเป็นเรื่องสำคัญอย่างมากสำหรับผู้บริหาร ที่จะต้องให้ความสนใจ และคำนึงถึง ความเหมาะสมของการมอบหมายหน้าที่ในตำแหน่งงานต่าง ๆ ซึ่งจะต้องมีการพัฒนาตนเองให้มีความสามารถ ด้านการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพและที่สำคัญ นักบัญชีจะต้องมีความรอบรู้ความสามารถทำความเข้าใจ ในลักษณะของการดำเนินงานของธุรกิจ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตยังต้องมีจรรยาบรรณในวิชาชีพ ทั้งความ ซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติงานความมุ่งมั่นต่องาน มีความตรงต่อเวลา ตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ ได้รับมอบหมาย ยึดหลักความถูกต้องเที่ยงธรรมและมีคุณธรรมไม่ปิดบังหรือบิดเบือนข้อเท็จจริง อันเป็น สาระสำคัญที่เกิดขึ้นโดยตรงไปตรงมา ส่งผลต่อคุณภาพการปฏิบัติงานทางการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับ อนุญาตที่มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับและสร้างความพึงพอใจต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมากที่สุด มาตรฐานการ ปฏิบัติงานวิชาชีพตรวจสอบภายในได้กำหนดคุณภาพการสื่อสารว่า การสื่อสารส่งผลต่อการปฏิบัติภารกิจต้อง มีความถูกต้อง เที่ยงธรรม ชัดเจนและรัดกุม

จากเหตุผลที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีประกอบด้วย ด้านความเป็นอิสระ เที่ยงธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้าน จรรยาบรรณ ต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพและด้านจรรยาบรรณทั่วไป ซึ่งส่งผล ต่อคุณภาพ ของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต คือ ด้านความถูกต้อง ด้าน ความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์และด้านความทันต่อเวลา เพื่อ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีความรู้ความสามารถและความเป็นมืออาชีพในการสอบบัญชี สามารถปฏิบัติงานสอบ บัญชีได้อย่างมีประสิทธิภาพและได้รับความไว้วางใจจากบุคคลภายนอกและบุคคลที่เกี่ยวข้องมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่มีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้ และศึกษาคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้ การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research Method) มีวิธีการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและวิเคราะห์ปัจจัยจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชี ของผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาต ประกอบด้วย ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านจรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ ด้านจรรยาบรรณทั่วไปและคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ได้แก่ ด้านความถูกต้อง ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ ด้านความทันต่อเวลา โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ในการหาค่าความถี่ร้อยละ และสถิติอนุมานในการหาค่าความสัมพันธ์ของข้อมูล

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่ปฏิบัติงานในภาคใต้ กลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตที่เปิดเผยข้อมูลเพื่อการติดต่อ กับสภาวิชาชีพบัญชี (สภาวิชาชีพบัญชี ในพระบรมราชูปถัมภ์, Certified Public Accountant Contact List ณ วันที่ 19 มกราคม 2565) มีจำนวน 14,228 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของ Yamane (1967) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 389 คน

2. เครื่องมือวิจัย

ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีที่มีผลต่อคุณภาพของรายงาน การตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต นอกจากนี้ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวทางการสร้างเครื่องมือในการศึกษา จากนั้นรวบรวมข้อมูลที่ได้ สร้างเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถาม 4 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ

ส่วนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ไปใช้ใน งานตรวจสอบบัญชี จำนวน 22 ข้อ

ส่วนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

ส่วนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และดำเนินการจัดทำแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้แจกแบบสอบถามไปจำนวน 389 ชุด โดยมีแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมา และมีความสมบูรณ์ จำนวน 389 ชุด คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การจัดกระทำข้อมูล เมื่อได้แบบสอบถามที่ทำการตอบเรียบร้อยแล้วจากกลุ่มตัวอย่าง ผู้ศึกษา จะนำแบบสอบถามที่รวบรวมได้มาดำเนินการ ดังนี้

1.1 การตรวจสอบข้อมูล (Editing) ผู้ศึกษาทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ว่าถูกต้องครบถ้วนหรือไม่

1.2 การลงรหัส (Coding) นำแบบสอบถามที่มีความถูกต้องสมบูรณ์มาลงรหัสตามที่กำหนดไว้

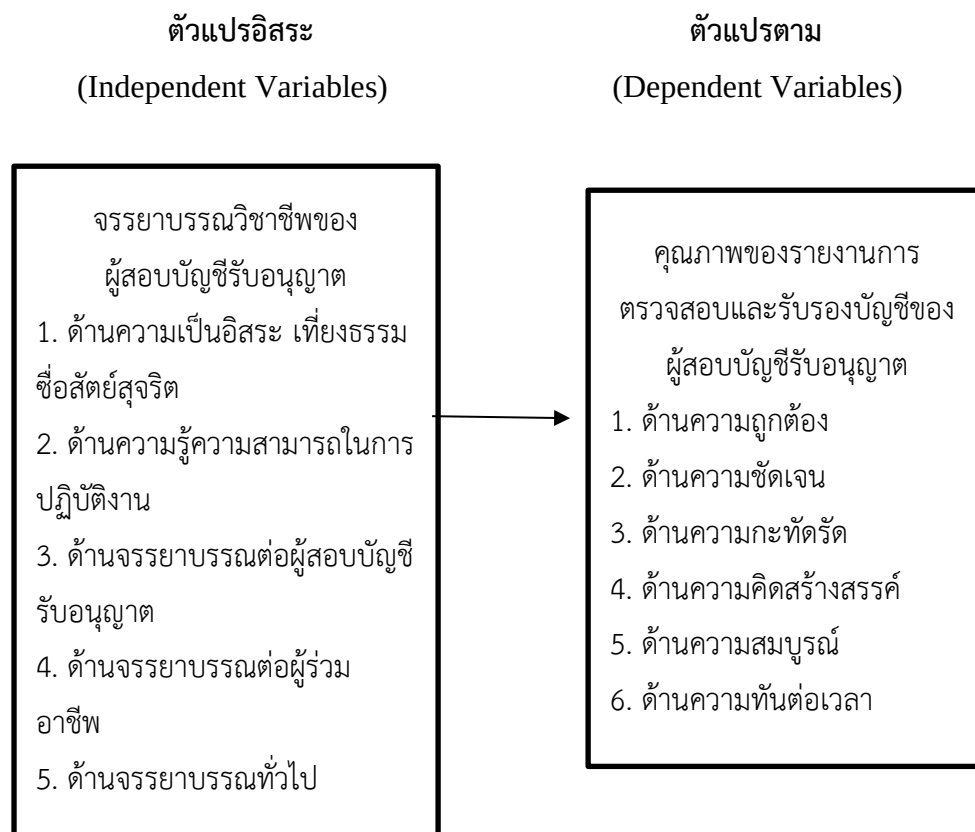
1.3 การประมวลผลข้อมูล นำข้อมูลในแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วมาบันทึกโดยใช้คอมพิวเตอร์

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้ศึกษาดำเนินการดังนี้

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ใช้การหาค่าร้อยละและค่าเฉลี่ย

2.2 การแปลค่าคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต มี 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์สถิติเชิงพรรณนา

ตารางที่ 1 จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ภาพรวมทั้ง 5 ด้าน

จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	$\bar{X}$	<i>S.D.</i>	ระดับความคิดเห็น
ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรม ชื่อสัตย์สุจริต	4.84	0.355	มากที่สุด
ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	4.69	0.459	มากที่สุด
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	4.82	0.353	มากที่สุด
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ	4.83	0.360	มากที่สุด
ด้านจรรยาบรรณทั่วไป	4.83	0.357	มากที่สุด
ภาพรวม	4.80	0.377	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทั้ง 5 ด้าน ภาพรวมมีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, $S.D. = 0.377$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ($\bar{X} = 4.84$, $S.D. = 0.355$) รองลงมา คือ ด้านจรรยาบรรณทั่วไป ($\bar{X} = 4.83$, $S.D. = 0.357$) และน้อยที่สุด คือ ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.69$, $S.D. = 0.459$)

ตารางที่ 2 คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ภาพรวมทั้ง 6 ด้าน

คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	$\bar{X}$	$S.D.$	ระดับความคิดเห็น
ด้านความถูกต้อง	4.86	0.334	มากที่สุด
ด้านความชัดเจน	4.67	0.462	มากที่สุด
ด้านความกะทัดรัด	4.71	0.447	มากที่สุด
ด้านความคิดสร้างสรรค์	4.57	0.459	มากที่สุด
ด้านความสมบูรณ์	4.73	0.400	มากที่สุด
ด้านความทันต่อเวลา	4.58	0.466	มากที่สุด
ภาพรวม	4.69	0.428	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ทั้ง 6 ด้าน ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, $S.D. = 0.428$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความถูกต้อง ($\bar{X} = 4.86$, $S.D. = 0.334$) รองลงมา คือ ด้านความสมบูรณ์ ($\bar{X} = 4.73$, $S.D. = 0.400$) และน้อยที่สุด คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 4.57$, $S.D. = 0.459$)

2. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ (Pearson's Correlation Coefficient)

		A	B	C	D	E	F
A	Pearson Correlation	1	.341**	.298**	.179**	.221**	.061
B	Pearson Correlation		1	.426**	.477**	.359**	-.118*
C	Pearson Correlation			1	.661**	.183**	.003
D	Pearson Correlation				1	.275**	-.170**
E	Pearson Correlation					1	.060

F	Pearson Correlation						1

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งหมด ประกอบด้วย ความเป็นอิสระ เทียบธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน จรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชี รับอนุญาต จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ จรรยาบรรณทั่วไป มีความสัมพันธ์กับคุณภาพของรายงานการ ตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

3. การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ (Multiple regression analysis)

ตารางที่ 4 จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีมีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบ บัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้ด้านความถูกต้อง

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
(Constant)		12.016	0.000***
ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรม ซื่อสัตย์สุจริต	0.044	0.833	0.405
ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	0.373	6.257	0.000***
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	0.021	0.340	0.734
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ	0.311	6.566	0.000***
ด้านจรรยาบรรณทั่วไป	0.245	5.430	0.000***
R = 0.529 R ² = 0.280 Adjusted R ² = 0.271 SEE = 0.143 F= 0.000 Durbin = 2.041			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 4 พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความรู้ ความสามารถ ในการปฏิบัติงาน ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ ด้านจรรยาบรรณทั่วไป ($p < 0.001$) มี ผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความถูกต้อง

ตารางที่ 5 จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีมีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้ด้านความชัดเจน

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
(Constant)		6.948	0.000***
ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรม ชื่อสัตย์สุจริต	0.282	5.200	0.000***
ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	0.393	6.367	0.000***
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	0.192	2.966	0.003**
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ	0.393	7.998	0.000***
ด้านจรรยาบรรณทั่วไป	0.037	0.783	0.434
R= 0.475 R ² = 0.226 Adjusted R ² = 0.216 SEE = 0.208 F= 0.000 Durbin = 2.463			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 5 พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรม ชื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ ($p < 0.001$) ด้านจรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ($p < 0.01$) มีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความชัดเจน

ตารางที่ 6 จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีมีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้ด้านความกะทัดรัด

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
(Constant)		2.009	0.045*
ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรม ชื่อสัตย์สุจริต	0.432	8.859	0.000***
ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	0.374	6.733	0.000***
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	0.102	1.754	0.080
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ	0.298	6.756	0.000***
ด้านจรรยาบรรณทั่วไป	0.198	4.711	0.000***

$R = 0.612$ $R^2 = 0.374$ Adjusted $R^2 = 0.366$ SEE = 0.238 F= 0.000 Durbin = 2.447

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 6 พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรม ชื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ ด้านจรรยาบรรณทั่วไป ($p < 0.001$) มีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความกะทัดรัด

ตารางที่ 7 จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีมีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้ด้านความคิดสร้างสรรค์

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
(Constant)		3.754	0.000***
ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรม ชื่อสัตย์สุจริต	0.212	3.666	0.000***
ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	0.121	1.829	0.068
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	0.032	0.466	0.642
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ	0.118	2.250	0.025*
ด้านจรรยาบรรณทั่วไป	0.092	1.839	0.067
R = 0.341 $R^2 = 0.117$ Adjusted $R^2 = 0.105$ SEE = 0.269 F= 0.000 Durbin = 2.490			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 7 พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรม ชื่อสัตย์สุจริต ($p < 0.001$) ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ ($p < 0.05$) มีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความคิดสร้างสรรค์

ตารางที่ 8 จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีมีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้ด้านความสมบูรณ์

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
(Constant)		3.736	0.000***
ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรม ซื่อสัตย์สุจริต	0.253	5.286	0.000***
ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	0.460	8.454	0.000***
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	0.010	0.182	0.855
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ	0.006	0.146	0.884
ด้านจรรยาบรรณทั่วไป	0.106	2.566	0.011*
R = 0.632 R ² = 0.399 Adjusted R ² = 0.391 SEE = 0.198 F= 0.000 Durbin = 2.124			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01, *** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 8 พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ($p < 0.001$) ด้านจรรยาบรรณทั่วไป ($p < 0.05$) มีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านความสมบูรณ์

ตารางที่ 9 จรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีมีผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตเขตภาคใต้ด้านความทันต่อเวลา

	Standardized Coefficients Beta	t-value	Sig.
(Constant)		7.731	0.000***
ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรม ซื่อสัตย์สุจริต	0.261	4.368	0.000***
ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน	0.069	1.007	0.315
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต	0.147	2.068	0.039*
ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ	0.024	0.447	0.655
ด้านจรรยาบรรณทั่วไป	0.028	0.536	0.592
R = 0.244 R ² = 0.060 Adjusted R ² = 0.047 SEE = 0.231 F= 0.000 Durbin = 2.403			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05, ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.01,

*** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.001

จากตารางที่ 9 พบว่า จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรม ชื่อสัตย์สุจริต ($p < 0.001$) ด้านจรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ($p < 0.05$) มีผลต่อคุณภาพของ รายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตด้านทันต่อเวลา

อภิปรายผลการวิจัย

1. จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตภาคใต้ ประกอบด้วย ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรม ชื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านจรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ ด้านจรรยาบรรณทั่วไป ผลการวิจัย จรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตทั้ง 5 ด้าน ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ย เรียงลำดับจากมากไปน้อย ด้านความเป็นอิสระ เทียบธรรม ชื่อสัตย์สุจริต รองลงมาคือ ด้านจรรยาบรรณทั่วไป และน้อยที่สุด คือ ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ผ่านมาคือ ได้ศึกษา ผลกระทบของจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชี และความเป็นมืออาชีพ ที่มีต่อคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในจังหวัดนนทบุรี ผู้สอบบัญชีรับอนุญาตควรให้ความสำคัญในการปฏิบัติงานสอบบัญชีทั้ง ความรู้ความสามารถ ในด้านจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีผลต่อการสร้างคุณภาพการสอบบัญชี เพื่อนำไปสร้างข้อ ได้เปรียบทางวิชาชีพสอบบัญชี ด้วยความชำนาญตามมาตรฐานวิชาชีพบัญชีและมาตรฐานวิชาการที่เกี่ยวข้อง สามารถนำไปประยุกต์ใช้ เพื่อให้งานสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด (หนึ่งฤทัย เขียวหวาน : 2557 : 88)

2. คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตภาคใต้ ประกอบด้วย ด้านความถูกต้อง ด้านความชัดเจน ด้านความกะทัดรัด ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความ สมบูรณ์ และด้านความทันต่อเวลา ผลการวิจัย คุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบ บัญชีรับอนุญาตทั้ง 6 ด้าน ภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด คือ ด้านความถูกต้อง รองลงมาคือ ด้าน ความสมบูรณ์และน้อยที่สุด คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์

3. ผลการวิจัยจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ประกอบด้วย ด้านความเป็นอิสระ เทียบ ธรรม ชื่อสัตย์สุจริต ด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน ด้านจรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพและด้านจรรยาบรรณทั่วไป ส่งผลต่อคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและ รับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตภาคใต้ทั้ง 5 คือ ด้านความถูกต้อง ด้านความชัดเจน ด้านความ กะทัดรัด ด้านความคิดสร้างสรรค์ ด้านความสมบูรณ์ และด้านความทันต่อเวลาซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยที่ได้ ศึกษาเรื่อง จรรยาบรรณวิชาชีพมีผลกระทบต่อคุณภาพการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีภาชี อากรในประเทศไทย ผลกระทบพบว่าความรู้ความสามารถในเรื่องมาตรฐานการรายงานทางการเงินมี ผลกระทบเชิงบวกต่อคุณภาพการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านการสื่อสารที่ ถูกต้อง มีความชัดเจนเที่ยงธรรมปราศจากอคติในการตรวจสอบบัญชีมีความรู้ความชำนาญเฉพาะด้านการ

ตรวจสอบและรับรองบัญชี รวมทั้งด้านการสื่อสารให้เข้าใจตรงกันไม่เข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งมีความละเอียดรอบคอบ ปฏิบัติงานอย่างถูกต้องและมีความรู้ด้านกฎหมายภาษีอากรรวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (นันทวรรณ วงศ์ไชย, 2561 : 7)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้

1. ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ควรให้ความสำคัญกับจรรยาบรรณวิชาชีพของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตประกอบด้วย ด้านจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ ด้านจรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต และด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน
2. ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ควรให้ความสำคัญกับคุณภาพของรายงานการตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ประกอบด้วย ด้านความชัดเจน ความทันต่อเวลา และด้านความคิดสร้างสรรค์
3. ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ควรให้ความสำคัญด้านความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงาน เพราะเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นมืออาชีพของผู้สอบบัญชี สามารถปฏิบัติงานในความรับผิดชอบของตน และด้านความเป็นอิสระ เที่ยงธรรม ซื่อสัตย์สุจริต ด้านจรรยาบรรณต่อผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ด้านจรรยาบรรณทั่วไป และจรรยาบรรณต่อผู้ร่วมอาชีพ เพราะผู้สอบบัญชีรับอนุญาตควรนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการสอบบัญชี และสร้างข้อได้เปรียบในวิชาชีพสอบบัญชีรับอนุญาตให้มีคุณภาพสูงมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีต่อคุณภาพการตรวจสอบ ตามทัศนคติของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อเป็นการเปรียบเทียบกันและได้ข้อมูลในการศึกษาเพิ่มขึ้น
2. ควรมีการศึกษาวิจัยถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของจรรยาบรรณวิชาชีพบัญชีต่อคุณภาพการสอบบัญชีที่ส่งผลต่อผู้สอบบัญชีในภูมิภาคอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- มนัสนันท์กิตติ์เจริญ ภาคิน, และ สุรีย์ โปษกรณัฏ. (2564). ความสามารถทางวิชาชีพที่มีต่อคุณภาพของ
รายงานการ ตรวจสอบและรับรองบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร. การ
ค้นคว้าอิสระบัญชีมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- หนึ่งฤทัย เขียวหวาน. (2557). ผลกระทบของจรรยาบรรณของผู้สอบบัญชี และความเป็นมืออาชีพ ที่มีต่อ
คุณภาพการสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในจังหวัดนนทบุรี. การศึกษาค้นคว้าอิสระบัญชี
มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- นันทวรรณ วงศ์ไชย. (2559). ผลกระทบของความเป็นมืออาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพที่มีต่อ คุณภาพ
งานสอบบัญชีของผู้สอบบัญชีรับอนุญาตในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์บัญชีมหาบัณฑิต
สาขาการบัญชี. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

แนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

กรณีศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

Academic administration guidelines to develop students to have learning skills In the 21st Century Case Study : School of Administrative Organization Uttaradit Province Uttaradit Province

พฤษภา ทังคำ,

พิมผกา ธรรมสิทธิ์ และวจี ปัญญาใส

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

Pruedsapa Thangkham,

Phimphaka Thammasit and Vajee Panyasai

Uttaradit Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: namo.mayyai@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ และเพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยระยะที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 47 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง กลุ่มเป้าหมายระยะที่ 2 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย และโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนโรงเรียนละ 6 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามและแบบบันทึกการสนทนากลุ่ม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ มีแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา คือ โรงเรียนประชุมครูชี้แจงครูก่อนเปิดภาคเรียนเกี่ยวกับสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อเป็นการวางแผน ใช้ครูแกนนำด้าน Microsoft award มาให้ความรู้แก่คณะครูเพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอน

แบบออนไลน์ได้ทุกคน โรงเรียนจัดการเรียนแบบผสมผสาน และติดต่อประสานงานผู้เชี่ยวชาญคอยให้คำปรึกษาช่วยเหลือคณะครูในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาไปจัดการเรียนการสอนได้

คำสำคัญ: การบริหารงานวิชาการ; ทักษะการเรียนรู้; ศตวรรษที่ 21

Abstracts

The purpose of this research was to study the current condition and the need for academic administration. and to study the guidelines for academic administration to develop students to have 21st century learning skills: a case study of Uttaradit Provincial Administrative Organization schools The population groups used in the Phase 1 research were school administrators and teachers. Schools, Uttaradit Provincial Administrative Organization, a total of 47 students were obtained by selective selection. The target group in phase 2 is school administrators and teachers of Chiang Rai Provincial Administrative Organization schools. and Tonkaew Phadungpittayalai School Under the Chiang Mai Provincial Administrative Organization The number of administrators and teachers in each school is 6 peoples, totaling 12 people who are qualified. The tools used for data collection were questionnaires and group discussion forms. The statistics used in the data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation. and content analysis

The results of the research revealed that the need for academic administration To develop students to have 21st century learning skills. The top 3 case studies of Uttaradit Provincial Administrative Organization schools are the development of innovative media and educational technology. development of learning resources and the development of learning processes There is a guideline for academic administration regarding media development, innovation and educational technology, namely the school has a teacher meeting to explain teachers before the semester starts about media, innovation, and educational technology to plan. Use the Microsoft award leading teachers to educate teachers so that all teachers can manage online teaching. Blended learning school and the school liaises with experts to provide advice and assistance to teachers in the use of media, innovation and educational technology to manage teaching and learning.

Keywords: Academic Administration, Learning Skills, 21st Century

บทนำ

โลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมยุคความรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการใช้เทคโนโลยีเพื่อเชื่อมโยงข้อมูลต่างๆ ทุกภูมิภาคของโลกเข้าด้วยกัน พลังการขับเคลื่อนของเทคโนโลยียุคดิจิทัลส่งผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาตามไปด้วยอย่างไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ สถานศึกษาจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีทักษะสำหรับการออกไปดำรงชีวิตในโลกแห่งศตวรรษที่ 21 การเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ส่งผลกระทบที่สำคัญทั้งภายในและภายนอก ในด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทต่อการดำรงชีวิตโดยที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ การ

ปรับเปลี่ยนที่รวดเร็วจำเป็นต้องสร้างภูมิคุ้มกันเพื่อเตรียมความพร้อมของคนในชาติให้สามารถปรับตัวรองรับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงที่เหมาะสม กล่าวคือ ต้องยกระดับคุณภาพการศึกษาของประเทศให้เกิดความทัดเทียมกับอารยประเทศ และสามารถแข่งขันได้ในระดับนานาชาติ โดยพัฒนาคนไทยให้มีความรู้ความสามารถในการดำรงชีวิต ดังนั้น การพัฒนาการศึกษาไทยภายใต้แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579 จึงมุ่งเน้นแก้ปัญหาและเร่งยกระดับคุณภาพการศึกษาของไทยผ่าน 6 ยุทธศาสตร์ เพื่อให้คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพดำรงชีวิตอย่างมีความสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเน้นในเรื่องของการเรียนรู้ตลอดชีวิต การเรียนรู้เพื่อชีวิต การเรียนรู้เพื่อปฏิบัติได้อย่างจริงจัง ผู้เรียนมีคุณลักษณะใฝ่ดี คิดวิเคราะห์ มีการแก้ปัญหา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ตลอดจนมีจิตสาธารณะ รวมทั้งมีระเบียบวินัย มีจริยธรรม คุณธรรม และ ใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง (สุภสิทธิ์ ภูภักดี, 2558 : 7 อ้างอิงใน อมรดา พุทธินันท์, 2561 : 1)

จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมไทยดังกล่าวทำให้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 มีความมุ่งหมายในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ มีคุณธรรมจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมหน้าที่เสรีภาพ ความเคารพกฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้ใฝ่เรียนด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง(กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 6-7)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ 5 ประการ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และมีทักษะกระบวนการทางเทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ถูกต้องเหมาะสม และมีคุณธรรม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553 : 6-7) จากการที่กระทรวงศึกษาธิการได้ปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ให้สอดคล้องกับสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงสู่ศตวรรษที่ 21 ทำให้การบริหารงานวิชาการเป็นหัวใจหลักของสถานศึกษาที่จะส่งผลให้ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ส่วนงานด้านอื่นๆ เป็นองค์ประกอบที่จะทำใหสถานศึกษาดำเนินไปด้วยความราบรื่น การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ จึงขึ้นอยู่กับงานวิชาการทั้งสิ้น งานวิชาการเป็นกิจกรรมการจัดการเกี่ยวกับงานด้านหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้งานด้านการเรียนการสอน งาน

สื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศการศึกษา งานการวางแผนการศึกษา และงานประชุมอบรมทางวิชาการเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษาที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด จะเห็นได้ว่า การบริหารงานวิชาการนับเป็นงานที่สำคัญของสถานศึกษา เป็นหน้าที่หลักของสถานศึกษาที่จะสร้างนักเรียนให้มีคุณภาพ มีความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรมและคุณสมบัติตามที่ต้องการเพื่อนำไปใช้ในการดำรงชีวิตในสังคมได้เป็นอย่างดี (มูนา จารง, 2560 : 2)

โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ มีการบริหารงานตามวิสัยทัศน์ของโรงเรียนที่กล่าวไว้ว่า “มุ่งมั่นจัดการศึกษา พัฒนาทักษะชีวิต ตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง” และได้วางพันธกิจของโรงเรียนที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง สุขภาพดี มีทักษะในศตวรรษที่ 21 พัฒนาคุณภาพของปัจจัยการจัดการเรียนการสอน ทั้งคุณภาพครู กระบวนการจัดสอนนวัตกรรมและเทคโนโลยี พัฒนาอาคารสถานที่ แหล่งเรียนรู้ และสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วมตามหลักธรรมาภิบาล โดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน และจัดการศึกษาโดยน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

จากพันธกิจของโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ ที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนเก่ง สุขภาพดี มีทักษะในศตวรรษที่ 21 และยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นหน้าที่หลักของฝ่ายบริหารวิชาการที่จะต้องมีการบริหารจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ต้องมีคุณลักษณะ 3Rsx8Cs ซึ่ง 3Rs คือ 1) การอ่านออก 2) การเขียนได้ และ 3) การคิดเลขเป็น 8Cs คือ 1) การคิดอย่างมีวิจารณญาณและมีทักษะในการแก้ปัญหา 2) ทักษะด้านการคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม 3) ทักษะการร่วมมือ และทำงานเป็นทีม ภาวะผู้นำ 4) ทักษะด้านความเข้าใจ ความต่างของนวัตกรรมต่าง กระบวนทัศน์ 5) มีทักษะด้านการสื่อสารสารสนเทศและรู้เท่าทันสื่อ 6) ทักษะด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร 7) มีทักษะอาชีพและการเรียนรู้ และ 8) รวมถึงมีเมตตา กรุณา คุณธรรม จริยธรรม และวินัย สามารถสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ โดยมีหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นภูมิคุ้มกันให้ประเทศก้าวไปข้างหน้าอย่างมั่นคง จะเห็นได้ว่าการพัฒนาเยาวชนไทยในศตวรรษที่ 21 จะต้องสร้างเยาวชนให้มีคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีศักยภาพทั้งในด้านพฤติกรรม ทักษะ เจตคติ และความรู้ โดยต้องให้ความสำคัญกับการวางแผนทางการพัฒนาอย่างเหมาะสมกับลักษณะของเยาวชนที่เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้จะเป็นกำลังสำคัญขับเคลื่อนสังคมไทยสู่การเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ที่มีศักยภาพในอนาคต (อมลรดา พุทธินันท์, 2561 : 1-2) ดังนั้นจะเห็นได้ชัดว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของไทยต้องพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสังเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และยั่งยืน เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความพร้อมในศตวรรษที่ 21 จากการจัดชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) ของครูโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า นักเรียนบางส่วนอ่านไม่ออก เขียนไม่คล่อง คิดเลขไม่ค่อยได้ ขาดทักษะการคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์ และทักษะการแก้ปัญหา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาหาแนวทางการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้

มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์
ขึ้นเพื่อใช้ในการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษ ที่ 21

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ ผู้วิจัยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสาน โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ซึ่งขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 เป็นการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครูโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ จำนวน 47 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน และคณะครู 46 คน การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มประชากรเป็นกลุ่มเป้าหมายในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ ประกอบด้วย 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 สอบถามสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์

ตอนที่ 3 ข้อคิดเห็นและเสนอแนะเพิ่มเติม

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามในการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยการศึกษ เอกสาร หลักการ และแนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ใน ศตวรรษที่ 21 บริบทของโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เป็น แนวทางในการสร้างข้อคำถาม สังเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็น แนวทางในการสร้างเครื่องมือให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดยพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรกับข้อคำถามที่จะใช้วัดตัวแปร กำหนดโครงสร้างของแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความ ต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ สร้างแบบสอบถามฉบับร่างแล้วนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของประเด็นคำถาม นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนา นักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน และครู จำนวน 2 คน ตรวจสอบเครื่องมือในด้านความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ เพื่อการปรับปรุงข้อรายการย่อยในแต่ละประเด็น และตรวจสอบดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับ วัตถุประสงค์ของการวิจัย (IOC : Index Item Objective Congruence) ความครอบคลุมของข้อคำถาม และความชัดเจนของภาษา หาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย โดย กำหนดความสอดคล้องที่ยอมรับได้ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ ปรึกษาเพื่อตรวจสอบอีกครั้ง นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อประเมินค่าเครื่องมือและวิธีการที่ จะนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเหมาะสมหรือไม่ข้อบกพร่องอะไรบ้าง โดยนำไปทดลองใช้ที่โรงเรียน เทศบาลท่าอิฐ ที่มีบริบทคล้ายคลึงกันและไม่ใช้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.968 นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อขอคำแนะนำแล้ว ปรับปรุงแก้ไข จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มประชากรต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อให้ได้รับข้อมูลหลักฐานถูกต้องครบถ้วน จากผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครู โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
2. นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลส่งให้แก่ผู้อำนวยการโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัด อุดรดิตถ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารงาน วิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วน

จังหวัดอุดรดิตถ์ จากผู้บริหารสถานศึกษา และคณะครูโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ เพื่อนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) (บุญชม ศรีสะอาด, 2554 : 120-121)

3. นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ มาวิเคราะห์หาดัชนีอันดับความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index : PNI) ระยะที่ 2 เป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลเชิงคุณภาพและศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ได้แก่

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจากโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย และโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนโรงเรียนละ 6 คน รวมทั้งสิ้น 12 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน 2 คน ครูฝ่ายบริหารวิชาการ 6 คน และครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ 4 คน โดยมีคุณสมบัติดังนี้ เป็นครูชำนาญการพิเศษ ปฏิบัติราชการมาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี หรือเป็นครูชำนาญการ ปฏิบัติราชการมาแล้วไม่น้อยกว่า 4 ปี โดยให้ผู้บริหารแต่ละโรงเรียนคัดเลือกครูหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ได้ได้ตามคุณสมบัติข้างต้นโรงเรียนละ 2 คน ผู้วิจัยศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย จังหวัดเชียงราย และโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งเป็นโรงเรียนต้นแบบในการนำข้อมูลมาหาแนวทางการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสนทนากลุ่ม (Focus group) เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยแบ่งเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่ม

ตอนที่ 2 เป็นประเด็นสนทนากลุ่มเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากการสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ มาวิเคราะห์หาดัชนีอันดับความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index : PNI) 3 อันดับแรกของแต่ละด้าน มาใช้เพื่อสร้างแนวคำถามหรือกรอบคำถามในการสนทนากลุ่ม และสังเคราะห์เนื้อหาประเด็นสำคัญ เพื่อจัดทำแบบสนทนากลุ่ม (Focus group) เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองเป็นลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงราย และโรงเรียนต้นแก้วผดุงพิทยาลัย สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสนทนากลุ่ม และการวิเคราะห์เอกสารก่อนล่วงหน้า

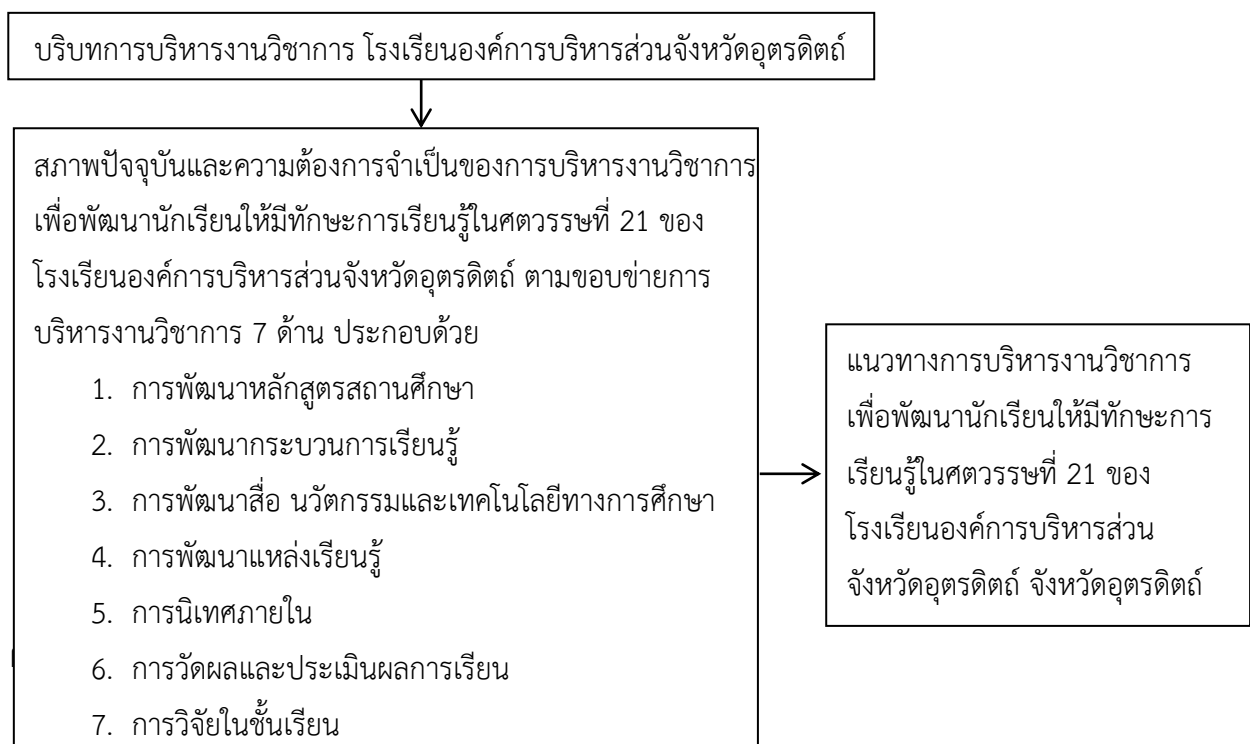
2. จัดการสนทนากลุ่มแบบออนไลน์ (Online Focus Group) (เก็จกนก เอื้อวงศ์, 2563 : 23) ผ่านแอปพลิเคชัน Zoom เพื่อระดมความคิดเห็นร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้หลักวิเคราะห์ข้อมูลแบบสามเส้า (Triangulate) คือ ต้องเป็นข้อมูลที่สอดคล้องกับการสนทนากลุ่ม และตรวจสอบจากผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผลการวิเคราะห์มีความน่าเชื่อถือ หากการวิเคราะห์แบบสามเส้าเกิดปัญหาว่าข้อมูลที่ได้ไม่ตรงกัน ควรมีการอภิปรายในกลุ่มของผู้ประเมินและผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ว่าข้อมูลหลักฐานใดน่าเชื่อถือที่สุด ทั้งนี้การตัดสินใจควรตั้งอยู่บนข้อมูลหลักฐานและเหตุผลที่นำมาอ้างอิงเป็นสำคัญ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการสังเคราะห์ขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ จากแนวคิดของนักวิชาการ และนักการศึกษาแล้วสรุปเป็นขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ จำนวน 11 ด้าน ซึ่งเมื่อนำมาหาความถี่ของข้อมูล โดยเลือกจากความถี่ของข้อมูลตั้งแต่ 7 ขึ้นไป พบว่าขอบข่ายการบริหารงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนประกอบด้วย 7 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ การนิเทศภายใน การวัดและประเมินผลการเรียน และการวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งขอบข่ายการบริหารงานวิชาการ 7 ด้าน สอดคล้องกับแนวคิดนักการศึกษาที่ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ ได้แก่ นวลจันทร์ แสงอุไร (2559 : 88), เบญจภรณ์ จิตฐ (2559 : 98), กมลรัตน์ แก่นจันทร์ (2560 : 67), พรณิอร อิทราเวช (2560 : 75), ยามีละห์ เจ๊ะซอ (2560 : 42), วิภาพร สร้อยคำ (2560 : 5) และปิยะนาถ ไชยวุฒิ (2562 : 9) ผู้วิจัยนำมาจัดทำกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังแสดงตามแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนา
นักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัด
อุดรดิตถ์ แสดงดังตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า PNI สภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

การบริหารงานวิชาการเพื่อ พัฒนานักเรียนให้มีทักษะ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	สภาพปัจจุบัน			ความต้องการ			ค่า PNI	การจัด อันดับ
	Mean (μ)	S.D.	ระดับ	Mean (μ)	S.D.	ระดับ		
1. ด้านการพัฒนาหลักสูตร สถานศึกษา	4.091	.602	มาก	4.392	.576	มาก	0.074	7
2. ด้านการพัฒนากระบวนการ เรียนรู้	3.915	.802	มาก	4.418	.704	มาก	0.129	3
3. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา	3.887	.959	มาก	4.482	.670	มาก	0.153	1
4. ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้	3.876	.873	มาก	4.436	.629	มาก	0.145	2
5. ด้านการนิเทศภายใน	4.013	.762	มาก	4.375	.699	มาก	0.090	5
6. ด้านการวัดและประเมินผล การเรียนรู้	3.907	.757	มาก	4.245	.695	มาก	0.087	6
7. ด้านการวิจัยในชั้นเรียน	3.894	.715	มาก	4.471	1.132	มาก	0.115	4
โดยภาพรวม	3.940	0.782	มาก	4.384	0.729	มาก	0.113	-

จากตารางที่ 1 พบว่า สภาพปัจจุบันการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้
ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก
($\mu = 3.940$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหา
น้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ด้านการนิเทศภายใน และด้านการพัฒนา
กระบวนการเรียนรู้ ส่วนความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้
ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu =$
4.384) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนา
สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการวิจัยในชั้นเรียน และด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ทั้งนี้

พิจารณาค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ ภาพรวมมีค่าเท่ากับ 0.113 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้

ระยะที่ 2 ผลศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์

จากผลการสนทนากลุ่มผู้วิจัยได้สังเคราะห์แนวทางการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ทั้ง 7 ด้าน เรียงลำดับจากความต้องการจำเป็นจากมากไปน้อย ดังนี้คือ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการวิจัยในชั้นเรียน ด้านการนิเทศภายใน ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน และด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา โดยมีรายละเอียดดังนี้

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา พบว่าโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ต้องการแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 3 ลำดับแรก ได้แก่

1) โรงเรียนประชุมครูชี้แจงนโยบายการนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาไปใช้ในการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผลการสนทนากลุ่มสรุปได้ดังนี้ โรงเรียนประชุมครูชี้แจงครูก่อนเปิดภาคเรียนเกี่ยวกับสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ที่ครูจะใช้นักเรียน เพื่อเป็นการวางแผนโดยครูมี ID plan ในการพัฒนาตนเอง และโรงเรียนนำแกนนำด้าน Microsoft award มาให้ความรู้แก่คณะครูเพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ได้ทุกคน

2) โรงเรียนอบรมครูในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผลการสนทนากลุ่มสรุปได้ดังนี้ โรงเรียนใช้ทีม IT ของโรงเรียนอบรมครูเพื่อให้ครูสามารถออกแบบสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาที่เป็นการเรียนแบบ Hybrid (Online และ Onsite) ให้ครูรุ่นใหม่ที่มีทักษะทางเทคโนโลยีผลิตเปลี่ยนหมุนเวียนกันมาช่วยครูที่ยังไม่สามารถนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ได้ และโรงเรียนติดต่อประสานงานผู้เชี่ยวชาญการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา คอยให้คำปรึกษาช่วยเหลือคณะครูในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาไปจัดการเรียนการสอนได้

3) โรงเรียนจัดสรรงบประมาณให้ครูในการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อใช้ในการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผลการสนทนากลุ่มสรุปได้ดังนี้ โรงเรียนกำหนด

โครงการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อนำงบประมาณในโครงการมาใช้สนับสนุนในการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา

ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ พบว่าโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ต้องการแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 3 ลำดับแรก ได้แก่

1) โรงเรียนมีการติดตามและประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผลการสนทนากลุ่มสรุปได้ดังนี้ โรงเรียนจัดทำทะเบียนแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก แล้วสนับสนุนให้ครูนำมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนานักเรียน กำหนดให้ครูวางแผนสำรวจแหล่งเรียนรู้ ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและวางแผนนำแหล่งเรียนรู้มาใช้แล้วประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้ และ 3 โรงเรียนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้โดยการตกแต่งห้องเรียนแบบบูรณาการ และเน้นเฉพาะแผนการเรียน เช่น ถ้าเป็นแผนการเรียนภาษาต่างประเทศจะมีการตกแต่งห้องทางภาษาต่างประเทศ แผนการเรียนวิทยาศาสตร์ จะเน้นทางด้านวิทยาศาสตร์ เป็นต้น

2) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผลการสนทนากลุ่มสรุปได้ดังนี้ โรงเรียนทำ MOU กับหน่วยงานทั้งภาครัฐ และเอกชนที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียน ใช้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ โดยการพบปะพูดคุยกับผู้ประกอบการให้นักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อสร้างองค์ความรู้ และโรงเรียนเชิญปราชญ์ชาวบ้านหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน

3) โรงเรียนมีการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผลการสนทนากลุ่มสรุปได้ดังนี้ โรงเรียนนำแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนมาใช้เพื่อพัฒนานักเรียน เช่น สถานประกอบการพัฒนาด้านอาชีพ ห้องปฏิบัติการพัฒนาตามแผนการเรียนเฉพาะ เป็นต้น

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ พบว่าโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ต้องการแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 3 ลำดับแรก ได้แก่

1) โรงเรียนจัดทำคู่มือการพัฒนากระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผลการสนทนากลุ่มสรุปได้ดังนี้ โรงเรียนวิเคราะห์โครงสร้างรายวิชาเพื่อจัดทำคู่มือพัฒนากระบวนการเรียนรู้ที่นำมาใช้เป็น Course Outline ในการพัฒนานักเรียน ให้ครูทำแผนการสอนหน้าเดียวโดยใช้เครื่องมือสอนคิด 10 การคิดทุกแผน กำหนดให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้แบบ Thinking school ที่มี 4 ขั้นตอน ได้แก่ Do now, Purpose, Work model และ Reflective thinking โดยจัดกระบวนการเรียนรู้แบบ Active learning บูรณาการ Thinking School ให้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในแต่ละช่วงชั้น และ

โรงเรียนจัดทำหลักสูตรแบบบูรณาการในแต่ละระดับชั้น เน้นพัฒนาการของสมอง (BBL : Brain Based Learning)

2) โรงเรียนกำหนดให้ครูมีการวิเคราะห์นักเรียนเพื่อนำข้อมูลไปพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผลการสนทนากลุ่มสรุปได้ดังนี้ โรงเรียนจัดแผนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของนักเรียน แล้วคัดเลือกนักเรียนให้เหมาะสมเพื่อให้นักเรียนที่จบแล้วสามารถสร้างงานและอาชีพได้ มีการวิเคราะห์นักเรียนเป็นรายบุคคล เพื่อให้มีศักยภาพเหมาะสมกับแผนการเรียนรู้ที่เลือกเรียน และโรงเรียนให้ครูประจำชั้นวิเคราะห์นักเรียนระหว่างเรียน โดยพิจารณาจากผลงานและภาระงานของนักเรียน

3) โรงเรียนกำหนดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ไว้ในมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผลการสนทนากลุ่มสรุปได้ดังนี้ โรงเรียนกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้ สมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เรียนแล้วมีอาชีพ มีรายได้ กำหนดทักษะสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามตัวชี้วัดที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) และโรงเรียนกำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เพิ่มเติมทั้งด้านความรู้ ทักษะกระบวนการ และคุณธรรม

ด้านการวิจัยในชั้นเรียน พบว่าโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ต้องการแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 3 ลำดับแรก ได้แก่

1) โรงเรียนอบรมครูเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผลการสนทนากลุ่มสรุปได้ดังนี้ โรงเรียนแต่งตั้งครูที่มีความเข้าใจการทำวิจัยในชั้นเรียนเป็นทีมวิจัยเข้ารับการอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนแล้วมาขยายผลไปสู่ครูทุกคนในโรงเรียน และให้ครูทุกคนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อวิเคราะห์สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนเพื่อนำไปเป็นข้อมูลพื้นฐานในการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยกำหนดให้ครูทุกคนทำวิจัยในชั้นเรียนภาคเรียนละ 1 เรื่อง

2) โรงเรียนจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการวิจัยในชั้นเรียนแก่ครูเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผลการสนทนากลุ่มสรุปได้ดังนี้ โรงเรียนจัดสรรงบประมาณในการอบรมการทำวิจัยในชั้นเรียนที่เป็นหัวข้อสำคัญโดยคัดเลือกครูเป็นตัวแทนให้เข้ารับการอบรมแล้วมาขยายผลแก่คณะครูในโรงเรียน

3) โรงเรียนนำผลการวิจัยการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มาใช้ในการวางแผนการจัดการจัดการเรียนรู้ในปีการศึกษาต่อไป ผลการสนทนากลุ่มสรุปได้ดังนี้ โรงเรียนรวบรวมข้อมูลผลการวิจัยในชั้นเรียนของครูทุกคนเมื่อสิ้นปีการศึกษาแล้วนำมาวิเคราะห์และสังเคราะห์เพื่อสรุปเป็นข้อมูลพื้นฐานให้ครูนำไปใช้วางแผนการออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับการพัฒนานักเรียนในปีการศึกษาต่อไป

ด้านการนิเทศภายใน พบว่าโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ต้องการแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 3 ลำดับแรก ได้แก่

1) โรงเรียนดำเนินการนิเทศภายในเพื่อช่วยเหลือให้คำแนะนำแก่ครูในการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผลการสนทนากลุ่มสรุปได้ดังนี้ โรงเรียนจัดทำตารางนิเทศภายในภาคเรียนละ 1 ครั้ง ซึ่งเป็นการนิเทศโดยครูภายในกลุ่มสาระการเรียนรู้เดียวกัน หัวหน้าระดับชั้น และผู้บริหารโรงเรียน มีการนิเทศภายใน 2 รูปแบบ คือ นิเทศการสอนแบบออนไลน์ และนิเทศการสอนแบบในห้องเรียน และโรงเรียนให้นักเรียนและผู้ปกครองสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ของครูแล้วนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนของครู

2) โรงเรียนจัดทำคู่มือการนิเทศภายในเพื่อสร้างความเข้าใจแก่ครูในการพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผลการสนทนากลุ่มสรุปได้ดังนี้ โรงเรียนจัดทำคู่มือการนิเทศภายใน ซึ่งครูจะได้รับการนิเทศแบบกัลยาณมิตรโดยเป็นการให้คำแนะนำ คำปรึกษาในการจัด การเรียนการสอนภาคเรียนละ 1 ครั้ง จัดทำคู่มือการนิเทศภายใน โดยกำหนดให้นำชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) มาใช้ร่วมกับสื่อสังคมออนไลน์ และโรงเรียนกำหนดตารางและปฏิทินการนิเทศภายในเพื่อติดตามการจัดการเรียนการสอนของครู

3) โรงเรียนเชิญศึกษานิเทศก์หรือผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญ จากหน่วยงานต้นสังกัดหรือจากสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด มาร่วมนิเทศการพัฒนาให้นักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผลการสนทนากลุ่มสรุปได้ดังนี้ โรงเรียนจัดทำปฏิทินการนิเทศภายในใช้รูปแบบชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในระดับชั้นเรียน สายชั้น และระหว่างกลุ่มสาระการเรียนรู้ แล้วดำเนินการตามแผน มีการนิเทศติดตามและสะท้อนผลแบบกัลยาณมิตร เพื่อนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน และโรงเรียนจัดการเรียนการสอนแบบ STEM Education แล้วให้ศึกษานิเทศก์ และอาจารย์จากมหาวิทยาลัยร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครู

ด้านการวัดและประเมินผลการเรียน พบว่าโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ต้องการแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 3 ลำดับแรก ได้แก่

1) โรงเรียนพัฒนาเครื่องมือในการวัดและประเมินผลนักเรียนที่หลากหลายครอบคลุมความรู้ และการปฏิบัติในการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผลการสนทนากลุ่มสรุปได้ดังนี้ โรงเรียนวัดและประเมินผลนักเรียนโดยให้นักเรียนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม มีการประเมินผลให้มีความยืดหยุ่น เช่น เพื่อนประเมินเพื่อน ผู้ปกครองประเมินนักเรียน เป็นต้น และเน้นการวัดและประเมินผลระหว่างเรียน ไม่เน้นการทดสอบ เช่น สังเกตพฤติกรรมระหว่างเรียน แฟ้มสะสมผลงาน การถาม-ตอบ การนำเสนอผลงาน เป็นต้น

2) โรงเรียนจัดทำคู่มือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผลการสนทนากลุ่มสรุปได้ดังนี้ โรงเรียนจัดทำคู่มือการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ตามสภาพ

จริงให้ครอบคลุมสมรรถนะของนักเรียน โดยประเมินจากชิ้นงาน ภาระงาน พฤติกรรมการเรียนรู้ การเข้าร่วมกิจกรรมตามความเหมาะสมของแต่ละระดับและรูปแบบการศึกษา

3) โรงเรียนกำกับติดตามและประเมินผลการวัดและประเมินผลทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียน ผลการสนทนากลุ่มสรุปได้ดังนี้ โรงเรียนจัดกิจกรรมการเปิดบ้านวิชาการ โดยเชิญผู้บริหารศึกษาธิการจังหวัด คณะกรรมการสถานศึกษา ศิษย์เก่า และผู้ปกครองนักเรียนมาร่วมการนำเสนอชิ้นงาน ภาระงาน ตลอดจนผลงานของนักเรียนเมื่อสิ้นปีการศึกษา

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา พบว่าโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ต้องการแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 3 ลำดับแรก ได้แก่

1) โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานที่จำเป็นต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผลการสนทนากลุ่มสรุปได้ดังนี้ โรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการวิเคราะห์ข้อมูลสารสนเทศร่วมกับผลการประเมินหลักสูตรมากำหนดข้อมูลพื้นฐานของหลักสูตรเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนโดยเน้นความรู้ ทักษะกระบวนการ ทักษะการคิด โดยให้ครูวิเคราะห์ให้เหมาะกับนักเรียนในแต่ละช่วงชั้น และโรงเรียนได้นำแนวคิดและวิธีการเรียนการสอนจากต่างประเทศ มาประยุกต์ให้เหมาะกับบริบทของโรงเรียน โดยนำมาใช้พัฒนาทักษะการคิด ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพ

2) โรงเรียนมีการติดตามและประเมินผลการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้ ผลการสนทนากลุ่มสรุปได้ดังนี้ โรงเรียนติดตามและประเมินผลการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปใช้โดยการติดตามตั้งแต่วิเคราะห์หลักสูตรสู่การกำหนดการสอนในแต่ละช่วงชั้น ตรวจสอบแผนการสอน การนิเทศการจัดกระบวนการเรียนการสอนของครูโดยหัวหน้าช่วงชั้นและฝ่ายบริหาร ติดตามและประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้โดยใช้กระบวนการชุมชนแห่งการเรียนรู้ (PLC) โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิจากมหาวิทยาลัย ศึกษานิเทศก์ มาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และโรงเรียนติดตามและประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้โดยนำกรอบสมรรถนะของนักเรียนมาเป็นหลักเกณฑ์ให้คณะครูร่วมกันวิเคราะห์เพื่อนำไปใช้ในการประเมินหลักสูตร

3) โรงเรียนนำข้อมูลจากผลการประเมินหลักสูตรสถานศึกษามาปรับปรุงการใช้หลักสูตรสถานศึกษาเพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ผลการสนทนากลุ่มสรุปได้ดังนี้ โรงเรียนวิเคราะห์หลักสูตรเมื่อสิ้นปีการศึกษา โดยหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ หัวหน้าแผนการเรียน แล้วนำผลการวิเคราะห์ ไปใช้ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน จัดครูผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถให้เหมาะสมกับสมรรถนะของนักเรียนและแผนการเรียนที่เปิดสอน นำข้อมูลจากการประเมินหลักสูตรสถานศึกษามาใช้วางแผนพัฒนานักเรียนให้บรรลุตามเป้าหมายสมรรถนะหลัก และสมรรถนะเฉพาะ และโรงเรียนให้ครูผู้สอนทุกคนนำเสนอผลการจัดการเรียนการสอนเป็นรายบุคคล และนำมาวิเคราะห์เป็นภาพรวมแล้วให้ครูปรับปรุง เพื่อให้นักเรียนบรรลุตามสมรรถนะหลักและสมรรถนะเฉพาะ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ ทั้ง 7 ด้าน พบว่า ภาพรวมของการศึกษาทั้ง 2 ประเด็นอยู่ในระดับมาก และเมื่อนำไปหาค่าดัชนีลำดับของความต้อการจำเป็น พบว่า ด้านที่มีค่าสูงสุดเป็นอันดับที่ 1 ได้แก่ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ทั้งนี้เป็นเพราะโลกยุคโลกาภิวัตน์โลกมีการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งความก้าวหน้าทั้งด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ การศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงจากระบบการศึกษาที่มีอยู่เดิม เพื่อให้ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอีกทั้งเพื่อแก้ไขปัญหาทางด้านการศึกษาบางอย่างที่เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกันการเปลี่ยนแปลงทางด้านการศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการศึกษาเกี่ยวกับนวัตกรรมการศึกษาที่จะนำมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาทางการศึกษาในบางเรื่อง เช่น ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับจำนวนผู้เรียนที่มากขึ้น การพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย การผลิตและพัฒนาสื่อใหม่ๆ ขึ้นมาเพื่อตอบสนองการเรียนรู้ของนักเรียนให้เพิ่มมากขึ้นด้วยระยะเวลาที่สั้นลง การใช้นวัตกรรมมาประยุกต์ในระบบการบริหารจัดการด้านการศึกษาก็มีส่วนช่วยให้การใช้ทรัพยากรการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของศศิธรดา แพงไทย (2559 : 7) ศึกษาเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารที่สำคัญต่อการจัดการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ต้องรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงพัฒนาตนเองให้เป็นผู้นำยอดเยี่ยม ส่งเสริมสนับสนุนทางด้านงบประมาณสื่ออุปกรณ์อย่างเพียงพอให้มีความสำคัญกับความสัมพันธ์ของผู้ปฏิบัติงานในองค์กรและนอกองค์กรให้ความสนใจต่อวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ปรับเปลี่ยนวิธีสอนของครูให้มีเทคนิคใหม่ๆ พัฒนาหลักสูตรส่งเสริมด้านเทคโนโลยี และการบูรณาการทักษะทางสังคมและทักษะชีวิต และสอดคล้องกับสารินทร์ เอี่ยมครอง (2561 : 8) ศึกษา เรื่อง แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 ประกอบด้วย 7 ด้าน ซึ่งมีประเด็นสำคัญที่เป็นแนวทางในการบริหารงานวิชาการให้ดีขึ้น คือ ด้านการพัฒนาการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา สถานศึกษาควรจัดทำโครงการสนับสนุนให้ครูจัดหาและผลิตสื่อ นวัตกรรม และครูผู้สอนควรจัดการผลิตและใช้สื่อ นวัตกรรมให้ตรงตามจุดประสงค์ ผู้วิจัยเห็นว่า สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษามีความสำคัญต่อการศึกษา เพราะสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาช่วยแก้ไขปัญหาทางด้านการศึกษา ได้ดีส่งผลให้นักเรียนสนใจที่จะเรียนรู้มากขึ้น การใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษามาประยุกต์ในระบบการบริหารจัดการด้านการศึกษามีส่วนช่วยให้การใช้ทรัพยากรการเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เนื่องจากในโลกยุคโลกาภิวัตน์เป็นโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงในทุกด้านอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่ง

ความก้าวหน้าทั้งด้านเทคโนโลยีและสารสนเทศ การศึกษาจึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาเปลี่ยนแปลงจากระบบการศึกษาที่มีอยู่เดิม เพื่อให้ทันสมัยต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี และสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป

2. จากการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 กรณีศึกษาโรงเรียนองค์การบริหารส่วนจังหวัดอุดรดิตถ์ พบว่า ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา มีประเด็นที่มีค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นที่มีค่าสูงสุดเป็นอันดับที่ 1 ได้แก่ โรงเรียนประชุมครูชี้แจงครูก่อนเปิดภาคเรียนเกี่ยวกับสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ที่ครูจะใช้นักเรียน เพื่อเป็นการวางแผนโดยครูมี ID plan ในการพัฒนาตนเอง และโรงเรียนนำแกนนำด้าน Microsoft award มาให้ความรู้แก่คณะครูเพื่อให้ครูสามารถจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ได้ทุกคน โรงเรียนใช้ทีม IT ของโรงเรียนอบรมครูเพื่อให้ครูสามารถออกแบบสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ที่เป็นการเรียนแบบ Hybrid (Online และ Onsite) ให้ครูรุ่นใหม่ที่มีทักษะทางเทคโนโลยีผลิตเปลี่ยนหมุนเวียนกันมาช่วยครูที่ยังไม่สามารถนำสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีมาใช้ได้ และโรงเรียนติดต่อประสานงานผู้เชี่ยวชาญการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา คอยให้คำปรึกษาช่วยเหลือคณะครูในการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาไปจัดการเรียนการสอนได้ และโรงเรียนกำหนดโครงการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาไว้ในแผนปฏิบัติการประจำปี เพื่อนำงบประมาณในโครงการมาใช้สนับสนุนในการผลิตสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา สอดคล้องกับกมลรัตน์ แก่นจันทร์ (2560 : 8-10) กล่าวว่า การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาของครู ต้องมีการจัดประชุมชี้แจงนโยบายและแผนส่งเสริมและพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาแก่ครู ผู้เกี่ยวข้องให้ทราบ และสามารถนำไปปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกันได้ และมีการจัดอบรมครูในการใช้สื่อ ICT เครือข่ายสังคม สอดคล้องกับพรรณิอร อินทราเวช (2560 : 7-8) กล่าวว่า การพัฒนาและใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ครูต้องมีการร่วมกันกำหนดนโยบาย วางแผนในเรื่องการจัดหาและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มีการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรในการจัดหา ผลิต ใช้ และพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีทางการศึกษา และสอดคล้องกับแววตา ชุ่มอิม (2561 : 4-5) กล่าวว่า การพัฒนาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เป็นการวางแผนการจัดหาสื่อ จัดทำโครงการสนับสนุนการผลิตสื่อ การส่งเสริมและความจำเป็น การใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนการสอน การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการเรียนการสอน การประเมินผลและการรายงานผลการใช้สื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อนำไปใช้กับนักเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการทั้ง 7 ด้านที่มีค่าสูงสุดเป็นอันดับที่ 1 ได้แก่ ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา ดังนั้น โรงเรียนควรสนับสนุน ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เข้าร่วมอบรม และเปลี่ยนเรียนรู้ในการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาให้ทันสมัย ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สามารถนำไปจัดการเรียนการสอนได้สอดคล้องกับความต้องการและศักยภาพของนักเรียนได้ดีและเหมาะสมยิ่งขึ้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครู คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และชุมชน เกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ เพื่อพัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและความต้องการจำเป็นของการบริหารงานวิชาการทั้ง 7 ด้านพบว่า ด้านที่มีระดับการต้องการจำเป็นน้อยเป็นลำดับสุดท้าย ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ดังนั้นการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา บริบทของท้องถิ่น ที่สามารถตอบสนองความต้องการและศักยภาพของนักเรียน เพราะการพัฒนาหลักสูตรควรพัฒนาให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ทันต่อการเปลี่ยนแปลง และเป็นหลักสูตรที่พัฒนานักเรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กมลรัตน์ แก่นจันทร์. (2560). *การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3*. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา.
- บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- เก็จนกก เอื้อวงศ์. (2563). การสนทนากลุ่ม : เทคนิคการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ. *วารสารศึกษาศาสตร์ มสธ.* 12 (1), 17-30.
- นวลจันทร์ แสงอุไร. (2559). *การใช้อำนาจของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6*. สาขาการบริหารการศึกษา.
- บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์.

- เบญจภรณ์ จิตรู. (2559). ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขยายโอกาสสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตราด. สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น ฉบับปรับปรุงใหม่. (พิมพ์ครั้งที่ 9), กรุงเทพมหานคร: สิริวิสาสน์.
- ปิยะนาถ ไชยวุฒิ. (2562). การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดในภาคเหนือ. สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- พรรณิอร อินทราเวช. (2560). แนวทางการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนอนุบาลตามแนวคิดสะเต็มศึกษา: กรณีศึกษาจังหวัดนนทบุรี. สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มูนา จารง. (2560). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะครูผู้สอนในศูนย์เครือข่ายตลิ่งชัน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 2. สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาหะลา.
- ยามีละห์ เจ๊ะขอ. (2560). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3. สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา.
- วิภาพร สร้อยคำ. (2560). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนเอกชน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาในจังหวัดสกลนคร. สาขาวิชาวัตกรรมการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- แววตา ชุ่มอิม. (2562). แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2. สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ศศิธรดา แพงไทย. (2559). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21. สาขาการศึกษา. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- สารินทร์ เอี่ยมครอง. (2561). แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- อมลรดา พุทธินันท์. (2561). รูปแบบการบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยบูรพา.

การศึกษาพฤติกรรมการขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทย

The Study of Borrowing Behaviour in Mobile Banking Application in Thailand

อักรพงษ์ จิตสังข์ และ วรดี จงอัญญากุล

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Akarapong Chitsingh and Woradee Jongadsayakul

Kasetsart University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: Akarapong.ch@ku.th

บทคัดย่อ

งานวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากรศาสตร์กับพฤติกรรมการขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทย 2) เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจในส่วนประสมทางการตลาดของผู้ขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทย โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่เคยขอและได้รับการอนุมัติสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทยจำนวน 400 คน

ผลการทดสอบโดยใช้ค่าสถิติ Chi-square พบว่ามีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระหว่างปัจจัยด้านประชากรศาสตร์กับพฤติกรรมการขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้ง ดังนี้ 1) อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส และระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับสาเหตุที่ส่งผลต่อการตัดสินใจขอสินเชื่อ 2) เพศ อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส และระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับช่องทางการรับทราบข้อมูลข่าวสารของการขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้ง 3) เพศ อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับประเภทของสินเชื่อที่ได้รับการอนุมัติล่าสุด 4) รายได้ต่อเดือน มีความสัมพันธ์กับแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งของธนาคารที่ใช้ในการขอสินเชื่อ 5) เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส และระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับวงเงินกู้ที่ได้รับการอนุมัติล่าสุด 6) รายได้ต่อเดือน และระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับช่องทางในการชำระสินเชื่อ อย่างไรก็ตาม ไม่พบว่าปัจจัยด้านประชากรศาสตร์มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับสาเหตุที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้ง ความถี่ในการใช้บริการ และช่วงเวลาในการขอสินเชื่อ ในส่วนของการประเมินระดับความพึงพอใจในส่วนประสมทางการตลาดของผู้ขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้ง ผลประเมินระดับความพึงพอใจอันดับ 1 คือ ส่วนประสมทางการตลาดด้านราคา รองลงมาเป็นด้านบุคลากร ด้าน

* วันที่รับบทความ: 17 มิถุนายน 2565; วันที่แก้ไขบทความ 12 กรกฎาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 13 กรกฎาคม 2565

Received: June 17, 2022; Revised: July 12, 2022; Accepted: July 13, 2022

กระบวนการ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมทางการตลาด ด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านผลิตภัณฑ์ ตามลำดับ

ดังนั้นการศึกษานี้มีข้อเสนอแนะกลยุทธ์ทางการตลาด โดยเน้นด้านผลิตภัณฑ์ ธนาคารควรเพิ่มประเภทสินเชื่อในแอปพลิเคชันให้เหมือนกับการขอสินเชื่อผ่านสาขาธนาคารและการเจาะกลุ่มเพศชายในสินเชื่อประเภทบ้านและรถยนต์ รวมถึงให้วงเงินสินเชื่อที่มากขึ้น ด้านลักษณะทางกายภาพ ผู้พัฒนาแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งควรปรับปรุงแบบแอปพลิเคชันให้มีความสวยงาม ทำไอคอนของฟังก์ชันต่างๆ ภายในแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งให้ง่ายต่อการใช้งาน และด้านการส่งเสริมทางการตลาด ควรส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ช่องทางสาขาธนาคารให้มากขึ้น

คำสำคัญ: พฤติกรรม; สินเชื่อ; แอปพลิเคชัน

Abstracts

The objectives of this research are 1) to study the relationship between demographic factors and borrowing behaviour in mobile banking application in Thailand. 2) to evaluate consumer satisfaction with marketing mix through mobile banking application in Thailand. The sample consists of 400 borrowers who used to get loan through mobile banking application in Thailand.

Using Chi-square statistic test, there is a significant relationship between demographic factors and borrowing behaviour in mobile banking application at the significance level of 0.05 as follows: 1) age, occupation, income, marital status, and education are related to loan purpose. 2) sex, occupation, income, marital status, and education are related to information channel. 3) sex, occupation, income, and education are related to types of recent loan approval. 4) income is related to which mobile banking application is used the most 5) sex, age, occupation, income, marital status, and education are related to the recently approved loan amount. 6) income and education are related to loan payment channel. However, the findings do not show that demographic factors are significantly related to the reasons to get mobile bank loan, frequency of borrowing, and time to borrow. According to marketing mix evaluation result, price is ranked first for customer satisfaction, followed by people, process, place, promotion, physical evidence and product.

This study suggests that to develop marketing mix strategy, bank should focus on product strategy by increasing types of loans offered in mobile banking application to be the same as bank branch and concentrating on males in home and car loans markets. Bank should also offer a higher credit limit. For physical evidence strategy, mobile banking application developers should adjust the application format to be beautiful and make the icons of various functions within the mobile banking application to be easy to use. For promotion strategy, bank branch should be supported to conduct more public relations.

Keywords: Behavior; Credit; Application

บทนำ

ในปัจจุบันครัวเรือนมีหนี้สินเฉลี่ย 167,913 บาท/ครัวเรือน โดย เป็นค่าใช้จ่ายในการอุปโภคบริโภค ร้อยละ 38.4 เป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อหรือเช่าบ้าน/ที่ดิน ร้อยละ 37.3 เป็นค่าใช้จ่ายในการทำเกษตร ร้อยละ 14.3 เป็นค่าใช้จ่ายด้านการศึกษา ร้อยละ 8.1 และอื่นๆอีก ร้อยละ 0.6 จะเห็นได้ว่าคนไทยมีสัดส่วนหนี้สินมากที่สุดในการใช้เป็นค่าอุปโภคบริโภค ซึ่งอาจสะท้อนได้ว่ารายรับที่ได้รับในแต่ละเดือนไม่เพียงพอต่อพฤติกรรมกรอุปโภคบริโภคของคนไทย เมื่อรายรับไม่พอใช้คนไทยจึงจำเป็นต้องหาแหล่งเงินมาหล่อเลี้ยงความต้องการของตนเอง ซึ่งการกู้เงินสามารถทำได้จากหลากหลายแหล่ง เช่น ธนาคารพาณิชย์ สถาบันการเงินต่างที่ไม่ใช่ธนาคาร หรือแม้แต่การกู้ยืมในระบบ จากผลสำรวจ สินเชื่อของธนาคารพาณิชย์ทั้งระบบ (ไม่รวม Interbank) ในปี 2562 มียอดสินเชื่อทั้งหมด 159,955,925 ล้านบาท และในปี 2563 มียอดสินเชื่อทั้งหมด 167,130,094 เพิ่มขึ้นถึง 7,174,169 ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.29 (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2563 : ออนไลน์) จะเห็นได้ว่าคนไทยกู้เงินจากธนาคารพาณิชย์เป็นจำนวนมาก โดยธนาคารพาณิชย์แต่ละแห่งมีกลยุทธ์ต่างๆของตนในการดึงดูดลูกค้าเพื่อมาใช้บริการธนาคารของตน

ทั้งนี้เทคโนโลยีมีความก้าวหน้าและถูกพัฒนาอย่างต่อเนื่องปัจจุบันจึงมีการนำเทคโนโลยีต่างๆเข้ามาปรับใช้กับการดำเนินการต่างๆทั้งการทำธุรกรรมและการสื่อสาร จึงทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงไปและมีความจำเป็นในการดำเนินชีวิตประจำวันอย่างมาก เห็นได้จากอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์อย่างโทรศัพท์มือถือที่เข้ามาเป็นหนึ่งในอุปกรณ์ที่ตอบสนองความต้องการและอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวันได้มากขึ้น ทั้งการใช้ในการติดต่อสื่อสาร การใช้เพื่อสื่อบันเทิง ไปจนถึงการทำธุรกรรมต่างๆ ในโลกการเงินปัจจุบัน หรือเทคโนโลยีทางการเงิน (Financial Technology) ซึ่งเทคโนโลยีทางการเงินหรือฟินเทคช่วยเพิ่มประสิทธิภาพความสะดวกรวดเร็ว รวมไปถึงความปลอดภัย ลดต้นทุนและตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้ (ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2563 : ออนไลน์) ธนาคารพาณิชย์จึงได้นำฟินเทคมาประยุกต์ใช้ให้เข้ากับสถานการณ์ยุค 5G จะเห็นได้ว่าตั้งแต่ ปีพ.ศ. 2554 ถึง 2564 เป็นยุคที่สมาร์ทโฟนเข้ามามีอิทธิพลในชีวิตประจำวันธนาคารจึงได้ออกผลิตภัณฑ์ที่เรียกว่า **mobile banking application** ซึ่งเป็นบริการจากธนาคารที่ให้ลูกค้าสามารถทำธุรกรรมทางการเงินผ่านสมาร์ทโฟนได้ตลอด 24 ชั่วโมงโดยไม่ต้องไปธนาคาร จากผลสำรวจ GSB research ปี2562 พบว่า จำนวนผู้ให้บริการ **mobile banking application** ของแต่ละสถาบันการเงินในประเทศไทย มีดังนี้ KPLUS (ธนาคารกสิกรไทย) มีจำนวนผู้ใช้ 11.6 ล้านบัญชี SCB EASY (ธนาคารไทยพาณิชย์) มีจำนวนผู้ใช้ 9.9 ล้านบัญชี Bualuang MBanking (ธนาคารกรุงเทพ) มีจำนวนผู้ใช้ 8 ล้านบัญชี Krungthai NEXT (ธนาคารกรุงไทย) มีจำนวนผู้ใช้ 4 ล้านบัญชี Krungsri Mobile App (ธนาคารกรุงศรีอยุธยา) มีจำนวนผู้ใช้ 2.5 ล้านบัญชี (ศูนย์วิจัยธนาคารออมสิน, 2562 : ออนไลน์) จากข้อมูลจะเห็นได้ว่าบางธนาคารจะมีจำนวนการใช้บริการมากและบางธนาคารจะมีจำนวนการใช้บริการน้อยนั้นเป็นเพราะฟีเจอร์ของแอปพลิเคชันแต่ละธนาคารที่แตกต่างกันและจำนวนผู้ให้บริการของธนาคารนั้นๆ ซึ่งสิ่งที่จะดึงดูดลูกค้าให้ใช้บริการจะต้องเป็นที่น่าสนใจโดดเด่น ใช้งานง่าย และให้ความสะดวกแก่ลูกค้าได้มากกว่า โดยฟีเจอร์ใหม่ล่าสุดที่ธนาคารพาณิชย์

จัดทำขึ้นเพื่อเพิ่มความสะดวกให้กับลูกค้าและให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันคือ พีเจอาร์การขอสินเชื่อออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้ง เนื่องจากช่วงที่ผ่านมาราคาทรัพย์สินมุ่งเน้นการอนุมัติสินเชื่อออนไลน์มากเพื่อสร้างรายได้ให้กับธนาคาร ทดแทนการขอสินเชื่อในรูปแบบเดิม โดยมีการพัฒนามาจากการขอสินเชื่อที่สาขาที่จำเป็นต้องมีเจ้าหน้าที่วิเคราะห์สินเชื่อในการดำเนินการ ใช้เอกสารค่อนข้างมาก ใช้เวลาสูง และมีต้นทุนที่สูง ทางธนาคารพาณิชย์จึงพัฒนามาเป็นการขอสินเชื่อผ่านเว็บไซต์ที่ไม่จำเป็นต้องไปที่สาขา ต่างๆก็สามารถเข้าถึงข้อมูลการขอสินเชื่อและสามารถคำนวณเงินงวดในการชำระดอกเบี้ยได้เบื้องต้นทำให้การขอสินเชื่อเป็นไปได้อย่างมากขึ้นสามารถอัปโหลดเอกสารผ่านทางเว็บไซต์เพื่อให้เจ้าหน้าที่สินเชื่อสามารถวิเคราะห์ข้อมูลและความสามารถในการชำระหนี้ได้เบื้องต้น ต่อมาแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งได้เข้ามามีบทบาททางการเงินมากขึ้นจึงได้พัฒนาแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งให้สามารถขอสินเชื่อได้และมีระบบปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence : AI) ช่วยประเมินความสามารถในการกู้ วิเคราะห์ข้อมูลจากฐานข้อมูล ช่วยประเมินความเป็นไปได้ และยอดชำระที่เหมาะสม อีกทั้งยังสามารถเข้าถึงผู้ใช้งานได้โดยตรง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมในการขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทยและการประเมินความพึงพอใจในส่วนประสมทางการตลาดของผู้ขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้ง เพื่อนำผลวิจัยไปเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข รวมถึงการวางนโยบายด้าน กลยุทธ์ และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของผู้ขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้ง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากรศาสตร์กับพฤติกรรมการขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทย
2. เพื่อประเมินระดับความพึงพอใจในส่วนประสมทางการตลาดของผู้ขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทย

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยจากข้อมูล 2 แหล่ง ดังนี้

1. แหล่งข้อมูลปฐมภูมิ ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการเก็บแบบสอบถามผู้ได้รับการอนุมัติสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทย ผ่านช่องทางออนไลน์ด้วย Google Forms
2. แหล่งข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ ข้อมูลในรูปเอกสารบทความวิชาการ วารสารวิชาการ นิตยสาร วิทยานิพนธ์ งานวิจัย สื่อสิ่งพิมพ์ ข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต และข้อมูลทางสถิติ เช่น จำนวนสถิติการให้สินเชื่อ

จากธนาคารแห่งประเทศไทย ข้อมูลจำนวนผู้ใช้บริการแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งจากศูนย์วิจัยธนาคารออมสิน เป็นต้น เพื่อนำมาประกอบในการทำวิจัยครั้งนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

เนื่องจากการวิจัยในครั้งนี้ไม่ทราบจำนวนประชากรของผู้ได้รับอนุมัติสินเชื่ผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งที่อยู่ในประเทศไทยที่แน่นอน ดังนั้นการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ทราบขนาดของประชากรที่แน่นอนคำนวณได้จากสูตรไม่ทราบขนาดตัวอย่างของ W.G.cochran โดยกำหนดระดับค่าความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 และระดับค่าความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 ดังสูตรต่อไปนี้

$$n = \frac{P(1-P)Z^2}{e^2}$$

เมื่อ n คือ ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

P คือ ค่าเปอร์เซ็นต์ที่ต้องการสุ่มจากประชากรทั้งหมด

e คือ ค่าเปอร์เซ็นต์สัดส่วนความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้

Z คือ ระดับความมั่นใจที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ที่มีค่าเท่ากับร้อยละ 95

$$n = \frac{0.5(1 - 0.5)1.96^2}{0.05^2}$$

$$= 384.16$$

ซึ่งใช้ขนาดตัวอย่างอย่างน้อย 384 คน จึงจะสามารถประมาณค่าร้อยละ โดยมีความผิดพลาดไม่เกินร้อยละ 5 ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยจึงใช้กลุ่มตัวอย่างขนาดเท่ากับ 400 ตัวอย่างเพื่อความสะดวกในการประเมินผลและการวิเคราะห์ข้อมูล ให้นำเชื่อถือมากยิ่งขึ้น

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามคัดกรองคุณสมบัติผู้ตอบแบบสอบถามว่าเคยได้รับอนุมัติสินเชื่ผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทยหรือไม่

ตอนที่ 2 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นการสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางประชากรศาสตร์ของผู้ขอสินเชื่ผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทย ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส การศึกษา

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมผู้ซื้อสินค้าผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทย จากแบบจำลองพฤติกรรมของผู้บริโภคและแนวคิดเกี่ยวกับการตัดสินใจ มีรายละเอียดดังนี้

1. การรับรู้ปัญหา ได้แก่ สาเหตุที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้า
2. การแสวงหาข้อมูล ได้แก่ การรับข่าวสารการซื้อสินค้า
3. การประเมินผลทางเลือก ได้แก่ สาเหตุที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าผ่านทางแอปพลิเคชัน
4. การตัดสินใจซื้อแบ่งเป็น 5 ด้านคือ

4.1 Product Choice ได้แก่ ประเภทของสินค้าที่เคยได้รับการอนุมัติ ประเภทของสินค้าที่ได้รับการอนุมัติล่าสุด

4.2 Brand Choice and Dealer Choice ได้แก่ ธนาคารที่เลือกใช้บริการ

4.3 Purchase Amount ได้แก่ วงเงินกู้ที่ได้รับการอนุมัติล่าสุด

4.4 Purchase Timing ได้แก่ ความถี่ในการใช้บริการ และช่วงเวลาในการซื้อสินค้า

4.5 Payment Method ได้แก่ ช่องทางในการชำระเงินซื้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมภายหลังการซื้อ ได้แก่ ความพึงพอใจของปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด (7P's ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านส่งเสริมการตลาด ด้านบุคคล ด้านการสร้างและนำเสนอลักษณะทางกายภาพ และด้านกระบวนการ) ของผู้ซื้อสินค้าผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทย โดยใช้มาตรวัดแบบ Likert's scale 5 ระดับ ตามมาตรวัดแบบ Likert's scale ดังนี้

คะแนน	5	หมายถึง ความพึงพอใจมากที่สุด
	4	หมายถึง ความพึงพอใจมาก
	3	หมายถึง ความพึงพอใจปานกลาง
	2	หมายถึง ความพึงพอใจน้อย
	1	หมายถึง ความพึงพอใจน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่หนึ่งในการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส และการศึกษา กับพฤติกรรมการซื้อสินค้าผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทย ในเรื่องการตัดสินใจใช้บริการ ได้แก่ ประเภทของสินค้าที่เคยได้รับการอนุมัติผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้ง ประเภทของสินค้าที่ได้รับการอนุมัติล่าสุดผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้ง

ธนาคารที่เลือกใช้บริการ วงเงินการขอสินเชื่อ ช่วงเวลาในการขอสินเชื่อ ความถี่ และช่องทางการชำระสินเชื่อ โดยใช้ข้อมูลในแบบสอบถามส่วนที่ 2 และข้อมูลในแบบสอบถามส่วนที่ 3 สถิติที่ใช้คือ Chi square

2. เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่สองในการประเมินระดับความพึงพอใจของส่วนประสมทางการตลาดของผู้ขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทยตามกรอบทฤษฎีส่วนผสมทางการตลาด 7Ps ได้แก่ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมทางการตลาด ด้านบุคลากร ด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านกระบวนการ โดยใช้ข้อมูลในแบบสอบถามส่วนที่ 4 โดยมีเกณฑ์การแปลผลดังนี้

การแปลผลคะแนนของระดับความพึงพอใจส่วนประสมทางการตลาดใช้เกณฑ์คำนวณหาความกว้างของอันตรภาคชั้นดังนี้

$$\begin{aligned}\text{สูตรหาความกว้างของอันตรภาคชั้น} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับชั้น}} \\ &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.80\end{aligned}$$

คะแนนเฉลี่ย ระหว่าง 1.00-1.80 แสดงว่า ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย ระหว่าง 1.81-2.60 แสดงว่า ระดับความพึงพอใจน้อย

คะแนนเฉลี่ย ระหว่าง 2.61-3.40 แสดงว่า ระดับความพึงพอใจปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย ระหว่าง 3.41-4.20 แสดงว่า ระดับความพึงพอใจมาก

คะแนนเฉลี่ย ระหว่าง 4.21-5.00 แสดงว่า ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

ผลการวิจัย

ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากรศาสตร์กับพฤติกรรมการขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทย การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส การศึกษา กับพฤติกรรมการขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้ง ตามกรอบทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค และเพื่อทดสอบสมมุติฐาน ดังนี้

สมมุติฐานที่ 1

H0 : ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ได้แก่ เพศ (ชาย และ หญิง) ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทย

H1 : ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ได้แก่ เพศ (ชาย และ หญิง) มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทย

สมมุติฐานที่ 2

H0 : ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ได้แก่ อายุ (20-30ปี และ 31-60 ปี) ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทย

H1 : ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ได้แก่ อายุ (20-30ปี และ 31-60 ปี) มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทย

สมมุติฐานที่ 3

H0 : ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ได้แก่ อาชีพ (รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และไม่ได้รับราชการ) ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทย

H1 : ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ได้แก่ อาชีพ (รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และไม่ได้รับราชการ) มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทย

สมมุติฐานที่ 4

H0 : ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ได้แก่ รายได้ต่อเดือน (15,000-30,000 บาท และ 30,001 บาทขึ้นไป) ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทย

H1 : ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ได้แก่ รายได้ต่อเดือน (15,000-30,000 บาท และ 30,001 บาทขึ้นไป) มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทย

สมมุติฐานที่ 5

H0 : ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ได้แก่ สถานภาพสมรส (โสด และ สมรส/หม้าย/หย่าร้าง) ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทย

H1 : ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ได้แก่ สถานภาพสมรส (โสด และ สมรส/หม้าย/หย่าร้าง) มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทย

สมมุติฐานที่ 6

H0 : ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ได้แก่ การศึกษา (ต่ำกว่าหรือเท่ากับปริญญาตรี และ สูงกว่าปริญญาตรี) ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทย

H1 : ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ได้แก่ การศึกษา (ต่ำกว่าหรือเท่ากับปริญญาตรี และ สูงกว่าปริญญาตรี) มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทย โดยผลการทดสอบเป็นดังนี้

ตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากรศาสตร์กับพฤติกรรมการขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชัน
โมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทย

ปัจจัย ประชากร ศาสตร์	พฤติกรรมการขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทย								
	สาเหตุที่ ส่งผล ต่อ การ ตัดสินใจ ขอ สินเชื่อ	ช่อง การ รับทราบ ข้อมูล ข่าวสาร ของการขอ สินเชื่อ ผ่าน แอปพลิเคชัน	สาเหตุที่ ส่งผลต่อ การ ตัดสินใจ เลือกขอ สินเชื่อ ผ่านทาง แอปพลิเคชัน	ประเภท ของ สินเชื่อ ที่ได้รับ การ อนุมัติ ล่าสุด	แอปพลิเคชัน ของ ธนาคารที่ใช้ ในการ ขอ สินเชื่อ	วงเงินกู้ที่ ได้รับการ อนุมัติ ล่าสุด	ความถี่ ในการ ใช้บริการ	ช่วงเวลา ในการขอ สินเชื่อ	ช่องทาง ในการ ชำระ สินเชื่อ
เพศ	0.071	0.012*	0.217	0.025*	0.108	0.013*	0.822	0.768	0.360
อายุ	0.018 *	0.435	0.537	0.309	0.309	0.002*	0.091	0.174	0.539
อาชีพ	0.001 *	0.005*	0.347	0.047*	0.697	0.002*	0.847	0.051	0.075
รายได้ต่อ เดือน	0.000 *	0.004*	0.463	0.004*	0.017*	0.000*	0.128	0.437	0.032*
สถานภาพสมรส	0.000 *	0.037*	0.753	0.195	0.263	0.007*	0.152	0.883	0.622
การศึกษา	0.007 *	0.001*	0.541	0.000*	0.405	0.020*	0.237	0.769	0.026*

หมายเหตุ*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านประชากรศาสตร์กับพฤติกรรมการขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทย ตามกรอบทฤษฎีพฤติกรรมผู้บริโภค โดยมีผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ ดังนี้ 1) ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์กับสาเหตุที่ส่งผลต่อการตัดสินใจขอสินเชื่อ คือ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส และระดับการศึกษา 2) ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์กับช่องการรับทราบข้อมูลข่าวสารของการขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันคือ เพศ อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส และระดับการศึกษา 3) ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ไม่มีความสัมพันธ์กับสาเหตุที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกขอสินเชื่อผ่านทางแอปพลิเคชัน 4) ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์กับประเภทของสินเชื่อที่ได้รับการอนุมัติล่าสุดคือ เพศ อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระดับการศึกษา 5) ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์กับแอปพลิเคชันของธนาคารที่ใช้ในการขอสินเชื่อคือ รายได้ต่อเดือน 6) ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์กับวงเงินกู้ที่ได้รับการอนุมัติล่าสุด คือ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส และระดับการศึกษา 7) ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการใช้บริการ 8) ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ไม่มีความสัมพันธ์กับช่วงเวลาในการขอสินเชื่อ 9) ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์กับช่องทางในการชำระสินเชื่อ คือ รายได้ต่อเดือน และระดับการศึกษา

ตารางที่ 2 ระดับความพึงพอใจของส่วนประสมทางการตลาดของผู้ขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้ง

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด	ค่าเฉลี่ย	ระดับความพึงพอใจ
1. ด้านผลิตภัณฑ์	4.31	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
1.1 ความน่าเชื่อถือของธนาคาร	4.13	ระดับความพึงพอใจมาก
1.2 ความหลากหลายของประเภทสินเชื่อ	3.63	ระดับความพึงพอใจมาก
1.3 วงเงินกู้สูงเพียงพอต่อความต้องการ	4.68	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
1.4 เงื่อนไขในการขอกู้ชัดเจน เข้าใจง่าย	4.78	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
2. ด้านราคา	4.90	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
2.1 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำ	4.89	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

2.2 ฟรีค่าธรรมเนียม	4.93	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
2.3 ความสมเหตุสมผลของหลักประกันที่ใช้ในการค้ำประกันสินเชื่อ	4.88	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
3. ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	4.80	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
3.1 ความสะดวกสบายที่สามารถเข้าถึงสินเชื่อได้ตลอด 24 ชั่วโมง	4.89	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
3.2 ความง่ายในการดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน	4.70	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
4. ด้านการส่งเสริมทางการตลาด	4.73	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
4.1 การลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้	4.89	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
4.2 การมีโครงการพักชำระหนี้/ดอกเบี้ย	4.78	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
4.3 การโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ เพื่อให้ทราบถึงโปรโมชั่นอัตราดอกเบี้ยและสินเชื่อประเภทต่างๆ	4.51	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
5. ด้านบุคลากร	4.89	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
5.1 ความรวดเร็วในการติดต่อเจ้าหน้าที่	4.89	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
5.2 การบริการ/การตอบคำถามของเจ้าหน้าที่	4.88	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
6. ด้านลักษณะทางกายภาพ	4.72	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
6.1 รูปแบบและความสวยงามของแอปพลิเคชัน	4.28	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
6.2 แบบฟอร์มในการขอสินเชื่อเข้าใจง่าย	4.85	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

6.3 เอกสารประกอบการขอสินเชื่อไม่ยุ่งยากซับซ้อน	4.89	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
6.4 ความง่ายในการสืบค้นข้อมูล	4.85	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
7. ด้านกระบวนการ	4.82	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
7.1 ความสะดวกในการใช้งานแอปพลิเคชัน	4.88	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
7.2 ความรวดเร็วในการอนุมัติสินเชื่อ	4.90	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
7.3 สามารถตรวจสอบยอดที่ต้องชำระได้	4.92	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
7.4 ระบบแจ้งเตือนยอดค้างชำระ/ใบเสร็จรับเงิน	4.63	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
7.5 สามารถตรวจสอบสถานะการอนุมัติสินเชื่อ	4.79	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด
ภาพรวมทั้งหมด	4.74	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

จากตารางที่ 2 ความพึงพอใจของส่วนประสมทางการตลาดของผู้ขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทยตามกรอบทฤษฎีส่วนประสมทางการตลาด 7Ps ผลประเมินระดับความพึงพอใจมากที่สุดจะเป็นส่วนประสมทางการตลาดด้านราคา คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.90 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด เนื่องมาจากที่คนส่วนใหญ่พึงพอใจกับการที่ฟรีค่าธรรมเนียม คะแนนสูงสุดรองลงมาเป็นด้านบุคลากร คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.89 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ด้านกระบวนการ คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.83 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.80 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ด้านการส่งเสริมทางการตลาด คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.73 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ด้านลักษณะทางกายภาพ คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.72 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด และด้านผลิตภัณฑ์ คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.31 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งด้านผลิตภัณฑ์ได้คะแนนน้อยที่สุดเนื่องจาก ความน่าเชื่อถือของธนาคารที่ถูกปรับขึ้นลดและหลากหลายของประเภทสินเชื่อที่มีน้อยกว่าการขอสินเชื่อที่สาขาธนาคาร โดยความพึงพอใจของส่วนประสมทางการตลาดแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

ด้านผลิตภัณฑ์ คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.31 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งได้รับความพึงพอใจสูงสุดคือเงื่อนไขในการขอกู้ชัดเจน เข้าใจง่าย คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.78 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมาเป็นวงเงินกู้สูงเพียงพอต่อความต้องการ คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.68 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ความน่าเชื่อถือของธนาคาร คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.13 ระดับความพึงพอใจมาก และความหลากหลายของประเภทสินเชื่อ คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.63 ระดับความพึงพอใจมาก ตามลำดับ

ด้านราคา คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.90 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งได้รับความพึงพอใจสูงสุดคือฟรีค่าธรรมเนียม คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.93 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมาเป็นอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ต่ำ คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.89 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด และความสมเหตุสมผลของหลักประกันที่ใช้ในการค้ำประกันสินเชื่อคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.88 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ตามลำดับ

ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.80 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งได้รับความพึงพอใจสูงสุดคือความสะดวกสบายที่สามารถเข้าถึงสินเชื่อได้ตลอด 24 ชั่วโมง คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.89 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมาเป็นความง่ายในการดาวน์โหลดแอปพลิเคชัน คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.70 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ตามลำดับ

ด้านการส่งเสริมทางการตลาด คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.73 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งได้รับความพึงพอใจสูงสุดคือการลดอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.89 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมาเป็นการมีโครงการพักชำระหนี้/ดอกเบี้ย คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.78 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด และการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ เพื่อให้ทราบถึงโปรโมชั่นอัตราดอกเบี้ยและสินเชื่อประเภทต่างๆ คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.51 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ตามลำดับ

ด้านบุคลากร คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.89 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งได้รับความพึงพอใจสูงสุดคือความรวดเร็วในการติดต่อเจ้าหน้าที่ คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.89 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมาเป็นการบริการ/การตอบคำถามของเจ้าหน้าที่ คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.88 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ตามลำดับ

ด้านลักษณะทางกายภาพ คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.73 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งได้รับความพึงพอใจสูงสุดคือเอกสารประกอบการขอสินเชื่อไม่ยุ่งยากซับซ้อน คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.89 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมาเป็นแบบฟอร์มในการขอสินเชื่อเข้าใจง่ายกับความง่ายในการสืบค้นข้อมูลเท่ากัน คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.85 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด และรูปแบบและความสวยงามของแอปพลิเคชัน คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.28 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ตามลำดับ

ด้านกระบวนการ คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.83 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ซึ่งได้รับความพึงพอใจสูงสุดคือสามารถตรวจสอบยอดที่ต้องชำระได้ คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.92 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด รองลงมาเป็นความรวดเร็วในการอนุมัติสินเชื่อ คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.90 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ความสะดวกในการใช้งานแอปพลิเคชัน คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.88 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด สามารถตรวจสอบสถานะการอนุมัติ

สินเชื่อ คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.79 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด และระบบแจ้งเตือนยอดค้างชำระ/ใบเสร็จรับเงิน คะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 4.63 ระดับความพึงพอใจมากที่สุด ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

หนี้สินครัวเรือนที่เพิ่มสูงมากขึ้นอย่างต่อเนื่องประกอบกับธนาคารแห่งประเทศไทยผ่อนคลายมาตรฐานในการให้สินเชื่อทำให้การขอสินเชื่อมีเพิ่มมากขึ้น โดยนับตั้งแต่ปี พ.ศ.2563 ที่ประเทศไทยได้เริ่มใช้แอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งเพื่อการให้สินเชื่อเป็นการตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในด้านความสะดวกสบายสามารถใช้งานได้ใกล้เคียงกับการไปที่สาขาของธนาคาร ทั้งนี้การศึกษาพฤติกรรมการขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งเป็นการเตรียมความพร้อมในการปรับตัวของตลาดสินเชื่อในประเทศไทยเพื่อเป็นประโยชน์ในการปรับกลยุทธ์ทางการตลาดให้สอดคล้องกับพฤติกรรมและโครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนไป

ผลการศึกษาด้านประชากรศาสตร์กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงอายุระหว่าง 20 ถึง 30 ปี อาชีพพนักงานบริษัทเอกชน มีรายได้ระหว่าง 15,000 ถึง 30,000 บาทต่อเดือน สถานภาพโสด และมีการศึกษาระดับปริญญาตรี ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางประชากรศาสตร์กับพฤติกรรมการขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทยโดยใช้ค่าสถิติ Chi-square มีรายละเอียดดังนี้

1. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์กับสาเหตุที่ส่งผลต่อการตัดสินใจขอสินเชื่อคือ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส และระดับการศึกษา
2. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์กับช่องการรับทราบข้อมูลข่าวสารของการขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันคือ เพศ อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส และระดับการศึกษา
3. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ไม่มีความสัมพันธ์กับสาเหตุที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกขอสินเชื่อผ่านทางแอปพลิเคชัน
4. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์กับประเภทของสินเชื่อที่ได้รับการอนุมัติล่าสุดคือ เพศ อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระดับการศึกษา
5. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์กับแอปพลิเคชันของธนาคารที่ใช้ในการขอสินเชื่อคือ รายได้ต่อเดือน
6. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์กับวงเงินกู้ที่ได้รับการอนุมัติล่าสุด คือ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ต่อเดือน สถานภาพสมรส และระดับการศึกษา
7. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ไม่มีความสัมพันธ์กับความถี่ในการใช้บริการ
8. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ไม่มีความสัมพันธ์กับช่วงเวลาในการขอสินเชื่อ

9. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ที่มีความสัมพันธ์กับช่องทางในการชำระสินเชื่อ คือ รายได้ต่อเดือน และระดับการศึกษา

ด้านความพึงพอใจของส่วนประสมทางการตลาด 7Ps ของผู้ขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทย ผลประเมินระดับความพึงพอใจอันดับ 1 คือ ส่วนประสมทางการตลาดด้านราคา รองลงมาเป็นด้านบุคลากร ด้านกระบวนการ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมทางการตลาด ด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านผลิตภัณฑ์ ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาพฤติกรรมการณ์การขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทย ทำให้ได้ข้อเสนอแนะในส่วนประสมทางการตลาด ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสถาบันการเงินในการวางแผนกลยุทธ์ทางการตลาดเพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภค โดยเน้นการพัฒนากลยุทธ์ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านลักษณะทางกายภาพ และด้านการส่งเสริมทางการตลาด ซึ่งมีผลการประเมินความพึงพอใจน้อยที่สุด 3 อันดับสุดท้าย ดังนี้

1. ด้านผลิตภัณฑ์

ธนาคารควรเพิ่มประเภทสินเชื่อในแอปพลิเคชันให้เหมือนกับการขอสินเชื่อผ่านสาขา เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคในด้านความหลากหลายของประเภทสินเชื่อ ช่วยให้ผู้ใช้ขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งมีความพึงพอใจมากขึ้น นอกจากนี้ธนาคารควรส่งเสริมทางการตลาดในกลุ่มเพศชายมากขึ้น โดยเน้นที่สินเชื่อบ้านและรถยนต์ และการเพิ่มวงเงินกู้ให้สูงขึ้น เนื่องจากผลการศึกษาพบว่ากลุ่มเพศชายมีส่วนการขอสินเชื่อบ้านและรถยนต์มากกว่ากลุ่มเพศหญิง และกลุ่มเพศชายมีส่วนได้รับวงเงินกู้ที่สูงกว่ากลุ่มเพศหญิง

2. ด้านลักษณะทางกายภาพ

ผู้พัฒนาแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งควรปรับปรุงแบบแอปพลิเคชันให้มีความสวยงาม ทำไอคอนของฟังก์ชันต่างๆภายในแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งให้ง่ายต่อการใช้งาน เพื่อดึงดูดให้ผู้บริโภคหันมาใช้งานมากขึ้น และเพิ่มความพึงพอใจในการใช้แอปพลิเคชันให้มากขึ้น

3. ด้านการส่งเสริมทางการตลาด

การโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ เพื่อให้ทราบถึงโปรโมชั่นอัตราดอกเบี้ยและสินเชื่อประเภทต่างๆ ผู้ให้บริการสินเชื่อควรเน้นการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ Social Media เช่น การโฆษณาผ่าน Facebook Instagram Google เนื่องจากผู้ขอสินเชื่อส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากทางสื่อ social media มากที่สุด แต่ควรส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางสาขาธนาคารและเจ้าหน้าที่ธนาคารให้มากขึ้น เนื่องจากช่องทางดังกล่าวสามารถให้คำปรึกษาและตอบข้อสงสัยให้ลูกค้าได้โดยตรง

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

การศึกษาในครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ที่เคยขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งในประเทศไทย และได้รับการอนุมัติ ทำให้มีความพึงพอใจมากในการขอสินเชื่อในรูปแบบดังกล่าวนั้น การศึกษาในครั้งต่อไป อาจจะมีการเพิ่มกลุ่มตัวอย่างที่ไม่ได้รับการอนุมัติ เพื่อให้ได้มุมมองที่แตกต่างมากขึ้น และการศึกษาในครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะการขอสินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันโมบายแบงก์กิ้งของธนาคารเท่านั้น การศึกษาในครั้งต่อไปอาจจะมี การเพิ่มกลุ่มที่ไม่ใช่ธนาคารที่มีให้สินเชื่อผ่านแอปพลิเคชันร่วมด้วยเนื่องจากเป็นกลุ่มดังกล่าวเริ่มมีบทบาทมากขึ้นในตลาดสินเชื่อ

เอกสารอ้างอิง

- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2563). เงินให้สินเชื่อ เงินฝาก และอัตราส่วนเงินให้สินเชื่อต่อเงินฝากของธนาคารพาณิชย์. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2564 แหล่งที่มา: https://www.bot.or.th/App/BTWS_STAT/statistics/ReportPage.aspx?reportID=155&language=th.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2563). ธุรกรรมการชำระเงินผ่านบริการ Mobile banking และ Internet banking. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2564 แหล่งที่มา: https://www.bot.or.th/App/BTWS_STAT/statistics/ReportPage.aspx?reportID=688&language=th.
- ศูนย์วิจัยธนาคารออมสิน. (2562). Mobile banking ตัวช่วยแห่งยุคดิจิทัล. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2564 แหล่งที่มา: https://www.gsbresearch.or.th/wp-content/uploads/2019/12/IN_Mobile_Banking_11_62_inter_info_New.

การพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการไล่
น้ำหนักตามวงจรสี นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

**The Development of Skill Exercises for Oil Chalk Painting to Promote the
Skill of Chasing Weight to the Color Cycle for Prathomsuksa 6 Students**

กฤษฎีพัสวีย์ ธารณศักดิ์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Krispasawee Thamthanasak

Ramkhamhaeng University, Thailand

E-mail: moonooiithanaporn@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ(1) เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรสี ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (2) เพื่อประเมินทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรสี ด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรสี และ (3) เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรสี กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนวัดโคกนอย จำนวน 15 คน วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ(1) แบบฝึกทักษะ(2) แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(3) แผนการจัดการเรียนรู้ และ(4) แบบประเมินความพึงพอใจวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรสีก่อนเรียนและหลังเรียน โดยใช้สถิติค่า t-test

ผลการวิจัยพบว่า(1) แบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรสี มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 88.87/95.23 (2)นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรสีก่อนเรียนเท่ากับ 38.03 คะแนนหลังเรียนเท่ากับ 47.79 ซึ่งคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ (3)ผลความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะอยู่ในระดับมากที่สุด ($x = 4.81$, $S.D. = 0.35$)

คำสำคัญ: แบบฝึกทักษะ; การระบายสีชอล์คน้ำมัน; การไล่น้ำหนักสีตามวงจรสี

Abstracts

The purposes of this research were: (1) to develop a skill practice on oil chalk painting to promote the skill of chasing the weights according to the color cycle to be effective according to the 80/80 criteria (2) to assess the skill of chasing the weights according to the color cycle. With a skill exercise on oil chalk painting to promote the color cycle chasing skills and (3) to assess students' satisfaction with learning with the skill exercises on oil chalk painting. To promote the skill of chasing the weights according to the color cycle. The sample consisted of 15 students in Prathomsuksa 6, 2nd semester of Academic Year 2021, Wat Konon School, using purposive sampling method. The research instruments were (1) a skill practice form, (2) an achievement measure, (3) a learning management plan, and (4) a satisfaction assessment form. The data were analyzed using averages, Standard deviation and compare the skills of chasing weights according to the color circuit before and after school using t-test statistics.

The results of (1) the skill exercises on oil chalk painting to promote the skill of chasing the weights according to the color cycle. The efficiency value was 88.87/95.23 (2) Prathomsuksa 6 students had a score of 38.03 before learning the color cycle, 47.79 after school, which was significantly higher than the score before school. Statistics at the .05 level and (3) the students' satisfaction with learning with the skill exercises were at the highest level ($x = 4.81$, $S.D. = 0.13$).

Keywords: Skill Exercises; Coloring Of oil Chalk; Gradation of Colors According to the Color Cycle

บทนำ

ศิลปะมีบทบาทที่สำคัญและส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนให้พัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ โดยเฉพาะการแสดงออกทางด้านอารมณ์ความรู้สึกทางด้านจิตจินตนาการความคิดสร้างสรรค์ ยังช่วยปลูกฝังระเบียบวินัย และความรับผิดชอบในการทำงาน ซึ่งสะท้อนถึงทักษะชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมปัจจุบัน โดยครูผู้สอนที่อยู่ในศตวรรษที่ 21 ต้องคำนึงถึงพัฒนาการทั้งด้านร่างกายและด้านสติปัญญา วิธีการจัดการเรียนรู้ ความต้องการ และศักยภาพของนักเรียนเป็นระยะ ๆ อย่างสม่ำเสมอ การจัดการเรียนการสอนในแต่ละช่วงชั้นต้องใช้รูปแบบการสอนและกระบวนการที่หลากหลาย มุ่งเน้นการจัดการเรียนรู้ตามสภาพจริงและการบูรณาการกับรายวิชาอื่น ๆ ซึ่งกิจกรรมทางทัศนศิลป์ที่ส่งเสริมจินตนาการของนักเรียนจะช่วยกล่อมเกลายเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของนักเรียนให้มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย รู้จักเลือกวิธีการปฏิบัติที่มีประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม ปลูกฝังบุคลิกภาพที่ดีให้เกิดขึ้นกับนักเรียนตั้งแต่ช่วงวัยเด็ก เพื่อนำไปสู่การเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในอนาคต การสอนวิชาทัศนศิลป์มีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะทำให้นักเรียนได้ถ่ายทอดจินตนาการของตนเองออกมาในรูปแบบที่ผู้อื่นเข้าใจง่าย เป็นการฝึกทักษะให้มีการเชื่อมโยงสัมพันธ์กับวิชาอื่น ๆ เป็นการวางรากฐานทางความคิดของนักเรียนให้เป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์รู้จักการคิดอย่างเป็นระบบและมีคุณภาพ ช่วยให้เกิดพัฒนาบุคลิกภาพ พัฒนาจิตใจ และรสนิยม (ณัฐวรรณ เณลิมสุข, 2560 : ออนไลน์) การเรียนรู้วิชาศิลปะ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการทางศิลปะ

สามารถชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ มีผลต่อคุณภาพชีวิตของมนุษย์ ช่วยพัฒนานักเรียนทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม นำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อมรอบตัว นักเรียนเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งเป็นรากฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพในอนาคต (กรมวิชาการ, 2551 : 35)

เมื่อเด็กได้เรียนวิชาศิลปะ จะช่วยเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก ช่วยให้เด็กพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ กิจกรรมการเรียนรู้วิชาศิลปะ สามารถช่วยสร้างจิตสำนึกการเห็นคุณค่าของศิลปะ ธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม รวมทั้งยังช่วยปลูกฝังให้เด็กมีความรัก ความเมตตา ความรับผิดชอบ และมีพื้นฐานรสนิยมที่ดี จากทักษะดังกล่าวจะเห็นได้ว่า วิชาศิลปะมีความสำคัญในการช่วยพัฒนาคุณภาพของนักเรียนในทุกด้าน ส่งผลดี ทักษะ และการเรียนรู้ของนักเรียน วิชาศิลปะถือว่ามีความเกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของมนุษย์เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษา ซึ่งผู้สอนมักจะจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักเรียนได้ถ่ายทอด ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ด้วยกิจกรรมการวาดภาพระบายสี การระบายสีมีหลายวิธีการ เช่น การระบาย การ สลัก การแต้ม ฯลฯ ด้วยสีชนิดต่าง ๆ ซึ่ง สี ถือว่าเป็นองค์ประกอบหลักในการสร้างงานศิลปะให้เกิดความ สวยงาม ส่งผลต่ออารมณ์ ความรู้สึก ความคิด และให้ความแตกต่างระหว่างรูปกับพื้น หรือรูปทรงกับพื้นที่ว่าง ช่วยให้เกิดความรู้สึกเคลื่อนไหวด้วยการนำสายตาของผู้ดู ช่วยดึงดูดความสนใจ ให้ความเป็นมิติแก่รูปทรง ให้ความลึกในภาพการระบายสีช่วยให้เด็กได้ผ่อนคลาย มีสมาธิจดจ่อกับงานระบายสี เด็กจะรู้สึก มีความสุข มี ชีวิตชีวา เป็นการเสริมสร้างสมาธิไปในตัว การระบายสีช่วยให้เด็กไม่ต้องรีบเร่งมาก ช่วยให้มีความผ่อนคลายในการทำ สิ่งต่าง ๆ ให้ช้าลง สร้างความสมดุลให้กับสมองทั้งสองซีก รู้จักแก้ปัญหา นำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และบูรณา การความรู้ใช้กับสาระการเรียนรู้อื่น ๆ การฝึกระบายสี จะช่วยให้นักเรียนสามารถเลือกใช้สีให้เหมาะสมกับ ภาพ และทำให้ถ่ายทอดความรู้สึกได้ (รงค์ ประภาสะโนบล, 2552 : 65)

จากที่กล่าวมาข้างต้น จะเห็นว่า ทักษะการระบายสีมีความสำคัญเป็นอย่างมากในการสร้างงานศิลปะ เป็นหนึ่งกิจกรรมที่จะช่วยพัฒนาทักษะดังกล่าวได้ดียิ่งขึ้น และช่วยให้นักเรียนได้ประสบการณ์ตรงจากการลง มือทำผ่านการเรียนรู้ การเลือกใช้เครื่องมือ และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จะช่วยส่งเสริมความคิดและจินตนาการ ซึ่ง สอดคล้องกับวลีของนักการศึกษาที่มีชื่อเสียง คือ จอห์น ดิวอี้ (John Dewey, 1897 : 43)กล่าวไว้ว่า “Learning by doing” หรือ “การเรียนรู้โดยการปฏิบัติจริง” ช่วยทำให้เกิดสมาธิและความผ่อนคลาย ฝึกการ ทำงานของมือและตาให้สัมพันธ์กัน ทำให้นักเรียนเกิดระเบียบทางความคิด มีการคิดเป็นลำดับขั้นตอน รู้จัก วางแผน มีความประณีต เกิดการเรียนรู้ทักษะในด้านต่าง ๆ รวมทั้งยังสร้างความมั่นคงทางด้านจิตใจ อารมณ์ เกิดความมั่นใจและความภาคภูมิใจในตนเอง แต่ในปัจจุบัน พบว่า นักเรียนมีปัญหาในด้านการใช้สี ส่วนมากจะ เป็นการระบายสีบอกระยะใกล้ไกลของภาพ โดยใช้สีที่เข้มไปหาสีที่อ่อนกว่าหรือจากสีที่อ่อนไปหาสีที่เข้มกว่า การระบายสียังไม่กลมกลืนและเรียบเนียนเข้าหากัน นักเรียนไม่กล้าตัดสินใจเกิดความลังเล และความกังวลใจ ในการเลือกใช้สีมาระบายสีให้เกิดสีที่อ่อนหรือสีที่เข้ม ซึ่งเห็นได้จากผลงานการระบายสีของนักเรียนเมื่อภาค เรียนที่ 1 ว่า นักเรียนจำนวนมากยังมีความบกพร่องในเรื่อง การระบายสีให้เกิดน้ำหนัก ซึ่งสอดคล้องกับสภาพ ปัญหาการจัดการเรียนการสอนวิชาศิลปะของ ชนิกันต์ หุตาศัย (2563 : 34) กล่าวว่า นักเรียนยังขาดทักษะ

ความรู้ความเข้าใจในเรื่อง การวาดภาพโดยใช้เทคนิคของแสงเงาและน้ำหนักวรรณะสี โดยดูจากการที่นักเรียนสร้างสรรค์ผลงานการวาดภาพพระบายสีแล้วไม่ค่อยมีการใช้เทคนิคน้ำหนักแสงเงา และวรรณะสีในการสร้างสรรค์ผลงาน และมีนักเรียนบางส่วนที่สร้างสรรค์ผลงานการวาดภาพพระบายสีแล้วมีการใช้เทคนิคน้ำหนักแสงเงาในการสร้างสรรค์ผลงานไม่ถูกต้องตามหลักการของการใช้เทคนิคน้ำหนักแสงเงาและวรรณะสี ทำให้ผลงานการวาดภาพพระบายสีที่ออกมาไม่ค่อยมีความสวยงาม

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยเห็นว่า แบบฝึกทักษะเป็นเครื่องมือที่เหมาะสมและจำเป็นอย่างยิ่งในการเสริมประสิทธิภาพและความสามารถทางการเรียนวิชาศิลปะและทักษะการการไล่น้ำหนักตามวงจรสีได้เป็นอย่างดี เพราะแบบฝึกทักษะจะช่วยให้นักเรียนเรียนรู้และฝึกฝนการระบายสีอย่างเป็นลำดับก่อน-หลังตามขั้นตอนที่เหมาะสมและต่อเนื่อง ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งมีเนื้อหาที่มีความจำเป็นต้องเรียนรู้ เพื่อที่นักเรียนจะได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการระบายสีถึงเทคนิคกระบวนการที่ถูกต้อง ส่งผลให้เกิดทักษะพื้นฐานในการนำเทคนิคการระบายสีไปใช้ในการเรียนในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80
2. เพื่อประเมินทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรสี ด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ระเบียบวิธีวิจัย

1. รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลอง ที่ผู้วิจัยดำเนินการทดลองตามแผนการวิจัยแบบทดสอบก่อนและหลังกับกลุ่มเดียว (One Group Pretest –Posttest Design)

ตารางที่ 1 แบบแผนการวิจัยแบบทดสอบก่อนและหลังกับกลุ่มเดียว (One Group Pretest –Posttest Design)

	T ₁	X	T ₂
เมื่อ	T ₁		
	แทน การสอบก่อนเรียน (Pretest)		
	X		
		แทน แบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรัส กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6	
	T ₂		
		แทน การสอบหลังเรียน (Posttest)	

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนวัดโคนอน แขวงบางหว้า สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร จำนวน 15 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนวัดโคนอน แขวงบางหว้า สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานครได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เนื่องจากโรงเรียนวัดโคนอนมีห้องเรียนเพียงห้องเดียวได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 15 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรัส

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรัส

3.2.1 การระบายสีไล่น้ำหนักตามวงจรัส

3.2.2 ความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์ค

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

4.1 แบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรัสที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีจำนวน 5 ชุดได้แก่ชุดที่ 1 วงจรัส ชุดที่ 2 ความสำคัญของสีชอล์คน้ำมันชุดที่ 3 การทดลองใช้สีชอล์คน้ำมัน ชุดที่ 4 การระบายสีไล่น้ำหนักตามวงจรัสด้วยสีชอล์คน้ำมัน และชุดที่ 5 สร้างสรรค์ภาพสีชอล์คน้ำมันผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่าแบบฝึกทักษะมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) รายข้ออยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 แสดงถึงคุณภาพมีความสอดคล้องกันทุกด้าน และมีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 88.87/95.23 ตามเกณฑ์ที่กำหนด

4.2 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรสี จำนวน 10 แผน เป็นสื่อประกอบการจัดการเรียนรู้ โดยมีกระบวนการจัดการเรียนรู้ 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ, ขั้นสอน, ขั้นสรุปผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่าแผนการจัดการเรียนรู้มีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) รายข้ออยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 แสดงถึงคุณภาพมีความสอดคล้องกันทุกด้าน

4.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นแบบทดสอบอัตนัย เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน จำนวน 5 ข้อ มีค่าความยากง่าย (p) ระหว่าง 0.20 - 0.80 ค่าอำนาจจำแนก (r) มีค่าตั้งแต่ 0.20 ขึ้นไป และมีค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับ (Coefficient Alpha) จำนวน 5 ข้อ มีค่าเท่ากับ 0.978

4.4 แบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่องการระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรสี ผลการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) รายข้ออยู่ระหว่าง 0.67 - 1.00 แสดงถึงคุณภาพมีความสอดคล้องกันทุกด้าน

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ใช้รูปแบบการวิจัยแบบทดสอบก่อนและหลังกับกลุ่มเดียว (One Group Pretest –Posttest Design) โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยดังนี้

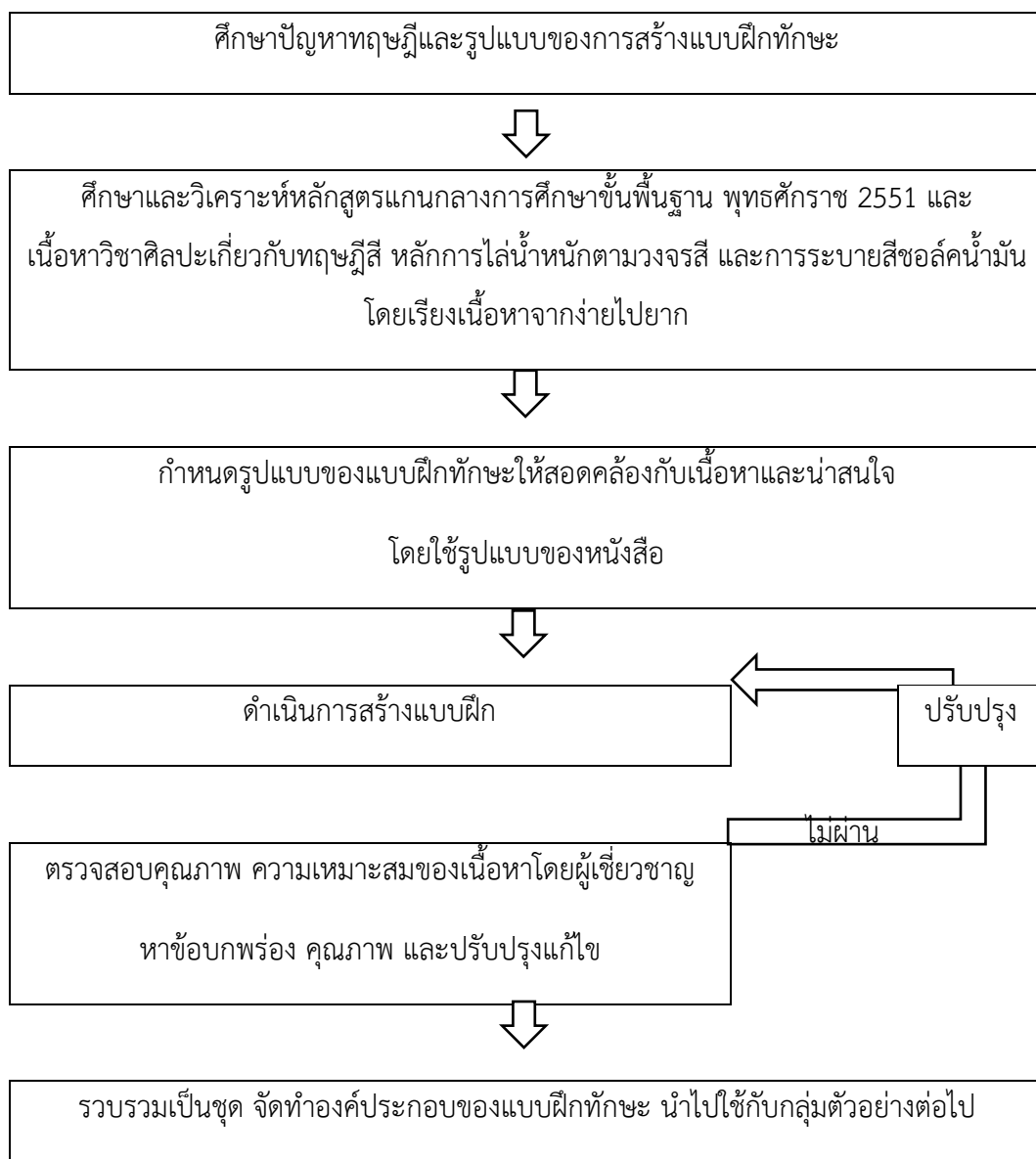
5.1 ขั้นตอนเตรียมการ

5.1.1 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง แจ้งผู้อำนวยการโรงเรียนวัดโคนอน สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการดำเนินการวิจัย

5.1.2 ทำการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดโคนอน สำนักงานเขตภาษีเจริญ กรุงเทพมหานคร ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 15 คน

5.1.3 ดำเนินการสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรสีสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยแสดงลำดับขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะดังแผนภาพที่ 1

5.1.4 จัดเตรียมสถานที่และอุปกรณ์ที่ใช้ในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 แสดงลำดับขั้นตอนการสร้างและพัฒนาแบบฝึกทักษะ

5.2 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

5.2.1 ทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยจัดเรียนการสอนด้วยแบบฝึกทักษะ จำนวน 15 คน

5.2.2 ขออนุญาตครูผู้สอนประจำวิชาธรรม เพื่อขอใช้ชั่วโมงในการทำวิจัยร่วมกับชั่วโมงวิชาศิลปะของผู้วิจัยเอง ได้เข้าสอนในวันอังคารและวันศุกร์ โดยดำเนินการทดลองเพื่อหาประสิทธิภาพของแบบฝึก

ทักษะเป็นเวลา 7 สัปดาห์ จากนั้นดำเนินการทดลองเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยจัดการเรียนรู้กับกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 7 สัปดาห์

5.2.3 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน (ภาคปฏิบัติ)

5.2.4 แจกแบบฝึกทักษะให้กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยชี้แจงรายละเอียด วิธีการใช้แบบฝึกทักษะแต่ละชุด รวมทั้งวันเวลาที่ทำการทดลองให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างเข้าใจอย่างละเอียด

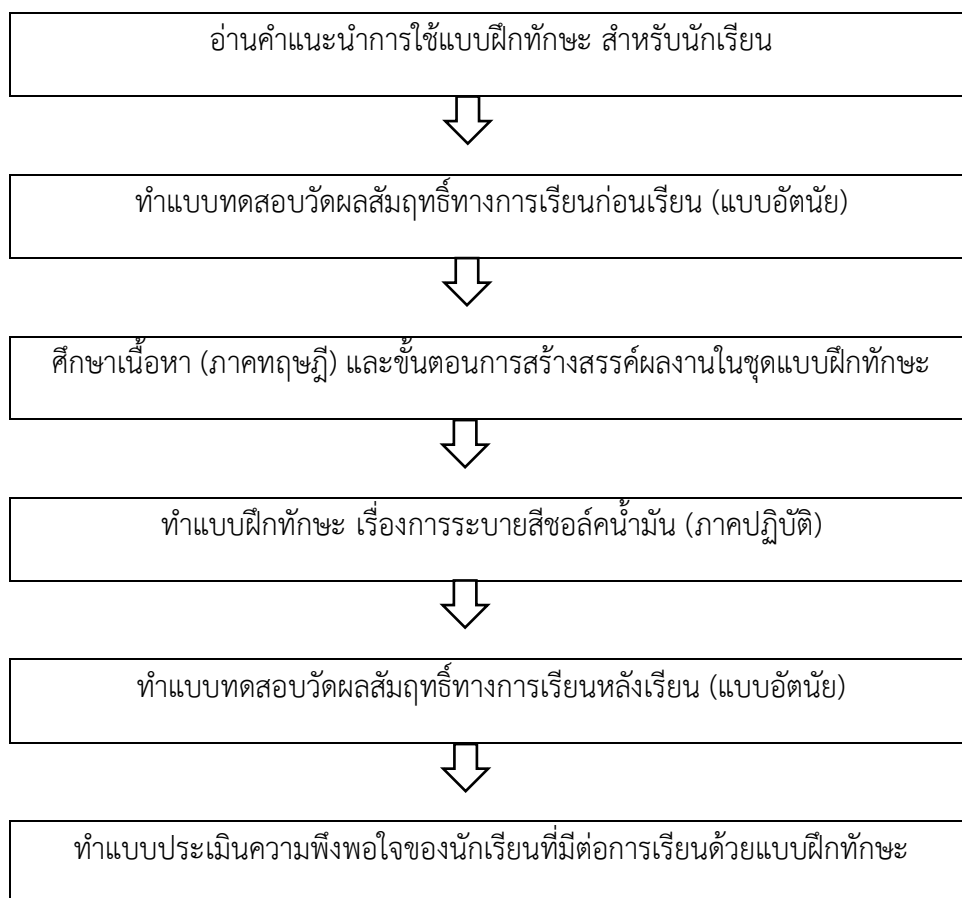
5.3 ทำการทดลองตามระยะเวลาที่กำหนด

5.3.1 นักเรียนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้แบบฝึกทักษะ จำนวน 5 ชุด ตามวันและเวลาที่กำหนด โดยมีครูเป็นผู้สอน ซึ่งหลังจากที่นักเรียนได้ศึกษาจนจบแบบฝึกทักษะชุดที่ 1 วงจรสี่ แล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (ภาคปฏิบัติ) ก่อน จากนั้นทำแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการใช้น้ำหนักตามวงจรสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 20 ข้อ ทำเล่นเกมและแบบฝึกทักษะทุกชุด

5.3.2 นักเรียนทำการศึกษาแบบฝึกทักษะชุดที่ 2 - 5 ตามลำดับ

5.3.3 เมื่อสิ้นสุดการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการใช้น้ำหนักตามวงจรสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 แล้ว ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน (ภาคปฏิบัติ)

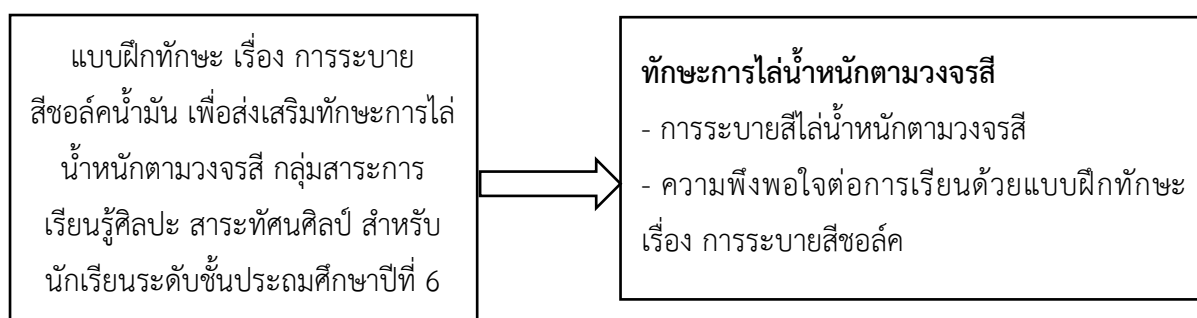
5.3.4 นักเรียนตอบแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการใช้น้ำหนักตามวงจรสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 20 ข้อโดยแสดงลำดับขั้นตอนการใช้แบบฝึกทักษะดังแผนภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 แสดงลำดับขั้นตอนการใช้แบบฝึกทักษะ

5.3.5 นำข้อมูลคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียน-หลังเรียน แบบประเมินทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรสีและประเมินผลงานการระบายสีระหว่างเรียนการใช้แบบฝึกทักษะ และแบบประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียน มาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติได้แก่ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบความแตกต่างของคะแนนโดยใช้สถิติค่า t -test

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 3 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

การพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรสี่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยเสนอผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรสี่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

ผู้วิจัยนำแบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง โดยเก็บคะแนนจากแบบฝึกทักษะทุกชุดและคะแนนแบบทดสอบหลังเรียน ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงผลการหาประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรสี่ ตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80

การทดลอง	จำนวน นักเรียน (คน)	ประสิทธิภาพของ แบบฝึกทักษะทุกชุด (100 คะแนน)		ประสิทธิภาพของ แบบทดสอบหลังเรียน (100 คะแนน)	
		คะแนนเฉลี่ย	E ₁	คะแนนเฉลี่ย	E ₂
ภาคสนาม	15	88.87	88.87	95.23	95.23

จากตารางที่ 1 พบว่าประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรสี่กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดโคกหนอง 5 ชุด มีค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 88.87/95.23 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

ตอนที่ 2 ผลการประเมินทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรสี่ ด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรสี่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผู้วิจัยนำแบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างโดยเก็บคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน เพื่อหาค่าการทดสอบความแตกต่างของคะแนนโดยใช้สถิติค่า t-test ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 แสดงผลการเปรียบเทียบทักษะการไต่หน้าหนักตามวงจรสี่ ด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการไต่หน้าหนักตามวงจรสี่ จำนวน 15 คน

ทักษะการไต่หน้าหนักตาม วงจรสี่ ด้วยแบบฝึกทักษะ	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	t-test		
				t	df	Sig.
ก่อนเรียน	15	38.03	3.874	-17.054	14	.000*
หลังเรียน	15	47.79	2.023			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า คะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 38.03 คะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 47.79 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า การจัดการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการไต่หน้าหนักตามวงจรสี่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ทำให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และทักษะการไต่หน้าหนักตามวงจรสี่ สูงขึ้นซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 3 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการไต่หน้าหนักตามวงจรสี่ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระทัศนศิลป์ สำหรับนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ผู้วิจัยนำแบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างโดยเก็บผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนหลังการใช้แบบฝึกทักษะทุกชุด ได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 4.3 แสดงผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการไต่หน้าหนักตามวงจรสี่

ด้านที่	รายการประเมิน	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1	ด้านบรรยากาศกิจกรรมการเรียนการสอน	4.92	0.26	มากที่สุด
2	ด้านขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	4.95	0.29	มากที่สุด
3	ด้านสื่อ/แหล่งการเรียนรู้	4.92	0.29	มากที่สุด

4	ด้านประโยชน์ที่ได้รับ	4.90	0.26	มากที่สุด
เฉลี่ยรวมทุกด้าน		4.81	0.35	มากที่สุด

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะเรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรสีโดยรวมทั้งหมดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.81$, $S.D. = 0.35$) ด้านที่มีค่ามากที่สุด คือ ด้านขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ($\bar{x} = 4.95$, $S.D. = 0.29$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. การพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรสี มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.87/95.23 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 ซึ่งเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยข้อที่ 1 ซึ่งงานวิจัยนี้มีค่าประสิทธิภาพที่สูงเกินกว่าเกณฑ์ที่กำหนดได้สอดคล้องกับงานวิจัยของมูทิตา อังคุระชี (2559 : 76) เรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะเรื่อง สีและการระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนคลองสำโรง พบว่า แบบฝึกทักษะเรื่อง สีและการระบายสี มีคุณภาพในระดับดีมากและมีประสิทธิภาพ 82.91/82.80 และสอดคล้องกับงานวิจัยของฝนส้งฟ้า พาเขียว (2560 : 8) เรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เรื่อง การวาดภาพเหมือนจริง ที่ส่งเสริมความสามารถในการวาดภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพเท่ากับ 78.58/82.05 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75 ที่กำหนดไว้ จากผลการวิจัยข้างต้นอภิปรายได้ว่า งานวิจัยการพัฒนาแบบฝึกทักษะนี้มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด เนื่องจากผู้วิจัยได้ศึกษาปัญหา ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบของการสร้างแบบฝึกทักษะ การระบายสีชอล์คน้ำมัน ให้เกิดน้ำหนัก เนื้อหาวิชาศิลปะ สาระทัศนศิลป์ ที่เหมาะสมกับวัยของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภายในเล่มผู้วิจัยได้ออกแบบภาพประกอบเป็นการ์ตูน ภาพผลงานศิลปะอื่น ๆ ที่สอดคล้องกับเนื้อหา ตกแต่งด้วยสีเส้นที่หลากหลาย และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นให้นักเรียนได้ฝึกทักษะการระบายสีชอล์คน้ำมัน โดยเริ่มทฤษฎีสี หลักการไล่น้ำหนักตามวงจรสี และขั้นตอนการระบายสีชอล์คน้ำมัน ให้นักเรียนได้รู้ลำดับขั้นตอนได้อย่างถูกต้อง โดยเนื้อหายังเพิ่มเติมลำดับขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงานเป็นภาพและข้อความบรรยายประกอบ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรับผิดชอบ สามารถแก้ไขปัญหา สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากการทำแบบฝึกทักษะ สามารถทำได้ทุกอย่างอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับยุคศตวรรษที่ 21 ในปัจจุบัน และยังช่วยแบ่งเบาภาระครูผู้สอน โดยที่ครูผู้สอนไม่ต้องทบทวนความรู้ตลอดเวลา

2. การประเมินทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรสีด้วยแบบฝึกทักษะพบว่า นักเรียนมีคะแนนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 38.03 คะแนนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 47.79 และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนก่อน

เรียนและหลังเรียน พบว่า คะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจุฬาลักษณ์ มาลาศรี (2562 : ออนไลน์) เรื่อง ชุดฝึกทักษะการเขียนภาพหุ่นนิ่ง สีชอล์ค วิชาการเขียนภาพหุ่นนิ่ง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนปรางค์ทองวิทยา พบว่า ชุดฝึกทักษะการเขียนภาพหุ่นนิ่งสีชอล์คที่สร้างขึ้น นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของกฤติยา โพธิ์ทอง (2563 : 201-221) เรื่อง การออกแบบชุดฝึกทักษะการเขียนสีน้ำ: กรณีศึกษา นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ พบว่า ชุดฝึกทักษะการเขียนภาพสีน้ำที่สร้างขึ้นนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 จากผลการวิจัยข้างต้นอภิปรายได้ว่า งานวิจัยการพัฒนาแบบฝึกทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนและมีทักษะการไล่น้ำหนักสีสูงกว่าก่อนเรียน เนื่องจากแบบฝึกทักษะได้ผ่านการศึกษาปัญหา เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับทักษะการระบายสีของนักเรียน เพื่อนำมาสู่ขั้นตอนกระบวนการสร้าง การพัฒนาแบบฝึกทักษะ จนมีค่าประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด โดยนักเรียนได้อ่านคำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะ เมื่อนักเรียนสามารถทบทวนความรู้และฝึกฝนได้ด้วยตนเองจะช่วยให้ นักเรียนเกิดความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัยในการทำงาน เป็นเครื่องมือในการวัดและประเมินผลหลังจากศึกษาแบบฝึกทักษะจบแต่ละชุด และยังเป็นเครื่องมือที่มีคุณค่าต่อทั้งครูผู้สอนและนักเรียน

3. การประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยแบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คนี้มานั้น เพื่อส่งเสริมทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจรสี พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.81$, $S.D. = 0.35$) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเจริญสุข กันยาลอง (2560 : 20) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาผลสัมฤทธิ์และทักษะการระบายสีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบฝึกทักษะวาดภาพระบายสีเทคนิคสีน้ำ ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียน อยู่ในระดับมากที่สุด ($x = 4.71$) สอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดาวัลย์ แก้วโวหาร (2562 : 9) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกทักษะเรื่อง สีไม้ความรู้ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินความพึงพอใจของนักเรียนอยู่ในระดับพึงพอใจมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.30 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.53 จากผลการวิจัยข้างต้นอภิปรายได้ว่า เมื่อนักเรียนได้เรียนรู้และฝึกทักษะการระบายสีชอล์คนี้มานั้นโดยการใช้แบบฝึกทักษะแต่ละชุดจบแล้ว แบบฝึกทักษะนี้ช่วยให้นักเรียนมีความสุข สามารถเรียนรู้ เข้าใจ เกิดทักษะการระบายสีชอล์คนี้มานั้นได้อย่างถูกต้องที่เป็นประโยชน์ต่อนักเรียน และทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น จึงทำให้ผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

1.1 การเรียนด้วยชุดแบบฝึกทักษะ เรื่อง การระบายสีชอล์คน้ำมัน เพื่อส่งเสริมทักษะการไล่น้ำหนักตามวงจร มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด 80/80 และมีคุณภาพและความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด สามารถนำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อช่วยประหยัดเวลา โดยครูผู้สอนไม่ต้องทบทวนความรู้ตลอดเวลา เป็นการฝึกความรับผิดชอบของนักเรียน ให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะด้วยตนเอง และเสริมสร้างประสบการณ์การทำงานด้วยตนเอง

1.2 ก่อนนำแบบฝึกทักษะไปใช้ ครูผู้สอนต้องศึกษาคำแนะนำการใช้แบบฝึกทักษะอย่างละเอียด อธิบาย และชี้แจงวิธีการปฏิบัติกิจกรรมให้ชัดเจน เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจตรงกัน จึงจะทำให้การจัดการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพ

1.3 แบบฝึกทักษะมีลักษณะเป็นเล่มและมีรูปภาพเป็นภาพสีภายในเล่มทุกหน้าเพื่อกระตุ้นความสนใจของนักเรียน ครูผู้สอนต้องเตรียมตัวและเตรียมอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ให้พร้อม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในแบบฝึกทักษะจะต้องมีการปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมกับความสามารถและศักยภาพของนักเรียนอยู่เสมอ

2.2 จากผลการศึกษาการพัฒนาแบบฝึกทักษะ มีเนื้อหา ขั้นตอนในการฝึกปฏิบัติมาก และใช้เวลาค่อนข้างนานในการทำแบบฝึกทักษะ ดังนั้นผู้วิจัยจะต้องวางแผน ออกแบบ สร้าง และเตรียมแบบฝึกทักษะไว้ก่อนล่วงหน้า 1- 2 เดือน

2.3 งานวิจัยในครั้งนี้เป็นการฝึกทักษะการระบายสีชอล์คน้ำมันควรออกแบบและสร้างนวัตกรรมในรูปแบบอื่น ๆ เช่น การระบายสีไม้ การระบายสีน้ำ การระบายสีโปสเตอร์ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2551). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กฤติยา โพธิ์ทอง. (2563). การออกแบบชุดฝึกทักษะการเขียนสีน้ำ: กรณีศึกษา นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาทัศนศิลป์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. *วารสารสหวิทยาการสังคมศาสตร์และการสื่อสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี*. 3 (3). 201-221
- จุฬาลักษณ์ มาลาสี. (2562). ชุดฝึกทักษะการเขียนภาพหุ่นนิ่งสีชอล์ค วิชาการเขียนภาพหุ่นนิ่ง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนปรางค์ทองวิทยา. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2564. แหล่งที่มา https://krustation.com/academic_research078.

- เจริญสุข กันยาลอง. (2560). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์และทักษะการระบายสีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้แบบฝึกทักษะวาดภาพระบายสีเทคนิคสีน้ำ. เอกสารการประชุมวิชาการระดับชาติครั้งที่ 5 ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงวิจัย. 1 มีนาคม 2560. คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.
- ชนิกานต์ หุตาศัย. (2563). การพัฒนาความสามารถด้านการวาดภาพเชิงสร้างสรรค์ โดยการจัดการเรียนรู้แบบโครงงาน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ณัฐวรรณ เฉลิมสุข. (2560). การสร้างสรรค์ทางทัศนศิลป์ ส่งเสริมจินตนาการการเรียนรู้. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 11 พฤศจิกายน 2564. แหล่งที่มา <https://he02.tci-thaijo.org/index.php/Veridian-E-Journal/article/view/109089/85914>.
- ฝนส้งฟ้า พาเขียว. (2560). การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบการเรียนการสอนทักษะปฏิบัติของเดวิส เรื่อง การวาดภาพเหมือนจริง ที่ส่งเสริมความสามารถในการวาดภาพ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. การค้นคว้าอิสระ สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- มุกิตา อังคุระษี. (2559). การพัฒนาแบบฝึกทักษะเรื่อง สีและการระบายสี กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนคลองสำโรง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- รงค์ ประภาสะโนบล. (2552). ทัศนศิลป์ ป.1. ชุดกิจกรรมการเรียนรู้พัฒนาการคิดวิเคราะห์เสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่ดีงาม. กรุงเทพมหานคร: พัฒนาคุณภาพวิชาการ (พว.).
- ลัดดาวัลย์ แก้วโวหาร. (2562). การพัฒนาแบบฝึกทักษะ เรื่อง สีไม่น่ารู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. รายงานการวิจัย: สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (เลย-หนองบัวลำภู) เขต 19.
- Dewey, J. (1897). *How to cite this piece: 'My pedagogic creed'*. The School Journal, Volume, IV(3). New York : Teachers Collage.

การพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการเรียนรู้
ผ่าน Google Sites รายวิชาวัสดุอุตสาหกรรมและการผลิต
**The Development of Active Learning Model Together through Google Sites
for Industrial Materials and Manufacturing Course**

อัญญารัตน์ สอนสนาม, สมพร วงษ์เพ็ง,
ภาวินี อ่างบุญตา, สุภารัตน์ บุตรไชย และ ธนัช ศรีพนม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
**Anyarat Sonsanam, Somporn Vongpeang,
Pavinee Angboonta, Suparat Bootchai and Tanut Sripanom**
Rajamangala University of Technology Thunyaburi, Thailand
Corresponding Author, E-mail: somporn_v@rmutt.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาารูปแบบการเรียนรู้ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการเรียนรู้ผ่าน Google Sites รายวิชาวัสดุอุตสาหกรรมและการผลิต กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้แก่ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรอุตสาหกรรมบัณฑิต สาขาวิศวกรรมอุตสาหกรรม ชั้นปีที่ 1 ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 25 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบประเมินความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ t-test dependent

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการเรียนรู้ผ่าน Google Sites รายวิชาวัสดุอุตสาหกรรมและการผลิต ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบ คือ (1) การเตรียมการสอน (2) การจัดการเรียนการสอน ได้แก่ การศึกษาความรู้ การจัดการความรู้ การประยุกต์ความรู้ การนำเสนอผลงาน และการประเมินผล และ (3) การสนับสนุนการเรียนรู้ มีผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญภาพรวมอยู่ในระดับมาก นักศึกษาที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการพัฒนาารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกร่วมกับการเรียนรู้ผ่าน Google Sites รายวิชาวัสดุอุตสาหกรรมและการผลิต ผู้เรียนมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดการเรียนรู้; การเรียนรู้เชิงรุก; Google Sites; วัสดุอุตสาหกรรมและการผลิต

Abstracts

The aims of this research were 1) to develop and evaluate the active learning model together through google sites for industrial materials and manufacturing course, 2) to compare the academic achievement of students after learning with developed learning model, and 3) to study the satisfaction of students learning with developed learning model. The population used in the study at the time consisted of student for Bachelor of science in technical education program in industrial engineering education. The first semester, academic year 2021, consisted of 50 students. The research instruments were: learning management plan, achievement test and satisfaction assessment form used to analyze the data were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and t-test dependent.

The results showed that the learning management model consisted of 3 components: 1) Preparation, 2) Learning, included educating, knowledge management, applying, presentation and evaluation 3) Supporting. The appropriateness of developed learning model by experts was high level of overall suitability. The academic achievement of students after learning with developed learning model were significantly higher than that before using the active learning model at the significance level of .05. Lastly, the student satisfactions towards active learning generally was at the highest level.

Keywords: Learning Management Model; Active Learning; Google Sites; Industrial Materials and Manufacturing

บทนำ

ในช่วงระยะเวลา 2-3 ปี ที่ผ่านมา ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ส่งผลให้ประชาชนต้องปรับเปลี่ยนวิถีการดำเนินชีวิตในด้านต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสถานศึกษา ซึ่งเป็นสถานที่ที่มีกลุ่มคนรวมกันจำนวนมาก จึงมีความเสี่ยงในการติดเชื้อโรคโควิด 19 ค่อนข้างสูง สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องปรับวิธีการเรียนการสอนจากรูปแบบการสอนในห้องเรียน ให้เป็นรูปแบบออนไลน์ (Online) เพื่อความต่อเนื่องของการจัดการศึกษาให้แก่ผู้เรียนและนักศึกษา เพื่อลดการเผชิญหน้ากันและเป็นไปตามมาตรการในการป้องกันและควบคุมโรคระบาดในโรงเรียน การเว้นระยะห่างทางสังคม และยกเว้นกิจกรรมที่รวมตัวกัน (กาญจนา บุญภักดี, 2563 : 1-6) ผู้สอนสามารถเลือกใช้เครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนออนไลน์ เช่น Google Classroom, Google Sites, Google Meet, Zoom, Microsoft Teams, Moodle, Podcasts เป็นต้น ซึ่งในอนาคตมีแนวโน้มที่การเรียนการสอนจะมีลักษณะแพลตฟอร์มอื่นๆ มากยิ่งขึ้น

การสนับสนุนให้ปรับรูปแบบการเรียนออนไลน์ การมีสื่อการสอนการสอนออนไลน์ จึงเป็นการสร้างทางเลือกใหม่ในการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ผู้เรียนหรือผู้สนใจสามารถศึกษาเรียนรู้ ทบทวนได้ตลอดเวลา ภายใต้ข้อจำกัดในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 หรือโรคระบาดชนิดอื่นที่อาจจะเกิดขึ้นได้ในอนาคต รวมทั้งสนับสนุนแนวทางการศึกษาตลอดชีวิต (Lifelong Education) ซึ่งเป็นกระบวนการ

ทางการศึกษาที่มุ่งเน้นความเสมอภาคความเท่าเทียมกันของบุคคลทุกช่วงชีวิต ตั้งแต่เกิดจนตาย มีความหลากหลายทั้งรูปแบบและวิธีการ เป็นเครื่องมือในการที่จะพัฒนาบุคคลให้รู้เท่าทัน ข้อมูล เทคโนโลยีสารสนเทศ และสภาพสังคม เศรษฐกิจ ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วจะเป็นการพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพส่งผลให้บุคคลสามารถดำเนินชีวิตในสังคมโลกอย่างมีประสิทธิภาพรอบด้านต่อไป (ศักรินทร์ ชนประชา, 2562 : 159-175)

อย่างไรก็ตามการเรียนการสอนออนไลน์ยังเผชิญกับสภาพปัญหาหรืออุปสรรคในการเรียนรู้ของผู้เรียนหลากหลายประการ เช่น ความพร้อมในด้านอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ สัญญาณอินเทอร์เน็ต โปรแกรมที่ใช้สำหรับการเรียนออนไลน์ และการขาดอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์หรือมือถือที่ใช้ในการเรียนออนไลน์ (มนธิชา ทองหัตถา, 2564 : 43-51) นอกจากนี้ยังพบว่า ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อการเรียนออนไลน์ส่งผลกระทบเชิงลบได้แก่ อ่อนเพลีย ปวดเมื่อย ปวดตา ขาดปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ๆ ขาดการโต้ตอบ เกิดความเบื่อหน่าย ความเครียด รู้สึกเหนื่อยล้า รู้สึกเหงา ความกระตือรือร้นน้อยลง และไม่มีสมาธิ ข้อเสนอแนะของนักศึกษาต่อแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนออนไลน์ของอาจารย์ คือ จัดการเรียนรู้แบบ **Active Learning** ในลักษณะมีกิจกรรมปฏิสัมพันธ์ มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมมากขึ้น มีเทคนิค และสื่อที่หลากหลายในการสอน ลดชั่วโมงเรียน ลดปริมาณงาน ลดงานกลุ่ม และลดการสอบ และสอนให้กระชับ ลดการบรรยาย อธิบายให้เข้าใจได้ง่าย และมีการยกตัวอย่างมากขึ้น (รัตนวัชร เพ็ญรัตนศิริ และอนุรักษ ทอง, 2565 : 208-231)

กระบวนการจัดการเรียนเชิงรุก (**Active Learning**) เป็นการเรียนรู้ที่อาศัยการเชื่อมโยงความรู้สาขาต่าง ๆ และทักษะการเรียนรู้หลาย ๆ ทักษะเข้าด้วยกันเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ที่มีความหมายช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปผสมผสานกันและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม (ชยพล ดีอุ้น และธีระภัทร ประสมสุข, 2565 : 10-23) การจัดกิจกรรมรู้เชิงรุก ผู้เรียนจะต้องค้นหาเนื้อหาเพื่อก่อให้เกิดองค์ความรู้โดยการพูดคุย การเขียน การอ่าน การสะท้อน หรือการตั้งคำถามหรือการจัดกิจกรรมรู้ที่ผู้เรียนมีการเคลื่อนไหว อาจให้ผู้เรียนทำงานคนเดียวเป็นกลุ่มเล็กหรือกลุ่มใหญ่ก็ได้ และเป็นการเรียนรู้ที่มีคุณค่า น่าตื่นเต้น สนุกสนาน ทำลายความรู้ความสามารถ ผู้เรียนได้เรียนรู้สอดคล้องกับความสนใจของตนเอง ได้ลงมือคิดและปฏิบัติ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจได้ดีขึ้นและสามารถเก็บกักข้อมูลไว้ในความทรงจำได้นานขึ้น นอกจากนี้ยังมีประสิทธิภาพในการพัฒนากระบวนการรับรู้ในลำดับที่สูงขึ้น เช่น การแก้ปัญหา การคิดวิเคราะห์คิดสังเคราะห์ (ปริญญช พรหมภัสิต, 2559 : 21-23)

โครงสร้างหลักสูตรหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมอุตสาหการ หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2563 กำหนดให้รายวิชาวัสดุอุตสาหกรรมและการผลิตเป็นวิชาชีพบังคับของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จัดการเรียนการสอนในภาคเรียนที่ 1 ของทุกปีการศึกษา ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ที่ผ่านมาผู้สอนได้ใช้รูปแบบออนไลน์ ลักษณะการสอนเป็นแบบบรรยายและถามตอบ ผลการประเมินการจัดการเรียนการสอนพบว่าผู้เรียนส่วนใหญ่ต้องการกลับมาเรียนในชั้นเรียน รวมทั้งผู้สอนควรปรับวิธีการจัดการเรียนการสอน

สอน ใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย มีกิจกรรมที่น่าสนใจและผู้เรียนมีส่วนร่วม ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำกระบวนการจัดการเรียนเชิงรุก ซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่พัฒนาทักษะความคิดอย่างมีประสิทธิภาพช่วยให้ผู้เรียนวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินข้อมูลในสถานการณ์ใหม่ได้ดี ช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจ มีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายที่จะช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองผ่านการจัดการตนเองให้ความรู้และช่วยพัฒนาเพื่อนร่วมชั้น ซึ่งจะก่อให้เกิดการสร้างสรรค์พัฒนาความรู้ความเข้าใจและทักษะที่หลากหลาย ผู้เรียนได้รับประโยชน์มากกว่าการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นฝ่ายรับความรู้ (จุราภรณ์ ปฐมวงษ์, 2565 : 143-158) นอกจากนี้ผู้สอนได้ปรับปรุงเนื้อหาวิชาให้ทันสมัยใช้งานง่าย โดยใช้ Google Sites ซึ่งเป็นเทคโนโลยี ที่ถูกออกแบบให้ผู้สอนประหยัดเวลาในการจัดการเรียนการสอนและการสื่อสารกับผู้เรียนได้มากขึ้น ช่วยให้ผู้สอนสร้างและเก็บงานโดยไม่ต้องสิ้นเปลืองทรัพยากร เทคโนโลยีดังกล่าวมีความเหมาะสมต่อตัวผู้เรียนและผู้สอนทั้งในด้านการใช้งาน ความคุ้มค่า เวลา และประสิทธิภาพในการประเมินผล

ดังนั้นการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการเรียนรู้ผ่าน Google Sites รายวิชาวัสดุอุตสาหกรรมและการผลิต โดยนำสื่อการสอนออนไลน์บน Google Sites มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพ ผู้เรียนสามารถฝึกทบทวนซ้ำ ๆ ได้ มีเนื้อหาบทเรียนให้ศึกษา แบบฝึกหัด ทำแบบทดสอบ และเตรียมศึกษาล่วงหน้าได้ ผู้เรียนสามารถศึกษาบทเรียนได้ด้วยสมาร์ทโฟน แท็บเล็ต หรือคอมพิวเตอร์ได้ ผลที่ได้จากงานวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ ลดความแตกต่างระหว่างผู้เรียนในชีวิตวิถีใหม่ ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต เพื่อให้ผู้เรียนหรือผู้สนใจสามารถมีโอกาสพัฒนาตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการเรียนรู้ผ่าน Google Sites รายวิชาวัสดุอุตสาหกรรมและการผลิต
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการเรียนรู้ผ่าน Google Sites รายวิชาวัสดุอุตสาหกรรมและการผลิต
3. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการเรียนรู้ผ่าน Google Sites รายวิชาวัสดุอุตสาหกรรมและการผลิต

ระเบียบวิธีวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการเรียนรู้ผ่าน Google Sites รายวิชาวัสดุอุตสาหกรรมและการผลิต เป็นการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียน (Classroom Action Research) ใช้ระเบียบวิธีการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ด้วยการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative Methods) และเชิงคุณภาพ (Qualitative Methods) โดยการใช้วิจัยเชิงปริมาณเป็นหลักและสนับสนุนด้วยการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมอุตสาหการ ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 50 คน ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิศวกรรมอุตสาหการ ชั้นปีที่ 1 คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จำนวน 25 คน ภาคการศึกษาที่ 1 ปีการศึกษา 2564 โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยสุ่ม ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยในการสุ่ม จำแนกตามห้องเรียน ซึ่งแต่ละห้องเรียนมีผลการเรียนแตกต่างกันทุกห้อง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

2.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบเชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการเรียนรู้ผ่าน Google Sites รายวิชาวัสดุอุตสาหกรรมและการผลิต จำนวน 12 แผน ใช้เวลา 16 สัปดาห์ รวม 32 ชั่วโมง

2.2 สื่อการเรียนการสอน Google Sites และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาวัสดุอุตสาหกรรมและการผลิต เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อตั้งแต่ 0.3-0.7 ซึ่ง ค่าอำนาจจำแนกของข้อคำถามที่ดี ควรมีค่าตั้งแต่ 0.30 ขึ้นไป ค่าความยาก-ง่ายรายข้อมีค่าตั้งแต่ 0.2-0.3 ข้อคำถามที่ถือว่ามีความยากง่ายใช้ได้มีค่าอยู่ระหว่าง 0.20-0.80

2.3 แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้และแบบวัดระดับความพึงพอใจต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้ เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ แบบประเมินความเหมาะสมและแบบวัดระดับความพึงพอใจที่มีคุณภาพอ้างอิงจากงานวิจัยของ (มงคล จิตรโสภณ, 2565: 242-257)

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 วิเคราะห์คะแนนระดับค่าความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Content analysis) แบบประเมินแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีค่าคะแนนการประเมิน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 107)

- 5 หมายถึง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมมากที่สุด
- 4 หมายถึง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมมาก
- 3 หมายถึง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมพอใช้
- 2 หมายถึง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มีความเหมาะสมน้อย
- 1 หมายถึง แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ควรพัฒนา

โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลผลค่าคะแนนเฉลี่ยดังนี้

- ค่าคะแนน 4.51 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด
- ค่าคะแนน 3.51 – 4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก
- ค่าคะแนน 2.51 – 3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมพอใช้
- ค่าคะแนน 1.51 – 2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย
- ค่าคะแนน 1.00 – 1.50 หมายถึง ควรพัฒนา

3.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนโดยใช้รูปแบบการสอนแบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบโครงงานผ่าน Google Classroom รายวิชาการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้โดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของความคิดเห็น และค่าทางสถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

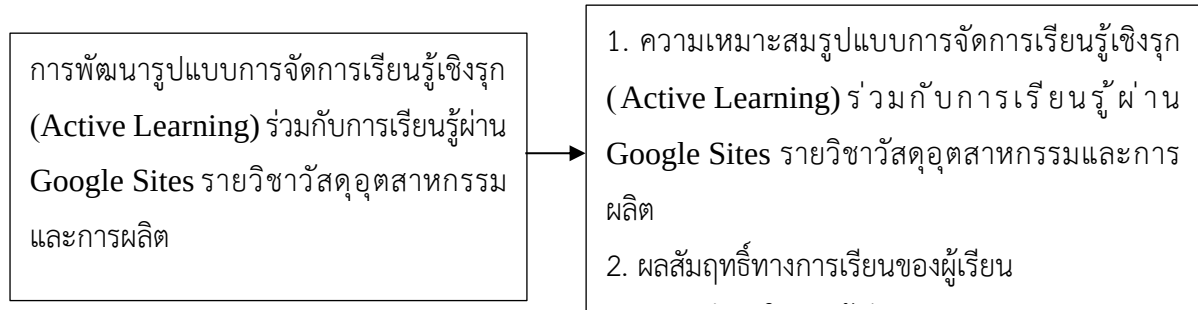
3.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยและการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา (Content analysis) มีค่าคะแนนการประเมิน ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545 : 112)

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
- 3 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
- 2 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
- 1 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

โดยกำหนดเกณฑ์ในการแปลผลค่าคะแนนเฉลี่ยดังนี้

- คะแนน 4.51 – 5.00 หมายถึง ระดับมากที่สุด
- คะแนน 3.51 – 4.50 หมายถึง ระดับมาก
- คะแนน 2.51 – 3.50 หมายถึง ระดับปานกลาง
- คะแนน 1.51 – 2.50 หมายถึง ระดับน้อย
- คะแนน 1.00 – 1.50 หมายถึง ระดับน้อยที่สุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการเรียนรู้ผ่าน Google Sites รายวิชาวัสดุอุตสาหกรรมและการผลิต ผู้วิจัยได้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แสดงดังแผนภาพที่ 2 โดยมีรายละเอียดดังนี้

แผนภาพที่ 2 การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการเรียนรู้ผ่าน Google Sites รายวิชาวัสดุอุตสาหกรรมและการผลิต

1.1 การเตรียมการสอน (Preparation) เป็นองค์ประกอบแรกของการจัดการเรียนการสอน เป็นการเตรียมความพร้อมของผู้เรียน ประกอบด้วย

1.1.1 หลักการสอน กระบวนการเรียนการสอนเชิงรุกเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลายที่ช่วยให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองผ่านการจัดการตนเองให้มีความรู้และช่วยพัฒนาเพื่อนร่วมชั้น ให้ผู้เรียนได้ลงมือคิดลงมือปฏิบัติ ส่วนผู้สอนทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง

1.1.2 การกำหนดวัตถุประสงค์การสอนในแต่ละบทเรียน เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนดำเนินไปตามเป้าหมาย

1.2 การจัดการเรียนรู้ (Learning) เป็นองค์ประกอบของการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการเรียนรู้ผ่าน Google Sites รายวิชาวัสดุอุตสาหกรรมและการผลิต มี 5 ขั้นตอน ดังนี้

1.2.1 การศึกษาความรู้ (Educating) เป็นขั้นที่ผู้สอนนำเสนอเนื้อหาพร้อมกับให้ผู้เรียนศึกษากับ Google Sites ผู้เรียนศึกษาทำความเข้าใจกับกิจกรรม โดยผู้สอนกระตุ้นส่งเสริมให้ผู้เรียนร่วมกันได้ลงมือค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง

1.2.2 การจัดการความรู้ (Knowledge management) เป็นการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่จากขั้นการศึกษาความรู้ ซึ่งอาจจะจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคล มาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเข้าถึงความรู้และพัฒนาตนเอง รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำหนดความรู้หลักที่จำเป็นหรือสำคัญต่องานหรือกิจกรรม มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ผู้เรียนเคยพบเจอ หรือสร้างความรู้บางส่วนบูรณาการให้เป็นชุดความรู้ที่สมบูรณ์มากที่สุดเหมาะต่อการใช้งาน

1.2.3 การประยุกต์ความรู้ (Applying) เป็นขั้นการประยุกต์ความรู้ การวิเคราะห์ข้อมูล การหาสาเหตุ แนวทางการป้องกันหรือแก้ไข จากปัญหา กรณีศึกษา หรือกิจกรรมที่ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันกำหนดขึ้นมา จากนั้นร่วมกันสรุปข้อมูลความรู้ โดยครูเป็นผู้ชี้แนะ สนับสนุน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจในบทเรียนตามลำดับขั้นตอนที่ถูกต้องและสมบูรณ์ขึ้น สามารถเชื่อมโยงความรู้ไปนอกเหนือสาระที่ได้จากกิจกรรมได้

1.2.4 การนำเสนอผลงาน (Presentation) เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนนำผลข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ มาจัดระบบองค์ความรู้และนำเสนอเป็นผลงานในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อทบทวนความรู้ความเข้าใจ เป็นการนำความรู้ไปใช้จริง ฝึกทักษะการนำเสนอ แลกเปลี่ยนความรู้และกล้าแสดงออก

1.2.5 การประเมินผล (Evaluation) ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันประเมินผลการปฏิบัติงาน อภิปรายข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ จากผลการนำเสนองาน หรือกิจกรรมต่าง ๆ ในแต่ละกิจกรรมที่จัดขึ้น รวมทั้งการเสริมแรง เพื่อเป็นการให้กำลังใจและแนะแนวทางให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในการพัฒนาตนเอง

1.3 การสนับสนุนการเรียนรู้ (Supporting) ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนให้คำแนะนำช่วยเหลือ จัดบรรยากาศในการเรียนรู้ให้เอื้อต่อการเรียนรู้ กำหนดสถานการณ์ปัญหาที่ใกล้เคียง

สภาพจริง มีประเด็นหลากหลายแง่มุมและเหมาะสมกับการเรียนรู้ จัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ให้เพียงพอและเหมาะสม ให้ผู้เรียนได้คิด วิเคราะห์ ลงมือปฏิบัติ และแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ

2. ผลการประเมินรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการเรียนรู้ผ่าน Google Sites รายวิชาวัสดุอุตสาหกรรมและการผลิต โดยผู้เชี่ยวชาญ เห็นว่ามีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.27$, S.D. = 0.35)

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการเรียนรู้ผ่าน Google Sites รายวิชาวัสดุอุตสาหกรรมและการผลิต แสดงดังแผนภาพที่ 3 พบว่ามีค่า Sig. เท่ากับ 0.00 ซึ่ง น้อยกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

Paired T-Test and CI: คะแนนก่อนเรียน, คะแนนหลังเรียน

Descriptive Statistics

Sample	N	Mean	StDev	SE Mean
คะแนนก่อนเรียน	40	18.550	2.591	0.410
คะแนนหลังเรียน	40	28.875	2.928	0.463

Estimation for Paired Difference

Mean	StDev	SE Mean	95% CI for $\mu_{\text{difference}}$
-10.325	2.223	0.352	(-11.036, -9.614)

$\mu_{\text{difference}}$: mean of (คะแนนก่อนเรียน - คะแนนหลังเรียน)

Test

Null hypothesis	$H_0: \mu_{\text{difference}} = 0$
Alternative hypothesis	$H_1: \mu_{\text{difference}} \neq 0$
T-Value	P-Value
-29.37	0.000

แผนภาพที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการเรียนรู้ผ่าน Google Site รายวิชาวัสดุอุตสาหกรรมและการผลิต โดยใช้ค่าทางสถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

4. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการเรียนรู้ผ่าน Google Sites รายวิชาวัสดุอุตสาหกรรมและการผลิต พบว่า โดยภาพรวมนักศึกษา มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.52$, S.D.= 0.49)

อภิปรายผลการวิจัย

1. รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการเรียนรู้ผ่าน Google Sites รายวิชาวัสดุอุตสาหกรรมและการผลิต ประกอบด้วย 3 องค์ประกอบหลัก คือ (1) การเตรียมการสอน (2) การจัดการเรียนการสอนได้แก่ การศึกษาความรู้ การจัดการความรู้ การประยุกต์ความรู้ การนำเสนอผลงาน และการประเมินผล และ (3) การสนับสนุนการเรียนรู้ ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยผู้เชี่ยวชาญภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ศึกษาโครงสร้างหลักสูตร ได้ดำเนินการวิเคราะห์หลักสูตร สารสำคัญและสาระการเรียนรู้ ได้ศึกษาสภาพการเรียนการสอนปัจจุบัน ปัญหาและความต้องการด้านการจัดการเรียนรู้ ทั้งจากการสอบถามข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะของผู้เรียน สังเกตพฤติกรรมการเรียน ผลการเรียนของผู้เรียนในภาคการศึกษาที่ผ่านมา ผลการประเมินการสอน จากนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาวิเคราะห์เอกสาร แนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และออกแบบแนวทาง สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการที่บูรณาการกับรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (Active learning) สอดคล้องกับแนวคิดตรีศมี ศรีนนท์ และคณะ (2561 : 331-342) ซึ่งได้กล่าวว่าการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดการสร้างสรรค์ทางปัญญา (Constructivism) ที่เน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชา เพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเอง ด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีครูผู้สอนเป็นผู้แนะนำกระตุ้นหรืออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ขึ้นโดยการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และการประเมินค่าจากสิ่งที่ได้รับจากกิจกรรมการเรียนรู้ ดังนั้นการเรียนรู้ของผู้เรียนจะเป็นไปอย่างมีความหมายและนำไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับวารินทร์พร พันเพ็ญ (2562 : 135-143) ที่กล่าวว่าจัดการเรียนรู้ Active Learning เป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้เรียนจะเป็นผู้ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม สามารถบูรณาการความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ เรียนรู้และเกิดองค์ความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งมีรูปแบบและเทคนิคของการจัดการเรียนรู้หลากหลาย โดยผู้สอนสามารถนำมาใช้ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ เหมาะสมกับผู้เรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้สอน ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดประสบการณ์และความสำเร็จในการเรียน และถือเป็นการจัดการเรียนรู้ประเภทหนึ่งที่ส่งเสริม ให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการเรียนรู้ผ่าน Google Sites รายวิชาวัสดุอุตสาหกรรมและการผลิต พบว่า ผู้เรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน

สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ในครั้งนี้ได้นำเทคโนโลยี Google Sites มาประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ผู้เรียนสามารถศึกษาและทบทวนความรู้ด้วยตนเองได้ตลอดเวลา ทั้งยังได้นำลิงก์จากเว็บไซต์ วิดีทัศน์ ที่เกี่ยวข้องมาวางไว้สำหรับให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และให้ข้อมูลมีความทันสมัย น่าสนใจ นอกจากนี้ผู้เรียนสามารถศึกษาเนื้อหาความรู้ล่วงหน้าจาก Google Sites ผู้สอนจะคอยให้คำแนะนำ และติดตามความก้าวหน้าทางการเรียนรู้ของผู้เรียน ชักถามข้อสงสัยในบทเรียน ทำแบบฝึกหัด หรือแบบทดสอบ เมื่อถึงคาบเรียนในชั้นเรียนผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนทำกิจกรรมต่าง ๆ จากบทเรียนที่ผู้เรียนได้ศึกษามาแล้ว เพื่อฝึกทักษะ ฝึกแก้ปัญหา สร้างปฏิสัมพันธ์ภายในชั้นเรียน มีการนำเสนอผลงาน และประเมินผลงานร่วมกัน เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนความรู้ ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ส่งเสริมผู้เรียนเกิดทักษะทางความคิด การฝึกปฏิบัติและส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของอัญญารัตน์ สอนสนาม และคณะ (2565 : 945) ที่ได้ทำงานวิจัยสร้างและหาประสิทธิภาพบทเรียนออนไลน์ โดยใช้ Google Sites รายวิชา 20100-1002 วัสดุงานช่างอุตสาหกรรม พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนด้วยบทเรียนออนไลน์สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดาวรรณ ศรีฉิม และบัญชา สำรวรัตน์ (2559 : 129-142) ที่ได้พัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ผ่านเว็บ ด้วยโปรแกรม Google Site ตามแนวทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ เรื่อง หลักการทำโครงงานคอมพิวเตอร์ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 70 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกจากนี้การนำรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มาบูรณาการร่วมกับการเรียนรู้ผ่าน Google Sites ซึ่งเป็นการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทั้งผู้เรียนมีโอกาสร่วมมือกันเรียนรู้ มีการจัดการเรียนรู้มีกิจกรรมที่หลากหลาย สื่อและกิจกรรมที่ทำเป็นตัวอย่างสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ทบทวนได้ตลอดเวลา ผู้เรียนมีการวิเคราะห์ นำเสนอผลงาน และประเมินผลงานร่วมกัน อีกทั้งผู้สอนมีการเสริมแรงเป็นระยะทำให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนุกสนานในการร่วมกิจกรรม สามารถเรียนรู้ได้อย่างมีความสุข ทำให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่ายในการเรียนรู้ มีวัดประเมินผลอย่างหลากหลาย ทั้งก่อนเรียนระหว่างเรียน และหลังเรียนด้วยเหตุนี้จึงเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนหลังเรียนด้วยรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ร่วมกับการเรียนรู้ผ่าน Google Sites รายวิชาวัสดุอุตสาหกรรมและการผลิตสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของจุราภรณ์ ปฐมวงษ์ (2565 : 143-158) ที่ได้พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก มีทักษะการพูดสนทนาภาษาอังกฤษหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับลัดดาวัลย์ สาระภัย (2560 : 79-80) ที่พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยการเรียนรู้แบบ Active Learning เรื่อง การสังเคราะห์แสง มีคะแนนสอบหลังเรียนสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการเรียนรู้ผ่าน Google Sites รายวิชาวัสดุอุตสาหกรรมและการผลิต พบว่า โดยภาพรวมนักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ร่วมกับการเรียนรู้ผ่าน Google Sites ผู้เรียนสามารถศึกษาและทบทวนความรู้ด้วยตนเองได้ตลอดเวลา ทั้งยังมีลิงก์จากเว็บไซต์ วิดีทัศน์ ที่เกี่ยวข้องมาวางไว้สำหรับให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ และให้ข้อมูลมีความทันสมัย น่าสนใจ นอกจากนี้ผู้เรียนสามารถศึกษาเนื้อหาความรู้ล่วงหน้าได้ การประยุกต์เอารูปแบบการเรียนรู้เชิงรุกมาใช้จัดการเรียนการสอน ทำให้ผู้สอนได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนและประเมินผลโดยใช้วิธีที่หลากหลาย ผู้สอนมีบทบาทในการประเมินผลงานและตรวจผลงาน ที่มอบหมายให้ผู้เรียน มีการชี้แจงกระบวนการในการเรียนรู้ตามรูปแบบการสอน เสริมแรงให้กับผู้เรียน และจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เหมาะสมเอื้อต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมร่วมกัน ได้แลกเปลี่ยนความคิด มีการวิเคราะห์ สร้างแนวทางแก้ไขปัญหา นำเสนอผลงาน ประเมินผลงานร่วมกัน และผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ใหม่ด้วยตนเอง สอดคล้องกับทิตินา แคมมณี (2557 : 23) ที่กล่าวว่าการจัดการการเรียนรู้แบบ Active Learning ทำให้ผู้เรียนทุ่มเทในการเรียน จูงใจในการเรียน และทำให้ผู้เรียนแสดงออกถึงความรู้ความสามารถ เมื่อผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมอย่างกระตือรือร้น ในสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยผ่านการใช้กิจกรรมที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้ให้อย่างหลากหลาย ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนรู้กิจกรรมต่าง ๆ ตามความสนใจและความถนัดของตนเอง เกิดความรับผิดชอบ และทุ่มเทเพื่อบรรลุความสำเร็จ สอดคล้องกับปริญญช พรหมภาสิต (2559 : 7-8) ที่ได้รายงานว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอนแบบเชิงรุก มีเทคนิควิธีที่หลากหลาย โดยให้ความสำคัญกับผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้เข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการ เพื่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนด้วยตนเอง การจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning สามารถสร้างให้เกิดขึ้นได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน รวมทั้งสามารถใช้ได้กับนักเรียนนักศึกษาทุกระดับ ทั้งการเรียนรู้เป็นรายบุคคล การเรียนรู้แบบกลุ่มเล็ก และการเรียนรู้แบบกลุ่มใหญ่

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะของงานวิจัยนี้

1. ผู้สอนควรมีการอธิบายและทดสอบการใช้งานสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ในการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนสามารถใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ตลอดจนควรมีสื่อที่หลากหลาย โดยเฉพาะตัวอย่างชิ้นงาน กรณีศึกษา เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความสนใจและสนองตอบความแตกต่างระหว่างบุคคลได้
2. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ Active Learning ผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้มีบทบาทในการทำงานของตนเองมากที่สุด ไม่ควรชี้แนะและให้ความช่วยเหลือผู้เรียนมากเกินไป เพื่อให้ผู้เรียนมีความมั่นใจและกล้าตัดสินใจด้วยตนเอง

3. การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบ **Active Learning** ทำให้ผู้เรียนเกิดความหลากหลายทางความคิด และเป็นขั้นตอนสำคัญในการสร้างความรู้ เนื่องจากการที่ผู้เรียนได้มีการแลกเปลี่ยน อภิปรายความรู้ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ใหม่ร่วมกัน ดังนั้นผู้สอนควรใช้เวลาและโอกาสกับผู้เรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้อย่างเต็มที่ ยอมรับความคิดเห็นของผู้เรียนแต่ละคน พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะ กำลังใจ และเสริมแรงให้กับผู้เรียน นอกจากนี้ควรสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้เรียน รู้จักผู้เรียนทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มเพื่อเป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เหมาะสม สร้างบรรยากาศที่ดีในห้องเรียน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาและพัฒนาชุดกิจกรรม สื่อ หรือเครื่องมือที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ให้สนุกสนานสนใจเพิ่มมากขึ้น
2. ควรศึกษาวิจัยในเรื่องของการเรียนรู้เชิงรุก (**Active Learning**) กับรายวิชาอื่น หรือกับรูปแบบวิธีเรียนรู้แบบต่าง ๆ ไปใช้จัดการเรียนรู้ในรายวิชาหรือสาขาวิชาอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- กาญจนา บุญภักดี. (2563). การจัดการเรียนรู้ยุค New Normal. *วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม*, 19 (2), 1-6.
- จุราภรณ์ ปฐมวงษ์. (2565). การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้เชิงรุก (**Active Learning**) เพื่อส่งเสริมทักษะการพูดสนทนาภาษาอังกฤษ สำหรับผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *Journal of Modern Learning Development*, 7 (4), 143-158.
- ชยพล ดีอ่อน และธีระภัทร ประสมสุข. (2565). การบริหารจัดการเรียนรู้ตามแนวทาง **Active Learning** ของสถานศึกษาศูนย์เครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาลุ่มน้ำลาง อำเภอบางมะฝ้า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 1. *Journal of Modern Learning Development*, 7 (4), 10-23.
- ทศนา แหมมณี. (2557). *14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 7). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ปรียานุช พรหมภาสิต. (2559). เอกสารคู่มือการจัดการเรียนรู้ “**Active Learning (AL)** for HuSo at KPRU”. กำแพงเพชร : คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- มงคล จิตรโสภิน. (2565). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านร่วมกับการเรียนรู้แบบ. *โครงการผ่าน Google Classroom รายวิชาการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้. Journal of Modern Learning Development*, 7 (2), 242-257.

- มนธิชา ทองหัตถา. (2564). สภาพการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของครูกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โรงเรียนปากพูน จังหวัดนครศรีธรรมราช. *วารสารลวาศรี มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*, 5 (1), 43-51.
- รัตนวัชร เพ็ญรัตนศิริ และอนุรักษ์ แทนทอง. (2565). ผลกระทบและกลยุทธ์การรับมือในการเรียนออนไลน์ของนักศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดโรคโควิด 19. *Journal of Modern Learning Development*, 7(4), 208-231.
- รัศมี ศรีนนท์, อุดมกฤษฎี ศรีนนท์, วิภารัตน์ ยมดิษฐ์ และกรณิการ์ กิจนพเกียรติ. (2561). การจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคไทยแลนด์ 4.0. *วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร*, 9 (2), 331-342.
- ลัดดาวรรณ ศรีนิม และบัญชา สำรวรรัตน์. (2559). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ผ่านเว็บ ด้วยโปรแกรม Google Site ตามแนวทฤษฎีสร้างสรรค์ความรู้ เรื่อง หลักการทำโครงงานคอมพิวเตอร์ สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม*, 10 (1), 129-142.
- ลัดดาวัลย์ สาระภัย. (2560). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและพฤติกรรมการเรียนรู้วิชาชีววิทยา เรื่อง การสังเคราะห์แสง ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกระตือรือร้น (*Active Learning*). วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วารินทร์ พินเฟื่องฟู. (2562). การจัดการเรียนรู้ Active Learning ให้สำเร็จ. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 9 (1), 135-143.
- ศักรินทร์ ขนประชา. (2562). การศึกษาตลอดชีวิต. *วารสาร AL-NUR บัณฑิตวิทยาลัย*, 14 (26), 159-175.
- อัญญารัตน์ สอนสนาม และคณะ. (2565). การสร้างและหาประสิทธิภาพบทเรียนออนไลน์รายวิชา 20100-1002 วัสดุงานช่างอุตสาหกรรม, *การประชุมวิชาการราชชมงคลด้านเทคโนโลยีการผลิตและการจัดการ ครั้งที่ 7*. 6-8 กรกฎาคม 2565. โรงแรมแคนทารี โคราช. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน.

ความสุขในการทำงานส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทาง
การศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร
**Happiness at Work Affects the Performance of Educational Personnel in
Secondary Schools, District 1 in Bangkok**

นพมาศ ยามกระโทก, ทองฟู ศิริวงศ์,

สมพล ท่งหว่า และ ลักขมี ท่งหว่า

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

**Noppamas Yamkrathok, Thongfu Siri Wong
Sompon Thungwa and Laksamee Thungwa**

Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: 6314104004@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสุขในการทำงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานครเพื่อศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาเพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรทางการศึกษา และเพื่อศึกษาความสุขในการทำงานส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา

ผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยระดับความสุขในการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.33 คะแนนเฉลี่ยระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.44

ความสุขในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่าอายุการทำงาน ($F=23.911$) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ($F=15.072$) สถานภาพสมรส ($F=9.420$) ตำแหน่งงาน ($F=5.708$) ระดับการศึกษา ($F=4.632$) ช่วงอายุ ($F=3.660$) และเพศ ($t=6.820$) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ความสุขในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ พบว่า การติดต่อสัมพันธ์ (Beta=.692) ความรักในงาน (Beta=.132) ความสำเร็จในงาน (Beta=.129) และการเป็นที่ยอมรับ (Beta=-.033) ส่งผลทางบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขต

* วันที่รับบทความ: 27 มิถุนายน 2565; วันที่แก้ไขบทความ 16 กรกฎาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 17 กรกฎาคม 2565

Received: June 27, 2022; Revised: July 16, 2022; Accepted: July 17, 2022

กรุงเทพมหานคร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $p\text{-value} < 0.05$ และสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานครได้ร้อยละ 69.7 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 30.3 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น ส่วนด้านการเป็นที่ยอมรับ ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานครค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R เท่ากับ .835) ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว ($\text{Adj.}R^2=692$) ($F=126.661$) ค่าความคลาดเคลื่อนในการทำนาย ($S.E = .243$)

คำสำคัญ : ความสุขในการทำงาน; ทฤษฎีประสิทธิภาพการทำงาน; ความสำเร็จในงาน

Abstracts

The purpose of this research was to study happiness at work of educational personnel of secondary schools, District 1 in Bangkok. To study the performance of educational personnel. To compare the performance classified by personal factors of educational personnel. to study the happiness at work affects the efficiency of work of educational personnel. The results showed that Most of them were

The average score of overall happiness at work was at the highest level, with a mean of 4.56 standard deviation of 0.33. The mean score on the performance of educational personnel of secondary schools in District 1 in Bangkok. Overall, it was at the highest level, with a mean of 4.54, a standard deviation of 0.44.

Work happiness affects the performance of educational personnel of secondary schools, District 1 in Bangkok. It was found that all aspects of work happiness affected work efficiency at a statistically significant level of 0.05 by working age. ($F=23.911$), average monthly income ($F=15.072$), marital status ($F=9.420$), job position ($F=5.708$), education level ($F=4.632$), age range ($F=3.660$), and gender ($t=6.820$). Affect the performance of educational personnel of secondary schools, District 1 in Bangkok.

Happiness at work affecting the performance of educational personnel of secondary schools, District 1 in Bangkok with multiple regression analysis at the statistical significance level of 0.05, it was found that relationship ($\text{Beta}=.692$), love at work ($\text{Beta}=.132$), job success ($\text{Beta}=.129$) and acceptance ($\text{Beta}=-.033$). It had a positive effect on the performance of educational personnel in Secondary School District 1 in Bangkok, at a statistically significant level, $p\text{-value} < 0.05$ and can jointly explain 69.7 percent of the variance in the performance of educational personnel of secondary schools in District 1 in Bangkok. The remaining 30.3% due to the influence of other variables. The part of being accepted there was no effect on the performance of educational personnel in Secondary School District 1 in Bangkok. Multiple correlation coefficient ($R = .835$), adjusted predictive efficiency value ($\text{Adj. } R^2.692$) ($F=126.661$), prediction error ($S.E=.243$).

Keywords: Happiness At Work; Theory of work efficiency; Work Achievement

บทนำ

ในโลกปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงต่างอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ เทคโนโลยี สภาพแวดล้อม การใช้ชีวิต โรคภัยไข้เจ็บต่างๆ การเปลี่ยนแปลงด้านการทำงาน ระบบการบริหารจัดการขององค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ซึ่งสิ่งเหล่านี้ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อมนุษย์ การใช้ชีวิตในปัจจุบันคนที่สามารถปรับตัวเพื่อรับกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นได้ จึงถือว่าบุคคลเหล่านั้นเป็นบุคคลที่น่าเอาเป็นแบบอย่างในการใช้ชีวิต การทำงานที่มีการเปลี่ยนแปลงในทุกๆ ด้านย่อมส่งผลต่อคุณภาพชีวิต คุณภาพในการทำงาน และส่งผลโดยตรงต่อความสุขในการทำงานของบุคคลในองค์กรด้วย โรคติดเชื้อโควิด 19 นับเป็นอีก 1 ปัจจัยที่ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพชีวิตของการทำงานและส่งผลต่อความสุขในการทำงานด้วย เนื่องจาก โรคดังกล่าวทำให้เกิดลักษณะของการปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำงานเช่น จากในอดีตการทำงานต่างๆ ผู้คนมักปฏิบัติงาน ณ ที่ตั้ง หรือในบริษัท หรือองค์กร แต่เมื่อมีโรคติดเชื้อโควิด 19 เข้ามา ทำให้หลายหน่วยงานหลายองค์กรหรือบริษัทอาจต้องให้พนักงานปฏิบัติงานที่บ้าน (Work from home) ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีผลต่อประสิทธิภาพการทำงาน ความสุขในการทำงานด้วย การปฏิบัติงานนอกบริษัทหรือหน่วยงาน อาจทำให้ประสิทธิภาพของการทำงานลดลงด้วยหลายสาเหตุ เช่น ความพร้อมของอุปกรณ์ที่ใช้ในการทำงาน เทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต สภาพแวดล้อมในการทำงาน เป็นต้น ซึ่งสิ่งที่กล่าวมานี้ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานและความสุขในการทำงาน

จากโรคติดเชื้อโควิด 19 ที่อาจมีผลต่อการทำงานต่างๆ ดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีแนวความคิดในการวิจัยเรื่องความสุขในการทำงานส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานครขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสุขในการทำงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการปฏิบัติงานจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร
4. เพื่อศึกษาความสุขในการทำงานส่งผลต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมเขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือผู้บริหารครู และบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2564 ประกอบไปด้วย ผู้บริหาร จำนวน 32 คน ครูและครูผู้ช่วย จำนวน 565 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1, 2565 : ออนไลน์)

กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 225 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม

1. ชนิดและลักษณะของเครื่องมือ การศึกษาครั้งนี้ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มี 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบไปด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อายุการทำงาน

ตอนที่ 2 ความสุขในการทำงาน เป็นแบบสอบถามประเมินค่า (rating scale) โดยคำถามเกี่ยวข้องกับประเด็นความสุขในการทำงานในด้าน การติดต่อสัมพันธ์ (Connections) จำนวน 5 ข้อ ความรักในงาน (Love of the Work) จำนวน 5 ข้อ ความสำเร็จในงาน (Work Achievement) จำนวน 5 ข้อ การเป็นที่ยอมรับ (Recognition) จำนวน 5 ข้อ โดยอ้างอิง ทฤษฎีความสุขในการทำงาน (Happiness at Work) ของ Manion ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคสร้างตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยมีเกณฑ์ การให้คะแนนออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

5 คะแนน คือมีความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด

4 คะแนน คือมีความสุขอยู่ในระดับมาก

3 คะแนน คือมีความสุขอยู่ในระดับปานกลาง

2 คะแนน คือมีความสุขอยู่ในระดับน้อย

1 คะแนน คือมีความสุขอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาในประเด็น คุณภาพงาน จำนวน 5 ข้อ ปริมาณงานจำนวน 5 ข้อ เวลา จำนวน 5 ข้อ และค่าใช้จ่าย จำนวน 5 ข้อ โดยอ้างอิงทฤษฎีของ ปีเตอร์สัน (Peterson) และ โพลแมน (Plowman) เป็นแบบสอบถามประเมินค่า (rating scale) ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคสร้างตามมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยมีเกณฑ์ การให้คะแนนออกเป็น 5 ระดับ ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

- 5 คะแนน คือมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 คะแนน คือมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก
- 3 คะแนน คือมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 คะแนน คือมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับน้อย
- 1 คะแนน คือมีประสิทธิภาพอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติงานอย่างมีความสุข เป็นแบบสอบถามแบบเปิด เพื่อให้ผู้วิจัยเสนอแนะแนวทางในการปฏิบัติงานอย่างมีความสุข

การสร้างแบบสอบถาม

สร้างขึ้นโดยศึกษาข้อมูลด้านความสุขในการทำงานและประสิทธิภาพการปฏิบัติงานจาก แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และดำเนินการสร้างตามขั้นตอน เริ่มจากกำหนดข้อมูลและตัวชี้วัดของ ตัวแปรที่ศึกษาให้ครอบคลุม ครบถ้วนของเนื้อหาตามนิยามศัพท์ที่กำหนด แล้วนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา โดยมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ศึกษา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความสุขในการทำงาน 4 ด้าน ประกอบด้วย

- 1.) การติดต่อสัมพันธ์
- 2.) ความรักในงาน
- 3.) ความสำเร็จในงาน
- 4.) การเป็นที่ยอมรับ

ศึกษา หลักการ แนวคิด ทฤษฎี ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของข้าราชการครูและบุคลากร จำนวน 4 ด้าน ประกอบด้วย

- 1.) คุณภาพของการทำงาน
- 2.) ปริมาณงาน
- 3.) เวลา
- 4.) ค่าใช้จ่าย

2. ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามกรอบแนวคิดที่กำหนด ประกอบด้วย ความคิดเห็นของครูและ บุคลากรทางการศึกษาที่มีต่อประเด็นความสุขในการทำงาน เป็นแบบสอบถามประเมินค่า (rating scale) โดย คำถามเกี่ยวข้องกับประเด็นความสุขในการทำงานในด้าน การติดต่อสัมพันธ์ (Connections) จำนวน 5 ข้อ ความรักในงาน (Love of the Work) จำนวน 5 ข้อ ความสำเร็จในงาน (Work Achievement) จำนวน 5 ข้อ การเป็นที่ยอมรับ (Recognition) จำนวน 5 ข้อ โดยอ้างถึง ทฤษฎีความสุขในการทำงาน (Happiness at Work) ของ Manion รวมทั้งสิ้นจำนวน 20 ข้อ และแบบสอบถามเพื่อทราบถึงประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน ของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาในประเด็น คุณภาพ

งาน จำนวน 5 ข้อ ปริมาณงานจำนวน 5 ข้อ เวลา จำนวน 5 ข้อ และค่าใช้จ่าย จำนวน 5 ข้อ โดยอ้างถึง ทฤษฎีของ ปีเตอร์สัน (Peterson) และ โพลแมน (Plowman) รวมทั้งสิ้นจำนวน 20 ข้อ

3. นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจแก้ไขเนื้อหาและ ภาษาที่ใช้ ตลอดจนความถูกต้องเหมาะสมของแบบสอบถามสอดคล้องกับคำนิยามศัพท์เฉพาะ

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของคำถามแต่ละข้อ โดยหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับคำนิยามศัพท์เฉพาะ จากนั้นใช้วิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item Objective Congruence - IOC) โดยการกำหนดคะแนนไว้ดังนี้

+1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนี้มีความเหมาะสม

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าข้อคำถามมีความเหมาะสม

-1 หมายถึง แน่ใจว่าข้อคำถามนี้ไม่มีความเหมาะสม

คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามโดยใช้สูตร

$$IOC = \Sigma(R/N)$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องในความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

ΣR แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญ อยู่ที่ 0.98 สามารถนำไปใช้ในการดำเนินการวิจัยต่อไปได้

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบใช้ (Try-Out) กับครูและบุคลากรซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item total correlation) ที่มีค่าตั้งแต่ .02 ขึ้นไป

6. การทดลองใช้และหาคุณภาพ นำแบบสอบถามที่ตรวจสอบแล้ว ไปทดลองใช้กับ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สพม. กท. 2 จำนวน 30 ตัวอย่าง แล้วนำมาหาค่าอำนาจจำแนก หากข้อคำถามใดที่มีค่าอำนาจจำแนกไม่ผ่านก็นำไปแก้ไขและนำไปรวมกับข้อที่มีอำนาจจำแนกใช้ได้ หาค่าความตรง ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) จากการทดลองใช้จำนวน 30 ตัวอย่างจากครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัด สพม. กท. 2 พบว่าค่าความเชื่อมั่นแบบสอบถามที่ได้จากการทดลองใช้ อยู่ที่ร้อยละ 96.00 ซึ่งอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ สามารถนำไปใช้ในการทำวิจัยได้

7. จัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพตามเกณฑ์ไปใช้ในการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงที่ใช้ในการวิจัยต่อไป และ เรียบเรียงแบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์

3.การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลวิจัยไปยัง สพม. กท.1 เพื่อขออนุญาตทำการวิจัย
2. ส่งแบบสอบถามการวิจัยไปยังโรงเรียนที่สังกัด สพม. กท.1 เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบสอบถาม
3. เก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถามที่ได้มาเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์ เพื่อนำไปจัดกระทำข้อมูลต่อไป
4. วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเพื่อแปลผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมทางสถิติ

4.การวิเคราะห์ข้อมูล/สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบไปด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน อายุการทำงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา จำนวน ร้อยละ

ตอนที่ 2 ความสุขในการทำงาน เป็นแบบสอบถามประเมินค่า (rating scale) โดยคำถามเกี่ยวข้องกับ ประเด็นความสุขในการทำงานในด้าน การติดต่อสัมพันธ์ (Connections) ความรักในงาน (Love of the Work) ความสำเร็จในงาน (Work Achievement) การเป็นที่ยอมรับ (Recognition) โดยอ้างอิงถึง ทฤษฎีความสุขในการทำงาน (Happiness at Work) ของ Manion วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำค่าเฉลี่ยที่ได้มาประเมินค่า เกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ย ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการ วิเคราะห์ตามแนวคิดของ เบสท์ (John W. Best) มีรายละเอียดดังนี้

- 4.21- 5.00 มีความสุขอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.41 – 4.20 มีความสุขอยู่ในระดับมาก
- 2.61 – 3.40 มีความสุขอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.81 – 2.60 มีความสุขอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 – 1.80 มีความสุขอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขต กรุงเทพมหานคร โดยศึกษาในประเด็น คุณภาพงาน ปริมาณงาน เวลา ค่าใช้จ่าย โดยอ้างอิงถึงทฤษฎีของ ปีเตอร์สัน (Peterson) และ โพลแมน (Plowman) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำค่าเฉลี่ยที่ได้มาประเมินค่า เกณฑ์การแปลความหมาย เพื่อจัดระดับคะแนนเฉลี่ย ผู้วิจัยใช้เกณฑ์ในการ วิเคราะห์ตามแนวคิดของ เบสท์ (John W. Best) มีรายละเอียดดังนี้

- 4.21- 5.00 มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.41 – 4.20 มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมาก
- 2.61 – 3.40 มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.81 – 2.60 มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 – 1.80 มีประสิทธิภาพการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ความสุขในการทำงานส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) สถิติ T-Test , F-Test วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple regression analysis) ในการเปรียบเทียบความแตกต่างของลักษณะส่วนบุคคล ความสุขในการทำงาน ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย

งานวิจัยเรื่องความสุขในการทำงานส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร มีกรอบแนวคิดการวิจัยที่อ้างอิงทฤษฎีความสุขในการทำงาน (Happiness at Work) ตามแนวคิดของ Manion (อ้างถึงใน ประทุมทิพย์ เกตุแก้ว, 2551 : 39) ซึ่งประกอบไปด้วยประเด็น 1.) การติดต่อสัมพันธ์ 2.) ความรักในงาน 3.) ความสำเร็จในงาน และ 4.) การเป็นที่ยอมรับ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ตามทฤษฎีประสิทธิภาพการทำงานของ ปีเตอร์สัน (Peterson) และ โพลแมน (Plowman) ซึ่งทฤษฎีดังกล่าวประกอบไปด้วยประเด็น 1.) คุณภาพของการทำงาน 2.) ปริมาณงาน 3.) เวลา และ 4.) ค่าใช้จ่าย มีกรอบแนวคิดการวิจัยดังภาพ

ตัวแปรต้น (Independent Variables)

ปัจจัยส่วนบุคคล

1. เพศ 2. อายุ
3. สถานภาพ 4. ระดับการศึกษา
5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
6. อายุการทำงาน

ความสุขในการทำงาน

1. การติดต่อสัมพันธ์ (Connections)
2. ความรักในงาน (Love of the Work)
3. ความสำเร็จในงาน (Work Achievement)
4. การเป็นที่ยอมรับ (Recognition)

อ้างถึง ความสุขในการทำงาน (Happiness at Work) ของ Manion

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร

1. คุณภาพงาน
2. ปริมาณงาน
3. เวลา
4. ค่าใช้จ่าย

อ้างถึง ปีเตอร์สัน (Peterson) และ โพลแมน (Plowman)

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

วิจัยเรื่องความสุขในการทำงานส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิจัย ดังนี้

1.ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากการวิเคราะห์ พบว่า บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 72.00 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 ช่วงอายุส่วนใหญ่อยู่ที่ 31 - 40 ปี จำนวน 90 คน คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงมาคือ 41 - 50 ปี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 รองลงมาคืออายุ 20 - 30 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 รองลงมาคืออายุ 51-60 ปี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 สถานภาพสมรส เป็นสมรส มีจำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 53.78 รองลงมาคือ โสด จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 39.11 รองลงมาคือหย่า/แยกกันอยู่ มีจำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 4.00 รองลงมา หม้าย มีจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 3.11 มีระดับการศึกษาอยู่ที่ปริญญาตรี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 53.78 รองลงมาคือ ปริญญาโท จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 38.22 รองลงมาคือต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 มีตำแหน่งงานเป็นข้าราชการ จำนวน 137 คนคิดเป็นร้อยละ 60.89 รองลงมามีตำแหน่งงานเป็นลูกจ้างประจำ จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 รองลงมามีตำแหน่งงานพนักงานประจำตามสัญญา จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 11.56 รองลงมามีตำแหน่งงานลูกจ้างตามภารกิจ จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00 รองลงมามีตำแหน่งงานพนักงานราชการ จำนวน 17 คน คิดเป็นร้อยละ 7.56 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 20,001 - 30,000 บาท จำนวน 117 คนคิดเป็นร้อยละ 52.00 รองลงมามีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 30,001 บาท ขึ้นไป 72 คนคิดเป็นร้อยละ 32.00 รองลงมามีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 15,001 - 20,000 บาทจำนวน 27 คนคิดเป็นร้อยละ 12.00 รองลงมามีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ ต่ำกว่า 15,000 บาทจำนวน 9 คนคิดเป็นร้อยละ 4.00 มีอายุการทำงาน 6 - 10 ปี จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 32.00 มีอายุการทำงาน 11 - 15 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 28.00 มีอายุการทำงาน 0 - 5 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 มีอายุการทำงาน 16 - 20 ปีจำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 12.00 มีอายุการทำงาน 21 ปี ขึ้นไปจำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 8.00

2.ระดับความสุขในการทำงาน

ระดับความสุขในการทำงาน		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านการติดต่อสัมพันธ์	4.51	.038	มากที่สุด
2	ด้านความรักในงาน	4.71	0.36	มากที่สุด
3	ด้านความสำเร็จในงาน	4.53	0.41	มากที่สุด
4	ด้านการเป็นที่ยอมรับ	4.48	0.47	มากที่สุด
รวม		4.56	0.33	มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระดับความสุขในการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.33 เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนี้ ด้านความรักในงาน มีคะแนนเฉลี่ย 4.71 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.36 ด้านความสำเร็จในงานมีคะแนนเฉลี่ย 4.53 คะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.41 ด้านการติดต่อสัมพันธ์มีคะแนนเฉลี่ย 4.51 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .038 และด้านการเป็นที่ยอมรับมีคะแนนเฉลี่ย 4.48คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47

3.ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร

ระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	คุณภาพงาน	4.52	0.42	มากที่สุด
2	ปริมาณงาน	4.45	0.53	มากที่สุด
3	เวลา	4.54	0.52	มากที่สุด
4	ค่าใช้จ่าย	4.66	0.49	มากที่สุด
รวม		4.54	0.44	มากที่สุด

คะแนนเฉลี่ยระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.44 เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนี้ ด้านค่าใช้จ่าย มีคะแนนเฉลี่ย 4.66 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49 ด้านเวลา มีคะแนนเฉลี่ย 4.54 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 ด้านคุณภาพงาน มีคะแนนเฉลี่ย 4.52 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.42 และด้านปริมาณงาน มีคะแนนเฉลี่ย 4.45 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53

4. ผลการทดสอบสมมติฐานประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร

ลักษณะส่วนบุคคล	ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษา	
เพศ	t=6.820	Sig.=0.010*
ช่วงอายุ	F=3.660	Sig.=0.013*
สถานภาพสมรส	F=9.420	Sig.=0.000*
ระดับการศึกษา	F= 4.632	Sig.=0.011*
ตำแหน่งงาน	F= 5.708	Sig.=0.000*
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	F=15.072	Sig.=0.000*
อายุการทำงาน	F=23.911	Sig.=0.000*

ความสุขในการทำงานส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานครพบว่าความสุขในการทำงานทุกด้านส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยอายุการทำงาน (F=23.911) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน (F=15.072) สถานภาพสมรส (F=9.420) ตำแหน่งงาน (F=5.708) ระดับการศึกษา (F=4.632) ช่วงอายุ (F=3.660) และเพศ (t=6.820) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยจึงทำการเปรียบเทียบรายคู่โดยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffé)

5. ความสุขในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร

ความสุขในการทำงานของบุคลากรทางการศึกษา	Unstandardized Coefficients		Standardize Coefficients	t	p-value	Zero-order	Collinearity Statistics	
	B	S.E.	β				Tolerance	VIF
Constant	-.326	.241		-1.350	.178			
การติดต่อสัมพันธ์(X1)	.804	.069	.692	11.639	.000*	.820	.390	2.567
ความรักในงาน(X2)	.159	.051	.132	3.111	.002*	.488	.765	1.307
ความสำเร็จในงาน(X3)	.139	.063	.129	2.190	.030*	.661	.395	2.533
การเป็นที่ยอมรับ(X4)	-.031	.053	-.033	-.587	.558	.594	.422	2.368

$R = .835$, $R^2 = .697$, Adjusted R Square = .692, Std. Error of the Estimate = .243, $F = 126.661$, $p\text{-value} = .000$

จากตารางได้ทำการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตัวแปร หรือภาวะร่วมความสัมพันธ์พหุเชิงเส้น (Multicollinearity) โดยทดสอบด้วยสถิติ Tolerance และ VIF เพื่อตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์และความแปรปรวน ของตัวแปรด้านปัจจัยในการทำงานพบว่า ค่า Tolerance มากกว่า 0.1 และ ค่า VIF น้อยกว่า 1.0 แสดงว่า ไม่มีปัญหาภาวะร่วมพหุเชิงเส้น จึงสามารถทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณโดยใช้คำสั่ง Enter โดยใส่ตัวแปรเรียงตามลำดับตามกรอบแนวคิดของการวิจัยได้ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่าผลการวิเคราะห์ปัจจัย ความสุขในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ด้วยการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ตัวแปรการติดต่อสัมพันธ์ ความรักในงาน ความสำเร็จในงานและการเป็นที่ยอมรับ ส่งผลทางบวกต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร และสามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ร้อยละ 69.7 กล่าวได้ว่าความเป็นได้ของการตั้งสมมติฐานว่าปัจจัยด้านความสุขในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้ง 4 ด้าน มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ร้อยละ 69.7.ส่วนที่

เหลืออีกร้อยละ 30.3 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น ซึ่งความสามารถในการทำนายมีค่าปานกลาง โดยพบด้านการติดต่อสัมพันธ์ (Beta = .692) มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานครมากที่สุด รองลงมาได้แก่ด้านความรักในงาน (Beta = .132) และรองลงมาคือด้านความสำเร็จในงาน (Beta = .129) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $p\text{-value} < 0.05$ ส่วนด้านการเป็นที่ยอมรับ (Beta = -.033) ไม่มีผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R เท่ากับ .835) ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adj. R^2 เท่ากับ .692) (F เท่ากับ 126.661) ค่าความคลาดเคลื่อนในการทำนาย (S.E เท่ากับ .243)

สามารถเขียนสมการถดถอยได้ ดังนี้

$$\hat{y} = 0.326 + 0.692(X_1) + 0.132(X_2) + 0.129(X_3) + 0.033(X_4)$$

และเขียนสมการคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้

$$Z\hat{y} = 0.692 + 0.132 + 0.129 + 0.033$$

อภิปรายผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 72.00 สอดคล้องกับการศึกษาของจันทรัตน์ ชนมงคล (2563 : 52) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสุขในการทำงานของบุคลากร สำนักงานเขตคลองสามวา พบว่า 1. บุคลากรสำนักงานเขตคลองสามวา และสอดคล้องกับการศึกษาของ มนชนก ชูพรรคเจริญ (2562 : 74) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสุขในการทำงานของพนักงานเอกชนในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรปราการ แสดงให้เห็นว่าส่วนใหญ่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิง

1. คะแนนเฉลี่ยระดับความสุขในการทำงาน Manion รายด้าน

คะแนนเฉลี่ยระดับความสุขในการทำงานโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.33 ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ จันทรัตน์ ชนมงคล (2563 : 52) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสุขในการทำงานของบุคลากรสำนักงานเขตคลองสามวา พบว่า 1. บุคลากรสำนักงานเขตคลองสามวา และสอดคล้องกับการศึกษาของ มนชนก ชูพรรคเจริญ (2562 : 74) ศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสุขในการทำงานของพนักงานเอกชนในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัด สมุทรปราการ เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านความรักในงาน มีคะแนนเฉลี่ย 4.71 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.36 ด้านความสำเร็จในงานมีคะแนนเฉลี่ย 4.53 คะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.41

ด้านการติดต่อสัมพันธ์มีคะแนนเฉลี่ย 4.51 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน .038 และด้านการเป็นที่ยอมรับมีคะแนนเฉลี่ย 4.48 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.47

2. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร รายด้านรวมคะแนนเฉลี่ยระดับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.54 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.44 เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ดังนี้ ด้านค่าใช้จ่าย มีคะแนนเฉลี่ย 4.66 คะแนน ส่วน

เบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.49 ด้านเวลา มีคะแนนเฉลี่ย 4.54 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.52 ด้านคุณภาพงาน มีคะแนนเฉลี่ย 4.52 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.42 และด้านปริมาณงาน มีคะแนนเฉลี่ย 4.45 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53

3. การทดสอบสมมติฐานความสุขในการทำงานส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ความสุขในการทำงานส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานครพบว่าความสุขในการทำงานทุกด้านส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยอายุการทำงาน ($F=23.911$) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ($F=15.072$) สถานภาพสมรส ($F=9.420$) ตำแหน่งงาน ($F=5.708$) ระดับการศึกษา ($F=4.632$) ช่วงอายุ ($F=3.660$) และ เพศ ($t=6.820$) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานครสอดคล้องกับการศึกษาของสายพิน ยาสวรรณ (2564 : 46) ศึกษาเรื่อง ความสุขในการทำงานของบุคลากรสำนักงานสรรพากรพื้นที่สมุทรปราการ 3 ซึ่งพบว่ากัน ปัจจัยแรงจูงใจ ด้านความสำเร็จในงาน ด้านสภาพการทำงานและด้านความสัมพันธ์ กับผู้ร่วมงาน มีผลต่อความสุขในการทำงานและสอดคล้องกับการศึกษาของจันทร์ตน ขนมงคล (2563 : 52) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อความสุขในการทำงานของบุคลากร สำนักงานเขตคลองสามวา ซึ่งระดับความคิดเห็นต่อปัจจัยที่มีผลต่อความสุขในการทำงานมาก

4. ความสุขในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการทดสอบสมมติฐาน ด้วยวิธี **Multiple Regression Analysis** ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า ความสุขในการทำงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร โดยรวมพบว่าความสุขในการทำงานไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ($t=-1.350$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนในด้านคุณภาพงาน ($t=11.639$) ปริมาณงาน ($t=3.111$) และด้านเวลา ($t=2.190$) ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 ส่วนด้านค่าใช้จ่าย ($t=-.587$) ไม่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำงานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 สอดคล้องกับการศึกษาของสุมาลี ดวงกลาง (2560 : 28) ศึกษา ความสุขในการทำงานกับประสิทธิผลการปฏิบัติงาน

ของเจ้าหน้าที่ทันตสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์ โดยพบว่าความสุขในการทำงานด้านสังคม (B=.327) และ ด้านการศึกษาหาความรู้ (B=.253) มีอิทธิพลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานและเป็นไปในทิศทางเชิงบวกตาม นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยสามารถอธิบายได้ว่าเมื่อพิจารณาจากค่า R มีค่าเท่ากับ .644 และเมื่อ พิจารณาถึงสัดส่วนความแปรปรวนที่อธิบายด้วยสมการถดถอยคิดเป็นร้อยละ 41.4 ส่วน ด้านสุขภาพกายและ ใจดี ด้านมีน้ำใจเอื้ออาทร ด้านการมีเงิน ด้านการผ่อนคลาย ด้านการมี ศีลธรรม ด้านครอบครัวอบอุ่น ไม่ส่งผล ต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทันตสถาน โรงพยาบาลราชทัณฑ์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. จากการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการวิจัยในด้านความสุขในการทำงานของครูและ บุคลากรทางการศึกษาสามารถที่จะพัฒนาความสุขในการทำงานได้ในหลากหลายแง่มุม ซึ่งหากมีการพัฒนา หรือปรับปรุงประเด็นต่างๆเช่น การแบ่งเวลาการทำงานและเวลาของครอบครัวออกจากกัน การได้รับอิสระ ทางความคิดหรืออิสระในการทำงาน ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจทำให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาสามารถมีความสุข กับการทำงานได้มากขึ้น

2. จากการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากการวิจัยในด้านประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครู และบุคลากรทางการศึกษาพบว่าในบางประเด็นจากข้อเสนอแนะสามารถที่จะพัฒนาประสิทธิภาพการ ปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้นได้เช่น การสนับสนุนการเผยแพร่ผลงานของบุคลากรในองค์กร การกระจายงานให้ บุคลากรเท่าเทียมกัน ควรมีการสนับสนุนด้านค่าใช้จ่ายต่างๆ อย่างเพียงพอและเหมาะสม เงินเดือนหรือโบนัส ตามสมควร มีการจัดสรรเงินให้สามารถนำมาใช้ได้สะดวกและรวดเร็วมากขึ้น ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นประเด็นที่ท ายองค์กร หากประเด็นดังกล่าวได้รับการพัฒนา ก็จะส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูและ บุคลากรทางการศึกษาที่ดีได้

เอกสารอ้างอิง

- จันทร์ตัน ชนมงคล. (2563). *ปัจจัยที่มีผลต่อความสุขในการทำงานของบุคลากร สำนักงานเขตคลองสามวา*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต .
- มนชนก ชูพรรคเจริญ. (2562). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความสุขในการทำงานของพนักงานเอกชนในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัด สมุทรปราการ*. สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการอุตสาหกรรมเชิงนวัตกรรม. บัณฑิตวิทยาลัย: สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น.
- สายพิน ยาสวรรณ. (2564). *ความสุขในการทำงานของบุคลากรสำนักงานสรรพากรพื้นที่สมุทรปราการ*. ปริญญาบัตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี คณะบริหารธุรกิจ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง .
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 17 มีนาคม 2565. แหล่งที่มา: <https://eoffice.sesao1.go.th/info/school-group>.
- สุมาลี ดวงกลาง. (2560). *ความสุขในการทำงานกับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทันตสถานโรงพยาบาลราชทัณฑ์*. สารนิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกริก.

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงาน
ของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3

**The Changing Leadership of Administrators Affect Quality of Working
Life of Teachers and Educational Personnel, Office of Educational
Service Area, Sesao 1, Bangkok**

สุพรรณดา แสนบุญ , ทองฟู ศิริวงศ์,

สมพล ทุงหว่า และ ลักษมี ทุงหว่า

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Supanda Seanboon, Thongfu Siritwong

Sompon Thungwa and Laksamee Thungwa

Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: 6314104011@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 (2) เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา (3) เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของครูและบุคลากรทางการศึกษา (4) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของครูและบุคลากรทางการศึกษา จำแนกตาม เพศ สถานภาพ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา อายุ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ประชากรทั้งหมดจำนวน 597 คน คำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยการเปิดตารางของ Cohen, Et al. (2011 : 147) ได้จำนวนทั้งสิ้น 234 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น 0.95 สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือความถี่ร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที(t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One -way ANOVA) และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ(Multiple regression analysis) ผลการวิจัยพบว่า (1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยภาพรวม พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความพึงพอใจต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และด้านการกระตุ้นทาง

ปัญหา (2) คุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาพบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความพึงพอใจต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูและบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มี คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ด้านการบูรณาการทางสังคม และด้านระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงาน และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยมากไป น้อย ได้แก่ ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ด้าน ความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน ด้านการปฏิบัติงานในสังคม และ ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและ เป็นธรรม (3) คุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน อายุ ระดับ การศึกษาระยะเวลาการทำงานและรายได้แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ และ (4) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้ค่า ประสิทธิภาพของการทำนาย R^2 เท่ากับ .396 กล่าวได้ว่าความเป็นได้ของการตั้งสมมติฐานว่าปัจจัยที่ส่งผล ต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิต การทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ร้อยละ 39.60 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 60.40 เกิดจากอิทธิพล ของตัวแปรอื่น ซึ่งความสามารถในการทำนายมีค่าน้อย โดยพบด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($Beta = 0.578$) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.000 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ พหุคูณ (R เท่ากับ .629) ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว ($Adj. R^2$ เท่ากับ .385) (F เท่ากับ 37.472) ค่าความคลาดเคลื่อนในการทำนาย ($S.E$ เท่ากับ .459) โดยมีตัวแปรที่สำคัญคือ ด้านการมีอิทธิพล อย่างมีอุดมการณ์(-0.552) ส่วนด้านการกระตุ้น ทางปัญญา (0.345) และ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจก บุคคล (0.174)

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง; คุณภาพชีวิตการทำงาน

Abstracts

The purposes of this research were 1) to study the transformational leadership of school administrators, Office of Secondary Educational sesao1, Bangkok 2) to study the quality of working life of teachers and educational personnel of school administrators. Source: Secondary education service area, District 1, Bangkok 3) to study the quality of life classified by personal factors of teachers and educational personnel of school administrators. Source: Secondary education service area, District 1, Bangkok 4) to study the transformational leadership affecting the quality of life of teachers and educational personnel of schools administrators. Source: Secondary education service area, District 1, Bangkok, classified by gender, status, position, educational level, age, work experience and transformational leadership of school administrators The total population of 597 people was calculated by sample size by opening the table of Cohen et al. (2011 : 147). A total of 234 persons were used. The research instrument

was a questionnaire with confidence values of 0.965 statistics used in the research were frequency, percentage, mean, standard deviation. T-test, One-way ANOVA and Multiple regression analysis. The results of the research were as follows: (1) the overall result found that teachers and educational personnel were satisfied with the changing leadership of the school administrators at a high level by sorting the average from high to low, including the aspect of taking into account the individual aspect of having an ideological influence and intellectual stimulation. (2) the quality of working life of teachers and government personnel as a whole were found satisfied with the quality of working life of government teachers and personnel, under the Bangkok Secondary Education Service Area Office, Region 1, Group 3 were at a very high level. The aspect with the highest average score was the development of human abilities, social integration, operational regulations and the aspect with a high average score value from highest to lowest, were on job progression and job security. Hygienic and safe environment with work-life balance performance in the society, appropriateness and with fair compensation (3) the quality of working life of teachers and educational personnel with different

factors such as age, education level, working period and income was significantly different at the level of 0.05, except for personal gender factors, and (4) the relationship between the changing leadership of the school administrators and the quality of working life of teachers and educational personnel was prediction R^2 was .396. It could be said that the probability of hypothesizing the factors affecting the quality of working life of teachers and educational personnel in all 4 areas was 39.60 % related to the quality of working life of teachers and educational personnel. The remaining 60.40 percent was due to the influence of other variables in which the ability to predict was low the motivational aspect (Beta = 0.578), the leadership change of the school administrators was significantly at the 0.000 level, the multiple correlation coefficient ($R = .629$), the adjusted predictive efficiency (Adj. $R^2 = .385$) ($F = 37.472$) The prediction error ($S.E = .459$), with the important variables being the aspect of ideological influence (-0.552), intellectual stimulation (0.345) and individual consideration (0.174).

Keywords: Transformational Leadership; Quality of Work Life

บทนำ

โลกยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและรวดเร็วความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีก่อให้เกิดการแข่งขันด้านสังคมเศรษฐกิจการเมืองค่านิยมวัฒนธรรมข่าวสารที่มีการเชื่อมโยงกันอย่างรวดเร็ว นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการในหน่วยงานมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรเพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการให้สามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ทำให้หลายฝ่ายได้หันมาสนใจในการพัฒนาคุณภาพบุคลากรเพื่อให้ได้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและทักษะอย่างเพียงพอในการใช้และควบคุมเทคโนโลยี ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคการปฏิรูปการศึกษา จึงจำเป็นต้องมีองค์ประกอบด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2550 : 331-340) อธิบายเกี่ยวกับองค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงไว้ 4 ด้านดังต่อไปนี้ 1) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมี (Idealized Influence and Charisma) เป็นพฤติกรรมที่ผู้นำแสดงออก ด้วยแบบตัวอย่างบทบาทที่เข้มแข็ง ให้ผู้ตามมองเห็นเมื่อผู้ตามรับรู้พฤติกรรม

ของผู้นำ ก็จะเกิดการลอกเลียนแบบพฤติกรรมเกิดขึ้น ซึ่งปกติผู้นำจะมีการประพฤติปฏิบัติที่มีมาตรฐานทางศีลธรรมและจริยธรรมสูง จนเกิดการยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องดีงาม 2) การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspirational Motivation) นั้นเป็นพฤติกรรมของผู้นำที่แสดงออกด้วยการสื่อสารให้ผู้ตามทราบถึงความคาดหวังที่สูงของผู้นำที่มีต่อผู้ตาม ด้วยการสร้างแรงบันดาลใจโดยการจูงใจให้ยึดมั่น และร่วมสานฝันต่อวิสัยทัศน์ขององค์กร 3) การกระตุ้นทางปัญญา (Intellectual Stimulation) เป็นพฤติกรรมของผู้นำที่แสดงออกด้วยการกระตุ้นให้เกิดการเริ่มการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ โดยผู้นำจะสร้างความรู้สึกล้มเหลวให้เกิดขึ้นแก่ผู้ตาม ให้การสนับสนุนหากผู้ตามต้องการทดลองวิธีการใหม่ ๆ ของตนเองหรือต้องการริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่เกี่ยวกับงานองค์กร 4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualized Consideration) หรือการมุ่งความสัมพันธ์เป็นรายคน เป็นพฤติกรรมของผู้นำที่มุ่งเน้นความสำคัญในการส่งเสริมบรรยากาศของการทำงานที่ดี ด้วยการใส่ใจรับรู้และพยายามตอบสนองต่อความต้องการเป็นรายบุคคลของผู้ตาม ในด้านคุณภาพชีวิตในการทำงาน (Quality of Working Life) ถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างยิ่งเพราะคนเป็นทรัพยากรที่มีค่าและมีความสำคัญต่อองค์กร ดังนั้น สภาพแวดล้อมและบรรยากาศในสถานที่ทำงานต้องมีความเหมาะสมและเอื้อต่อการทำงาน คือ ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีรู้สึกที่ดีต่องาน มีความมั่นคง ทำให้เกิดความสุข โดยจะส่งผลดีทั้งตัวบุคคลและองค์กร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่รับผิดชอบสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษา จำนวน 67 โรงเรียน มีข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดจำนวน 5,138 คน (ข้อมูลสารสนเทศโรงเรียนในสังกัด ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 สพม.กท 1)

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยต้องการศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นองค์ความรู้ สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนา เพื่อให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดี เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และประสิทธิผลต่อโรงเรียนและผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3
2. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3
3. เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคลของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3
4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3

ระเบียบวิธีการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือผู้บริหารครู และบุคลากรทางการศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2564 ประกอบไปด้วย ผู้บริหาร จำนวน 32 คน ครูและครูผู้ช่วย จำนวน 565 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1, 2565 : ออนไลน์)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 ประกอบด้วย ตอน 4 คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) เพื่อสอบถามเกี่ยวกับ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศ สถานภาพ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา เงินเดือนที่ได้รับ และ ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูที่มีต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำแนกเป็น 4 ด้าน 1.ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ 2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ 3.ด้านการกระตุ้นทางปัญญา 4. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) สร้างขึ้นตามทฤษฎีการสร้างเครื่องมือของ ลิเคิร์ท

บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 66) ชนิด 5 ตัวเลือก มีเกณฑ์ การให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในระดับมาก

3 หมายถึง มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในระดับน้อย

1 หมายถึง มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเพื่อทราบถึงคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูและบุคลากร
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 จำแนก 8 ด้าน ได้แก่ 1.
ค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม 2. สิ่งแวดล้อมที่เอื้อสุขลักษณะและปลอดภัย 3.การพัฒนา
ความสามารถของบุคคล 4. ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน 5.การบูรณาการทางสังคม 6.ระเบียบ
ข้อบังคับในการปฏิบัติงาน 7.ความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน 8.การปฏิบัติงานในสังคม

ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) สร้างขึ้นตามทฤษฎีการสร้าง
เครื่องมือของ ลิเคิร์ท บุญชม ศรีสะอาด (2545 : 66) ชนิด 5 ตัวเลือก มีเกณฑ์ การให้คะแนนดังนี้

5 หมายถึง ปฏิบัติมากที่สุด

4 หมายถึง ปฏิบัติมาก

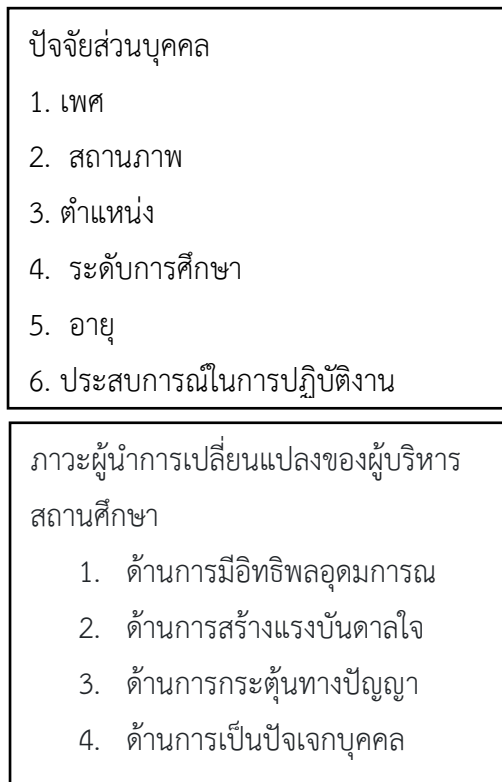
3 หมายถึง ปฏิบัติตามปกติ

2 หมายถึง ปฏิบัติน้อย

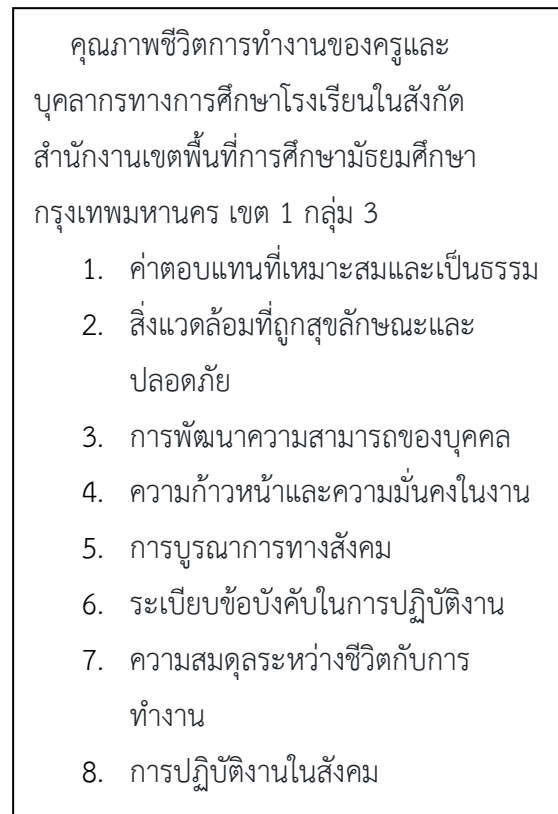
1 หมายถึง ปฏิบัติน้อยที่สุด

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ตัวแปรต้น (Independent Variables)

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

(1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงโดยภาพรวม พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความพึงพอใจต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ และด้านการกระตุ้นทางปัญญา (2) คุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาโดยภาพรวม พบว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษามีความพึงพอใจต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูและบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 อยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ด้าน

การบูรณาการทางสังคมและด้านระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงาน และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะ และปลอดภัย ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน ด้านการปฏิบัติงานในสังคม และ ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม (3) คุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีปัจจัยส่วนบุคคล ด้าน อายุ ระดับการศึกษาระยะเวลาการทำงานและรายได้แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตการทำงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นปัจจัยส่วนบุคคลด้านเพศ (4) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้ค่าประสิทธิภาพของการทำนาย R_2 เท่ากับ .396 กล่าวได้ว่าความเป็นได้ของการตั้งสมมติฐานว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ร้อยละ 39.60 ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 60.40 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น ซึ่งความสามารถในการทำนายมีค่าน้อย โดยพบด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($Beta = 0.578$) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.000 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R เท่ากับ .629) ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว ($Adj. R^2$ เท่ากับ .385) (F เท่ากับ 37.472) ค่าความคลาดเคลื่อนในการทำนาย ($S.E$ เท่ากับ .459) โดยมีตัวแปรที่สำคัญคือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์(-0.552) ส่วนด้านการกระตุ้น ทางปัญญา (0.345) และ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (0.174)

ตารางที่ 1 แสดงข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม (n=234)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	98	41.90
หญิง	136	58.10
สถานภาพสมรส		
โสด	166	70.90
สมรส	65	27.8
หม้าย/ หย่า/ แยกกันอยู่	3	1.3
ตำแหน่ง		
ผู้บริหาร	2	9
ครูและครูอัตราจ้าง	200	85.5

สนับสนุนการสอน 24 10.30

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
อื่น ๆ	8	3.40
ระดับการศึกษา		
ปริญญาตรี	121	51.70
สูงกว่าปริญญาตรี	113	48.30
เงินเดือนที่ได้รับ		
15,000 - 30,000 บาท	158	67.5
30,001 - 45,000 บาท	68	29.1
40,001 - 60,000 บาท	5	2.1
ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
มากกว่า 60,000 บาท	3	1.3
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน		
น้อยกว่า 10 ปี	143	61.10
10-20 ปี	83	35.50
มากกว่า 20 ปี ขึ้นไป	8	3.40

จากการวิเคราะห์ พบว่า บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยม เขต 1 ในเขตกรุงเทพมหานคร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 136 คน คิดเป็นร้อยละ 58.10 รองลงมาเป็นเพศชาย จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 58.10 มีสถานภาพโสด จำนวน 166 คน คิดเป็นร้อยละ 70.90 รองลงมาก็คือสมรส จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 27.8 และ สถานภาพหม้าย/ หย่า/ แยกกันอยู่ จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 1.3 ตำแหน่งงาน ครูและครูอัตราจ้าง จำนวน 200 คน คิดเป็นร้อยละ 85.5 ตำแหน่งงานสนับสนุนการสอน จำนวน 24 คน คิดเป็นร้อยละ 10.30 ตำแหน่งงานอื่นๆ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 8.4 ตำแหน่งงานเป็นผู้บริหาร จำนวน

2 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 ระดับการศึกษาอยู่ที่ปริญญาตรี จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 51.70 รองลงมา คือ การศึกษาระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 48.30 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 15,000 - 30,000 บาท จำนวน 158 คนคิดเป็นร้อยละ 67.5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 30,001 - 45,000 บาท จำนวน 68 คน คนคิดเป็นร้อยละ 29.1 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ 40,001 - 60,000 บาท จำนวน 5 คน คนคิดเป็นร้อยละ 2.1 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ มากกว่า 60,000 บาท จำนวน 3 คน คนคิดเป็นร้อยละ 1.3 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน น้อยกว่า 10 ปี จำนวน 143 คน คิดเป็นร้อยละ 61.10 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน 10-20 ปี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 35.50 ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานมากกว่า 20 ปีขึ้นไป จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 3.40

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ในภาพรวม

	ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	3.96	0.87	มาก
2	การสร้างแรงบันดาลใจ	3.98	0.85	มาก
3	การกระตุ้นทางปัญญา	3.92	0.90	มาก
4	การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.00	0.97	มาก
	รวม	3.97	0.87	มาก

จากตารางที่ 2 แสดงว่าครูและบุคลากรทางการศึกษามีความพึงพอใจต่อภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.97 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.87 เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล มีคะแนนเฉลี่ย 4.0 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.97 ด้านการสร้างแรงบันดาลใจมีคะแนนเฉลี่ย 3.98 คะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.85 ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ มีคะแนนเฉลี่ย 3.96 คะแนนส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.87 และด้านการกระตุ้นทางปัญญา มีคะแนนเฉลี่ย 3.92 คะแนน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.90

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูและบุคลากร ในภาพรวม

คุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูและบุคลากร		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม	3.56	0.80	มาก
2	สิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย	3.95	0.77	มาก
3	การพัฒนาความสามารถของบุคคล	4.38	0.70	มากที่สุด
4	ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน	4.18	0.79	มาก
5	การบูรณาการทางสังคม	4.29	0.62	มากที่สุด
6	ระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงาน	4.21	0.71	มากที่สุด
7	ความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน	3.91	0.59	มาก
8	การปฏิบัติงานในสังคม	3.85	0.81	มาก
รวม		4.04	0.59	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่าครูและบุคลากรทางการศึกษามีความพึงพอใจต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครูและบุคลากร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.04 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.59 เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ (1) การพัฒนาความสามารถของบุคคลมีค่าเฉลี่ย 4.38 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.70 (2) การบูรณาการทางสังคม มีค่าเฉลี่ย 4.29 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.62 (3) ระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ย 4.21 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.71 และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากโดยเรียงค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ดังนี้ (1) ความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน มีค่าเฉลี่ย 4.18 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.79 (2) สิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัยมีค่าเฉลี่ย 3.95 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.77 (3) ความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน มีค่าเฉลี่ย 3.91 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.59 (4) การปฏิบัติงานในสังคม มีค่าเฉลี่ย 3.85 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.81 (5) ค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรมมีค่าเฉลี่ย 3.56 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.80

ตารางที่ 4 แสดงผลการทดสอบสมมติฐาน

ลักษณะส่วนบุคคล	คุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา	
เพศ	t = 6.246	Sig. = 0.000*
สถานภาพ	F = 8.726	Sig. = 0.000*
ตำแหน่ง	F = 8.364	Sig. = 0.000*
ระดับการศึกษา	t = -2.968	Sig. = 0.003*
เงินเดือนที่ได้รับ		

Journal of Roi Kaensarn Academi 15
ปีที่ XX ฉบับที่ XX ประจำเดือน XX-XX XX

ลักษณะส่วนบุคคล	คุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา	
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน	F = 51.459	Sig. = 0.000*

(เครื่องหมาย* แสดงการสรุปสมมติฐานที่พบความแตกต่าง)

จากตารางที่ 4 พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยด้านเพศ (t = 6.246) สถานภาพสมรส (F = 8.726) ตำแหน่ง (F = 8.364) ระดับการศึกษา (t = -2.968) เงินเดือนที่ได้รับ (F = 45.042) ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน (F = 51.459) ส่งผลต่อต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการ

ตาราง 5 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง ของผู้บริหาร สถานศึกษา	Unstandardized Coefficients		Standardize Coefficients		t	p-value	Collinearity Statistics	
	B	S.E.	β				Tolerance	VIF
Constant	2.640	0.149			17.774	0.000		
ด้านการมีอิทธิพล	-0.372	0.081	-0.552		-4.594	0.000*	0.183	5.17
อย่างมีอุดมการณ์								0

ด้านการสร้างแรง	0.397	0.127	0.578	3.123	0.002*	0.077	12.9
บันดาลใจ							67
ด้านการกระตุ้นทาง	0.223	0.133	0.345	1.673	0.096	0.062	16.1
ปัญญา							22
ด้านการคำนึงถึงความ	0.105	0.108	0.174	0.968	0.334	0.082	12.2
เป็นปัจเจกบุคคล							44
R= .629 R ² = .396 Adj. R ² = .385 S.E. = .459 F= 37.472 p-value =0.000							

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 5 ได้ทำการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นเกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตัวแปร หรือภาวะร่วมความสัมพันธ์พหุเชิงเส้น (Multicollinearity) โดยทดสอบด้วยสถิติ Tolerance และ VIF เพื่อตรวจสอบปัญหาความสัมพันธ์และความแปรปรวน ของตัวแปรด้านปัจจัยในการทำงานพบว่า ค่า Tolerance มากกว่า 0.1 และค่า VIF น้อยกว่า 1.0 แสดงว่า ไม่มีปัญหาภาวะร่วมพหุเชิงเส้น จึงสามารถทำการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณโดยใช้คำสั่ง Enter โดยใส่ตัวแปรเรียงตามลำดับตามกรอบแนวคิดของการวิจัยได้ซึ่งผลการวิเคราะห์พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้ค่าประสิทธิภาพของการทำนาย R₂ เท่ากับ .396 กล่าวได้ว่า ความเป็นได้ของการตั้งสมมติฐานว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา ทั้ง 4 ด้าน มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ร้อยละ 39.60 . ส่วนที่เหลืออีกร้อยละ 60.40 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่น ซึ่งความสามารถในการทำนายมีค่าน้อย โดยพบด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (Beta = 0.578) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.000 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R เท่ากับ .629) ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adj. R² เท่ากับ .385) (F เท่ากับ 37.472) ค่าความคลาดเคลื่อนในการทำนาย (S.E เท่ากับ .459) โดยมีตัวแปรที่สำคัญคือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์(-0.552) ส่วนด้านการกระตุ้นทางปัญญา (0.345) และ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (0.174)

สามารถเขียนสมการถดถอยได้ดังนี้ $\hat{y} = 2.640 (x_1) + 0.372(x_2) + 0.397(x_3) + 0.223(x_4) + 0.105 (x_5)$ และเขียนสมการคะแนนมาตรฐานได้ดังนี้ $Z\hat{y} = 0.552 + 0.578 + 0.345 + 0.174$

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 มีประเด็นที่น่าสนใจนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานครเขต 1 กลุ่ม 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อทั้งนี้ เรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อยดังนี้ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การสร้างแรงบันดาลใจ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ การกระตุ้นทางปัญญา ที่เป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่าโลกยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและรวดเร็วความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีก่อให้เกิดการแข่งขันด้านสังคมเศรษฐกิจการเมืองค่านิยมวัฒนธรรมข่าวสารที่มีการเชื่อมโยงกันอย่างรวดเร็ว นำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการในหน่วยงานมีการปรับเปลี่ยนโครงสร้างองค์กรเพื่อเพิ่มศักยภาพในการบริหารจัดการให้สามารถแข่งขันกับนานาชาติได้ทำให้หลายฝ่ายได้หันมาสนใจในการพัฒนาคุณภาพบุคลากรเพื่อให้ได้บุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและทักษะอย่างเพียงพอสิ่งสำคัญที่สุดอีกประการหนึ่งที่จะส่งผลด้านการศึกษา คือ พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ครั้งที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ซึ่งเป็นกฎหมายหลักทางด้านการศึกษาของประเทศไทยที่กำหนดเนื้อหาสาระต่างๆ ด้านการจัดการศึกษาของประเทศ โดยจะส่งผลกระทบต่อสำคัญด้านการเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาของชาติเป็นอย่างมาก นับตั้งแต่ความมุ่งหมายและหลักการ ในมาตราที่ 6 เน้นการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตราที่ 8 การจัดการศึกษาโดยยึดหลักการศึกษาดูตัวอย่างชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา และ มาตราที่ 39 กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังคณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง พระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ครั้งที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 สุพล วังสินธ์ (2545 : 29) ได้อธิบายไว้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาจึงเปรียบได้ว่าเป็นบุคคลสำคัญที่จะนำพาองค์กรให้ก้าวไปในกระแสแห่งการปฏิรูปได้อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรี ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคแห่งการเปลี่ยนแปลงทางบริบท (Context) หลากหลาย เปรียบได้กับผู้บริหารมืออาชีพ ที่ทำหน้าที่สำคัญให้ไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์โดยการกำหนดเป็นยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาสู่การปฏิบัติที่แสดงให้เห็นศักยภาพ คุณภาพ เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคการปฏิรูปการศึกษา จึงจำเป็นต้องมีองค์ประกอบด้านภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2550 : 331-340) ซึ่งได้อธิบายเกี่ยวองค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงไว้ 4 ด้าน 1) การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมี

(Idealized Influence and Charisma) เป็นพฤติกรรมที่ผู้นำแสดงออก ด้วยแบบตัวอย่างบทบาทที่เข้มแข็งให้ผู้ตามมองเห็นเมื่อผู้ตามรับรู้พฤติกรรมของผู้นำ ก็จะทำให้เกิดการลอกเลียนแบบพฤติกรรมเกิดขึ้น ซึ่งปกติผู้นำจะมีการประพฤติปฏิบัติที่มีมาตรฐานทางศีลธรรมและจริยธรรมสูง จนเกิดการยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องดีงาม

2) การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspirational Motivation) นั้น เป็นพฤติกรรมของผู้นำที่แสดงออกด้วยการสื่อสารให้ผู้ตามทราบถึงความคาดหวังที่สูงของผู้นำที่มีต่อผู้ตาม ด้วยการสร้างแรงบันดาลใจโดยการจูงใจให้ยึดมั่น และร่วมสานฝันต่อวิสัยทัศน์ขององค์การ

3) การกระตุ้นทางปัญญา (Intellectual Stimulation) เป็นพฤติกรรมของผู้นำที่แสดงออกด้วยการกระตุ้นให้เกิดการเริ่มการสร้างสรรคสิ่งใหม่ ๆ โดยผู้นำจะสร้างความรู้สึกท้าทายให้เกิดขึ้นแก่ผู้ตาม ให้การสนับสนุนหากผู้ตามต้องการทดลองวิธีการใหม่ ๆ ของตนหรือต้องการเริ่มสร้างสรรค์ใหม่เกี่ยวกับงานขององค์การ

4) การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualized Consideration) หรือการมุ่งความสัมพันธ์เป็นรายคน เป็นพฤติกรรมของผู้นำที่มุ่งเน้นความสำคัญในการส่งเสริมบรรยากาศของการทำงานที่ดี ด้วยการใส่ใจรับรู้และพยายามตอบสนองต่อความต้องการเป็นรายบุคคลของผู้ตาม สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 1 มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการบริหารและการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามกฎหมายกำหนด ว่าด้วยนโยบาย กฎระเบียบ เกณฑ์ และมาตรฐาน ที่รัฐกำหนด เพื่อให้การดำเนินงานเกิดประสิทธิภาพ และครอบคลุมในส่วนของการบริหารงาน ด้านการบริหารงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารงานทั่วไป ผู้บริหารในฐานะที่เป็นผู้บังคับบัญชา ครู และบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา จึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนบทบาทในการบริหารสถานศึกษา เพื่อให้การดำเนินงานสนองต่อ พระราช บัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษาและ แนวทางการบริหารการศึกษาตามวิสัยทัศน์ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 คือ เป็นผู้นำการจัดการมัธยมศึกษา สู่คุณภาพระดับมาตรฐานสากล บนพื้นฐานความเป็นไทย เพื่อให้เท่าทันกับการเปลี่ยนสู่มาตรฐานสากล ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1 จึงจำเป็นต้องมีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง

2. ผลการวิเคราะห์คุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อแยกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ด้านการพัฒนาความสามารถของบุคคล ด้านการบูรณาการทางสังคมและด้านระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงาน และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยเรียงค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในงาน ด้านสิ่งแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัย ด้านความสมดุลระหว่างชีวิตกับการทำงาน ด้านการปฏิบัติงานในสังคม และ ด้านค่าตอบแทนที่เหมาะสมและเป็นธรรม ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 มีความพึงพอใจในชีวิตการปฏิบัติงานตามสภาพความเป็นอยู่ของตนเองซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตการทำงานของ Richard E. Walton (1973 : 20-23) องค์ประกอบสำคัญเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตคุณภาพชีวิตในการทำงาน

(Quality of Working life)การทำงานมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง อาจกล่าวได้ว่าการทำงานเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่ปฏิบัติมากกว่ากิจกรรมใด ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมอุตสาหกรรมคาดหวังว่ามนุษย์ได้ใช้เวลาถึงหนึ่งในสามของชีวิตเป็นอย่งน้อยอยู่ในโรงงานหรือสำนักงาน และยังเชื่อว่าในอนาคตอันใกล้นี้มนุษย์จำเป็นต้องใช้เวลาของชีวิตเกี่ยวข้องกับการทำงานเพิ่มขึ้นไปอีก ซึ่งคนวัยแรงงานเป็นกลุ่มคนกลุ่มใหญ่ที่สุดของโครงสร้างประชากรไทย เป็นกลุ่มคนที่เป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ จึงเป็นกลุ่มประชากรที่ภาครัฐและเอกชนให้ความสำคัญไม่เพียงในการพัฒนาศักยภาพแต่รวมถึงคุณภาพชีวิตที่ดีด้วย

3.ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 พิจารณารายด้านพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ 1 ด้าน การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน เรียงลำดับจากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากมากไปน้อย ลำดับแรก ได้แก่ การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล การสร้างแรงบันดาลใจ และการ กระตุ้นทางปัญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 มีการใช้หลักภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงให้เข้ากับบริบทขององค์กร จนส่งผลให้ผู้ใต้บังคับบัญชาเกิดการยอมรับ เชื่อมั่นและศรัทธาในตัวผู้บริหารซึ่งก็สอดคล้องกับแนวคิดของ สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์ (2550 : 331-340) ได้อธิบายองค์ประกอบภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงไว้ 4 ด้าน ดังต่อไปนี้ 1.การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์หรือการสร้างบารมี (Idealized Influence and Charisma) เป็นพฤติกรรมที่ผู้นำแสดงออกด้วยแบบตัวอย่างบทบาทที่เข้มแข็งให้ผู้ตามมองเห็นเมื่อผู้ตามรับรู้พฤติกรรมของผู้นำก็จะเกิดการลอกเลียนแบบพฤติกรรมเกิดขึ้น ซึ่งปกติผู้นำจะมีการประพฤติปฏิบัติที่มีมาตรฐานทางศีลธรรมและจริยธรรมสูง จนเกิดการยอมรับว่าเป็นสิ่งที่ถูกต้องดีงาม ดังนั้นจึงได้รับการนับถืออย่างลึกซึ้งจากผู้ตาม พร้อมทั้งได้รับความไว้วางใจอย่างสูงอีกด้วย ผู้นำจึงสามารถจะทำหน้าที่ให้วิสัยทัศน์ และสร้างความเข้าใจต่อเป้าหมายของพันธกิจแก่ผู้ตาม 2.การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspirational Motivation) เป็นพฤติกรรมของผู้นำที่แสดงออกด้วยการสื่อสาร ให้ผู้ตามทราบถึงความคาดหวังที่สูงของผู้นำที่มีต่อผู้ตาม ด้วยการสร้างแรงบันดาลใจโดยการจูงใจให้ยึดมั่น และร่วมสานฝันต่อวิสัยทัศน์ขององค์กร ในทางปฏิบัติผู้นำมักจะใช้สัญลักษณ์ และการปลุกเร้าทางอารมณ์ให้กลุ่มทำงานร่วมกัน เพื่อไปสู่เป้าหมายแทนการทำเพื่อประโยชน์เฉพาะตน ผู้นำจึงถือได้ว่าเป็นผู้ส่งเสริมน้ำใจแห่งการทำงานเป็นทีม ผู้นำจะพยายามจูงใจผู้ตาม ให้ทำงานบรรลุเกินเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยการสร้างจิตสำนึกของผู้ตาม ให้เห็นความสำคัญว่าเป้าหมายและผลงานนั้นจำเป็นต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา จึงจะทำให้องค์กรเจริญก้าวหน้าประสบความสำเร็จได้ 3.การกระตุ้นทางปัญญา (Intellectual Stimulation) เป็นพฤติกรรมของผู้นำที่แสดงออกด้วยการกระตุ้นให้เกิดการเริ่มการสร้างสรรคสิ่งใหม่ๆโดยการใช้วิธีการฝึกคิดทบทวนตามกระแส

ความเชื่อและค่านิยมเดิมของตน หรือผู้นำ หรือขององค์กร ผู้นำจะสร้างความรู้สึกท้าทายให้เกิดขึ้นแก่ผู้ตาม และจะให้การสนับสนุนหากผู้ตามต้องการทดลองวิธีการใหม่ ๆ ของตนหรือต้องการริเริ่มสร้างสรรค์ใหม่ที่เกี่ยวข้องกับงานองค์กร ส่งเสริมให้ผู้ตามแสวงหาทางออกและวิธีการแก้ปัญหาต่าง ๆ ด้วยตนเอง 4.การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (Individualized Consideration) หรือการมุ่งความสัมพันธ์เป็นรายคนเป็นพฤติกรรมของผู้นำที่มุ่งเน้นความสำคัญในการส่งเสริมบรรยากาศของการทำงานที่ดีด้วยการใส่ใจรับรู้และพยายามตอบสนองต่อความต้องการเป็นรายบุคคลของผู้ตามผู้นำจะแสดงบทบาทเป็นครูพี่เลี้ยงและที่ปรึกษาให้คำแนะนำในการช่วยเหลือผู้ตามให้พัฒนาระดับความต้องการของตนสู่ระดับสูงขึ้น

4. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 ด้วยสมการพยากรณ์พบว่า มี 2 ด้านที่ร่วมกันส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาได้เป็นอย่างดี โดยด้านที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษามากที่สุด คือ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ที่เป็นเช่นนั้นน่าจะเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 เป็นผู้มีพฤติกรรมของผู้นำที่มีการสร้างแรงบันดาลใจ แรงจูงใจ คิดเชิงบวกต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และมีการสื่อสารวิสัยทัศน์อย่างชัดเจนให้เข้าใจตรงกัน โดยการปลูกฝังองค์กร ให้ทำงานร่วมกันเป็นทีม มีความกระตือรือร้น เห็นถึงคุณค่าของงานที่ทำ จนสามารถบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพเกินที่กำหนดเพื่อผลประโยชน์ส่วนรวม เป็นไปตามแนวคิดของ แบส (Bass. 1985 : 14, 17, 20) ได้ให้ความหมายว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง คือ ผู้ที่กระตุ้นจูงใจผู้ตามให้กระทำมากกว่าที่คาดหวัง มีความเชื่อมั่นที่จะปฏิบัติเพื่อให้บรรลุผลตามที่ปรารถนา และใช้ความพยายามเพื่อยกระดับความต้องการของผู้ตามให้เป็นลำดับขั้นของความต้องการที่สูงขึ้น ตามลำดับขั้นความต้องการของ มาสโลว์ และ Yukl.(1994 : 88) ได้ให้ความหมายคำว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง หมายถึงกระบวนการที่ผู้นำจะต้องสร้างพันธมิตรต่อเป้าหมายขององค์กร โดยการเสริมสร้างพลังอำนาจให้กับผู้ตาม เพื่อที่จะให้ผู้ตามใช้ในการปฏิบัติตนให้บรรลุเป้าหมายและบรรลุวัตถุประสงค์ที่องค์กรวางไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัย อุบลรัตน์ เขมาวุฒานนท์ (2562 : 54) ภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงาน กรณีศึกษาธนาคารพาณิชย์ไทยแห่งหนึ่งในเขตสาทร (1) ศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร (2) ศึกษาคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงาน (3) เปรียบเทียบคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานจำแนกตามตัวแปรปัจจัยส่วนบุคคลและ (4) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงาน ประชากร ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานของธนาคารพาณิชย์ไทยแห่งหนึ่งในเขตสาทรกรุงเทพมหานคร จำนวน 240 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีเลือกตัวอย่างแบบสะดวก เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติทดสอบทีแบบกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระกับ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ สเปียร์แมน ผลการวิจัย

พบว่า (1) ภาวะ ผู้นำการเปลี่ยนแปลงในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน (2) คุณภาพชีวิตในการทำงานของพนักงานในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน (3) ปัจจัยส่วนบุคคลของพนักงานได้แก่อายุ ระยะเวลาการทำงานและรายได้แตกต่างกัน มีคุณภาพชีวิตในการทำงานโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ยกเว้นปัจจัยส่วนบุคคลด้าน เพศและระดับการศึกษาและ (4) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับคุณภาพชีวิตในการทำงานของ พนักงานมีความสัมพันธ์เชิงบวกโดยภาพรวมในระดับมากที่สุดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่ม 3 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. ควรมีการศึกษาถึงการนำองค์ความรู้ของผู้บริหารกับความผูกพันของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพในการทำงานสูงของสถานศึกษา
2. ควรมีการศึกษา ความคิดเห็นของครูต่อบทบาทผู้บริหารในการพัฒนาการทำงานของครูในสถานศึกษา
3. ควรมีการเก็บข้อมูลเชิงลึก โดยการใช้เครื่องมือการวิจัยเป็นแบบสอบถามสัมภาษณ์เชิงลึก
4. มีการนำงานวิจัยไปขยายโดยนำไปวิจัยในระดับที่ใหญ่ขึ้นกว่าเดิม เป็นระดับจังหวัด ระดับภาค และระดับประเทศต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สุวิริยาสาน.
- สุพล วังสินธุ์. (2545). การบริหารโรงเรียนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา. *วารสารประกันคุณภาพ*. 5, 29-30
- สุเทพ พงศ์ศรีวัฒน์. (2550). *ภาวะความเป็นผู้นำ*. กรุงเทพมหานคร: ส.เอเชียเพรส (1989).
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1. (2562). วิสัยทัศน์ พันธกิจ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 8 มีนาคม 2565.
- แหล่งที่มา: <https://www.sesao1.go.th/about/vision.html>
- อุบลรัตน์ เขมาวุฒานนท์. (2562). *ภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงาน*. กรณีศึกษาธนาคารพาณิชย์ไทยแห่งหนึ่งในเขตสาทร. มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- Bass. B.M. (1985). *Leadership and performance beyond expectations*. New York: The freePress 1985).
- Louis Cohen, Lawrence manion & Keith morriron. (2011). *Research methode in education*. Simultaneously published in the USA and Cannada.
- Richard E. (1973). *Quality of Working Life: What is it?*. Sloan Management Review, 4 (7), 20-23
- Yukl, Gary. (1994). *Leadership in Organization*. (3rd ed). New Jersey, Prentice Hall International, Inc.,

The Important of Piano Accompaniment Skills for Teaching Music for Early Childhood in Taishan, China

Wen Xin and Nicha Pattananon

Bangkokthonburi University, Thailand

Corresponding Author Email: nicha.pat@bkkthon.ac.th

Abstracts

This academic article presented the importance of piano accompaniment skills for teaching music in early childhood in Taishan, China. Nowadays, with the continuous development and progress of society, people are paying more and more attention to education, especially children's education. The students majoring in early childhood are aiming to train excellent preschool teachers. It is very important to have certain accompaniment and piano playing ability in music quality. This article provided the knowledge in early childhood professional, piano accompaniment, and the importance of piano accompaniment skills for teaching preschool students.

Keywords: Important of Piano Accompaniment Skills; Teaching Music for Early Childhood, Taishan, China

Introduction

Nowadays, with the continuous development and progress of society, people are paying more and more attention to education, especially children's education. Currently, the students majoring in early childhood are aiming to train excellent preschool teachers. It is very important to have certain accompaniment and piano playing ability in music quality. Piano accompaniment is the product of the combination of theoretical knowledge and practice, which can reflect teachers' teaching level and students' learning ability. Therefore, it is necessary to learn the ability of piano accompaniment in teaching and make full use of this skill in future study and work, to improve the overall quality of preschool teachers and promote children's better growth and development.

The operability of preschool teachers' professional ability is defined as the dynamic force formed and developed by preschool teachers to complete the work of preschool education based on certain physical and psychological qualities in the four dimensions of emotion, knowledge, skills, and ability. The operational definition of preschool teachers' professional competence is conducive to making the core latitude of preschool teachers' professional competence clearer and evaluating preschool teachers' professional competence.

Early childhood professional

Most preschool teachers' self-perception of their professional ability is lower than their actual level, and the development of professional ability is not balanced. In terms of teaching age, the professional ability of preschool teachers generally shows that the ability of those with higher teaching age is stronger than that of those with lower teaching age. Especially in the organization and conservation of one-day life, encouragement, evaluation, reflection, and development reflect the advantages of higher teaching age. Highly educated preschool teachers are better than those with low education in support and guidance of game activities, planning and implementation of educational activities, communication and cooperation, reflection and development, and those with the junior college or lower education are better than those with bachelor's degree or higher education in playing, singing and painting. Kindergarten teachers of different natures only have significant differences in the planning and implementation of educational activities, while there are no significant differences in other abilities (Mao & Lu, 2021 : 79-83.).

The professional ethics of preschool teachers is an important part of professional development and plays a core role in the professional constitution of preschool teachers. The main direction of preschool education major students' growth is preschool teachers. The professional ethics construction of preschool education major students' preschool teachers is of great significance to improve the professional ethics level of the whole preschool teachers. The construction of professional ethics for students majoring in preschool education can regulate the professional performance of students majoring in preschool education and protect their rights and interests after working in kindergartens.

The construction of professional ethics of preschool teachers for students majoring in preschool education is not only the need for them to be engaged in the career of preschool teachers in the future but also the need for their development as students in normal colleges and universities. Considering the current situation of the professional development of kindergarten and preschool education in China, the author believes that the professional ethics construction of preschool education students and preschool teachers can be carried out from the system, curriculum, and environmental aspects (Sun, 2018 : 44-45).

With the continuous development of today's society and economy, great changes are taking place in the educational circle. More and more people have begun to pay attention to children's education. And early childhood education, as the most basic of children's enlightenment education, plays a very important role in children's life. So preschool teachers should also adapt to the trend of The Times and constantly improve their professional development. The development of preschool teachers is not only a basic guarantee of the quality of kindergarten education but also an important factor in the sustainable development of kindergarten. Under the current educational situation, preschool teachers must re-examine themselves, constantly reflect on themselves and summarize. They should have certain planning for their professional development and growth path to continuously improve their teaching level and professional skills and promote the comprehensive development of children in an all-around way.

To cultivate the professional development of preschool teachers, teachers should first have a certain ideological understanding of modern education, firm up the party's educational policies, and unswervingly follow the party's guiding line. It has a certain knowledge reserve and can provide different needs according to the different development of different children. At the same time, teachers should have a high degree of ethics and style cultivation to do a good

job of guidance for children in an all-around way, subtly affecting children (Wang, 2021 : 156-157).

With the transformation of the social economy, children have become the main social concern group. They are the backbone of the country meters, so the education needs not only for children to conduct a comprehensive system of knowledge but also to carry on the emotional education and culture quality education. These are the mission of preschool educators in the national requirements for talent cultivation based on wood. With the increase in preschool teacher groups' demands, preschool education in higher vocational colleges early childhood professional wood base of preschool teachers' professional skill level requirement also gradually improve. The skilled vocational colleges need more actively to teach professional children songs played on the course reform and improve the level of students' professional knowledge and song playing skills. The music institutes should train students majoring in preschool education to be qualified and excellent preschool teachers.

Under the impetus of education reform, higher vocational colleges adjust and optimize the professional knowledge education to pay more attention to students' cultural quality and emotional understanding. In preschool education, teachers also need to pay attention to cultivating students' music quality and cultural quality. So that students can enhance their coordination ability in the process of singing and playing and naturally improve the singing ability of children (Su, 2021 : 65-66).

In early childhood education, the ability of music teaching is the basic teaching skill that students majoring in early childhood education must master, among which the ability of self-playing and self-signing is an important part of music teaching ability. Self-playing and self-signing can quickly close the relationship between teachers and children and stimulate children's interest and attention in learning. According to the investigation and analysis of the current preschool education in China, it is found that most preschool teachers' ability to sing while playing is insufficient. Therefore, in the professional teaching of preschool teachers, we should strengthen the cultivation of students' ability to sing while playing and improve their comprehensive quality and ability. Generally speaking, self-playing and self-signing reflect comprehensive ability rather than a simple skill that can be mastered. Students need to accumulate in daily learning and improve basic ability step by step to form comprehensive self-playing and self-signing abilities (Wang, 2017 : 121-122).

Figure 1, Guiyang Vocational colleges preschool education professional education skills competition

Piano Accompaniment

Piano accompaniment is musical performance art, which is mainly divided into two aspects: formal accompaniment and impromptu accompaniment. The following two aspects are elaborated in detail, respectively.

Accompaniment on piano

Compared with impromptu accompaniment, regular accompaniment generally refers to the accompaniment score of vocal music works created by composers or professional vocal music accompaniment arrangers in the form of an example score. Training has always been in the teaching, written in normal colleges is regarded as music education professional impromptu accompaniment class training content to improve students' level of impromptu accompaniment of the teaching. Still, in teaching prisoners to students, teaching classes, and so based on the piano, the standard of impromptu accompaniment is also difficult. Although, there is the content of musical accompaniment in some piano courses now. It is often ignored in practical teaching, or students take it as a general piano homework, not with vocal music, so it has lost its meaning of "accompaniment." The natural "blood relation" between ten piano lessons and impromptu accompaniment lessons makes it imperative to attach importance to the teaching of musical accompaniment in piano lessons

The significance of musical accompaniment for basic music teaching and vocal music performance is well known. It is a pity that in the past, the training of musical accompaniment in college piano courses was very little, so many students could not master the basic skills of music teaching well until graduation. After many years of teaching practice and thinking, the author summarizes several methods to improve the ability of orthodox music accompaniment in college piano courses and discusses them with colleagues. First, we should start by improving our visual playing ability. Cultivate the habit of reading music without musical

instruments; 2. Cultivate the ability of multi-sensory "linkage" with a musical instrument; 3. piano accompaniment should also master the special performance skills.

Piano teachers in colleges and universities should be concerned with curriculum reform in daily teaching, break the dilemma of narrow specialty export in the past, and strive to create broad caliber compound talents to meet society's needs and the basic needs of education teachers. It has always been our direction of effort. The piano accompaniment course is undoubtedly an effective measure to escape the dilemma (Jin, 2009 : 34-37).

Piano accompaniment is a special performing art which includes formal accompaniment and impromptu accompaniment. The significance of orthodox accompaniment for basic music teaching and vocal music performance is well known to all. In college music education, the orthodox accompaniment has been paid more and more attention by students because it not only teaches impromptu accompaniment but also contributes greatly to improving students' piano performance level and overall music quality.

In short, piano accompaniment and performer are an organic combination. An excellent accompanist will compensate for the lack of performers by rich musical accomplishment and performance experience and make performers achieve a complete artistic realm through the correct grasp of works (Qiao, 2011 : 22-23.).

Music accompaniment is one of the artistic essences of Chinese vocal music works, mainly in the form of piano accompaniment. Its music image, work style, background, and other aspects are exquisite and specially arranged by the composer for the content of the work, with a high degree of fit between the work. In the actual performance of Chinese vocal music, it is usually compared with impromptu accompaniment.

Through the comparison and balance in this paper, the vocal music of piano accompaniment and unification of vocal piano accompaniment enable us to understand that the art of vocal music has different characteristics. Still, in the process of collaborative performance, it must deal with good contrast, balance, and unity between them to combine the artistic characteristics of the two, merge into the field of work performance, and form a complete artistic appeal. This process requires the accompanist to understand the work fully, to understand the characteristics of the singer fully, and in the process of stage performance, timely to make some fine adjustments to the accompaniment to make the work has a superb artistic level (Liu, 2017 : 93-94).

Piano improvisation

Piano improvisation or impromptu piano accompaniment has a certain technical and artistic quality, and creativity combines theory and practice and can embody the teachers' teaching level and students' learning ability. Therefore, in the teaching time to learn the piano improvisational accompaniment ability, in the later study and work to good use of this skill, promote the overall quality of preschool teachers, Promote children's better growth and development.

At present, the students trained by the preschool education major are all preschool teachers, many of which are grassroots kindergartens. When kindergarten teachers teach children, impromptu piano accompaniment is an important skill. It is a music education activity that kindergarten teachers will involve every day. Only by mastering this skill can they get a better job. Therefore, this course should be studied in the teaching system. Must let preschool education major students choose a class system and the teaching and improve teaching methods. So that the teaching activities are carried out smoothly, and the students can have a

certain confidence in teaching activities. Students will raise their level in the impromptu piano accompaniment and can play while singing.

To sum up, the reform and practice of piano impromptu accompaniment teaching is an important issue in the teaching of preschool teachers. Due to the continuous development of education, to fully realize the impromptu piano accompaniment in the importance of preschool teachers' teaching, aiming at the characteristics of impromptu piano accompaniment teaching study of piano improvisational accompaniment courses system and teaching material system to improve, to change teaching mode, to cultivate more adapted to the kindergarten education preschool teachers (Wu, 2014 : 125).

Piano improvisation is a very practical means of music teaching for teachers in kindergarten music teaching. It can coordinate with children's musical and emotional experiences and enable teachers to master teaching progress and classroom order more effectively. We can put forward the following conclusions through the analysis of examples in this paper. First of all, piano improvisation has a long history, and the analysis of its history lets us better understand this form of music activity and provide a certain theoretical basis for its better application in kindergarten music teaching. Secondly, piano improvisation in kindergarten music teaching has its characteristics, significance, and role. Thirdly, spontaneous piano performance in kindergarten music teaching is a regular, structured, and principled creation and playing. Teachers must "act according to their capabilities" to play with children at all times (Li, 2014 : 1-37).

On the one hand, piano improvisation refers to using the piano as a fast and effective accompaniment to the music. It refers to the improvisation on the piano according to the motivation and situation without a melody score. With the development of the economy and the progress of The Times, more and more schools have been equipped with piano and other music teaching instruments, providing a material basis for teachers to improvise a piano performance. With the further deepening of curriculum education reform, quality education has also been deeply rooted in the hearts of music teachers, which put forward higher teaching requirements. With the help of certain teaching instruments for music, teaching is the general trend.

Music class with piano improvisation is a fun class for students. Primary school students are a strong curiosity group, for new things always have natural curiosity and thirst for knowledge. A piano is particularly suitable for rendering emotions, meeting students' needs, and deepening students' emotional experience so that students can naturally study music and do education. Piano improvisation is increasingly important in student-centered primary school music classes. It becomes an important way for music teachers to organize classroom teaching and guide students to experience music. The ability of piano improvisation has also become one of the most important basic skills for an excellent music teacher, which is the embodiment of the comprehensive quality of music teachers.

The research of this paper mainly draws the following conclusions: First, piano improvisation is not only used for accompaniment of songs but also can be used to teach all kinds of music activities in primary school music class. Second, piano improvisation in music teaching can help students deepen their emotional experience of music. Third, piano improvisation has incomparable advantages over other teaching methods. Using piano improvisation to assist teaching can make teachers' pay more attention to students, which is of great help to student-centered music teaching (Chen, 2014 : 1-31).

Figure 2, Piano accompaniment class for pre-school education major of Guangxi City Vocational University

The Important of Piano Accompaniment Skills for Teaching Music for Early Childhood in Taishan, China

As a required course for music education majors, impromptu piano accompaniment is increasingly recognized for its practicality and importance. With the widespread use of piano impromptu accompaniment in school music classes and mass art activities outside school, the status of this course has been continuously enhanced. Since the first National Seminar on Impromptu Accompaniment Courses was held in 1993, it has lasted more than 20 years. Many music colleges and universities throughout the country have gradually standardized the impromptu accompaniment courses, for example, in the textbook compilation, curriculum setting, examination form, and so on.

As mentioned above, piano impromptu accompaniment teaching has a history of nearly 20 years since impromptu piano accompaniment was officially included in the piano lessons of Art College in 1995. Since 2010, the impromptu piano accompaniment has been officially included in the Undergraduate training program, which was often dispensable before. Because the course is not independent, the piano teacher is part-time for a long time. A group lesson is needed in the piano teacher's piano and improvisational piano accompaniment. Therefore, improvised piano accompaniment is non-existing. In addition, no suitable teaching material and poor students come from many factors, leading to the teaching effect being far less than the expected target. Revise the project of cultivating undergraduates in 2010. Currently, the curriculum, selection of teaching materials, assessment methods, supplementary teaching materials, and other aspects have been constantly improved and achieved certain practical results, laying a foundation for the further improvement and development of the curriculum.

In a word, improvised piano accompaniment is a professional skill that music education majors must master, and its importance is self-evident in the face of the current situation of the development of music education in Tibet (Ci, 2015 : 86-91).

In 1709, the first piano was created by The Italian Christophe, marking the beginning of the development of the modern piano. A piano is known as the "King of Musical

Instruments" because of its wide range, loud volume, beautiful timbals, and varied duration. In nearly three hundred years of development, the piano accompaniment has been widely used in dance, music, film and television, and other artistic carriers and gradually evolved into an independent discipline. Piano accompaniment involves a wide range of knowledge. The knowledge system structure is relatively complex, coupled with its unique artistic expression. It has gradually become a major music education course and other art majors. In addition, many piano competitions and examinations at home and abroad take progressively piano accompaniment as the competition content and assessment standard. Driven by many factors, art majors in many colleges and universities in China have opened piano accompaniment courses. Although teaching piano accompaniment has achieved specific results, it still faces many difficulties.

According to the data analysis, students' ability to master the piano accompaniment is not optimistic, and most students are not confident about their ability to master it. In this way, the negative learning attitude and questioning of their ability undoubtedly add another obstacle to teaching piano accompaniment. Similar to the teachers' data analysis, students also raised objections to the current textbooks, believing that the contents of the textbooks are too old and lack innovation, making it difficult to arouse their interest in learning. Some songs are too difficult, and some students have a weak foundation, making it difficult to perform their works. The traditional teaching method is also the slot that most students put forward. The textbook's content is boring, the classroom atmosphere is more depressed, and learning is naturally passive. The single assessment method is also one of the complaints of students, who believe that piano accompaniment ability can not be fully measured only through a few practice pieces. In addition, the hardware provided by the school is far from adequate for classroom use, let alone after-class exercises (Tao, 2019 : 118-120).

Piano impromptu accompaniment, as one of the required professional skills courses for preschool education majors, is a course combining theory and practice. It requires students to master the corresponding basic music theory and piano playing skills. Also, it requires students to have the skills of improvised accompaniment and singing children's songs while playing. However, according to the situation of students' novitiate and practicing in kindergartens, we can rarely observe music activity classes. The reason is that several preschool education students and in-service kindergarten teachers are quite weak in impromptu piano accompaniment and singing ability and dare not carry out music activity observation classes. It can meet the needs of the actual teaching kindergarten on how to preschool specialized education characteristic, scientifically choose suitable for preschool education major students to learn impromptu accompaniment teaching contents and flexible use of practical and effective teaching methods. To help solve problems such as teaching students to autonomous learning piano improvisation attacks, we still need to explore further and perfect (Zhang, 2014 : 101 - 102).

小 螺 号

付 林：词曲
小 朝：编谱

The musical score for 'Little Conch Shell' (小螺号) is presented in a standard musical notation format. It includes a vocal line with lyrics in Chinese and a piano accompaniment line. The lyrics are: '小螺号 嘀嘀嘀吹 海鸥听了展翅飞 小螺号 嘀嘀嘀吹 浪花听了笑微微 小螺号 嘀嘀嘀吹 声声唤船归 小螺号 嘀嘀嘀吹 阿爸听了快快回 小螺号 嘀嘀嘀吹 阿爸听了快快回 小螺号 嘀嘀嘀吹 阿爸听了快快回'. The score is written for Piano (Piano) and Piano (Pno.) accompaniment.

Figure 3, Preschool teachers play songs and sing music

Impromptu accompaniment course combines multidisciplinary music knowledge and comprehensive skills, including vocal music, sound, and piano course teaching. It can cultivate students' ability for impromptu piano accompaniment. With the rapid development of impromptu piano accompaniment in China, this course has become a compulsory music education course in colleges and universities. However, due to the short development time, there are many problems in the teaching of piano impromptu accompaniment courses: the nature and orientation of impromptu accompaniment courses are not clear, there is no authoritative unified textbook, and there is no systematic teaching method, etc. Therefore, the level of attention to this course is not enough, there are many problems, and the development is relatively slow. Therefore, teachers and experts must work together to find solutions and improve the quality of course teaching.

The improvement strategies of piano impromptu accompaniment teaching: (1) fully understand the importance of piano impromptu accompaniment courses, (2) optimize the curriculum setting, (3) improve teaching methods (4) cultivate students' practical ability. Piano impromptu accompaniment can cultivate students' musical perception and improve their musical accomplishment. The innovation of piano impromptu accompaniment teaching has become an inevitable development trend. Innovation can improve the existing teaching mode and training methods and solve the current problems. We should pay attention to the cultivation of students' thinking ability and creative ability, formulate scientific and reasonable methods

and clear goals, and train them systematically. Teachers should teach responsibly, and students should practice more so that high-quality professionals can be trained to serve society (Wu, 2015 : 179-180).

To sum up, under the environment of education and teaching in the new era, there is a long way to go in the innovative teaching practice of piano impromptu accompaniment courses in colleges and universities. The administrators of colleges and universities who have made this course must think carefully, explore carefully, summarize comprehensively, and actively seek more scientific, reasonable, and perfect teaching innovation paths and methods, to make the overall level and quality of piano impromptu accompaniment education in colleges and universities "to a higher level". For the motherland and society to cultivate more outstanding, comprehensive piano improvisation talents

Discussion

Piano impromptu accompaniment is a basic teaching ability that preschool teachers must possess, which plays a great role in promoting the cultivation of children's musical thinking ability. Piano impromptu accompaniment is that under the premise of no piano accompaniment score, the player can quickly and concisely play the accompaniment for the song, render and heighten the song, and shape and express the musical image together with the singer. The similarity idea as the outstanding characteristics of improvised piano accompaniment are improvisation and accompaniment (Jin, 2009 : 34-37). This requires preschool teachers to have profound piano playing skills and higher music consciousness. Piano impromptu accompaniment plays an important role in early childhood education.

With the change of education concept from traditional education to quality education in China, from the perspective of impromptu accompaniment, its role and position in the teaching process have become increasingly important. However, because of the actual situation in China, most normal colleges and universities generally pay insufficient attention to the subject of impromptu accompaniment (Sun, 2009 : 120-121). Under this premise, most students who graduate from normal colleges cannot master this skill easily. Therefore, in the future development process, the first is to understand the importance of piano impromptu accompaniment in teaching clearly. In the process of piano teaching in early childhood education, the characteristics and signs of teachers should be particularly highlighted. It is significant for students who will step into the education industry to learn impromptu piano accompaniment. Piano impromptu accompaniment is also a skill and knowledge they must master after becoming a music teacher (Su, 2021 : 65-66.).

Piano impromptu accompaniment is an artistic expression that integrates piano playing skills and impromptu accompaniment theory. From the perspective of the impromptu piano accompaniment, it also needs to have its unique content, rules, and characteristics in the accompaniment process (Zhang, 2014 : 101-102). Only in this way can better stimulate students' interest in learning to achieve the purpose of improving students' musical ability.

Conclusion

Due to the continuous development of education, it is necessary to fully realize the importance of piano accompaniment courses to children's professional teaching and conduct research on piano accompaniment teaching according to its professional characteristics. Good piano accompaniment plays a positive role in promoting music teaching. It requires preschool

teachers to continuously consolidate their basic skills, deepen their understanding of music theory, improve their comprehensive ability and ensure the smooth development of teaching work. Children are the future of the motherland and the domestic. From exam-oriented education to quality-oriented education, its significance and value are to be able to better promote the development of students in the future.

References

- Chen, Z. J. (2014). The application of piano improvisation in primary school music class. *Central Conservatory of Music*, 1-31.
- Ci, Z. (2015). Present situation and Reform of piano impromptu accompaniment course teaching in college music education specialty. *Tibetan Art Studies* (02), 86-91.
- Jin, M. (2009). Three ways to cultivate students' ability of piano accompaniment. *Music Education in China* (12), 34-37.
- Li, J. (2014). On the application of piano improvisation in kindergarten music teaching. *Central Conservatory of Music*, 1-37.
- Liu, H. Q. (2017). The application of orthographic accompaniment in Chinese vocal music works. *The yellow sound* (10), 93-94.
- Mao, H., & Lu, Q. (2021). Realistic perspective of preschool teachers' professional ability. *Journal of Chongqing University of Education* (06), 79-83.
- Qiao, P. (2011). Analysis of how to play a good piano music accompaniment. *The yellow sound* (16), 22-23.
- Su, W. D. (2021). Reform strategy of singing and playing curriculum in preschool Education specialty of Higher Vocational Colleges. *Shanxi Education* (12), 65-66.
- Sun, C. (2018). The importance of impromptu accompaniment in preschool education. *The yellow sound* (03), 44-45.
- Sun, H. (2009). On the professional ethics construction of preschool teachers for students majoring in preschool education. *Journal of Liaoning Teachers College* (05), 120-121.
- Tao, L. Z. (2019). Analysis of teaching status of piano accompaniment course for non-piano major students in higher vocational colleges. *Evaluation of art* (09), 118-120.
- Wang, J. (2021). Discussion on the professional development of preschool teachers. *Early childhood education* (28), 156-157.
- Wang, X. Y. (2017). On the teaching of playing and singing in preschool education specialty. *Theory* (08), 121-122.
- Wu, P. (2015). Analysis on the present situation and innovative development of piano impromptu accompaniment teaching in colleges and universities. *Education school*, 179-180.
- Wu, S. C. (2014). The importance of piano impromptu accompaniment to the teaching of preschool teachers. *The north music* (11), 125.
- Zhang, S. L. (2014). My opinion on piano impromptu accompaniment teaching in preschool Education specialty. *Chongqing art*, 101-102.

The Teaching Solfeggio in Chinese Traditional Music, China

Zhang Jingyi and Nicha Pattananon

Bangkokthonburi University, Thailand

Corresponding Author Email: nicha.pat@bkkthon.ac.th

Abstracts

Solfeggio and ear training is the basic course of learning music, which was spread to China from Europe. After one hundred years of development, it has become an important basic music course in China. This article provided the knowledge in teaching solfeggio and ear training courses combining traditional Chinese music with solfeggio and ear training courses with Chinese characteristics in Chinese music theorists' teaching and research process.

Keywords: Teaching Solfeggio; Chinese Traditional Music; China

Introduction

The music college solfeggio is a basic subject that originated in Europe and has a history of thousands of years. Solfeggio is mainly to train students' singing and to listen, which is an important course for developing students' inner hearing, feeling the music, expressing and creating music. In China, Solfeggio has two main teaching systems. The first is the French Solfeggio Teaching system, and the second is the former Soviet Union Solfeggio Teaching system. These two Solfeggio Teaching systems play an important role in China's curriculum development. With the exchange of teaching resources around the world, there are not only two teaching systems in Solfeggio, such as Kodaly teaching approach in Hungary, Orff teaching approach in Germany. Dalcroze teaching approach in Switzerland, Suzuki teaching approach in Japan, and integrated music teaching approach in the United States. These rich teaching methods have played an important role in teaching solfeggio and ear training in traditional Chinese music (Zhao, 2007 : 91-95). The solfeggio in China has different from the solfeggio in western music. This academic article aims to show the uniqueness of the Chinese solfeggio teaching and the development of solfeggio in China.

The solfeggio

Solfeggio was invented by French musician Guido D 'Arezzo (977-1050) for church choirs, mainly for the training of singing. The word "solfeggio" comes from Italian and means "singing training for singers." A term originally referred to the singing of scales, intervals, and melodic exercises to solmization syllables (Stanley & John, (2012 : 639). At the end of the century, it was first translated into French and was established as one of the basic courses of the Paris Conservatory of Music. Basic Music Training at the Conservatory of Music "was published. Its contents are vocalizations, music reading exercises, singing exercises, and so on (Tang, 2003 : 44). The French music theorist, composer, and professor at the college of music harmony Paris Alessandro let Albert Wigner put forward the "ear." The concept of

learners by using the method of different kinds of a roll call to scales, intervals, chords, and melody singing practice development of the ear in distinguishes the sound ability, music feelings, etc. In the end, a systematic discipline was formed, “Solfeggio,” a series of exercises to train the ears by singing names. “Solfeggio” has gradually been regarded as a necessary condition for students to develop their musical quality and musical skills.

Solfeggio teaching in China

In China, solfeggio teaching is a compulsory course in professional music colleges. Is to sing and listen to a course open. The teaching of solfeggio involves the notation and singing of names. In addition to the Notation in Europe, there is also the notation in China. In 11th-century France, Guido arranged the words of the first note at the beginning of each melody of a hymn, The Psalm of *St. John the Baptist*, to form a string of scales called to do, re, mi, fa, sol, la (Hoppin, 1978 : 63)

Figure 1, Richard H. Hoppin, *MEDIEVAL MUSIC*, Norton & Company, p. 63.

China also has its notation and singing methods. At present, there are also working gong che notation used. This is a kind of music from the Tang Dynasty in China. This is a way of matching the European do, re, mi, fa, sol, la, si in Chinese, Shang(上), Che(尺), Gong(工), Fan(凡), Liu(六), Wu(五), Yi(乙) (Huang, 1956 : 42-43)

上	尺	工	凡	合	四	一
1̣	2̣	3̣	4̣	5̣	6̣	7̣
上	尺	工	凡	合	四	一
1̣	2̣	3̣	4̣	5̣	6̣	7̣
上	尺	工	凡	六	五	乙
1	2	3	4	5	6	7
仕	伋	仨	伋	伋	伍	亿
1̣	2̣	3̣	4̣	5̣	6̣	7̣
仕	伋	仨	伋	伋	伍	亿
1̣	2̣	3̣	4̣	5̣	6̣	7̣

Figure 2, Numbered musical notation & Gong Che Natation

In China's most authoritative paper retrieval website, "CNKI," on the subject words "solfeggio," "ear training," and "sight-singing" search, a total of 4105. Among them are 3559 papers in academic journals, 451 Chinese academic dissertation papers, 59 conference papers, and 33 newspapers. The earliest paper on solfeggio was published in 1956. "The Teaching of Talking and Practicing Ear Lessons" published in *The Chinese People's Music* (Zeng, 1956 : 43-44). As seen from the data analysis in figure3, the most active time for the publication of solfeggio and ear training papers was in 2018, with a total of 431 papers published.

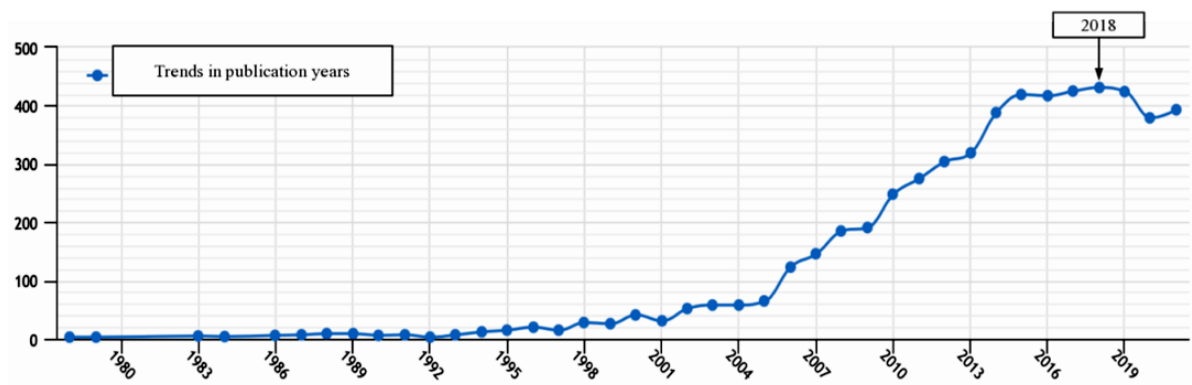

Figure 3, active time for the publication of solfeggio and ear training papers

Solfeggio's teaching research focuses on basic music teaching in every school. The common teaching system is the European solfeggio teaching system, such as the French solfeggio teaching system. The solfeggio teaching in France is divided into three systems: national conservatory, public conservatory, and private conservatory. Different systems have different test requirements. In France, solfeggio is also a very important course. The courses mainly include music reading, listening, solfeggio, and dictation (Zhang, 2017 : 81-83.). The teaching music of solfeggio in China and other countries is different from each other in different cultural backgrounds. However, in terms of the concept of music education, both emphasize the educational role of music. In solfeggio teaching, students should feel the music and learn the music in a relaxed way (Li, W. 2011 : 135-136). The solfeggio teaching in Guangzhou Xinghai Conservatory of Music is graded. The study starts from the first level, passes the examination to the next level, and the learning degree is also from simple to complex. Among the listening materials, the piano is no longer the main tool but also listens to a variety of instrumental and vocal music to enrich the diversity of listening (Li, B. 2011 : 162-167).

In the intelligent era of 5G, the Internet of Things, big data, artificial intelligence, and other computer technologies, intelligent education has become an important part of education modernization. In China, more and more people are learning solfeggio and ear training, and the actual class size is getting bigger and bigger. Taking the solfeggio and ear training course of Shanghai Conservatory of Music as an example, the solfeggio and ear training course is transformed digitally by updating the traditional teaching mode with computer technology. Practical teaching was carried out in terms of teaching content, teaching tools, teaching management, and teaching mode, which played an important role, especially during the epidemic (Wu, 2022 : 50-52). In solfeggio teaching, there are also many network teaching platforms. With the help of the WeChat platform, communication information can be quickly realized to facilitate learning and operation. Solfeggio's online teaching platform can take care

of students before, during, and after. Through WeChat, teachers use WeChat to push preview materials to students. The teaching platform can also quickly grasp students' learning situations (Liu, 2019 : 119-123). In China, MIDI computer music technology was introduced into the basic training course of higher music colleges in 1994 and represented by Professor Zhao Yishan of the Central Conservatory of Music. Multimedia technology was used in the teaching of solfeggio and ear training. This teaching method emphasizes interaction in teaching. It has changed the previous single teaching mode, stimulated the students' enthusiasm in class, improved their learning efficiency, and enriched the learning content. "Digital" solfeggio teaching must be the future development trend.

In Italy, solfeggio generally refers to a singer's etudes. In France, the training in auditory and musical quality is solfeggio. In China, solfeggio was first used in the early 20th century. Xiao Youmei wrote the earliest Chinese textbook for solfeggio and ear training, *Singing Textbook for New Academic System* (Xiao, 1924 : 3). This book was mainly used as a music textbook for middle school students in China then. This is a book that teaches Chinese students European solfeggio. In 1927, the Shanghai Conservatory of Music, the earliest conservatory in China, was established, and specialized solfeggio and ear training courses were started (Yang, 2016 : 185-186)

Figure 4, Singing Textbook for New Academic System, Xiao Youmei, 1924 : 4

Solfeggio has formed its unique teaching method in China, combining Chinese traditional music and folk music with solfeggio. In the listening part, monophonic, interval, chord, rhythm, and melody are dominant. In the singing part, besides the basic intonation and rhythm training, we also need to sing the melody composed from traditional Chinese music materials.

Teaching Solfeggio in Chinese Traditional Music for Ear Training

With the prosperity of solfeggio teaching in China, more Chinese researchers began to hope that the materials of Chinese traditional music could be used as the content of solfeggio teaching. The researcher blended the teaching of solfeggio with the Chinese traditional music he was good at. Chinese national instrumental music, Chinese folk songs, Chinese national dance music, traditional Chinese opera, and Chinese minority music have all been applied to

solfeggio practice teaching. Formed the current teaching situation of solfeggio with Chinese characteristics, Chinese traditional music has an important influence on solfeggio and ear training:

1. Chinese traditional music contains a large number of artistic elements, which can broaden the knowledge of practitioners, improve the level of artistic aesthetics, and cultivate students' sense of identity with traditional music culture. It also provides an understanding of the excellent knowledge of music culture, makes up for the deficiency of audiovisual in the past, and lays a good foundation for future music learning.

2. It can cultivate students' good aesthetic sense of music. Traditional Chinese music has beautiful melodies and diverse styles. Integrating solfeggio into the ear can enable practitioners to appreciate different types of music, improve their musical aesthetic sense, help them understand different styles of sections, and increase the learning experience.

3. It is beneficial to expand the scope of audiovisual training.

There are a large number of traditional Chinese music works. Through audiovisual training, we can fully understand music art with national and local styles (Wang, 2020 : 42-43).

Introducing Guangdong traditional music into solfeggio training teaching materials will certainly improve students' solfeggio training ability. Compared with western music, Guangdong traditional music is easier to understand, can reduce students' learning pressure, and students are more familiar with Guangdong traditional music. Most of Guangdong's traditional music is created based on life. Life into the music gives music vitality. Guangdong traditional music is rich in content and close to society, which can arouse students' interest. However, nowadays, students prefer pop music, and the public has forgotten traditional music. This situation is worrying and also causes great difficulties for the inheritance of intangible cultural heritage. Therefore, traditional music is integrated into modern music.

Improve their solfeggio ability but also play a significant role in the inheritance and rise of traditional music in Guangdong. The foundation of China's survival and development is excellent history and culture, Guangdong traditional music is one of China's history and culture, and it should be widely concerned. Sight-singing practice ear courses are not exclusive to forming a complete set of Chinese traditional music. All the listed above are the subject of sight-singing practice ear integrated cross attributes as the basis. In the teaching, should still practice ear sight-singing teaching law as the starting point, the Chinese traditional music works on the analysis and material added, should be more in-depth exploration, its essential for a hearing on the accumulation, and do not put the cart before the horse. Solfeggio training requires students to accumulate a large vocabulary of Chinese and foreign music. Students will be exposed to many musical works to improve their musical level and quality in the learning process. In this process, if we can add Guangdong traditional music, it will open up a new teaching model. Some schools have added Guangdong traditional music into their teaching materials, which has received a good response. The most important point is that the traditional music of Guangdong is rooted in indigenous people's life. Guangdong's traditional music has strong local conditions and customs and reflects the real society of Guangdong. The teachers must grasp this, create a student in the music class of music kindness, and improve the teaching quality and students' learning efficiency. Integrating percussion, the most characteristic of Guangdong traditional music, into teaching is of great help to improve students' solfeggio and ear training ability. It is necessary to add it to teaching materials and make it fully used (Jiang, 2020 : 74-76.).

From the present traditional Chinese music teaching can be found. The teaching system of traditional music and solfeggio should be improved. China has a vast territory and 56 ethnic groups. Different regions and ethnic groups will form different cultures. Therefore, traditional Chinese culture has different characteristics and musical modes. If the major and minor keys of music are emphasized in the actual training and teaching work, the lack of solfeggio training in Chinese folk music will affect the students' musical feelings (Li, 2020 : 104.) Chinese opera music can also be used in solfeggio lessons. The rhythm and melody of Chinese opera have their characteristics, which can let students feel the charm of Chinese opera.

Students have little sense of traditional Chinese music in solfeggio and ear training. In teaching, we should cultivate students' sense of melody, harmony, rhythm, and tonality according to the characteristics of Traditional Chinese music. To enhance students' experience of traditional Chinese music, students should feel different melodies of music works. There are many ways to understand music, including Chinese notation, western notation, and even ancient Chinese notation (Hao, 2020 : 41-44.).

Traditional Chinese music requires a pair of ears to appreciate Chinese music. Solfeggio's teaching has its unique teaching mode to train the sense of sound and improve the aesthetic appreciation of music. In the in-depth study of western universal music concepts, we should integrate Chinese traditional music into solfeggio teaching. Taking Traditional Chinese music as the main content of teaching can train learners' sense of music. Such a teaching mode enhances the requirement of traditional music aesthetic ability. Under the teaching of solfeggio and ear training, the students have a rich understanding and accumulation of Chinese music melody and musical expression form of various regions, which is conducive to improving the knowledge of Traditional Chinese music. In this way, learners can deepen their improvement of Traditional Chinese music culture (Zhang, 2013 : 123-124).

Discussion

Solfeggio teaching in China

Solfeggio was introduced into China from Europe, and with the development of history, it has become a very important basic subject in Chinese music education. There are two main schools of solfeggio and ear training in China. One is solfeggio, taught and transmitted entirely in the European system. One is solfeggio teaching with Chinese characteristics, based on the European system (Li, 2020 : 104.). The solfeggio in China were taught mostly in Chinese language combining with using the Chinese melody to teach solfeggio which is different from solfeggio in western music system (Yang, 2016 : 185-186).

Listening, singing, reading, and writing are the four main aspects of solfeggio teaching. Intonation and rhythm are the basic teaching standards of solfeggio teaching. Solfeggio teaching in China also needs these requirements in teaching and learning, the Chinese form of solfeggio teaching is excluded. However, the musicians encouraged to promote Chinese music believe that solfeggio and ear training with Chinese characteristics should be developed (Hao, 2020 : 41-44.). This is a very controversial point. China has its traditional music theory, which has a very long history in terms of temperament, even older than European music theory. With the development of the Industrial Revolution, the world formulated international standard tones, which formed international standards in pitch and music theory. A series of musical instruments was also produced. The piano, for example, is a musical instrument with equal

temperament—the international request for better standardization. During the development of instrumental music, China's equal temperament music discipline has gradually become internationalized. The development of solfeggio teaching in China did not develop independently. It is closely related to the development of Chinese musical instrument nationalization.

In China's conservatory of music, there is specialized solfeggio training for undergraduate and graduate students. But they teach more in the European system (Yang, 2016 : 185-186). There is no further innovation and development in terms of Chinese characteristics. Chinese solfeggio and ear training should have Chinese characteristics (Wang, 2020 : 42-43) For example, the Chinese notation method and the Chinese singing method. It is challenging to combine solfeggio teaching with Chinese characteristics in practical teaching. The main reason is that students receive solfeggio teaching in China in the European system, and the solfeggio teaching theory in China is suddenly added. They are difficult to convert, and the Chinese solfeggio system is more complex than the European solfeggio system. It is of great significance in the research field of Chinese music theory.

Conclusion

Teaching Solfeggio in Chinese Traditional Music for Ear Training

The teaching of solfeggio and ear training in Chinese traditional music:

1. The melody of traditional Chinese music is used in solfeggio teaching.
2. Solfeggio teaching is carried out with the Chinese traditional music theory system.
3. Sing the melody of traditional Chinese music with the theoretical system of traditional Chinese music.

In the study of solfeggio teaching of Chinese traditional music. Chinese musicians teach their traditional melodies. They were used in melody singing and dictation. At the same time, it is required to analyze the tonality and musical structure of Chinese traditional music in teaching. If the use of traditional Chinese music theory for teaching. In particular, long hours of training are required in the singing of names. Different from European systems DO, RE, MI, FA, SOL, LA, SI, DO. There are many kinds of singing names in China. For example, Gong Che Natation, Chinese Natation, Guqin Natation, Pipa Natation. There is also the notation method with Chinese characters as symbols.

These traditional Chinese solfeggio training methods are indeed more complex than the European solfeggio training system, which is why European solfeggio training is more international. However, solfeggio and ear training in traditional Chinese music are of great historical and cultural value to the theory of traditional Chinese music.

The European solfeggio system in China has gradually developed into the nationalization, specialization, and nationalization of Chinese solfeggio system teaching. There is a contrast and connection between the nation and the world. Solfeggio was introduced to China in 1582. Beginning the formation of western bands and the spread of western music theory, solfeggio training began to enlighten China. After 1840, The period of "new music" began in China. Solfeggio began to enter schools for systematic teaching and learning. After 1921, solfeggio training became a compulsory course for major music students, and every Chinese music major student needed training. Also began to appear special solfeggio training teaching materials. In 1927, the first conservatory of Music in China was established, and solfeggio teaching entered a mature period in China.

More Chinese musicians are hoping to boost their confidence in traditional Chinese culture. In music, more musicians will transfer their studies from Europe back to China. The author also wishes to return to traditional Chinese music in solfeggio teaching. In China, several very excellent music theorists are already in this aspect of practical teaching.

References

- Hao, F. (2020). Solfeggio teaches from the perspective of folk music thinking. *Art Education* (04), 41-44. DOI CNKI SUN: YSjY.0.2020-04-010.
- Hoppin, R. H. (1978). *Medieval Music*. W. W. Norton.
- Huang, Z. (1956). Gong Che Natation. *People's Music* (07), 42-43.
- Jiang, L. (2020). Application of Guangdong Traditional Music in solfeggio teaching. *Northern Music* (22), 74-76. DOI: CNKI: SUN: BYyY.0.2020-22-030.
- Li, B. (2011). Exploration and thinking on the optimization and integration of solfeggio teaching content. *Journal of Xinghai Conservatory of Music* (02), 162-167.
- Li, L. (2020). Analysis of the development of Chinese traditional music in solfeggio practice. *Yellow River* (12), 104. Doi: 10.19340 / j.carolCarrolll nki HHZS. 2020.12.099.
- Li, W. (2011). Comparison of teaching patterns of solfeggio training in China and foreign countries. *Sichuan Drama* (05), 135-136.
- Liu, B. (2019). "Rain Classroom" teaching practice of Lingnan Music solfeggio training. *Journal of Xinghai Conservatory of Music* (02), 119-123. DOI: CNKI: SUN: xhyy.0.2019-02-013.
- Stanley S., & John T. (2012). *The New Grove Dictionary of Music and Musicians*, Second Edition. "solfeggio" in 23 Volumes, p.639, Hunan Literature and Art Publishing House.
- Tang, J. (2003). Briefly discuss the evolution of solfeggio teaching, *Journal of Shenyang Conservatory of Music* (4).
- Wang, F. (2020). Application of Chinese Traditional Music in solfeggio training. *Cultural Industry* (35), 42-43. DOI: CNKI: SUN: WHCC.0.2020-35-018.
- Wu, S.Y. (2022). The exploration of solfeggio and ear training network teaching mode. *Contemporary Music* (01), 50-52.
- Xiao, Y. (1924). *Singing Textbook for New Academic System*. Commercial Press.
- Yang, C. (2016). Improvisation in solfeggio teaching in colleges and universities. *Music Writing* (06), 185-186. DOI: CNKI: SUN: YYcz.0.2016-06-055.
- Zeng, L. (1956). On the teaching of ear training. *People's Music* (02), 43-44.
- Zhang, F. (2013). Teaching research on the infiltration of Traditional Chinese music into solfeggio teaching. *Chinese Folk Music* (03), 123-124. DOI: CNKI: SUN: YLgs.0.2013-03-074.
- Zhang, H. (2017). Reform and current situation of solfeggio teaching system in France. *People's Music* (03), 81-83.
- Zhao Bing. (2007). Research and practice of Suzuki music teaching method. *Journal of Guangxi normal university (philosophy and social sciences edition)* (4), 91-95. The doi: 10.16601 / j.carol Carroll nki issn1002-5227.2007.04.022.

การพัฒนาสมรรถนะโดยการสร้างเครือข่ายของโรงเรียนพระปริยัติธรรม

แผนกสามัญศึกษา

**The Development of the Competency of Phrapariyattidhamma
Schools, General Education Section,**

พระครูปริยัติเจตียคุณ (แสง อภิวันโน),

พระมหาสำรอง สณฺญโต และ ประยูร แสงใส

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**Phrakhu Prariyatjatiyakun (Saeng Aphiwanno),
Phramaha Samrong Saññato and Prayoon Saengsai**
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand
Corresponding Author E-mail: samrong.sea@mcu.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิชาการเรื่องนี้มุ่งเสนอสมรรถนะการสร้างเครือข่ายของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ซึ่งผลการศึกษาสมรรถนะการสร้างเครือข่ายเป็นการถ่ายทอด การแลกเปลี่ยน การกระจายองค์ความรู้ การจัดเก็บข้อมูลข่าวสาร การพัฒนาต่าง ๆ ได้แก่ ทักษะ เจตคติ ค่านิยม คุณลักษณะของผู้นำ แรงจูงใจ หรือแรงขับภายใน แล้วนำมาเป็นยุทธศาสตร์เพื่อกำหนดแผนปฏิบัติการพัฒนาสมรรถนะการสร้างเครือข่ายไปตามกฎกติกา ข้อตกลงที่ร่วมกันกำหนดไว้ มีการติดตาม และประเมินผลการดำเนินการทุกครั้งที่การพัฒนาสมรรถนะการสร้างเครือข่าย สัมพันธภาพ ความใกล้ชิดสนิทสนม กลมเกลียว ความชัดเจนของเป้าหมาย ซึ่งมาจากความคิดเห็นของสมาชิก กระบวนการเสนอความคิดเห็นและตัดสินใจ แหล่งของทรัพยากรศักยภาพ การเรียนรู้และนวัตกรรม ความหลากหลายที่มารวมกันของสมาชิก

คำสำคัญ: สมรรถนะ; เครือข่าย; โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

Abstracts

This academic article has purpose to present the development of competency of Phrapariyattidhamma Schools, generation education section. The result of study found that it was transmission, exchange, knowledge distribution, information storage, development in various field including skill, attitudes, values leadership characteristics, motivation or internal driving and use it as a strategy for formulate and action plan to develop network building performance according to the rules. The collective agreement stipulate. Every action is monitored and evaluated for the development of network building capacity, relationships, intimacy, harmony, clarity of the goods which are not based on member opinions. The process

* วันรับบทความ: 8 พฤษภาคม 2565; วันแก้ไขบทความ 26 ตุลาคม 2565; วันตอบรับบทความ: 27 ตุลาคม 2565

Received: May 8, 2022; Revised: October 26, 2022; Accepted: October 27, 2022

of presenting opinions and making decisions sources of resources learning potential and innovation, diversity coming together of members.

Keyword: Competency; Phrapariyattidhamma Schools; General Education Section,

บทนำ

การสร้างเครือข่ายเป็นเครื่องมือที่ปัจจุบันหลายสถานศึกษามีความพยายามในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีสมรรถนะสูง เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการ เนื่องจากกระบวนการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุน และส่งเสริมให้สถานศึกษามีพลังในการพัฒนาประเทศอย่างสร้างสรรค์ อันเป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนาสถานศึกษายุคใหม่ ทั้งนี้ สถานศึกษาต้องสร้างระบบการดำเนินงานทางการศึกษาร่วมกับภาคีที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างเครือข่ายการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบร่วมกัน การเปลี่ยนแปลงที่ละเล็กละน้อย โดยผ่านลำดับขั้นตอนต่าง ๆ ไปสู่ระดับที่สามารถขยายตัวขึ้น มีการปรับปรุงให้ดีขึ้น และเหมาะสมกว่าเดิมหรืออาจก้าวหน้าไปถึงขั้นที่อุดมสมบูรณ์เป็นที่น่าพอใจ (ปกรณัม ปริยากร, 2538 : 5)

ในปัจจุบันสังคมไทยได้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว ไม่ว่าสังคมท้องถิ่นหรือสังคมเมือง สังคมบ้านหรือวัด มีผลทำให้วิทยาการด้านต่าง ๆ พัฒนาก้าวหน้าไปมาก สถานศึกษาควรจะได้ใช้วิทยาการเหล่านั้นมาช่วยเสริมการพัฒนาสมรรถนะด้านการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การศึกษาถือว่าเป็นหัวใจหลักในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ทุกรัฐบาลจึงให้ความสำคัญกับการศึกษา โดยกำหนดไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ เพื่อกำหนดนโยบายปฏิรูปการศึกษาทั้งในด้านการบริหารจัดการ การพัฒนาครู การเรียนรู้ของผู้เรียน การค้นคว้าวิเคราะห์สาเหตุที่เป็นปัญหาอุปสรรคหลัก ๆ ของการปฏิรูปการศึกษา และการเสนอแนะ ยุทธศาสตร์ โครงการ มาตรการ ที่จะช่วยแก้ปัญหาอุปสรรคเหล่านั้น

การพัฒนาสมรรถนะ

การพัฒนาสมรรถนะ ประกอบด้วย คำหลัก ๒ คำ คือ ๑) การพัฒนา ๒) สมรรถนะ ทั้ง ๒ คำนี้ มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ราชบัณฑิตสถาน (2556 : 827) ได้ให้ความหมาย การพัฒนา หมายถึง การทำความเจริญ การเปลี่ยนแปลงในทางที่เจริญขึ้น การคลี่คลายไปในทางที่ดี ถ้าเป็นกริยาใช้คำว่า พัฒนา หมายความว่า ทำให้เจริญ คือ ทำให้เติบโตได้ งอกงาม ทำให้งอกงามและมากขึ้น เช่น เจริญทางไมตรี

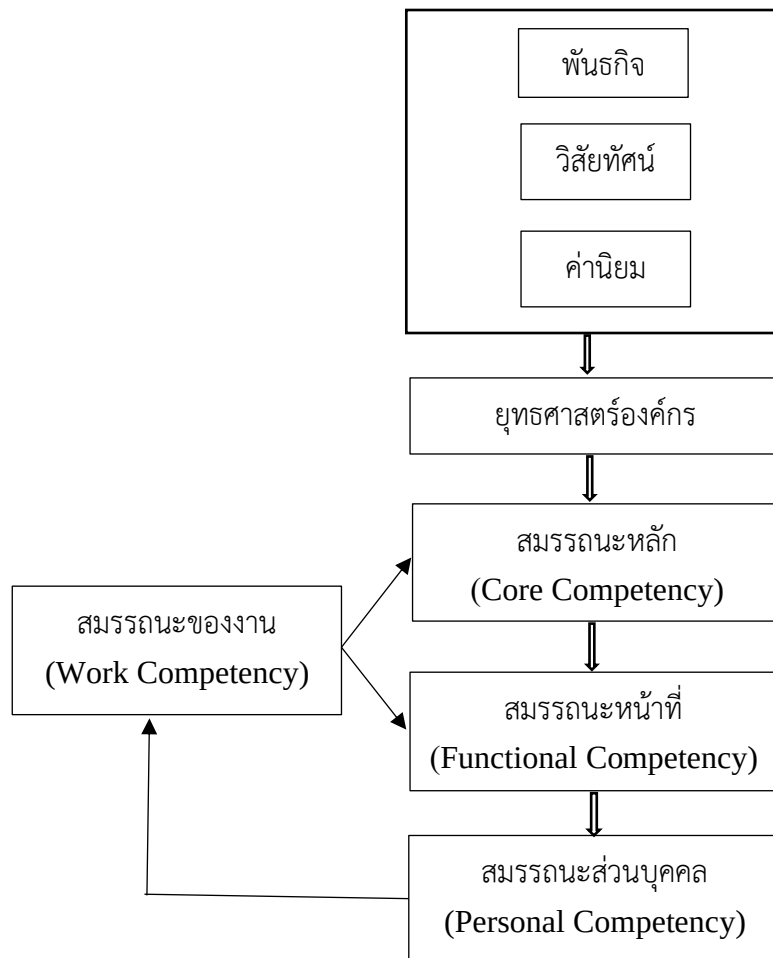
ปกรณัม ปริยากร (2538 : 5) ได้ให้ความหมาย การพัฒนา ไว้ว่า โดยรูปศัพท์ การพัฒนามาจากกคา ภาษาอังกฤษว่า Development แปลว่า การเปลี่ยนแปลงที่ละเล็กละน้อย โดยผ่านลำดับขั้นตอนต่างๆไปสู่ระดับที่สามารถขยายตัวขึ้น มีการปรับปรุงให้ดีขึ้น และเหมาะสมกว่าเดิมหรืออาจก้าวหน้าไปถึงขั้นที่อุดมสมบูรณ์เป็นที่น่าพอใจ

สนธยา พลศรี (2547 : 4) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนาในทางพระพุทธศาสนา หมายถึง การพัฒนาคนให้มีความสุข มีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม การพัฒนาในความหมายนี้ มีลักษณะเดียวกันกับการพัฒนาในความหมายทางด้านการวางแผน คือ เป็นเรื่องของมนุษย์เท่านั้น แตกต่างกันเพียงการวางแผนให้ความสำคัญที่วิธีการดำเนินงาน ส่วนพุทธศาสนามุ่งเน้นผลที่เกิดขึ้น คือ ความสุขของมนุษย์เท่านั้น

สำนักงานข้าราชการพลเรือนไทย (2543 : 7) กล่าวว่า แนวคิดที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะเริ่มจากการนำเสนอบทความทางวิชาการของ McClelland นักจิตวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยฮาวาร์ด เมื่อ ปี ค.ศ. ๑๙๖๐ ซึ่งได้ได้กล่าวว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะที่ดีของบุคคล (Excellent Performer) ในองค์กรกับระดับความรู้ ความสามารถ การวัด IQ และการทดสอบบุคลิกภาพ ยังไม่เหมาะสมในการทำนายความสามารถ หรือสมรรถนะของบุคคลได้ เพราะไม่ได้สะท้อนความสามารถที่แท้จริงออกมาได้ จึงมีนักวิชาการหลายท่านพยายามศึกษาเพื่อจัดทำรูปแบบวัดความสามารถหรือสมรรถนะของบุคคล และองค์กร

สุกัญญา รัชมีธรรมโชติ (2548 : 17) ได้ให้ความหมายไว้ว่า สมรรถนะ (Competency) หมายถึง ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skill) และคุณลักษณะส่วนบุคคล (personal Characteristics or Attributes)

อานนท์ ศักดิ์วรวิชญ์ (2547 : 57-72) ได้เสนอแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการสร้างรูปแบบการพัฒนาสมรรถนะ (Developmental Competency Model) โดยกำหนดไว้ว่า การพัฒนาสมรรถนะ จะต้องเริ่มจากการนำวิสัยทัศน์ (Vision) พันธกิจ (Mission) ค่านิยม (Values) และยุทธศาสตร์ขององค์กรมาเป็นแนวทางในการกำหนดการพัฒนาสมรรถนะ ดังภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 การกำหนดการพัฒนาสมรรถนะ

จากภาพ 1 จะเห็นความสอดคล้องไปในทิศทางที่ต่อเนื่องกันของสมรรถนะที่จะทำงานเป็นไปด้วยดี (Alignment) ซึ่งเกิดจากวิสัยทัศน์ พันธกิจ หรือค่านิยม สู่ยุทธศาสตร์องค์กร มากำหนดเป็นกลยุทธ์ขององค์กร จากนั้นมาพิจารณาถึงสมรรถนะหลัก ที่จะทำให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร มีอะไรบ้าง จะใช้ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะอะไรที่จะผลักดันให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร

สรุปได้ว่า การพัฒนาสมรรถนะ หมายถึง การพัฒนาสมรรถนะด้านคุณลักษณะของบุคคล ซึ่งได้แก่ ความรู้ ทักษะ ความสามารถ และคุณสมบัติต่าง ๆ อันได้แก่ ค่านิยม จริยธรรมบุคคล บุคลิกภาพ คุณลักษณะทางกายภาพ และอื่น ๆ ซึ่งจำเป็น และสอดคล้องกับความเหมาะสมกับองค์กร โดยเฉพาะอย่างยิ่งต้องสามารถจำแนกได้ว่าผู้ที่ประสบความสำเร็จในการทำงานได้ต้องมีคุณลักษณะเด่น ๆ อะไร หรือลักษณะสำคัญ ๆ อะไรบ้าง หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งคือ สาเหตุที่ทำงานแล้วไม่ประสบความสำเร็จ เพราะขาดคุณลักษณะบางประการคืออะไร เป็นต้น

การสร้างเครือข่าย

ความหมายของการสร้างเครือข่าย คำว่า “เครือข่าย” ตรงกับคำในภาษาอังกฤษว่า “Network” มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ ดังนี้

ประเวศ วะสี (2541 : 56) กล่าวถึง เครือข่ายทางสังคมที่มีการขยายตัวออกไปว่า เครือข่ายทางสังคมจะคล้ายเครือข่ายในสมอง โดยโครงสร้างของสมองนั้นจะทำให้เกิดการเรียนรู้ในระดับที่สูงเพื่อการมีชีวิตรอดและโครงสร้างทางสังคมจะมีวิวัฒนาการไปเหมือนโครงสร้างทางสมองมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรมของสังคม จากสังคมใช้อำนาจไปเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ และการที่จะเกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ได้นั้น จะต้องปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางสังคมจากแนวดิ่งไปเป็นเครือข่ายสังคมที่มีการโยงใยความสัมพันธ์ในทุกทิศทาง เป็นเครือข่ายทางสังคมแห่งกัลยาณมิตร หรือเครือข่ายสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Social Networks) โดยที่เครือข่ายสังคมจะต้องมีความสามารถในการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่องหรือมีการขยายแนวคิด กระบวนการ ออกไปจึงจะสามารถปรับตัวให้อยู่ในดุลยภาพได้

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2554 : 54) ให้ทัศนะเกี่ยวกับนิยามของเครือข่ายว่า มีความหมายแตกต่างกันไปตามมุมมองของแต่ละคน และให้นิยามของเครือข่ายเพื่อการปฏิรูปการศึกษาว่า หมายถึง “การที่ปัจเจกบุคคล องค์กร หน่วยงาน หรือสถาบันใด ๆ ได้ตกลงที่จะประสาน เชื่อมโยงเข้าหากันภายใต้วัตถุประสงค์หรือข้อตกลงอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกันอย่างเป็นระบบ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อปฏิรูปการศึกษา” กลุ่มเครือข่ายนั้นต้องมีการแสดงออกเป็นการลงมือกระทำกิจกรรมร่วมกัน

พระมหาสุทนต์ อาภาภโร (2547 : 104-105) ที่ชี้ถึงบทบาทของเครือข่ายในการทำงานร่วมกัน โดยระดับกิจกรรม/การทำงาน (ทีมทำ) ได้แก่ เครือข่ายที่เน้นกระบวนการทำงานในระดับพื้นที่หรือในประเด็นปัญหานั้น ๆ เป็นสำคัญระดับการสนับสนุนและประสานงาน (ทีมนำ) ได้แก่ เครือข่ายที่ทำหน้าที่เป็นศูนย์ประสานงานระหว่างเครือข่ายและภาคีต่าง ๆ มีบทบาทในการส่งเสริมการทำกิจกรรมของเครือข่ายย่อยในพื้นที่ที่มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และให้ข้อมูลทางเลือกในกระบวนการทำงาน ระดับส่งเสริม/และการให้คำปรึกษา (ทีมหนุน) ได้แก่ เครือข่ายขององค์กร สถาบัน และหน่วยงานหลักทางสังคมที่เป็นผู้ให้การสนับสนุนให้เกิดกระบวนการพัฒนาและพัฒนาเป็นเครือข่าย

ปาริชาติ วลัยเสถียร (2548 : 29-31) ได้สรุปกระบวนการสร้างเครือข่ายไว้ ๖ ขั้นตอน คือ 1. ขั้นตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย เป็นขั้นตอนที่ผู้ปฏิบัติงานหรือฝ่ายจัดการตระหนักถึงความจำเป็นในการสร้างเครือข่าย เพื่อที่จะทำงานให้บรรลุเป้าหมาย รวมทั้งพิจารณาองค์กรต่าง ๆ ที่เห็นว่าเหมาะสมเข้าเป็นเครือข่ายในการทำงาน คำถามในขั้นตอนนี้ คือ 1) จะเข้าร่วมเป็นเครือข่ายกับองค์กรใด 2) จะได้รับประโยชน์หรือต้องสละประโยชน์ด้านใดบ้างในการเข้าร่วมเป็นเครือข่าย 3) ระยะเวลาใดในการเข้าร่วมเครือข่าย คำตอบสำหรับคำถามเหล่านี้ อาจมีการเปลี่ยนแปลงเมื่อระยะเวลาในการทำงาน ผ่านไประยะหนึ่งแล้ว 2. ขั้นติดต่อกับองค์กรที่จะเป็นเครือข่าย หลังจากที่ได้ตัดสินใจในองค์กรที่เห็นว่าเหมาะสมในการเข้า

ร่วมเครือข่าย จะเป็นขั้นตอนของการติดต่อสัมพันธ์เพื่อชักชวนเข้าร่วมเป็นเครือข่ายในการทำงาน ซึ่งจะเกิดขึ้นเมื่อองค์กรมีความต้องการเหมือนกัน และต้องการกระทำกิจกรรมตอบสนองความต้องการเหมือนกัน ดังนั้นจะต้องสร้างความคุ้นเคยและการยอมรับ รวมทั้งความไว้วางใจระหว่างกัน เป็นขั้นตอนของ การปลูกจิตสำนึก โดยการให้รางวัล กระตุ้นให้อยากแก้ปัญหาร่วมกัน อาจเรียกขั้นตอนนี้ว่าเป็นขั้นตอนการเตรียมกลุ่มหรือเตรียมเครือข่าย 3. ขั้นการสร้างพันธมิตรร่วมกัน เป็นขั้นตอนของการสร้างความผูกพันร่วมกัน ซึ่งหมายถึงการตกลงในความสัมพันธ์ต่อกันในขั้นตอนนี้องค์กรจะเข้าสู่การตกลงที่จะทำงานร่วมกัน ซึ่งในการที่จะทำกิจกรรมร่วมกันเพื่อตอบสนองความต้องการหรือแก้ปัญหา กลุ่มองค์กรจะต้องมีความรู้ที่จำเป็น ซึ่งอาจจะทำโดยการแลกเปลี่ยนความรู้ และอาจเรียกขั้นตอนนี้ว่ากลุ่มศึกษาเรียนรู้ (Learning Group) หากพิจารณาในประเด็นของระดับการสร้างเครือข่ายก็จะเป็นขั้นตอนของ informal cooperation 4. ขั้นการพัฒนาความสัมพันธ์ เป็นขั้นตอนที่การสร้างเครือข่ายปรากฏผลงานเป็นรูปธรรม เป็นขั้นตอน การเริ่มทำกิจกรรมโดยใช้ทรัพยากรร่วมกัน มีการตกลงในเรื่องการบริหารจัดการกลุ่ม ซึ่งเริ่มต้น ด้วยการกำหนดวัตถุประสงค์ของกลุ่ม กำหนดกิจกรรม จัดวางข้อตกลงในการทำงาน กำหนดบทบาทของสมาชิก รวมทั้งสิทธิหน้าที่ของหัวหน้ากลุ่ม เป็นต้น ในขั้นกลุ่มกิจกรรม (Action Group) หากพิจารณาในประเด็นระดับการสร้างเครือข่ายเรียกว่าเป็นขั้นตอนของ Formal Agreement 5. ขั้นตอนการขยายกิจกรรมหรือขยายกลุ่ม หลังจากขั้นตอนการพัฒนาความสัมพันธ์จนนำไปสู่การทำกิจกรรมร่วมกัน จนมีผลงานปรากฏเป็นที่เด่นชัด องค์กรเครือข่ายรู้สึกว่ามันได้รับผลประโยชน์จากการเข้าเป็น เครือข่าย ความสัมพันธ์จะแน่นแฟ้นขึ้น การเรียนรู้ร่วมกันนอกจากจะเป็นประโยชน์ต่อการทำงาน ฝ่ายปฏิบัติการแล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อการสร้างความสัมพันธ์ด้วยความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้น ซึ่งจะนำไปสู่การขยายกิจกรรมหรือขยายกลุ่มตามพื้นที่หรือตามลักษณะกิจกรรม ในด้านระดับการสร้าง เครือข่าย ขั้นตอนนี้อาจอยู่ในระดับการเข้า “ลงทุน” ในองค์กรใหม่ (Minority Investment) และการจัดตั้งองค์กรใหม่ร่วมกัน (Joint Venture) 6. ขั้นติดตาม และประเมินผล เป็นขั้นตอนการประเมินผลการดำเนินงานตามแผน ที่เกิดจากเครือข่ายความร่วมมือเพื่อไปสู่การปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลงแผนการดำเนินงานนั้นอีก การสร้างเครือข่ายจะต้องเริ่มจากตัวแทนที่มีโอกาสจะแผ่ขยายแตกสาขาของเครือข่ายออกไปได้ โดยคำนึงถึงจุดเริ่มต้นที่สำคัญจุดใดจุดหนึ่ง หรืออาจจะเริ่มพร้อมกันในหลาย ๆ จุดที่มีความพร้อม เช่น ในกลุ่มข้าราชการ กลุ่มประชาชน ให้เริ่มในลักษณะประชาชนเป็นศูนย์กลาง ที่มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และสร้างกลุ่มผู้นำให้เกิดขึ้นก่อน ได้แก่ คณะกรรมการหมู่บ้านซึ่งอยู่ในรูปของการบริหารสภาตำบลที่กำลังดำเนินการอยู่ในปัจจุบัน โดยที่คณะกรรมการเหล่านี้จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถ มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาและมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

ประเภทและรูปแบบของเครือข่ายมีความแตกต่างกันไปตามนิยาม และกิจกรรมที่แต่ละกลุ่มหรือผู้ใช้กิจกรรมเครือข่ายกำหนดขึ้น นักวิชาการและนักการศึกษา หลายท่านได้กล่าวถึงประเภทและรูปแบบของเครือข่ายไว้ดังนี้ อรรถพ พงษ์วาท ได้เสนอแนะรูปแบบเครือข่ายความร่วมมือในการบริหารจัดการสถานศึกษาไว้ ๖ รูปแบบ ได้แก่ ๑) รูปแบบสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐรวมตัวกันเป็นเครือข่าย ๒) การรวมตัวกันเป็น

เครือข่ายของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐแห่งใดแห่งหนึ่ง หรือหลาย ๆ แห่ง กับภาคส่วนอื่น ได้แก่ บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย ๓) รูปแบบเครือข่ายสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์กรบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์กรบริหารส่วนตำบล หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบอื่น ๆ ๔) รูปแบบเครือข่ายสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐกับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของเอกชน ๕) รูปแบบเครือข่ายสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของรัฐกับเอกชนและภาคส่วนอื่น ๆ ที่ระบุไว้ในรูปแบบที่ ๒ และ ๓ และ ๖) รูปแบบเครือข่ายที่อาจเกิดจากการริเริ่มระหว่างสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งของรัฐและของเอกชน หรือระหว่างสถานศึกษาขั้นพื้นฐานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคส่วนอื่น ๆ ในเขตพื้นที่การศึกษาโดยไม่มีการขึ้นกำกับหรือครอบงำการจากหน่วยงานหรือองค์กรทางการศึกษาใด ๆ และยังให้ข้อเสนอแนะไว้ว่า รูปแบบของเครือข่ายโรงเรียนควรตั้งอยู่บนหลักการความสมัครใจ ความเสมอภาค การพึ่งพิงพึ่งพาอาศัยกัน ความสัมพันธ์ที่แนบแน่นและแนวนอน และต้องลดความเป็นราชการลง (Less Bureaucratic Model) บนพื้นฐานของการไม่รวมศูนย์ที่จะเป็นอุปสรรคในการก่อตัว และการดำรงอยู่ ตลอดจนการดำเนินงานของเครือข่าย (อรรถณ พงษ์สวาท, 2544 : 313)

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2545: 58) กล่าวถึงองค์ประกอบของเครือข่าย ๗ องค์ประกอบ ได้แก่ ๑) การรับรู้มุมมองด้วยกัน (Common Perception) ที่ถือว่าเป็นหัวใจของเครือข่าย สมาชิกที่เข้ามาอยู่ในเครือข่ายต้องมีความรู้สึกนึกคิด และรับรู้ร่วมกันถึงเหตุการณ์การเข้าร่วมเป็นเครือข่าย เช่น มีความเข้าใจในปัญหา และมีจิตสำนึกในการแก้ปัญหาด้วยกัน มีประสบการณ์ในปัญหาร่วมกัน และมีความต้องการความช่วยเหลือในลักษณะที่คล้ายคลึงกัน เป็นต้น ๒) การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (Common vision) เป็นการมองเห็นภาพของจุดหมายในอนาคตร่วมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่มที่รับรู้เข้าใจถึงทิศทางเดียวกัน และการมีเป้าหมายที่จะไปด้วยกันจนทำให้กระบวนการเคลื่อนไหวมีพลังและเกิดเอกภาพ ๓) การมีผลประโยชน์และความสนใจร่วมกัน (Mutual Interest/Benefit) เช่น เกียรติยศ ชื่อเสียง การยอมรับโอกาสในความก้าวหน้า ความสุข ความพึงพอใจ เป็นต้น ๔) การมีส่วนร่วมของสมาชิกเครือข่ายอย่างกว้างขวาง (All Stakeholders Participation) เป็นเงื่อนไขที่ทำให้เกิดการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ และร่วมลงมือกระทำอย่างแข็งขัน ๕) การเสริมสร้างซึ่งกันและกัน (Complementary Relationship) โดยใช้จุดแข็งของฝ่ายหนึ่ง ไปช่วยแก้ปัญหาจุดอ่อนของอีกฝ่ายหนึ่ง ๖) การพึ่งพิงอิงร่วมกัน (Interdependence) ระหว่างสมาชิกของเครือข่าย เพื่อเป็นการเสริม สร้างซึ่งกันและกัน และยังส่งผลให้สมาชิกมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันโดยอัตโนมัติ และ ๗) การปฏิสัมพันธ์เชิงแลกเปลี่ยน (Interaction) สมาชิกในเครือข่ายต้องทากิจกรรมร่วมกันเพื่อให้เกิดการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกด้วยกันที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในเครือข่ายด้วย

ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และชัยวัฒน์ ถิระพันธ์ (2546 : 33) ยังได้กล่าวถึงการสื่อสารกับสังคมเครือข่ายว่า 1. การสื่อสารจะทำให้สมาชิกในเครือข่ายมีโอกาสรับรู้ (Perception) เกี่ยวกับ ข้อมูลข่าวสารได้ทั่วถึง 2. การสื่อสารเป็นส่วนสำคัญในการสร้างแรงบันดาลใจ (Inspiration) ให้บุคคลร่วมมือกัน ค้นหา

เป้าหมายร่วมกัน (Shared Goal) 3. การสื่อสารเป็นแนวทางที่ทำให้สมาชิกในเครือข่าย ได้มีโอกาสเรียนรู้ (Learning) ความคิด ความรู้สึก ความเชื่อ และพฤติกรรมของกันและกัน การแลกเปลี่ยน (Exchange) ข้อมูลและข้อคิดต่าง ๆ การฝึกเปิดใจกว้าง (Open-mind) เพื่อยอมรับฟังความคิดเห็นและพฤติกรรมตลอดจน การพัฒนาสัมพันธ์ภาพระหว่างกัน (Relationship Development) และร่วมมือกันทำงานให้บรรลุเป้าหมาย 4. การสื่อสาร มีส่วนสำคัญในการค้นคว้า และพัฒนา “อัตลักษณ์” (Identity) และบุคลิกลักษณะ (Character) ร่วมกันของสมาชิกในเครือข่าย และเป็นช่องทางในการนำเสนออัตลักษณ์และบุคลิกลักษณะ ดังกล่าวสู่สังคมภายนอก

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2545 : 61) ได้กล่าวถึงวงจรชีวิตของเครือข่ายว่า มี 5 ขั้นตอน คือ 1) ระยะก่อตัว 2) ระยะขยายตัว 3) ระยะรุ่งเรือง 4) ระยะถดถอย และ 5) ระยะฟื้นตัว โดยที่ ทุกระยะของวงจรชีวิตเครือข่ายนั้น จะมีกระบวนการที่คล้ายคลึงกัน แต่จะมีเพียงบางเครือข่ายเท่านั้น ที่สามารถปรับตัวจนถึงระยะที่ 5

สรุปได้ว่าเครือข่าย การเชื่อมโยงระหว่างระบบการปฏิบัติงานหรือเชื่อมโยงบทบาทของ กลุ่มบุคคล องค์กร/หน่วยงานต่าง ๆ ที่เป็นหน่วยย่อยรวมตัวกันด้วยความสมัครใจ ภายใต้ความต้องการในวัตถุประสงค์ ร่วมกัน จัดโครงสร้างและรูปแบบการทำงานด้วยระบบใหม่ในลักษณะสร้างความร่วมมือประสานงานกันใน แนวราบ ระหว่างผู้ที่เกี่ยวข้องด้วย การระดมสรรพกำลัง ร่วมกันกำหนดกลยุทธ์ในการพัฒนาด้วยการให้ สมาชิกได้ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน ร่วมทำ ร่วมรับผิดชอบ ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์

สภาพปัญหา อุปสรรคของการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ไม่ได้อยู่ในโครงสร้างของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา แต่เพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของท้องถิ่น จึงได้จัดโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาให้เหมือนกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยอนุโลม พอสรุปเป็นประเด็นสำคัญ ๆ ได้ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการ

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาเป็นโครงการหนึ่งของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้รับบุดหนุนเป็นรายปี ถ้าปีใดบุดหนุนที่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติได้มาก ก็จะได้รับค่ารายหัวมาก ถ้าปีใดได้รับบุดหนุนน้อย ค่ารายหัวก็จะน้อยตามไปด้วยและในเดือนที่สิ้นปีงบประมาณแต่ละปี โรงเรียนจะไม่ได้รับค่ารายหัวเลย เนื่องจากต้นสังกัดต้องนำไปจัดสรรให้งานประจำของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติก่อน ที่เหลือจึงจะจัดสรรไปเป็นค่ารายหัวแก่โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาดังนั้น ไตรมาสแรกของปีงบประมาณของทุกปีแต่ละโรงเรียนจะไม่ได้รับค่ารายหัวไปเป็นค่าใช้จ่าย เช่น ค่าตอบแทนครู ค่าสาธารณูปโภค และค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ทุกรายการผู้บริหารต้องใช้ความสามารถพิเศษเฉพาะตัว

หาเงินมาสำรองจ่ายค่าตอบแทนครูผู้สอน และเจ้าหน้าที่ผู้บริหารบางโรงเรียนต้องนำรถยนต์ไปจำนองจำนำ เพื่อนำเงินมาจ่ายค่าตอบแทนครูผู้สอนและเจ้าหน้าที่ จึงเป็นความไม่เสมอภาคทางการบริหารจัดการการศึกษา

ด้านครูบุคลากร

การจัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เริ่มตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๑๔ ถ้านับเวลาถึงปี ๒๕๕๓ เป็นเวลาเกือบ ๔๐ ปี ที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรของชาติที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดเช่นเดียว สถานศึกษาสังกัดอื่น ๆ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ครูบุคลากรของสังกัดอื่นเป็นพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ประจำ ของหน่วยงาน มีสวัสดิการทุกด้าน แต่ครู บุคลากร ของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาไม่มี กฎหมายหรือระเบียบใดมารองรับสถานะภาพของครูบุคลากร ทั้ง ๆ ที่เป็นบุคลากรทางการศึกษาตาม พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติกำหนด ต้องการพระราชบัญญัติว่าด้วยการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาสักฉบับหนึ่ง โดยเสนอให้รัฐบาลทุกรัฐบาลเพื่อแก้ไขปัญหานี้ แต่ท่านผู้มีอำนาจทั้งหลายก็บอก ว่าเป็นเรื่องของสงฆ์ แต่ที่ศาสนาอื่นกลับมีพระราชบัญญัติรองรับอย่างชัดเจน ถ้าจะนับว่ามีความเสมอภาคของ บุคลากรหรือไม่ นั้นเป็นคำถามที่บุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาอยากได้คำตอบ โดยเฉพาะต้นสังกัดที่ได้แจ้งอำนาจหน้าที่ของตนเองไว้ชัดเจนว่า “สนับสนุนพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษาทุกระดับรวมทั้งนิเทศติดตามและประเมินผลทางการศึกษาทุกประเภท” เพียงครูบุคลากรอยากพัฒนาด้าน สถานะภาพ และสวัสดิการ โดยเรียกร้องมาตลอด ๓ - ๔ ปีที่ผ่านมา ปรากฏว่า ผู้มีอำนาจต้นสังกัดโยนความ รับผิดชอบไปให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นคือ “มหาเถรสมาคม” บอกว่าการศึกษาของสงฆ์แต่ถ้าย้อนหาประวัติ ตั้งแต่เริ่มตั้งโรงเรียนประเภทนี้มา ผู้ปกครองคณะสงฆ์เบื้องสูงท่านเคยยอมรับหรือไม่ว่าเป็นการศึกษาคณะสงฆ์ ฉะนั้นเพื่อปิดความรับผิดชอบของหน่วยงานต้นสังกัดจึงโยนให้เป็นหน้าที่ของมหาเถรสมาคม จึงต้องการให้ต้น สังกัดเข้ามาจัดการในด้านนี้ด้วย

ด้านวิชาการ

สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติให้โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาทุกแห่งต้องบริหาร จัดการทุกด้านตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด เช่น ครูผู้สอน ต้องจบปริญญาตรีและมีวุฒิทางการศึกษา หลักสูตรต้องใช้หลักสูตรสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ๘ กลุ่มสาระ ต้องรับการประเมินคุณภาพการศึกษาจากองค์กร ภายนอก คือ สมศ. ตามเกณฑ์และมาตรฐานที่ สมศ. กำหนด แต่ไม่มีนักวิชาการ หรือศึกษานิเทศก์ของ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติประจำอยู่ในแต่ละจังหวัดเหมือนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่าง ๆ ที่มีอยู่ ทั่วประเทศ แต่ละโรงเรียนต้องหากันเองอย่างทุลักทุเลแม้แต่กระทรวงสาธารณสุข ยังบอกว่าโรงเรียนพระ ปริยัติธรรมฯ ไม่มีอยู่ในโครงการเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย เป็นเหมือนสามเณรที่บวชในพระพุทธศาสนาไม่ใช่ เยาวชนคนไทย แต่เวลาคัดเลือกทหารเกณฑ์กลับไม่เว้น ต้องเข้ารับการเกณฑ์ทหารทุกรูป ดังนั้นความเสมอ ภาควิชาการด้านวิชาการไม่มี

ด้านผู้เรียน

เด็กเยาวชนที่บวชเป็นสามเณรแต่เดิมเป็นการบวชเรียนด้านพระปริยัติธรรม แผนกธรรมบาลี แต่ต่อมาการศึกษาเล่าเรียนเฉพาะแผนกธรรม และบาลีนั้นไม่สามารถจะไปประกอบอาชีพทางด้านรับราชการ รัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ได้ เนื่องจากไม่มีวุฒิการศึกษาทางโลก ผู้ปกครองจึงให้บุตรหลายไปเล่าเรียนทางโลกมากกว่าทางธรรม ทำให้ศาสนทายาทลดน้อยลงอย่างเห็นได้ชัด กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ (พ.ศ. ๒๕๑๔) จึงได้มีแนวคิดที่จะทำให้มีผู้สืบทอดพระพุทธศาสนาให้ยั่งยืน จึงได้จัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาขึ้น เพื่อให้เด็กและเยาวชนที่บวชได้ศึกษาเล่าเรียนทั้งทางโลกและทางธรรมควบคู่กันไปจะได้มีความเสมอภาคทางการศึกษา แต่พอถึงยุคปฏิรูปการศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาไม่ได้สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวงศึกษาธิการได้มีพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับมาใช้ โดยกำหนดโทษผู้ปกครองไว้ว่าต้องให้บุตรหลานเรียนจบการศึกษาภาคบังคับทุกคน ถ้าคนใดฝ่าฝืนผิดกฎหมาย ทำให้เด็กและเยาวชนที่มีจิตศรัทธาจะบวช หรือที่ผู้ปกครองฐานะยากจน หรือมีบุตรหลายคนเดือดร้อน กว่าที่จะลงตัวใช้เวลาอยู่หลายปีการศึกษา และปัจจุบันเด็กและเยาวชนที่บวชเป็นสามเณรได้ความเสมอภาคทางการศึกษาตามรัฐธรรมนูญ ตามพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๕ แต่ไม่เท่าเทียมทางการศึกษา ซึ่งมีนักเรียนสามเณรรูปหนึ่งถามว่า มีเยาวชนที่บกพร่องทางปัญญา หรือมีความสามารถน้อย ถูกครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษาบอกว่าให้ไปบวชเรียนไม่ต้องไปเรียนต่อที่อื่นเด็กที่เขียนไม่ค่อยออก อ่านไม่ค่อยได้ให้ไปบวชเรียนพระจะได้สอนให้อ่านให้เขียนได้ ทำไมเขาไม่มีสิทธิเท่าเทียมกับเพื่อนเขาคนอื่น ๆ ที่อ่านออกเขียนได้ดี ทำไมต้องปิดการไปให้พระ เป็นคำถามที่น่าคิดและควรพิจารณา

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันกระบวนการพัฒนาสมรรถนะการสร้างเครือข่ายของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พบว่ายังมีปัญหาและอุปสรรคหลายด้าน เช่น ขาดการนำเอาความคิดการสร้างองค์ความรู้มาเพื่อสร้างเครือข่าย ขาดการถ่ายทอดแลกเปลี่ยน การกระจายองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ขาดการพัฒนาแรงจูงใจหรือแรงขับเคลื่อนภายใน และขาดการมีส่วนร่วมในการกำหนดกฎกติกา ข้อตกลง การกำกับดูแล และการประเมินผล จากปัจจัยดังกล่าวผู้เขียนได้กำหนดแนวทางและขั้นตอนการพัฒนาสมรรถนะการสร้างเครือข่ายของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สรุปได้ดังนี้

แนวทางการพัฒนาสมรรถนะการสร้างเครือข่ายของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา คือ

- การสร้างความรู้สึกร่วมโดยมีการกำหนดข้อตกลงเพื่อประสานเชื่อมโยงเข้าหากันภายใต้จุดหมายร่วมกันหรือข้อตกลงที่เป็นระบบไว้อย่างชัดเจน

- การสร้างเครือข่ายระหว่างโรงเรียนต่อโรงเรียนจะเป็นตัวกลางในการใกล้ชิดเพื่อลดความตึงเครียดภายใน ช่วยแก้ปัญหาการแข่งขันระหว่างโรงเรียนซึ่งจะเป็นกุญแจหลักสำคัญการพัฒนาสมรรถนะการสร้างเครือข่ายเพื่อการบริหารจัดการองค์ความรู้ โดยอาศัยปัจจัยหลัก ๒ ด้าน คือความพร้อมของสถานศึกษา และคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา

- องค์ประกอบที่สำคัญที่สุดต่อการเสริมสร้างเครือข่าย คือการถ่ายทอดความรู้ ทักษะ การสื่อสาร การบริหาร ข้อมูลข่าวสาร การปฏิสัมพันธ์ การเห็นและเข้าใจในจุดหมายร่วม

- การจัดระบบความสัมพันธ์ ระบบข้อมูลข่าวสาร ระบบการติดต่อสื่อสารและสารสนเทศเป็นสิ่งที่มีความสำคัญยิ่งต่อความยั่งยืนของเครือข่าย เพราะจะช่วยให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และทราบถึงกิจกรรมความเคลื่อนไหวของเครือข่ายได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า การพัฒนาสมรรถนะการสร้างเครือข่ายและคุณภาพความเข้มแข็งของ เครือข่าย ดังนี้ 1. สัมพันธภาพ คือ ความใกล้ชิดสนิทสนม กลมเกลียว เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน และมีความอะลุ่มอล่วย ยืดหยุ่น ที่เป็นไปตามธรรมชาติของกลุ่มที่มีความเข้าใจ และความจริงใจ เป็นพื้นฐาน 2. ความชัดเจนของเป้าหมาย ซึ่งมาจากความคิดเห็นของสมาชิก เป็นเสมือนเข็มทิศนำทางให้สมาชิกในเครือข่ายได้เข้าใจตรงกัน และเดินทางไปในทิศทางเดียวกัน โดยไม่หลงใช้เวลาและทรัพยากรกับภารกิจที่ไม่สอดคล้องกับเป้าหมายของเครือข่าย 3. กระบวนการเสนอความคิดเห็นและตัดสินใจ เครือข่ายต้องมีความเป็น ประชาธิปไตยให้สมาชิกเสนอความคิดเห็น ให้สิทธิ์ในการตัดสินใจอย่างเป็นอิสระเต็มที่ ย่อมบ่งบอก ถึงความเข้มแข็งของเครือข่าย 4. ลักษณะกิจกรรมและความต่อเนื่อง ดำเนินกิจกรรมด้วยสมาชิกในเครือข่ายเอง ไม่ใช่การพึ่งพิงจากภายนอก นอกจากนี้ ความสม่ำเสมอต่อเนื่องของกิจกรรม ก็เป็นสิ่งช่วยบอกถึง ความเข้มแข็งของเครือข่ายด้วยเช่นกัน 5. แหล่งของทรัพยากร/ศักยภาพ การที่เครือข่ายสามารถแสวงหาและดึงศักยภาพ/ทรัพยากรที่มีอยู่ภายในเครือข่ายมาใช้ เป็นความเข้มแข็งของเครือข่ายที่สามารถพึ่งตนเอง แต่มีได้ หมายความว่า เครือข่ายจะปฏิเสธการสนับสนุนจากภายนอกโดยสิ้นเชิง 6. การเรียนรู้และนวัตกรรม ความหลากหลายที่มารวมกันของสมาชิก ควรก่อให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ สามารถนำไปสู่การพัฒนาจนเกิดการสร้างสรรค์นวัตกรรมตามมา คุณภาพใหม่ ที่เกิดขึ้นนี้จึงอาจเป็นสิ่งที่เหล่าสมาชิกเกิดเป็นการเรียนรู้ขึ้นในตนเอง อันเป็นผลจากการมีปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม หรืออาจเป็นผลปรากฏรูปธรรมในกิจกรรมที่มีการพัฒนาการไปเรื่อย ๆ จนกระทั่ง ถึงการเป็นนวัตกรรมต้นแบบให้กับผู้อื่นต่อไป

สรุป

การศึกษาโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษานั้น เป็นการศึกษาในรูปแบบหนึ่งของการศึกษา คณะสงฆ์เป็นทางการศึกษาที่รัฐกำหนดให้มีขึ้นตามความประสงค์ของคณะสงฆ์ โดย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้จัดตั้งแผนกมัธยมขึ้นมาเรียกว่า โรงเรียนบาลีมัธยมศึกษา กำหนดให้มีการเรียนบาลี นักธรรม และความรู้ชั้นมัธยม โดยรับผู้สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ต่อมาเมื่อโรงเรียนบาลีมัธยมศึกษานี้ได้แพร่หลายขยายออกไปยังต่างจังหวัดหลายแห่งได้มี พระภิกษุและสามเณรมาเรียนกันมาก ทางคณะสงฆ์โดยองค์การศึกษาจึงได้กำหนดให้เรียกโรงเรียน ประเภทนี้ใหม่ว่า โรงเรียนบาลีวิสามัญศึกษานักเรียนวัด โรงเรียนประเภทนี้ได้จัดตั้งขึ้นใน ต่างจังหวัดหลายแห่งจนทำให้ทางคณะสงฆ์เกรงว่าการศึกษาระบบและบาลี

จะเสื่อมลง เพราะ พระภิกษุและสามเณรต่างมุ่งศึกษาวิชาทางโลกมากไป เป็นเหตุให้ต้องละทิ้งการศึกษาด้านธรรมและบาลี แต่ทางคณะสงฆ์ก็ยังพิจารณาเห็นความจำเป็นของการศึกษาวิชาทางโลก ต่อมากรมการศาสนา ร่วมกับกรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้พิจารณาลงความเห็นร่วมกันว่าควรตั้งโรงเรียนขึ้นประเภทหนึ่ง เพื่อสนองความต้องการของพระภิกษุและสามเณร โดยให้เรียนทั้งวิชาธรรมและวิชาสามัญศึกษาควบคู่กันไป และด้วยการปรารภของสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (จวน อุฏฐายีมหาเถระ) ว่า “การศึกษาทางโลกเจริญก้าวหน้ามากขึ้นตามความเปลี่ยนแปลงของโลก การศึกษาพระปริยัติธรรมก็จำเป็นต้องอนุวัตไปตามความเปลี่ยนแปลงของโลกบ้าง จึงเห็นสมควรที่จะมีหลักสูตรในการเรียนพระปริยัติธรรมเพิ่มขึ้นอีกแผนกหนึ่ง คือหลักสูตรพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ศึกษาได้มีโอกาสบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ทั้งทางโลกและทางธรรมควบคู่กันไป” ในที่สุดกระทรวงศึกษาธิการจึงได้ประกาศใช้ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาขึ้น เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2514 และปัจจุบันได้ออกประกาศมหาเถรสมาคมว่าด้วยการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พ.ศ. 2553 โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะ ทำให้การศึกษาในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาเป็นประโยชน์ต่อฝ่ายศาสนจักรและฝ่าย บ้านเมือง กล่าวคือ ทางฝ่ายศาสนจักรก็จะได้ศาสนทายาทที่ดี มีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง เป็นผู้ประพฤติดี ปฏิบัติชอบ ดำรงอยู่ในสมณธรรม สมควรแก่ภาวะ สามารถธำรงและสืบต่อพระพุทธศาสนาให้เจริญต่อไป และถ้าหากพระภิกษุสามเณรเหล่านี้ลาสิกขาบทไปแล้ว ก็สามารถเข้าศึกษาต่อในสถานศึกษาของรัฐได้ หรือเข้ารับราชการสร้างประโยชน์ให้ ก้าวหน้าให้แก่ตนเองและบ้านเมืองสืบต่อไป เดิมนั้นโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดกรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ ปัจจุบันสังกัดกองพุทธศาสนศึกษา สำนักงาน พระพุทธศาสนาแห่งชาติ และจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และศึกษารายวิชาเพิ่มเติม ภาษาบาลีและธรรมวินัย ภายใต้กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดย สถาบันพระพุทธศาสนา พ.ศ. 2548 (กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, 2552 : 1-2)

การพัฒนาสมรรถนะการสร้างเครือข่ายเป็นเครื่องมือที่ปัจจุบันหลายสถานศึกษามีความพยายามในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีสมรรถนะสูง เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการ เนื่องจากกระบวนการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมเป็นปัจจัยสำคัญที่สนับสนุน และส่งเสริมให้สถานศึกษามีพลังในการพัฒนาประเทศอย่างสร้างสรรค์ อันเป็นเป้าหมายหลักของการพัฒนาสถานศึกษายุคใหม่ ทั้งนี้สถานศึกษาต้องสร้างระบบการดำเนินงานทางการศึกษาร่วมกับภาคีที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างเครือข่ายการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบร่วมกัน มีรายละเอียดดังนี้

- 1) ความสำคัญของการบริหารในรูปแบบการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม
- 2) แนวคิดการบริหารจัดการการศึกษาในรูปแบบการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม
- 3) ระดับการมีส่วนร่วม ในส่วนนี้ต้องขยายความ เนื่องจาก เป็นเรื่องใหม่สำหรับผู้บริหารบางท่าน (รวมถึงผู้เขียนด้วย) ระดับการมีส่วนร่วมได้แบ่งออกมาเป็น 5 ระดับ ได้แก่

ระดับที่ 1 การมีส่วนร่วมในระดับให้ข้อมูลข่าวสาร โดยวิธีการให้ข้อมูลสามารถใช้ช่องทางต่าง ๆ เช่น เอกสารตีพิมพ์ของสถานศึกษา การเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุชุมชน การจัดนิทรรศการนอกสถานศึกษา จดหมายข่าว เว็บไซต์ของสถานศึกษา เป็นต้น

ระดับที่ 2 การมีส่วนร่วมในระดับการปรึกษาหารือ เป็นกระบวนการที่เปิดให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการให้ข้อมูลข้อเท็จจริงและความคิดเห็นเพื่อประกอบการตัดสินใจของสถานศึกษาด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น การรับฟังความคิดเห็น การสำรวจความคิดเห็น การจัดเวทีสาธารณะ การแสดงความคิดเห็นผ่านเว็บไซต์ เป็นต้น

ระดับที่ 3 การมีส่วนร่วมในระดับให้เข้ามามีบทบาท เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน หรือร่วมเสนอแนะทางที่นำไปสู่การตัดสินใจ เพื่อสร้างความมั่นใจให้ประชาชนว่าข้อมูลความคิดเห็นและความต้องการของประชาชนจะถูกนำไปพิจารณาเป็นทางเลือกในการบริหารงานของสถานศึกษา เช่น การประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพิจารณาประเด็นนโยบายสาธารณะ ประชาพิจารณ์ การจัดตั้งคณะทำงานเพื่อเสนอแนะประเด็นนโยบาย เป็นต้น

ระดับที่ 4 การมีส่วนร่วมในระดับสร้างความร่วมมือ เป็นการให้กลุ่มประชาชนผู้แทนภาคสาธารณะมีส่วนร่วม โดยหุ้นส่วนกับสถานศึกษาในทุกขั้นตอนของการตัดสินใจ และมีการดำเนินกิจกรรมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เช่น คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีฝ่ายประชาชนร่วมเป็นกรรมการสถานศึกษา เป็นต้น

ระดับที่ 5 การมีส่วนร่วมในระดับให้เสริมอำนาจแก่ประชาชน เป็นขั้นที่ให้บทบาทประชาชนในระดับสูงสุด โดยให้ประชาชนเป็นผู้ตัดสินใจ เช่น การลงประชามติในประเด็นกิจกรรมทางการศึกษา ต่าง ๆ เป็นต้น

4) แนวทางการดำเนินการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วมในการบริหารการศึกษา

5) องค์ประกอบของการสร้างเครือข่ายและการมีส่วนร่วม องค์ประกอบพื้นฐาน 5 ประการ ได้แก่ การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ การออกแบบเครือข่ายให้สอดคล้องกับเป้าหมาย การบูรณาการและเชื่อมโยงการดำเนินการและการวัดผล การประยุกต์ใช้ระบบ IT ในการจัดการเครือข่าย การพัฒนาความรู้และทักษะเจ้าหน้าที่ภาครัฐ จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ

เอกสารอ้างอิง

- กองพุทธศาสนศึกษา สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2552). *ทำเนียบโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ, เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2554). *การจัดการเครือข่าย: กลยุทธ์สำคัญสู่ความสำเร็จของ การปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ส. เอเชียเพลส.
- ปกรณ ปิยากร. (2538). *ทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร: สายเจริญพาณิชย์.
- ประเวศ วะสี. (2541). *ชุมชนเข้มแข็ง ทูทางสังคมไทย*. หนังสือชุดชุมชนเข้มแข็ง ลำดับที่ 1. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนเพื่อสังคมและธนาคารออมสิน.
- ปาริชาติ วลัยเสถียร (2548). *กระบวนการและเทคนิคการทำงานของนักพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร: โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข.
- ปาริชาติ สถาปิตานนท์ และชัยวัฒน์ ธีระพันธ์, *สื่อสารกับสังคมเครือข่าย*, (2546). *เอกสารประกอบการฝึกอบรมหลักสูตร 3 “การสร้างเครือข่ายที่มีพลัง” สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร: สถาบันการเรียนรู้และพัฒนาประชาคม.
- พระมหาสุทิตย์ อาภากร, (2547). *เครือข่าย: ธรรมชาติ ความรู้ และการจัดการ*. กรุงเทพมหานคร: โครงการเสริมสร้างการเรียนรู้เพื่อชุมชนเป็นสุข.
- ราชบัณฑิตสถาน. (2556). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: นานมีบุ๊คพับลิเคชั่น.
- สนธยา พลศรี. (2547). *ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สำนักงานข้าราชการพลเรือนไทย. (2543). *สมรรถนะ (Competency Model) สำหรับภาคราชการพลเรือนไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน ก.พ, 2543.
- สุกัญญา รัศมีธรรมโชติ. (2548). *แนวทางการพัฒนาศักยภาพมนุษย์ด้วย Competency*. กรุงเทพมหานคร: ศิริวัฒนาอินเตอร์พริ้นท์.
- อรรณพ พงษ์สวาท. (2544). *การบริหารเพื่อการปฏิรูปการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: เอลโลการพิมพ์.
- อานนท์ ศักดิ์วรวิชญ์. (2547). *แนวคิดเรื่องสมรรถนะ Competency: เรื่องเก่าที่เรายังหลงทาง*. *Chulalongkorn Review*. 16 (64), 57-72.

นโยบายประกันรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ปัญหาอุปสรรค และ
ผลกระทบพร้อมทั้งเสนอแนวทางในการนำนโยบายไปปฏิบัติ
**Income Insurance Policy of Rice Farmers problems, obstacles and impacts,
as well as propose guidelines for policy implementation**

มานิตย์ ศรีไพร และ ภาสกร ดอกจันทร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Manit Sriprai and Phasakorn Dokchan

Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author E-mail: m-manit@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความนี้เขียนขึ้นเพื่อศึกษาการนำนโยบายประกันรายได้ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวไปปฏิบัติ ศึกษาปัญหาอุปสรรคและผลกระทบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพื่อเสนอแนวทางในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในอำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก ผู้วิจัยคาดว่า การวิจัยในครั้งนี้จะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ เกษตรกรผู้ปลูกข้าวมีรายได้สูงขึ้น และ เกษตรกรผู้ปลูกข้าวได้รับความเดือดร้อนน้อยลง รวมถึงลดความเหลื่อมล้ำของชาวนาไทย ในเชิงวิชาการสามารถนำไปใช้เป็นรูปแบบของนโยบาย สามารถนำไปพิจารณาต่อยอดของนโยบาย เชิงพื้นที่เศรษฐกิจในพื้นที่อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลกดีขึ้น ได้รับรู้ปัญหาอุปสรรค และ ผลกระทบเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในพื้นที่ สามารถใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในพื้นที่

คำสำคัญ: เกษตรกรผู้ปลูกข้าว; นโยบาย; นโยบายปัจจุบัน

Abstract

This article was written to study the implementation of the income insurance policy of rice farmers. Study the problems, obstacles and impacts in implementing the policy. to propose guidelines for implementing the policy of rice farmers in Mueang Phitsanulok District Phitsanulok Province The researcher expects that this vichai will bring benefits to Rice farmers earn higher and rice farmers suffer less. including reducing the inequality of Thai farmers In academics, it can be used as a form of policy. can be taken into account in the continuation of the policy spatial economics in the area of Mueang District Phitsanulok Province improved Get to know the problems, obstacles and impacts on rice farmers in the area can be used as a guideline for solving problems of rice farmers in the area

*วันที่รับบทความ: 9 กรกฎาคม 2565; วันที่แก้ไขบทความ 12 สิงหาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ: 13 สิงหาคม 2565

Received: July 9, 2022; Revised: August 12, 2022; Accepted: August 13, 2022

Keywords: Rice Farmers; Policy; Current Policy

บทนำ

เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรมมาอย่างยาวนานตั้งแต่ในอดีต พื้นที่ส่วนใหญ่ในประเทศทำการเกษตรรวมถึงการปลูกข้าวเป็นส่วนใหญ่ทั้งภาคตะวันออกเฉียงเหนือภาคเหนือและภาคกลาง รายได้จากการส่งออกข้าวนำเงินตราเข้าประเทศได้มาก ส่งผลให้ประเทศได้ขับเคลื่อนจากรายได้โดยการส่งออกข้าวไทย รัฐบาลจึงทำการส่งเสริมอาชีพเกษตรกรผู้ปลูกข้าวตลอดมา แต่นโยบายตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันมี 3 นโยบาย ซึ่งแต่ละนโยบายได้ปรับเปลี่ยนจากผลของการเปลี่ยนรัฐบาล และปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมกับสภาพการปัจจุบัน และ พัฒนาจากปัญหาที่ได้ค้นพบจากรัฐบาลบางรัฐบาลที่ก่อให้เกิดความเสียหายในการนำภาษีของประชาชนไปใช้อย่างขาดประสิทธิภาพดังที่เป็นข่าว และ คดีความที่เกิดขึ้น จึงนำมาสู่ นโยบายปัจจุบันคือ นโยบายประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ซึ่งนโยบายนี้ยังไม่พบปัญหาให้เห็นอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อเป็นการศึกษาพร้อมทั้งการตรวจสอบผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษานโยบายดังกล่าวเพื่อให้เป็นแนวทางเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปพิจารณาและสามารถพัฒนานโยบายพร้อมทั้งนำไปเป็นแนวทางเพื่อนำไปปฏิบัติได้ต่อไป

นโยบายการช่วยเหลือชาวนาได้มีมาอย่างยาวนานหลายสิบปี ตั้งแต่ก่อนรัฐบาลอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ และ รัฐบาลยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ซึ่งก็ใช้การแก้ปัญหาโดยใช้นโยบายที่คล้ายคลึงกันมาตลอด แต่ในอดีตนั้นจะไม่ช่วยเหลือมากมายเท่ากับปัจจุบัน จนกระทั่งมาถึงรัฐบาลสมัยยิ่งลักษณ์ ชินวัตร ใช้นโยบายรับจำนำข้าว โดยช่วยเหลือชาวนาถึงตันละ 15.000 บาท(ต้นกับเกี่ยวนเท่ากัน) ต่อเนื่องมาถึงรัฐบาลท่านนายพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีคนปัจจุบัน ใช้นโยบายประกันรายได้เกษตรกร ที่อาจจะดูเหมือนว่าจะไม่โดดเด่น แต่หากได้ทำการศึกษอย่างจริงจังแล้ว การช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชานั้น ได้ช่วยเหลือหลายทาง โดยนำมาหันช่วยเหลือแบบหลายอย่าง หลายวิธี ตั้งแต่การช่วยเหลือส่วนต่างระหว่างราคาขายข้าวให้กับโรงสีหรือพ่อค้าคนกลางแล้ว ยังช่วยเหลือค่าบริหารจัดการข้าว หรือ การช่วยเหลือการเก็บเกี่ยวข้าว รวมถึงมีการช่วยเหลือกรณีน้ำท่วมข้าวและช่วยเหลือหากมีไฟไหม้ข้าว ซึ่งเป็นการช่วยเหลือหลายช่องทาง ทำให้ลดความเสี่ยงให้กับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวให้เกิดความมั่นใจในนโยบายประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ทำให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวล้มตาอาปาก และ ลดความวิตกกังวลต่อแท้งกับราคาข้าวที่ผันผวน รวมถึงลดความวิตกกังวลต่อสภาพภูมิอากาศที่ก่อให้เกิดน้ำท่วม และ ลดความวิตกกังวลต่อความหาวดกลั่วต่อไฟไหม้ต้นข้าวในนาข้าวได้

การแก้ไขปัญหาของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี ได้ทำการแก้ปัญหาระยะสั้นอย่างหนึ่ง คือ ให้เครื่องบินในกองทัพ ทำการขนข้าวเพื่อนำมาแลกเปลี่ยนกับอาหารทะเลของชาวประมงทางภาคใต้ เนื่องจากทางภาคใต้ผลิตข้าวไม่เพียงพอต่อการบริโภค แต่ชาวประมงในภาคใต้มีอาหารทะเลซึ่งนำมาแปรรูป

นำมาตากแห้งเพื่อสามารถเก็บรักษาอาหารได้เป็นเวลานาน อาทิเช่นปลาตากแห้ง กุ้งแห้ง น้ำปลา เป็นต้น การแลกเปลี่ยนเป็นไปตามข้อตกลงและความพึงพอใจระหว่างเกษตรกรผู้ปลูกข้าวกับชาวประมงเอง ทำให้ไม่ต้องเสียเงินเสียทองในการซื้อขาย ก่อให้เกิดการออกเงินไว้ได้ สามารถนำเงินไปลงทุนทำธุรกิจ หรือ กิจการอย่างอื่นเพื่อเพิ่มรายได้ ส่งผลดีทำการการแลกเปลี่ยน และการลงทุนในประเทศมีเศรษฐกิจที่ดีขึ้น ดังคำกล่าวที่ได้ยินกันว่าประเทศไทย ในน้ำมีปลา ในนามีข้าว ทำให้คนไทยไม่อดตาย อาจทำพอมีพอกิน ที่เหลือนำไปขาย หรือ ดังที่กล่าวข้างต้นคือที่เหลือนำมาแลกเปลี่ยน เงินที่ขายได้ก็ยังเก็บออม หรือ ลงทุนกับกิจการอย่างอื่น ซึ่งก่อให้เกิดนวัตกรรมนโยบายใหม่(ในอดีตเคยนำมาใช้แล้ว) คือ การแลกเปลี่ยนกับ สินค้า โดยไม่ต้องใช้อัตราแลกเปลี่ยน หรือไม่ต้องใช้เงินตราแลกเปลี่ยน การนำข้าวมาแลกเปลี่ยนกับสิ่งอื่น ๆ เช่น นำข้าวมาแลกเครื่องเทศ นำข้าวมาแลกผลไม้ นำข้าวมาแลกสินค้าอื่น ที่แต่ละภาค แต่ละครัวเรือนมีสินค้านั้นๆ ก็จะเข้าสู่ทฤษฎี การแบ่งงานกันทำตามความถนัด หรือ การเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ใครถนัดปลูกอะไรก็ปลูกอย่างนั้น ภูมิประเทศและภูมิอากาศใดเหมาะกับการปลูกอะไรก็ปลูกพืชนั้น เป็นต้น

ดังคำกล่าวในน้ำมีปลาในนามีข้าวผู้เขียนได้ยินได้ฟังมาตั้งแต่เด็ก ประเทศไทยเป็นประเทศที่โชคดี ประเทศหนึ่งที่มีทรัพยากรอย่างพร้อมเพรียงครบครัน มีภูเขา ทะเล น้ำตก เกาะ ชายหาด ทะเลสวย หาดทรายขาว จะเห็นได้ว่านักท่องเที่ยวจากต่างประเทศนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทย ทำให้เงินตราไหลเวียนเข้าประเทศ แต่สิ่งที่น่าสนใจมาขบคิดคือหากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศกับไทยหากเท่าเทียมหรือดีกว่านี้ประเทศไทยจะไม่ต้องรับใช้ประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยว เราบ้างที่จะต้องไปท่องเที่ยวต่างประเทศและให้ประเทศต่างๆ ดูแลรับใช้ประเทศไทยบ้าง คำว่าการบริการบางครั้ง หากเปรียบกับในอดีตกาลที่ผ่านมาก็จะเปรียบเทียบได้ว่าเป็นการรับใช้บริการซึ่งในปัจจุบันประเทศไทยยังส่งเสริมให้ประเทศไทยคอยรับใช้บริการประเทศอื่นๆ ที่เข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย แทนที่จะส่งเสริมให้คนไทยคิดค้นสินค้าและบริการที่ไม่ใช่แบบที่คอยรับใช้ชาวต่างประเทศ ดังที่เป็นข่าวว่าบางจังหวัดชาวต่างประเทศต้องการมาเที่ยวเพราะสนใจเกี่ยวกับการเข้ามาใช้บริการผู้หญิงที่ค้าประเวณี ซึ่งนักท่องเที่ยวบางคนเปรียบเปรยแหล่งท่องเที่ยวบางแหล่งในประเทศไทยเป็นเมืองค้าประเวณี ทำให้เกิดการดูถูกเหยียดหยามมองว่าคนไทยเป็นคนอีกระดับของชนชั้นมนุษย์ ซึ่งเป็นภาพลักษณ์ที่ไม่สวยงามเท่าที่ควร เราควรมีการต่อรองเรื่องอัตราแลกเปลี่ยน เช่น การนำเกาะทะเล น้ำตก ภูเขา สามารถนำมาเป็นทุนสำรองเงินตราแทนทองคำได้ จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนชาวไทยทุกคน มิใช่แต่หวังช่วยเหลือเฉพาะสินค้าที่จะออก ซึ่งเป็นการช่วยเหลือคนไทยเพียงบางส่วนเท่านั้น ยกตัวอย่างเช่นทุเรียน รัฐบาลส่งเสริมให้มีการส่งออกทุเรียน ผลคือ คนส่วนใหญ่ภายในประเทศไทยต้องทานทุเรียนที่มีราคาสูง เมื่อทุเรียนราคาสูงก็ต้องใช้เงินมาเพื่อซื้อทุเรียนก็มีส่วนในการทำให้เงินเฟ้อได้ เมื่อเงินไม่พอซื้อทุเรียนก็ต้องซื้อทุเรียนคุณภาพต่ำหรือทุเรียนลูกเล็กมาทานแทน ส่วนทุเรียนคุณภาพดีลูกใหญ่ๆ ก็ส่งออกต่างประเทศ สรุปลงมา สินค้าคุณภาพดีส่งออกให้ชาวต่างประเทศบริโภค ส่วนคนไทยบริโภคสินค้าที่คุณภาพรองลงมา และจะดูเหมือนว่าคนไทยมีหน้าที่ต้องบริการชาวต่างชาติและในขณะเดียวกันก็ต้องผลิตหรือปลูกผลไม้คุณภาพดีเพื่อส่งให้ชาวต่างชาติบริโภค หากสังเกตแล้วก็เปรียบเหมือนทาสในอดีต ที่ต้องคอยรับใช้ และ

นำอาหารที่ดี ๆ ส่งให้เจ้านายกิน รัฐก็ยังส่งเสริมให้คนไทยเป็นเยี่ยงทาสรับใช้ ชาวต่างชาติต่อไป ผลกระทบจากการขายเสียคนไทยก็จะต้องรับเวรกรรมต่อไป

ประเทศไทยมีถึงสามฤดู 1. ฤดูหนาวส่วนใหญ่จะพบได้ในภาคเหนือ รองลงมาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคกลาง รวมถึงภาคอื่น ๆ ยกเว้นภาคใต้ การสัมผัสอากาศหนาวทำให้หายใจได้สดชื่น มีทิวทัศน์ที่สวยงาม เช่น ทะเลหมอก ดอกไม้ต่าง ๆ นักท่องเที่ยวจึงนิยมเดินทางมาสัมผัสอากาศหนาวในภาคเหนือเป็นส่วนใหญ่ 2. ฤดูร้อน จากอดีตช่วงฤดูร้อนนักท่องเที่ยวจะสนใจมาเที่ยวที่พัทยา เช่น งานวันไหลสงกรานต์ สามารถดึงดูดเงินตราเข้าประเทศไทยมาก 3. ฤดูฝน มีทุกภาคภายในประเทศส่งผลดีต่ออากาศทำให้อากาศดี วิถีสวยงามเมื่อเห็นเม็ดฝนตกลงมากระทบน้ำ บ้านการเห็นเม็ดฝนตกกระทบสิ่งต่าง ๆ ซึ่งฤดูฝนจะพบเป็นส่วนใหญ่ในภาคใต้ของประเทศไทย นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางท่องเที่ยวได้ทั้งสามฤดู หากต้องการสัมผัสฤดูหนาวตลอดปี แนะนำให้ท่องเที่ยวที่ภูทับเบิก อำเภอหล่มเก่า จังหวัดเพชรบูรณ์ ในช่วงเวลาค่าคืนจะหนาวตลอดปี ประเทศไทยประเทศเดียวสามารถท่องเที่ยวได้ทั้งสามฤดูกาล และมีสถานที่ท่องเที่ยวครบครัน ซึ่งเป็นจุดแข็งของประเทศไทยเราควรสร้างจัดตั้งให้เป็นโอกาสเพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ต่อเกษตรกรผู้ปลูกข้าวรวมถึงก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศไทย

อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเป็นตัวแปรและหนทางรายได้เปรียบเทียบการแข่งขันของประเทศไทย ดังได้กล่าวข้างต้นค่าเงินบาทไทยเสียเปรียบอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ หากคนไทยไปเที่ยวต่างประเทศต้องใช้เงินจำนวนมากเพื่อใช้จ่ายในต่างประเทศ แต่พอชาวต่างชาติมาเที่ยวหรือมาอยู่ภายในประเทศไทยเพียงแค่นี้ใช้เศษเงินของเขา ในขณะที่คนไทยต้องคอยรับใช้ชาวต่างชาติ พร้อมจัดหาอาหารที่มีคุณภาพดีเพื่อให้ชาวต่างชาติบริโภค รวมแม้กระทั่งบริการทางเพศให้กับชาวต่างชาติ บริการทุกอย่างเพื่อให้ได้มาซึ่งเงิน นำอับอายในบางอาชีพ คนไทยบางคนอย่างสบายและมีเงินทองใช้ บางครั้งจะมีคำกล่าวว่า ไปหาสามีฝรั่งดีกว่า บางคนแต่งงานกับคนไทยด้วยกันแล้วเห็นคนอื่น มีสามีฝรั่งหรือชาวต่างชาติแล้วก็เปลี่ยนใจยอมเลิกกับสามีชาวไทยเพื่อ ไปมีสามีชาวต่างชาติที่มีเงินไทยมากกว่า ชายไทยบางคนก็รู้ว่าภรรยาตนมีสามีฝรั่งก็ยังยินยอมเพื่อเงินในการเลี้ยงตนเองและครอบครัว ซึ่งสร้างความอับอายต่อคู่ให้กับชาวไทย เป็นวัฒนธรรมที่ผิดแปลกจากในอดีต จนปัจจุบันชาวไทยบางกลุ่มก็ยังยอมรับได้ในเรื่องนี้ เกษตรกรผู้ปลูกข้าวบางคน ยินยอมให้ลูกหลานตนเองไปแต่งงานกับชาวต่างชาติโดยส่วนใหญ่ไม่ได้มีความรักใคร่กันมาก่อน แต่เป็นเพราะจุดประสงค์ด้านเงินทอง จึงยินยอมโดยสมัครใจจนบางแห่งในประเทศไทยเป็นวัฒนธรรมยินยอมรับได้และเป็นวัฒนธรรมที่นิยมก็ส่งผลมาจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ

การเจรจาต่อรองเราควรเจรจาเรื่องอัตราและเปลี่ยนแปลงเงินตราต่างประเทศเพื่อให้คนไทยหายจากความ เป็นทาส ส่งเสริมให้คนไทยและเกษตรกรผู้ปลูกข้าวเป็นนักธุรกิจหรือเจ้าของกิจการเองวิจัยและพัฒนาข้าวของตนให้มีมูลค่าเพิ่มโดยการวิจัยและพัฒนา วิจัยและพัฒนา วิจัยและพัฒนาต่อไป ควรมีการส่งเสริมการวิจัยที่ยังไม่มีประเทศอื่น ๆ เคยทำ เช่น ทำการวิจัยข้ามแคปซูล เพราะปัจจุบันความเร่งรีบในการทำงานของคนทั่วโลก ต้องการความสะดวกสบายเป็นส่วนใหญ่ ข้าวแคปซูลน่าจะเป็นทางเลือกหนึ่งที่น่าจะต้องนำมาขบคิด เรา

ควรคิดนำต่างประเทศไม่ควรคิดตามต่างประเทศ เพราะปัจจัยทางด้านทรัพยากรของไทยมีครบครันดังที่ผู้เขียนได้ระบุแล้วในข้างต้น เพียงแต่ภาครัฐส่งเสริมสนับสนุนการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมทุกสายอาชีพของคนไทย โดยเฉพาะเกษตรกรผู้ปลูกข้าวไทย จะช่วยให้คนไทยจะได้ไม่เป็นเหยี่ยงทาของประเทศอื่น ๆ จากการสังเกตจะเห็นว่าทุกอาชีพจากต่างประเทศแม้กระทั่งผู้ใช้แรงงานเช่นช่างไม้ในต่างประเทศแต่พอมายอยู่ในประเทศไทยอยู่ได้ใช้จ่ายแบบสบายๆ คนไทยและผู้หญิงไทยต้องยินยอมและปรนเปรอความสุขให้กับชาวต่างชาติ แม้กระทั่งคนที่มีการศึกษาในประเทศไทยก็ยังให้เกรียดเงินเป็นส่วนใหญ่ ยินยอมอ่อนน้อมถ่อมตนให้ความเคารพชาวต่างชาติที่ด้อยการศึกษาบางคนที่มีเงินไทยมาก เป็นเพราะสวัสดิการของประเทศเหล่านั้นดีกว่าประเทศและย้อนกลับมาคิดก็ผลมาจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศเป็นจุดสำคัญที่คนไทยต้องยินยอมอ่อนน้อมรับในเรื่องนี้ บางคนยอมเสียเกียรติเคารพยกย่องชาวต่างชาติที่มีเงินไทยมากกว่า

ปัจจุบันการระบาดของโรค โควิด-19 ทำให้การใช้ชีวิตประจำวันของมนุษยชาติ รวมถึงเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างมาก ทั้งการทำงาน และ การเรียน การปฏิบัติตัว การใช้แอลกอฮอล์ล้างมือ การใส่แมส ด้านการทำงาน สามารถทำงานได้ทุกที่ทุกเวลาหรือ **Work from home** เพราะมี ระบบอินเทอร์เน็ตรองรับได้ทั่วโลก สามารถ ออนไลน์ และ ทำงานจากที่ไหนในโลกก็ได้จะเดินทางหรืออยู่จังหวัดใดก็สามารถทำงานได้ ร้านค้าไม่จำเป็น จะต้องเสียค่าเช่าในการเปิดร้าน ทำให้ลดต้นทุนการก่อสร้าง ลดต้นทุนทางด้าน **Fixed Cost** รวมถึง **variable cost** ลดต้นทุนทางด้านค่าน้ำค่าไฟ ค่าโทรศัพท์บ้าน ปัจจุบันเทคโนโลยีสามารถช่วยให้ประหยัดต้นทุนได้ มากมาย ยกตัวอย่างมหาวิทยาลัยเอกชน สามารถลดต้นทุนในการขยายห้องเรียน ลดต้นทุนในการสร้างตึก สร้างอาคาร ลดต้นทุนในวัสดุอุปกรณ์ โต๊ะเก้าอี้ ตู้เก็บเอกสาร ลดต้นทุนในการก่อสร้างสิ่งต่างๆ อีก ประหยัดต้นทุนทางด้าน การเดินทาง และ น้ำมันรถ อยู่ที่ไหนก็สามารถสื่อสาร และ แนนแนวการศึกษา การสอน การ ประสานงาน โดยผ่านทางระบบ อินเทอร์เน็ต สามารถสื่อสารได้ทุกที่ทั่วโลก ปัจจุบันมีสัญญาณอินเทอร์เน็ต ครอบคลุมเกือบทุกพื้นที่ในโลก ทำให้การใช้ชีวิตของมนุษยชาติสะดวกสบาย ประหยัดเพิ่มมากขึ้น ได้มีการอบรม **Training** ด้านเทคโนโลยีการออนไลน์ ใช้เพียงโทรศัพท์ หรือ คอมพิวเตอร์ ทำให้มนุษย์ได้มีโอกาสได้เรียนรู้ทางด้านเทคโนโลยีเพิ่มมากขึ้น เพราะเทคโนโลยีและคอมพิวเตอร์รวมถึงโทรศัพท์ สามารถนำมาเพิ่มความสะดวกทำงาน ช่วยเรื่องงานได้มากในปัจจุบัน

ในอนาคตการใช้เทคโนโลยีจะเพิ่มขึ้นมาก จากอดีตโทรศัพท์มือถือจะใช้กันเพียงไม่กี่คนเท่านั้น ปัจจุบัน โทรศัพท์มือถือนำมาใช้กันแทบทุกคนผลมาจากการผลิต แบบ **Mass Product** เมื่อผลิตมากๆ ก่อให้เกิดต้นทุนต่อหน่วยในการผลิตถูกลง ทำให้ประชาชน สามารถซื้อโทรศัพท์มือถือมาใช้ได้แตกต่างกันเพียงคุณภาพของแต่ละรุ่นของแต่ละยี่ห้อเช่นภาพสีเสียง **Application** แต่ก็สามารถใช้งานและใช้สื่อสารกันได้ทั่วโลก ในอนาคตฐานข้อมูล **Database** จะเก็บข้อมูลทั้งหมดจะใช้ **AI** ในการทำงาน คนหรือทรัพยากรมนุษย์ จะ ทำงานน้อยลง จะใช้ความจำน้อยลง เพราะข้อมูลสามารถเก็บในระบบ **Database** ได้ และ ระบบ **Database** เมื่อนำมาคำนวณจะคำนวณได้รวดเร็วและมีการคำนวณในปริมาณที่มากกว่าถูกต้องแม่นยำกว่า ที่มนุษย์ทำได้ เมื่อนำซอฟต์แวร์มาใช้ควบคู่กับฮาร์ดแวร์คืออุปกรณ์ หุ่นยนต์ ปัจจุบันหุ่นยนต์สามารถเข้ามา

แทนที่แรงงาน ของมนุษย์ทั้งในภาคธุรกิจ เช่น ธุรกิจการผลิตรถยนต์ หุ่นยนต์ ซอฟต์แวร์ นำมาใช้งานแทนมนุษย์ได้มาก ก่อให้เกิดการลดของจำนวนการจ้างงานด้วยแรงงานมนุษย์ แต่จะใช้ระบบเทคโนโลยีจากซอฟต์แวร์ และ ฮาร์ดแวร์เพิ่มมากขึ้น เพราะฉะนั้นองค์กรควรส่งเสริม ให้พนักงาน สามารถปฏิบัติและใช้งานเกี่ยวกับเทคโนโลยี ทั้งฮาร์ดแวร์และซอฟต์แวร์ ได้ควรมีการอบรมพัฒนาพนักงานเกี่ยวกับเทคโนโลยีเพื่อจะตามเทคโนโลยีให้ทัน และ หากพนักงานมีความคิดสร้างสรรค์ในการพัฒนาเทคโนโลยีในอนาคต เราควรจะส่งเสริมให้พนักงานใน องค์กรแสดงความคิดเห็น และ คิดนวัตกรรมขึ้นมาเพื่อนำมาใช้ กับการทำงานในปัจจุบันและในอนาคต ในอนาคตข้างหน้าเทคโนโลยีจะนำมาใช้อีกมากมาย ตัวอย่างเช่น การขนส่งคมนาคม การทำการเกษตร เป็นต้น

ปัจจุบันมีเทคโนโลยีการใช้โดรนในการช่วยให้เกิดความสะดวกในการทำการเกษตรรวมถึงใช้นำมาเป็นเครื่องพ่นในการปลูกข้าว การใช้รถเกี่ยวก่อให้เกิดความสะดวกและประหยัดเวลา สามารถทำการปลูกข้าวได้มากขึ้น ดังเช่นในตำบลวัดพริก อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก สามารถทำนาได้ 3 ครั้งต่อปี รัฐบาลปัจจุบันได้ให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวได้ดีพอสมควรซึ่งจะได้กล่าวให้ทราบรายละเอียดของการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ ปลูกข้าวในเนื้อหาถัดไป ซึ่งสามารถเปรียบเทียบการช่วยเหลือตั้งแต่ยังไม่เกิดเหตุการณ์โควิด-19

การช่วยเหลือของรัฐบาลสามารถช่วยให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวสามารถส่งบุตรหลานให้เรียนในระดับที่สูงขึ้นได้ และเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจ และ สังคมไทย ให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวได้ลืมตาอ้าปากได้แม้จะเกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจจากปัญหาการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ก็ตาม เมื่อประชาชนได้รับเงินช่วยเหลือจากภาครัฐแล้วพวกเขาเหล่านั้นก็จะนำเงินไปใช้จ่ายใช้สอย ก่อให้เกิดการผลิตเพิ่มขึ้น เมื่อการผลิตเพิ่มขึ้นก็จะก่อให้เกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้น เป็นวัฏจักรหมุนเวียน ส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจ สามารถเก็บภาษีได้มากขึ้น รัฐบาลก็จะมีเงินภาษีมาพัฒนาประเทศต่อไปได้ การศึกษานโยบายการสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน สามารถนำมาเป็นแนวทางในการพิจารณาเพื่อเลือกนโยบายไปปฏิบัติ (Implementation) เพื่อบรรเทาผลกระทบทางเศรษฐกิจ และ สังคม ของเกษตรกรผู้ปลูกข้าวจากสถานการณ์ การแพร่ระบาดของไวรัส โควิด-19 ดังนโยบายของรัฐบาลยุคอดีตที่ยังไม่มี ไวรัส โควิด-19 จนถึง ปัจจุบันดังนี้

ตารางเปรียบเทียบนโยบายจำนำข้าว นโยบายประกันราคาข้าว และนโยบายประกันรายได้

	นโยบายจำนำข้าว	นโยบายประกัน ราคาข้าว	นโยบายประกันรายได้
ผู้กำหนดนโยบาย	น.ส.ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร	นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ	พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา
การนำนโยบายไปปฏิบัติ	- กระทรวงพาณิชย์ - คณะกรรมการนโยบายข้าว - ธ.ก.ส.	- กระทรวงพาณิชย์ - กรมการค้าข้าว - ธ.ก.ส.	- กรมการค้าภายใน - ธ.ก.ส. - กรมส่งเสริมการเกษตร - จังหวัดแหล่งผลิต
เอกชนที่เกี่ยวข้อง	- โรงสีรับจ้างรัฐบาล รับฝากข้าวจากชาวนาที่จำนำให้รัฐบาล	- โรงสีรับซื้อข้าวจากชาวนา โดยออกใบเสร็จรับซื้อให้ชาวนาไปเบิกส่วนที่ขาดจากรัฐบาล	- ไม่มี
ราคาข้าว (ข้าวเปลือกเจ้า)	15,000 บาท/ตัน	10,000 บาท/ตัน	10,000 บาท/ตัน
ขั้นตอนการจ่ายเงิน	- ตรวจใบรับรองเกษตรกร - รับใบประทวนที่ได้จากการจำนำข้าว - นำใบประทวนไปเปิดบัญชีและรอรับเงินที่ ธ.ก.ส.	- ตรวจใบรับรองเกษตรกรห้ามขายข้าวเกิน 25 ตัน - ขายข้าวให้กับโรงสีและรับใบประทวนส่วนต่าง - นำใบประทวนไปเปิดบัญชีและรอรับเงินส่วนต่างจากการขายให้โรงสีที่ ธ.ก.ส.	- กรมส่งเสริมการเกษตรจัดส่งข้อมูลการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าว แต่ต้องไม่เกินปริมาณที่กำหนดไว้ ส่งให้ ธ.ก.ส. เพื่อเป็นข้อมูลในการจ่ายเงิน - ธกส. จ่ายเงินชดเชยเข้าบัญชีเกษตรกรโดยตรง ตามช่วงระยะเวลาที่กำหนดภายใน 3 วันทำการ

(สทรรฐ ใหม่ธรรม, 2561, หน้า 34)

นโยบายปัจจุบัน นโยบายประกันรายได้ของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา

คณะรัฐมนตรีโดย พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้แถลงนโยบายต่อรัฐสภาเมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2562 ได้กำหนดนโยบายเร่งด่วนเรื่องที่ 4 การให้ความช่วยเหลือเกษตรกรและพัฒนาเกษตรกร กำหนดเป้าหมายรายได้เกษตรกรให้สามารถมีรายได้จากผลผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพในสินค้าเกษตรที่สำคัญ อาทิ ข้าว ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์ม อ้อย และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ด้วยการชดเชยการประกันรายได้ ส่งเสริมระบบประกันภัยสินค้าเกษตร หรือเครื่องมือทางการเงินสมัยใหม่ที่ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบทางวินัย การเงินการคลังของภาครัฐในระยะยาวด้วย ซึ่งข้าวเป็นสินค้าที่มีความสำคัญกับสังคมไทยทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรมมาช้านาน โดยปัจจุบันประเทศไทยมีเกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่ขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริม การเกษตรทั่วประเทศถึง 4.3 ล้านครัวเรือน พื้นที่เพาะปลูกกว่า 59 ล้านไร่ และสามารถผลิตข้าวได้ปีละ ประมาณ 3.2 ล้านตันข้าวเปลือก ด้วยเหตุนี้รัฐบาลจึงริเริ่มดำเนินการโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูก ข้าว เพื่อให้เกษตรกรมีรายได้จากการจำหน่ายข้าวเปลือกในราคาที่เหมาะสม และป้องกันความเสี่ยงในการ จำหน่ายผลผลิต ช่วยบรรเทาความเดือดร้อนให้เกษตรกรสามารถดำรงชีพอยู่ได้ อีกทั้งยังช่วยลดภาระ ค่าใช้จ่ายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาการขาดทุนของเกษตรกร โดยเฉพาะกรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ (นบข.) ซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน มีมติเห็นชอบโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวปี 2562/63 รอบที่ 1 และคณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 27 สิงหาคม 2562 อนุมัติหลักการโครงการประกันรายได้ เกษตรกรผู้ปลูกข้าวปี 2562/63 รอบที่ 1 นอกจากนี้ นบข. ได้มีมติแต่งตั้งคณะอนุกรรมการกำกับดูแลและ กำหนดเกณฑ์กลาง อ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ทำหน้าที่พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ การกำหนดเกณฑ์กลาง อ้างอิงการประกันรายได้เกษตรกรปลูกข้าว เพื่อใช้ในการชดเชยส่วนต่างให้กับ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ รวมทั้งติดตามกำกับดูแลแก้ไขปัญหาการดำเนินโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ ปลูกข้าว ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินโครงการบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้คณะอนุกรรมการจึงได้กำหนดขั้นตอน หลักเกณฑ์และวิธีการในการดำเนินโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวปี 2562/63 รอบที่ 1 ต่อไป (กระทรวงพาณิชย์ กรมการค้าภายใน, 2563 : ออนไลน์)

หลักเกณฑ์เงื่อนไขและวิธีการการดำเนินโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในปี 2563/64 รอบที่ 1 ซึ่งคณะกรรมการนโยบายและบริหารข้าวแห่งชาติ นบข. ได้มีมติเมื่อวันที่ 17 กรกฎาคม 2563 เห็นชอบในหลักการโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวปี 2562/63 รอบที่ 1 โดยกำหนดราคา เป้าหมายและปริมาณข้าวในแต่ละชนิดดังนี้ 1) ข้าวเปลือกหอมมะลิ ราคาเป้าหมาย 15,000 บาทต่อตัน ครัวเรือนละไม่เกิน 14 ตัน 2) ข้าวเปลือกหอมมะลินอกพื้นที่ ราคาเป้าหมาย 14,000 บาทต่อตัน ครัวเรือน ละไม่เกิน 16 ตัน 3) ข้าวเปลือกเจ้า ราคาเป้าหมาย 10,000 บาทต่อตัน ครัวเรือนละไม่เกิน 30 ตัน 4) ข้าวเปลือกหอมปทุมธานี ราคาเป้าหมาย 11,000 บาทต่อตัน ครัวเรือนละไม่เกิน 25 ตัน และ 5) ข้าวเปลือก เหนียว ราคาเป้าหมาย 12,000 บาทต่อตัน ครัวเรือนละไม่เกิน 16 ตัน ทั้งนี้คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 3 พฤศจิกายน 2560 อนุมัติในหลักการโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวปี 2562/63 รอบที่ 1 โดยใน ส่วนของกรอบเงินงบประมาณและค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น ให้กระทรวงพาณิชย์ ธนาคารเพื่อการเกษตรและ

สหกรณ์การเกษตร และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามความเห็นงบประมาณต่อไป โดยได้รับวงเงินงบประมาณเบื้องต้น 18,000 96.06 ล้านบาท

คณะกรรมการกำกับดูแลและกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ 24/2563 เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน 2563 เห็นชอบหลักเกณฑ์เงื่อนไขและวิธีการดำเนินโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวปี 2562/63 รอบที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อป้องกันความเสี่ยงด้านราคาให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกข้าวไม่ให้เกิดปัญหาขาดทุน 2) เพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาการขาดทุน 3) เพื่อให้กลไกตลาดทำงานเป็นปกติผู้ประกอบการสามารถแข่งขันทางการค้าได้

ชนิดข้าวและพื้นที่ดำเนินการประกันรายได้ข้าวเปลือกหอมมะลิ ข้าวเปลือกหอมมะลินอกพื้นที่ ข้าวเปลือกเจ้า ข้าวเปลือกหอมปทุมธานี และข้าวเปลือกเหนียว ในพื้นที่เพาะปลูกทั่วประเทศ ยกเว้นพันธุ์ข้าวที่ไม่สามารถเข้าร่วมโครงการได้จำนวน 18 พันธุ์ ได้แก่ พันธุ์ 75 พันธุ์ซี - 75 พันธุ์ราชินี พันธุ์พวงทอง พันธุ์พวงเงิน พันธุ์พวงเงินพวงทอง พันธุ์พวงแก้ว พันธุ์ข้าวปทุม พันธุ์สามพราน 1 พันธุ์ 039 พันธุ์โพธิ์ทอง คันข้าวคลองหลวง พันธุ์มาเลเซีย พันธุ์เตี้ยมาเลย์ พันธุ์ข้าวมาเลย์ พันธุ์เบตง และพันธุ์อีเล็บ รวมทั้งสายพันธุ์อื่น ซึ่งพบว่ามีคุณลักษณะเช่นเดียวกับข้าวอายุสั้นที่ระบบนี้

ระยะเวลาดำเนินการ 1) การขึ้นทะเบียนเกษตรกร ผู้ปลูกข้าวปีการผลิต 2563/64 รอบที่ 1 ต้องเป็นเกษตรกรที่ปลูกข้าวระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2563 ถึง 31 ตุลาคม 2563 ยกเว้นภาคใต้ระหว่างวันที่ 16 มิถุนายน 2563 ถึง 28 กุมภาพันธ์ 2564 2) การใช้สิทธิประกันรายได้ เป็นไปตามกำหนดระยะเวลาที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยว ซึ่งเกษตรกรระบุในคำร้องแจ้งขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวที่ขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตร ทั้งนี้ที่นาแปลงใดแปลงหนึ่งสามารถรับสิทธิประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวปีการผลิต 2562/63 รอบที่ 1 ได้แปลงละ 1 ครั้งเท่านั้น เพื่อไม่ให้เป็นการจ่ายเงินซ้ำซ้อน 3) การประกาศราคาเกณฑ์กลางอ้างอิง คณะกรรมการกำกับดูแลและกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวประกาศราคาเกณฑ์กลางอ้างอิงทุก 7 วัน (วันจันทร์) สำหรับงวดที่ 1 จะเริ่มในวันจันทร์ที่ 9 พฤศจิกายน 2563 สำหรับเกษตรกรที่เก็บเกี่ยวจนถึงวันที่ 8 พฤศจิกายน 2563 และประกาศราคาเกณฑ์กลางอ้างอิงงวดสุดท้ายวันจันทร์ที่ 31 พฤษภาคม 2564 สำหรับเกษตรกรที่เก็บเกี่ยวจนถึงวันที่ 31 กรกฎาคม 2564 4) ระยะเวลาโครงการ ตั้งแต่วันที่ 1 กันยายน 2563 ถึง 30 กันยายน 2564

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินการ 1) การขึ้นทะเบียนเกษตรกร ต้องขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวปีการผลิต 2563/64 รอบที่ 1 กับกรมส่งเสริมการเกษตรหลังจากเพาะปลูกแล้ว 15 วัน โดยต้องเป็นเกษตรกรที่ปลูกข้าวระหว่างวันที่ 1 เมษายน 2563 ถึง 31 ตุลาคม 2563 ยกเว้นภาคใต้ระหว่างวันที่ 16 มิถุนายน 2563 ถึง 28 กุมภาพันธ์ 2564 และจะต้องแจ้งวันที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยวในการขึ้นทะเบียนเกษตรกร เพื่อใช้เป็นข้อมูลช่วงระยะเวลาที่เกษตรกรจะได้รับสิทธิชดเชย ทั้งนี้กรอบระยะเวลาการขึ้นทะเบียนในแต่ละพื้นที่ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด 2) การใช้ข้อมูลผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ให้ใช้ข้อมูลผลผลิตเฉลี่ยต่อ

ไรต่อเนื้อที่เก็บเกี่ยวระดับประเทศของข้าวแต่ละชนิดเฉลี่ย 3 ปีระหว่างปี 2560/61 ถึง 2562/63 ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร เพื่อใช้ในการคำนวณปริมาณผลผลิตของเกษตรกรที่ได้รับสิทธิในการชดเชย 3) การคำนวณปริมาณผลผลิตที่เกษตรกรจะได้รับสิทธิ ให้คำนวณปริมาณผลผลิตของเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อเป็นข้อมูลในการจ่ายเงินชดเชยจากพื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกรมส่งเสริมการเกษตร และผลผลิตเฉลี่ยต่อไรต่อเนื้อที่เก็บเกี่ยวระดับประเทศของข้าวแต่ละชนิดเฉลี่ย 3 ปีระหว่างปี 2560/61 ถึง 2562/63 ของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร โดยใช้พื้นที่ทั้งหมดที่ขึ้นทะเบียนปลูกข้าวแต่ละชนิดมาคูณผลผลิตเฉลี่ยต่อไรเป็นปริมาณผลผลิตที่ต้องชดเชย แต่ต้องไม่เกินปริมาณผลผลิตที่กำหนด ทั้งนี้หากเกษตรกรเพาะปลูกข้าวมากกว่า 1 ชนิด ใช้สิทธิได้ไม่เกินจำนวนขั้นสูงของข้าวแต่ละชนิด และเมื่อรวมกันต้องไม่เกินขั้นสูงของชนิดข้าวที่กำหนดไว้สูงสุด 4) ระยะเวลาใช้สิทธิ ขอรับการชดเชยของเกษตรกรเป็นไปตามกำหนดระยะเวลาที่คาดว่าจะเก็บเกี่ยว ซึ่งเกษตรกรระบุในทะเบียนเกษตรกรของกรมส่งเสริมการเกษตร 5) การจ่ายเงิน ธกส. จ่ายเงินชดเชยเข้าบัญชีเกษตรกรโดยตรง ตามช่วงระยะเวลาที่กำหนดภายใน 3 วันทำการ นับตั้งแต่วันที่คณะกรรมการกำกับดูแลและกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวประกาศราคาเกณฑ์กลางอ้างอิงในแต่ละรอบโดยวัดที่ 1 ธ.ก.ส. จะจ่ายเงินชดเชยเข้าบัญชีเกษตรกรภายในวันที่ 16 พฤศจิกายน 2563 ทั้งนี้เพื่อเป็นการลดภาระในการเข้าร่วมโครงการประกันรายได้เกษตรกรไม่ต้องทำสัญญาประกันรายได้กับ ธ.ก.ส.

การคำนวณราคาเกณฑ์กลางอ้างอิง โดยให้ใช้ราคาข้าวเฉลี่ยจาก 3 แหล่งย้อนหลัง 7 วันทำการดังนี้ 1) ราคาข้าวสารเฉลี่ยของกรมการค้าภายในและสมาคมโรงสีข้าวไทย ณ ตลาดกรุงเทพมหานคร แต่ละชนิดมาคำนวณเป็นราคาข้าวเปลือก 2) ราคาข้าวเปลือกเฉลี่ยของกรมการค้าภายในซึ่งได้รับรายงานจากสำนักงานพาณิชย์จังหวัด 3) ราคาข้าวเปลือกเฉลี่ยของสมาคมโรงสีข้าวไทย ทั้งนี้ให้คณะกรรมการกำกับดูแลและกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว พิจารณาการกำหนดราคาเกณฑ์กลางอ้างอิงจาก 3 แหล่ง ให้มีความสอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่เกษตรกรจำหน่ายได้ในช่วงเวลาที่ประกาศราคาเกณฑ์กลางอ้างอิง โดยมีการกำกับดูแล 1) คณะกรรมการกำกับดูแลและกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ติดตามการบริหารจัดการโครงการเป็นผู้กำกับดูแลและเร่งรัดการดำเนินการตามแผนการดำเนินงานที่กำหนด และรายงานความก้าวหน้าปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานโครงการต่อนอบข. เพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาให้มีประสิทธิภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป 2) คณะกรรมการการติดตามกำกับดูแลการบริหารจัดการข้าวระดับจังหวัด ติดตามกำกับดูแลการดำเนินโครงการให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อยและโปร่งปราม เพื่อให้การค้าขายปกติ เกิดความเป็นธรรม ไม่มีการเอารัดเอาเปรียบเกษตรกรทั้งแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในทางปฏิบัติ

การดำเนินโครงการมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. กรมการค้าภายในในฐานะประธานและฝ่ายอนุกรรมการคณะกรรมการกำกับดูแลและกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงโครงการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว ทำหน้าที่พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการกำหนดเกณฑ์กลางอ้างอิงของการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าว เพื่อใช้ในการชดเชยส่วนต่างให้กับเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ รวมทั้งติดตามกำกับดูแลและแก้ไขปัญหาการดำเนินการและรายงานผลให้ นบข. ทราบ

2. ธ.ก.ส. เป็นหน่วยงานหลักในการจ่ายเงินชดเชยส่วนต่างระหว่างราคาเป้าหมายกับราคาเกณฑ์กลางอ้างอิงให้เกษตรกร และดำเนินการประชาสัมพันธ์โครงการ รวมทั้งชี้แจงให้เกษตรกรและเจ้าหน้าที่รับทราบ โดยอาจร่วมกับกรมส่งเสริมการเกษตร กรมการค้าภายใน และจังหวัดแหล่งผลิต

3. กรมส่งเสริมการเกษตร ดำเนินการขึ้นทะเบียนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวนาปี ปีการผลิต 2562/63 ตามหลักเกณฑ์ที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์กำหนด โดยคำนึงถึงความสะดวกและประโยชน์ที่เกษตรกรพึงได้รับการช่วยเหลือโดยเร็ว รวมทั้งร่วมกับกรมการค้าภายใน ธ.ก.ส. และจังหวัดแหล่งผลิต ในการชี้แจงเกี่ยวกับโครงการในระดับพื้นที่

4. จังหวัดแหล่งผลิต โดยคณะกรรมการติดตามกำกับดูแลการบริหารจัดการข้าวระดับจังหวัด ติดตามกำกับดูแลการดำเนินโครงการในระดับพื้นที่ให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และร่วมมือกับกรมการค้าภายใน กรมส่งเสริมการเกษตร และ ธ.ก.ส. ดำเนินการประชาสัมพันธ์และชี้แจงโครงการในพื้นที่รับผิดชอบ (กระทรวงพาณิชย์ กรมการค้าภายใน, 2563 : ออนไลน์)

สรุป

นโยบายประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวต้องแก้ไขให้สอดคล้องกับปัญหาเศรษฐกิจ และ สังคมที่ส่งผลกระทบต่อเกษตรกรผู้ปลูกข้าว หากรัฐต้องการช่วยเหลือควรพิจารณาจากนโยบายของรัฐตั้งแต่อดีตเพื่อพัฒนาปัจจุบัน ส่งผลต่อการนำไปปรับใช้เป็นนโยบายในอนาคต ซึ่งนโยบายการประกันรายได้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวของรัฐบาล พล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของ โควิด-19 รัฐบาลควรส่งเสริมให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวได้มีรายได้จากหลากหลายแหล่ง ให้ความช่วยเหลือเกษตรกรผู้ปลูกข้าวตั้งแต่ต้นน้ำยันปลายน้ำ และ ควรส่งเสริมให้มีการวิจัย และ พัฒนา ในเรื่องข้าวไทยอย่างจริงจังต่อไปตามข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะ

1. ควรพัฒนาให้สินค้าข้าวเป็นสินค้าแลกเปลี่ยนกับสินค้าต่างประเทศ เช่นนำเข้าเปลือก แลกกับสินค้าอิเล็กทรอนิกส์ โทรศัพท์ เครื่องใช้ไฟฟ้า ยานยนต์(สินค้าที่ปัจจุบันประเทศไทยยังผลิตไม่ได้) สาเหตุเนื่องจากราคาข้าวตกต่ำ และอัตราแลกเปลี่ยนเงินไทยต่อเงินตราต่างประเทศนั้นแตกต่างกันมาก เช่น เงินไทยต่อเงินสกุลดอลลาร์ เงินไทยต่อสกุลเงินปอนด์ เงินไทยต่อสกุลเงินยูโร และเงินไทยต่อเงินสกุลหยวนเป็นต้น การแกรนนั้นช่วยทำลายกำแพงอัตราแลกเปลี่ยนของเงินสกุลต่างๆได้

2. เนื่องจากราคาข้าวเปลือกในประเทศไทยตกต่ำควรพัฒนาการแลกเปลี่ยนในประเทศไทย เช่น ข้าวแลกเปลี่ยนจากข้าวประมงแถบชายฝั่งทะเล

3. พัฒนาเกษตรกรผู้ปลูกข้าวสู่การเป็นนักธุรกิจ หรือ เจ้าของกิจการ เช่นพัฒนาเกษตรกรสู่อาชีพนักธุรกิจเจ้าของธุรกิจตั้งแต่ต้นน้ำ คือเริ่มจากการปลูกข้าว กลางน้ำ คือการทำกรเก็บเกี่ยวสีข้าวเองโดยไม่ผ่านโรงสีหรือไม่ผ่านพ่อค้าคนกลาง รวมถึงปลายน้ำ คือผู้ทำการจัดจำหน่ายเจรจาต่อรองราคา หรือ ใช้วิธีแลกเปลี่ยนสินค้า ทั้งจากภายในประเทศและต่างประเทศพร้อมทั้งสู่การเป็นนักนวัตกรรม ทำการวิจัยและพัฒนาสินค้าข้าวเป็นข้าวแคปซูล การแปรรูปสินค้าข้าวตั้งแต่เมล็ดอ่อนจนกระทั่งนำข้าวสุกตากแห้งนำมาทอดเพื่อรักษาสภาพอาหาร เช่นข้าวแตนส่งออก รวมถึงพัฒนาการตลาดโดยใช้ทฤษฎี 4P product Price Place promotion ให้กับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวไทย

4. รัฐควรเจรจาต่อรองอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ สามารถนำสถานที่ท่องเที่ยว เป็นทุนสำรองเงินตราต่างประเทศได้ เช่น ภูเขา ทะเล เกาะ ชายหาด สามารถนำมาเป็นเงินทุนสำรองเงินตราได้ตั้งเช่นทองคำ ซึ่งใช้กันอยู่ในปัจจุบัน หากมองในสภาพความเป็นจริงคุณไม่สามารถอยู่กับทองคำได้เพียงอย่างเดียว เพราะทองคำไม่สามารถให้ความสุขอย่างแท้จริงได้ และไม่มีใครสามารถบริโภคทองคำได้ แต่ความสุขได้มาจากอาหารและสถานที่ท่องเที่ยว ควรต่อรองให้เพิ่มทุนสำรองเงินตราจากสิ่งอื่นๆ เพิ่มดังที่ผู้เขียนได้กล่าวมาแล้วข้างต้น ควรพัฒนาให้หลุดออกจากกรอบที่ส่งผลให้คนไทยเสียเปรียบ ควรเจรจาเพื่อให้คนไทยได้เปรียบทางการแข่งขันโดยเฉพาะจะส่งผลดีเกษตรกรผู้ปลูกข้าวไทยและคนไทยทั่วประเทศ ประเทศไทยจะสามารถทำการแข่งขันและเป็นประเทศต้นๆ ของผู้นำโลกได้

5. ส่งเสริมฝึกอบรมให้เกษตรกรผู้ปลูกข้าวเลี้ยงปลาในนาข้าว เมื่อมีการดำนาปักต้นข้าวแล้วในนาจะมีน้ำ ช่วงนี้ชาวนาควรนำพันธุ์ปลามาปล่อยเช่น ปลานิล หรือ ปลาที่มีระยะเวลาในการเลี้ยงดูสั้น พอเข้าฤดูหนาวน้ำในนาข้าวก็จะเริ่มแห้งกำหนดระยะเวลาให้สามารถนำปลาออกจะขายได้ทันช่วงที่ พร้อมทั้งประหยัดงบในการสูบน้ำเพราะเนื่องจากในนาข้าวช่วงฤดูหนาวน้ำจะแห้งเอง ก่อให้เกิดการเพิ่มรายได้และลดรายจ่ายไปในตัว พร้อมทั้งได้ใช้พื้นที่ในการทำนาพร้อมกับการเลี้ยงปลาก่อให้เกิดประสิทธิภาพ และ ประสิทธิภาพ

6. อบรมการเรียนรู้ในศาสตร์การบริหารจัดการเพื่อก่อให้เกิด Productivity (ประสิทธิภาพและประสิทธิผล) การฝึกอบรมโดยอาจารย์จากมหาวิทยาลัยต่างๆ ที่สามารถฝึกอบรมและให้ความรู้ทางด้านการบริหารจัดการกับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวได้

7. ส่งเสริมการทำนาปลูกข้าวแบบเศรษฐกิจพอเพียง คือจะไม่มุ่งเน้นการนำนาปลูกข้าวเพียงอย่างเดียว แต่เน้นการปลูกพืชสวนผสม เมื่อราคาข้าวตกต่ำก็สามารถนำผลผลิตอย่างอื่นมาบริโภคภายในครัวเรือนได้โดยไม่ต้องซื้อ ที่เหลือจากการบริโภคก็สามารถนำออกจำหน่ายได้ เช่น การปลูกพืชสวนครัว การเลี้ยงไก่ เลี้ยงปลา การปลูกผัก การปลูกเครื่องเทศ หอม กระเทียม ขมิ้น หรือปลูกยารักษาโรค เช่น กระชาย ฟ้าทะลาย โหระพา เป็นต้น

8. การใช้เทคโนโลยีมาควบคุมพนักงานหรือคนงานในการทำการปลูกเจ้า เช่น กล้องวงจรปิดโดยเกษตรกรผู้ปลูกข้าวสามารถทำงานได้ทุกที่ ทุกเวลาบนโลกใบนี้

9. การฝึกอบรมเกษตรกรผู้ปลูกข้าวสู่การเป็นชาวนาอินเตอร์

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงพาณิชย์ กรมการค้าภายใน. (2563). นโยบายประกันรายได้ของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา.

ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 14 มีนาคม 2565. แหล่งที่มา: <https://www.dit.go.th/Content.aspx?m=12&c=14380>

กระทรวงพาณิชย์ กรมการค้าภายใน. (2563). หลักเกณฑ์เงื่อนไขและวิธีการการดำเนินโครงการประกันรายได้

เกษตรกรผู้ปลูกข้าวในปี 2563/64 รอบที่ 1. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 14 มีนาคม 2565. แหล่งที่มา: <https://www.dit.go.th/Content.aspx?m=12&c=14380>

สหรัฐ ใหมธรรม. (2561). นโยบายการประกันราคาข้าวสมัยรัฐบาล นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะกับโครงการรับจำนำข้าวสมัยรัฐบาล นาวสวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร.

ผลสัมฤทธิ์การดำเนินการสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว

Achievements of an Operation Towards Becoming a Green University

พนาวัน เปรมศรี และ โชติ บดีรัฐ

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

Panawan Premsrri and Chot Bodeerat

Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: premsri252057@psru.ac.th

บทคัดย่อ

มหาวิทยาลัยสีเขียว คือ มหาวิทยาลัยที่มีระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ภายใต้แนวคิด การมีส่วนร่วมของประชาคม ในการรักษาสิ่งแวดล้อมและการประหยัดพลังงาน มีการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า ส่งเสริมการใช้ พลังงานทดแทน การบูรณาการด้านการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมเข้าไปในการจัดการเรียนการสอน การค้นคว้าวิจัย การบริการวิชาการ และในทุกกิจกรรมของมหาวิทยาลัย ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการทำงานในบรรยากาศที่มีความปลอดภัย เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและประหยัดพลังงาน อันก่อให้เกิดผลดีต่อสิ่งแวดล้อมและชุมชน

บทความนี้ประกอบด้วย ส่วนของบทนำ ที่กล่าวถึงแนวคิดมหาวิทยาลัยสีเขียว ส่วนของเนื้อหา ที่กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว หลักเกณฑ์การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของ Universitas Indonesia แนวคิดที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวและปัจจัยแห่งความสำเร็จของมหาวิทยาลัยสีเขียวที่ยั่งยืน

คำสำคัญ: มหาวิทยาลัยสีเขียว; การมีส่วนร่วม; การดำเนินการ

Abstracts

Green university is a university with an efficient management system under the concept of community participation in order to protect the environment and save energy. Resources are used efficiently and promoting the use of renewable energy. Also, integrating energy and environmental conservation into teaching and learning management, research, academic service, and in all activities of the university. This is to ensure working in a safe atmosphere, mixed with Eco-friendly and energy-saving which creates a positive effect on the environment and community.

This article contains an introduction section that discusses the concept of Green University. Another section, discussing about the concept of green university, Universitas Indonesia Green University Criteria, related concepts and theories, factors affecting the

implementation of green university, and success factors of becoming a sustainable Green university.

Keywords: Green University; participation; operation

บทนำ

แนวคิดมหาวิทยาลัยสีเขียวเกิดขึ้นเพื่อสร้างจิตสำนึกที่ดีแก่บุคลากร และนักศึกษาให้หันมาใส่ใจสภาพแวดล้อม มีส่วนช่วยลดปริมาณของเสียและขยะเพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ดีให้เกิดขึ้นในมหาวิทยาลัยอันจะนำไปสู่การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน บวกกับกระแสการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นแนวโน้มที่หลายประเทศได้ให้ความสำคัญและมีแนวโน้มเกิดการศึกษาและการพัฒนาอย่างยั่งยืน คือการศึกษาที่ปลูกฝังจิตสำนึก ความรับผิดชอบต่อสังคม และการศึกษาให้คนดำเนินชีวิตแบบปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงอีกครั้งปัจจุบันได้มีการยึดหลักการพัฒนาแบบใหม่ที่จะต้องพัฒนาให้เกิดความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจกับสิ่งแวดล้อมธรรมชาติอย่างยั่งยืนที่มุ่งเน้นแนวคิดกระแสของการพัฒนาควบคู่กับสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้จะเป็นการบริหารจัดการศึกษาที่คำนึงถึงการผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพแล้ว การบริหารจัดการที่ลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในองค์กรนับเป็นสิ่งสำคัญที่มหาวิทยาลัยควรให้ความสำคัญโดยสามารถทำให้มหาวิทยาลัยพัฒนามุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม หรือมหาวิทยาลัยสีเขียว (Green University) โดยมหาวิทยาลัยสีเขียวมีการบูรณาการอนุรักษ์ด้านพลังงาน และสิ่งแวดล้อมเข้าไปในการเรียนการสอน วิจัย และในทุกกิจกรรมของมหาวิทยาลัย เพื่อให้เกิดการทำงานในบรรยากาศที่มีความปลอดภัยเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและประหยัดพลังงาน การพัฒนาสถาบันอุดมศึกษาเพื่อมุ่งสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวกำลังเป็นเรื่องที่ได้มีการดำเนินการอย่างแพร่หลายในปัจจุบันโดยหลายสถาบันได้มีการนำเอาแนวคิดมาปรับใช้เพื่อลดปัญหาสิ่งแวดล้อม รวมทั้งเป็นการเพิ่มภาพลักษณ์ที่ดีให้กับสถาบันด้วย (ปิยะมาศ สามสุวรรณ, 2555 : 3)

สำหรับประเทศไทยมีสถาบันอุดมศึกษาที่ถนัดต่อการจัดการสิ่งแวดล้อม และมีความมุ่งมั่นในการพัฒนาระบบการจัดการและการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานที่คำนึงถึงการเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ยกตัวอย่างเช่นมหาวิทยาลัยมหิดลที่ได้รับจัดทำผังแม่บทภายใต้แนวคิด มหาวิทยาลัยเมืองในฝัน เมืองน่าอยู่และเสริมสร้างสุขภาวะ โดยหวังให้เป็นที่ยอมรับอยู่ร่วมกับธรรมชาติอย่างแท้จริงและสร้างแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ โดยผ่านการสร้างพื้นฐานในมหาวิทยาลัยร้อยละ 70 ให้เป็นสีเขียวทั้งยังสร้างมหาวิทยาลัยให้เป็นสถานที่ที่ชุมชนโดยรอบมหาวิทยาลัยได้ ร่วมใช้ประโยชน์ เรียนรู้ ทำกิจกรรม เป็นที่พักผ่อน รวมถึงเป็นต้นแบบด้านการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ขณะนี้ได้ผลักดันและกำหนดเป็น 1 ใน 9 กลยุทธ์ของมหาวิทยาลัย โดยตั้งเป้าให้มหาวิทยาลัยมหิดลเป็นมหาวิทยาลัยเชิงนิเวศเต็มตัวในปี 2559 (ฐิติกรณ ยาวีไชย จารึกศิลป์, 2559 : 30)

แนวคิดเกี่ยวกับการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว

มหาวิทยาลัยสีเขียวเป็นการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และมีจัดระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยอย่างยั่งยืน รวมทั้งลดผลกระทบต่อภาวะโลกร้อนทั้งการอนุรักษ์พลังงาน การเพิ่มพื้นที่สีเขียว และพลังงานทดแทน โดยมีหลักการและเหตุผลคือ ความรับผิดชอบต่อสังคม (University Social Responsibility) โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อการรักษาสิ่งแวดล้อม การเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ ภาวะโลกร้อน และสภาพเรือนกระจก เป็นพันธกิจที่สำคัญภารกิจหนึ่งที่มหาวิทยาลัยจะต้องให้ความสำคัญในฐานะที่เป็นสถาบันการศึกษาที่มีนักศึกษา อาจารย์ และบุคลากรมารวมตัวกันเป็นจำนวนมาก รวมทั้งมีที่ดิน สิ่งปลูกสร้าง อาคารเรียน ห้องปฏิบัติการ ระบบสาธารณูปโภค ตลอดจนความรู้ และเทคโนโลยีที่จะนำมาใช้ในการรักษาสภาพแวดล้อมทั้งภายในมหาวิทยาลัย รวมทั้งเป็นต้นแบบในเรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อมแก่ชุมชนและสังคมในวงกว้าง ดังนั้น มหาวิทยาลัยทั่วโลกส่วนใหญ่จึงได้ดำเนินการในเรื่องนี้อย่างจริงจังโดยได้บรรจุประเด็นนี้ไว้ในวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย แล้วดำเนินการตามแผนปฏิบัติการที่ได้กำหนดไว้ทั้งในด้านการป้องกัน การแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการวิจัยและพัฒนาเพื่อหาองค์ความรู้ใหม่ ๆ มาใช้ในการรักษาสภาพแวดล้อมให้มีคุณภาพอย่างเป็นรูปธรรมและต่อเนื่อง (สถาบันคลังสมองของชาติ, 2557 : 34)

อาการที่ประดังการรักษาสภาพแวดล้อมเป็นเรื่องใหญ่ที่มีผลกระทบกับคนทั้งโลกจึงมีกลไกหนึ่งที่หนุนเสริมให้มหาวิทยาลัยและสภาพแวดล้อมและสร้างมหาวิทยาลัยสีเขียวให้เป็นที่รู้จักและถูกนำไปใช้อย่างแพร่หลายมากขึ้นในมหาวิทยาลัยทั่วโลก กลไกดังกล่าวคือ การจัดอันดับมหาวิทยาลัยสีเขียว (UI Green Metric World University Ranking) ซึ่งดำเนินการโดย University of Indonesia (UI) ทั้งนี้ UI ได้เริ่มดำเนินการจัดอันดับมหาวิทยาลัยสีเขียว ตั้งแต่ปี 2553 เพื่อประเมินและเปรียบเทียบกิจกรรมของมหาวิทยาลัยในการรักษาสภาพสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนภายในมหาวิทยาลัยทั้งการบูรณาการไปกับการเรียนการสอนในหลักสูตร และการพัฒนาพื้นที่ของมหาวิทยาลัยให้เป็นสีเขียว โดยให้ยึดถือหลักการ 3E s คือ Enviroment, Economice, Equity and Education

สอดคล้องกับแนวทางการดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษาต่อการส่งเสริมการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวซึ่งสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2555 : ออนไลน์) ได้กำหนดแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555-2559) การกำหนดวิสัยทัศน์ปี 2559 ว่าสถาบันอุดมศึกษาเป็นแหล่งองค์ความรู้และพัฒนาคนระดับสูงที่มีคุณภาพเพื่อการพัฒนาชาติอย่างยั่งยืน สังคมการเรียนรู้ตลอดชีวิตตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559) ประกอบกับได้มีการกำหนดกลยุทธ์เรื่องพลังงานและสิ่งแวดล้อมว่า สถาบันอุดมศึกษาจะต้องเป็นแหล่งความรู้ที่ตอบสนองการแก้ไขปัญหาวิกฤตและชี้้นำการพัฒนาอย่างยั่งยืนของชาติและท้องถิ่นโดยเร่งสร้างภูมิคุ้มกันในประเทศให้เข้มแข็งขึ้นภายในหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสถาบันอุดมศึกษาจะต้องเป็นแหล่งในการบ่มเพาะบัณฑิต และให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนและสังคมไทยให้มีคุณภาพผลิตกำลังคนที่มีศักยภาพตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานสามารถ

ทำงานเพื่อดำรงชีพตนเองและเพื่อช่วยเหลือสังคม มีคุณธรรม มีความรับผิดชอบ และมีสุขภาวะทางร่างกายและจิตใจ ซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเพื่อประโยชน์สุขที่ยั่งยืนของประเทศไทย

ในขณะเดียวกัน เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2555 : ออนไลน์) ได้กล่าวถึง แนวคิดมหาวิทยาลัยสีเขียว เป็นการรณรงค์สร้างจิตสำนึกที่ดีแก่บุคลากร นักศึกษาให้หันมาใส่ใจสภาพแวดล้อมมีส่วนช่วยลดปริมาณของเสีย ขยะ เพื่อสร้างภาพแวดล้อมที่ดีให้เกิดในมหาวิทยาลัย โดยมีแนวทางการดำเนินการของสถาบันอุดมศึกษา ดังนี้

1. การจัดตั้งหน่วยงานและกลุ่มความสนใจเฉพาะทาง เพื่อกำกับดูแลงานรักษาสิ่งแวดล้อมให้ขับเคลื่อนไปได้ งานด้านสิ่งแวดล้อมนี้อยู่ภายใต้การดูแลของสำนักปฏิบัติการด้านบริการ (University Operations Services) ที่มีแผนกสิ่งแวดล้อม สุขภาพและความปลอดภัย (Environmental Health & Safety: EH&S) ทำหน้าที่ประสานและผลักดันงานด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกับทุกคณะ วิทยาลัยและประชาคมในมหาวิทยาลัยเพื่อให้งานด้านนี้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

2. การรณรงค์สร้างจิตสำนึก อ่านการทำงานของคณะกรรมการด้านสิ่งแวดล้อมจุดต่างๆ กลุ่มงานด้านสิ่งแวดล้อมรวมถึงโครงการส่งเสริมสร้างจิตสำนึกในการรักษาสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัย โดยมีกลยุทธ์ที่ใช้ได้แก่

2.1 การผลักดันให้งานด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในรูปของการประกอบการเพื่อสังคมที่นำแนวคิดผลการวิจัยด้านการลดปริมาณขยะ มลพิษ ไปขายให้แก่คณะ วิทยาลัยต่างๆที่ต้องการพัฒนางานด้านการรักษาสิ่งแวดล้อม

2.2 การเผยแพร่แนวคิดการรักษาสิ่งแวดล้อมผ่านสื่อต่างๆเพื่อปลูกจิตสำนึกของประชาคมช่องทางสื่อสารที่มีตั้งแต่เว็บไซต์ของมหาวิทยาลัย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หนังสือพิมพ์ของมหาวิทยาลัย หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ที่เวียนไปถึงเจ้าหน้าที่และทุกคน โดยนำเสนอวิธีการต่างๆที่สามารถทำในชีวิตประจำวันแนะแนวทางปฏิบัติที่ทุกคนสามารถร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการลดปริมาณขยะ และการรักษาสิ่งแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น

3. การบังคับใช้มาตรการรักษาสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง โดยสถาบันอุดมศึกษาได้กำหนดให้การรักษากฎระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสิ่งแวดล้อมเป็นส่วนหนึ่งของการรักษาระเบียบของผูปฏิบัติงานทุกคน หากใครฝ่าฝืนหรือละเมิดจะมีความผิดทางวินัย

4. การประกาศความสำเร็จแก่ประชาคมอยู่เสมอ ความรับผิดชอบต่อของมหาวิทยาลัยอย่างหนึ่ง คือการจัดทำรายงานด้านสิ่งแวดล้อมนำเสนอต่อประชาคมเพื่อให้ประชาคมทราบความคืบหน้าและผลการดำเนินงานของโครงการรักษาสภาพแวดล้อมที่กลุ่มต่างๆได้ร่วมมือกันทำ อันเป็นการแสดงให้เห็นถึงผลสำเร็จและเรียนรู้ร่วมกันเพื่อพัฒนางานด้านสิ่งแวดล้อมให้ดียิ่งขึ้น

กล่าวโดยสรุป คือ มหาวิทยาลัยสีเขียวเป็นการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่า และมีจัดระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัยอย่างยั่งยืน รวมทั้งลดผลกระทบต่อภาวะโลกร้อนทั้งการอนุรักษ์พลังงาน การเพิ่มพื้นที่สีเขียว และพลังงานทดแทน โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนภายในมหาวิทยาลัยนั้นๆ

หลักเกณฑ์การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของ Universitas Indonesia

Universitas Indonesia (2015 : ออนไลน์) ได้กำหนด UI Green Metric World University Ranking ซึ่งจัดทำโดยผู้เชี่ยวชาญของมหาวิทยาลัย หรือ UI ในอินโดนีเซียกินการจัดอันดับมหาวิทยาลัยสีเขียวจากมหาวิทยาลัยทั่วโลก โดยการส่งข้อมูลผ่านออนไลน์ ซึ่งใช้ตัวชี้วัดหลักที่แสดงให้เห็นความมุ่งมั่นของมหาวิทยาลัย ในการพัฒนาระบบการจัดการและการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานที่คำนึงถึงการเปลี่ยนมิตรสิ่งแวดล้อมตามหลักเกณฑ์ 6 ด้าน ได้แก่ 1)การวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน 2)การจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ 3)การจัดการของเสีย 4)การจัดการน้ำ 5)การสัญจร และ 6)การจัดการศึกษา ซึ่งได้กำหนดเกณฑ์การจัดอันดับมหาวิทยาลัยสีเขียวจากประกอบด้วยตัวชี้วัดหลักที่แสดงให้เห็นความมุ่งมั่นของมหาวิทยาลัยในการพัฒนาระบบการจัดการและการจัดทำโครงสร้างพื้นฐานที่คำนึงถึงการเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตามหลักเกณฑ์ 6 ด้าน ได้แก่

- 1) การวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน (15%) ประกอบด้วย
 - 1.1) ที่ตั้งส่วนงาน (ตั้งอยู่บนเขตชนบท/ชานเมือง/ในใจกลางเมือง/อาคารสูง)
 - 1.2) สภาพภูมิอากาศ
 - 1.3)ประเภทของสถาบันการศึกษาในส่วนงาน (มีความหลากหลาย/เป็นสถาบันการศึกษาเฉพาะทาง)
 - 1.4)จำนวนวิทยาเขตของส่วนงาน
 - 1.5)ขนาดพื้นที่รวมของส่วนงาน (ระบุพื้นที่ทั้งหมดของส่วนงานที่มีการเรียนการสอนทางวิชาการ หากพื้นที่ที่เป็นป่าไม้หรือทุ่งที่ยังไม่ใช้ในวัตถุประสงค์ทางวิชาการจะไม่นับเป็นพื้นที่ในส่วนงาน)
 - 1.6)จำนวนอาจารย์ และเจ้าหน้าที่
 - 1.7)จำนวนนักศึกษาในปีการศึกษาปัจจุบัน (ทุกระดับ)
 - 1.8)พื้นที่ในส่วนงานที่มีสภาพเป็นป่า
 - 1.9)พื้นที่ในส่วนงานที่เป็นพื้นที่ปลูกต้นไม้ สวน สนามหญ้า
 - 1.10) พื้นที่ชับน้ำหรือพื้นที่สีเขียว

2) การจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (21%) ประกอบด้วย

2.1) การใช้เครื่องไฟฟ้าที่ช่วยประหยัดพลังงาน (ยังคงใช้อุปกรณ์ดั้งเดิม, มีการเปลี่ยนทดแทนบางส่วน เพื่อให้เกิดการใช้พลังงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น โคมไฟ เครื่องทำน้ำอุ่น ฯลฯ รวมทั้งการเปลี่ยนอุปกรณ์ อะไหล่บางชิ้น มีเครื่องใช้ไฟฟ้าที่มีประสิทธิภาพประหยัดพลังงานทั้งหมดทุกระบบ มีการนำแนวคิดของอาคารอาคารประหยัดพลังงานมาประยุกต์ใช้)

2.2) แหล่งพลังงานทดแทน (น้ำมันไบโอดีเซล ชีวมวลความสะอาด พลังงานแสงอาทิตย์ ความร้อนใต้ดิน)

2.3) ปริมาณการใช้ไฟฟ้าต่อชั่วโมงต่อปี (ปริมาณการใช้ไฟฟ้าทั้งหมดในปีล่าสุด เช่น แสงสว่าง ความร้อน ทำความเย็น การทำงานในห้องปฏิบัติการ เป็นต้น)

2.4) โครงการอนุรักษ์พลังงาน (มีการโครงการสนับสนุนและส่งเสริมให้ส่วนงานลดการใช้พลังงาน)

2.5) องค์ประกอบอาคารสีเขียว (มีการหมุนเวียนอากาศธรรมชาติ มีการใช้แสงธรรมชาติในแต่ละวันในช่วงเวลา มีอาคารสีเขียว มีผังบริเวณและภูมิทัศน์ที่เอื้อต่อการลดการใช้พลังงาน เช่น ลดการใช้รถยนต์ น้ำไฟฟ้า การอนุรักษ์น้ำ)

2.6) โครงการลดโลกร้อนในส่วนงาน (อยู่ในขั้นตอนการจัดเตรียมโครงการ เริ่มต้นดำเนินโครงการแล้ว มีโครงการดำเนินการกับบางปัญหาที่เกิดขึ้น มีโครงการดำเนินการเต็มรูปแบบ)

3) การจัดการของเสีย (18%) ประกอบด้วย

3.1) โครงการเพื่อรณรงค์การรีไซเคิลขยะ

3.2) การรีไซเคิลขยะมีพิษ

3.3) การกำจัดขยะอินทรีย์ (ผักและพืช) (เอาออกไปนอกพื้นที่)

3.4) การจัดการขยะอินทรีย์ เช่น ขยะ ถังขยะ กระดาษทิ้งพลาสติกโลหะ ฯลฯ

3.5) การบำบัดน้ำเสีย (ไหลลงสู่แม่น้ำหรือทางน้ำ ใช้ถังบำบัดน้ำเสีย บำบัดก่อนที่จะปล่อยทิ้งบำบัดเพื่อนำมาใช้)

3.6) นโยบายลดการใช้กระดาษและพลาสติก

4) การจัดการน้ำ (10%) ประกอบด้วย

4.1) โครงการประหยัดน้ำ

5) การสัญจร (18%) ประกอบด้วย

5.1) จำนวนยานพาหนะของส่วนงาน

5.2) จำนวนรถยนต์ที่เข้ามาในส่วนงานเฉลี่ยต่อวัน

5.3) จำนวนจักรยานที่ใช้ในส่วนงานเฉลี่ยต่อวัน

- 5.4) นโยบายจำกัดการใช้รถยนต์และจักรยานยนต์ในสำนักงาน
- 5.5) นโยบายจำกัดหรือลดพื้นที่จอดรถในสำนักงาน
- 5.6) รถประจำทางของสำนักงาน
- 5.7) นโยบายเอื้อต่อการเดินและขี่จักรยาน
- 6) การจัดการศึกษา (18%) ประกอบด้วย
 - 6.1) จำนวนรายวิชาและหลักสูตรที่เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม
 - 6.2) จำนวนรายวิชาและหลักสูตรทั้งหมดที่เปิดสอน
 - 6.3) จำนวนเงินวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมต่อปี
 - 6.4) จำนวนเงินวิจัยทั้งหมด
 - 6.5) จำนวนผลงานตีพิมพ์เกี่ยวกับเรื่องสิ่งแวดล้อมต่อปี
 - 6.6) จำนวนงานวิชาการที่เกี่ยวข้องกับเรื่องสิ่งแวดล้อมต่อปี
 - 6.7) จำนวนองค์กรของนักศึกษาในสำนักงานที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อม
 - 6.8) จำนวนของเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม

กล่าวโดยสรุป UI Green Metric World University Ranking คือ การจัดอันดับสถาบันการศึกษาสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมระดับโลก ซึ่งจัดทำโดย มหาวิทยาลัยอินโดนีเซีย (University of Indonesia : UI) เริ่มตั้งแต่ปี 2010 เป็นต้นมา เกณฑ์การจัดอันดับของการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของ UI ถือเป็นเกณฑ์มาตรฐานหนึ่งที่ได้รับการยอมรับทั่วโลก เป็นเกณฑ์ชีวิตที่แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของมหาวิทยาลัยในการบริหารจัดการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีเกณฑ์การประเมิน 6 ด้าน คือ ที่ตั้งและโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ การจัดการของเสีย การจัดการน้ำ การขนส่งที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และความสามารถในการให้การศึกษาด้านสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาที่ยั่งยืน

แนวคิดที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

จินตวิร์ เกษมสุข (2554 : 4) ได้กล่าวถึงกระบวนการมีส่วนร่วม ดังนี้

1. มีส่วนร่วมในการคิด ศึกษา และค้นคว้าหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาตลอดจนความต้องการของชุมชน
2. มีส่วนร่วมในการวางแผนนโยบาย หรือแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมเพื่อลดและแก้ไขปัญหา
3. มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมาย

4. มีส่วนร่วมในการควบคุม ติดตาม และประเมินผลการทำงาน

โกวิทย์ พวงงาม (2553 : 55- 56) ได้แบ่งความหมายการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งประกอบด้วยการริเริ่มตัดสินใจ การดำเนินการตัดสินใจ กำหนดนโยบายจากความต้องการ และการตัดสินใจปฏิบัติการ อาจจะเป็นการตัดสินใจในช่วงระยะเวลาเริ่มแรก การตัดสินใจในช่วงของกิจกรรม หรือการตัดสินใจในช่วงดำเนินกิจกรรม

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม ซึ่งอาจเป็นไปในรูปของการเข้าร่วมโครงการ โดยให้การสนับสนุนด้านการบริหาร การประสานความร่วมมือ รวมทั้งการลงมือปฏิบัติการด้วยแรงงาน แรงเงิน และการสนับสนุนทรัพยากรอื่น ๆ

3. การมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ เป็นการร่วมกันที่จะรับผิดชอบต่อผลที่จะเกิดขึ้น หรือการมีส่วนร่วมต่อผลประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นในทุกๆ ด้าน

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล เป็นการร่วมกันควบคุม ตรวจสอบ ผลการดำเนินงานตลอดจนเข้าไปแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

ถวิลวดี บุรีกุล (2550 : 2) ได้แบ่งระดับชั้นการมีส่วนร่วมของประชาชน จำนวนประชาชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในแต่ละระดับ จะเป็นภูมิกาศกับระดับของส่วนร่วม ดังนี้

1. ระดับการให้ข้อมูล เป็นระดับที่ต่ำที่สุดและเป็นวิธีการที่ง่ายที่สุดของการดำเนินการเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม เป็นการให้ข้อมูลกับประชาชนเพื่อประกอบการตัดสินใจ แต่ไม่ได้มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นกลับมา

2. ระดับเปิดรับฟังความคิดเห็นของประชาชน มีการเริ่มรับข้อมูลสะท้อนกลับจากประชาชนเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามาแสดงความคิดเห็น จะเป็นการสำรวจความคิดเห็น และบรรยายให้ความรู้

3. ระดับของการให้คำปรึกษา เป็นการเปิดฟังความคิดเห็นของประชาชนและการเจรจาอย่างเป็นทางการ เพื่อประเมินความก้าวหน้า และระบุประเด็นหรือข้อสงสัย

4. ระดับการวางแผนร่วมกัน จากระดับของการให้คำปรึกษาหารือ ซึ่งมีขอบเขตไปถึงการร่วมกันวางแผนการดำเนิน และการรับผิดชอบผลการดำเนินงานร่วมกัน

5. ระดับการร่วมปฏิบัติ เป็นระดับที่ผู้ดำเนินการกับประชาชนร่วมกันดำเนินโครงการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้

6. ระดับการร่วมติดตามตรวจสอบ ประเมินผล เป็นระดับที่ประชาชนเข้าร่วมน้อย แต่มีประโยชน์ต่อการดำเนินงานเป็นอย่างมาก

7. ระดับการควบคุมโดยประชาชน เพื่อแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งที่มีอยู่ทั้งหมด เช่น การลงประชามติ

กล่าวโดยสรุป คือ การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่สมาชิกทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดกฎเกณฑ์ นโยบาย กระบวนการการบริหารและตัดสินใจขององค์กร มีส่วนร่วมในการหาวิธีแก้ไขปัญหา การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม และการมีส่วนร่วมในการติดตามผล เพื่อผลประโยชน์ของส่วนรวม

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินการสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว

โมทนา สิทธิพิทักษ์, สิริฉันทสกริกุล และคณะ (2564 : 4-6) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยแห่งความสำเร็จของมหาวิทยาลัยสีเขียวที่ยั่งยืน ผลการวิจัยพบว่า “มหาวิทยาลัยสีเขียว” เป็นนโยบายที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ พ.ศ. 2547 โดยเริ่มตั้งแต่การทำผังแม่บทจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 100 ปี ซึ่งเน้นแนวคิดของการพัฒนาที่ยั่งยืน เป็นพื้นฐานในการพัฒนาพื้นที่ของมหาวิทยาลัย นอกจากนี้ยังมีโครงการริเริ่มต่างๆ เช่น การนำใบไม้และเศษกิ่งไม้ไปหมักเป็นปุ๋ยเพื่อนำมาใช้บำรุงต้นไม้ในมหาวิทยาลัยจนถึงปัจจุบัน โครงการรถประจำทางไฟฟ้าภายในมหาวิทยาลัย เพื่อลดการสัญจรด้วยรถยนต์และมลภาวะ หลังจากนั้นในช่วงสมัยแรกของการดำรงตำแหน่งของท่านอธิการบดี ศาสตราจารย์ นายแพทย์ภิรมย์ กมลรัตนกุล ระหว่าง พ.ศ. 2551-2555 ได้มีการดำเนินนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวอย่างต่อเนื่อง จนกระทั่งสมัยที่สองของการดำรงตำแหน่ง อธิการบดี ระหว่าง พ.ศ. 2555 ถึง พ.ศ. 2559 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีนโยบายนำ “มหาวิทยาลัยสีเขียว” พัฒนาไปสู่ “มหาวิทยาลัยที่ยั่งยืน” โดยการสานต่อโครงการที่ได้ทำไว้ในช่วงสี่ปีแรกอย่างจริงจัง โดยเน้นการวิจัย เช่น การสนับสนุน การค้นคว้าวิจัยจัดทำมาตรฐานอาคารเขียว สำหรับการออกแบบก่อสร้างอาคารใหม่และการปรับปรุงอาคารเดิมภายในมหาวิทยาลัย การริเริ่มโครงการค้นคว้าวิจัยหาแนวทางในการลดก๊าซเรือนกระจกที่ปลดปล่อยจากกิจกรรมต่างๆ ภายในมหาวิทยาลัย และจากการศึกษาและรวบรวมข้อมูล แนวทางการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย การจัดการดูแลรักษาสีเขียวแวดล้อม การจัดการพลังงานการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การสัญจรขนส่ง ตลอดจนการจัดการศึกษาด้านสีเขียว ล้อม สามารถอธิบายได้ดังนี้

1) ด้านการวางระบบและโครงสร้างพื้นฐาน (setting & infrastructure) มหาวิทยาลัยได้จัดทำผังแม่บทจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 100 ปี ซึ่งเน้นแนวคิดของการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยให้ความสำคัญต่อคุณภาพและความถาวรของสภาพแวดล้อม โดยการสงวนรักษาพื้นที่สีเขียวของมหาวิทยาลัยไม่ให้ต่ำกว่าร้อยละ 30 มีการกำหนดการใช้ประโยชน์ของที่ดินและความหนาแน่น โดยจัดแบ่งเป็นบล็อกใหม่เพื่อเป็นหลักในการจัดสร้างและบำรุงรักษา โครงสร้างพื้นฐาน การสร้างอาคารใหม่ทดแทนบนพื้นที่อาคารเก่าที่ทรุดโทรมเสื่อมสภาพและจำกัดพื้นที่อาคารให้อยู่ในขอบเขต ที่กำหนด ในส่วนของที่ว่างและภูมิทัศน์ การแบ่งแ่งสีเขียวทั้งแกนด้านทิศตะวันออก-ตะวันตก และแนวแกนทิศเหนือ-ทิศใต้ เพื่อให้มีพื้นที่สีเขียวที่จะปลูกต้นไม้ ให้ความสำคัญของแนวแกนสีเขียวในเขตการศึกษาเพื่อเชื่อมต่อกับแนวแกนสีเขียวใน เขตพาณิชยกรรมของมหาวิทยาลัย พื้นที่สีเขียวถูกพัฒนาในลักษณะสวนและลาน การกำหนดพื้นที่ป่ามหาวิทยาลัย (campus forest) เช่น โครงการสวนป่าบริเวณหอพักจุฬานิเวศน์เดิม การเปลี่ยนพื้นที่สระว่ายน้ำเดิมที่อยู่ติดกับศาลา

พระเกี่ยวให้กลายเป็น สวนและพื้นที่ลานจัดกิจกรรมกลางแจ้ง (ลานจักรพงษ์) การเปลี่ยนพื้นที่ตลาดค้าขาย อุปกรณ์อะไหล่รถยนต์ (เชียงใหม่) ให้เป็น สวนสาธารณะในโครงการอุทยานจุฬาฯ 100 ปี เป็นต้น นอกจากนี้ยังจัดสร้างอาคารใหม่ที่ได้มาตรฐานอาคารเขียวของจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยอีกด้วย

2) ด้านการจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (energy and climate change) มหาวิทยาลัยดำเนินโครงการประหยัดพลังงานด้วยการปรับเปลี่ยนอุปกรณ์ไฟฟ้า และระบบปรับอากาศ พร้อมด้วย การรณรงค์ให้นิสิตและบุคลากรร่วมมือการประหยัดพลังงานอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจากมากกว่าร้อยละ 70 ของค่าไฟฟ้ามาจาก ระบบปรับอากาศจึงต้องศึกษาและปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น การปรับเปลี่ยนหลอดไฟฟ้าจากหลอดธรรมดาเป็น หลอดประหยัดไฟ การเปลี่ยนเครื่องปรับอากาศเมื่อของเดิมหมดสภาพ นอกจากนี้ยังมีโครงการด้านการใช้พลังงานสะอาด การใช้พลังงานจากแสงอาทิตย์ การทดลองนำเทคโนโลยีโซลาร์เซลล์มาใช้ในจุดต่างๆ เช่น บนดาดฟ้าของอาคารจามจุรี 5 อาคารใน คณะวิศวกรรมศาสตร์ และการออกมาตรการประหยัดไฟฟ้า ทั้งระบบไฟฟ้าและแสงสว่าง ระบบเครื่องใช้ไฟฟ้า สำนักงาน ระบบลิฟต์และเครื่องปรับอากาศ การประยุกต์ระบบการแลกเปลี่ยนความร้อนจากใต้ดินกับเครื่องปรับอากาศในอาคารที่อยู่อาศัย ในพื้นที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย การปรับปรุงอาคารเดิม เพื่อการประหยัดการใช้พลังงาน เช่น อาคารมหาธีรราชานุสรณ์ (อาคาร วิทยบริการ) เป็นห้องสมุดควบคุมความชื้น ซึ่งสามารถลดค่าใช้จ่ายด้านพลังงานลงไปได้ร้อยละ 17 ต่อปี

3) ด้านการจัดการของเสีย (waste) มหาวิทยาลัยมีความมุ่งมั่นในการจัดการขยะและของเสียอันตราย โดยมีโครงการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการสารเคมี และของเสียอันตราย โดยร่วมกับสถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม และศูนย์ความเป็นเลิศด้านการจัดการสารและของเสียอันตราย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีระบบฐานข้อมูลของเสียจากห้องปฏิบัติการและการส่งกำจัด ตั้งจุดรับขยะรีไซเคิลและขยะอันตราย กระจายอยู่ทั่วพื้นที่เขตการศึกษา และโครงการศูนย์รวบรวมและบริหารจัดการขยะรีไซเคิล ซึ่งประมาณร้อยละ 65 ของขยะ ที่เก็บได้จะเป็นขยะที่รีไซเคิลได้ โดยสำนักงานเขตปทุมวันรับขยะรีไซเคิลและขยะอันตรายจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไปกำจัด ส่วนของเสียที่เป็นเศษอาหารก็นำมาใช้ในโครงการ ส่งเสริมเทคโนโลยีก๊าซชีวภาพเพื่อจัดการของเสียจากเศษอาหาร โครงการ ออกแบบปรับปรุงถังขยะเพื่อการคัดแยก และโครงการนำร่องการออกแบบถังดับแบบรองรับขยะอิเล็กทรอนิกส์ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วมของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยร่วมกับภาควิชาออกแบบอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ และ โครงการลดการใช้กล่องบรรจุภัณฑ์ที่ทำจากโฟมอีกด้วย

4) ด้านการจัดการน้ำ (water) การจัดการแหล่งน้ำ ระบบชลประทานภูมิทัศน์ การปลูกต้นไม้ทดแทนเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวสำหรับซึมซับน้ำใน มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยได้ดำเนินการจัดทำแผนและแนวทางการนำน้ำเสียกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่สำหรับจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ทั้งการปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสียภายในอาคาร เนื่องจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียกลาง จึง ต้องดำเนินโครงการปรับปรุงระบบบำบัดในส่วนต่าง ๆ ในพื้นที่เขตการศึกษา ผ่านการสำรวจและเก็บข้อมูลเพื่อดำเนินการ

ซ่อมแซม ระบบบำบัดน้ำเสียในแต่ละส่วนให้อยู่ในภาพที่ใช้งานได้ เพื่อให้น้ำเสียผ่านการบำบัดก่อนปล่อยออกสู่ระบบระบายน้ำสาธารณะ ต่อไป นอกจากนี้ยังมีโครงการนำน้ำฝนที่ได้จากแหล่งกักเก็บมารดน้ำต้นไม้ เช่น โครงการศึกษาวิจัยระบบระบายน้ำโซนจุฬาพัฒน์

5) ด้านการสัญจรขนส่ง (transportation) มหาวิทยาลัยส่งเสริมการเดินทางที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การเดินเท้า โดยสนับสนุนการเดินเท้าโดยการสร้าง หลังคาคลุม (cover way) ทางเดินไปตามถนนหลายสายในมหาวิทยาลัย โครงการอาคารจอดรถของมหาวิทยาลัยส่งเสริมให้นิสิต บุคลากร ผู้มาติดต่อมหาวิทยาลัยจอดรถในอาคาร เพื่อลดปัญหาจราจรและลดมลพิษภายในเขตการศึกษา โดยจะสร้างอาคาร จอดรถให้ครบ 4 อาคารเพื่อรองรับรถยนต์ได้มากกว่า 1,000 คัน โครงการรณรงค์ใช้จักรยานลดภาวะโลกร้อน โดยจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยเป็นมหาวิทยาลัยแห่งแรกของประเทศไทยที่มีระบบการให้เช่าจักรยานสาธารณะ โดยร่วมมือกับโครงการจักรยาน สาธารณะปันปัน ในการดำเนินการติดตั้งอุปกรณ์และจุดจอดจักรยาน (CU BIKE) ที่ใช้พลังงานแสงอาทิตย์เป็นพลังงานหลัก โครงการรถโดยสารประจำทาง (shuttle bus) ที่พัฒนามาอย่างต่อเนื่องปัจจุบัน มีรถให้บริการทั้งหมด จำนวน 25 คัน สามารถ ต่อเชื่อมระหว่างอาคารจอดรถ และจุดหมายต่าง ๆ ภายในมหาวิทยาลัย กรณีของรถโดยสารประจำทางนั้น มี 2 รูปแบบ คือ รถโดยสารไฟฟ้าซึ่งวิ่งให้บริการภายใน และรถโดยสารปรับอากาศพลังงานไฟฟ้าไฮบริด ซึ่งใช้พลังงานไฟฟ้าและก๊าซแอลพีจี (LPG) เพื่อการขนส่งที่ไร้ระยะไกลออกไป เช่น จากสถานีรถไฟฟ้ากรุงเทพฯ ที่สยามสแควร์ นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาแอปพลิเคชันบน มือถือ CUPOPBUS จัดทำโดยนิสิตคณะวิศวกรรมศาสตร์ นับเป็นแอปพลิเคชันตรวจสอบตำแหน่งรถโดยสารไฟฟ้า แห่งแรกของประเทศไทยที่ใช้เทคโนโลยี GPS เพื่อให้นิสิตและบุคลากร หรือผู้ใช้บริการรถโดยสารประจำทางภายในจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัยได้รับความสะดวกจากการติดตามการเดินทางรถแต่ละสาย และเพื่อการบริหารจัดการเวลาได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

6) ด้านการจัดการศึกษา (education) มหาวิทยาลัยพยายามยกระดับจิตสำนึกและความตระหนักรู้ ความเข้าใจในปัญหาสิ่งแวดล้อมผ่านการจัดการ เรียนการสอน ตามหลักสูตรและรายวิชาด้านสิ่งแวดล้อม การพัฒนาและความยั่งยืน และนอกหลักสูตร เช่น โครงการออกค่ายจุฬา อาสาพัฒนา โครงการจุฬาฯ สุขกาย สุขใจ ไร้โรค โครงการระบบความปลอดภัยอาหารของโรงอาหารรวมในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โครงการ 5ส เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือ ระหว่างชุมชนโดยรอบและมหาวิทยาลัยในการรักษาสิ่งแวดล้อม มุ่งเน้น ธารน้ำ และให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการขยะอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ยังมี โครงการจุฬาฯ รักโลก โครงการจุฬาสวยด้วยมือเรา และโครงการ CU Let it Green ด้วยความร่วมมือขององค์การบริหารสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อสร้างความตระหนัก ให้กับนิสิตและบุคลากรจิตสำนึกที่ดีเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมภายในจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ปัจจุบันพยายามรณรงค์การคัดแยกขยะโดย ถังขยะเพื่อการคัดแยก

กล่าวโดยสรุป จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ดำเนินการพัฒนาไปสู่มหาวิทยาลัยสีเขียวที่ยั่งยืนสอดคล้องกับตัวชี้วัดต่างๆ ตามเกณฑ์การจัดอันดับมหาวิทยาลัยสีเขียว (UI Green Metric World University

Ranking) และใช้กระบวนการการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในมหาวิทยาลัย การพัฒนาในประเด็นทางด้านสิ่งแวดล้อมต่างๆ ผ่านกระบวนการการจัดการศึกษาและค้นคว้าวิจัย นอกจากนี้ยังเน้นการสร้างความรู้ที่รู้จัก และพฤติกรรมต่อสิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบต่อสังคม ผ่านกระบวนการการมีส่วนร่วมให้กับประชาคม ผ่านหน่วยงานต่างๆ รวมถึงองค์กรสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยอีกด้วย

ปัจจัยแห่งความสำเร็จของมหาวิทยาลัยสีเขียวที่ยั่งยืน

อิสริ รอดทัศน (2558 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษารูปแบบการจัดการสิ่งแวดล้อมของมหาวิทยาลัยสีเขียวชั้นนำทั้งในและต่างประเทศ คือ มหาวิทยาลัยคอนเนคติกัต ประเทศสหรัฐอเมริกา ซึ่งได้รับการจัดอันดับให้เป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวอันดับที่ 1 ของโลกจาก UI Green Metric World University Ranking ในปีพ.ศ. 2555 และมหาวิทยาลัยมิดเดิล ซึ่งได้รับการจัดอันดับให้เป็นมหาวิทยาลัย สีเขียวอันดับที่ 1 ของประเทศไทยในปีเดียวกัน สามารถวิเคราะห์ข้อมูลจากและสรุปปัจจัยความสำเร็จของการก้าวสู่ การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวได้ 5 ปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยที่ 1 การกำหนดนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมต้องมีความชัดเจนในการมุ่งสู่ การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว และครอบคลุมประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมในด้านต่าง ๆ อย่างครบถ้วน ปัจจัยที่ 2 การมีส่วนร่วม ของบุคลากรภายในและพื้นที่บริเวณโดยรอบสถาบันการศึกษา ตลอดจนการแต่งตั้งคณะทำงาน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหารและ บุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามนโยบายด้านสิ่งแวดล้อมแต่ละด้าน ปัจจัยที่ 3 การกำหนดตัวชี้วัดเป้าหมาย และการติดตาม ประเมินผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม ตามนโยบายสิ่งแวดล้อมในแต่ละด้านของแต่ละปีอย่างชัดเจนและต้องสะท้อนถึง การเปลี่ยนแปลงและความสำเร็จของการจัดการสิ่งแวดล้อมภายในมหาวิทยาลัย ปัจจัยที่ 4 การบูรณาการกิจกรรม/โครงการ ด้าน สิ่งแวดล้อมเข้ากับการดำเนินงานตามพันธกิจของมหาวิทยาลัยในแต่ละด้านโดยต้องครอบคลุมด้านการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ กิจกรรมพัฒนานักศึกษา ตลอดจนการออกแบบทางด้านภูมิสถาปัตย์ที่คำนึงถึงความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และลดการใช้พลังงาน และปัจจัยที่ 5 การพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพในการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการนำ องค์ความรู้และเครื่องมือใหม่ๆ มาใช้เช่น การจัดซื้อจัดจ้างสีเขียว การจัดทำคาร์บอนฟุตพริ้นท์ขององค์กร เป็นต้น

โมนา สิทธิพิทักษ์, สิริฉันทสกรกุล และคณะ (2564 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จของมหาวิทยาลัยสีเขียวที่ยั่งยืนซึ่งศึกษา ข้อมูลการดำเนินการของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้บริหาร หัวหน้าส่วนงาน และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องใน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จของมหาวิทยาลัยสีเขียวที่ยั่งยืนมี 4 ปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยที่ 1 การกำหนดนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวหรือมหาวิทยาลัยที่ยั่งยืน ที่ครอบคลุมประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมต่างๆ ทั้งทางด้านกายภาพและการสร้างความตระหนักรู้ให้กับประชาคมในมหาวิทยาลัย ปัจจัยที่ 2 การมีส่วนร่วมของทุกคน โดยเฉพาะผู้บริหารรวมถึงการ

แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อ ดำเนินการตามนโยบายที่ได้ประกาศไว้อย่างชัดเจน ปัจจัยที่ 3 การกำหนดตัวชี้วัด เป้าหมาย การติดตาม ประเมินผลการ โครงการและกิจกรรม โดยใช้กระบวนการคุณภาพ (P-D-C-A) ปัจจัยที่ 4 การเรียนรู้เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในทุกภาคส่วน ของมหาวิทยาลัย ไม่ว่าจะเป็นระดับผู้บริหาร คณาจารย์บุคลากรสายสนับสนุน รวมถึงนิสิตนักศึกษา ให้ใส่ใจ มีความรู้ ความตระหนักและพฤติกรรมด้าน สิ่งแวดล้อม

กล่าวโดยสรุป ปัจจัยความสำเร็จของการก้าวสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวพบว่าประกอบด้วย 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยที่ 1 การกำหนดนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว มีความชัดเจนในการพัฒนาไปสู่มหาวิทยาลัยสีเขียวที่ยั่งยืนและครอบคลุมประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมต่างๆ ปัจจัยที่ 2 การมีส่วนร่วมของทุกคน โดยเฉพาะผู้บริหาร คณาจารย์นิสิตนักศึกษา และบุคลากรภายใน ปัจจัยที่ 3 การกำหนดตัวชี้วัด เป้าหมาย การติดตาม ประเมินผลการดำเนินโครงการและกิจกรรมตามนโยบายหลักในแต่ละด้าน และปัจจัยที่ 4 การเรียนรู้เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง (change agent) ในทุกภาคส่วนของประชาคมในมหาวิทยาลัย

สรุป

ผลสัมฤทธิ์การดำเนินการสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว คือ มหาวิทยาลัยต้องผ่านเกณฑ์การประเมิน ซึ่งจัดทำโดย มหาวิทยาลัยอินโดนีเซีย (University of Indonesia : UI) จำนวน 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการวางระบบและโครงสร้างพื้นฐาน 2) ด้านการจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 3) ด้านการจัดการของเสีย 4) ด้านการจัดการน้ำ 5) ด้านการสัญจรขนส่ง และ 6) ด้านการจัดการศึกษา โดยมหาวิทยาลัย ต้องใช้กระบวนการการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในมหาวิทยาลัย การพัฒนาในประเด็นต่าง ๆ ผ่านกระบวนการการจัดการศึกษา กิจกรรมและค้นคว้าวิจัย สร้างความตระหนักรู้จิตสำนึก และพฤติกรรมต่อ สิ่งแวดล้อม ความรับผิดชอบต่อสังคม ผ่านกระบวนการการมีส่วนร่วมให้กับทุกคนภายในมหาวิทยาลัยนั้นๆ

นอกจากนี้ ผลสัมฤทธิ์การดำเนินการสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวให้ประสบความสำเร็จมี 4 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยที่ 1 การกำหนดนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว มีความชัดเจนในการพัฒนาไปสู่มหาวิทยาลัยสีเขียวที่ยั่งยืนและครอบคลุมประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมต่างๆ ปัจจัยที่ 2 การมีส่วนร่วมของทุกคน โดยเฉพาะผู้บริหาร คณาจารย์นิสิตนักศึกษา และบุคลากรภายใน ปัจจัยที่ 3 การกำหนดตัวชี้วัด เป้าหมาย การติดตาม ประเมินผลการดำเนินโครงการและกิจกรรมตามนโยบายหลักในแต่ละด้าน และปัจจัยที่ 4 การเรียนรู้เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลง (change agent) ในทุกภาคส่วนของประชาคมในมหาวิทยาลัย

เอกสารอ้างอิง

- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2555). มหาวิทยาลัยสีเขียว อีกหนึ่งความหวังใฝ่ใจสังคม. ออนไลน์. สืบค้น 25 พฤษภาคม 2565. แหล่งที่มา: <http://www.oknation.net/blog/kriengsak/2008/02/07/entry-1>
- โกวิท พวงงาม. (2553). แนวคิดเกี่ยวกับธรรมาภิบาลท้องถิ่นว่าด้วยการมีส่วนร่วมและความโปร่งใส. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.
- คณะกรรมการการอุดมศึกษา, สำนักงาน. (2555). แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559). ออนไลน์. สืบค้น 25 พฤษภาคม 2565, แหล่งที่มา: http://planning.nida.ac.th/main/images/Planning%20Division/Plan/PlanHEdu11_2555-2559.pdf
- คลังสมองของชาติ, สถาบัน. (2557). เอกสารประกอบการประชุม Green Campus Workshop วันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2557 ณ ห้องประชุมจามจุรี 2 ชั้น M โรงแรมปทุมวันปริ้นเซส.
- จินตวีร์ เกษมสุข. (2554). การสื่อสารกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จิตติกรณ์ ยาวีไชย จารึกศิลป์. (2559). กลยุทธ์การบริหารสถาบันอุดมศึกษาตามแนวคิดการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว. คุรุศาสตร์ดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบาย การจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ถวิลวดี บุรีกุล. (2550). ทศธรรม : ตัวชี้วัดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า.
- ปิยะมาศ สามสุวรรณ. (2555). การมีส่วนร่วมของนักศึกษาต่อการจัดการสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่.
- โมนา สิทธิพิทักษ์, สิริฉันทสกรกุล และคณะ. (2564). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของมหาวิทยาลัยสีเขียวที่ยั่งยืน. วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 49 (2), 1-10
- อิสรี รอดทัศน. (2558). มหาวิทยาลัยสีเขียว. วารสารมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติวิชาการ, 18 (36), 171-186.
- Universitas Indonesia. (2015). UI Green Metric Ranking of World Universities 2012 2. Online. Available at <http://greenmetric.ui.ac.id/> [25/5/2022]

ภาคผนวก

คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ

1. ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

1.1 บทความพิเศษ (Special Article) บทความทางวิชาการพิเศษ ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการอย่างเข้มข้น และผ่านการอ่านและพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้นๆ มีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักวิชาการในวงการวิชาการ/วิชาชีพ

1.2 บทความวิจัย (Research Article) ได้แก่ รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ จะต้องไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดๆ มาก่อน

1.3 บทความทางวิชาการ (Academic Articles) ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการมีความโดดเด่น เพื่อนำเสนอองค์ความรู้ใหม่สู่สังคม

1.4 บทความปริทรรศน์ (Review Article) เป็นบทความที่รวบรวมความรู้จากตำรา หนังสือ และวารสารใหม่ หรือจากผลงานและประสบการณ์ของผู้เขียนมาเรียบเรียงขึ้น โดยมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิเคราะห์ เปรียบเทียบ

1.5 ปกิณกะ (Miscellany) ได้แก่ บทความ ทบทวนความรู้ เรื่องแปล ย่อความจากวารสารต่างประเทศ การแสดงความคิดเห็น วิวิจารณ์ แนะนำเครื่องมือใหม่ ตำราหรือหนังสือใหม่ที่น่าสนใจ หรือข่าวการประชุมทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติ

2. การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ใน Journal of Modern Learning Development ให้ผู้เขียนทำตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ให้ผู้เขียนบทความดาวน์โหลด Template บทความวิจัย หรือ Template บทความวิชาการ บทความพิเศษ Template บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ ซึ่งเป็นตัวอย่างของการเขียนบทความวารสาร โดยสามารถดาวน์โหลดได้ดังนี้

2.1.1 Template บทความวิจัย (.pdf) ตัวอย่างบทความ (.pdf) (.docx)

2.1.2 Template บทความวิชาการ บทความพิเศษ (.pdf) ตัวอย่างบทความ (.pdf) (.docx)

2.1.3 Template บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ (.pdf) ตัวอย่างบทความ (.pdf) (.docx)

2.2 ให้ผู้เขียนบทความดาวน์โหลดหนังสือรับรองก่อนตีพิมพ์บทความใน Journal of Modern Learning Development โดยสามารถดาวน์โหลดได้ที่ (.pdf) และให้กรอกรายละเอียดให้ครบถ้วน พร้อมทั้งบทความที่เขียนส่งเข้า คิวอาร์โค้ด Line หน้าเว็บวารสารเพื่อตรวจสอบเบื้องต้น

2.3 รอเจ้าหน้าที่ติดต่อกลับตามเอกสารที่แนบของผู้เขียนบทความที่ส่งเข้า คิวอาร์โค้ด Line หน้าเว็บวารสาร เจ้าหน้าที่ส่งแบบ Google Form ให้ผู้เขียนดำเนินการตามแบบฟอร์มดังกล่าว

2.4 เจ้าหน้าที่แจ้งให้เข้าในระบบสมัครสมาชิกออนไลน์ของวารสารและ/หรือ (กรณีผู้สมัครแล้วต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่ 2.1 และ 2.2 เช่นเดียวกัน) ถึงให้เข้าระบบได้ตามลิงค์นี้ <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/user/register> (สามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ ระบบ Thaijo) เมื่อส่งบทความเข้าระบบแล้ว เจ้าหน้าที่จะดำเนินการตรวจสอบและดำเนินการตามขั้นตอนในการจัดทำบทความให้ผู้เขียนบทความทราบตามลำดับต่อไป

3. การตรวจสอบบทความและพิสูจน์อักษร

ผู้เขียนควรตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของบทความที่วารสารกำหนด ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องแน่นอน พร้อมทั้งพิสูจน์อักษรก่อนที่จะส่งบทความให้กับบรรณาธิการ การเตรียมบทความให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสารจะทำให้การพิจารณาตีพิมพ์มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร

4. รูปแบบการจัดเตรียมบทความ

4.1 สำหรับภาษาไทย บทความต้องเป็นตัวพิมพ์ดีด โดยใช้ชุดแบบอักษร (Font) ชนิดไทยสารบรรณ (TH SarabunPSK) ขนาดอักษร 16 จัดกั้นหลังตรง ส่วนบทความภาษาอังกฤษให้ใช้แบบอักษร Times New Roman ขนาดอักษร 12 ในการจัดให้มีระยะห่างระหว่างบรรทัดหนึ่งช่อง (Double spacing) ตลอดเอกสาร พิมพ์หน้าเดียวลงบนกระดาษพิมพ์สี่ขนาดเอ 4 (A4) ระยะขอบกระดาษบน 1.5 นิ้ว, ล่าง 1 นิ้ว, ซ้าย/ขวา 1 นิ้ว พร้อมใส่หมายเลขหน้ากำกับทางมุมขวาบนทุกหน้า บทความไม่ควรยาวเกิน 20 หน้ากระดาษพิมพ์สี่ โดย นับรวมภาพประกอบและตาราง

4.2 ชื่อเรื่องต้องมีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้หน้าแรกตรงกลาง

4.3 ชื่อผู้เขียน ตำแหน่งทางวิชาการ สาขา คณะ สังกัด/หน่วยงานของผู้ร่วมหรือที่ปรึกษาทุกคน โดยเรียงจากผู้เขียนบทความ 1 ผู้ร่วม 2,3,4 ตำแหน่งได้ชื่อเรื่อง เยื้องชิดฝั่งขวาของหน้ากระดาษ มี E – mail ที่ติดต่อในการส่งบทความได้

4.4 มีบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 500 คำต่อบทคัดย่อ

4.5 กำหนดคำสำคัญ (Keywords) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 3-5 คำ

4.6 การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่ 3-5 ตัวอักษรและหัวข้อย่อยขนาดเดียวกันต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ควรเว้น ระยะพิมพ์ 0.5 ช่วงบรรทัด

4.7 การใช้ตัวเลข คำย่อ และวงเล็บ ใช้เป็นตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น (ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Network Organization) เป็นต้น

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) บทคัดย่อ (Abstract)
- 2) บทนำ (Introduction) ระบุความสำคัญของปัญหาการวิจัย
- 3) วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)
- 4) ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology) ระบุแบบแผนการวิจัยการได้มาซึ่งกลุ่ม ตัวอย่าง และการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
- 5) กรอบแนวคิดในการวิจัย
- 6) ผลการวิจัย/ผลการทดลอง (Results) เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปตารางหรือแผนภูมิ
- 7) อภิปรายผล/วิจารณ์ (Discussion) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยง ของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อๆ แต่ ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด
- 8) ข้อเสนอแนะ (Suggestion) ระบุข้อสรุปที่สำคัญและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป
- 9) เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการที่มีการอ้างอิงไว้ในเชิงบรรณเท่านั้น เป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

บทความพิเศษ บทความวิชาการ บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ บทความวิจารณ์หนังสือ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) บทคัดย่อ (Abstract)
- 2) บทนำ (Introduction)
- 3) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับและมีกรอบแนวคิด ผลสัมฤทธิ์ของบทความ
- 4) บทสรุป (Conclusion)
- 5) เอกสารอ้างอิง (References)

ตัวอย่างการจัดพิมพ์บทความ

ระบุหมายเลขไว้ด้านบนขวา (16 pt)

1. นั้ว

1 นิ้ว

ข้อบทรความภาษาไทย (20 pt)

→ 1 นิ้ว

Articles English (14 pt)

ชื่อ - นามสกุล ผู้เขียนบทความ (16 pt)

หน่วยงานต้นสังกัด (16 pt)

Name - Surname of Article author (12 pt)

Agency (12 pt)

E-mail (12 pt)

บทคัดย่อ (18 pt)

(16 pt ไม่เกิน 350 คำ)

คำสำคัญ : 3-5 คำ (16 pt)

Abstract (14 pt)

(12 pt ไม่เกิน 350 คำ).....

Keywords : 3-5 words (12 pt)

บทนำ (18 pt)

(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....

เนื้อหาแต่ละประเด็น ตามแบบบทความวิชาการ/วิจัยและอื่นๆ (18 pt)

(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....

សរុប (18 pt)

(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....

เอกสารอ้างอิง (18 pt)

(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....

สำหรับการอ้างอิงเอกสารในบทความนั้นใช้ระบบ APA ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้ วงเล็บ เปิด-ปิด และระบุชื่อ-นามสกุล ของผู้เขียน ปี พ.ศ. และเลขหน้า ของเอกสารที่นำมาอ้างอิงกำกับท้ายเนื้อความที่ได้ อ้างอิง เอกสารที่อ้างอิงในบทความจะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ และผู้เขียน บทความต้องรับผิดชอบถึงความถูกต้องของเอกสารที่นำมาอ้างอิงทั้งหมด การอ้างอิงเป็นภาษาไทยหรือ ภาษาอังกฤษ โดยรูปแบบของการอ้างอิงเอกสาร มีดังนี้

1. หากชื่อผู้แต่งอยู่หน้าข้อความที่อ้างถึงให้ใช้ชื่อผู้แต่ง (ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2545 : 15-16) หรือ Baruard, Chester L, (1938 : 50)

2. หากชื่อผู้แต่งอยู่ท้ายข้อความที่อ้างถึง ให้ใช้ (ชื่อผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น

1) กรณีผู้แต่ง 1 คน ให้เขียนเป็น (ชื่อผู้เขียน, ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น (ชวลิต ประภาวนนท์, 2545 : 19) หรือ (Chandler, Alfred D, 1962 : 42)

2) กรณีผู้แต่ง 2 คน ให้เขียนเป็น (ชื่อที่ 1 และชื่อที่ 2, ปีที่พิมพ์: เลขหน้า) เช่น (ทองใส นามดี และวิทยา แสงทอง, 2556 : 20) หรือ (Chandler,Ralph C. and Plano Jack C, 1982 : 3)

3) กรณีผู้แต่งมากกว่า 3 คนขึ้นไป ครั้งแรกให้เขียนชื่อผู้เขียนทั้งหมด และครั้งต่อไปให้เขียนเป็น คณะ เช่น (ชื่อผู้เขียนคนที่ 1 และคณะ, ปีที่พิมพ์: เลขหน้า) เช่น (สมศักดิ์ วานิชยาภรณ์ และคณะ, 2556 : 23) หรือ (Argyris et al.,1972 :9)

4) การอ้างอิงท้ายบทความ ให้ใช้รูปแบบ APA เวอร์ชัน 6 ดังตัวอย่างนี้ (<http://www.apastyle.org>)

1) หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. (ครั้งที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์. เช่น

1.1) ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2543). 2475 การปฏิวัติสยาม. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

1.2) Simon,Herbert A. (1976). *Administrative Behavior*. (3rd ed.). New York: The Free Press.

2) บทความในวารสาร

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่ (ฉบับที่), เลขหน้าที่ ปรากฏ บทความในวารสาร. เช่น

2.1) ฉลอง พัฒนา. (2556). การสร้างฐานความรู้ในการบริหารจัดการชุมชน. *วารสาร ปกครองท้องถิ่น*, 1(1), 52-67.

2.2) Jurkovich,R (1974). A Core Typology of Organization Environments. *Administrative Science Quarterly*, 19 (2), 380-394.

3) วิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์/สารนิพนธ์/รายงานการวิจัย

ชื่อผู้วิจัย. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ระดับของงาน.หน่วยงานที่รับผิดชอบ : มหาวิทยาลัย

3.1 สมพร เกษตรศิริ (2550). *การบริหารจัดการองค์กรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

3.2 Jaffee,D. (2001). *The Development on New Generation of Thai Farmers to Propel Thai Economy* . Research Report. College : Thepsatri Rajabhat University.

4) แหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์

ชื่อผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ วัน เดือน ปี. แหล่งที่มา : Url

เช่น

พิรพล หาญพิชัยยุทธ. (2553). การขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2555. แหล่งที่มา <http://www.buddhismth.com/index.hp?y>.

BBC New. (2016). Etnical Alzheimers or Social Advocates solution. *Online*. Retrieved May 3, 2017. from : <http://www.bbc.com/2016/ WORLD>

5) รายงานการประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. *ชื่อเอกสารรวมเรื่องรายงานการประชุม*. วัน เดือน ปี. สถานที่จัด. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

เช่น สมาน นิตดาทอง. (2550). การพัฒนาการเรียนรู้แห่งศาสตร์ทางการจัดการ. *เอกสารประกอบการประชุมการประชุมงานชุมชน*. 25 พฤศจิกายน 2550. โรงแรมณานิคม. กรุงเทพมหานคร: พิสดการพิมพ์.

Natthabhan, S. (2000). The Besuty of Wonmen in Theravada Philosophy. *Nebraska Symposium on Motivation : voll. 38. Perspectives on Motivation*. 18 July 2000. Lincoln. USA: University of Nebraska Prees.

6) พจนานุกรม

ชื่อหนังสือ. (ปีที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

เช่น พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2525). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน.

Shoter Oxford English dictionary. (2002). New York: Oxford University Press.

6. ส่วนภาพประกอบ (Figure) และส่วนตาราง (Table)

ภาพประกอบและตารางควรมีเท่าที่จำเป็น โดยพิมพ์หน้าละ 1 ภาพ หรือ 1 ตาราง สำหรับคำบรรยายภาพและตารางให้พิมพ์เหนือภาพหรือตาราง ส่วนคำอธิบายเพิ่มเติมให้ใส่ใต้ภาพหรือตาราง

7. ลิขสิทธิ์

เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ผู้เขียนทุกท่านต้องลงลายมือชื่อในแบบฟอร์มใบมอบลิขสิทธิ์บทความให้แก่วารสาร พร้อมกับบทความต้นฉบับที่ได้แก้ไขครั้งสุดท้าย นอกจากนี้ ผู้เขียนทุกท่านต้องยืนยันว่าบทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์นั้น ได้ส่งมาตีพิมพ์เฉพาะใน Journal of Modern Learning Development เพียงแห่งเดียวเท่านั้น หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้เขียนอื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้เขียนต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อบรรณาธิการ ก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์

8. การติดต่อโฆษณาและการสมัครสมาชิก

การติดต่อโฆษณา การสั่งซื้อ และการสมัครเป็นสมาชิกวารสารพัฒนาระบบการจัดการ กรุณาติดต่อ “กองบรรณาธิการวารสาร” ศูนย์พัฒนาเรียนรู้สมัยใหม่ บจก.พัฒนาเรียนรู้สมัยใหม่ เลขที่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี 41190

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/index>

E-mail: journal1990jmsd@gmail.com

9. กำหนดการออกวารสาร

ฉบับที่ 1 มกราคม – กุมภาพันธ์

(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)

ฉบับที่ 2 มีนาคม – เมษายน

(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)

ฉบับที่ 3 พฤษภาคม – มิถุนายน

(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)

ฉบับที่ 4 กรกฎาคม – สิงหาคม

(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 สิงหาคม)

ฉบับที่ 5 กันยายน – ตุลาคม

(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม)

ฉบับที่ 6 พฤศจิกายน – ธันวาคม

(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม)

10. อัตราค่าวารสาร

กำหนดออกวารสารปีละ 6 ฉบับ จำหน่ายราคาฉบับละ 300 บาท (ไม่รวมค่าส่ง)

11. อัตราค่าสมาชิก

ปีละ 500 บาท

ใบสมัครเป็นสมาชิก
Journal of Modern Learning Development

ที่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน บรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development

ข้าพเจ้า (ชื่อภาษาไทย).....

(ชื่อภาษาอังกฤษ).....

ที่อยู่ (ที่สามารถติดต่อได้).....

E-Mail : โทรศัพท์ โทรสาร.....

มีความประสงค์จะขอรับสมัครเป็นสมาชิก Journal of Modern Learning Development

() สมาชิกประเภทรายปี 500 บาท

() เล่มละ 300 บาท

พร้อมนี้ ข้าพเจ้าได้ส่ง

() เงินสด

() อื่นๆ.....

โปรดนำส่ง Journal of Modern Learning Development

สถานที่ติดต่อ ☐ ที่บ้าน ☐ ที่ทำงาน

เลขที่.....ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....

โทรศัพท์ มือถือ.....

โทรสาร.....E-Mail :

ลงชื่อ.....

(.....)

(สำหรับเจ้าหน้าที่)

คำบารุงปี พ.ศ.....

เลขที่ใบเสร็จ.....

ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

ลงบัญชีแล้ว.....

หนังสือรับรอง

ก่อนตีพิมพ์บทความใน Journal of Modern Learning Development

เรียน บรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development

ตามที่ ข้าพเจ้า.....

ได้ส่งบทความเรื่อง.....

.....

.....

.....

เพื่อตีพิมพ์ใน Journal of Modern Learning Development

ทั้งนี้ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม ขอรับรองว่า บทความที่เสนอมานี้ (ถ้ามี) นี้ยังไม่เคยได้รับการตีพิมพ์หรือไม่ได้อยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารหรือแหล่งตีพิมพ์อื่นใด หรือได้รับการตอบรับให้ตีพิมพ์ในวารสารฉบับอื่น ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วมยอมรับหลักเกณฑ์การพิจารณาต้นฉบับ ทั้งยินยอมให้กองบรรณาธิการมีสิทธิพิจารณาและตรวจแก้ต้นฉบับได้ตามที่เห็นสมควร พร้อมนี้ขอมอบลิขสิทธิ์บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ให้แก่ ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่ หากมีการฟ้องร้องเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์เกี่ยวกับภาพ กราฟ ข้อความส่วนใดส่วนหนึ่ง และหรือข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม/ยินยอมรับผิดชอบแต่เพียงฝ่ายเดียว

หาก กองบรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development ตรวจพบว่าคำรับรองดังกล่าว ไม่เป็นความจริง กองบรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development มีสิทธิยกเลิกบทความของผู้นิพนธ์ออกจาก Journal of Modern Learning Development ได้ทันทีโดยไม่ต้องแจ้งให้ผู้นิพนธ์ทราบล่วงหน้า และผู้นิพนธ์ทุกท่านขอรับรองและยินยอมปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าว พร้อมทั้งลงนามรับรองไว้ที่ข้างท้ายของหนังสือรับรองฉบับนี้

ลงนามผู้เขียนหลัก (ชื่อที่ 1)

.....
(.....)

ลงนามผู้เขียนร่วม (ชื่อที่ 2)

.....
(.....)

ข้อมูลติดต่อ (เฉพาะผู้เขียนหลัก)

Facebook :

ID : Line

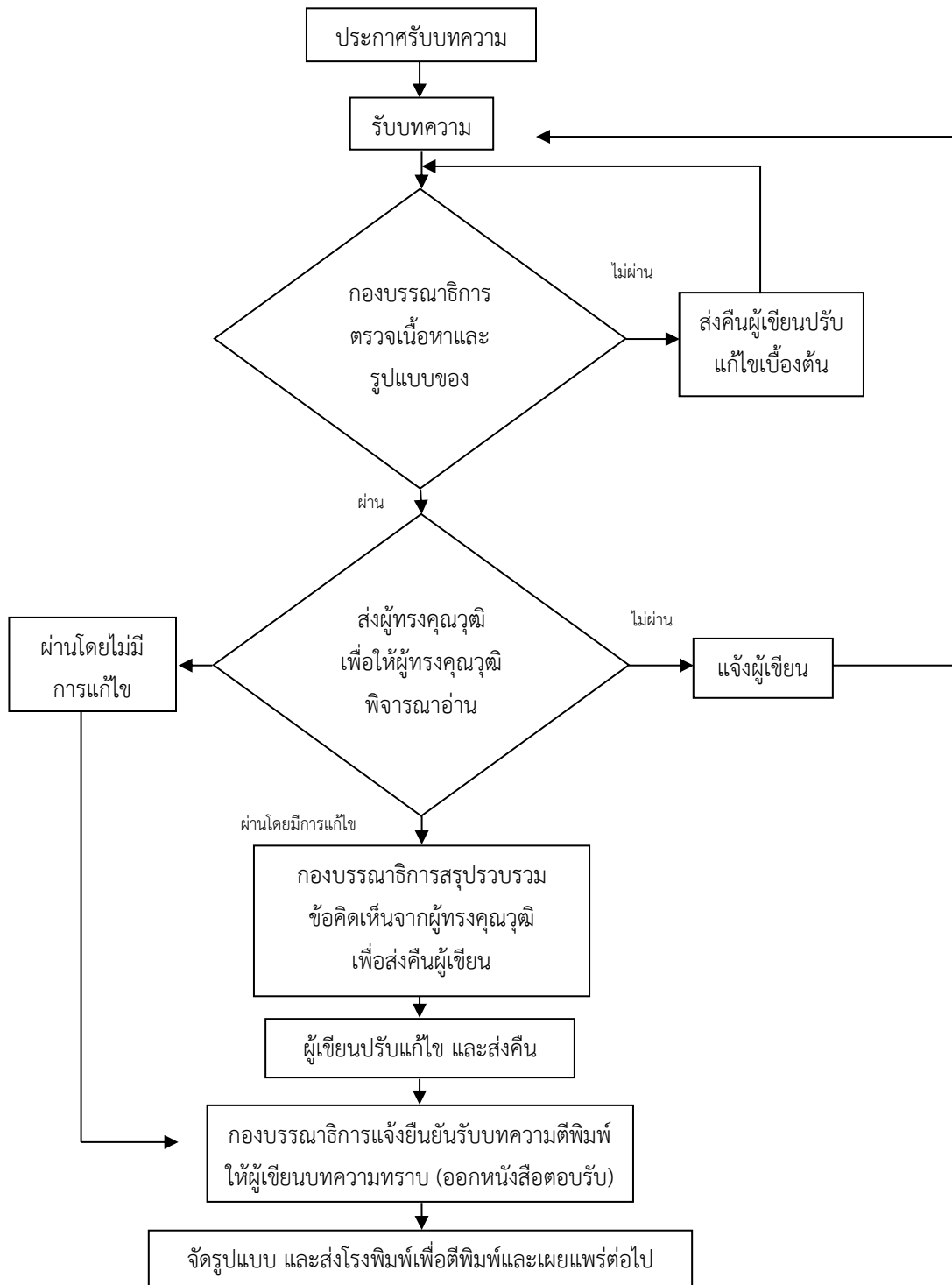
E : mail

เบอร์โทร

หมายเหตุ: ให้ผู้เขียนหลักและผู้เขียนร่วมลงนามให้ครบทุกท่าน หากมีผู้เขียนมากกว่า ท่าน สามารถเพิ่มเติมรายชื่อผู้ลงนาม 2
ข้างท้ายได้ตามจำนวนผู้เขียนบทความทั้งหมด

รูปแบบการตีพิมพ์

Journal of Modern Learning Development

จริยธรรมการตีพิมพ์

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการ

1. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาคุณภาพของบทความ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารนักรับผิดชอบ และต้องคัดเลือกบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหา กับนโยบายของวารสารเป็นสำคัญ และจะต้องมีข้อความรู้ที่สะท้อนมุมมอง แนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากประสบการณ์ การสังเคราะห์เอกสาร หรืองานวิจัย มุ่งเน้นการนำเสนอแนวคิดทฤษฎีใหม่รวมถึงแบบจำลองเชิงแนวคิด (Conceptual Model) ที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันจะนำไปสู่การวิจัยในหัวข้อวิชาการที่สำคัญ
2. บรรณาธิการจะต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้เขียน และผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ
3. บรรณาธิการจะต้องไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว โดยต้องมีการตรวจสอบการคัดลอกผลงานผู้อื่น (Plagiarism) อย่างจริงจัง และใช้โปรแกรมที่เชื่อถือได้ เพื่อให้แน่ใจว่า บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และหากตรวจพบ การคัดลอกผลงานของผู้อื่น จะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้เขียนบทความหลักทันที เพื่อขอคำชี้แจง เพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้นๆ
4. บรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เขียน และผู้ประเมิน
5. บรรณาธิการต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง
6. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง และให้ผลที่น่าเชื่อถือ โดยนำผลของการวิจัยมาเป็นตัวชี้ว่า สมควรตีพิมพ์เผยแพร่หรือไม่
7. หากบรรณาธิการตรวจพบว่า บทความมีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูล ซึ่งสมควรถูกถอดถอน แต่ผู้เขียนปฏิเสธที่จะถอนบทความ บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้เขียนซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ

บทบาทและหน้าที่ของผู้เขียนบทความ

1. ผู้เขียนบทความจะต้องรับรองว่า บทความที่ส่งมาพิจารณาไม่เคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่ไหนมาก่อน และไม่ส่งต้นฉบับบทความซ้ำซ้อนกับวารสารอื่น
2. ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัย จะต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง
3. ผู้เขียนจะต้องปรับแก้ไขบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสารในหัวข้อ “คำแนะนำสำหรับผู้เขียน”
4. ผู้เขียนที่มีชื่อในบทความจะต้องเป็นผู้มีส่วนในการจัดทำบทความหรือมีส่วนในการดำเนินการวิจัย
5. ผู้เขียนจะต้องอ้างอิงผลงาน ภาพ หรือตาราง หากมีการนำมาใช้ในบทความของตนเอง โดยให้ระบุ “ที่มา” เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ (หากมีการฟ้องร้องจะเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว ทางวารสารจะไม่รับผิดชอบใดๆ ทั้งสิ้น)
6. ผู้เขียนจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการเอกสารอ้างอิง ทั้งในแง่ของรูปแบบและเนื้อหา และไม่ควรนำเอกสารวิชาการที่ไม่ได้อ่านมาอ้างอิง หรือใส่ไว้ในอ้างอิง และควรอ้างอิงเอกสารเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่มากเกินไป
7. ผู้เขียนจะต้องปรับแก้ไขบทความตามผลประเมินจากผู้ประเมินบทความและกองบรรณาธิการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด
8. ผู้เขียนจะต้องระบุชื่อแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย (ถ้ามี) และจะต้องระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (ถ้ามี)
9. ในบทความผู้เขียนจะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง บิดเบือน รวมไปถึงการตกแต่ง หรือ เลือกแสดงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป
10. ผู้เขียนไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่ถูกถอดถอนออกไปแล้ว เว้นแต่ข้อความที่ต้องการสนับสนุนนั้นเป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถอดถอน และจะต้องระบุไว้ใน เอกสารอ้างอิงด้วยว่า เป็นเอกสารที่ได้ถูกถอดถอนออกไปแล้ว

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมินบทความ

1. ผู้ประเมินบทความต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาแก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ
2. หลังจากได้รับบทความจากบรรณาธิการวารสาร และผู้ประเมินบทความ ตระหนักว่า ตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้พิมพ์ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้บรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้นๆ

3. ผู้ประเมินบทความ ควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่มีต่อสาขานั้นๆ คุณภาพของการวิเคราะห์ และความเข้มข้นของผลงานหรือระบุผลงานวิจัยที่สำคัญๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลังประเมิน แต่ผู้เขียนบทความไม่ได้อ้างถึง เข้าไปในการประเมินบทความด้วยผู้ประเมินไม่ควรใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความ

4. ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

5. เมื่อผู้ประเมินบทความพบว่า มีส่วนใดของบทความ ที่มีความเหมือนกัน หรือซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่นๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบ

Publication Ethics

Duties of Editors

1. The editor will assess the paper quality for publication and select only those passing through the reviewing process, in which the clarity of and congruence with the journal policy must be prioritized. The selected paper must contain a body of knowledge that reflects valuable perception and a theoretical framework derived from experiences or textual/research synthesis. A grounded theory or a conceptual model contributing to further research must be preferably included.
2. No information regarding the paper's author(s) or reviewers shall be revealed to irrelevant parties during the paper reviewing process.
3. The paper published formerly elsewhere must not be accepted by the editor for publication. Plagiarism must be scrutinized seriously by using the credible detecting software. The paper detected as bearing plagiarism must be frozen for further evaluation, the author(s) will be contacted to ask for explanation to support the editor's decision to accept or reject the said paper.
4. The editor must not bear any conflict of interest with the author(s) or the reviewer(s).
5. The editor must not claim a partial or all of the submitted paper as his/her own.
6. The editor must consider for publication only the paper conducted with valid methodology and yielding accurate findings, and the quality of which serves as the main indicator for publication.
7. In case the editor detects plagiarism or false data in the submitted paper and hence deciding for revocation with which the author(s) refuse(s) to comply, the editor has thus full rights and responsibility to proceed with the revocation process without the author(s)'s prior consent.

Duties of Authors

1. The author has to assure that his/her paper has not been previously published in nor simultaneously submitted to other journals.
2. The author shall not commit any degree of plagiarism in his/her paper.
3. The author shall produce his/her manuscript format in accordance with the 'guideline to authors' stated in the journal.
4. The author whose name listed in the paper shall contribute to paper production or research-related procedure.
5. All pictures, figures, or tables appearing in the paper must be cited properly with their source(s) accurately identified. The author(s) shall be solely liable to any legal suit, if any.
6. The author shall verify the accuracy of content and format in both 'in-text' citations and references, no citation(s) shall be made for unread references, and the proper number of citations is preferable.
7. The author is required to correct or rework on their paper in due time as assessed and advised by reviewers and the editorial board.
8. The author shall identify the source(s) of research fund (if any) as well as any applicable conflict of interest.

9. Findings must be presented in accordance with the acquired data. No exploitation (false summary, or distortion or biased selection of data/finding) shall be committed.

10. No reference shall be made to any revoked article unless the cited statement refers to that in the revocation procedures. A statement must be additionally provided in the said reference as ‘the revoked article’.

Duties of Reviewers

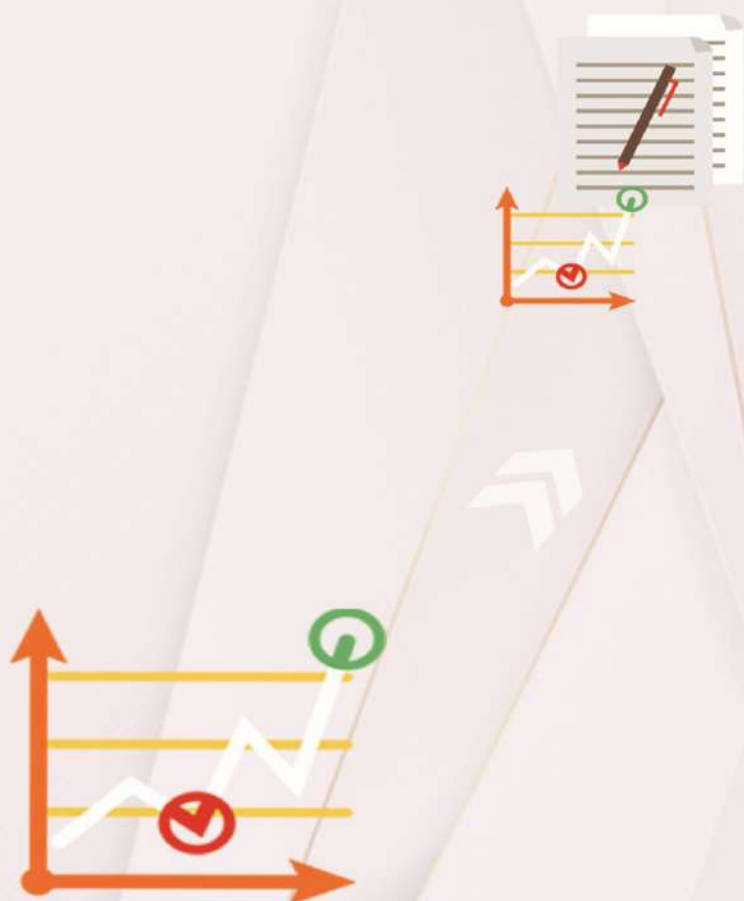
1. The reviewer must keep confidential of the submitted paper and avoid revealing a partial or all of the information of the said paper to irrelevant parties during the paper reviewing process.

2. Perceiving as having a conflict of interest with the paper’s author(s) that may inhibit his/her freedom of expression, the reviewer should notify the editor at once and deny taking part in the reviewing process of the said paper.

3. The reviewer should evaluate the paper that fits with their area of his/her expertise, by assessing the paper’s contribution to the discipline, quality of analysis, and intensity of literature review related to the topic of study. Advices should also be provided regarding the literature failed to be included by the author(s), and personal judgment without supportive evidences should not be used as a criterion for paper evaluation.

4. The reviewer must not claim a partial or all of the submitted paper as his/her own.

5. In case of the plagiarism detecting, the reviewer must notify the editor at once.

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

บจก.พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/index>

E-mail : journal1990jmsd@gmail.com

